

sanctia: a sinistris demonia infinita. Et nō solū est in hac tribulatione & periculo dñi peccati: imo q̄diu perseverat in peccato siue comedit: siue ambulat: siue dormiat. **Uñ** Anselmus in suis meditationibus. **In** hoc periculo incessanter p̄sisto: nisi q̄ non semp cogito: et tūc miserio: et tūc miserabilior: sum: cōobliuisci possum. semp em̄ videt me deus. semp minatur disticta iudicia eius peccatrici aīe mee. semp infernus paratus: et tormenta eius parata. semp inuisibiles insidiatōres parati: vt illic rapiāt aīam meā miseram. sic sum positus cum vigilo: sic cū dormio: sic cum supbiō: sic cū detraho: sic cū delitias cordis amplector. deniq; sic sum semper et vbiq; hecille. Quilibet ergo dum est in pctō pōt dicere illd̄ ps̄. cxxij. Circūdedērūt me dolo. mor. et peri. iferni inue. me. **Q̄** Dixi secundo q̄ peccator: est graui infirmitate debilitatus. De talibus em̄ loquitur dauid in ps̄. cvj. Infirmati sunt: nec fuit qui adiunaret. et clamauerūt ad dominū. Et reuera peccatores bñ sunt ifirmi et debiles: qui habent tria signa debilitatis et infirmitatis corporalis. **Prīmū** est debilitas et desidia operandi. **3̄** sūd est i pctōibus: nā sunt debiles ad orandū: ieiunandū: peregrinandū: et ad similia bona opera faciendū. **Secundū** signum difficultatis tolerandi. q̄ infirmus nō pōt diu tolerare. **Sic** peccator: postq̄ incipit ieiunare. vel alia bona opera facere: diu non potest tolerare nec continuare. **Tertium** signum infirmitatis est: q̄ infirmus magis facilius cadit. **Sic** peccator: statim ad modicā auram tentationis cadit frequentur per consensum in pctm̄. **Uñ** beatus Bern. super cāti. sermone. viij. sic dicit. **Triplix** morbo miserabiliter laboriam⁹. nā sumus debiles ad operandū: sum⁹ faciles ad seducēdū: et fragiles ad resistēdū. **3̄** tēram⁹ facere bonū: desicim⁹. si discernere volum⁹: iter bonū: malū decipimur. si conamur malo resistere lupamur. **h̄** ille 3̄ō sermō dō i p̄sona oīz pctōz desiderās curari ab hac infirmitate dicit in ps̄. vj. **Miserere** mei dñe qm̄ infir. sup. tc. & ps̄. xl. **Sana** aīam meam: q̄ peccauī tibi. **Q̄** Dixi tertio q̄ peccator: est morti perpetue condēnatus. Amos. ix. ca. **In** gladio morient omnes pctōres. **Ratio** est. quia sicut qm̄ corpus ab aīa separatur: que est

principiū vite sue: moritur siue mortuum dicit. sic qm̄ anima separatur a deo p̄ peccatū mortale: moritur seu mortua dicitur. **Unde** Esai. lix. dicit. Iniquitates vestre diuiserunt inter vos et deum v̄m. & peccata vestra absconderunt faciem ei⁹ a vobis ne eraderet. Et Hierem. v. Peccata n̄ra prohibuerunt bonū a nobis. **Figur** pctō: est sp̄ualiter mortuus. **Vanc** ratios nem tangit Augu. in lib. de hbis domini di. **Sicut** expirat corpus cū aīas mittit foras: sic expirat aīa cum dñm amittit. **Aīa** quidem amissa mors corporis: de⁹ amissus mors aīe. hec ille. **Et** supradictus igit for me⁹ rō ex maior et minor: et cōcludatur sic thema. **3̄** q̄ pctō: d̄z ad dñm recurrere: ac eius miām implorare. dicendo verbum themat⁹. **Iesu** fili dauid mise. mei.

Q̄ Dominica in quinquagesima: vel dñica sc̄ba in q̄dragesima. Ser. ij.

Miserere mei Lu

xvii. & Mat. xv. **Pro** themat⁹ aliquali euidentia formatur talis cōsequētia.

Peccator est excecatus: et ab inimicis male tractatus: et vulneratus vsq; ad dānationem.

Fortē quid est pctm̄: per q̄ a deo est elongat⁹: sui mali ē cāz: a seipso h̄z occasione. **Dicat** humiliter thema p̄asumptum: si querat sui mali p̄fectā curationē.

Miserere mei. **Pro** p̄batiōe istius p̄ntie p̄tēploz quādā glosaz sup ps̄. in p̄sona dō loquētē: sic dicentē. **O** dñe cura me vt sapiēs medic⁹: q̄ ego egrot⁹ tu medic⁹. ego h̄o infirmitatē: tu sanitatē. ego sum infirmus p̄ pctm̄: tu san⁹ p̄ miāz. hec glos. **Et** Cassiod. sup ps̄. sic inq̄t. **Infirmat⁹** p̄fectio celestis medici miāz mouet: a q̄ facile impetrant remedia: cū ostendunt vulnera. **h̄** ille. **Et** istis verbis simul cum h̄bis glose possum⁹ concludere: q̄ si est aliq̄s positus in peccato vel infirmitate d̄z recurrere ad iesum: q̄ est misericors et dator sanitatis. **Et** q̄ ipse sit talis medic⁹ et misericors possum⁹ considerare p̄ q̄ttuor rationes. **Primo** per suam naturalem p̄prietatē. **Secō** per suam vniuersalē potestatē. **Tertio** p̄ experientiā circa n̄raz necessitatē. **Quarto** q̄: h̄z vnguēta q̄b⁹ sanat n̄raz in⁹. **Q̄** Dico p̄mo q̄ p̄fideret possum⁹ cōfirmatē. **Sum⁹** accedere ad istū medicū: q̄ ipse ē misericors per suam naturalem p̄prietatē.

p̄cor & mortu⁹

Nota

Dñica in quinquagesima.

Sicut pprium est igni calefacere, et soli il
luminare: ita propriu est xpo misereri sem
per et parcere, vnde Grego. Deus cui pro
priu est misereri semper et parcere. Et ideo
dicunt doctores qd deus quasi inuitus co
acte et tarde punit: et prouus et volūtarie
miseretur. Vnde Chyso. Xps tardus est
in puniendo: et velox in miserendo. Et in
signum qd quasi cum dolore et displicētia
punit peccatores: dicit per propherā Esa.
j. Deu ego cōsolabor super hostib? meis:
et vindicabor de inimicis meis. q. d. cum
dolore et displicētia cōsolabor me. Vnde
sicut nulla res potest perdere suā pprieta
tem naturalē: sic xps quantūcumq; irasca
tur vel puniat: nōq; perdit suā pprieta
tem quod est misereri. Ita quādo cūq; pu
nit: simul et miseretur. vnde Greg. pulchre
hoc declarans homel. j. super hoitib? defendit.
Sicut plerūq; paruulo filio delinquenti
irascitur mater reprehendit: increpat: ver
berat: sed si hunc in recepitium ire cōspe
xerit: ne in mortis periculū ruat: manū tē
dit et retinet. et quē sic irata verberat ac si
nō diligeret: sic diligendo retinet: ac si ira
ta nō verberasset. hec Grego. Ecce ergo qd
simul deus punit et miseret, et vbi est sua
iusticia: ibi est etiam sua mīa. In iudicio
em̄ diuino cōtra peccatōrē iusticia di. Ne
mo viroz illorū: qui vocati sunt: gustabit
cenam meā. Luc. xiiij. Mīa dicit. Eri cito
in plateas et vicos: cōpelle intrare: vt im
pleatur domus mea. Luc. etiā. xiiij. Iusti
cia dicit. Conuertant peccatores in infer
num. in ps. ix. Mīa dicit. A porta inferi
erue dñe animas eoz. Ecce ergo qd quātū
cumq; deus faciat iusticia: nunq; potest
amittere suam pprietatē naturalem. les
mīam. et hoc est qd dicit ps. lxxvj. Nunqd
in eternū proijcet deus: aut nō apponet
vt complacitor sit adhuc: Aut in finē mi
sericordiā suā abscedet a generatione in
generationē? Aut obliuiscetur misereri
deus: aut cōtinebit in ira sua mīas suas?
quasi dicat. certe non: cum illud sit sibi na
turaliter pprie proprium.

¶ Dixi scdo qd ipse est valde misericors: et
hoc et generali potestate. Deus enim est
valde omnipotēs. et sua omnipotētia ma
xime ostēditur in mīa. vnde Grego. Deus

qui omnipotentia tuam parcēdo maxime
et miserādo manifestas. vnde Ibanus.
Potētia dei bonitate plena est. opus suū
propter peccata non despiciat: sed per peni
tentia abluit: et pie fouet et nutrit. hec il
le. Sed dico qd ista sua omnipotētia. scilicet
mīa est vniuersalia: qd est vbiq;. Certū est
qd illa res esset vn iuersaliter vbiq;: si esset
ita magna qd vna extremitas celum atin
geret: et alia ad infernū descēderet. Item
si eius latitudo tāta foret: qd totā terrā re
pleret: maxime qd eius esse in eternum du
raret. Lerte talis res merito vbiq; diceret
tur vniuersaliter. Sic em̄ est de dei omni
potentia. s. de eius mīa. nā vna eius extre
mitas celū tangit: alia ad infernū descen
dit. ps. lxxxv. Mīa tua magna est sup me.
quoad primū. et eruisti aīam meā et infer
nō inferiori. quoad scdm. Scdo totā ter
rā replet. ps. xxxij. Mīa dñi plena est ter
ra. Tertio eius esse in eternū durat. Mīa
dñi ab eterno et vsq; in eternum. ps. cij.
Merito ergo possumus dicere qd ei? om
nipotentia. s. mīa eius est generaliter et
vniuersaliter vbiq;: qd est propriū.

¶ Dico tertio qd est valde misericors: quia
habet experientiā nostre necessitatis. Sca
luratem alicuius morbi / medicus potest
scire tripliciter.

Per speculationem in libro.

Per examinationem in signo.

Per experientiam in cospore proprio.

Ille medicus cōpatitur qui morbū infir
mi considerat speculando: sed magis ille
qui cōsiderat practicando: sed maxime il
le qui cōsiderat in suo pprio corpore por
tando. Xps autē ante incarnationē suā co
gnouit morbū nostrū speculando in libro
eternē sapiētiē. ps. cij. Quomodo miseret
pater filioz: miserus est dñs timentibus
se: qm̄ ipse cognouit signentū nostrū. In
sua quotidiana conuersatione cognouit
practicando: quia continue sanabat infir
mos. Dēs qui habebant infirmos varijs
languoribus: ducebāt illos ad iesum: ac il
le singulis manus imponēs: curabat eos.
Luc. iij. Postea qm̄ situit: esuriuit: fatiga
tus est: occlusus est: et sic de alijs infirma
tibus generaliter naturā humanam cōses
quētibus: cognouit per experientiā in cor
pore proprio portādo. Vere lāguores nos
tros ipse tulit: et dolores nostros ipse por
tauit. Esa. liij. Et magister sen. lib. iij. dist.

medic⁹ p. 3. scire infirm⁹

rv. dicitur qd oēs defectus nostros generali
ter ⁊ naturā humanā consequētes assump-
psit preter ignorantia ⁊ pctm. Et tūc. s. qñ
habuit experientiam nostre infirmitatis. s.
moriēdo: itū maxime fuit misericors: qz to-
taliter nos a potestate diaboli liberavit.
¶ Sed dico quartor vltimo: qd ipse est val-
de misericors: qz habere dat nobis vnguē-
ta: que curant nobis nostrā infirmitatem.
¶ Sñ fm qd intēdo deducere in primo mem-
bro antecederis: propter pctm nos habe-
mus infirmitatē cecitatis. Et reperio qd se-
ptē pctā septē nobis inferūt cecitates mē-
tales: sed xps dat nobis septem vnguēta
cum quibus curamur.

¶ Primo pctm superbie infert nobis ceci-
tatē in mēte. Eccli. xliij. Sol refulgens ra-
dis suis obcecat oculos. Per solē intelli-
git gloria pōpe mundanalī. Qñ em sunt
hoīes in gloria ⁊ pompa sua intantū sunt
superbi et elati: qd seiplos ⁊ defect⁹ suos
penitus ignorant. et sic efficiunt ceci. Hec
cecitas fuit figurata per cecitatē pauli: de
quo legimus Act. ix. qd tāta erat superbia
sua: qd nō credebat qd deus posset sibi no-
cere. Finaliter circūfulsit eū lux de celo: et
cadens in terrā nihil videbat. Sic accidit
hoībus mīdi: qd cadūt in terrā per pecca-
tum superbie: ⁊ nihil vidēt de defectibus
suis: sed penitus sunt ceci. Seneca scribit
ad lucillum epla. lxxv. pulchra verba de
virore sua: que erat ceca: ⁊ nesciebat se esse
cecā: sic dicens. Incredibile rē tibi narro:
sed verā. Nescit se esse cecā: sed semper ro-
gar pedagogū suū vt recedat de domo sua
in qua est. Dicit em domū tenebrosam eē.
et subdit Seneca. Omne (inquit) qd in il-
la videm⁹: in nobis accidit. Nemo se au-
rū intelligit. nemo se cupidū. nemo se sup-
bū credit. Ceci duces querūt: nos sine du-
ce erramus: nō dicimus. Non ego ambitio-
sus sum. nō superbus. nō avarus: s; vbs
ipsa magnas extigit expēsas. Non est mē-
vitā qd iracūndus sum. nō est extrinsecus
malū nostrū: intra nos est: in visceribus se-
der: sed iō difficiliter ad sanitatē perueni-
mus: qz nos egrotare nescim⁹. hec Seneca.
Ecce ergo quō hoīes nō cognoscunt se
iplos: nec defectus suos: et sic penit⁹ effi-
ciētur ceci: vt declaratū est. et hoc per su-
perbiā. Sed cōtra istā cecitatē xps dat no-
bis vñ vnguētū: qd curat nostram infir-
mitatē. s. lucē: humanā conditionē cōside-

rando: que est ex luto. et istud vnguētū cu-
rat nostrā cecitatē. Job. ix. Autū mihi po-
suit super oculos: et laui: et video.

¶ Secdo pctm inuidie infert nobis cecitas:
ē. ⁊ istud figuratur per cecitatē heli sacer-
dotis de quo scribit. s. Reg. iij. ⁊. iij. qd ca-
ligauerūt oculi eius: et videre nō poterat
lucernā dñi ardētē. Sic inuidus effect⁹
est cecus: qz nō potest videre lucernā ardē-
tem. i. personā sancte religiose viuentē: qñ
statim ledatur inuidia. Sed contra istā ce-
citatē xps dat nobis vñ vnguētū: qd
curat nostrā infirmitatem. s. mel deuotio-
nis ⁊ charitatis. s. Reg. xiiij. Vidistis ipsi
si qd illuminati sunt oculi mei: eo qd gusta-
uerim paululū de melle isto.

¶ Tertio pctm ire infert in nobis cecitatē
in mente. Turbatus est a furore ocul⁹ me-
us. ps. vj. et Lato. Impedit ira animum:
ne possit cernere verus. Et hoc fuit figura-
ta per cecitatē lamech: qui habēs arcū cū
sagitta credens se occidere feram: occidit
hoīem. Gen. iij. Sic est de hoībus iratis:
qñ sunt irati credūt occidere ferā. s. peccā-
tum et occidūt proximū. Sed cōtra istā ce-
citatē: que quasi tēdit ad desperationē:
xps dat nobis vñ vnguētū: quod curat
nostram infirmitatē. s. memoriā passio-
nis dominice. Apoc. iij. Collyrio inunge
oculos tuos: vt videas.

¶ Quarto pctm accidie infert in nobis ce-
citatē. Hec fuit figurata in cecitate Tobie
qui dormiēdo cecitatē incurrit. Tobie. ij.
Sic homines dormiēdo: et ocio vacādo
pctā peccatis accumulāt. qd aliter xps nō
reprehendisset ociosos: dicens Math. ix.
Quid hic statis tota die ociosi: et per oñs
incurrūt cecitatē. Sed contra hoc rps ha-
bet vnguētū: qd curat nostrā infirmita-
tem. s. tactū manū suarū per gratiā: que
excitat nos ad operandum et merendum.
Math. ix. Tetigit iesus oculos eorum ⁊
confestim viderunt.

¶ Quinto pctm auaricie infert i nobis ce-
citatē. Hec fuit figurata per cecitatē men-
dicī: qui semper perebar: ac si semp habes-
ret viuere. Sed contra istam cecitatē xps
habet vnguētū: qd curat nostrā infirmita-
tatem. s. memoriā hoīs als mortis. Tobie
vj. Fel valet ad vnguēdos oculos. Quid
per fel: quod est amarū: nisi memoriā mor-
tis: que est valde amara. O mors qd ama-
ra est memoriā tua. Eccli. xli.

2. cecitas
may dia 126.

3
ma 121

187
accidia

116
auaricia 129

7. vnguenta contra. septē infirm⁹
septē cecitates

Dñica in quinquagesima.

causas
gula

Sexto pctm̄ gula infert in nobis ceitate & sp̄nalter & eternaliter & tgaliter. Pro uerb. xliij. Cui ve: cuius patri ve: cui rix: cui foue: cui sine caulavulnera: cui sufflo oculoꝝ: Nōne his q̄ cōmōrantur in vi no: r̄ studet calicibꝝ epotādoꝝ: Et hec fuit figurata per ceitate ceci nati: de quo habebat Job. ix. Sed cōtra istā ceitatem xps̄ habet vnguētū: qd̄ curat nostrā infirmitatē. s. panis cōsiderationis scripturarū. qz̄ si hō cōsideret scripturas: videbit q̄ mala consecuta sunt ex gula. Luc. xliij. Poire: fit panem ielus discipulis suis: et aperti sunt oculi eorum.

luxuria

Septimo pctm̄ luxurie infert in nobis ceitate: qz̄ aufert hori iudiciū rōnis. vnde metricē dicit. Adēs excecatur que luxurie famulaf. Hec fuit figurata p̄ ceitate: qua p̄ cullū sunt sodomire: quia volebāt angelis abuti: iō dñs p̄ccitit illos ceitate. Ben. xij. Sed cōtra istā ceitate dñs dat vnguētū: qd̄ curat nostrā infirmitatē. s. aqua celestis refrigeratiōis. Cecus abiit ad natatoria filio: et lauit t̄ venit vidēs. Ecce ergo q̄ septē pctā inferūt in nobis septē ceitates: et dñs n̄ pius & misericors dat nobis septē vnguēta: que curāt n̄ras infirmitates: iō nō immerito dicunt sibi fuit a deo parre illud Esa. xliij. Dedi te in fedus ppli mei: et in lucem: vt aperires oculos cecoz̄. Ex predictis pz̄ declarārū: q̄ si est aliquis in pctō vel in infirmitate: cōfidēter potest accedere ad dñm: q̄ prestat facillime sanitatē: maxime cū sit misericors et sui naturalis p̄prietate: et gñali potestate: et experimērali necessitate: et habeat vnguēta que curāt nostrā infirmitatē. dicat ergo deuote. Misere mei dñe qm̄ infirmus sum. vt scribit in ps̄. vi. Et hec de p̄na sufficiant.

figa
samson.

Sed dicebā in p̄ma parte antecedētis q̄ pctō: est excecatus &c. Ad hoc declarandū cōtēploꝝ: hystoria de excecatione samsonis: vbi lego iudicū. viij. q̄ cum samson quādā mulierē. s. dalila valde adamasset: philistei inimici samsonis interunt fedus cum ea: vt vno die semel ipsa sciret in quo haberet tantā fortitudinē: quā si perderet superaret ab inimicis. et finaliter ipsa ligauit diuersis funibus: et ad finē rasi caput eiꝝ. dic sicut habes in hystoria vsqz̄ ibi: q̄ eruerunt sibi oculos.

Sp̄nalter loquēdo per samsonē: q̄ iterpretat̄ sol fortis: vel solis fortitudo intelligitur

oia cuiuslibet hoīs: q̄ instar solis est clara & cognoscens: et instar fortis est liberū arbitriū: qd̄ a nemine pōt cogi. Per capillos in q̄bꝝ erat maxima fortitudo samsonis: intelligit̄ grā sp̄s̄s̄c̄i: q̄ sicut capilli sunt ad ornamētū capitis: ita grā sp̄s̄s̄c̄i sancti ad ornamētū aie. Per dalila: que interpretat̄ paupercula: quā multū dilexit samson: intelligit̄ sensualitas: quā multū diligit aia naturalis federe sibi iuncta: que iō paupercula dicit̄: qz̄ gratia sp̄s̄s̄c̄i p̄ quā efficiuntur diuites: i sensualitate nō reperit̄: sed in aia rōnalis. Per philisteos inimicos samsonis: intelligunt̄ diaboli inimici aie: qui philistei. s. diaboli vidēt̄ q̄ p̄pter claritatem & fortitudinē liberi arbitrii: nō p̄t vincere aiam: habent recursum ad dalila. i. ad sensualitatē quā multū aia diligit: vt blandiat̄ ei: vt sibi assentiat: vt p̄ eā possit decipi & per inimicos vinci. Sic dalila. i. sensualitas ad samsonem. i. ad aiam accedit: et rogat vt dicat sibi vbi est fortitudo eiꝝ: quā si p̄deret: posset ab hostibꝝ superari. vnde nō cessat eā allicere: vt sibi cōplacet: et inclinat vt possit ab hostibꝝ superari. Et quarto qm̄ fuit caput abasus: sicut aliqui p̄tingit q̄ sensualitas aiam dormiētē. i. suā salutē negligētē: ligat carnis desideria: qz̄ ipsam aliqui inclinat ad meruitas litias: aliqui ipsam ligat cū funibꝝ de cana bo. i. de lino: qz̄ ipsam inclinat ad mūdanas delicias als excellētas: qz̄ sic funes de cana nabo ad modū rote: ita hoies mouēt̄ p̄ istā chordā. i. p̄ sensualitatē ad mūdanas excellētas: q̄ sunt rote: aliqui ligat crines eiꝝ cū clauo in terra: qz̄ inclinat ad diuitias sed tñ in his tribꝝ aia nō p̄dit fortitudinē: qz̄ inclinatio ad ista tria: q̄ in aia fit aliqualis p̄cupiscētia p̄ pctm̄ veniale: nō est tāta q̄ ad deliberādū consensum veniat p̄ pctm̄ mortale. Et sicut samson exccitatus: a fomno rūpit vincula: sic hō exccitatus a negligētia rūpit tērationes sibi a sensualitate p̄positas eis. s. resistēdo. Cauet tamē aia diligētē: ne tātū alliciat a sensualitate cū infestatione cōtinua: q̄ sibi cōtingat sicut samsoni. nā dicit̄ qd̄ dalila fecit eū dormire: et finaliter rasi caput: et sic fortitudinē p̄didit. Sic aia significata p̄ samsonē: cū dormit sup̄ gēna dalila: et in finē suū caput reclinat: qm̄ suggestio tribus eius salutē suā p̄sponens: totaliter et deliberate consentit per pctm̄ mortale: et tunc p̄-

erante diabolo caput suū raditur: q̄ perdit gratiam: que instar capilloꝝ capitis animam ornabat: et perdit tunc fortitudinem: et tunc philistei. i. diaboli eā vincūt: et sibi oculos eriuunt. Sed quid debet facere peccator: excecatus: si vult videre: visum recipere et recuperare: debet fortiter clamare: et dicere cum ceco: de quo legitur in euāgelio hodierno. Jesu fili dauid miserere mei. Sed qui preibat increpabat eum vt taceret. at ille multo magis clamabat et c. In quo notatur fortis perseuerantia: quia ille cecus sciebat firmiter q̄ christus eum poterat liberare. Unde sciendum q̄ per illos increpantes cecum. i. peccatorem / potest intelligi sensualitas et multitudine cogitationum sensualium: que multotiens retrahunt peccatorem: ne ad penitentiam conuertatur. Ad cuius euidentiā est sciendum q̄ in homine est duplex natura sc̄z intellectualis cum suis potentijs: et rationalis cum suis potentijs et sensitivis. Cognitionem autem potentiarum sensitivarum ordine in nobis precedit cognitionem intellectiuam: quia nihil intellectualiter cognoscere possumus: nisi prius a sensitivis potentijs hauriatur. vnde potentie sensitivae cum suis actibus / possunt dici ipsam cognitionem intellectuam preire. Cōtinuat multotiens q̄ quando homo peccator per intellectum cōsiderat q̄ malum est in peccato consistere: et bonum esse ad penitentiam conuerti: clamat post christū / desiderans relictis peccatis et vitijs: esse in bono statum dño gratiosus. Cui eōdē modo sensualitas cum suis potentijs: que preire dicitur: contradicit. et ipsum increpat: dicens q̄ taceat: et magis in sensualibus delectetur. nam dum ratio aliquid bonū iudicat faciendum: vrp̄ta ieiunare: orare: pauperibus subuenire: et his similia: que sunt sensualitati contraria: dicit sensualitas. taceas: nō clames: quia ista sunt valde grauia: sed potius delectare in bonis terrenis et consolationibus carnis. Et p̄ istū modum semper sensualitas rationi aduersat. Quod aduertens ap̄s ad Roma. vii. dicebat. Nō qđ volo bonum: hoc ago: sed qđ odio malū: hoc facio. et infra lamētamdo dicit. Video aliā legē in mēbris meis / repugnantē legi mētis mee: et captiuantē me in lege peccati: q̄ est in mēbris meis. Infelix ego homo: q̄s me liberabit de corpore

mortis huius? respōdet ibidē. Gratia dei per iesum xp̄m dñm nostrū. Non ergo presumat hō ex suis meritis vitia et peccata deuincere: nisi dei gr̄a operante. Sic autē sic contradicit sensualitas: nō tñ p̄pter hoc desistendū est a bono proposito: immo a ratione vt a dño d̄z sensualitas superari: instar ceci: qui in petendo perseuerauit constanter. nō em̄ turbarū fastiditus reprehensionibus: nec fatigatus clamoribus: cessauit a xp̄o m̄iam postulare. et ideo cecus illuminari meruit. Et ita peccator existens in bono proposito: suā sensualitatē nō sequens: si perseuerauerit: merebit exaudiri. vnde Greg. supradicta declarans in homel. sic ait. Illi autē qui iesum venientē precedūt: designant carnaliū desideriorum turbatumulsumq̄ vitiorum: qui priusq̄ iesus ad cor nostrum peruenerit: cogitationē nr̄am dissipant: et in ipsa nos a nostra oratione perturbant. Ipse hō multo magis clamabat: q̄ quāto grauiori tumultu cogitationum premimur: tāto orationi ardentius insistere debemus. hec ille. Qđ quidem multi nō faciūt: quibus bona facere sponētibus: occurrenti obstaculo modico: statim desistūt a bono proposito: carnalibus desiderijs annuentes: contra consilium beati petri. s. Pet. ij. dicēt. Obsecro vos tāq̄ aduenas et peregrinos abstinete vos a carnalibus desiderijs que militant aduersus animam.

¶ Sed dicit in sc̄da parte antecedētis magis quid est peccatū. Nā ex ipso sequitur mors. Peccatū cū consummatū fuerit: generat mortē. Iaco. s. Sequitur q̄ p̄pter peccatū peccator est a deo elongatus. vñ p̄pheta loquēs peccatoribus sic ait. Iniquitates vestre diuiserūt interuos et deū vestrū: peccata v̄ra abscōderunt faciē eius a vobis. Esa. in. c. lix. Sed sequit̄ vltimo q̄ sui mali. s. cecitatis. et est causa. nā in isto dei iudicio / mens peccatoris excecatur. vñ Grego. xxy. lib. moral. sic ad nostrū propositū ait: Peccatū qđ ex peccato ouert̄: nā nō peccatū tantūmodo: sed peccatū est pena peccati. q̄ iusto iudicio oipotens deus cor peccatis obnubilat: vt precedentis peccati merito etiā in his cadat. Non ergo imerito pena peccati d̄z: qđ iusta desuper irrogata cecitate ex precedentis peccati vitio et perpetrari: prius peccati merito: peccator sublequetur fouea regētur: vt qui malū sciens peccat: deinceps

*peccatū qđ ouert̄ est
hōc nō tñ est p̄
sē pena p̄d*

Dñica in quinquagesima.

iuste in alijs etiã nolens cadat. hec ille.
 Unde possumus dicere illud: qđ scribitur
 Soppon. s. Ambulabāt vt ceci: quia do-
 mino peccauerunt. Deo gratias.

QDñica in quinquagesima Sermo. iij.

Fides tua te sal

uum fecit. Luc. xvij. Sa-
 cra scriptura reuelata a spi-
 ritali sancto questionem ad
 ppositū pponit: que est ta-
 lis. Quis poterit saluū fieri?

ri? quis potest saluus esse? Matthei. xix.
 Istam questionē reddunt difficilē et sub-
 tilem singulariter tria.

Prīmū est penuria bonoz qui saluantur.

Secđm est noticia saluandoz q̄ ignorat.

Tertiū est violētia meritorū q̄ preparat.

Prīmū est ꝛc. Tanta est paucitas illorū

qui saluantur: qđ forsan decima ps hoim

salutē nō psequit sempiternā. Et figurat

illa paucitas p illos quos tpe diluuij salu-

uauit arca noe: de quibus. s. Pet. ij. In

dieb? noe pauci. i. octo anime salue facte

sunt per aquam.

Secđo presentē questionē determinant

doctores: qđ in libro vite sunt vocati ꝛ scri-

pti precipue illi qđ sunt saluandi iuxta illud

Dan. xij. Saluabitur popul? ois qui in-

uent? fuerit script? in libro vite. Et de nō

scriptis in lib. vite habet Apoc. xi. Qui

nō est inuētus script? in lib. vite: missus

est in stagnū ignis et sulphuris. Sed pōt

queri quid est iste liber vite? Et rñdef qđ

nō est aliud: qđ noticia: quā de? hys de his

qđ eternaliter sunt saluandi: quoz numer?

est precipue in dei noticia pstitut? nobis

occultus ꝛ totaliter incertus. qm̄ ignora-

mus qui sunt scripti in libro vite: ꝛ qui in

libro mortis.

Q Tertiū principalr fuit dictū: qđ violen-

tial facit q̄stionē difficilē: qđ salus eterna

cū violētia et cū grandi difficultate acq̄ri-

tur: qm̄ teste brō August. regnū celorum

vim patitur: ꝛ violēti rapit illud. Mat.

xj. Nunqđ scriptū est. s. Pet. iij. qđ iustus

vix saluabit. ꝛ si iust? vix. i. cū difficultate

saluabit: questio pposita in principio mul-

tum d̄ esse rationalis. Ad quā rñdetur

qđ catholica fides. Et qđ fides hys virtutē

saluandi: ita loquit brō August. de v̄bis

dñi ad ppositum dicens. Fides (inquit)

cecos illuminat: homies saluat: infirmos

curat: fideles iustificat: martyres coronat
 viduas casto pudore cōseruat: clericos or-
 dinat: sacerdotes consecrat: hoies cū an-
 gelis sursum leuat. Ad hoc ppositū loqui-
 tur saluator dñs. vlti. Qui crediderit et

baptizatus fuerit: saluū erit. qui nō nō cre-
 diderit: cōdēnabitur. Et Luc. viij. Crede
 tantū: et salua erit. et idē in actibus apo-
 stolorū cap. xvj. Crede in dñm iesum: ꝛ sal-
 uus eris tu ꝛ domus tua. qm̄ corde credi-

tur ad iusticiā: ore autē fit cōfessio ad salu-
 rem. Roma. x. De isto affectu fidei: qui est
 laus eterna: loquit thema iam assumptū
 Fides tua te saluū fecit. vbi tria ostendunt.

Primo certitudo v̄tatis. que nunqđ falli-
 tur. fides tua.

Secđo rectitudo voluntatis: que hic ostē-
 ditur. te.

Tertio beatitudo felicitatis: que in fine
 percipitur. saluū fecit.

Prima pars.

Quantū ad primum

sciendū qđ multa sunt que certitudine f̄
 dei et veritatē infallibilem stabiliant: et
 roborat: et cōfirmat. v̄pote

Prīmū est mirabilū multiplex opatio.

Secđm est testium dignitas et conditio.

Tertiū est reuelationū veridica attestatio

Quartū est veridicorū preciosa et alta cō-

mendatio.

Primo ꝛc. nulla em̄ alia secta mirabi-
 lia habuit vnqđ preterqđ fides xpianorū
 catholica atqđ v̄a. Siquidē mirabilia f̄

dei n̄re: quasi a mundi exordio inceperūt
 v̄pote in abel: a quo etiã v̄m Dregouū

sancta m̄r ecclia principij sumpsit. nēpe
 scriptū est Gen. iij. qđ resperit domin? ad

abel et ad numera eius. Quomodo autē
 resperit dñs determinat alia translatio p

hunc modū. Inscāmavit dñs sup abel/ ex
 sup munera eius. Ignis em̄ de celo obla-

tionem ipsius abel incendit: in signum qđ
 illa oblatio erat deo gratissima ꝛ accepta:

Ad hoc ppositū videbatur loqui ap̄tus
 Debie. ij. Plurimā hostiam abel qđ cayn

obtulit deo: per quā testimonij consecru-

tus est esse iustus: testimonij perhibente
 muneribus eius deo: et p̄ illaz defunctus

adhuc loquit. Deinde subsecuta sunt m̄i-
 rabilia in enoch: qđ ppter merita sue fidei

trāsatus est in paradysum terrestrē. iuxta
 illud Sapiē. iij. Placens deo factus d̄

169

liber vite

8

119

abel

lectus: et viues inter peccatores, translatus est. Raptus est ne malicia mutaret intellectionem eius. Ideo habet Beatus Hieronymus in Ecclesiastico, xliij. De fide istius loquitur apostolus ubi dicitur: Fide inquit enoch translatus est: ne videret mortem, et non inueniebat: quia translatus illi dominus. Ante translationem testimonium habuit placuisse deo. Sine fide enim impossibile est placere deo, credere enim operi accedente ad deum, apostolus ubi dicitur: Postmodum fidei nostre secuta sunt mirabilia in noe: qui tempore diluuii inuenit gratiam coram deo: et fabricauit arcam in salutem domus sue, ubi dicitur apostolus: Fide noe accepto responso de his que adhuc non videbantur: metuens aptauit arcam in salutem sue domus per quam danda erat mundum, et iusticie que per fide est heres instituta. Deinde in abraham fidei miracula claruerunt: qui credidit et reputatum est ei ad iusticiam, ubi apostolus: Fide que vocat abraham obediuit in locum exire: quoniam acceptus erat in hereditate: et exiit nesciens quo iret. Fide demoratus est in terra repromissionis tamquam in aliena: in calulis habitando cum ysaac et iacob coheredibus repromissionis eiusdem. Ex precabatur enim fundamenta habere ciuitatis: cuius artifex et conditor est deus. Nec et in sarabrore abrahe mirabilia defecerunt. Nam sicut ibidem dicit apostolus: Fide et ipsa sara sterilis virtute in conceptione seminis accepit etiam preter tempus etatis: quoniam fidelis credidit esse eum qui repromiserat. Propter quod et ab vno ortu sunt: et hoc mortuo tanquam sidera celi in multitudinem: et sicut arena que est ad oram maris innumerabilis. Iuxta fidem defuncti sunt omnes isti non acceptis repromissionibus: sed alio modo eas respicientes et salutares et condidentes: quia peregrini et hospites sunt super terram, et sequitur: Fide obrulit abraham ysaac cum tectaret et virginum offerrebat in quo susceperat promissiones. Sed nunquid tempore ysaac alio modo fidei mirabilia habuerunt: absit. Imo multiplicata sunt, quia sicut dicit apostolus: quod fide et de futuro benedixit ysaac iacob et esau. Quid dicemus de iacob: et de ioseph: qui fuerunt deo fidelissimi? Reuera tempore ipso inualuerunt mirabilia fidei orthodoxe, quoniam teste apostolo: fide iacob moriens singulos filios ioseph benedixit: et adorauit fastigium virge eius. Et fide ioseph moriens de protectione filiorum israel memoratus est: et de ossibus suis mandauit. Sed magis creuerunt mirabilia moysi: qui signa grandia fecit in egypto: sicut habet in exodo in mul-

tis capitulis. Unde apostolus ubi dicitur: Fide moyses natus occultatus est tribus mensibus a parentibus suis: eo quod vidissent eum legatum infantem: et non timuerit regis edictum. Et fide moyses gradus factus negauit se esse filium filie pharaonis: magis eligens affligi cum populo dei: quam tranquillitas patri habere iocunditatem, maiores diuitias estimans thesaurum egyptiorum improperium christi. Aspicebat enim in remuneratorem. Fide reliquit egyptum: non veritatem animositate regis. Inuisibile enim tanquam videns sustinuit. Fide celebrauit pascha: et sanguinis effusionem: ne qui vastabat primitiua egyptiorum tangeret eos. Fide transierit mare rubrum tamquam per aridam terram: quod experti egyptii deuorati sunt. Processu temporis tempore ioseph: qui populum dei in terram promissionis: non sine signis et prodigijs introduxit: apparuerunt fidei nostre mirabilia multa. Nam sicut dicit apostolus ubi dicitur: Fide muri hierico corruerunt circumcinctu dierum septem. Et fide raab meretricis non perit cum incredulis excipiens exploratores in pace. Nunquid post ioseph mirabilia fidei nostre non fuerunt: immo fuerunt, audire apostolum. Deficet enim me tempus enarrandi de gedeon: barach: samson: iephre: dauid: samuel et alijs prophetis: qui per fide vicerunt regna: operati sunt iusticia: adepti sunt repromissiones. Tandem in lege gratie cum habet fide in apostolis sunt mirabilia subsecuta: quod et inter cetera paruum miraculum: sicut dicit beatus Bernardus. reputandum non est: quod dominus totum mundum et eius altitudinem per homines simplices: et pauperes apostolos sibi subiugauerit. Item quod est maius adhuc: sancti non solum viuunt: sed et mortui fidem confirmauerunt miraculis infinitis. Dicit et beatus Hieronymus in quadam homelia. quod omnia elementa autorem suum venisse testata sunt. At eius quodam humano usu loquar: deus esse celi cognouerunt: quia protinus stellam miserunt. Mare cognouit: quia solidum se prebuit sub pedibus eius. Terra cognouit: quia eo mortuo contremuit. Sol cognouit: quia lucis sue radios abscondit. Hinc ad propositum mouentur aliqua dubia. Primum est quare nunc in fide nostra non fiunt mirabilia sicut fiebant in primitiua ecclesia: Respondeatur secundum Chrysostomum. quod mirabilia habent admirationem: necessitatem: et vtilitatem. In primitiua ecclesia fiebant mirabilia propter admirationem, quoniam homines illius temporis erant

Dñica in quinquagesima.

minis sensibus affueti: et p̄ dñs indigebat miraculis: quatenus admirarent: et ad celestia eleuarent. Etia ppter necessitate et utilitate fiebat mirabilia in primitiua ecclesia: vt fideles multiplicarent: et diuin⁹ cult⁹ augmentarent. Adodo ño nō sunt: q̄ s̄m Breg. fides d̄ satis solidata. Etile tñ est: q̄ interdū fiat: qm̄ multi interdū infirmant: nec possunt curari nisi miraculose. ¶ Scdm̄ dubiū est vtrū signa et miracula fuerūt sufficiētia ad cōuersionē fidelitum: Rñdēf s̄m sc̄m̄ Tho. q̄ nō. immo erat necessaria morio sp̄ualis sp̄s̄sancti. Cui⁹ dicti rō pōt assignari: qz duobus infidelib⁹ existētibus: et miraculū vidētibus: vn⁹ cōuertebat: alio in errore p̄uerante. vñ qm̄ sp̄s̄sanct⁹ mouebat cor vnus: et nō mouebat cor alter⁹: et p̄ dñs ad istā cōuersionē non erat sufficiētia miraculum sine motio ne spiritus sancti.

B

¶ Scdm̄ principale rē. Siquidē excellentissimi viri fuerūt testificantes certitudinē orthodoxe fidei. Quod dicem⁹ de iohanne baptista: q̄ fuit sc̄ificatus in vtero m̄ris: qui vinū et cicerā non bibit: quo maior: inter natos mulierū nō surrexit: q̄ nūq̄ mortaliter peccauit: q̄ venit vt testimoniu perhiberet de lumine. i. de xpo q̄ fuit lux vera que illuminat oēm hoīem veniētē in hūc mūdū. Job. s. Quid dicemus de iohanne euāgelista: q̄ recubuit in cena supra pect⁹ dñi: q̄ fuit vocat⁹ de nuptiis: et virgo ē elect⁹ a dño: atq̄ iter ceteros magis dilect⁹: cui tot sunt reuelata secreta celestia. Iste vidit testimoniu phibuit de xpo: et sc̄m⁹ qz verū est testimoniu eius. Quid dicem⁹ de aplo paulo: q̄ fuit raptus vsq̄ ad tertiu celū: et audiuit arcanaverba: que nō licet homini loqui: q̄ fuit vas electionis: qui tot et rāta p̄ fide perpeffus est mala: qui p̄ fide plus oibus laborauit: qui i suis epistolis testimoniu phibuit verbo dei et testimoniu iesu xpi quecūq̄ vidit et audiuit in rapto. Sed nunquid testis veridicus exiit aploꝝ p̄ncipis petr⁹: q̄ fide de xpi diuinitate et humanitate corde credidit: et ore p̄fessus est: cū dixit. Tu es xps fili⁹ dei viui. Mat. xij. Pro cuius fide firmissima orauit xps: cū dixit. Ego autē rogauit p̄ te petre: vt nō deficiat fides tua. lu. xij. Nōne tāte fidei testes exiterunt autēti oēs apli testimoniu resurrexerunt dñi nri iesu xpi reddētes. Nonne oēs sancti marty-

res: qui tot et tanta immantia pro fide per tulerūt tormēta: fidele phibuerūt testimoniu: q̄ testimonio fidei p̄bati inuēti sunt. Nōne doctores sc̄ssimi cōfessores testes fuerunt fidei nre p̄batissimi: Lerte sic. maxime br̄s Aug. qui sic cōtra hereticos pugnauit: et viriliter triumphauit: sicut paret in multis locis et libris et scriptis eiusdem patroni. Sacratissime virgines ei⁹ pro fide xpianoz in seru fragili et infirmo vasculo passe sunt diuersa martyria: vere fidei testimoniu perhibēdo. Sed quid dicem⁹ de antiquis phis: qui vnā causam omninū summā potentia immēsam sapiētia bonitate infinita asseruerunt: que oia fides catholica cōfitef. opz em̄ testimoniu habere ab his qui foris sunt. s. Timo. iij. Oēs isti catholici superius nominati: q̄ testimoniu vnū fidele perhibuerūt fidei nre: fuerūt excellentissime vite: nominatissime fame: magne sc̄itatis: p̄batissime auctoritatis: mūdi cōemptores: nullū hoīem timētes: deū vnū super oia reuerētes. immo sic fuerunt fidei zelatores potissimi martyres: q̄ morte propria et crudeli fidē istā ausi sunt cōfirmare. Quis vnq̄ sani capitis i mortis articulo voluit mēdacū confirmare: Lerte nullus. imo et hoīes mendaces in casu mortis: raro mēdacū p̄fitem. Quis q̄ de veritate fidei audeat dubitare: cū p̄ tot et tam probos viros et testes veritas necessaria cōuincat alia cōfirmet. Et sic cōcludif q̄ nihil post deū pōt esse certius: q̄ ipa fides. Idcirco fido. describēs fidē loquif sub his verbis. Fides est quauerciter creditur quod videre non valemus. Ergo cū in fide sit veritas infallibilis: per ipsam dirigitur errorum cecitas nostre mentis. Ergo nos tantā habētes impostam nubē restitum: deponentes omne pondus et circūstans nos pctm̄ p̄ patientia curramus ad p̄positū nobis certamē aspiciētēs in aurore fidei: et cōsummatore iesum. Heb. xij. ¶ Tertio principaliter dictum est rē. Vbi sciendum q̄ fides catholica magis innititur reuelate auctoritati. Ratio qz sicut dicit beatus Breg. fides non habet meritū: cui humana ratio prebet experimētū. Unde licet fides catholica humanis rationibus firmetur et roboretur: tñ talibus: nec etiā experimēto sensibili credendū est contra fidē. sicut pater potissime in sacramento eucharistie: vbi oēs sensus visus audis

tus gustus olfactus: demonstrent ibi pax nem et vinum: et tamē fides affirmat veraciter ibi fore corpus et verum sanguinē iesu christi. vnde Augu. ita dicit ad propositum. Quod intelligimus debemus autoritati: quō opinamur errori. Quapropter diuina prouidentia disponente: multa de fide carbolica predixerūt: que veraciter et fideliter sunt implera. Et qui fuerūt illi prophete: Esaias/ Hieremias/ et ceteri multi.

¶ Sed queri potest hic de questione satis vtili atq; difficili. Si potest sciri quōs est illi carbolicus: qui habet verā atq; catholicam fidem? Ad quam vt apparet faciliter potest responderi quod hoc potest sciri dupliciter, videlicet per opera: et per signa. Primo per opera. nempe Aristof. viua distinguit ab illis que non viuunt: per motum et per sensus, vnde sicut apud philosophum ista est bona atq; vera consequētia. Voc nō habet motum nec sensum: ergo non viuūt. ita apud beatum iacobum ista est bona. homo non habet sensum compassionis: nec motū bene operationis: ergo homo nō habet fidem bonam nec verā. qm̄ ipse in sua canonica protestatur. Fides sine operibus mortua est. Iaco. ij. ergo fides in pietatis operibus maxime se demonstrat. elemosynas faciēdo: oppresses liberando. et alijs elemosynis insistendo. Queritur qualis fides cornelij nondum baptizati: cuius elemosyne apud deum accepte fuerunt: cum nō haberet fidem: quia nōdum erat baptizatus: et sine fide impossibile est placere deo. Deb. xj. Respondetur quod licet cornelius nō haberet tūc fidem acquisitam: habebat tamen insulam. Secundo potest sciri per signa: quod homo habet fidem viuam et verā: de quibus signis habetur Mar. vltimo. Signa autem eos qui crediderint: hec sequentur. In nomine meo demonia eiciēt: linguis loquentur nouis: serpentes tollent. ¶ Primum signum vere fidei dei est demonia eicere. Vbi sciendum quod tot demonia dicuntur habitare in homine: quot sunt peccata capitalia: que commisit in deum. scribit Mar. xvj. quod christus de magdalena septem demonia eiecit. quovniuersa crimina penitenti remisit: sicut dicit Grego. Qui ergo in fide christi ab omnibus criminibus confitendo se purgant: vel predicando ad purgandum alios exire exiciāt:

proculdubio vniuersa demonia eicere possunt. Et istorum est fides vera et viuā: aliorum vero peccatorum est fides sicca et mortua. Ad quem sensum loquitur Elyso. homelia. xliij. super Matt. ita dices. Vera inquit radix confessionis/ fides est cordis: confessio autē fructus est fidei. Sicut igitur quod diu radix est viuā in terra: interest vt ramos producat aut folia. si autē non produxerit: sine dubio radix in terra siccata est. ¶ Secundū signum linguis loquentur nouis. Recitat petrus in aurore de lingua vetera duorum verborum genera producant. verba vero vetera dicuntur superflua atq; falsa. ita dicuntur vetera propter vitium superbie vetus: quod est radix omnium malorū: sicut patet Eccl. x. Qui habet veram et firmam fidem atq; viuā: talia verba vetera superflua vana et ficta fastidit: et abhorret. Sed verba noua sunt propositum humilia vera: que indicant in homine fidem viuam. Ideo de bonis fidelibus et vere credentibus dicitur: linguis loquentur nouis. ¶ Tertium signum serpentes tollēt. Moraliter serpentes carnis uolstre sunt appetitus illiciti: rationem et uoluntatem inficientes uenenato consensu. Qui ergo tales appetitus per rationem cohibet: quantum potest: nec ratio cōsentit eidem: talis serpentes fugat et tollit: et uerus fidelis domino reputatur. In huius signum paulus excussit viperam: quam tenebat in manu: vt habetur Actū. xviij. ¶ Quartum signum si mortiferū quid uiderint tē. patet de beato iohanne euāgelista: qui coactus fuit bibere uenenus: sed sibi non nocuit: quia fidem viuam et ueram habebat in corde. Voc idem patet de beato gregorio: et de multis alijs. ¶ Quintum signū. super egros manus imponent tē. que verba exponens beatus Augu. dicit. Quoties proximis suos in bono opere confirmari conspiciunt: dum exēplo bene operationis illorum uitam roborāt: super egros manus imponent: et bene habebunt.

¶ Quarto principaliter tē. Siquidem fides christianorū dignissima et alta sentit: et credit de deo uero. nā cōfiteretur in deo omnipotētiā: summā iusticiā: immēsam bonitatem: et infinitā sapiētiā. Aliē deo secte fidei lū male credēt: sentiūt de deo potētiā: sic

Dñica. I. quadragesime

sunt illi qui negāt deū posse nra corpora suscitare. deū posse naturā humanā assumere. quippe negant deū non posse illud qđ ipsi nequeunt itelligere. Itē male sentiunt de dei bonitate et diuina grā: negātes semel lapsos in pctm̄ posse resurgere. Et male sentiūt de dei iusticia: negātes filium dei finaliter iudicaturum peccata. Non sic fides nra xpianorum: sicut dictū est. ad quē sensum loquit brūs Augusti. Prudentiū (in qđ) est estimare et fidelitū que sit fides purior: et maiestate dei dignior. nihil em̄ dignum maiestate diuine attribui potest: qđ fides nra tener. Itē fides nra alta sentit de hoīe magna atq; digna. Siquidē dicit hoīes rationalem creaturā factā ad imaginē et similitudinē creatoris. Itē docet fides moraliter hoīem viuere ad similitudinē sui creatoris: aurā verbū apli ad Ephe. v. Estote imitatores dei sicut filij charissimi. Itē cōfiteretur fides nra hoīem peruenire ad similitudinē glorie. qđ cū apparuerit similes erimur: et videbim̄ eū sicuti est. s. Job. iij. Nō sic secta gentis machometi sentit de beatitudine hoīs. Et qđ sentit de paradiso: Voies habebunt armillas de auro puro et electo. etiā habebūt fericavehmēta. Itē habebūt certū alimētū et fructus et erūt in paradiso delitiatū eultrātes: si biuicem occurrētes honorificati. et habebūt cenacula et subcenacula: sub qbus erūt flumina. Dicit etiā qđ i paradiso sint pomor̄ arbores. i. mala punica. Discumbēt et in excelsis yridarj: et adducētur in paradisum p turmas et agmina. aggregati erūt et discubentes sup plumaria vel puluinarja: et non percutiet eos sol: neq; frīg: sed ymbia sup eos in perpetuū manebit. Itē vasculis argenteis et parapsidibus ministrabūt eis. qđquid de pomis et de carnibus volatiliū voluerit: obtinebit: qđ benigno: que sunt veluti lapides preciosi sine fine splēdentes. Et accipient oīa qđ oculi eor̄ concupiscūt. et sedebunt sup thos mollib: induti: et purpureis ornati. Vultus eor̄ hilares et iocūdi. Talia insana et vesana vel delirāmeta nō sentit de paradiso celesti fides nra catholica: sed ex celesti iusticia: qm̄ aīa iustis

bilis rebus inuisibilibus debet remunerari. qz sicut dicit apłus: oculi non vident: nec auris audiuit: nec in cor hoīs ascensit: que dñs esse diligētib: pparauit. s. Cor. iij. Itē habet Esai. lxvij. Talia carnalia sunt infima et brutalia. Etiam secta iudeor̄ falsissima: in alio seculo p mercede diuitias et abūdantiā tēporaliū: quia atriu hierlm: prestolabatur. Nō sic fides xpianor̄: sed expectat celestē hierlm̄ quā dei claritas illuminat et illustrat. in q̄ bñ nec nubent nec nubent: sed erūt sicut angeli in celo. Mat. xxij. Cū ergo fides xpianor̄ tot et tam firma habeat argumēta: necessariū est sue veritati infallibiliter et sine formidine adherere. Nam credentes et firmiter adherētes mercede inestimabili premiabunt. et non credētes merito punientur. Itam mercedē prestolabatur apłs cū dicebat: Bonū certamen certauit: cursum cōsummauit: fidem seruauit: de reliquo reposita est mihi corona iusticie. ij. Timoth. iij. Cuius corone et c.

D Dominica prima in quadragesima: Sermo primus:

Ecce nūc tēpus

acceptabile. ij. Cor. vj. Non siderans et attendens qđ tēpus quadragesimalē est. Tempus miserendi: in quo

diuina clementia demonstratur.

Tempus penitendi: in quo peccatorū venia impetratur.

Tēpus seminādi: vt fructus p tēpore colligatur. Ecce nunc tēpus.

Primo introducitur qm̄ tēpus quadragesimalē est tēpus miserendi. tēp̄ vbi est necessaria pctōnis mīa dei. de quo tempore pphetauit dauid: qñ dixit ps. c. Tēpus miserendi dñe qz venit tempus. Misericordia dei isto tēpore vna de septē petitionib: quas petit btūs Berni. sermone lxxvij. sup cantica. ij. Diuina (in qđ) miseratio q̄ non poterit explicari sermone: q̄ benigna: q̄ libera: q̄ gratuita. Ego peccabam: et tu dissimulabas. plongabā ego multo tpe: et tu dñe tuā pietatē misericorditer suscepisti: et in eor̄ numero inueniet beati quor̄ remissa sunt pctā. Vbi queritur de vno dubio quātū durat hoc tēp̄ diuine mīe in hoīe pctōre: Itē. et est ratio sancti Thom. in. iij. Inia. dist. xxij. q. s.

miseriordia dei excedit malicia hoia. hoc est maior est mia dei: q̄ culpa nra. s; malicia. hoc est posse peccare durat ad vitia. m̄ tempus vite peccatoris: in quo p̄t penitētia agere condignam: ergo multo magis mia dei erga pctōrē durabit vsq; ad vltimū hiatū peccatorē misericorditer expectādo. exemplū de latrone. Hoc tēp̄ miserēdi inuocabat Anselm⁹ per hūc modū. Iesu iesu esto mihi iesus nomē cōfortans pctōrem. rogo piissime ne pdat iniquitas mea: qd̄ fecit tua oipotens bonitas. Recognosce benignissime qd̄ tuum est: et absterge qd̄ est alienū. ergo iesu iesu misere dū tēpus est miserēdi: et nō tēpus iudicandi. Magna differentia est inter ista duo tempora.

Primū tempus nascēdi.

Secūm tempus mouēdi.

Primū tempus ridēdi.

Secūm tempus flēdi.

Primū tēpus misericordie.

Secūm tempus iusticie.

Primū tēpus nascēdi. Eccl̄s. iij. Nempe pctōrē penitens per p̄niam nascit deo. nā existēs in pctō nō est dei: nec h; parte eius deo. Sed qm̄ penitet isto tpe nascit deo et icipit esse dei. Tempus mouēdi vbi. s. Nō homo moris: et a summo iudice iudicatur: illo tpe homo mouit pctō: q; nō restat sibi amplius tēpus viuēdi nec merēdi. Item primū tēpus ridēdi vbi. s. Nō vere penitētes: qui mō flent et dolent de pctis suis: ridebūt in die nouissimo. Luc̄ vj. Beati qui nūc flētis qm̄ ridebitis. Secūm tēp̄ flēdi. vbi. s. Nepe tēpus generalis iudicij: erit tēpus plangēdi: qm̄ tūc plangent se oēs tribus terre. Apoc̄. j. Item primū tēpus mie: qm̄ sicut dictum est: tēpus miserēdi. Secūm tēpus iusticie. Lum̄ accepero tempus ego iusticias iudicabo. ps̄. lxxiij.

¶ Secūm principale. tēpus penitēdi. De isto tpe loquitur apl̄s. Dū tempus habemus operemur bonū. Galat̄. vj. Dupl̄iter p̄t intelligi. Ano modo sic. dū tēp̄ habemus in p̄nti vita: qm̄ tēpus vite presens est valde aptū ad bñ operandū. nā scriptū est. oia tēpus hñt. Eccl̄s. iij. Oia tempus hñt. quo tpe debēt fieri: quo nō. Ergo dū tēp̄ habem⁹? Eccl̄s. it. Quodcūq; facere p̄t man⁹ tua: in stāter opare: q; nec opus: nec rō: nec sciētia: nec sapiētia:

erunt apud inferos: quo tu pperas. quia nec op⁹. i. facultas opandi. nec rō. i. facultas operādi ad discernēdū qd̄ bonū: qd̄ malū. nec sciētia ad cogitēdū. nec sapiētia ad diligēdū bonū. Ita nō sunt i. iher no: nec est ibi tēp̄. imo si dānati possent habere vnū momētū tēporis: i. quo penitēterent: darent totū mūdū. vñ dolēt de penuria tēporis: qm̄ penitere non p̄t. et dolent q; dum habebāt tēpus non penituerunt. Narrat in libro de donic: q; cū quidam sc̄tūs deuot⁹ multū oraret: audivit vnā vocē hñanā lachrymātē. interrogauit qd̄ esset. que r̄dit. ego luz yana aīa dānata plangēs dānationē meā. et addidit qd̄ erat illud qd̄ plāgebat in dānatione sua: p̄ditū tēpus sibi datū q̄ diu vixerat in b̄ sc̄lo: quaten⁹ faceret p̄niam et nō fecerat quap̄: opter illud singulariter plangebat. Ergo dū tēpus habem⁹? opemur bonum: p̄t exponi de dupl̄ici bono isto tēpore. t. de bono p̄ntie: et de bono abstinentie: que sunt grādia bona isto tpe exercēda. Magnū opus p̄ntie. Augu. in quodā sermone Age p̄niam dū san⁹ es. sic dico tibi: q; securus es q; p̄niam egisti eo tpe quo peccare potuisti. Si vis agere p̄nias qm̄ peccare nō potes: pctā te dimittūt: nō tu ille la. Ergo dū tēpus habem⁹? operemur bonū p̄ntie: nec expectem⁹ mutationē tporis: quia a mane vsq; ad vesperā immutabit tēpus. Eccl̄i. xvij. Ergo er quo datū est nobis tēpus penitēdi iuxta illud Apoc̄. ij. Dedi illi tēpus vt p̄nias ageret. nō negligamus. nō pigritemur. nō differam⁹: dū tēpus habem⁹? Item dū tēp̄ habemus operemur bonū. p̄t exponi de bono ieiunij inchoati vel abstinentie. O deus omnipotens quāta bona facit quadragesime ieiunij. Siquidem Stringit corporis luxuriam. Frangit carnis lasciuiam. Sternit hostis seuitiam. Parat cordis tristitiam. Tollit mortis letitiam. Confert diuinā gratiam. De quolibet isto; loquit b̄tūs August. in quodā sermone. Ieiunij (inquit) mentem purgat: subleuat sp̄m: carnē spiritui submittit: cor facit contritū: libidinem ardores extinguit. Et cesarius ij. admonitio de sc̄da. Alijs dieb; ieiunare p̄nti est: quas dragesima non ieiunare pctm̄ est. alio tē

Dñica. I. quadragesime.

potē qui ieiunat accipiet indulgentiā: in diebus his qui nō ieiunat sentiet penā.

¶ Tertiu principale. tempus seminandi.

Uno tēpore homo semināt: alio tempore meret. quia omnia tempus habēt. seminatū in hoc seculo: metemus in alio.

¶ Et querit que sunt illa: que isto tēpore seminant? Respondeo

Nunc tēpus seminandi verbum predicationis in aīarū saluationē.

Nunc tēpus seminandi paupibus elemosine largitionē.

Nunc tēpus seminandi stutes et bonum exemplū in edificationem.

¶ Primū tēpus &c. Semē est v̄bū dei. factores sunt v̄bi dei predicatorēs. quorum semē p̄sertim isto tpe fructificat & crescit.

¶ Siquidē ex semine v̄bi dei exeunt arbores rami folia flores & fructus. Arbores sunt xpiani fideles: qui isto tēpore ex semine. i. ex v̄bo p̄dicationis p̄ducunt ramos. s. opa mīe et pietatis. folia diuersarū orōnū. flores bone & honeste vite: & bonorum operū fructus. et totū implet p̄p̄ oportunitatē presentis t̄pis. Eccl̄s. viii.

Omn̄i negotio tēpus est & oportunitas.

¶ Sc̄do tēpus seminādi &c. Tēpus complendi opa mīe. Eccl̄s. xi.

Aditte panem tuū sup̄ transientes aq̄s: q̄ post t̄p̄a multa inuenies illum. sequit̄.

Aditte semina semē tuū. Per panē em̄: qui est cōis cib̄: intelligunt oīa: que sunt necessaria vite

hoīs corporali: que sunt mittēda p̄sertim isto tpe attribuēda pauperibus: qui sunt trāsēuntēs aquas. Nam paupes peregrini medicātes trāsēunt & ambulāt: p̄ mundum: currūt et discurrūt propter victum trāsēūt et aquas multarū necessitatū & tribulationū: et post multa t̄p̄a inuenies illum panē in tēplo in die iudicij pro retributione. Que seminauerit homo: hec et metet. seminans mīam paupibus: mīam meret: hoc fac. mane semina tpe iuuentutis: & nō expectes tempus fenecutis. Sed

quare: m̄detur p̄pter multa: qm̄ morib̄ peccati semp̄ incendit̄. natura debilitat̄.

¶ Suetudo peccandi difficilius mutatur i bonū. qui p̄d̄t miserere et non vult: deus magis offenditur: et diabol̄ magis insidiatur. Facienda est ergo mīa maxime tempore isto: qm̄ preciosa est mīa tempore tribulationis: quale tempus corpora-

liter est tēpus quadragesime.

¶ Tertio tēpus seminādi stutes. de quo tēpore Lant̄ic. ij. Hyems transijt: imber abiit & recessit: flores apparuerūt i terra n̄ra: tēpus putationis aduenit. Vox turturis audita est in terra n̄ra. Ficus protulit grossos suos. Aīneē florentes dederūt odorē suū. O bone iesu: quale tēpus iam hyems trāsijt. hyems frigida: quale est tēpus pcti sine calore charitatis. Nā qm̄ pe-

tr̄ negauit xpm̄ h̄yēs erat. Imber abiit. nō solum hyems frigida: imo humida et pluuiosa. & iā tale tempus sc̄s t̄pis lubrico voluptatis debuit transire. Flores appa-

ruerūt in terra. vita casta honesta d̄z isto tēpore in xpiano populo apparere: cuz sit tēpus gratū et acceptū deo. tēp̄ vernale tēpus floridum. Vox turturis audita est.

Vox deuote orationis cū placentia. cuz genuit p̄ctōr̄ suor̄: que vor audif a deo et exaudif. Tempore accepto exaudiui te.

Est. xlii. Tēpus putatiōis aduenit. tempus putādi pctā p̄ p̄fessionē. Aīneē flores sunt p̄fene eccl̄iasticę: que debēt emittere odorē apud deū et hoīes iter alios & super alios. Cōsiderās igit̄ et attendens apostolus: q̄ p̄fensens tempus &c. Resus-

matur et concludatur. Ecce nūc temp̄ acceptabile. Abi tria ostendūtur.

Primo tēporis oportunitas. ecce.

Sc̄do temporis breuitas. nūc tēpus.

Tertio temporis grandis vtilitas. acceptabile.

Utraq̄ pars.

¶ Prosequēdo de tempore: est aduertenduz q̄ in sacro eloquio tempus in multiplici differentia reperitur: v̄tpote

Tēpus perditū ex negligētia.

Tēpus redemptū cum diligentia.

Tēpus taxatū pro mīa.

Tēpus seruātū in bona custodia.

Tēpus periculosum ex malis euentibus.

Tēpus tenebrosum de pena cum demonibus.

Tēpus gaudiosum deo et sanctis oībus.

¶ Primū tēpus &c. de quo bt̄as Bern̄. in suis meditationib̄. Nihil p̄ciosius tpe: & nihil dānosius amissione t̄pis. R̄d̄ p̄m̄: qm̄ i modico tpe lucrant p̄ctōres m̄lta: v̄tpote remissiōes pcti. liberationē a pena eter-

na. recuperationē bonorū p̄ditōr̄ et acq̄sitionē vite eterne. Ratio secūdi: qm̄ temp̄

pus amissum et perditum nunquam potest recuperari. Tale tempus peccatorum in iudicio accusabit iuxta dictum Hierem. Zbhen. s. Dominus vocauit aduersum me tempus. sicut vocatur testis in latrone quem deus condemnari. vel vocat testis in dispensatore iniquum. Ergo ecclesiasticus consideras preciositatem temporis: et dana amissi temporis docebat filium suum. c. iij. Sili conserua tempus. sic seruauit ut nulla pars temporis inutiliter occupetur. Ideo metricato dicebat. Dana fleo rerum: sed plus fleo dana dierum. Rex poterit rebus succurrere: nemo diebus. Aduertat quilibet de isto tempore perditio. auertat de tempore otioso: et inutiliter occupato. Unde Bern. in sermone. Sicut capillus de capite ita momentum de tempore non peribit de quo non oportet reddere rationem. et tunc quodlibet tempus indebite ordinatum in negligentem testimonium perhibebit.

¶ Secundum principale tempus etc. de isto tempore loquitur apostolus ad Ephes. v. Redimete tempus: quoniam dies mali sunt. Ista autoritas dupliciter exponitur. Uno modo secundum glossam de tempore futuro: ut illi redimant tempus qui apte disponunt tempus suum ad vacandum et seruandum deo temporalibus derelictis: et tales sunt persone religiose. Sed quod dices mali sunt dies vite huius. hoc est multa que impediunt istam ingressione. hoc est impediunt ingressum sacre religionis: et per consequens seruitiu dei: ut pote malicia hominum: astutia diaboli: et miseria corporis humani. et sic dies mali sunt. Secundo exponit de tempore preterito. otiosi inutiliter tempus occupauerunt: in sequenti tempore recopenserunt. et ira faciunt deuoti et boni. unde redimunt tempus. i. restituant et dimidiant dies suos. vna partem diei et maiorem diei occupant in honore: et aliam occupant otiose negligenter non sicut mali dimidiant dies suos. et sic redimunt tempus perditum: quoniam dies mali sunt. Dies non sunt mali in se: sed dicuntur mali propter mala que fiunt in eis. Hieronymus virtutes bonos faciunt dies suos: vitia malos.

¶ Tertium tempus. tale tempus taxatum est tempus quadragesime: in quo fideles penitentiam agunt de peccatis suis. Sed querit quare istud tempus est taxatum per quadragesimam: cum saluator non alio tempore eam fecerit. i. immediate post baptismum: et inceptum in crastinum ephe: Rndes et assignant quattuor rationes.

quarum rationum prima est: quoniam in hoc representantur filios israel: qui fuerunt quadraginta annis in deserto: et immediate celebrauerunt pascha: et christiani post quadragesimam dies ieiunabiles celebrant suam pascham. Secunda ratio quoniam vno tempore magis per alio naturaliter sunt homines inclinati ad libidinem: ad quam restringenda est tempus ieiunij quadragesime institutum. Tercia ratio: quoniam resurrectio christi et eius passio continuatur: ideo rationabile est ut afflictio ieiunij passioni christi continuetur. unde sicut saluator: fuit afflictus pro nobis: sic nos affligamus carnem nostram. Quarta ratio: quoniam sicut filij israel antequam agnum comederent se affligebant: et lactucas agrestes et amaras comederunt: ita nos per penitentiam amaritudinem debemus primo corporaliter affligi abstinendo: ut post magis digne possimus recipere corpus christi: et mystice capere paschalia sacramenta. Ergo tempus rationabiliter taxatum est in quo redimemus tempus: in quo deus recordatur de suo populo christiano. Job. xiiij. Abscondas me donec pertranseat: et costi. mihi tempus in quo recordor mei. Isti tempus figura precessit Beati. xxy. vbi legitur quod iacob verno tempore venit ad terram que dicitur effratam.

¶ Quartum tempus seruatum est etc. Omne tempus seruandum est generaliter: sicut dictum fuit. Sili conserua tempus. propter suam preciositatem. Et in speciali tempus quadragesime est seruandum propter multa. Primo quia deo acceptabile. Secundo quia charum et necessarium propter opera meritoria: que procedunt isto tempore a penitentia et a ieiunio. Non ergo tardes conuerti ad deum de isto tempore: et ne differas de die in diem. Ecclesi. v. postquam habes tempus taxatum ad hoc. Resert Petrus alonfi quod semel quidam latro intrauit de nocte quoddam hospitium cuiusdam diuitis mercatoris: vbi repperit iocalia multa. Dns oporuit mane confulgere inuenit latronem: et eum tradidit. qui iudicatus suspendio: dum esset in pede furce clamauit. O miser vbi sunt tor iocalia que nocte preterita habui? mo vixit deo quod verum est prouerbum. qui tempus expectat tempus deficit sibi. Latro homo qui differt penitere. mercator deus: qui expectat peccatorum malum conuertatur. operatorum mundus iste malignus. iocalia sunt bona mundi temporalia que impediunt ne peccator peniteat in tempore preterito. s. filij seruati tempus etc.

Dñica. I. quadragesime.

E Quintū tempus periculosum ꝛc. de isto tpe. ij. Timo. ij. In nouissimis diebus instabunt tpa periculosa. glo. periculis plena. que pericula proueniēt et tyrānis maxime hereticis atq; hypocritis. Sequitur cā periculoz; utpote multitudo pctōrū rez gnātiū. illo tpe erunt hoīes seipos aman rez; nō deū nec pximū. Ex amore proprio supflus oriūtur pctā; que sequunt. cupidit; elati. Cupidi ad lucrū pecuniarū; ꝛ nūmū magis q̄ deū amātes. Elati. glo. dñiū appetētes. Non sic dauid qui dicebat ps. cxxx. Dñe nō est exaltatū cor meū; neq; elati sunt oculi mei. Superbi de honore sibi ipso. Blasphemi inuituperiū dei. Parētib; nō obediētes. nec carnalib; nec spūalibus. Ingrati de bñficijs receptis. Scelerati quoad grauiora maleficia presertim in persona parētum. Sine affectione aliorū miseris non subueniēdo. Sine pace alioz quietē perturbando. Criminatores. glo. alijs crimina imponētes eoz fame detrahētes. Incōtinētes pctis carnalib; de seruiēdo gule luxuriē vacando. Inimicos crudeles erga eos q̄s pnt opprimere. Sine benignitate sine miā erga eos q̄b; subuenire poterūt. Proditores. glo. secretozū reuelatores erga eos quib; habent cōsulare. Potorui. glo. inuerecūde se habētes si cut sunt multi: qui nō erubescūt maledicere ꝛ malefacere. Zumidi. glo. inflati i animo per arrogātiā. Eccl. ij. ignari illoz que tenent scire de necessitate salutis. Voluptatū amatores magis q̄ dei. de numero illoz quoz deus venter est. Philip. ij. Talia pctā facient illud rēpus periculosum.

S **S**extū rēpus tenebrosum. et tale rēpus in ppetuū habebūt dānati ꝛ etiā angustosum. de isto tpe Eccl. xj. Si multis annis vixerit homo: et in his oib; letifuerit: me minisse debet tenebrosi rēpōis. Licet multis annis vixerit homo: semper in magna prosperitate: hoc nō obstante memor debet esse tenebrosi rēpōis. hoc est mortis: vel infernalis supplicij: vel extremi iudicij. Sopho. f. Dies ire dies illa: dies tribulationis ꝛ angustie: dies calamitatis ꝛ miserie: dies tenebrarū et caliginis: dies nebulę et turbini; dies tube et clāgoris ꝛc. Unde Hiero. Sine legam: siue disputē: siue aliquid aliud agam: semper resonat in auribus meis illa tuba. surgite mortui venite ad iudicium. Felix ille qui dicere potuit. Liberasti me de perditione: et eripui

sti me de tempore iniquo.

Septimū tempus gaudiosum in celo Et vt attingamus ad tale tempus: opere mur opus nostrum ante tēpus. i. mortis: et dabit vobis mercedem post tēpus mortis. Eccl. ij. In illo tempore lux perpetua lucebit sanctis tuis dñe: eternitas temporis. Cuius eternitatis ꝛc.

Quarta. s. in quadragesima. Sermo. iij.

Nasi moriētes

et ecce viuimus. ij. Cor. vj. Consideranti naturas singillatim.

Figuras seriatiim.

Scripturas summam.

Occurrit veritas ista statim. q̄ dñi alicuius similitudo effigies vel imago: ipsa res apparet existere: nō essentia: sed apparēciam solā tenet. Qd̄ quidē pbat in natura corporali. vir nāq; reperit res corporea qualiscūq; cuius imago nō poterit sic formari: q̄ ipsa res cui assimilaf: appareat: dicēte Aristo. ij. Pbyss. ars imitatur naturā in quātū pōt. An̄ est q̄ imaginēs hoim; ceterarūq; rerū corporaliū per artē pictoricā figurate: hoīes apparēt. quēdamōdū quidam expertus pictor: puerum depinxit bostrum habētē in manu. qui ita artificiose erat depictus q̄ aues tangebant vvas botri. et tūc vnus dixit q̄ nāq; tā artificiose fuisset depictus puer. De tā experto pictore dicit Esa. xliij. Fecit imaginem viri quasi speciosum hoim. Vir est aliq; q̄ ignorat solas species rerū corporaliū apparere somniatibus res ipas existere: quarū similitudines representat. An̄ ille prudētissimus somniator: ioseph Beñ. xxvij. Vidi p somniū quasi solē ꝛc. Et sic ista veritas pz i natura corporea. **P**z scdo i natura spūali. Angel; bon; ppter effectū terribilē mal; videbif appere. et mal; frequēter videbif bon;: q̄ tpe iathanas trāfiguratur se in angelū lucis. ij. ad Cor. xj. glo. vide. Et inuenit in vitali patrū q̄ aliquotiēs appuit i figurā dñi saluatoris ondēs se tāq; deū. Et sic pz ista veritas in natura spūali. **P**z tertio ex figuris scripturis. Legimus angelos apparuisse fuisse hoīes: ꝛ tāq; homines tractatos scilicet. Beñ. xvij. ꝛ. xix. iudicā. vj. ꝛ. xij. Tobie. ix. q̄s p torū. ita q̄ de q̄cūq; tali pōt dici Apoc. iij. appuit his facie q̄si hoīs. Pro tāto hec oīa prelibauit

sicut in conditione naturali: ita et in mortali: sicut natura sic potest effigiari: ut alia habeat apparatus quam existentiam, ita virtus et vitium: bonum et malum sic poterunt transformari et colorari ut virtus appareat vitium et e contra, et bonum malum et e contra: ut pulchritudo deducit beatitudinem Gregorius vii. moralium: declaras quod vitia quibus sub virtutibus specie colorantur et dat exemplum, et ex alia parte virtutes ipse vitia existimantur et dat exemplum, sicut scelerati et mali frequenter boni et recti existimantur: dicitur sapienter Ecclesiastici vii. Sunt iusti quibus multa mala proveniunt: quasi opera egerint impiorum etc. Hoc est quod apertius in epistola hominibus eleganter pertractat: cum dicit. Et seductores et veraces etc. ubi vide glosam pulchritudine quare ponit ut quasi et ecce, quia certa sunt, et subdit. glosa, ut seductores, apud quosdam: quod vitium falsum est, et ideo non simpliciter dicit seductores: sed ut, ideo est infamia: et apud alios habitus: non dico ut veraces: sed simpliciter veraces etc. Nota bene tota glosa. Ex istis igitur thematibus sic concludo, non solum in naturalibus: sed in moralibus rei similitudo: res: quam repraesentat: vel cui assimilatur, apparet existere ut mortua imago: res viva: angelus et homo etc. Sequitur ergo quod omnes boni et iusti possunt ducere gaudentes: Ecce vivimus quasi mortuantes, que fuerunt verba thematis. Ubi tria notantur.

Primo evidenter similis comparate, quasi vivimus.

Secundo experientia amaritudinis ultimam te, morientes.

Tertio refulgentia sollicitudinis affectate, ecce.

Prima pars.

De primo de filiis post

patre supposito scribit Ecclesiastici xxx. Mortuus est pater illius: et quasi non est mortuus, simile enim reliquit sibi post se. Applicata ista autoritate ad statum ecclesie tria notantur.

Primo prelatorum preteritorum perfectio virtuosorum, mortuus est pater illius.

Ecclesiasticorum presentium defectio vitiosa, et quasi non est mortuus.

Clericorum futurorum directio fructuosa, similem sibi reliquit.

De primo, qui mortuus est: iam preterit, et qui pater fuit: in hoc profectus existit. Procul dubio presens noster spiritualis apostolus eorumque sequaces presens noster merito dici poterit: tamen ratione geniture: quam cure: quam ad patrem pertinere dignoscunt. Unde apostolus, I. Cor. iij. In christo iesu per evangelium ego vos genui. De cura de nebulis, xlvj. Viri pastores sumus etc. Sed phidolo: isti presens noster mortui sunt, necesse ratur non comparuerunt. Job. viij. Abraam mortuus est. Abraam significat patrem multitudinis: et significat quilibet patrem quem ecclesiam et populum dei auxerunt: de quibus erat valde gloriosus. Unde sicut inter romanos: tempore quo vivebant: illi habebatur principes gloriosi: quod agebant republicam: ut patres de octavo: quod dicitur est augustus. Ita a simili de istis quod populum christianum de parvo magnam, et de eriguo grande fecerunt: post accessionem domini numerus christianorum fuit solus, c. viginti. Actus, sed post predictos presens crevit sic stelle celum, de quibus parvo numero christianorum loquens gloriatur, s. vide bene glosas, ut quilibet istorum patrum dicere possit illud Osee, xj. Ego quasi nutriticus ephraim etc.

De secundo Zaccarius refert librum institutionum diuinarum quod in quodam sacrificio olim exhortato: quibus vivit et veri homines mactabantur: postea per lapsum temporis loco eorum imagines ponebant. Ita modo est timendum quod prelatorum loco quod vivit et veri fuerit in virtutibus et moribus: modernis temporibus sole effigies ac imagines succedere videantur. Et sic, xl. Quasi non sint: sic sunt coram domino.

De tertio directio in hoc consistit: quod nitatur eorum sanctis predecessorum vita et moribus assimilari, ut eorum merito filij valeant appellari. Ad quod eos debet inducere illud, ij. Regum, xij. Omnes movimus et quasi aqua dilabimur in terram: quod non revertuntur.

Secunda pars.

Ubi secundum principia

se primo coniungit, ubi introducitur experientia amaritudinis ultimam, morientes. Secundum per hominum, iij. ethi. finis omnium terribilium est mors. Et Ecclesiastici, xlvj. c. O mors quam amara etc. Experientia igitur amarissima dicitur potest. In preteritis ubi prius, O mors quam bonum est iudicium tuum, et hoc triplici ratione: quoniam

Dec est quod evitari a nemine potest.

Dec est que in hoc mari continue adest.

Dñica. I. quadragesime.

Deest quā meditari assidue prodest.

Quod in auroitate notat cū dī: O mors
En seneca. Morsiar nec pm̄: nec vltim⁹
oēs me precedēt. vñ Bern. Quid in his re
bus morte cert⁹: non miseret inopie. An
Augu. istam mortis necessitatē ad decli
nationē huius vbi mortis comparāo: sic
dicebat. Nec importune: nec incōgrue
arbitro: accidisse: etsi nō hūana industria
iudicio fortasse diuino: vt hoc vñ qd est
moritur: in latina lingua: nec grāmatici
declinare potuerint: ea regula: qua cetera
talīa declinantur. Nāq; ad eo qd est ouf
fit vñ qd preteriti tps orus est. ⁊ si q̄ simi
lia sunt: q̄ per tps preteriti participia decli
nant. Ab eo vñ qd est morit: si queramus
preteriti tēpōis verbus: responderi solet
mortu⁹ est. u. littera geminata. Inuenies
in postilla Augu. de ciui. dei. xij. ca. xj. p̄
lxxvij. ver. Quis est hō qui viuet: ⁊ non
videbit mortē? Ecclī. xij. Iudiciū mort⁹ a
dño oī carni. Ps̄ q̄ mōis euitari nō pōt
¶ Scdo hec est que in hoc mari continue
adeft. notat in auroitate cū de p̄senti dī.
mouimur. Vita ista quātūlibet delectabi
lis videat: mors est dicenda veraciter: dī
cēte Augustinovy supra. c. x. Profecto ex
quo hō incipit esse in hoc corpe: in mor
te est. ⁊ subdit causam. q̄ iam inq̄t mors
est cuz vita detrahif ⁊c. iō Seneca epla
viij. Quotidie mouimur: quotidie demif
aliq̄ pars vite. ⁊ tūc quoq; cū crescimus:
vita decrefcit. Infantia amissimus: deide
puericiā ⁊c. Quicqd̄ pertrāst tps: ptrā
st hunc ipsum quē agimus dīe. ita q̄ q̄li
bet pōt dicere quātūcūq; mago. Quoti
die morior. s. ad Lxx. xv. et etiā ecclīa dīc
Abēdia vita in morte sum⁹. Si considerare
mus hec vba: morior: ⁊ morior: per mini
mā litterā et vnicā putā. i. solum differ
re vident. in signū q̄ mora nra in vita pie
senti distat a morte per min: mū et tanq̄
per indiuifibile quendā gradū. Aliter em̄
accipiūt astrologi gradū. scz p̄ trigesima
pte zodiaci: que magnā p̄tinet quātitate:
aliter loquētes de latitudine qualitatum
p̄ quodā indiuifibili: vt punctus in linea
vel nūc in tpe. Per h̄mōi inq̄t gradū solū
a morte distam⁹: qm̄ q̄cquid preterit⁹: nō
habemus: qd futurū est: incertū est. Fgīf
illud minimū est quicqd̄ a morte distare
videmur: vt quilibet nōstrum dicat illud
f. Regū. xx. Quo tantū (vt ita dicā) gra

du ego et mors diuidimur.

¶ Tertio mors est quā meditari semp̄ pio
dest. notatur in auroitate cum dī. quasi
aque dilabimur. Multe medicine solent
poni ad trahendum hōiem a pctō: carnis
maceratio: deuota oro: elemosyne datio:
sed summū remediū⁹ mortis meditatiō.
Augu. Nihil tantū reuocat a pctō: quātū
meditatiō mortis. ⁊ Hieronym. ad pauli
nū. Facile contēnit oīa: qui se semp̄ cogi
tat moriturum. Ideo seneca epistola. xxy.
Quicqd̄ (inquit) facies respicias mortē:
qm̄ vt metricus ille dixit. Non vñq; pote
rit meli⁹ caro vna domari: Abortua qua
lis erit: q̄ semp̄ p̄meditari. Id Ecclī. xiiij.
dī. Memor esto qm̄ mors nō tardabit.

Tertia pars.

¶ Tertio annectitur sol

licitudo ⁊c. ecce viuim⁹. Quanta sollicitu
do fuit in hac vita. et q̄ quide affectatur
misera ista vita: plus in nostris mentib⁹:
q̄ in codicib⁹ legimus. Nec autem pre se
ferunt sollicitudinē aīatē: qm̄ p̄ vitā anti
mata p̄eminēt inaiatē: de q̄bus Ecclī.
xliij. Oīa hec viuūt. In quo notat vita cō
munis. oīa hec viuūt. Nec est vita corpo
ralis: in qua pl⁹ participat mal⁹: q̄ bon⁹
ideo de ea nō multū curandū. Ecclī. viij.
Iustus perit in iusticia sua: ⁊ impi⁹ mul
to viuūt tpe in malicia sua. Scdo notatur
vita spūalis: cum dī. hec. q: non oēs: sed
pauci ⁊ singulares hāc vitā exercēt. Et cū
est: q: est magni laboris: ad quā habendā
ofones: abstinentie: isto tpe quadragesi
me ordinant: qm̄ hec sola dē rationabilē
dici vita. An religiosus ille multū senex
inquit⁹ a quodā quantū virisset: r̄ndit p̄
illud vnicū verbū. vixit. Altero q̄z dicente
non q̄ro an vixisti: sed quātū: r̄ndit senex
sicut prius. Veritas est q̄ religiosus ille
vixerat multū: sed nō fuerat in religio
nis per. xvij. ānos. Vabes in postilla. Ad
quā vitā hortat nos ap̄s ad Titū. ij. So
brie ⁊ iuste ⁊ pie viuam⁹ in hoc seculo.

¶ Dñica p̄ma in quadragesima. Ser. iij:

¶ Ic vt lapides

iti panes fiant. Mar. iij.
et in euāgel. ⁊c. Introdu
ctio sup̄⁹ posita: quō per
pctm̄ hō comparat conti
nue rebus inferioribus i gradu perfectio

nis descendēdo. et de ouidio: qui diuidit mundū in quattuor erates quas comparat quattuor: metallis. et applica: et fiat eadem vsq; ad perfectā themat; introductionē. Dic vt lapides isti panes fiant. Prosecutio fiat de pccōdiātia. fiat isto mō Triplex reperio dicere tante virtutis et efficacie: q; per illa tria lapides pctōy nostrōy de nostra duriciā conuertuntur: et fiunt panes de gratia.

Prīmū dicere est diuinalis creatio.

Secūm humanalis accusatio.

Tertium ministerialis absolutio.

Prima pars.

Dico pmo q; lapides

pctōy sunt panes per pūmū dicere: qd est diuinalis creatio. Sic em̄ dicere: diuinum est. quo facta sunt. Cū igitur plus sit de nihilo aliqd̄ facere s̄m Ambro. q; vnā naturam in aliam mutare: sequit̄ q; illud dicere tante erit virtutis et efficacie. q; lapides in panes poterit conuertere. Item dicere diuinū: qd est. hoc est ei corp; meū tante virtutis et efficacie est: q; conuertit panē materiale in corpus xpi verum et naturale. Igitur a simili tante erit virtutis et efficacie: q; poterit conuertere et mutare lapides et duriciam pctōy nostrōy mortalū in panes molles per gratiā spiritalis. Propter quod in themate dicto dno humiliter supplicam; . Die 2c. Verū q; s̄m August. mundi creatio: q; fuit facta in macrocosmo. i. in maiori mūdo vniuersali: et mūdi creatio: que est reductio de pcti statu ad statū grē: q; fit quotidie i minori cosmo. i. in mundo minor: q; est qlibet hō: importat similitudinē. quare recreatio mundi inq̄t Augu. creationi mūdi d; assimilari: ideo in piri materia est ad nostrum propositū videndū q; quomō dicitur dei creauit mundū: et quomō ad similitudinem illius creationis quotidie i quolibet pctōre: qui auertitur de statu peccati ad gratiam: recreat mundū. Et pro hoc videnda sunt tria.

Primo quomodo creatio mūdi assimilatur quantū ad subiectū.

Secūdo quomodo quantū ad modū.

Tertio quomō quantū ad terminū.

¶ Dico pmo q; videndū est quō mūdi re: creatio: mūdi: creationi assimilatur quantū ad subiectum. Pro quo est sciendū q; s̄m oēs doctores: et sacra scriptura: et fidē ca;

tholicā dicere dei: siue s̄m vniuersi pducit mundū de nihilo. vñ in rex. In principio creauit de; ce. et ter. Sen. s. Creare ē de nihilo aliqd̄ facere: qd̄ cōuenit soli deo. Cū s̄m magis lib. ij. hō et angel; dicunt facere: sed nō creare. ita q; subiecta creatio nis negatiue fuit nihil. i. de nihilo. Item hō idē dicere dei: qd̄ est dicit̄ dei: facit in re creatioē mūdi. i. in cuiuslibet pctōis conuersioē de statu pcti ad statū grē. nam hō pctō: qd̄ esse grē p pctm̄ tota; annūciat̄ las. vñ Aug. Pctm̄ est nihil: et nihil fiunt hoies cū peccat. Et idē sup̄ illud Job. s. Sine ipo fac. est ui. Tūc fit argumētū nō est seru; maior dno suo. Jo. xij. sed q; facit pctm̄: seru; est pcti. Job. viij. igit q; facit pctm̄ nō ē maior pctō. sed pctm̄ (vt dixi) est nihil: iō pctō: est nihil. imo cū sit seru; pcti: et seru; sit minor dno suo: erit minor q; nihil. Ecce quō recreatio mūdi: q; fit q̄ti die in puerione cuiuslibet pctōis de statu pcti ad grāz: de directo assimilatur creatioi quātū ad subiectū: grē de nihilo qd̄ efficit p pctm̄: deducit ad aliquid p gratiam. et hoc per dicere diuinum.

¶ Secūdo est videndū quō ista pctōr; et mūdi recreatio assimilatur creatioi quātū ad modū. Itepiet Sen. s. q; mod; creatiois fuit sic celebrat; q; de; dixit sexies: et qlibz̄ dicere de; pducit vnā rē et vnā diē. Prīmo em̄ de; dixit fiat lux: et facta ē lux. Factū est vespere et mane dies vn; . i. pm̄. et hōies fuit dies dñica. Secūdo dixit. fiat firmamētū in medio aq̄y: et diuidat aq̄s ab aq̄s. et factū est vespere et mane dies scdus. Tertio dixit de;. germinet terra herbā virētē 2c. et fact; ē dies tertius. Quarto dixit deus. fiat luminaria i firmamēto celi 2c. et factū est vespere et mane dies q̄rtus. Et quīto dixit de;. pducāt aq; reptile aie viuētis 2c. et fact; est dies quintus. Sexto dixit de;. faciam; hoies 2c. et fact; est dies sextus. Ad ppositū loquēdo moral: siles modū et pcessus obseruat dicere i mūdi recreatioē. i. i pctōr; puerioē. Nā pmo dicere dei: et s̄m dei ē cā efficax q; pmo i recreatioē mūdi. i. conuersioē pctōis facit et pducit lucē clarā et lūinosā. s. fidē cū grā q; pmo erat i eo i fornis et tenebrosa: et sic p pctm̄ tenebre erāt sup̄ facie abyss. i. aie pctōr;: q; erat abyss; p pctm̄: cui cōsistebat abyss; pene. et sic abyssus abyssum inuocat. in ps. xlv. Decē prima dies dñica: que dicitur dies lucis. i. s. q; dei: q; pmo est iter s̄m; et p eam; pctōr;

Dñica. I. quadragesime.

fit illuminatur: vt ad dei cognitionē: quē offendit: veniat. Nā s̄m Augu. de fide ad perum/ fides est prima illuminatio mentis ad deum cognoscendum.

¶ Secundo dicere dei in mundi recreatione. i. in peccatoris cōuersione/ fecit firmamentū: quod est celū. nam aīa cōuersa ad dñm per gratiam: dicitur celū: in quo dñs statim inhabitat/ iuxta illud ps̄. x. Dñs in templo sancto suo: dñs in celo sedes eius. Et istud celum illuminatum per primā diem ad dei cognitionem/ per lumē fidei diuidit aquas ab aquis. i. aquas inferiores: que sunt mundi et carnis/ ac diaboli tentationes ab aquis superioribus: que sunt dei spirituales et celestes delectationes et contēplationes: et hoc per peccati detestationē. q̄ s̄m Greg. gustato spiritu: despicit ois caro. Et fit tunc dies: cuius in fluētia est super aquas maris. nam cū virtute luminis ac calore solis / reddit eas dulces. Sic isti per talem diuisionē aquarū/ amaritudo peccati vertitur in dulcedinē gratie.

¶ Tertio dicere dei in mundi recreatione. id est in peccatoris conuersione/ facit germinare terram: virentem herbam. i. aīam peccatoris per gratiā germinare opus bonum et meritorium. quare postq̄ deum cognoscit per lucem. i. fidē certam in prima die peccatū dimittit: et ab eo diuiditur: et ipsum detestatur per opus factū. i. secundā die. tūc incipit germinare et fructū bonum. i. opus meritorū facere et deo acceptum et cōplacibile. Tunc terra. i. aīa dat fructū illum: de quo Zuē. iij. Facite fructū dignos penitētie. et tunc est dies martis: qui est dies victorie. deus in bellis. quare iam talis peccatoris aīa victoriam habuit de diabolo carne et mundo: sub quoꝝ dominio non poterat meritorie operari: nec facere quod esset deo acceptum.

¶ Quarto dicere dei in mundi recreatione. id est in peccatoris conuersione fecit deus solem et lunā. quare tūc facit in anima solem. i. intellectū clarum et luminosum per dei cognitionē. Eccli. xxvij. Homo sensat in sapientia manet sicut sol et luna. i. voluntate humida p lachrymosam contritionē. Tūc em̄ anima cognoscit solē iusticie quē offendit: et producit lunam humidam cōtritionis lachrymarū p peccato suo quod cōmiserit. tūc est quasi stella matutina in medio nebule: et quasi luna plena in diebus

solis lucet: et quasi sol refulgens. Eccli. l. Tunc fit dies mercurij. mercurius est planeta qui cōsonatur planete cui coniūgitur. In ista em̄ die coniungūtur et conformantur in aīa peccatoris ad dñm conuersa duo. s. sol intellectus et intelligētie: quare intelligit et cognoscit peccatū quod cōmiserit. et luna voluntas. quare de isto dolet cum contritione et displicētia. et sic est dies mercurij.

¶ Quinto dicere dei in mundi recreatione: i. peccatoris cōuersione/ facit garrire aues. i. ois confessionē. Aues em̄ oīa que sciunt: clare et non palliate garrūt. Ita facit anima ad deū conuersa in sacramento cōfessionis. dicit em̄ talis anima cum Job. c. viij. Nō parcam oīi meo: loquar in tribulatione spūs mei. Et ista est dies iouis: qui est planeta beniuolus: et dicitur iuppiter. i. iuuas pater. quia in tali confessione concurrunt sacerdos qui debet esse cōfidenti beniuolus et asper. vt pius pater. Debet etiā ipm iuuare confortando et prouocando: vt clare et perfecte cōfiteatur: et in mīa dei speret: et non desperet dando sibi exēplum de petro: et magdalena: et de dauid: et latrone: de paulo et mattheo s̄m q̄ casus occurrūt de auaricia et luxuria. et dicere cōfidenti cū Aug. in prologo super psalterium. Eūcernimus dauid homicidā tē. et sic erit benignus et beniuolus et iuuas p̄ iuppiter.

¶ Sexto et vltimo dicere dei in mundi recreatione. i. peccatoris conuersione/ facit peccatōre hōiem qui pius erat bestia per peccm̄. Boe. lib. iij. ps̄. iij. Euenit vt quē transformatū vitis videris hōiem estimare nō possis. sequit. Ita fit vt qui prohibita deserta: homo esse desierit: cū in diuinā conditionem trāsire nō possit: vertatur in beluam. Dicit deus in ista recreatione. faciamus hōiem tē. sunt verba trium personarum trinitatis. patri attribuitur potentia: ideo dicit faciamus etiā cū effectu potentie: q̄ dat cōuerso potētiam per quam possit peccatis resistere. Filio attribuitur sapiētia: ideo dicit. faciamus cū effectu sapientie. quare dat tali anime sapientiam: per quā bonum a malo: et virtutē a vitio sciat discernere. Spūs sancto attribuitur bonitas et clementia: ideo dicit faciamus cum effectu clementie: quare dat tali anime clementiam: vt non solum sibi: sed etiā alijs velit subuenire. et vertūt istius dices

ve dei: qđ est. faciam? hořem rē. in recrea-
 tione siue cōuersione pctōis. sequitur in
 textu qđ factus est hō in aīam uiuentē per
 gratiā. r bene dicit uiuentem: qđ prius hō
 erat mortuus p pctm: r sic non erat: vel ni-
 hil erat: quare bene sequit r bona pna est
 apud logicos: hō est mortuus: ergo hō non
 est. r tūc in tali cōuersione vel recreatione
 fit hō uiuus p gratiā. r sic de nō esse redu-
 cit ad esse. s. gre. bñ em sequit r bona pna
 est. hō est uiuus: ergo hō est. Ista recreatio
 fit die ueneris et pprie. nā uenus est pla-
 nera amoris clementie et pietatis: id h̄m
 poetas depingit in sexu femineo. sic qđ di-
 cere dei faciat de nō hoře hořem: r conuer-
 tar eū de peccato in gratiā. hoc pcedit ex
 maximo dei amore clementia ac pietate. vñ
 Aug. sup illo ps. cxiij. Misericordias eius
 sup oīa opera eius. vñ hoc nisi cū iustifica-
 tur impius. Pts igit ex predictis quō mū-
 di recreatio: qđ est pctōis cōuersio: assimi-
 latur creationi quatū ad modum et termi-
 nū. quare sic hō est in aīam uiuentē p gra-
 tiā: qre sicut dicere in sex dieb? mūdū crea-
 uit: sic spūaliter in istis sex diebus pecca-
 torē recreat. Et pro tanto hic pro cōcordā-
 tia debetis notare: qđ iste uersus. qm̄ ipse
 dixit et facta sunt: ipse mandauit r creata
 sunt. bis r nō plus ponit in sacra scriptu-
 ra. Primo in ps. xxxij. scz Exultate iusti in
 dño. Scđo in ps. cxliij. scz Laudate dñm
 de celis. Ita qđ pro prima uice refertur ad
 mūdī creationem: et hoc sufficit p primo
 dicere: quod est tam uirtuosum et efficac:
 qđ lapides peccatorū nostrorū cōuertit ī pa-
 nes: quod est dicere diuinalis creationis.
 De isto dicere quod dauid in ps. xxxij.
 Dic anime mee: salus tua ego sum.

Secunda pars.

G Dixi secundo p̄ncipi-
 paliter qđ lapides peccatorū in panes con-
 uertātur per scđm diceret: qđ est humana-
 lis accusatio. Istud dicere exercet uirtutē
 in sacramento confessionis: ubi homo accu-
 sat seipsum et nō alium. De isto dicere scri-
 bitur in ps. xxxj. Dixi cōfitebor aduersum
 me iniusticiā meā. ad quod dicere nos ad-
 monet Eschiel propheta in. c. vj. dicens.
 Dic heu omēs abominaciones malorū do-
 mus israel. i. pctōis: qui debet esse p gra-
 tiam israel. In quib? uerbis de dicere: qđ
 debemus facere in sacramento confessio-

nis: propheta notat tria.

Primum qđ tale dicere debet esse verbale
 per confessionem. ibi. dic.

Secundum qđ debet esse cordiale per con-
 tritionem. ibi. heu.

Tertium qđ debet esse vniuersale sine exce-
 ptione. ibi. omnes abominaciones.

¶ De primo dico qđ dicere pctōis accusa-
 tiuū: quod debet fieri istis tribus modis:
 denotat: qđ dicere nostrū debet esse in cō-
 fessione

clarum sine occultatione. ibi. dic!

Amarum per contritionem. ibi. heu!

Integrum sine diminutione. ibi. omnes
 abominaciones.

¶ Cōfessio hoc sacro tpe debet esse clara r
 aperta sine occultatione. Dic quōd ppter ve-
 recundiā: vel timorē: vel quodcūq; aliud:
 siue ppter enor: uitatē: aut pcti turpitudi-
 nē: nihil debet celari. vñ Eccli. iij. Nō cō-
 fundaris cōfiteri pctā tua. **¶** Sed dices
 nūquid est necessariū qđ homo cōfiteatur
 de pctis in confessione uerbaliter dicendo
 pctā sua: et manifestando etiā circumstan-
 tias aggranātes: nūquid sufficeret qđ cōfi-
 teretur hō sicut in lege ueteri deo solāmo
 do mētaliter: r nō hominī uocaliter. et qđ
 diceremus. Ego pctōr cōfiteor deo. et non
 tibi patri. Respondeo dicēdo tria. Prīmū
 qđ non sufficit qđ homines nunc in tēpore
 gratie cōfiteātur sicut in lege ueteri: sed
 amplius r perfectius. qđ confessio que fie-
 bat in lege ueteri: figurabat confessionem
 que debebat fieri in noua lege. r ideo cū
 res signata sit perfectior: figura: sequit qđ
 pfectior debet esse confessio in noua lege:
 qđ illa que erat mētaliter. Scđo dicendū
 est qđ ratione institutionis sacramenti: in
 noua lege opz qđ cōfessio fiat uocalis. Nā
 iesus instituendo sacramētum: dixit discip-
 pulis iam sacerdotibus. Accipite spiritū
 sanctū quorū remiseritis rē. Job. rr. Mo-
 do sic est qđ pctm̄ hoīs non potest remitti
 vel retineri a ministro sacerdote nisi ei in-
 notescat: qđ aliter fieri nō pōt nisi per uer-
 bū pctōis: vel per aliquod signum qđ est
 ualens vel supplēs uerbo: ut in muto. Ter-
 tio dicendū est qđ in ueteri lege solū offen-
 debat deus: id oportebat qđ solū confi-
 teref deo: r qđ ei soli diceret pctā sua men-
 taliter: modo ī noua lege p pctm̄ hō offen-
 dit deū r hořem: qđ deus est deus r hō: id
 opz qđ mō cōfiteatur deo mētaliter r hoř:

Dñica. I. quadragesime

qui est loco xpi vocaliter. ¶ Sed pōt fieri hic alia questio: est ne necessariū q̄ statim vt hō peccat: statim teneat confiteri habitā confessoris copia? Rñsio doctoz q̄ nō: q̄ preceptū affirmatiuū est sicut preceptū de honorādo patrē tuum et matrē tuam. Sed excipiūt quinque casus: in quibus hō statim teneat cōfiteri. Primus quando hō habet eucharistiā recipere: quā nullus quārcūq̄ cōtritus / debet accipere absq̄ p̄uia absolutione cōfessoris. Secundus casus est preceptū ecclesie. nā ecclesia precipit q̄ cōfessio nō differat vltra pascha: et iste casus depēdet ex primo. Nam ecclesia precipit q̄ in die pasche oēs xpiani cōmunicēt. Tertius casus est mortis periculū. q̄ cū sacramenta sint necessaria pro statu vite: si p̄babiliter alicui imminet mors: teneat recipere sacramēta maxime necessitata: que sunt p̄nia: extrema vinctio. quā iacobus promulgauit simul. Ibi. Confitemini alterutrū tē. et infirmas quis in vobis inducat presbytero ecclesie: et oriet super eū: vnguetes eū oleo in noīe dñi. Iaco. v. Quartus casus. cū quis habet peccatum: de quo nō pōt eū absolueri nisi superior: quē habet presentē et personaliter: et p̄babiliter credit q̄ decetero eum nō habebit. Quintus casus est q̄n aliquis ex scrupulo sciētie credit se teneri ad statim cōfitendum: et hoc ex obligatione cōsciētie. In istis quinque casibus statim dic clare et sine occultatione cōfitemur pctā tua. Isti casus sunt intelligēdi etiam de cōfessione absolute de fidelibus baptizatis. quia cū baptismus sit ianua oīm sacramētoz: ante baptismū nō pōt suscipi aliquid sacramentū noue legis. ¶ Scda questio. videt q̄ non obligemur ad confessionē in noua lege: q̄ petrus et magdalena fuerūt in noua lege: et peccauerunt: et de eis legimus cōtritionē: et nō cōfessionē. Rñdeo q̄ petrus et magdalena peccauerunt: sed ante xpi passionē: et pro tpe q̄ cōfessio nō erat instituta: et sic ad illā nō obligabātur. Vel dicendo aliter q̄ ipsi q̄ habet potestātē excellētē: poruit eis dare effectū sacramēti sine sacramēto: non sic alij ministri vt papa: vel alij inferiores: qui solum habēt potestatem ministri.

¶ Scdo dixi q̄ dicere hoīs qd̄ habet fieri isto sacro tpe in confessione: d̄ esse amarū eū cōtritione: qd̄ notatur in scda parte au-

toitatis / qn̄ d̄. heu. Veu est iteriectio dolēris: que triplex est. s. a. e. cū dolore et plāctu in nativitate. vñ versus. Oēs dicūt. e. vel. a. quorquor nascuntur ab eua. Tertia iteriectio ē heu. ps̄. cxix. Veu mihi q̄ incolatus meus tē. Ita q̄ ex his sequit̄ q̄ cōfessio de pctō debet esse simul cū dolore et contritione pcti. ¶ Sed hic p̄t fieri sicut superi⁹ tres viles questiones. Prima est de dolore cōtritionis pcti: si debet esse maximus dolor: qui pōt esse et duplicētia? Rñsio doctoz. Iste dolor cum debeat esse in volūtate essentialiter in corde vel parte sensitua cōsecutiuē: pōt cōsiderari dupliciter. Primo vt in volūtate: vbi habet de isto dolore duplex consideratio. Primo in respectu doloris circa alias res: de qb̄ habet dolorē: vt de patris vel matris morte: vel filij: vel amici: vel de amissioe honoz. Scdo in respectu doloris vni⁹ pcti ad peccatū. Primo modo d̄ esse maximus: quia cū oīs dolor fundetur in amore s̄m Aug. s̄m quantitatē amoris / debet esse quantitas doloris. Sed dolor cōtritionis fundatur in amore charitatis. ex hoc em̄ de peccato dolemus: q̄ separari a deo: quē maxime diligere debem⁹. Talis ergo dolor debet excedere oēm aliū dolorē et pri⁹ et matris. et sic d̄ esse maximus s̄m q̄ maxime sup oia predicta deū diligere debem⁹. Scādo modo dolor et cōtritio de vno peccato debet esse maior q̄ de alio: s̄m q̄ vnū ē grauius alio: et sic nō maximus debet esse de quolibet. Si aut̄ dolor de pctō confidetur vt est in corde: vel in parte sensitua cōsecutiuē: dicenda sunt duo.

Primum q̄ non potest esse maximus.

Scdm q̄ si potest: esse nō debet.

Primū pz q̄ fort⁹ mouent potētie sensitue a pprijs obiectis: q̄ ab extraneis: s̄ obiecta propria earū sunt res sensitue: extranea sunt potētie intellectiue redūdātes in eas: sequit̄ igit̄ q̄ maior est dolor cordis pri⁹ vel matris mortuoꝝ: q̄ sunt eoz: obiecta ppria: et facili⁹ mouēt̄ ab istis obiectis q̄ ab imperio voluntatis: qd̄ est obiectū extraneū. Itē dato q̄ voluntas posset sic mouere cor vel potētiā sensitua q̄ posset causare maximū dolorē: nō d̄: q̄ oīs act⁹ a virtute imperatus cuiusmodi est talis dolor: d̄ habere ordinē et mensurā: alio posset esse tātus stetus et lachryme et tristitia in parte sensitua ppter pctm̄: q̄ subie-

etiam contraheret. et talis dolor contritio et penitentia est irrationabilis: et sine virtute: imo pro peccatis: quod apostolus ad Romanos. xij. dicit. Irrationabile sit obsequium vestrum. **¶** Secunda quod est ista. Si statim quam aliquis peccauit tenet contritum de peccato dolere: videtur quod non. sicut nec statim tenet confiteri. **¶** Rñdeo quod imo: quod pro quolibet tpe homo tenet esse in gratia: imo de peccato contritum statim: cum pro sola contritione peccatum deleatur: et gratia infundatur. non sic de confessione: quod sine confessione cum sola contritione homo est in gratia. de confessione autem sufficit quod confiteatur iuxta preceptum per ecclesiam sibi datum. **¶** Tertio si solus pro contritione culpa dimittatur: et gratia infundatur: ad quod postea est necessarium confiteri: **¶** Rñdeo quod propter quinquas. Primo quod non de quolibet peccato est contritio nisi confessio habeatur i voto. Secundo cum triplex sit contritio. scilicet sufficientes: abundantas: et superabundans. Prima tollit culpam et commutat penam. Secunda culpam et aliquid de pena. tertia totum. scilicet culpam et penam. Si forte contritio precedens non fuit sufficientes: sed solus fuit attritio: virtute sacramenti efficitur contritio: et tollit culpam: et commutat ut dictum est penam. Tertio quod per contritionem: cum sit sacramentum noue legis: quod confert gratiam: gratia pro confessione purius habita augetur. Quarto quod virtute clarior de pena debita aliquid remittitur. Quinto confessio cadit sub precepto etiam in quocumque contritio et sanctificatio.

¶ Tertio et ultimo dixi quod hoc homo dicitur: quod debet fieri hoc sacro tpe in confessione: deus esse integrum sine diminutione: quod notatur in autoritate quam dicit. omnia abominatio: nes domus israel. Non enim sufficit confiteri de vno peccato: et non de alio. Est enim de peccato sicut de serpente hydra: de quo poere dicitur: quod habet septem capita: et nunquam potest mori nisi illa septem capita simul ab ea tollantur. Sic in contritione et confessione: nisi de omnibus peccatis homo contraheret et confiteatur: nunquam peccata dimitterentur. Et ratio: quod peccatum nunquam dimittitur sine gratia: et cum peccatum et gratia simul in aia esse non possunt: ut est theologorum regula cor: onata: sequitur enim quod si vnum peccatum dimittitur: et aliquid non: gratia et peccatum starent simul. **¶** Sed est hic questio si homo potest satisfacere de vno peccato sine alio: **¶** Rñdeo doctor: quod si satisfactio includit simul reconciliationem ecclesie: et remissionem pene debite pro gratia interiori: non potest aliquis satisfacere de

vno peccato: quoniam satisfaciatur de omnibus alijs. Idem esset ac si alicui pro alapa sibi data se prosterneret et aliam daret simul. Si vero satisfactio non includat reconciliationem amicitie pro offensa et solutione pene debite pro iniuria in simul: sed presupponit reconciliationem amicitie pro offensa preterita: vt puta quando peccatum fuerit vere contritum et confessum: et a deo dimissum: et solutionem pene pro iniuria presenti: vt puta quando homo est vere contritus de peccato et reconciliatus ad amicitiam: sed antequam exolveret penam pro iniuria: incidit in aliud peccatum mortale: tunc doctores dicunt quod homo satisfacit per ieiunium et elemosynam: sed non per orationem. ita quod ieiunium in mortali valet et satisfacit. idem elemosyna pro peccatis iam contritis et dimissis: de quibus homo fecit reconciliationem deo: sed non oratio. Et ratio doctorum est: quia ieiunium deus relinquit effectum. scilicet corporis attenuationem. et elemosyna substantie diminutionem. non hoc facit oratio. per orationem anima non diminuitur in aliquo: nec bona eius. scilicet virtutes: sed augentur. Et declarat hoc sanctus Thomas per istum modum. satisfactio habet fieri per opera penalia huiusmodi omnes doctores: quod pena in hoc consistit: quod aliquid de bonis nostris nobis subtrahamus. Subtrahimus enim de bonis corporis per ieiunium: quia efficiuntur debiliores: et sic aliquid de bonis corporis perdimimus. Per elemosynam de bonis fortune: quia de substantia exteriori aliquid diminuumus. Per orationem nihil de bonis diminuumus anime: que bona sunt virtutes: imo ipsa bona augentur. Item quanto plura sunt in anima: anima efficitur deo magis grata. si aliquid diminueretur de eis: lequeretur quod efficeretur anima per talem diminutionem deo minus grata. Item tertio sicut dictum est: satisfactio habet fieri per opera penalia: sed oratio non habet penam: imo est medicina contra penam: quod contra tristitiam quod est pena peccati. **¶** Jac. v. Tristat aliquis vestrum oret equo alio et psallat. Et his tribus rationibus patet quod oratio in peccato mortali non est satisfactoria: quod non est penalis: nec diminuit aliquid de bonis anime. Verum quod ista ratio videtur quod oratio non sit satisfactoria in peccato: quia non diminuit aliquid de bonis anime: nec est operis penale:

immo medicina dtra penā: licet sit multoꝝ magistroꝝ ⁊ doctorꝝ: tñ non placet aliquibus alijs ppter duas ratiōes. Prima q̄ ex hoc sequere q̄ nec in grā: nec in peccato mortali oſo eſſet ſatisfactoria: q̄ tñ p̄cipalioꝝ eſt in bona ordinatione iter tria opera ſatisfactionis. Habet em̄ homo ordinari tripliciter. Primo ad deū: qđ facit per orōnem. Secdo ad ſeipſum: qđ facit p̄ ieiuniū caſtigādo corpus propriū. Tertio ad proximū: qđ facit per elemoſynam. Ratio quare ſequit q̄ nec in grā: nec in peccato mortali homo ſatisfaceret p̄ peccato: q̄ nūq̄ oratio ſim iſtoſ ſubtrahit aliqđ: vel diminuit de bonis aīe. ⁊ ſi non ī peccato mortali: minus in grā. Item ex bonis aīe aliqđ nobis ſubtrahimus p̄ orationē. ſc̄z p̄p̄riam voluntatē ſubmittēdo eā formaliter deo. Rñſo eſt q̄ p̄formam? voluntatem nrām deo: vt ſi qđ petimus et nō obtinemus patientiā habeam?. et talis patientiā h̄z locū pene. Et ſic factū eſt q̄ per orationē nihil de bonis aīe nobis ſubtrahimus et hoc alia imaginatiōe dicendi. Item p̄ orōnem ſim ſc̄m̄ Tho. ſubtrahimus nobis de bonis corporis. Vñ in forma ſc̄tūs Tho. dicit ſic. Quedā oſo h̄z ratiōne ſatisfactionis: q̄ quīs habeat ſuauitatē ſpūs: h̄z tñ afflictionē carnis. Naz vt dicit Grego. ſup̄ ezechielē: dñ̄ creſcit in nobis fortitudo ſpūs: infirmas in nobis p̄culdubio fortitudo carnis. Unde ⁊ heruus femoris iacob ex lucta angeli emaruiſſe dicit. Beñ. xxxij. glo. hugonis ī iſto tex. In ſanctis viris qñ fortificatur ſpūs debilitatur caro.

Tertia pars.

¶ Dixi tertio principali ter: q̄ peccatorum noſtroꝝ lapides de duricia cōuertunt in panes gr̄e per dicere myſterialis abſolutionis. Iſtud dicere eſt miniſtri qui operatur ex vi clauum ex ſacramento p̄ſſionis et p̄nē: dicendo ego abſoluo te ab oībus peccatis tuis in nomine p̄ris ⁊ filij ⁊c. De quo dicere ſcribit Mat̄ thei. viij. Dic verbo et ſanabit puer me. Iſtā poteſtatē receperūt miniſtri qñ x̄ps dixit aplis p̄ ſe et p̄ ſuis ſucceſſorib? Jo. xx. Accipite ſp̄m̄ ſc̄m̄: quoz remiſerit? ⁊c. Licet em̄ deus agens principale abſoluat culpā: tamē miniſter vt agens instrumentale remittit virtute clauum; in quibus

deus poſuit virtutē ſuā: vt per habentem eas remittat peccatū ſi ſuſceptōe ſacramēti. ¶ Sed ſit hic vna queſtiō ſolū. ſi ſola contritio ſufficiens ⁊ ſatisfactoria: ſicut dicitur eſt ſuperius: delet peccatū in tali caſu cum cōtritio p̄ceſſerit confessionē. et quādo dicit miniſter: Abſoluo te ab oīb? peccatis tuis: a quibus abſolutū eū nulla ſunt: q̄ iam per contritioē p̄cedentem deleta ſunt? Rñ. et dico q̄ ab illis a quibus in foro ecclie non eſt abſolut? iam tñ abſolutus in iudicio diuino. Et eſt ſenſus. ego abſoluo te ⁊c. id eſt abſolutū te denuncio quātū ad iudiciū ecclie: qui eſt iam abſolutus in iudicio dei. Nec aliter aliq̄s eſſet abſolutus: q̄ nūq̄ abſoluit p̄ritio niſi habeat confessionē: et miniſter abſolutionem. Sed diceret igitur non eſt maioris autoritatis ſacerdos euangelicus q̄ legalis: qui plagas in leproſo nō curabat: ſed curatas oſtendebat. Rñdeo et dico q̄ imo maioris autoritatē eſt miniſter euangelic? q̄ legalis: q̄ virtute clauū ſacerdos euangelicus peccatū abſoluit: ſi p̄cedēs p̄ritio non fuerit ſufficiens: ſed ſolum fuerit attritio. Item virtute clauum aliquid de penis purgatorij dimittit: nihil de his ſacerdos legalis. Item rōne ſacramenti qđ miniſtrat: q̄ ſacramenta euāgelica valent ex opere opato ad duo. Primo: quia ſemper conſerūt gratiā: ſi non erant. magis augēt ſi erant. nihil horum ſacramētū legale. Nec in figura docuit x̄ps Jo. b. xj. in ſuſcitatiōe lazari: quē ipſe ſuſcitauit: tamē diſcipulis ſoluēdū tradidit. Vñ Be da ſup̄ illo. Soluere eū: ⁊ ſinite abire. Potuit ligatum ſoluere: q̄ mortuū ſuſcitauit ſed ppter ecclie vnitatē et indiuiduā charitatē ſoluendum tradidit: q̄ ſine vnitatē catholicē fidei et charitatē ecclie ſanctitatis: peccatū non ſoluūtur. P̄ ſigif q̄ triplex eſt dicere: per qđ peccatōꝝ noſtroꝝ lapides duri cōuertunt in panes gr̄e: et p̄ quolibet iſtoꝝ dic̄ thema. Dic vt lapides iſti panes ſiant ⁊c. Et in euāgelio hodierno dat nobis x̄ps innuere: q̄ in quolibet ope merito concurrat tria. Primū deus inſpirās: in hoc q̄ ducit eſt ieſus in deſertū a ſpiritu. Secdm̄ homo cooperās: in hoc q̄ ieiunauit. xl. diebus ⁊ xl. noctibus. Tertium diabolus inſidiās. in hoc q̄ ductus eſt a ſpū: vt tentaretur a diabolo.

¶ Sed diceret quare voluit tētrari: q̄ oēs diaboli tentationes sunt ad peccandū: et diabolus non poterat facere vt peccaret. Rūdeo q̄ voluit tētrari ⁊ tētrationes sup̄rare: vt nobis tētrationes diaboli vincere doceret, sicut magister qui docet ludere de gladio bene scit ludere: sed docet discipulos ipsemet ponendo se in ludo: et docens do iocos contra aduersarium. **Explicit sermo. Deo gratias.**

¶ Dñica. s. in quadagesima. Sermo. iiii.

Ecedens tenta

tor dixit ei. Si fili⁹ dei es. **Mat. iiii.** Pro dādo formā materie p̄sentis sermonis: volo vobis explicare meas imaginationē. Ego cōtēplor in p̄sentī sermone: q̄ hec cōnfectio si in themate postea ⁊ tripliciter accipit in sacra scriptura.

Primo cū affirmatione. ita. s. **Job. v.** Si testimoniū hoīm accipimus: testimoniū dei maius est. hic ly si accipit affirmatiue. ⁊ poeta. s. **Latō.** Si de⁹ est anim⁹ ⁊ c.

Secūdo accipitur si cū negatione: vt in ps̄. **xciii.** Vodie si vocem eius audieritis. et ps̄. **lxxviii.** Semel iuravi in sc̄o meo si dauid mētiar. i. q̄ dauid nō mētiar.

Tertio accipit si cū dubitatione. **Ero. iij.** dixit moyses dño qm̄ mittebat ad pharaonē. Si dixerint mihi. qd̄ est nomen ei⁹: qd̄ dicā eis: hic accipit ly si dubitatiue.

Isto fundamēto posito ⁊ declarato: in tribus partib⁹ p̄ncipalib⁹ stabit n̄ sermo.

Prima erit dicere penitenti existēti in gratia. Si filius dei es. s. tu fili⁹ dei es affirmatiue. ratione boni operis.

Secūda erit dicere pctōi pleno pctis. Si filius dei es. s. tu filius dei es negatiue. ratione tui errois.

Tertia erit dicere xp̄o qui indubitāter est filius dei. Si filius dei es. s. dubitoytrū sis filius dei.

Prima pars.

De primo et p̄ncipaliter

accedit tentator: et dicit ei **tc̄. i.** tu filius dei es rōne boni operis. Sententia est oīm doctorū: q̄ ois q̄ se vertit de statu peccati ad statū gr̄e: de filio diaboli effect⁹ est fili⁹ dei i. vñ **Viero.** sup̄ illud **Mat̄ thei. ix.** q̄ dixit iesus cuidā p̄alytico. **Ec̄o** fide filii. remittunt tibi pctā tua. dicit. **Jo**

filii vocat: q̄ dimittuntur ei pctā sua. ita q̄ **hm̄ Viero.** in expulsione culpe ⁊ effusio ne gr̄e verus penitēs efficit fili⁹ dei. **Voc** cōfirmat **Job. ii. c. s.** sui enāgelij dicens. Dedit eis potestātē filios dei fieri his qui credūt in noīe eius per fidē formātā gr̄a. **Per** istud verbum filiationi in vero penitente ponimus illa que arguūt aliquē filium alicuius esse filium alterius.

Primo imago et similitudo:

Secūdo imitatio parentum in operibus:

Tertio singularis confidentia.

¶ De primo qd̄ arguit ⁊ p̄bat aliquē filiū alteri⁹ esse: est imago et similitudo. exp̄ssa similitudo est parentum pariter ⁊ imago. **Immo** **hm̄ Aug.** ex hoc xp̄s qui est sc̄cāda p̄sona trinitatis: d̄: filius dei p̄ris: q̄ pio cedit ab eo **hm̄ rōnē** imaginis et similitudinis. vñ inquit in lib. de cognitione vere vite. **Dñs** deus cū se talē qualis est: cogit̄ tauit: p̄culdubio sibi simile generauit. **Et** sicut gignēs puerū vocat pater: ita genit⁹ vocat fili⁹. et em̄ fili⁹ d̄: q̄ fit vt ille. sicut adā genuit filiū ad imaginē et similitudinē suā: sicut p̄s **Señ. v.** Licet imago dei in creatione fuerit impressa in oib⁹ hoīb⁹: sicut p̄s **Señ. s. tñ** in pctōib⁹ est deformata ⁊ deturpata p̄ pctm̄: et quātū ad qualitātē p̄ priuationē gr̄e: ⁊ quātū ad quātitatē per priuationē rectitudinis iusticie. vñ **Bern.** sup̄ **Cañ.** dicit: q̄ imago aīe quātus ad quātitatē cōsistit in hoc q̄ habeat rectitudinē iusticie in duob⁹: que duo sunt duo pedes vel tibie rōne ipsius anime.

Primū est magnitudo in quātū est eternum capax et comprehendens.

Secundum est rectitudo in quātū ipsum est appetens.

Primus pes vel tibia est et p̄ quolibet statu siue gr̄e siue culpe: est integer ⁊ san⁹: q̄ p̄ quocūq̄ statu: eternox est capax. **Secūdus** pes vel tibia p̄ statu pcti infirmatis et claudicat: q̄ p̄ cūctis nō eternox: s̄ terrenox est appetēs. et p̄pter istā claudicationē: q̄ nō retinet pctō: integritatē vere imaginis diuine: vocat filius nō dei: sed diaboli et alienus. vñ in ps̄. **xxij.** de rāz li pctōre dicit de⁹. Filij alieni mēriti sunt mihi: filij alieni inueterati sunt: ⁊ claudicauerūt a semitis suis. **Nō** sic verus penitēs: qui imaginē dei complere et perfecte conseruans: et quantum ad qualitātē per gratiā: et quantum ad quantitātē per recti

Dñica. I. quadragesime

tudinem iusticie: et eterna cōprehendit: et terrena appetit ppter cōseruationem sue imaginis: dicitur filius dei ad quē accedit tentator: et dicit ei. Si filius dei es/affirmatiue. i. tu filius dei es per tuam imaginem et similitudinem.

¶ Dico scđo qđ arguit et pbat et demōstrat aliquē filiū alterius/operū imitatio. Nā s̄m p̄bm. ix. Et hi. filius de facili imitat condicione patris: et s̄m illas operatur. Et ob hoc dixit xps Job. v. Filius nō pōt facere quicqđ nisi qđ viderit patrē facientem. Et increpans iudeos qđ dicebant se esse filios abrae: dicit eis. Si filij abrae estis: opera abrae facite. Job. viij. Ad ppositū iustus dñs et iusticias dilexit inquit ps. x. et alibi scđ Deuf. xxij. Dei perfecta sunt opera. et oēs vie eius iudicia. quare sequit̄ qđ om̄nis qui operatur iudiciū et iusticiam: deo patri assimilat in opere suo: dei filiū se demōstrat. Et qđ opera iusticie demonstrant aliquē filiū: ps. qđ. Ad. ar. iij. scribit qđ quādo xps venit ad iohānem vt baptizaretur ab eo: et iohānes se excusauit dicens. Ego a te debeo baptizari: et tu venis ad me: et xps sibi diceret. Sic decet nos implere oēm iusticiā. statim vox patris intonuit dicēs. Vix est filius me dilectus in quo mihi cōplacui. Ita qđ oīa opera iusticie demōstrant saluatiōē nostrā eē filiū dei patris. Magis ad ppositū verus penitens si in operibus iusticie et iudicij delectat. Penitētia est pars iusticie. magis in. iij. dist. riiij. s̄m em̄ beatum Aug. verus penitēs in se et in corde suo format contra se iudiciū vt diuinū enadat: cogitans illud apli. s. ad. Cor. xj. Si nosmet ipsos iudicaremus: nō vtriq; a dño iudicaremur. Et qđ in iudicio cōcurrunt tria. s. iudex: accusator: et testis. iō verus penitens in iudicio qđ de seipso facit: habet p iudice rōnē: p teste cōsciētā: pro accusatore cogitatione: et deinde executio nō iudicij data cōtra se snia h̄z p carnifice timore: p sanguine lachrymā. Sic se iudicās et in operibus iusticie se exercens: euadit diuinū iudiciū. iuxta dictū apli supra dictū. Sic se iudicabat bt̄ns Bern. qui super cārica sermo. ij. di. Bonum iudiciū qđ districto illi diuino iudicio me subtrahit et abscedit. Nolo vultui ire iudicari/ presertari. Nā diiudicatus specialiter hō ipse a nemine iudicatur: iudicabo proinde bona mea: et mala mea melius curabo corrigere

re actibus: diluere lachrymis: punire teinijis: ceterisq; sancte discipline laborib;: i bonis de me humiliter sentia: iuxta pceptū dñi/seruū inutilē me reputabo: qđ quid debui facere tātū feci. scrutabor vias meas/et studia mea: quō qui scrutatus est hierim in lucernis: vt nihil ī me inscrutum inueniar. Et cū venerit filius boīs in maiestate sua et patris orbē iudicatur: sic iudicatus apparebo i iudicio. et cū loqueretur ad pctōres in ira sua: et in furore suo cōturbabit eos. si mecū etiā in iudicio voluerit cōtendere: audacter/ fiducialiter ei respōdebo. Nō intres in iudiciū cū seruo tuo dñe: qđ scriptū est. Non iudicabis bis in idipsum. Veri igit̄ penitentes in operibus iudicij et iusticie se exercitātes: demōstratur filij dei in operibus imitādo. sicut em̄ dicit eis per aplm ad Ephef. v. Estote imitatores dei sicut filij charissimi.

¶ Dixi tertio vltimo quoad istā partē: qđ arguit demōstrat aliquē filiū alterius singularis cōfidentia. Filij singulariter cōfidūt de patribus. Veri penitentes singularē cōfidentia et sp̄uenie habent in deo tāqđ in patre. vñ Sap. ij. Glorietur patrē se habere deū. Figuratur in hoc in filio p dīgo et penitenti: qui singulari spe et cōfidentia ductus: ad suū patrem in se reuerfus/dixit. Pater peccavi in celū et corā te: iā non sum dignus vocari filius tuus. In qua parabola placeat attēdere vñ exemplar et formā pñie: que cōsistit in tribus.

¶ Primo in cognitiōe peccati. Notate in tex. quia dicitur de isto filio prodigo. In se reuerfus. Per peccatum homo vadit et exit extra se. per cognitiōem eius hō reuertitur in se: qđ est pncipiū gratie et salutis specialis. Vñ Gene. Cognitiō peccati inritū est salutis: qui peccare se nescit: cor rigi non vult: deprehendere se oportet anteq̄ emendes.

¶ Secundo verum exemplar et forma vere penitentie consistit in motu virtuoso. Quis modus virtuosus est cōtritiōis et detestatiōis peccati tangitur ibi quādo dicitur. Surgam et ibo ad patrem meum. Surgam inquit verus penitēs: per peccati cōtritiōem (als cognitiōem) et ibo ad patrem meū per peccati detestatiōē. Nō em̄ sufficit de peccato cōteri: nisi cum ipsa cōtritiōe reperiat̄ ipsius detestatiōe comitari. vt vult sc̄tus Tho. in. iij. et

allegat super hoc Hugo. de sancto victore qui dicit qd deus absolvens hominē a culpa ligat eum perpetuo vinculo detestatio nis peccati.

¶ Tertio verum exēplar et forma penitentie cōsistit in cōfessione clara veritatis. rāgitur ibi. Peccaui in celum et corā te: iam non sum dignus vocari ꝛc. Nota tria de confessione.

Primo debet esse deuota cū confidentia.

nota ut ibi. pater qd est nomē cōfidētie. Secōdo debet esse vera sine palliatione. no

taf ibi. peccaui in celū et coram te.

Tertio debet esse humilis sine supbia. no

taf ibi. nō sum dignus vocari filiꝝ tuus.

Sed nō caret speciali mysterio: qd in ter.

dicat de isto filio: qd cū adhuc esset longe:

nec verbum confessionis: nec penitentie

dirixisset patri: vidit eum pater: et misericōdia

motus est. qz hinc Petrus de rauēnis/opor

tebat: et erat necessariū qd patris visio pre

cederet: vt filij vere penitēret. In quo do

cemur specialiter: qd visio et respectus di

uini habet precedere quālibet peniten

tiā fructuosam. vñ Petrus de rauēnis/in

homo. de filio prodigo. Vidit puerum pa

ter: vt ille patres posset attendere. patris

visus/filij venientis illustrauit aspectū. ni

si inquit celestis pꝛ filij venientis radiaf

set in vultum: nūqꝫ diuini vultus vidisset

ille filius claritatē. De hoc habemus exē

plum in pñia petri: de quo Luc. xxiij. dicit qd

scieuit amare. Sed causa ibi pꝛemittit. scz

qd respexit in eum dñs. vnde in ter. habes

qd postqꝫ deum ter negauit: et gallus can

tauit: respexit in eū dñs. et sequit. Egres

sus foras petrus scieuit amare. Pro tanto

Aug. ad istud. ppositū dicit sic. Nō solum

vt agaf pñia: verū etiā vt agaf dei mīa ne

cessaria est. nā vt petꝛ amare scieuit: pmi

sit euāgelista. Respexit i eū dñs. Ex pꝛedictis

pꝛ qd tria arguūt: demōstrant aliquē

esse filiū. s. imago: imitatio: cōfidentia. Et

hoc de pꝛima parte.

Secunda pars.

¶ Dixi in secunda parte

qd ad hoīem defectuosum plenum vitijs et

malicijs accedit tētor: et dicit ei. Si filij

dei es. i. nō es filij dei negatiue. Nā filius

dei aliquis est et tribus.

Primo ex probatione.

Secundo ex manifestatione.

Tertio ex reificatione.

Probat.

Manifestatur.

Reificatur.

Secūm em̄ sacra scripturā filij dei pbanē

Primo in colore.

Secundo in honore.

Tertio in visu.

Quarto in locutione.

Quinto in opere.

Sexto in tactu.

¶ Dico primo qd filij dei pbanē in colore.

sunt em̄ coloris albi p mundiciā et puritatē

Ambulabunt meū in albis. Apoc. iij. per

mūdicā et puritatē. Et subiūgit in fine li

brui. puta. c. xij. de iusto penitēte. Ego ero

illi deꝛ: et ipse erit mihi filij. et. ij. Reg. viij.

et De b. j. Ego ero illi in patrem: et ipse erit

mihi in filiū. Peccōres sunt magis filij cor

ui diaboli per maliciā et iniquitatē. vnde

Thren. iij. Denigrata est super carbones

facies eor. et Naū. ij. Facies eor sicut ni

gredo olle. Ad istos nigros accedit tenta

tor: et cuiuslibet eor dicit. Si filius dei es. i.

non filius dei es in colore.

¶ Secundo probantur filij dei in hono

re. nam implent preceptum. Honora pa

trē tuum. Considerant enim cum Bern

nardo qd si patrem offendere nō sit terro

re: est tamen pudor. Inquit Bernardus. Eō

fundor enim audire illam vocem Malas

chie. j. Si pater ego suꝛ: vbi est hono

meꝛ: Peccatores filij diaboli ipsum nō ho

norant: sed vituperant per vana et infini

ta iuramenta: per blasphemias et renega

tiones. Filij dei et filij diaboli probantur

in honore: ad modum illorum duozū filio

rum: de quibus in morte pater dixerat: qd

vnus illorum nō erat filius suus. Qui co

ram iudice pro hereditate contententes

iudex statuuit corpus patris mortui in pla

tea poni cū sententia: qd qui directius cor

pus patris sagittaret: ille haberetur pro

vero filio et herede. Prūnus sagittam emē

fit: et quantum potuit corpus patris dire

cte percussit. Secundus hoc renuens sa

gittam et arcum dimisit: et contra corpus

patris sagittare noluit: malēs hereditatē

perdere: qd patrē sic in honore. ex quoue

rus filij et heres est p iudicē iudicatus. Ad

ppositū veri filij dei nunqꝫ deū patrē per

Dñica. I. quadragesime.

sagittam blasphemie & vituperij volūt sagittare: sed hoc faciunt filij diaboli et filij hoim pctōz: de quibus ps. lvi. Filij hoiz dentes eorum arma & sagitte: & lingua eorum gladius acur. Ad istos accedit tentator: et cuiuslibet dicit. si filius dei es. i. nō es filius dei ppter blasphemias tuas &c.

¶ Dixi tertio q̄ filij dei probātur in visu probat em̄ deus filios suos in visu: sicut aquila: que filios suos ad solis radiū in altum obijcit: et si irreuerberatis oculis solem conspiciunt: habet eos tanq̄ filios & si nō: tāq̄ degeneres proijcit. Sic filij dei probantur si nū̄ in altum fixis claris luminibz iusticie suā patrem aspiciunt dicendo **Mat. vi. Pater noster qui es in celis.** Filij diaboli per huius semp respiciūt ad terrā. ps. xvi. Oculos suos statuerunt declinare in terrā. Et ad quēlibet istorum accedit tētor: et dicit ei. si filij es. i. non filius dei es in visu.

¶ Dixi quarto q̄ filij dei pbantur in locutione. Filij dei hñt idioma pprium: qd̄ est veritas. deus em̄ p̄ essentia est veritas. & xps de seipso dicit **Job. xviij. Ego i hoc natus sum: & ad hoc veni in mūdū: vt restimōniū p̄hibeas veritati.** Ois qui est ex veritate: audit vocem meā. tanq̄ ppriū idioma pris sui. Filij diaboli habēt idioma pprium loqui mendaciū. ideo xpus dixit iudeis **Job. viij. Vos ex patre diabolo estis &c. sequit. Cū loquit̄ mēdaciū: ex proprijs loquit̄: q̄ mēdax est & p̄ eius** Ad quēlibet igif talem: qui vt primū de cipiat: mendaciū loquit̄. et ad talem accedit tētor: et dicit ei. si filius dei es. i. nō filius dei es i locutiōe: q̄ dicit̄ mēdaciū.

¶ Dixi quinto q̄ filij dei pbant in opere. Filij dei semp operant̄ opera pacis & concordie. vñ **Matth. v. Beati pacifici: qm̄ filij dei vocabunt̄.** Filij dei operant̄ communiter opera meritoria. filij diaboli totum contrariū: q̄ operant̄ guerras et diuisiones: iō ad quēlibet istoz dicit ps. lxxij. **Medens aduersus fratrem tuum loq̄baris: & aduersus filium matris tue ponas scandalū.** & iō cuiuslibet istoz dicit tentator. si filius dei es. idest non filius dei es per tuum opus.

¶ Dixi sexto & vltimo q̄ filij dei probātur tactu. Cuiuslibet em̄ suo filio dicit **de illud **Genes. xxvij. Accede huc vt tangam te: et probem vtum tu sis filius meus: an nō.****

et fuerunt verba ysaac volentis probare filium suū iacob. Isaacitur finis p̄batiōis **Uox quidē vox iacob est: sed manus manus sunt esau.** Sic moraliter in p̄posito si tu habes vocē iacob simplicem & humilē in oratione & confessione: & manus esau viriles et fortes in opatiōe et satisfactōe: certe deus p̄ tetigit te. & probauit q̄ es filius suus. **Si nō per h̄rum habes v̄bo vocem iacob humilē & simplicem & colū binam: & manus esau pilosas hyocristi: certe dicit tibi tentator. deus p̄ tetigit & p̄bavit q̄ tu non filius dei es.** Ecce sex modi probationū filioz dei & filioz diaboli. ad quos accedit tētor: & cuiuslibet eoz dicit. si filius dei es. i. nō filius dei es.

¶ Dixi secūdo quoad istā partē q̄ filij dei ostendunt & manifestant. **Dic̄ Hierony. in homelia. Vespere autē sabbati. loquendo de xpo vero filio dei & naturali: de eius morte & passione: q̄ licz hō sit: qui crucifixus: qui & sepultus: qui clausus tumulo: quem lapis cohibet: tñ que foris agūtur: ostendunt filium dei. sol fugiens: tenebre ingruētes: saxa dirupta &c.** Et iō scribitur **Mat. xxvij. Terra mota est: & petre cassē sunt: & monumenta aperta sunt. & sequit̄ Centurio & qui cū eō erant custodientes iesum: viso tremotu & his que fiebant: timuerunt valde dic̄. Vere filius dei erat iste.** Sic moraliter loquendo. si in te terra mouetur: vt puta qd̄ erat sursum: vadat deorsum sicut in tremotu. vt si eras superbus & altus: q̄ sis humilis & bassus. Si petre duri cordis scidunt per p̄tritiōnem: & mouent tui oris pctā reñcens fetida plusq̄ corpora mortuoz: & aperitur per p̄fessionē: tunc ostensum & manifestū est q̄ nō filij dei es: q̄ in hoc manifestati sunt filij dei & filij diaboli. **f. Jobā. iij.**

¶ Tertio et vltimo quoad istam partem: q̄ filij testificant̄: & hoc per sp̄m̄ sanctum de oibus iustis: qui sunt filij dei per gr̄as dic̄ apls ad **Ro. viij. Ipse ei sp̄s scit̄ testimoniu reddidit sp̄i nro: q̄ sum: q̄ filij dei & specialiter vere penitētibz facit testimonium sp̄s sanctus: qui sunt filij dei. Legimus em̄ in euangelio hodierno: q̄ iesus saluator nr̄ verus & naturalis filius dei: duc̄ est in desertū p̄nie a sp̄s̄ctō. **Mat. cap. s. de eo dz. q̄ sp̄s expulit eum in desertū. & Luc. iij. de eo scribit. q̄ agebat a sp̄i i deserto. In quo specialit̄ edocet: q̄****

si in deserto penitentie hoc sacro tempore
 q̄dragefime es ductus gratiose: q̄d signi-
 ficat d̄bū ductus. si forrter: q̄d significat
 verbum erpulsit. si in desertum p̄nie es re-
 ctus vel regetis gratiose: quod significat
 verbis agebat. totū hoc facit sp̄ssetūs.
 Nam noueris ⁊ notes q̄ nihil ualet tibi
 esse in deserto: nisi a sp̄sancto: vel ei⁹ in
 spiratioe sis ibi duct⁹. Ideo q̄n dixit rex.
 duct⁹ est iesus in desertū. notanter addit
 ibi. a sp̄. Ad istud propositū imaginatur
 magister Robert⁹ hollot⁹ q̄ vera p̄niā:
 tria habet vel d̄z habere: que in istis trib⁹
 litteris /o/m/o/ signantur. Primo q̄ d̄z
 esse p̄fecta: q̄d notatur ī p̄ima littera. o.
 que est figura perfecta. Sec̄do q̄ debz esse
 clausa ⁊ cerrada: q̄d notatur in sec̄da l̄ra
 m. que p̄fert labys clausis. Tertio q̄ de-
 ber esse cōtinua: q̄d notat in tertia l̄ra. o.
 vbi finis cōiūḡi p̄ncipio. Sed est ita
 sicut dicit iste doctor: q̄ sicut iste tres l̄re.
 o/m/o. nō significāt hoies verum: nisi ad-
 iungatur in p̄ncipio ista l̄ra. h. que s̄m
 p̄ncipianā/ nō est littera: sed aspiratio. Ita
 supradicte tres verā p̄niām ⁊ dei filiatio-
 nem non demonstrat: nisi adiūgatur eis
 aspiratio sp̄ssetū: quā aspiratioes nō h̄nt
 filii diaboli malit̄ peccatores: ad q̄s acce-
 dit t̄rator: et dicit eis. si filii⁹ dei es. i. nō
 filius dei es tu propter tuū errorem.

Tertia pars.

G Dixi in tertia ⁊ vltima

parte sermonis: q̄ ad iesum accedit ten-
 tator: ⁊ dicit ei. si filius dei es dubitatie
 id est dubito si filii⁹ dei es. Sc̄m q̄ dicūt
 doctores: ⁊ specialiter Chysof. aliqua t̄-
 rator: sciebat de x̄po in genere: vt pote ad-
 uentum messie iam completum ex p̄pheti-
 s̄is danielis ⁊ iacob completis. Sciebat
 enī messiam verum deū ⁊ hoīem esse de-
 bere ex prophetia Esaie in. c. ix. Istum t̄n
 iesum in specie esse illum verū messiam: ⁊
 verū dei filium: ⁊ verū deū ⁊ hoies igno-
 rabat vel dubitabat p̄pter tria.

Primo quia credebat ipsum esse filiū mu-
 lieris nupte.

Secundo quia cognoscebat eius carnes
 esse penis aggrauatam.

Tertio quia videbat continue opera eius
 variata.

Primo tentator dubitabat x̄pm verum
 messia ⁊ dei filiū: q̄ eum credebat filium

mulieris maritate vel vrotate. vnde dice-
 bat intra se. Messias de ōgine d̄z nasci.
 Esaie. vij. Ecce virgo concipiet. iste vero
 nō est filius virginis: sed cōiūgata. vñ d̄z
 cebat sic. Vel iste est ioseph viri ma-
 rie: vel non. Si p̄imū habeo propositū.
 si sc̄m hoc esse non p̄t. Nam de adultē-
 rio eius me nō lateret: q̄ omnis fornicat-
 io ⁊ adulterium me p̄curate cōmittitur
 relinquū igitur q̄ est filius ioseph: ⁊ per-
 sequens non virginis: ⁊ per consequēs
 non messias: nec filius dei. Sed decipies
 batur diabolus: q̄ simul stabant ōgo et
 nupta. imo s̄m doctores: ob hoc nati vo-
 luit de coniūgata: vt mysterium in carna-
 tionis diabolo celaret. m̄rimoniū enim
 fuit palliū seu matellū: q̄d cooperuit dia-
 bolo ōginitatē marie.

Secundo diabol⁹ dubitabat x̄pm verū
 messia: ⁊ dei filiū esse: quia cognoscebat
 eius carnem penis aggrauatam. s̄m ma-
 gistrū s̄m̄az lib. iij. dist. xv. oēs defect⁹ no-
 itros assumpsit generaliter naturam hu-
 manam cōsequētes: p̄ter ignorantiam
 ⁊ peccatum. Dicit igit diabol⁹ ⁊ tentator
 intra se. Christus ⁊ verus messias dei filii⁹
 debz venire ad habendū victoriam de me
 ⁊ ad liberandū oēs qui sunt in potestate
 mea in limbo inferni: sed ad hoc requirē
 fortitudo: nō infirmitas. victoria enī de
 forti nō habet nisi per fortiozem. Vñ illi
 qui per me detinent inuocant messiam:
 di. Esaie. li. Consurge consurge: induere
 fortitudinē brachium d̄ni. Igitur iste q̄ h̄z
 defectus penas ⁊ infirmitates: nō est iste
 messias. Sed decipiebat diabolus ⁊ ten-
 tator: q̄ duplex est fortitudo. quedā sp̄i-
 tualis: ⁊ quedā corporalīs. In messia re-
 quirebant fortitudo sp̄ialis: ⁊ infirmitas
 ⁊ pena corporalīs: quia satisfactio pecca-
 torum: que p̄ ipsum fieri debebat: debe-
 bat fieri per opa penalis. ideo x̄ps in cru-
 ce in infirmitate ⁊ pena quam sustinuit:
 fortitudinem absconsam habuit: p̄ quā
 victoriā de diabolo habuit. vñ Abachuc
 iij. Splendor eius. s̄. in cruce vt lux erit
 cornus. s̄. crucis in manibus eius: ibi ab-
 scōdita est fortitudo eius.

Tertio ⁊ vltimo t̄rator dubitabat x̄pm
 verū messia esse: ⁊ dei filiū: q̄ videbat ei⁹
 opus cōiter variatū. Christus ab instanti
 sue cōceptionis vsq̄ ad suā ascensionē
 in celū semp in hoc mundo opa sua op̄z

Dñica, I. quadragesime.

ratus est per alternationē. ita q̄ si opera
bas diuinitas: ibi nō deficiebat huma-
tas. et etiā econuerso. ⁊ hoc fuit in septem
que his versib⁹ continetur. Aluus/ pre-
sepe/ sumē/ vastus/ puteusq;: Erux/ tum-
ba et claudit dñm: et edit eam.

¶ Primū vbi xps operatus est/ per alter-
nationē: est aluus. Alu⁹ tumescit. ecce hu-
manū. virginis ꝛc. ecce diuinū.

¶ Secundū est presepē: vbi xpus puer. plora-
bat. vñ agit infans iter arcta ꝛc. qd̄ est
humanū. pater nā vocē simīle alijs hoīb⁹
emisit plorās. Sap. vii. Sed ipm regib⁹
stella demonstrabat: qd̄ fuit diuinū.

¶ Tertū est iumentū: vbi iohānes eū bap-
tizat: qd̄ est humanū: sed ibi est vor pris:
fuit eum. scz filium/ demonstrabat: quod
fuit diuinum.

¶ Quartū desertus. xps in deserto esurie-
bat et ieiunabat: qd̄ erat humanū: sed in
ibi de quinq; panib⁹ ⁊ duobus piscibus
quinq; milia hominē faciebat: qd̄ fuit di-

¶ Quintū pute. Ad puteū ihu⁹. Quinū.
stus sedebat: q̄ erat fessus vt p̄y Jo. iiii.
Iesus autem fatigatus ꝛc. qd̄ erat huma-
nū: sed ibi samaritane dixit omnia secre-
ta sua: quod fuit diuinū.

¶ Sextū crux vbi moriebat: qd̄ erat hūa-
num: sed ibi cū clamore magno spm̄ deo
reddidit: qd̄ erat diuinum. Vñ Atharthe.
xxvij. Iesus autem clamans voce magna
expirauit.

¶ Septimū sepulcrū: vbi fuit sepult⁹: qd̄
erat hūanū: scz resurrexit sepulcro clauso:
qd̄ erat diuinū. Vidēs itaq; diabolus ista
opa alternatiua: q̄ cogebāt eū dubitare:
an xps esset deus: an hō purus: voluit eū
tētare: qz tentatio est iure experientia
de aliquo ignoto hñ doctores. Et tenta-
uit eū de tribus: de quibus tentauit pri-
mum hominē in paradiso. scz de gula: va-
na gloria: ⁊ auaricia: vt p̄y in euangelio
hodierno ꝛc. Deo gratias.

¶ Dominica prima in quadragesi-
ma. Sermo. v.

Tli soli seruiēs.

Matth. iiii. Tria sient in
presenti sermone.

Primo expositio litteralis
euangelij.

Secundo declaratio thematis?
Tertio moralitas euangelij.

Prima pars.

¶ Quoad primū. mat

thema scripsit b̄ euageliū. Nota q̄ postq̄
xps fuit baptizatus a iohāne baptista: et
fuit tētāt: ⁊ hñ cōm opinionē i desertū
a sp̄sancto est duct⁹: veritas est q̄ inimī-
cus diaboli multū dubitabat an ipse esset
fili⁹ dei: tñ ipse viderat miracula et signa
magna in xpo: nō poterat esse sine comestio-
sed attento q̄ ita viliissime nat⁹ fuerat in-
tam vili precepto dicebat. Si iste eēt pu-
rus homo: nō poterat esse sine comestio-
sed postq̄ tantū stat absq; sumptioe cibi:
p̄stat q̄ diuinitas d̄z esse i eo. Sed demū
postq̄ post. xl. dies cepit esurire: ⁊ cludit
in se q̄ nō erat de⁹. Tūc accessit diabolus
in sp̄e iancitatus ad eū tentando in forma
humana. ad certificandū se de suo dubio:
faciebat tale argumentum. Si iste potest
cōuertere lapides in panes: cognoscam
eū esse deū: si aut non pōt: cognoscam eū
non fore deū. Sed xps sic prudentissime
respondit q̄ ipse remansit in sua dubita-
tione. Respondit nāq; sic. tu q̄ venisti ad
me solandum debuisses citius atam cō-
solari: quapropter non in solo pane viuit
homo ꝛc. Nota q̄ p̄naculum erat locus
vbi iudei solebant docere legē populū:
quare dixit diabolus. Si fili⁹ dei es: mit-
te deorsum. quasi dicat. Nos non fecistis
miraculū in deserto: qz non erat ibi gen-
tes: hic autē sunt: ideo mitte te deorsum.
quasi dicat. si non sibi nocet: deus erit. si
no sibi nocet: nō erit deus. qz angelis sus-
is ꝛc. Iterum diabolus assumpsit eum in
montē excelsum valde: et ostēdit sibi om-
nia regna mundi. Nō credatis q̄ ad ocu-
lum sibi ostēderet oīa regna mundi: sed
isto modo. in tali parte est tale regnum: ⁊
in tali tale. vides: hec oīa tibi dabo si ca-
dens adoraueris me. Tūc xps ostēdit q̄
ipse cognouerit eū ⁊ discooperuit suam
maliciam: dicens. Eade sarphana. vnū
deum adorabis ꝛc. Et tūc accesserūt ang-
geli: et ministrabant ei. Et b̄ de primo.

Secunda pars.

¶ Quantū ad secundū

thema dicit. Tli soli. scilz dño tuo soli ser-
uiēs. Circa p̄cessum duo sient.

ad sermo p̄dica
p̄p̄diti.

Primo concludam thema.

Secundo deducetur processus.

¶ Pro conclusione thematis. Aristo. in. f. meraph. dicit. In quacūq; arte seu facultate sapientibus et peritis in illa arte credendum est: ut nautis in mari. militibus in arte militari. maxie si noscitis illos fore expertos. **T**hema enim facit exhortationem quod soli deo debemus seruire. Gloriosus enim paullus qui erat maxie expertus in seruitio dei: quia pro illo multas tribulationes passus: in epistola hodierna dat experientiam dicit. In oibus exiibeamus nosmetipsos sicut dei ministros. In paulo dicit in oibus supplevit vobis. **U**niversalis est enim hec propositio. Recordor in logica quod nulla propositio vllis est nisi oēs particulares eius sint vere. ergo si deo debemus seruire: debemus seruire cum oibus virtutibus. Sed tamen video in mundo quod nullus habet oēs virtutes. **A**deo enim per experientiam: et Arist. in suis ethicis dicit in. f. quod vna irundo non facit ver. nec per vnam operationem virtutis homo erit virtuosus. **N**ota exemplum: si oia membra sint formosa dempto vno: totum est deforme. **P**reterea vnum est principium numeri: et quasi parum numerus: tamen additum numero destruit ipsum et variat. **A**d propositum. Si oēs virtutes sint in vno homine: vnum tamen virtutum deturpat totum. **I**deo dicemus apud paulo sic dictum est ad propositum vniuersale. in oibus. scilicet virtutibus seruiendum est deo. **N**on est vera illa propositio vllis. si in tua conscientia vel anima retines peccatum vnum mortale. **H**ere ego non credo quod vnus daret suam partem glorie pro toto mundo: quatenusque esset prauus vel malus: quare ergo non venit in executionem? **R**espondeo quod dicunt logici: quod vllis propositio perdit suam virtutem tribus modis: scilicet si negationes preponuntur: vel postponuntur: vel preponunt et postponuntur: sicut non omnis homo exemplificatio. **N**am non omnis homo currit. equiualeat suo contradictorio. quare dico quod omnis creatura desiderat suum creatorem: tamen multi ponunt a parte ante negatiua. dicunt non possum sustinere penitentiam. et istud est in iuuentute. **S**ed qui in ceperunt non perseverant illi postponunt negationem. **P**rimi qui proponunt faciunt proditionem. quia de saluatione faciunt damnationem. **A**lii autem non continent ad ponendo negationem a parte post faciunt equipollere contrarium scilicet in inferno ergo da-

nantur. **I**n Arist. in li. de plantis dicit quod plante que nascuntur in terra agresti: faciunt primo fructum dulcem: postea amarum. **R**atio est: quod quando sunt tenere arbores: radices trahunt ad se humorem dulce: et quando sunt vetuste: trahunt ad se humorem amarum: et sic que prius faciebant fructus dulces: post faciunt amaros. **S**ic creature que incipiunt deo seruire in principio fructus erat bonus: sed veniente tentatione totum fit amarum per peccatum: et sentiunt amaritudinem peccati in conscientia. **I**sti sunt qui ponunt negationem a parte ante et a parte post sunt qui nunquam incipiunt aliquid boni. vnde dicit Seneca in epistola. f. Magna pars temporis labitur nihil agentibus. i. illis qui incipiunt bene operari in senectute: maior vero aliquid agentibus. i. illis qui incipiunt in iuuentute: sed mox desistunt: maria vero aliquid agentibus. i. illis qui nunquam incipiunt bene operari: sed in alio intendunt: quia multi nec a parte ante in principio iuuentutis: nec a parte post: scilicet immediate aliquid boni faciunt: sed in peccato semper perseverant. **E**olo dicere pro tanto quod thema potest concludi dicendo sic: quod ois qui laborat in mundo: facit quod viuat: sed viuere in mundo: et deo non seruire malum est: quod plus valeret non viuere: quia cum quibus laborat in isto mundo ut viuat. nihil remanet sibi nisi seruitium deo factum. et opus positum facienti plus valeret mori. **C**reatura enim. si ad tantam perfectionem veniret: quod esset sapiens sapientia salomonis. pulcher pulchritudine absalonis. diues diuitijs cressi. probus probitate alexandrie: castus castitate octauiani: modicum valeret sibi si damnatus esset. ergo omnia nihil sunt nisi deo seruire. **D**ic frater dicere: tuis vos quid est seruire deo? **D**ico tibi quod seruire deo est orare rogare. **C**ontrarium conscientibus dicit Hieremias. xviij. Seruietis dijs alienis: die ac nocte: qui non dabunt vobis requiem. **D**ij alieni sunt caro: diabolus: et mundus: qui nunquam dant requies suis seruitoribus. **S**eruire enim deo est diligere ipsum. nam qui amat seruit. et qui bene seruit diligit. **F**igura. f. Reg. xj. Dixerunt viri iabes ad naas. Dabeto nos confederatos et seruiemus tibi. **Q**ui respondit ad eos. **I**n hoc seruiam vobiscum sedus: et vt etiam omnium vestrum oculos dexteros;

vna irundo non facit ver

Tale pactum erit inter me et vos: qz oculi
 lū dextrū erūt ayobis. Qui seruiunt dñs:
 nūq̄ dant requiē: remouent oculū yestrū
 per quē modo deberēt videre recta: sed fa-
 ciūt cecū oculū cordis: nec vidēt per illū:
 qz homo nō considerat in peccato: nec vi-
 det statū suū: nec periculū sue damnatio-
 nis. Sed seruire deo est valde dulcissimū.
 Alio: em̄ res quā de⁹ preparauit: est mū-
 dus et eius diuitie. Sed si vultis scire per-
 fectiones glorie: que parant: ista hui⁹ mū-
 di nihil erunt. Ipse em̄ pro nobis creauit
 mundū: et oīa que in eo sunt. Creauit eti-
 am nos: ⁊ recreauit i baptismō: vt sibi ser-
 uiremus: et vt finaliter illam gloriā conse-
 queremur. s. fructione. Sz modo vilis est
 mūdus in cōparatione istoz: que parauit
 nobis xps: qz seruire deo est conregnare se-
 cū. Si scirem qd ego seruirem vni dño: ⁊ et
 hoc me faceret regē post mēsem: seruire si-
 bi libentissime. Sic em̄ facit deus de suis
 seruitozibus: quos facit reges. vñ dicit io-
 hānes in Apoc. f. 1. v. Facisti em̄ nos deo
 nostro ⁊ regnū ⁊ sacerdoties. Et notate qz
 dicerēt homines mūdi: nos nō possumus
 oīa dimittere: vtputa vxores campos vi-
 neas ⁊ c. ergo nos verati in mūdo quid fa-
 ciemus? Dico vobis qd diligatis hec omnia
 amore dei: nō consentiēdo peccato pro to-
 to mūdo/amore vxoris vel filioz. vnde po-
 test diligere eos: sed non ponere amorē in
 eis vltra deū. Aristotel. in Topicis ponit
 vnā autoritatē. et in. f. poste. Propter qd
 vñ quodqz tale: et illū magis. Dic erem
 plū de cōditionibus hoīm huius mundi.
 Primo em̄ oīs labor: militis in sua condi-
 tione est ppter viuere. et sic de alijs stati-
 bus. ppter qd iste labor: viuēdi: et preter-
 eūdi tēpora: vita est. ergo propter quid la-
 boratis. Dico vobis: nō posset vos conser-
 uare nisi sola seruitus dei preseruaret hos
 minē: ⁊ vos laboratis ppter hāc vitā. Ne-
 lis ergo seruire deo: et dabit tibi vitā hic
 et in futuro: qz dr. ij. Reg. xliij. Oēs mou-
 mur: ⁊ quasi aque dilabimur super terrā:
 que nō reuertuntur. Sic ergo xps ordina-
 uit volēdo mantere rēpublicā: vt aliq̄
 subueniant cōitati bellandoz milites: re-
 ctiores ⁊ doctores vt faciāt iusticiā. merca-
 tores vt portēt necessaria. angelos vt nos
 custodiāt ne mouamur in peccato. Si er-
 go laboramus ad vitam: et totus mūdus
 nō possit vitā dare: ergo deo seruiamus ⁊

amemus eū. vnde. f. Job. liij. Scimus qm̄
 transfati sumus de morte ad vitā: qm̄ dili-
 gim⁹ fratres. Unde vna creatura nobilis
 et magnifica vtputa rex vel papa: q̄ sic vis-
 uit in ista vita. f. in vanitatibus: nō viuūt
 proprie: sed vnus pauper: qui mouetur: nō
 dicitur pprie mortuus: sed dicitur fecisse
 vnū transitum de hac vita in aliā: et tran-
 eunt de morte in mortē. Alii hō mouen-
 tur propria morte. f. et morte eterna. boni
 hō ad vitam se transferunt. Dicit ergo the-
 ma. Illi soli seruiet. Exemplū ad pcessum
 dicit thema. illi soli seruiet. Reperto qd p-
 pter tria est deo seruendum.

Primo propter debitum obligationis.

Secōdo propter spem retributionis.

Tertio propter penam quam incurrimus
damnationis.

¶ Quoad primum. s. quoad debitum obli-
 gationis. quando enim vnā creatura alte-
 ri obligatur: debitū est qd illi soli seruiat:
 sicut si mihi vellent auferre caput vel ma-
 num vel aliquod membrum: et aliquis li-
 berasset me de morte: nō possem sibi regra-
 tiari: et semper tenerer ad ei seruendum:
 quanto plus illi teneo: ad seruendū: qui
 eripuit me de morte eterna. f. deo. Si crea-
 tura enim est in peccato mortali: est pro:
 pe mortem. non enim oportet rumpere ni-
 si murum. f. carnem: quia statim iret ad in-
 fernū: tamē xps semper expectat tēpus pe-
 nitētie. ergo nos obligamur ei ad seruien-
 dū. Si quis em̄ seruiret. x. vel. xx. annos
 in pctō mortali: posset dicere xpo. quid vi-
 distis in me dñe iesu xpe: quare nō posui-
 stis me in inferno: immo prolongastis vi-
 tam meā: tamē nihil erat in me: nisi qz des-
 us propter spem mee emendationis iusti-
 nuit me ad vitam. Alios hō puniuitis. Et
 hoc nihil aliud fuit: nisi quia vobis placet
 hunc saluare: et illū dāgnare. Alia imagina-
 tio quare multi mouent: aliq̄ i bellis: aliq̄
 qui in gladio: aliq̄ cū glādula: qz in me nō
 sic peregistis. q̄ in me aliq̄ vidistis. Aīde
 igit i gnali ⁊ i spālī: qd debitū ē deo viuere.

¶ Secundo propter spem retributionis.

Retributionem enim quam deus pmisit
 seruitozibus suis enunciat christus dicēs
 Mat. xj. Venite ad me omnes qui labora-
 tis et onerati estis: et ego reficiam vos. f.
 in vita eterna. Ideo dicit dauid ps. c. Am-
 bulans in via immaculata: hic mihi mini-
 strabit. Illi enim sunt qui mihi seruiunt:

176

qui ambulant p viam immaculatā. Sed si nullus pōt deo seruire: nisi qui ambulant i via immaculata: videamus de status mundi si incedunt via immaculata.

Primo de religiosis. si viuim? fin conditionem patrū nostrorū. quid de alijs status: Erte quasi nihil faciunt ad qd tenetur. ergo pauci sunt q seruiūt deo. Iste ergo mūdus non dat requiē: sed xps dicit. ego reficiāz vos. Sed diceret aliquis. bene vellem diligere deū: sed durū et asper est deo seruire. vt parcere inimicis remittendo iniurias: et ieiunare &c. Dicatis vbi est maior labor: in seruendo deo: vel mūdō. Erte in seruendo mūdō: qz in mūdō nō sunt consolationes. Vere credo q nullus dicit. ego habui vnā diem naturalem pfecte integram: in qua sim consolatus.

Sed licet seruire deo sit in pncipio graue tñ post continuādo iam inuenit tibi marinas delectatiōes. Dicatis qñ isti magni dñi vadunt venatū. cernitis quantum laboris hñt. sed transire per nemora iter spinas &c. Eū autem assumunt pcedā: totū vertitur in gaudiū: sed si non capiunt: est eis magnus dolor. Si nos qñ capimus virtutes: p quas venamur premia eterna: maxime gaudemus: qz tales virtutes delectant possessores. Sic pprie est de his qui seruiunt xpo. durum est in pncipio remittere iniurias &c. Sed hec duricies dñitur in gaudium: qz per hoc efficiens filij dei summi. Figura. ij. Reg. vj. de dauid q saltabat corā deo: et michol filia saul vxor eius desperit eū: qz vidit eum saltantē: eo quia repperit arcā: qui tantū gaudebat: qz per barbā decurrebat salua et sudabat. tñ dauid non curabat pie nimio gaudio: qz habuerat qd desiderabat. Si ergo tantū gaudiū de arcā dñi habebat: et non curabat de labore: sic dz esse de xpo creature seruendo deo. s. cum pnia et laboriosum: tñ totū hoc in gaudiū reuertitur: qz securus est de arcā dñi als glorie: iō debes gaudere. Concludit ergo q ppter spem retributiōis: qz dz seruire deo.

¶ Tertio ppter penam quā incurrimus dānationis: si non seruiamus deo: qz p quolibet pctō mortali obligamur stare i purgatorio si peniteamus septē annis: vel si non peniteamus: obligamur pferri per stare in inferno: quare si volumus deo

seruire: paratur nobis paradysus: sin autē infernū. Et cludit qz ppter spē retributiōis: qz dz deo seruire: et ideo dicit thesma. Illi soli seruias. Et h de secūda pte.

Tertia pars.

Quantū ad tertiam

partem: moralitas huius euāgelij hz tres partes principales. Nā fiet diuisio et subdiuisio: distinctio et subdistinctio.

¶ Prima moralitas est cōcordare euangelistas. Mattheus dicit. dicitur est. Lucas agitabatur. Marcus expulit eū. Agitare id est cōmouere. Inter ducere em̄ et cōmouere est differētia. Sed q est cā huius distinctionis inter euāgelistas: credo q tota sacra scriptura est talis: vt quibet creatura aliqd accipiat. Incipientes pfectiores et pfecti. s. qui per magna tpa pseyerauerūt: et qui non sentiunt afflictiones: nec tentationes. hñt em̄ vitam trāquillā.

Intentio q euangelistarū est hec. Mattheus dicit vno mō quali debēt duci q incipiūt in bono ope: qz opz q habeat bonū ductorē. qui em̄ incipit deo seruire ducatur a sp̄sancto: iō dicit Mattheus ductus est a sp̄sancto. Lucas dicit pfectioribz q habēt vim in seipsis: qz pfecti de bono in meli⁹ agitant. Ecce creatura incipit deo seruire: qz penitēs: xps illic eū portat. Iō dicit Sap. x. Iustū deduxit dñs p vias rectas. Iste vie licet sint recte: aliqñ tñ sunt aspere. Vere dñ aspere. nōne ē asperū habere secretus mortis: et illud velis aut nolis habes dicere: pferri si vis saluari. multum em̄ nollē dicere: sed opz. Vere bene asperū est: qz aliter nō valeret qz saluari: sed sp̄s dei ducit te ad istud reuelandū.

¶ Itē contritio aspera est. a sp̄ est semp habere dolorē pcti et p̄tinue. si em̄ homo vixisset mille annis: et p̄fiteret de aliq pctō: nunq dz relinquere contritionē: qz scribitur in eccliastico. c. v. De p̄pitiatu pctōz noli esse sine metu. qz si nō habuisset vērā contritionē: nihil valeret: sed sp̄sanctus ducit te. Satisfactio dura est et aspera. vñ dō ps. cxiij. Sp̄s tu⁹ bo. &c. Nūq em̄ fuit creatura q intrauerit paradysus: nisi p hanc viā. iō Mattheus dicit. ductus est. Lucas qz creature vixerūt. xi. annis in pnia. posuit in se certā regulā. tot ieiunia. tot elemosynas &c. ponēs iā regulā: nisi xps calefaceret stam tuam. tu nō con-

fo. 179

Dñica. I. quadragesime.

tentaberis per illā regulam: sed illi regu-
le addis: et nō nisi q̄ spūs dei inflammat:
te: et tu agitaris ab eo: tunc ad maius bo-
nū operandū. Nā sicut plus xps inflam-
mat te: vt plus moueas aīa tua ad plus
faciendū de tua penitētia: iō dicit Lucas
agitabaf. Ezechiel. f. c. Quocūq; ibat spi-
ritus similiter et rote. Adhī em̄ ezechielī
monstratus est spūs in rotis: et quo ibat
spūs: ibant pariter et rote. et spūs vite
erat in rotis. Per rotā intellige conscien-
tiā creature. spūs bonus. scilz dei: dīc du-
plicare. s. vis ieiunare semel: spūs dei dīc
magis. et sic dīcīcīa format als cōformat
se deo in vita. Marcus dicit. expulit euz
spūs. et hoc dicit p̄ perfectis: q̄ sunt rapti
per cōtēplationē. exēplū de b̄to Thoma
Expellere em̄ importat aīa: et vis est in
creatura perfecta. Bene est expellere quā-
do q̄s quasi extra statum vite in extasi du-
citur: quasi videat dubitare an sit in cor-
pore vel extra corpus. et isti q̄n sequuntur
naturā angelicā: q̄ expelluntur extra cur-
sum naturālē ad intellectualē. Ecce con-
trouersiam inter carnem et spūm.

¶ Secunda pars est de tribus tērationis
bus xpi. quando vos itellexistis aliqd̄ in
scriptura sancta qd̄ sit dedecus dei: vester
auditus abhorret: q̄ taz nobilis sicut de-
permitterat se p̄tractari a diabolo tam vili
sed tamen secretum est magnū.

In tribus em̄ locis tentatur. scz

In deserto:

¶ Pinnaculo:

¶ Et monte.

Per statū deserti intelliguntur religiosi:

Per pinnaculū episcopi.

Per montem reges duces et comites et.

Qui si hnt̄ vnum regnū: alteri regno con-
tra ius conantur dominari.

¶ Quantū ad pūmū. desertū idem est q̄
longus a deo. Esa. autē loquit de alio de-
serto in. l. c. Ponet desertū eius q̄si deli-
tias: et solitudinē ei: q̄si hortum dñi. Sau-
ditū et leticia inueniet in ea. Si accipim̄
desertū primo modo: q̄cūq; est in peccā-
to mortalī: est in deserto. Sed tñ specialr
religiosi: qui cū sunt sine macula: laydāt
deū: et tunc sunt quasi hortus dei: quia vi-
uant s̄m regulā et charitatē. Isti sunt bo-
ni: sed diabolus venit ad hūc religiosum
dicens. Tu fac vt lapides isti panes fiat.
quia tu iam es inter numerū filiorū dei.

quasi dicar. tu es simplex religiosus. dant
tibi panē et aquā: et faciunt te surgere ad
matutinas: fac vt panes: quia facies te
magistrum: et facies ad tui libitum. iam
lapides. idest penitentie fiunt panes. et
go non stas ī deserto horti dei. Etiam de
oibus cerimonijs et restrictionibus: ordi-
nis iam diabolus facit talibz vt illi lapi-
des: et ille asperitates in panes conuertā-
tur. idest in honores. Sed habes reme-
diū dum tētaris a diabolo. dicas ei. non ī
solo pane viuit homo. quia predicta plus
sunt occasiones damnationis q̄ salutis:
sed multi saluantur merito obediētie.

¶ Per secundos de pinnaculo sicut sunt
episcopi in dignitate constituti. dicit dia-
bolus. prelatura bona est. et bonū est epi-
scopari: quia hoc non est pctm̄. Videam̄
si iusti tentantur a diabolo ipso instigante
vt ad suam procuracionē: vel per suppli-
cationē regis: vel per diuitias: vel aliqd̄
tale. q̄re rex supplicabit pape. Certe isti
tentant̄ in pinnaculo: nec ingrediunt̄ p̄
ianuā q̄n ascēdunt (als accēdūt) ad tales
dignitatē p̄ pecuniā vel p̄ces regis. quia
q̄bet sedes hz suū p̄uilegiū: et destruit p̄
supplicationē regū. et tales ponit diabo-
lus sup pinnaculū dicens. Adire te deo-
sum sicut feci ego. p̄ meam superbiam iui
deozum. Sic tu inape p̄ eq̄s: et mulas et
pompas: vt cadas deozum in inferno. Et
hoc intelligitur per pinnaculum.

¶ Tertij sunt in mōte. illi sunt reges qui-
bus diabolus dicit. vide neapolim: castellū
lam. tibi dabo totū si vis adorare me. Cū
q̄s rex hz volūtātē inordinatā h̄ regna:
sed d̄s habere cū suis subditis paces: sed
tūc diabolus ponit statim controuersīā
inter populum et regem.

¶ Quantū ad tertīū modo volo vob̄ dare
creatur̄ deuotis q̄tuo: quadragesimas
super illam partē cum dicit. Cū ieiunassz
quadragesima diebus et. Nos incepimus
sanctam quadragesimā imitādo v̄stigia
christi. Sed reperio xpm̄ stare in q̄tuo:
quadragesimis.

Primo quadragesima diebus: cū matre
sua in stabulo vbi natus est: quia peperit
primo x̄go xpm̄ in fetore stabuli.

Secūdo peperit eū in duro presepio.

Tertio inter societātē asini et bouis.

Quarto cum vilissimis panniculis.

Secūdo reperio q̄ stetit iesus quadragesim

ta diebus in deserto.

Tertio quadragesima horis in sepulcro.

Quarto post resurrectionem suam quadragesima diebus cum apostolis loquens de regno dei.

Sed quid ista significant videamus.

Primum est de partu virginis in domo viri et fetida: et significat bonum propositum quod creature habent in principio quadragesime. Volunt namque exercere bonum propositum: quia volunt confiteri: et seruire deo: parturiendo in confessione peccata. Spiritualiter domus fetens est conscientia mala et fetida: quam ostendimus pfecti fori. sicut mulieres que habent immunditiam sanguinis.

Secundo stas in vno presepio durissimo. p quod satisfactio intelligitur: que est valde dura: et penitentia aspera valde. quia dicit tibi. ecce ieiunabis per annum: vel facies tale quid pro deo.

Tertio asinus et bos sunt ibi. Bos enim ruminat: et significat hoc quod debes reducere ad memoriam peccata mortalia. als non bene confessus fuisti dicendo tempus/locum/circumstantias etc. Asinus portat pondus: qui significat abstinentiam et penitentiam. quia xl. diebus teneris ieiunare postquam habes eratem als peccata mortaliter. et tunc ieiunia portissima sunt abstineri ab omni peccato: et tunc spiritus sanctus ducet te.

Sequitur alia quadragesima quam tenuit christus in deserto: inde habes spiritum cum deo subtiliter: artum iam tibi magis placebit de vna virtute in aliam transire. Ieiunia sunt cum habes laboris. scilicet existendi in deserto penitentis. quod dimittas totam societatem/famulitates. Abstineri enim ab his est ieiunium et tunc oino eris celestis.

Tertia quadragesima significat per sepulcrum: quia per xl. horas sicut in sepulcro: et hoc significat pfectos: qui sunt sicut mortui: nec habent placitum de aliquo: nec alij de ipsis: sicut cum parietes non curant de eo: nec ipse aliquo modo de ipsis parietibus. vnde apostolus Colos. iij. Adortui enim estis: et vita vestra abscondita est cum christo in gloria. Ieiunia sunt cum quis ieiunat a propria voluntate: quia verbum christi est. Non potest quis venire ad me nisi prius abneget semetipsum. Luce ix. Diceris tu ergo pater date mihi regnum: nec dimittam. et istud est certe dimittere propriam voluntatem: et regulare se

voluntati alterius propter deum.

Quarta quadragesima est de resurrectione usque ad ascensionem: et hoc cum quis considerat statum sanctorum: qui plus stant in alia vita quam in presenti vita: cum quis considerat de gloriam martyrum/confessorum/virginum etc. Ieiunia sunt longa spes cum patientia. quia dicitur: O die video quod non sum dignus ire adhuc ad gloriam tuam: ex quo tibi placet mihi etiam placet. Est enim vna opinio et questio inter doctores: que est maior inimicitia in mundo: que possit esse? Arist. ij. polit. dicit quod deterior inimicitia est inter fratres vel gentes quam quondam se dilexerunt et habent se odio. Et ratio inimicitie est: quia ille amicus erat: et ego totum secretum illi dicebam: et ipse mihi. vnde ergo intravit odium: vel quia ipse non potuit tenere secretum: vel ego ideo habeo tantum de odio super eum. Alij habent aliam opinionem de inimicitia. scilicet quod deterior est quando quis porrat odium ad se. Ratio: quoniam iste videt quod alter est maior: et non potest se vindicare: ideo permaxime perstrat. vnde Salomō Eccli. viij. Non litiges cum homine potente: ne forte incidas in manus illius. Non contendas cum viro locupletiore: ne forte contra te constituat litem tibi. Sed credo quod maior inimicitia: que possit esse: est inter animam et carnem. Et ideo quia vna creatura habet inimicitiam se ab illo. Sed isti simul sunt: vbi cumque vadat semper inimicus vadit cum eo. Sed cum quis vincit est gloriosa victoria. ibi ergo est periculosa pugna. vnde Valerius maximus lib. iij. dicit quod cum Octavianus imperator fecisset victorias gloriosas: rome accidit quod in arce: vbi minores stant modo: quod nobiles laudabant eum de actibus strenuissimis. Dixit. solum de vna victoria gaudeo: non de alijs: quia ille non remanebunt: quia scilicet caro nunquam vivit me: sed ego eam: et de hoc supra modum gaudeo. Ergo si victoria gloriosa: pugna piculosa. Dico ob hoc quia euangelium facit de vno litigio mentionem inter christum et diabolum. In mundo enim sunt pugne cum armis in vaginis. Secundo est pugna verbalis: vt cum aliqui disputant. Ista secunda fuit inter christum et diabolum: non cum armis corporalibus: sed spiritualibus.

Primo videatur in hoc litigio inter christum et diabolum: quis fuit capitaneus: quia spiritus sanctus: ideo bona spes de victoria.

q̄ ē maior inimicitia

D

Nota

pugna inter christum et diabolum

Dñica. I. quadragesime.

Secundo de loco certaminis fit mentio: Quia solus redemptor: qui solus te redit,
quia in deserto. mere potest.

Tertio quia accepit bona arma: quia ieiunia: quia ieiunauit etc. Quia solus saluator: qui solus potest te saluare.

Quarto fuerunt ibi ictus: quia accessit tator. Magna est potestas: quia dñs.

Quinto fuit ibi cognitio: quam habuit de malicia sui aduersarij: quia nominauit eum sathanas. Magna est pietas: quia tuus.

Sexto sequitur gloriosa victoria: quia accesserunt angeli et ministrabant ei. Et relinquo ista declarare. Placeat ergo etc. Magna est bonitas: quia deus.

Dñica. s. In quadragesima. Sermo. vi. **Q**uoniam tuum adorabis: et illi soli seruias. **Matt. iij.** Angelus in custodia deputatus

in isto sacro tempore maxime

asiam: quam diligenter custodit: familiariter alloquitur sub his verbis. **Aia tu es**

Per vnum deum de nihilo creata.

Tu es per vnum deum chare comparata. Tu eris per vnum deum finaliter saluata.

O anima inquit angelus:

Tu adorabis deum: quia est deus.

Tu seruias illi: quia dñs.

Tu illi soli seruias: quia tuus.

Ergo aia dñm deū tuū adorabis: et illi soli seruias. O anima creatori tuo singulariter debes tria.

Primo timorem: quia deus.

Secundo honorem: quia dñs.

Tertio amorem: quia tuus.

Ergo anima dñm deum tuum adorabis: et illi soli seruias. O anima inquit angelus:

cogita quod creator tuus potest te dñare: quod deus omnipotens.

Vult te saluare: quod deus misericors.

Tibi vult indulgere: quod tuus saluator.

Ergo aia dñm deū tuū adorabis: et illi soli seruias. O aia mea amica mea isti creatori

Angeli adorant eum: et exhibent reuerentiam: quia deus.

Angeli illi ministrant et prestant obedientiam: quia dñs.

Et tu adorabis: et illi soli seruias cum pura conscientia: quia tuus.

Ergo anima dñm deum tuum adorabis: et illi soli seruias.

Quia solus creator: quomodo soli potest te creare.

Quia solus redemptor: qui solus te redit, mere potest.

Quia solus saluator: qui solus potest te saluare.

Magna est potestas: quia dñs.

Magna est pietas: quia tuus.

Magna est bonitas: quia deus.

Quoniam tuum adorabis: et illi soli seruias. **Matt. iij.** Angelus in custodia deputatus

in isto sacro tempore maxime

asiam: quam diligenter custodit: familiariter alloquitur sub his verbis. **Aia tu es**

Per vnum deum de nihilo creata.

Tu es per vnum deum chare comparata.

Tu eris per vnum deum finaliter saluata.

O anima inquit angelus:

Tu adorabis deum: quia est deus.

Tu seruias illi: quia dñs.

Tu illi soli seruias: quia tuus.

Ergo aia dñm deū tuū adorabis: et illi soli seruias. O anima creatori tuo singulariter debes tria.

Primo timorem: quia deus.

Secundo honorem: quia dñs.

Tertio amorem: quia tuus.

Ergo anima dñm deum tuum adorabis: et illi soli seruias. O anima inquit angelus:

cogita quod creator tuus potest te dñare: quod deus omnipotens.

Vult te saluare: quod deus misericors.

Tibi vult indulgere: quod tuus saluator.

Ergo aia dñm deū tuū adorabis: et illi soli seruias. O aia mea amica mea isti creatori

Angeli adorant eum: et exhibent reuerentiam: quia deus.

Angeli illi ministrant et prestant obedientiam: quia dñs.

Et tu adorabis: et illi soli seruias cum pura conscientia: quia tuus.

Ergo anima dñm deum tuum adorabis: et illi soli seruias.

Quia solus creator: quomodo soli potest te creare.

Quia solus redemptor: qui solus te redit, mere potest.

Quia solus saluator: qui solus potest te saluare.

Magna est potestas: quia dñs.

Magna est pietas: quia tuus.

Magna est bonitas: quia deus.

Quoniam tuum adorabis: et illi soli seruias. **Matt. iij.** Angelus in custodia deputatus

nes diaboli. Aliter exponedo septē capita
 pcti inuidie: ista ipsa quidem habeat
 Diabolicam inuiscationem.
 Beneficam intoxicationem.
 Inimicam proditorem.
 Colicam cruciationem.
 Obliquam intuitionem.
 Maledictam detractorem.
 Damnificam perditionem.

¶ Primum caput istius bestie ꝛc. est eiꝝ pec-
 catū diaboli: ꝛ nūqꝫ separat ab eo. per in-
 uidiā tērauit primū homiē: et eiꝝ inuidia
 mors intravit in orbē ꝛc. Sap. ij. **¶** Secū-
 dū caput ꝛc. Ista bestia venenouit. Nar-
 rat Quid. in. ij. lib. metamor. vbi inuidiā
 describit: qꝫ iuno descendit ad inferos: vbi
 inuenit dominā inuidiā carnes vipereas
 comedentem. est em̄ bestia terribilis vene-
 nosa. **¶** Tertiu caput ꝛc. In huius signū
 foas er inuidia pditorie occidit amasa. ij.
 Reg. rr. et multi alij ex inuidia sunt occisi
 etiā proditores. Sap. xiiij. Alius aliū p
 inuidiā occidit. **¶** Quartū caput ꝛc. Nemp-
 mundus ad modū illius qui patit colicā
 passionē. i. ex bono alterius multas torio-
 nes. Ista colicā patiebaf ille: qui vnū ocu-
 lū elegit perdere: vt suus socius perderet
 duos. **¶** Quintū caput ꝛc. nūqꝫ inuidus
 rectis oculis pot videre bonū: primi sui. si-
 cut dicit Quid. vbi. s. vñ saul ppter inui-
 diam rectis oculis dauid videre nō pote-
 rat. s. Reg. xvij. **¶** Sextum caput ꝛc. sunt
 em̄ tales inuidi maximi detractores. quo-
 niā inuidēt ꝛ detrahūt ppinquis loco ꝛ tē-
 pore/etate/ꝛ optinone. **¶** Septimum ca-
 put ꝛc. istud pctm dānat aiām: cū sit capi-
 tale atqꝫ mortale. fm̄ Greg. Ex inuidia ori-
 tur. odiū susurratio: erulatio in aduersis
 proximis: tristitia in pspis. Qui adora-
 uerit bestiam bibet de vino ire dei. i. eter-
 naliter punitur.

¶ Secundū malū. scōa abominatio ꝛc. Per
 atriū longum et latum/ intelligitur pctm
 auaricie: pro eo qꝫ multis modis cōmitti-
 tur cupiditas. Nam ipsa est
 Regina principum.
 Domina laicorum.
 Magistra clericorum.
 Corona mercatorum.
 Stella oīm mundanorꝫ.
 Amnōre vsqꝫ ad maiorē oēs auaricie stu-
 det. Viere. vj. In isto atriō sic longo ꝛ la-
 to sunt picture istius pcti, sunt aurū ꝛ ar-

gentiū: et similia: a quibus pcedit ꝛ origi-
 natur ista cupiditas que sicut picture cito
 trāsēit: cito deficiūt. Septuaginta duo vi-
 ri de senioribꝫ adorabant idola depicta in
 atriō. In circūitu. lxx. sunt duo numeri: vt
 pote decē ꝛ septē. Nā illud pctm est causa
 et occasio/ꝫ cupidi ꝛ auari trāsgrediātur
 decē pcepta legis: et septē opera miē nō
 requātur. et isti sunt de senioribꝫ. Viderō
 in quadā epla. Leteravitia senescēte hoīe
 senescūt: sola auaricia iuuenescit. Narrā
 qꝫ quidam vidit quinqꝫ viros stultos ꝛ fa-
 tuos. quorū quilibet faciebat opus stultū
 fatuū ꝛ insanū. Primus masticādo arenā
 maris totam volebat denotare. Sedōs sta-
 bat sup furnū plenum sulphuris: ꝛ totā flā-
 mā volebat naribus attrahere. Tertio ho-
 fatuus stabat sup fornacē ardentē: et oēs
 scintillas pcedētes ex ea sibi cupiebat in-
 corporare. Quarto sup pinnaculū tēpli re-
 fidēs: oēs status vtorꝫ aperto ore quantū
 poterat ad se attrahere cupiebat. Quinto
 stultus ꝛ fatuus rodēs carnes suas et oīa
 mēbra sua cū suis dētribus lacerabat. Per
 primū fatuū designātur falsi mercatores.
 per scōm latrones. per tertiu vfurarij. per
 quartū simonia ci. p quintū raptōres pu-
 blici. qꝫ ppter famā validissimā lucrādic-
 tigiſ oēs isti fatui ꝛ stulti reputant adora-
 tes idola: qm̄ oēs isti de pecunia faciunt
 deū et idolū suū. Auaricia fm̄ aplm̄ ē ido-
 loꝫ fuit. Ep̄b. v. Recte idolatra: qꝫ cultū
 latrīe debitū deo impēdit idolo. **¶** O deus
 quot ꝛ quātos pdit auaricia: quot mortui
 sunt sine pſessione qꝫ subito: quot submer-
 si sunt: quot suspēsi: quot dānati in aīa et
 in corpore: quot furta cōmissa: quot rapis-
 ne: quot sacrilegia: qꝫ falsa testimonia: qꝫ
 piuria: quot vsure: quot simonie: qꝫ frau-
 des: quot fallacie: quot decime male pſo-
 lute et multa alia: Zales non habent: nec
 vnqꝫ habuerūt hereditatē in regno dei.
¶ Tertiu malū. tertia abominatio ꝛc. Iste
 adonis fuit pctō: lubicus ꝛ gulofus: quē
 aper de filia interfecit. p quē intelligitur
 pctm luxurie: qd pctm mulieres. hoc est p-
 sone mulieribus deditē/ plāgit pariter et
 adorāt. de quorū numero salomō pſertim
 in senectute fuit: qꝫ ppter mulieres quas
 carnaliter adamauit: idola adorauit. **¶** **¶**
 quidem salomon non obstante
 Sua regali dignitate.
 Sua grandi potestate.

Dñica. I. quadragesime.

Sua sapientia.

Sua cum deo amicitia.

Posuit turpē maculā in sua gloria: et incuruatus corā balaam ppter mulieres adorauit idolū illud. Ista bestia pessima depingebat antiquitus imago veneris nudata corpore: myrtha vngēbat: picta: visu pulchra: facie polita: folijs sic coronata: sub pedibus concha marina. Adoratur luxuria: depingit nuda: qm̄ hoies expoliat bonis rpalibus et spūalib⁹ sicut dicit in illo versu. Tollit opes famā vires sensumq; libido. Myrtha vngēbatur. myrtha in odore sua uis et dulcis: i sapore amara: qualis est luxuria dulcis lubricis pmo: s; post amara sentit ppter remorsum cōscientie. vel propter penā q̄ debet eidē. Visu pulchra: et facie polita: qm̄ mulieres se pingunt: se ornāt vt pulchriores appareāt. Folijs ficus coronata. quicūq; folijs ficus fricaret manus: sentiret puriginē. In hui⁹ signū p̄mi parētes post p̄ctm̄ folijs ficus texerūt yerecūda sua. Valerius marinus narrat lib. ix. c. f. de hāmbale duce cartaginensū dicens ita. Quē nec arma: nec labor armorū vincere potuerūt: delitit et luxuria prostrauit. et subdit. Quid hoc vitio fedius: quid etiā dānosius: Et Hiero. i quadā epla. O ignis infernalis luxuria: cui⁹ scāma superbius: cuius cinis inopia: cui⁹ finis gehēna. Et brūs Berni. Luxuria est sitis ebria: delictario momētanea: amaritudo eterna. lucem odit: tenebras appetit: totam depies datur hominis mentem.

Quarta abominatio scilicet. Viginti quinq; viri adorabāt ad orientē solis. Per orientem vbi orit sol: intelligit p̄ctm̄ supbie: qm̄ in terra illa p̄mo habuit ortū supbia: vt pote in paradiso terrestri: q̄ est in oriēte: in p̄mis parētibus superbiētibus cōtra deū. Per multos adorāt istud p̄ctm̄: qui tenēt vērūt dorsum deo suo per cōuersionē a summo bono: et cōuersionē ad istā supbiā. Sic adorauit lucifer in celo: qui voluit equari dño deo n̄ro. Sic adorauit saul: q̄ fact⁹ rex supbiuit. Sic adorauit nabuchodonosor: s; bñ hūiliat⁹ fuit. Sic adorauit roboā: holofernes: antiochus: pharise⁹: et oēs mortui mala morte: excepto nabuchodonosor: q̄ penituit: et finalit⁹ fuit saluat⁹. S; q̄ sunt xxv. hic sunt tres numeri. duo denarij: et vn⁹ q̄nari⁹. Per p̄mū denariū p̄nt̄ intelligi decē circūstantes peccati supbie. que sunt

Adulatio.

Ambitio.

Presumptio.

Factantia.

Arrogantia.

Inobedientia.

Ingratitudo.

Contemptus.

Hypocrisis.

Vana gloria.

Vel p̄nt̄ intelligi decem mala que ex supbia oriuntur: que sunt

Defensio culpe.

Ornatus in excessu.

Irreuerentia.

Scisma.

Discordia.

Contentio.

Error in fide:

Litigium.

Pertinacia.

Obstinatio.

Per scōm̄ denariū intelligūtur decē bene infernales: q̄ in istis versibus cōtinent. Ver

mis et tenebre flagella frig⁹ et ignis: Demonis aspect⁹ plāc⁹ fetor: ploratus et ictus.

¶ Per numerū q̄nariū intelliguntur quinq;

que p̄dit supbia in morte: q̄ sunt. parētes: mūdus: honor mūdus: vita corporis: et vita aīe.

¶ O bone iesu quot sunt hodie. xxv. viri tenētes dorsum ad deū: et faciēs ad orientē adorāt. vertūt faciem ad honores: ad gradus: ad dignitates: ad diuitias: ad delicias: ad famā: ad laudē hoīm: ad sciētā mūdū: ad pulchritudinē: ad iuuentutē de qb⁹

supbiunt. Idolū p̄t figurari pullā statuā nabuchodonosor: quā adorabāt multi de domo regis: vt pote satrape: magistrat⁹: iudices: duces: tyranni: et optimates. Illa

statua erat confecta de diuersis metallis.

Caput de auro: collū et brachia de argēto: vērē et femora de ere: tibia et pedes de ferro. Et q̄ ē illa p̄fectio. ista cōpositio metal

loz moralit̄ nisi q̄ multa p̄ctā moralia cōmittūt: sic dicit brūs Hiero. xviij. mora. vt pote ianis glia: iuidia: ira: tristitia: auaricia

gula: luxuria. ista ex vna radice virulenta oriūt. Tal' ē supbia: qz nullū p̄ctm̄ poruit

vl' poterit eē sine supbia. Au. i epi. ad quē dā comitē. Multū de magnis hui⁹ scilicet ad

rāt statuā supbie. prelati: p̄ncipes: clerici: laici: paupes: diuites. Post q̄ p̄pheta vi

disset abominatiōes: que dicte sunt: audiuit vocē. bene vidisti. nō parcer oclis meis: nec miserebor: nisi se corrigāt. et nūc ē tēp⁹

conrigēdit miserēdi (sicut dictū est in alio sermone.) Nūc relinquenda sunt idola. i. pctā: ⁊ reuertēdū ad creatōre solū vñū de um colēdū iuxta p̄siliū datū aīe p̄ angelū. Dñm deū tuū adorabis: ⁊ illi soli seruiēs. Abi duōvinnūf: in qb? tenet seru? ⁊ subditus dño suo: vt videly tenetur offerre p̄mo obsequium.

Secundo homagium.

Propter obsequiū tenetur offerre timore obediētem. Propter homagiū recognitiō nē volūtaria. Nos q̄ q̄ sum? serui dei ⁊ rō nē creatōis: ⁊ rō nē redēptōis: debemus homagiū facere: atq; deo nostro de quat; tuor; que habemus ab ip̄o maxie isto tpe De anima.

De corde (als corpore.)

De bonis temporalibus.

De tempore.

¶ P̄mo de aīa debem? sibi q̄tuor. vtp̄o te memorādo humanā mortalitatē: offerre do verā humilitatē: recognitādo culpabilē deformitatē: remittēdo cordialē malignitatē. P̄mo homagiū. nēpe ex recordatio ne mortis aīa consequit multa bona: qm̄ quis per talem memoriā

P̄mū sustinet libētē penā: ⁊ h̄y patiētīā

Scdm̄ libētē ieiunat: ⁊ facit abstinētīā.

Tertiū vitat pctm̄: qd̄ grauat cōscientiā.

Quartū cōtēnēt ex corde mundanam excellentiam.

Quintū cōfīret libētē ⁊ facit penitētīā.

Istud obsequiū designat p̄ illad ceremoniale: qm̄ fideles in capite ieiunij recipiūt cineres sup̄ capita ī signū mēorie mortis: ibi em̄ d̄. Admēto homo q̄ cinis es ⁊c.

¶ Secūdo aīa offert deo verā humilitatē ⁊ designat hoc per scdm̄ ceremoniale istū

teporis: qm̄ isto tēpore imagines altarij cooperiunt. ⁊ ista cooperitura designat humilitatē: qm̄ p̄sona humilis vult velari.

vult cooperiri: ⁊ nō videri: nec apparere: nec appetit laudari: nec cōmēdari. Time

te ergo deū: ⁊ seruite ei soli p̄fecto corde. i. humili ⁊ deuoto. Josue. xxiij.

¶ Tertiū obsequij de obīate recognitiō

Siq̄dē cū fetu. cū cordis amaritudine d̄y cogitare p̄ illud ceremoniale: qm̄ isto tpe

dimitrim? cātus leticie: ī signū pctōrū nō

stronij. Preparate ergo corda v̄ra dño: ⁊c seruite illi soli. s. Reg. viij.

¶ Quartū obsequiū d̄y aīa remittere iū

riās ⁊c. et designat istud obsequiū p̄ illud ceremoniale: qm̄ fuit istorpe genūflectiōes flectam? genas ⁊c. in signū q̄ debeam? dimittere illatas iniurias: sicut br̄s Stesphanus flectis genib? orabat p̄ inimicis als si non remitteret audiret illud Mat. xviij. Serue nequā oē debitas dimisit tibi qm̄ rogasti me. Nōne ergo oportuit ⁊ te misereri cōserui tui ⁊c.

¶ Secūdo principalr̄ debem? obsequiū.

Nempe corporale ieiuniū restringit carnis lasciuā. de isto obsequio. s. ieiunio factus est dictū in sermōe. Ecce nūc tēpus ⁊c.

Docet experientia q̄ equ? bene passus et impinguat? recalcitrat dño suo. Sic mox liter est: qm̄ corp? ad modū equi bene passū rebellat sp̄sū. Ideo dicebat aplus. Ca

stigo corpus meū: ⁊ in seruitutē redigo. s. Coz. ir. qd̄ alibi scz̄ Prouerb. xxi. scriptus est. Qui delicate a puericia sua nutrit seruum suū: postea sentiet eū p̄tūacē.

¶ Tertiū obsequiū de bonis tpalib? elemosynas isto tpe largiēdo. de istis p̄uer. iij.

Donora dñy de tua suba. Donora dñy. i. p̄p̄ dñm nō p̄p̄ vanā gloria fac elemosynā. de tua substantia. de tua substantia nō de alieno. Narrat br̄s Aug. in epi. ad

audacē q̄ a tpe illo q̄ adā pdidit paradysum p̄pter pctm̄ suū: hō nō fuit dñs rerū suarū: s; solū dispēsator. Quapropter si hō

de bonis tpalib? det elemosynā: nihil largit de suo: s; solū reddit dño deo de eo qd̄

recepit ab ip̄o. vñ tal redditiō ē gratū obsequiū deo. vñ br̄s Aug. Facite elemosynas ī h̄ seculo: q̄ deleat pctā v̄ra ⁊ succurrat vobis ī die iudicij. qd̄ māducatū p̄ditis:

qd̄ laboratis relinquitis: qd̄ pauperibus erogatis: hoc firmiter possidetis.

¶ Scdm̄ obsequiū de tpe. satis fuit dictū de tpe ī p̄nti sm̄oe. Adrito p̄pter pdicta

dñm deū tuū adorab: ⁊ illi soli fides. Nō em̄ habebis deos alienos nec ip̄os adoras.

Deus. v. Contra istud p̄ceptū facit pagā? impēdēs honorē diuinū deo debitū metallo pctoso. in ps. cxij. Simulacra gē

tū ar. ⁊ au. Itē auarū istū honorē pendit numo rubiginoso. Gal. v. ⁊ Ep̄. v. Auaricia idolorū seruit?.

Itē gulo sus istū honorē ip̄edit v̄tri voracū gulo. q̄ des v̄ter est. Phil. iij. Ab sit q̄ sim? rales: s; v̄tinā v̄ri adoratores adorātes p̄m̄ in sp̄s. Jo b. iij. adorantes dñm deū n̄m cū. xxiij. les niorib? Apoc. iij. q̄ adorabāt viuētē ⁊c.

¶ Feria. ij. post. s. d̄nica q̄dragefime. Ser.

Seria. II. post primā dñicam quadragesime.

Diffidete para-
tum vobis regnū. Mat.
xv. Etia sicut in presenti
sermone.

Primo expositio litteralis
euangeli.

Secūdo declaratio thematis assumpti.

Tertio mortalitas euangeli.

Prima pars.

Quoad primum ante

textum euangeli/recordo: de quadā auto-
ritate August. in quodā sermone dicētis.
Bene agitur vt vitia hominū corrigant.
Corriguntur enim homines qñq; amore:
qñq; timore. Loquit Augustinus de pdi-
catōe: q; corrigunt hoīes p amorē et timo-
rē. Loquit etiā Augustin⁹ de illis qui cor-
rigunt per amorē: sed si amor glorie non
mouet cor: saltē moueat te timor iudicij
finalis. Euangeliū autē loquit de illa sen-
tentia terribili iudicij: q; mali dānabunt.
Recitat iesus discipulis suis q; veniet fi-
li⁹ hoīs in sua maiestate. Voc intelligas
sic. q; licet rex semp sit: non tñ apparet in
sua maiestate: sed qñ est bñ indur⁹: et i ca-
thedra situat⁹. sicut de rege terreno vide-
mus: qñ sedet ornat⁹ in cathedra p tribu
mali. Dicit matth⁹ de xpo. q; in die iudi-
cij ponet sibi cathedra: et oīa erunt i sua
psentia: et tūc erit in sua maiestate regali.
vñ dicit euangeliū. Sedebit in sede ma-
iestatis sue. et oēs erimus ibi psentes. et se-
parabit creaturas p dextrū et sinistrū: sic
oues ab hedis. Et dicit hīs q; erūt a dex-
tris: Venite benedicti p̄ris mei: possidete
paratum vobis regnū etc. Alter⁹ dicit
de operibus nre factis p bonos. Ego sui
nudus: in carcerat⁹ etc. A sinistris nō da-
bit sententiā diffinitiuā: dicēs. Discedit
a me maledicti in ignē eternū. Vos com-
pleuistis voluntatē diaboli: et non patris
mei: idcirco catis in dānationē eternam
sicut diaboli. Et hec de primo.

Secūda pars.

Quoad secūdū the-
ma est. Possidete paratū vobis etc. Istud
est qdā exhortatio et admonitio: q; velis
possidere regnū celoz. Video q; exp̄iētia
mōstrat: q; trib⁹ moīs gaudēt creature. s.
De presentibus.

Preteritis.

Et futuris.

Primo de preteritis reducēdo ea ad me-
moriā i q; videly tpe inceperūt placere.
Secūdo in presenti quomodo gaudent.

Tertio in futuro de spe qua cōfidimus.

Igitur cū nos speramus de regno futuro
habem⁹ materiā gaudij. qre ergo nō gau-
dem⁹? Eredo q; null⁹ quārūcūq; mal⁹: da-
ret suā partē glie p toto mūdo. quare nō
gaudem⁹? Ponam⁹ em̄ p casum q; mulier
habuerit filiū: qui extrit⁹ extra p magnū
tēpus: de post q; rediret: si non cognoscit
a matre: ipa nō gaudet. vñ Augusti. Inui-
sa amare possumus: seu (dico) diligere: in
cognita nō nequa q;. Sic est de regno dei
q; nō cognoscim⁹: nō nō possum⁹ gaudere
vñ ap̄lus. s. Corin. ii. Oculis nō vidit: nec
auris audivit: nec in cor hoīs ascēdit etc:
Itō q; infinita leticia est ibi: nobis tamē
ignota. de p̄nti nō est leticia: sed in futuro
sed nō possum⁹ gaudere nisi cognoscim⁹.

Et si dicatis cum nō pōt auri audire etc.

quō igit gaudemus? Dico vobis q; a no-
bis pōt cognoscere regnū dei duob⁹ modis.

Primo regnū dei circa vos reperietis: di-
cente Luc. xvij. Regnū dei intra vos est.

Sed qd est illud qd in nobis est? Ap̄lus

ad Rom. xiiij. Nō est regnū dei eca et po-
tus: sed iusticia et pax et gaudiū in sp̄sctō

Un ap̄lus vult ista vt ita iustificati sint

hoīes: q; faciāt in hoc mundo sic: q; illud

qd deo p̄nerit: deo impendat. si primo p̄-

rimo: si sibi sibi: et hec est iusticia: scz vt q; s

viuat scē et v̄tuolet: s; post sequit q; viuat

sine pctō mortali: de post sequit gaudiū

sp̄scti in corde pctōis: et tunc pueniem⁹

ad illam gloriā. Sed vt finalr nos cog-

noscam⁹ illud regnū: multotiēs miratus

sum quare xps in euāg. xij. vicib⁹ ponit

regnū celoz p. xij. silitudines. Sz hoc nō

est nisi vt pueniam⁹ ad noticiā regni dei:

que haberi pōt in via: q; hec non possunt

cōpleri illuc in gloriā. Et quo q; xps nō dīc

mēdaciū: op; q; hec impleant in regno aīe.

Est verū q; tres silitudines adaptant deo

patri: tres filio: tres sp̄sctō. Per primas

tres regnū aīe est gloriosum. Per secūdas

duas tres regnū aīe est formosum. Per

tres tertias est seu reddit⁹ delictiofuz: et tūc

aīa h; suagopatiōes. Sz videam⁹ q; opa

tiōes opaf p̄ in aīa nra: hec sunt tres. scz

create: gubernare: et pseruare. Et ista facit

3

8

continue. semp em aliqd creat: r qd creat gubernat: et quod gubernat cōseruat. De sunt operatiōes pris cōtinue q̄ facit: quibus attribuit tres similitudines. De pris ma nota similitudinē dei pris. Mat. xij. Simile est regnū celoz hoi qui seminavit bonū semē in agro suo r̄c. Aīa em̄ est ager dei pris: qñ seminatur in ea bone operatiōes. aīa em̄ est sua possessiō. r qñ inspi rat in eā: tūc seminat. ¶ De sc̄da operatiōe nota similitudinē dei pris. s. qñ vult gubernare seminaverit: tūc d̄r. Mat. xx. Si mile est regnū celozū hoi patrifamilias: q̄ erit primo mane conducere operarios in vineā suā. In quo ostēdit gubernatiō dei circa aīam pctōis. Nos habemus in illo euāgelio qñq̄ horas: in q̄bus misit operarios ad faciendā vineā suā. Sic nos peccatores sum⁹ fossiores. Iste qñq̄ hore signi ficant qñq̄ etates. Prima ab adā vsq̄ ad noe. Sc̄da a noe vsq̄ ad abrahā r̄c. In illa lege predicat̄ patriarche prophete r̄c. Sed in noua lege de euāgelis nos predi catores sumus ad illā predicādū. ¶ De ter tia operatione. s. cōseruationis d̄r. Mat. xvij. Simile est regnū celoz hoi regi qui voluit rōnē ponere cū seruis suis. Iste ha bebāt vnū magnū debitozē: p̄ quē intelli git pctōs. Et creditis q̄ deus p̄ cōseruat parcēdo. q̄ si de⁹ puniret sicut hō operat⁹ null⁹ quasi saluaret: Sz ipse motus miā/ parcit non iudicādō s̄m opera nra: q̄ qui liber p̄ quolibet pctō mortali septē annis tenet esse in purgatorio: sed de⁹ parcit vi des predicat̄ā nram lachrymas r̄ contri tionē: et tūc regnū aīe est gloriosum quan do parcit nobis. De patre dixit xps i euā gelio. Pater meus vsq̄ modo operatur: r ego operoz. Job. v.

¶ Modo de filio est vidēdū. Christus vo caf redēptoz trib⁹ respectibus. Primo qñ fuit incarnatus: r de hoc d̄r. Mat. xxij. Si mile factū est regnū celoz hoi regi q̄ fecit nuptias filio suo. Hoc significat diuinam incarnatiōē: q̄ dei filius inseparabiliter ac matrimonialiter coniunxit sibi naturā humanā. Nota q̄ xps hāc naturā nūq̄ di misit. vñ Danaus. qd̄ semel assumpsit nūq̄ dimisit. Nec etiaz in triduo vbi diuinitas fuit cū aīa in limbo: r cū corpore in sepul cro. hic fuit principiū nre redēptiōis. Se cundo in medio fuit redēptoz: in sua bñdi cta passione. Luc. xix. Simile est regnū celoz

loz hoi nobili qui abiit in regionē longin quā accipere sibi regnū r reuertī. Et certe verum est: q̄ longe iuit. s. ad infernū erpo liādō ipm̄ scriis patrib⁹. r tūc fuit cōpleta hec similitudo apportādō eos secū de lim bo. Tertia redēptio est dies iudicij: cū da bit bonis regnū: malis d̄o infernū. Mat. xxv. Simile est regnū celoz decē virgini bus. quinq̄ erant satue: r quinq̄ prudē tes. p̄ virgines prudētes intelligunt crea ture in hoc mūdo que faciūt bona opera: satue sunt ille que dicūt vellē esse bonus vel bona. dicūt qd̄ē: sed nō faciūt: r iō por tāt lāpadē sine oleo r lumines: q̄ mali non habent oleū charitatis. Nota q̄ per lāpa des itelligit bonū ppositū. Per oleū cha ritas. p̄ lumē gloria. Et he sunt tres simili tudines. et per has est regnū aīe formoz sum cū aīa cōtēplaf xpm̄ r facta xpi. ¶ De sp̄sc̄tō d̄r: q̄ ipse per suā miām facit regnū aīe delitiosum. Sp̄s em̄ sanct⁹ vo caf distributor: donoz dei: seu thesaurari⁹ us: r hoc iuxta triplicē grām sp̄sc̄cti. scz.

Preuenientem.

Concomitantem.

Et perficientem.

Et s̄m has tres fumunt tres similitudī nes. Gra preueniēs est qñ vna creatura ē per pctm̄ distans a deo: r nō meref habe re gloriā: r tūc xps nolēs perdere eam: mo uet eius cōscientiā illuminādō r inspiran do ei bonas inspiratiōes vt dimittat pec cata: r q̄ anhelet ad gloriā. Mat. xij. Si mile est regnū celoz sagene misse in mare r̄c. Ista est gra pueniens: cū mouet corda hoim. Bñalis est ei⁹ grā: q̄ mouet corda iudeoz/saracenoꝝ r̄c. Sed multi non per mittūt se capi: imo remanēt i sua duricia: sed bone creature cū permittāt se p̄scari: sunt capte p̄ sp̄m̄ sc̄ctm̄: sz mali ponēdo obi cē redeūt ad pctm̄: sz qñ sunt creature bo ne: facillime trahunt. Sequit sc̄da grā cō comitās r fortificās primā: de qua Mat. xij. Simile factū est regnū celoz hoi q̄ se minauit bonū semē in agro suo. Cum aut̄ dormirēt hoīes: venit inimicus ei⁹: et sup seminavit zizanias r̄c. Venit diabolus r p̄ turbat eū. Sed aīa veri iusti semp crescit de virtute in virtutē. q̄ qñ creatura viuūt: bene cōtinuādō in grā dei: intāt q̄ talis nō rediret ad pctm̄: imo citi⁹ eligeret mor tē: tūc sequit̄ tertia grā perficiēs: de qua d̄r. Mat. xij. et Luc. xij. Simile est regnū

Dñica. II. quadragesime.

celoz frumēto: qđ acceptū mulier abscon-
dit i farine satz vel modijs tribz: ⁊ fit totū
vnū. Tres modij seu tria sata sunt tres po-
tētie aie. Iste miscetur cū deo. scz
Memoria de deo recordatur.

Voluntas vult deum.

Intellectus deum intelligit.

Et sic ex his tribus efficit vnū. Apłs. s. Co-
rint̃ b. vi. Qui adheret deo: vnus spūs est cū
eo. id fit totū vnū spūale. Ergo per has si-
militudines regnū aie fit delitiosus. Ado-
do recapitula. Sed regnū aie facit tria: qđ
pnt videri p similitudinē alicui⁹ patrifsa-
miliās volētis edificare domū. Videmus
em̃ qđ qñ dñs edificat domū portat primo
vnū lapidē sine labore: post dū opus cōri-
nuat portat plures cū labore. tertio quan-
do opus est in fine: vt citi⁹ perficiat: collo-
cat multos: vt expediti⁹ p̃dicta dom⁹ fiat.
Quoad primum dī. simile est regnū celoz
thesauro abscondito in agro. Et tantūdem
de hoc sermone ad man⁹ n̄ras puenit. Re-
liqua studiosus lector ad libitū psequat.

Dñica scđa in qđragesima. Sermo. s.

Vindex est domi-

nus de his oibz. s. Thesal. iij. Teste sacro eloquio: vin-
dicta i scriptura diuina des-
ignat

Interdū delictū cordialis iracundie.

Interdū zelum iudicialis sententie.

Interdū instrumentū sacramētalīs pñie.

Interdū poculū infernalis miserie.

¶ Primo ꝛc. isto modo

vindicta sonat in malū: et ponit in diffini-
tione ire: que ira est pct̃i mortale: qñ i ea
est appetit⁹ vindicte. Nā iracundi sunt in-
triplici dīa s̃m p̃m. qñ quidā sunt iracū-
di: qđ de facili irascunt: ⁊ de facili placant.
et isti vocant leues: ⁊ isti tenēt infimū gra-
dū in gñe ire. Alij sunt iracūdi qđ tarde p-
uocant ad irā: ⁊ tarde deponūt: nisi ipam
obliuiscant. et tales vocant iracūdi diffi-
ciles. et tales iracūdi tenēt gradū mediū.
Alij sunt iracūdi qđ tarde valde irascunt et
tarde valde placant. qñ nūqđ placāt nisi
repperint vindictā. et tales iracūdi tenēt
summū gradū. ⁊ vocant tales iracūdi gra-
ues. Talis vindicta supra modū reprobata
tur a deo: imo a deo singulariter vindicaf

iurta illud Eccl̃i. xxvij. Qui vindicari vult
a dño vindictā inueniet. et pctā illius ser-
nās seruabit. Nec mirū si deus vindex ma-
loꝝ vindicat singulr̃ pct̃i iracūdie seu vin-
dicte: qñ talis expetēs vindictā: vult sur-
pare qđ soli deo attribuit: iuxta scripturā
autēticā. Mihi vindictā et ego retribuā.

Roma. xij. et mea est vltio et ego retribuā
eis in tpe. Deut. xxxij. Ista vindicta supra
modū detestaf lex antiqua Leuiti. xij. Nō
queras (inq̃t lex) vltionē: nec memor eris
iniurie ciuū tuoz. Et pōt assignari multi-
plex rō: quare vindicta est merito detestā-
da. qñ expetēs vindictā de illata sibi iniu-
ria: iudicat stultus: qz talis vult suū de
alieno vulnere vult sanare: ⁊ sanitatē que-
rit i aliena infirmitate. i alieno malo q̃rit
bonū suū. ⁊ est idē ac si in aqua q̃rat ignē.
Apparet enim stulticia sua grādis: qñ ta-
lis cupit ⁊ vult se vindicare cum periculo
aie ⁊ corporis cū labore maximo: et cū ma-
gnis expētis. Talis vindicta nō solum est
stulticia: imo vilitas ⁊ rusticitas: cū tñ ali-
qui reputēt honore: ⁊ ad magnā nobilita-
tē. ad quē sensum loquit̃ Seneca di. Ma-
gni (inq̃t) animi est iurias cū summa pa-
tētia pati. ⁊ subdit. Si magnanimus fue-
ris: nūqđ dices tibi cōtumeliā fieri. de ini-
mico dices: nō nocuit: licz animū nocendū
habuerit. ⁊ cū illū i potestate tuā videris:
pro vindicta putabis vindicare potuisses.
Scito em̃ honestū ⁊ maius gen⁹ vindicā-
di eē ignoscere. Itē etiā apparet stulticia:
qñ talis volēs se vindicare cōstituit se in-
dicē inter se et iniuriatē suā. etiā qz i eadē
cā vult eē actor et iudex. Nō fuit talis bea-
tus Bern. de quo legit qđ appropinquāte
morte requisit⁹ fratribz quaten⁹ doceret
eos aliqua verba salubria ⁊ notabilia di-
gna memoria. Rñdit alieno spūi magi qđ
meo credidi: lesus vindictā nō expeti⁹: nul-
li scandalū facere voluit: et si feci sedaui vt
potui. Narrat etiā Eutropius de Julio ce-
sare: qđ fuit cordatissimus: qđ nulli rei obli-
uisci poterat nisi iniuriarū vindicte. vñ in-
iuriarū remediū est obliuio. Et br̃s Am-
bro. de theodosio imperatore nobilissimo
narrat lib. suo de bñficijs: qđ bñficiū se res-
putabar accepisse: cū rogaref ignoscere. ⁊
ppior erat vnie cū fuisset cōmemor maio-
ris iracūdie. Legit et in gestis alexādr̃i: qđ
cū qđā alexādr̃ū offendisset: nec precibus
cuiuscunqz posset reconciliari. Aristo. ma

gister fundē tali arte imperatorem sedauit. Quid rex nobilissime: documētū docebo te si audire uolueris. Patiēter presto sum inquit alexādre audire. Cui Aristō, quid est quod superauit oīa regna mūdī? Certe nobi le cor tuū strenuū: s; maiorē victoriā hodie acq̄res ceteris si uincas animū tuū: quod dicit tibi quod nō remittas iniuriā. Ip̄m dicit o animū alioꝝ victorē qui si te uincit: nō es victor: sed victus. Cuius uerbis imperator: placatus est.

¶ Secūda vindicta ꝛc.

Ista vindicta nō est aliud quā iusticia iudicis: p̄ncipis: seu plati malefactorū s; de bitas circūstātiā punitiua. de quā vindicta loquit ap̄ls Roma. xij. Oīs (inquit) aīa ma potestatib; sublimioribus subdita sit. Nō est potestas nisi a deo. Que autē sunt a deo: ordinatae sunt. Itaq; qui resistit potestati: dei ordinationi resistit. Qui autē resistit sibi ipsi dānationē acq̄rit. Nā p̄ncipes nō sunt timori boni op̄is s; mali. His autē nō timere potestātē: bonū fac: ꝛ habe bis laudē ex illa. Dei em̄ minister est tibi i bonū. Si autē male facis: time. nō em̄ sine rā gladiū portat. dei em̄ minister ē vindex in irā ei quod malū agit. Oīs aīa. glo. oīs hō inferior: ꝛ subditus. potestatib; sublimioribus. i. maiorib; et superiorib; subdita sit. glo. et quā alibi scriptū est nō solū bonis: s; ꝛ discipulis. in cano. bti Petri. j. Per. ij. vñ glo. Si plati tuꝝ bonꝝ ē: quod tibi pest: ad iutor tuꝝ ē. si malꝝ ē: tētor tuꝝ est: ꝛ nutrimēta libēter accipe in tērationē approbare. Cui alludit illud eiusdē ap̄li Heb. xij. Obedire p̄positis uestris: tē subiacete eis. Qualis subiectio ordinata dī eē in celestī hierarchia: ubi inferiores regunt p̄ superiores. Nō est em̄ p̄as nisi a deo. glo. Augu. Nocēdi uolūtas pōt eē ab hoīs aīo: s; potestas non nisi a deo. iuxta illud Sap. vj. Data ē a dño uobis p̄as: ꝛ uirtꝝ ab altissimo. Que sunt a deo: ordinatae sunt. cū oīa cōsistūt i numero pōdere ꝛ mēsurā. Sap. xj. Itaq; qui resistit p̄ati ꝛc. i. qui resistit ui: uel dolo potestatē habētī: ordinationi dei resistit: ꝛ sic satis grauitē peccat: maxime si resistat i his quod spectat ad p̄atē. vñ dixit dñs ad Samuelem. Nō te abiecerūt: s; me. j. Regi. viij. Qui autē resistit ꝛc. acq̄rit uel dānationē eternā. et sic peccat mortaliter in tali resistētia: sicut dathan ꝛ abiron res-

sistentes moysi. Numē. xvj. ꝛ. xvj. Et dā nationē t̄palē a p̄ncipe. Prouer. xvj. Indignatio regis nūciꝝ mortis. Jā p̄ncipes instituti sunt i republicaꝝ mala puniūt: vñ nō sunt instituti ad terroꝝ bonoꝝ: sed malefactorū: s; magis ad laudē bonoꝝ. id subdit. His nō timere p̄atē: bonū fac: et habebis laudē. Bona ē ergo: imo optima talis iusticia instituta ad vindictā malefactorū: laudē ho bonoꝝ. j. Per. ij. Et dei ē minister. glo. tibi a deo datꝝ ē ut te tueat. Si autē malefeceris time. siquidē malo operi debetur pena de cōdigno iusticie. Nō enī sine causa gladiū portat. Per gladium intelligit potestas iudiciaria in p̄ncipe seu prelato. vnde ante imperatorē portat enī s; euaginatꝝ: ad designandā suam iudiciariā potestatem. Vindex enim est in irā: glo. in offensam dei: uel in vindictā seu iniuriā dei in iudicio ostendendā: quā penam temporalē: que a p̄ncipe seu prelato infligitur in p̄senti: intelligitur designatur pena que a deo infligitur in futuro. uel vindex in iram. i. in penā ei qui male agit. Felix ergo p̄ncipis seu prelatus: qui terribilem se reddidit malo subdito: nō dissimulato: em contra nimiam remissio: nem: rationabiliter iudiciaria potestate utens cōtra nimiam seueritatem quam a deo ministrat non a fendo contra cupis ditatem: peccatum iuste vindicat: non paliat contra personarum acceptionē. Nar: rat helinandus quod cambises rex ad vindictam maloꝝ valde pronus: quēdam iniustum iudicē excoꝝari fecit: et filium in loco patris sedere fecit: in signū quod semp̄ timeret iniquum iudicē: ne simili pena seu iudicio pleceretur. Ista vindicta est vna de partib; politice iusticie. vnde s; m̄ Zulo: lium: partes iusticie sunt ser. scilz religio: pietas: gratia: obseruātia: ueritas: uindicta. Religio s; m̄ eundem/ est que superior: cuiusdam nature: quam diuinam uocant: cerimoniam ceteraq; offert. Pietas uero est per quam coniunctis sanguine et beniuolentie beneficium et diligens tribuitur cultus. Gratia est in qua amicitiarum officiorum alteris memoria et remunerandi uoluntas continetur. Obseruātia est uirtꝝ: p̄ quam hoīem aliqua dignitate antecedere cultu ꝛ honore dignant. Veritas est per quam iniuncta ea que sunt: uel fiūt: aut futura sunt dicunt. Vindicta est

an imp̄tore port
gladius euaginatꝝ

Quam illa est ad ppositū) per quā vis et in iuria defendēdo et vlciscēdo propulsant.

8

Tertia vindicta ꝛc.

Ista vindicta est instrumentalis pñā; qua mediante vindicant pctā in presenti misera vita. Ad hoc q̄ talis vindicta sit sufficiens pro pctis: requirit q̄ peccatum penitenti displiceat. Rō est: q̄ pctōr quādo peccat: facit ꝑ amicitia dei inquantū contemnit eā propter dilectionē pcti: et per consequens amittit gratiā: et incurrit offensam. Facit etiā contra equalitatē diuine iusticie/rem sibi debitā subtrahendo. scz reuerentiā et honorē. et aīa ei? sanguis redempti/ per cōsequēs incurrit penā eternā. Et ideo si peccator vult facere cōdignam vindictā: satisfactiōē pro cōstēptu: opz q̄ detestetur qd̄ deus summe odit. s. pctm̄ iurta illud ps̄. Iniquos odio habui ꝛc. Ipsos odire: quos deus odit: pertinet ad legē amicitie: sicut dicit aristoteles. viij. ethic. Per tale odiū pcti/ recuseratur amicitia dei. Narratur in vitas patrū/ q̄ interrogat/ senex quidā a quodam milite si deus recipere penitentem. r̄ndit. chlamys tua si cōcisa fuerit pronctis eam: Dixit ille non: sed refartiens vtoria. Et senex si ergo tu parcas proprio vestimento: deus imagini nō indulget: q. d. q̄ imo et multo magis. An Bern. Admirabilis bonitas dei: que sic cognoscit res vt nec penitentem dānet vlciscendo: nec cōfundat imp: operando: nec minus diligit imputādo. Scdō in tali vindicta seu penitentia requirit q̄ penitēs peccare itez non apponat. Et rō est: qm̄ si aliquis de iūria vel opprobrio cōtra regem facto veniam peteret: et tñ diceret se cōsimile facturā cum opportunū tempus fuerit: rer ille non sibi parceret: sed potius puocare tur ad vldictā ꝑ cum: et iusu regis/ talis sub tuta et firma custodia ponere: et de malo pposito grauius puniretur. Sic cōformiter d̄r in pposito quapropter esau non inuenit locū pñie: q̄ ꝑ cū lachrymis inquisisset eam. Heb. xij. Rō est in gl. qm̄ nō penituit eo mō quo debuit. imo dicebat. Veniēt dies luct? pñie meiet occidā iacob fratrem meū. Ben. xxvij. glo. lachryme ille potius fuerūt ex vldicta et indignatione ꝑ fratrem: et ex dolore amissi honoris q̄ ex hūilitate. Hoc idē patz de antiocho

f. Machab. vi. r. ij. Machab. ix. qui non venie penituit: eo q̄ magis penitebat. Sz de uore orabat robias senior: cū dicebat. Iustus es dñe: et oīa iudicia tua vera sunt: et oēs vie tue mīa et veritas et iudicium. Et nūc dñe memor esto mei: et ne vindictā sumas de pctis meis: neq̄ remiscaris delicta mea vel parentū meoz. Job. iij.

Quarta vindicta ꝛc.

9

Ista vindicta est pena dānatorū: vbi p diuinā iusticiā pctā mortalia eternaliter vldicant. de qua vindicta in plurib? locis loquitur sacra scriptura. in ps̄. lviij. Retabif iustus cū viderit vindictā: man? suas laudabit in sanguine pctōis. qd̄ verbum exponens brūs Amb. super Beati imaculati. loquit in hūc modū. Retabif iustus q̄ viderit vindictā: gaudēs vtiq̄: non quia impios puniri viderit: sed q̄ ipse vindictam euaserit. hoc em̄ gaudio sp̄ali: qd̄ habebunt sancti homines de miseriarum euasione: carebūt angeli vtpote miseriarū et periculozū inerperti. de ista vindicta loquit Inno. de miseria hoīs lib. iij. di. Eō gregabunt pctōies in lacū: et claudentur in carcerē. scz in inferno: in quo sine corporibus torquebunt. s. in inferno vsq̄ ad diē iudicij: et post multos dies visitabuntur: postq̄ videls relurgent cū corpoub? in nouissimo die instaurabunt nō ad salutem: sed ad vindictā: q̄ post diem iudicij grauius punient. Et subdit. Predestinatis ꝑ deus irascif tpalr: q̄ flagellat oēm filiū: quē diligit et recipit. Reprobis autē irascif eternaliter: q̄ iustu est q̄ in pijs pñuaricantur eterne de? vlciscif in suo. Vex in inferno hm̄ diuersa pctā/ erūt varie pene: et diuersē vindicte. Prima est ignis: vt diē idē Inno. vbi. s. et in ista est vindicta carnis impij ignis et vermis. Eccli. viij. Nā vermis coz non moriet et ignis corū nō extinguet. Esaiē vltio. Scdō pena seu vindicta frīg. et ista est supboz seu ambrosioz: qui i hac vita a calore dilectiōis et charitatē alieni fuerūt. Tertia pena fetoz intolerabilis: q̄ est vldicta luxuriosoz: qui fuerūt feridi/ et abominabiles in aspectu dei. Quarta pena erit vermis. de qua dicitū est supra. et ista erit vindicta inuidoz: seu odiū habētū: a quo verme valde cruciabunt: q̄ ipsi in hac vita de aliena felicitate vexati fuerūt. Quinta pena erit fla

gella percutientium: et ista recte erit pena illoꝝ: qui p flagella in hoc sc̄lo nutrierunt Sexta erit tenebra palpabiles. et ista erit illoꝝ: q̄ in hoc seculo in tenebris ambulantes: et lumē fidei: vel ad lumē bonū. I. Iesū xp̄m venire p̄tēpserūt: q̄les sunt iudei: et oēs ḡnālīter infideles. Septima vindicta p̄fusio pctōꝝ. q̄ non erit ordo: sed horroꝝ: et confusio pctōꝝ. et ista erit pena idolatrantium: q̄m̄ scriptū est. ps̄. cxvj. Confundant̄ oēs qui adorāt sculptilia &c. Octava pena visio horribilis demonū: et erit singulariter illoꝝ: q̄ in hac vita libēter vident mala & faciūt ea. De ista v̄dicta habet Deuf. xxij. V̄dicta retribuet in hostes eoz. & Prouer. vj. Zelus & furor viri non parcat in die vindicte. q̄: deus vindicans vindicabit. Eccl̄. v. De ista v̄dicta videbat loqui br̄s Beogo. lib. ij. moral. per hunc modū. Ad districti iudicis iusticiā pertinet: vt nūq̄ careāt supplicio: quorū mens in hac vita nunq̄ voluit carere pctō: vt nullus in q̄ terminū vltionis: q̄ q̄dīu valuit habere noluit terminum criminis. q̄m̄ simile dicit in lib. dialogorum Illa (inq̄t) vltrix flāma vitioꝝ cōcremationē h̄: et lumen nō h̄. Ergo vltrix vocat gehennā: q̄ inq̄t. quos illa gehēne flāma deuorat: a visione veri luminis cecat vt foras dolor: cōbustionis cruciet: & itus pena cecitatis obscura: quatenū qui auro ri suo corpe ex corde deliquerūt: simul in corpe et corde puniant̄: & vtrōiq̄ penas sentiat̄: q̄ dum hic viuerēt: prauis suis delectabilibus ex vtrōq̄ seruebāt. Illi v̄dictē licet deus vindex sit principalis: tñ actor: maligni sp̄s q̄ ad v̄dictam creati sunt. Ergo dñs hic viuimus: vindicemus pctā que facimus: q̄ vindex est deus.

Primo q̄ deus est executor: rigorose iusticie.

Secundo q̄ est reparato: penuriose misericordie.

Tertio q̄ ipse est vindicator: scelerose nequicie.

Vindex est deꝝ de his oībus & cetera.

¶ Primo dico q̄ deꝝ est executor iusticie rigorose. Vindex est siquidē sicut pōt collixi er diuersis locis sacre scripture: adeo aliqua pctā sunt grauia: q̄ singulariter v̄dicantur a deo. sc̄z

Erudele homicidiū.

Innaturale flagitium.

Consummatum odiū.

Idolatrie contagium.

¶ Primo &c. sicut p̄t̄ de cayn fratricida: de herode crudelissimo homicida. et quātum de oībꝝ tyānis: qui fuerūt peremptores martyꝝ: oīm innocētū. Istā v̄dictā vidit br̄s iohānes euāgelista sub q̄ dā reuelatiōe: sicut scriptū ē Apoc. vj. vbi inq̄t euāgelista. Audi subtr̄ altare aras in terrefcoꝝ p̄pter r̄b̄n̄ dei: & p̄pter testimoniu qd̄ habebāt. et clamabāt voce magna dicētes. Quis quo dñe sc̄tus et verus non iudicas: et non vindicas sanguinē nr̄s de his q̄ habitant in terra. Aīe subtr̄ altare dei sunt aīe martyꝝ innocētū. sub altare sacrificia offerunt. et isti martyꝝ innocentes sc̄ipsoꝝ: corpa sua deo in hostiā et sacrificiū obtulerūt per diuersa supplicia atq̄ martyria. vñ de br̄o laurentio ad ppositū scriptum est. Ego me obtuli deo hostiā in odorē suauitatis. Tales aīe clamāt. v̄dictā diuinā inuocāt: q̄m̄ occisores p̄ diuinā iusticiā acriter sunt puniēdi sicut p̄t̄ de valeriano et daciono. De simili v̄dicta h̄t Nūeri. xxvj. Si q̄s dicebat: lex ferro percussit: & mortuū fuerit q̄ percussus est: reus erit homicidiū: et ip̄e mortet. Si lapidē iecerit: & it̄ occuberit: similiter puniet. Si ligno percussus interierit percussus sanguine vindicabit. V̄dictā hanc sibi reuelatā nō tacuit br̄s iohānes Apoc. xix. Audiui q̄m̄ vocē magnā turbā multarū in celo dicētium alleluia: laus & gl̄ia et dñs deo nr̄o: q̄ ha et iusta sunt iudicia eiꝝ: qui v̄dicauit sanguines seruoꝝ suoz de manu meretricis magne: Alderetriz magna pōt dici synagoga: que multos martyꝝ interfecit. Sed bene dicit v̄dicta. j. Abdach. ix. scriptū est q̄ io nathas et simon frater eiꝝ v̄dicauerūt v̄dictā sanguinis fratris sui iude.

¶ Secdo &c. Pctm̄ carnalitaris imundicie et lubricitatis: legis a deo immediate acriter v̄dicatū. p̄t̄ in diluuiō generali: qui exceptis octo p̄sonis: oēs ceteri sunt submersi. P̄t̄ de sodomitis: qui igne sulphureo breui tpe sunt cōbusti. De v̄dicta huius sceleris / loquit̄ Inno. de vili. cond̄. hu. di. Pena (inq̄t) docuit qd̄ hec culpa p̄meruit. pluit em̄ dñs sup sodomā et gomozā sulphureū de celo ignē. Noluit dñs cuiq̄ angeloz vel hoī executionē huius pene cōmittere: sed sibip̄s v̄dictā huius

quis magis peccat. homo an diabolu
qd mouit diabolu ad tentandu hoïem
qd e demon

Sermo. II.

CI

malicia p̄a
sep̄ dāna p̄a

peccauit hō: q̄s istos graui⁹ peccauit? Di
cēdū ē q̄ pctm̄ demonis fuit graui⁹ pctō
hoīs i duob⁹. Primo q̄ illd pctm̄ dī irre
missibile: nō ex defectu diuine mie: sed ex
parte demōis: q̄ penitire nō pōt. Nā qm̄
peccauit totaliter se h̄xit ad malū. Itātū
q̄ a malo resiliere nō pōt. Scdo q̄ demō
peccauit ex malicia p̄p̄ta nullo alio fug
gerēte. hō at̄ peccauit alio suggerēte. Sz
pctm̄ hoīs ē graui⁹ i duob⁹. Primo q̄
diabol⁹ semel peccauit: hō pluries pecca
uit. Itē diabol⁹ nullū viderat p pctō pu
nitū: r̄ per oñs videret habuisse de pctō
suo aliquā excusationē. de hoīe hō nō est
ita. Nēpe p̄m⁹ hō viderat angelū p pctō
punitū. Scdo quō qd mouit diabolu ad
rētandū p̄mos parētes: R̄ndes q̄ inuidia
mouit ip̄s. siqdē diabol⁹ vidēs p̄mū hoīes
formari a deo. ad possidēdū locū quē pdi
derat p culpā suā: inuidit sibi: r̄ sp̄ inui
der: nec vnq̄ istud pctm̄ separatur ab eo.
Tertio qd qd sunt p̄pe demones. In cō
suet̄ rheologie h̄r̄ misto. demones sunt
sp̄s puri h̄m̄ ḡnis inimici: mēte rōna
les: neq̄cia subriles: nocēdi cupidi: sup
bia tumidi: sp̄ in fraude: vigilāres turbāt
dormiētes p̄ sōnia inq̄tāt: h̄no: bos isert
tēpestates p̄cātāt: in lucis angelos se trās
formāt semp̄ isernū secū portāt: i idolis si
bi diuinū cultū vsurpāt: nouissimis hoīs
isidiānt. Quarta qd an demon tātū noce
at r̄ tñs possit q̄ntū velit? R̄n. q̄ nō. Nā
suū velle maliciosum nocēdi hoīb⁹: mlti
plicat̄ ipedit. P̄mo ipedit p̄ terminū sue
potestatis a deo sibi ipositū. r̄ de isto ipedi
mēto loq̄tur br̄us Aug. sup ps. Diabol⁹
aut̄ veller vt aliq̄s iustoz non remaneret
Scdo impedit istō malū diaboli p̄ resistē
tiā bonoz sp̄num. Nā q̄libz aīa h̄z suū an
gelū bonū r̄ malū. r̄ bon⁹ resistit malo: r̄
bon⁹ dī: ec̄ dat̄ aīe ad custodiā. Tertio i
pedit p̄ liberū arbitriū hoīs: p qd fidelis
christian⁹ resistit tērationib⁹ demōnis cū
adiutorio dei r̄ boni angeli. Quarto impe
ditur ppter abominationē aliquoz pctō
rū. nā sunt aliq̄ pctā ita abominabilia q̄
demones qui sunt nobilis nature: ea de
testantur plurimum. Et ista sunt pro p̄
ma questione.

minari non pōt: cuius malicia cōsistit in
trib⁹. P̄mū pctm̄ mortale facit dānū: q̄
oēs demones infernales: oēs hoīes mun
di: oēs bestie terre quantūcūq̄ crudeles
nō p̄nt tantū nocere aīe sicut pctm̄ morta
le. P̄mū dānū: q̄ obligat ad penā eter
nā in inferno. Scdm̄ dānū: q̄ facit hoī
minē indignū premio eterno. Tertio dā
nū: qm̄ defosmat aīam intātū q̄ aīa qm̄
est sine pctō: est pulcherrima creatura vbi
est imago dei: sed qm̄ est in pctō mortalit̄
est turpissima vbi ē imago diaboli. Quar
tū dānū: q̄ pctm̄ bonū in hoīe puerit in
malū. sanitatē in infirmitatē. vitā in mor
tē. prosperitatē in aduersitatē. salutem in
dānationē. Quintū dānū: qm̄ pctm̄ occi
dit aīam eterna morte. Sextū dānū: q̄
pctō: sp̄ est in odio dei q̄ diu est i pctō: iō
clamabat p̄ h̄a d̄iere. ij. Scito et vide
quia malū et amarū est reliquisse te dñm
deū tuum. Sed descendendū est ad malici
ciā pctōz in specialis: qm̄ est
Peccatum cogitationis.
Pctm̄ locutionis.
Peccatū operationis.
Peccatum omissionis.
Vbiq̄z male et malum.
In opere.
In omissione.
Item in corde. nunqd̄ scriptus est. Cor du
rum male habebit in nouissimo. Eccl̄. iij.
Cor induratur per obstinationē: p̄ despe
rationē: per superbiam: per inuidiam: p̄ odiū
bene faciendi. A corde malo p̄cedunt cog
itationes male. ex mala cogitatione pro
cedit delectatio: ex delectatione cōsensus
ex consensu opus: ex opere consuetudo. et
totum malum. Auferte ergo malum cogi
tationum vestrarum. Esai. f. de quib⁹ cog
itationibus malis reprehendebat salua
tor: phariseos. Quid cogitatis mala i cor
dibus vestris? Mathei. ix. Unde cogi
tationes in corde sunt
Sicut ignis in sinu.
Sicut serpens in gremio.
Ista nō faciūt nisi malū: r̄ male vbi sunt.
Ignis in sinu cōburit vestē. Et mala cogi
tatio in corde accendit concupiscentiā ad
peccandū. Serpens in gremio intoxicat et
effundit venenū. Et mala cogitatio i cor
de intoxicat totū regnū anime. memoria

2
3
4
5
6

p̄am cogitōnis
mō peccādi.

Cogitā peccati

Cogitōnes in cor
sunt

ignis in sinu

serpens in gremio

B Secunda questio mota de p̄cessu peccati qualis est? R̄ndes i the mate male. Malicia mortalis pcti ergo

an demones tm̄ nocent q̄ntuz belm̄
q̄z aīa h̄t suoz angela bonū r̄ malū

Dñica. II. quadragesime

intellectū: et volūtatē. De istis Sap. j.
Peruersę cogitationes separant a deo.

I Scđm principale male & malū in pecca-
to lingue. De locutionib⁹ malis habetur
in ps. lxxvij. Male locuti sunt de deo. Et
qui sunt isti? Respondetur
Blasphemi.

Periuri.

Adulatorēs.

Esbendaces.

Detractores.

Malolozum inuentores.

Et sic de multis alijs: q̄ procedūt a lingua
sicut falsum testimoniū: seminare discor-
dias inter fratres: mala dicere: mala ipos-
nere: secreta reuelare. vñ metricator. Si
potes erigere vitiosa crimina lingue. Plus
rib⁹ ossa terit: nec tñ ossa gerit. Lingua ma-
la a qua procedūt tot mala et male: est pe-
ior: incomparabiliter

Ferocitate animalium.

Velocitate auium.

Venenositate serpentum.

I Prío peio: ferocitate. Nullū aīal quā
tūcūq; ferorē qñ gladio possit vici. nō sic
de lingua. nā scriptū ē ps. lxxij. Eracuerūt
vt gladiū linguas suas. Eccl. xlvij. Multi
cecidērūt in ore gladij: sed nō sic quasi qui
interierūt per linguā suā. Magna feroci-
tas leonis: q̄ est vter oīm bestiarū: et tñ per
ignē et strepitū rotarū mitigat. sicut dicit
Iſido. li. Etymol. Lingua tñ maloz vinci
non pōt: nec mitigari: nec p rotā fortune:
nec p ignē inferni ipm cōsiderādo. immo
lingua mala corūpit totā rotā. totū cur-
sum vite hoīs: sicut h̄ Jaco. iij.

I Trē lingua mala peio: leuitate auium.

Siquidē nulla auis quātūcūq; leuis: po-
test volare simul ad distinctos situs. sicut
lingua simul deū blasphemat: & primo
nocet. vñ dauid i ps. lxxij. Posuerūt. s. ma-
li i celū os suū: lingua eoz trāsiuit i terra.

I Trē lingua mala peio: venenositate ser-
pētū. Narrat Aristo. xvij. de aīalib⁹: q̄ ser-
pētēs vinū & carnes diligūt: & per vinū et
carnes domesticātur. sicut loquit de quo-
dā patrefamilias in egypto: q̄ sic aspide i
manu sua domesticauit. Sed quid de lin-
gua mala: in cibis & potib⁹ in malicia am-
plius inualeſcit. Jaco. iij. Oīs natura be-
stiarū & volucrū et serpentū & ceteroz do-
mantur & domita sunt a natura humana:
linguā autē null⁹ hoīm domare pōt. Sed

qd̄ ergo frustra q̄s nitit emēdare pctā lin-
gue? Sed ad hoc rēder bñs Augu. in ser-
mone de v̄bis dñi. Arēdite similitudinē in
bestijs: quas domamus. equus nō se deo
mar: nec elephas: nec asellus: nec leo: nec
aspis: sed vt domētur q̄rit hō. ergo q̄rat
hō dñs vt lingua dometur. Prouerb. xvj.
Vobis est aīam pparare: & dñi est gubernare
re lingua. Regit q̄ fuit qdā sacerdos vitio
lingue deditus: q̄ nūq̄ cessabat dicere ma-
lū: & alteri detrahere. Et circa extremū vir-
te sue / ad tāta infāniā deuenit: vt linguā
dētibus laniaret: vt punitiōne creatoris
maloz suoz: q̄ a lingua tāta mala pcesse-
rūt: & parēter oñderet q̄ dolose egerat in
lingua sua: & venenoz aspīdum sub labijs
suis. Vñ Ber. i quadā orōne postulabat a
deo per hūc modum. Supplanta & eradi-
ca vitiiū lingue: quod est in quietū mēbrū:
plenum veneno mortifero.

I Tertiu principale male & malū opatio-
nis. & i isto articulo declarāde sūt malicie
septē pctoz capitaliū. Vbi sciēdū q̄ qd̄
liber pctm capitalē suā ppriā v̄ maliciā
Superbia: maliciam execrabilem.

Inuidia: maliciam diffamabilem.

Auaricia: maliciam infatigabilem.

Iracundia: maliciam damnificabilem.

Accidia: maliciam odibilem.

Castimargia: maliciam abominabilem.

Luxuria: maliciam sordidabilem.

I Prima malicia &c. q̄ tāta est q̄ angelos
bonos fecit malos: & ipos deiecit de celo
et p̄mos parētes de paradiso. hoies dere
stables & odiosos fecit deo: et quos grā
dei eleuat: malicia supbie deiecit. sicut di-
cit bñs Greg. in quadā homelia sup eze-
chiele. Sicut ignis amouens mentē erigit:
ita ignis malicie inuoluit: q̄ spūscētus qd̄
replet: eleuat: & ardoz malicie supbie sem-
per icuruat. Malicia istū terrā euertit: ba-
bel ligua p̄fudit: p̄stravit goliā: suspēdit
aman: interfecit nicanorē: peremit antio-
chū: pharaonē submersit: sedes ducum de-
struxit. Inno. de vili. pdi. hu. Et quid glo-
riaris in malicia supbie videlz: qui potēs
es in iniquitate. ps. ij. & Eccl. ix. Corda fi-
lioz hoīm seclz supboz implem maliciā &
contemptu in vita sua: & post hec ad infer-
ros deducuntur. Malicia istius prouocat
vit odium & discordiā. Discordiā inter an-
gelos & deum. inter deum & hominē. inter
angelos et angelos. inter hoies et hoies.

q̄ly pctm h̄t suā maliciā.

petm lingue

ap̄

oz

Nota

leo

supbia

Ista malicia subito humiliavit nabucho donosor: balthasar: saulem: absalon: et antiochum.

¶ Secunda malicia inuidie. Ista inuidia male execrat alteri? bonum. qz de alieno bono male & terribiliter cruciat. Ephef. iij. Ois amaritudo: & ira: & indignatio: & clamor: et blasphemia tollat a vobis cuz omni malicia. Ista mala cõter inuidiam comitant. Nam semp inuidi amaritudinẽ nõ portat in corde: et est grande malum. hoc fuit malũ cayn: malũ saul: malũ filio rã iacob: malũ saul: malũ iudeoz: malum qd nunq̃ a diabolo separaf. Isti leratur cũ male fecerit. isti odio hnt lucez. scriptũ est Job. iij. Qui male agit odit lucem. et isti odiunt lucẽ alteri? p̃sp̃eritatis. Ista inuidia est fera pessima: q̃ deuorauit 10z seph. sp̃s malũ q̃ verabar saul. Ista fuit q̃dam imago malicie depicta antiq̃? tr̃ribilis supra modũ: iuxta quã ponebatur tres alie imagines. Prima erat dei. scda diaboli. terna hois. porrigebat rotulum vbi erat scriptũ. p̃fusio et tormentũ finis meus. Imago malicie que est inuidia terribilis. viij. Ethico. Malicia est terribilis mag̃ q̃ bestialitas. Veritas pumi rotuli apparer: qz deus i angelis repperit p̃rauitate. Job. iij. & iõ a paradiso eiecit eos & pdidit. Veritas scbi rotuli: qz male peccantes mortaliter diabolo homagiũ faciũt. malicia em̃ execauit eos. Sap. ij. Veritas tertij rotuli apparer: qm̃ finis talis malicie pena & tormentũ. in ps. xciiij. Malicia eoz disperdet eos.

¶ Tertia malicia iracundie. que iracundia est mala bestia. qz sicut dic̃ arst. i Ethic. malicia decies milies plus nocet q̃ quecũqz bestia quantũ cũqz crudelis. De isto malo Ecolof. iij. Deponite iram indignationẽ et maliciã. Deponite tanq̃ on? graue qd est malum pcti p̃ferim ire. Et qd est ira? Ira vno modo perturbatio mentis: alto modo appetitus vindicte: alio modo dolor ipatiẽtia: alio modo accẽsus sanguinis circa cor. Istud malum displicet deo: placet diabolo: nocet subiecto pp̃rio in q̃ est. Ira sanua vitoroz oim: qua clausa virtutibus intrinsecus dabitur requies.

¶ Quarta malicia auaricie male & grade vitium. Est auarus malũ diffamã. & merito: qz nullus hz eũ gratũ: cũ sit malũ sibi & alijs. Nã dicit aristo. v. ethico. Ille peis-

simus est: qui ad seipm̃ & ad amicos vti? malicia. quin hmõs est auar? Prouer. xj. Qui abscondit frumenta: maledicetur in populis. de isto malo Eccl̃s. v. Est alia in firmitas pessima: quã vidi sub sole. diuitie p̃ggregate in malũ dñi sui. pereunt em̃ i afflictioe pessima. Malũ in acquirẽdo: qz labor. malũ in conseruando: qz timor. malũ in relinquendo: qm̃ dolor. Optime dictũ est. diuitie auari cõseruate in malũ dñi sui. vñ beatus Augu. in epla ad quenã dñi comitẽ. Supbia em̃ et cupiditas vna malicia sunt. Superbia sine cupiditate: nec cupiditas sine superbia inueniri p̃õr. An salomon dicit in malũ dñi sui. triplex malũ. in malũ culpe: in inhonore p̃sentis vite: i malũ pene eterne. ista malicia auaricia est diffamabilis. iõ Eccl̃i. xix. scribit Melior est paup̃ sanus & fortis virib? q̃ diues imbecillis flagellatus malicia.

¶ Quinta malicia accidie er q̃ multa mala sequunt. Eccl̃i. xxij. Adulã maliciã docuit ociositas. Vni? pcti filie sunt male. s. malicia: despatio. pusillanimitas: rã: cor: torpor: euagatio mēt̃. P̃ra filia malicia que h̃m August. nõ est aliud q̃ volũtas machinãdi malũ alicui: sicut frequenter facit ociosus. Scda desperatio: q̃ est diffidẽtia meritoz & premioz. Tertia pusillanimitas: q̃ ex predicta diffidẽtia nascit. Quarta rãcor: q̃ nõ est aliud q̃ odiũ inueratũ. Quinta torpor ad iplẽdũ p̃cepta. Sexta euagatio mēt̃is circa illicita: Oia ista mala sunt. & mlta alia. sicut q̃ p̃ptũ dñi negligit: maledictionẽ incurrit: p̃ciosum tepus perdit. Talis piger i die generalis iudicij durissime increpabitur p̃ iudicem xpm̃. Serue male & piger &c. sequit̃ ibi. Inutilem seruũ mittite i tenebras exteriores. Matthei. xxv.

¶ Sexta malicia gula: que multos fecit et facit malos: et nondũ finis. Inter oēs malas circũstantias quas hz: deterior est q̃ vocatur ebrietas. de qua Hugo in qdã sermone. Ebrietas (inquit) iudiciũ rõnis offuscat: cõfessiones & bella procurat: robur et naturalẽ virtutẽ seducit: teporali bus expoliat: et ad diuinã maledictionẽ i ducit. O bone iesu: quãta mala fecit gula? Paradisum claudit: grande malũ. p̃is inogenitaram dandit: decollauit baptistam: diurnalẽ subuertit.

¶ Septima malicia luxuria. Narrat vale

supbia & cupiditas
sunt vna malicia

adulã

qd e male

gula

ebrietas

luxuria

malicia

malicia

malicia

malicia

malicia

auaricia

danati qz pena iherosol in hac vita
3. rationes quare pena inferni durabit in perpetuum
cu culpa no durauerit

Dñica. II. quadragesime.

rius q grande malū tururia. Narrat tul-
lius voluptatē eicam esse oim malorum;
qua punit homo. Istud malū cogitatis pu-
me mundi: in qua hominū cogitatio inre-
ta fuit in in malū omni tēpore. per quod
malū factum est generale diluuium.

¶ Hic mouet questio. ex quo peccatum
ita male pcedit: ex quo est tantū malum:
qre deus oipotens pmittit bonos pecca-
res? Dicēdū vt ex malo elicit bonū. Ex ta-
li nāqz malo pmisso multa bona eliciunt
Prio q: ex tali malo multi effecti sunt me-
liores ⁊ humiliores: sicut prz de nabucho-
donosor. Dañ. iij. In quo pīnū fuit malū
superbie: ppter qd incidit in grauem pe-
nam: ⁊ humiliat: est: et finaliter saluat.

¶ Scdm bonū: qm de aliquos peccare p-
mittit: ne alios peccātes cōtēnant: et per-
sequens ne cadāt de peccato i peccatū.

¶ Tertiū bonū: q: deus pmittit aliquos pec-
care: presertim maiores: vt discant pecca-
toribus indulgere. et sic permisit petrum
peccare: qui debebat pro tpe tanqz vica-
rius xpi in terris indulgere. Quartū bo-
nū vt tale permissum malū cōmendat bo-
nū: q: nisi esset malū: nesciret qd esset bo-
num. sicut per nigrā cognoscitur album.

¶ Quinta bonū vt appareat nobis mīa dei:
que maxime ostendit in parcēdo pctōri-
bus penitētibz. Deus qui oipotentiam
suā cōcedit maxime ostēdit. in qz Bieg.
in quadā collecta. Nonne ex malis multa
bona secuta sūt: redēprio humani gñis?
Item ex culpa iudeoz secuta fuit mors et
resurrectio iesu xpi. Ex culpa tyranorum
multi martyres facti sunt. August. Adeo
dicif deus bonus et oipotens: qz nes-
qua qz fineret mala fieri: nisi ex malis eli-
ceret bona.

¶ Quarta questio ⁊ pri-
cipalis de fine ⁊ termino peccati? Rñde-
tur q veratur et male. Veratio est pena
eterna: que multis modis noīatur. videly
Tribulatio.
Dolor.
Aldos.
Behenna.

¶ De primis duobus ps. vsf. Verati sunt
a tribulatione maloz et dolore. Verabun-
tur danati a tribulatione punitiua: non
purgatiua. sicut multi in hac vita verati
fuerunt. in tribulationibz purgatiuis s:

cut Job Tobias ⁊ multi alij: qui patien-
tes fuerūt in tribulationibus suis. Nō sic
damnati multi: quozū tribulatio et pena
infernalis incepit in hac vita: et durabit
in perpetuū sine fine: sicut patet de phar-
raone verato a philitis. de antiocho ve-
rato graui infirmitate. de herode. de Vu-
liano apostata: ⁊ de multis alijs similibz
Et qualis est tribulatio illa? Qualis non
est nec fuit in hac vita presertim: quia in-
eternū durabit. Verati ergo sunt a tribu-
latione maloz et dolore: quoniā multa
mala erunt in illa veratione: vt prope ver-
mis tenebre flagella frigus ⁊ ignis. Demo-
num aspectus plactus ploratus ⁊ ictus.

¶ Super ista veratione: que est finis pec-
cati mouetur duo dubia. Primū quare ve-
ratio illa durabit sine fine: cū malū culpe
nō durauerit sine fine? Rpondeo ⁊ assig-
nantur tres rationes. Prima quia cul-
pa infinita ratione obiecti infiniti offensi
quapropter veratio erit infinita in dura-
tione. Secūda ratio: quia remanent cul-
pa: semper remanet pena: ⁊ ibi semper cul-
pa remanebit. Nempe infernus nō est lo-
cus indulgentie: nec misericordie quoad
remissione peccati. Tertia ratio: quā velle
damnatorum fuit sine fine: quoniā si sem-
per vixissent: semper peccasse appareret:
quia vitam finierunt in peccato. Ista est
ratio beati Bieg. in. iij. dialo. Ad dei ma-
guam iusticiā pertinet: vt nunqz careant
supplicio: q nunqz vouerunt carere pctō.
¶ Scd̄s dubium. cum peccatū sit tam grā-
de malum: ⁊ tam male procedat: quare vt
in pluribus tantū tardat punire peccatū:
et quare tantū expectat: quia nō sic ex-
pectabat in antiqua lege: immo statim ap-
parebat diuina punitio. Rspōdeo ⁊ pos-
sunt assignari quinqz rationes per ordi-
nem. Prima ratio: quia deus de se magis
est inclinatus ad misericordiā: q ad iusticiā:
et punitio pertinet ad dei iusticiā:
sed illa expectatio pertinet ad misericor-
diam. vnde q deus non statim punit:
hoc procedit a sua humanitate patientia
et misericordia. Secūda ratio. hoc facit
ppter pñias: quā expectat in pctōre: q du-
rat vsqz ad finē vite. sic expectauit latronē
et multos alios pctōres. Tertia rō: qm ta-
les pctōres pessimos nō punit s: qz refer-
uat eos ad maiores penas: de qb̄ dicit e.

¶ Quarta ratio: ne detur occasio malignis

na q eliaunt e
pmissio
d
uare d pmissio
nos peccare

buchobnosor ad
tū.

1
2
3
4
5

ps (eterni) p dñ

e
Aldos.
Behenna.

5. rationes quare d g tū tardat punire pētm

gloandi & superbiendi; vt scriptum est. Deut. xxxij. Sz ppter irā inimicoy distuli ne forte superbirent hostes eoy. Quinta ratio: vt doceat nos in iniurijs pprijs patientes esse: & nō experere vindictā exemplo suo. Mat. xvij. Serue nequā omīe de bitum dimisi tibi: qm̄ rogasti me. nonne oportuit & te misereri conserui tui &c. De ista veritate dātoroy habet. Diere. xxiij. Dabo eos in verationē afflictionēq;. sequitur. Et mittam in eis gladium et famem & pestem.

Tertia questio p̄ncipi palis de subiecto peccati. et h̄ndeo filia mea. i. volūtas. vnde p̄ctm̄ est in voluntate. iuxta intentionē b̄i Augusti. peccatū ideo p̄ctm̄ qz voluntariū. quia si nō esset voluntarium: nō esset peccatū. vt mulier chananea aia rationalis. eius filia sit voluntas. aia xp̄tiana mulier chananea in q̄ est fides perfectissima in cōfidēdo. O mulier magna est fides tua. vbi est patientia in p̄seuerat̄: qz clamat ad creatorez isto tempore dicens. Dñe filia mea male a de monio veratur. i. voluntas mea. Ista filia quando est in peccato est filia babilonis misera: pro qua clamat aia: & finaliter exaudit: & filia desinit esse misera: et efficit filia s̄on beata. Eius beatitudinis participes nos faciat &c.

Domnica secunda in quadagesima. Sermo. iij.

Demonio vera tur: qui non respondit ei. Matth. xv. & in p̄senti dominica. Pro declaratione thematis/duo declarabū

tur articuli. Primus erit de vna celesti vocatione: ad quā multi se excusant. qz non r̄ndit ei. Secundus de vna crudeli tribulatione: qua peccatozem demones vexant. quia a de monio veratur.

Prima pars.

Quantū ad primum articulum dñi reperio qd deus pater nos hoīes: quos multū amauit x̄ps. ad Eph. v. X̄ps dilexit nos et tradidit semetipsum pro nob. ad suā gliaz inuitauit. Mat. xxi.

Misit seruos suos/vocare inuitatos. et per diuersos n̄cios vocauit nos ad illā. Sed quātū ad hoc p̄t queri. quos n̄ncios? V̄it moysen & p̄phas (p̄t r̄ndere dñs) Zuc. xvj. quapropter Hierony. sup martheū ita inq̄r. Misit aut̄ seruū suum: nec dubiū quin moysen: p̄ quē legem inuitatis dedit. Si aut̄ seruos legerim: vt pleraq; h̄nt exēplaria ad p̄phas referen: dā est: qui inuitati p̄ eos cōtēpserūt. hec Hierony. Et quōd quid istis r̄ndere? Agri cole appiehēns seruis ei: aliū ceciderat: aliū occiderunt: aliū h̄o lapidauerunt. Mat. xxi. Indignat̄ & tales dñs loquit. Act. viij. Quē p̄phetarū nō sunt p̄secuti. et hierusalē hierlm̄ q̄ occidis p̄phetas: et lapidas eos q̄ ad te missi sunt. Mat. xxiij. Jō de babilone Apo. xvij. sic d̄r. Si di mulierē ebriam de sanguine sanctorū. De istis hoībus colloquens dñs cum hie remia conquerit dicens. Misisti ad eos oēs seruos meos p̄phas per diē: cōsurgēs diluculo: & mittēs: et non audierūt me: nec inclinauerūt aurem suā: sed indrauerūt cervicem suā: & peius operati sunt q̄ patres eoy. Et loqueris ad eos oia: s̄da hec et non audient te: et vocabis eos: et non respondebunt tibi. Dierem. vij. Et vere p̄t dicere dñs. Non audiuit populū meū vocē meā. vt scribit. in ps. lxxx. Et tamen dictū fuit eis p̄ seruos meos p̄phas: qd̄ audit me non cōfundet. Ecll. xxiiij. & qui audierit me absq; terrore req̄sset. Pro uerb. s. Lerte noluit intelligere vt bñ ageret: sed iniquitatem meditari est in cubili suo. sequit. Maliciam autē non odiuit. scribit i ps. xxxv. vñ Chyiso. Sicut ignis cum ligna susceperit in maiore flammam erigitur: sic aia mala. quanto magis veritate audierit: eo ampli⁹ in malicia excitat. De istis concludente loquitur paul⁹ dicens: qd̄ a veritate auditum auertent. ij. ad Timor. b. iij. Sed deus pater et misericors iam propter hoc non desistit a vocatione. vnde Gregori⁹. Debemus pietatem vocantis erubescere: si volumus eius iusticiam formidare. Nam quāto graui⁹ ri improbitate contēnitur: tanto adhuc contēptus vocare nō dedignat̄ hec Gregori⁹. Sed tenet alium modū et imaginatus est/dicens. Si rex aragonū: vel francie mitteret eis filium suum: venirent. forsitan veredunt filium meum. Mat. xxi.

aia mala q̄nto m
dicitur auertit. eo
pl⁹ in mal⁹ ep̄oca
sic ip̄ms.

Et p̄ vocat nos

Dñica. II. quadragesime.

A p̄r barauje nos
et fili
et sanguine
et nuncium

Unde reperio q̄ vltimo deus pater voca-
uit nos

Primo per filium suum gloriosum.

Secundo per signum preciosum.

Tertio per nuncium auxilium.

¶ Primo per filium suum gloriosum: qm̄ ver-
bū caro factū est. Job. i. Quando misit ver-
bum suū ⁊ sanauit eos. in ps. cvj. Qui ho-
minibus mūdi dixit. Qui est: misit me ad
vos. Ero. iij. vt periciōs opus eius. Job.

iiij. et hoc est opus dei: vt credatis in eum
qui misit me. Job. vj. et credētes vitā has
beatis in noīe ipsius. Job. xx. Sed hoīes
mundi isti vocacioni nō responderunt: qz
nos scimus ipsum fuisse malum. Jobā. ir.

Nos scimus qz hic homo peccator est. q̄
ipsum non dilexerunt. Job. ij. Lux venit
in mundū: et dilexerūt homines magis te-
nebras q̄ lucē. q̄ ipsum occiderūt. Mat.

xxi. **V**ic est heres: venite occidamus eū: et
habebimus hereditatē eius. Et apprehē-
sum eū eiecerūt extra vineā: et occiderūt.

De istis hominibus cōquerit dñs sic di-
cēs. Seruū meum vocauit: et non respon-
dit mihi. ore proprio deprecabar illū. Job

xix. **S**uper quo Drego. Seruū vocauit do-
minus: qz collatis muneribus: quasi emis-
sis ad eū vocibus: ad se reducere studuit:

sed non rēdit: qz digna opera donis eius
reddere contēpsit. Ego ille dixit dñs: q̄ an-
te incarnationē meā: tot ei p̄cepta faciē-
da per prophetarū ora mandauerā: incar-

natus ad eum veniēs ore proprio deprecā-
bar. hec Drego. xiiij. lib. moral. Unde dñs
cōcordabiliter pōt dicere cuilibet hoī. Uo-
caui te: et non cognouisti me. Esa. xlv.

¶ Sed dico scōdo q̄ vocauit nos xps p̄ si-
gnū. de isto signo fuit p̄phetatū per Esa.
in. v. cap. Eleuabit dñs signum in nationi-
bus procul. et stat in signū populoz. Esa.

xf. **S**ed quod signū fuit istud? Terte suus
preciosus sanguis. Erit sanguis vobis in
signum. Ero. xij. Sed quomodo nos voca-
uit isto signo? Recte sicut volens reclama-

re falconem perditū: cum reclamatoro ru-
bicato stat in loco apparenti. Sic xps vo-
lens clamare hoīem: qui a paradiso ad in-
fernum auolauerat: cū latere et manibus
suis rubricatis pro signo stetit in loco ap-
parēti. s. in mōre caluarie ⁊ supra crucem.

Ideo scribit Esa. xvij. Cū eleuatū fuerit si-
gnū ī mōribz: videbitis. ⁊ clamauit hoīes
voce magna di. Cōsummatū est. Job. xix.

Venite ad me omnes qui laboratis: ⁊ ones-
rati estis: ⁊ ego reficiam vos. Mat. xi. Isti
vocacioni hoīes mūdi responderūt. certe
iustiz boni sic. Stelle. i. isti vocare iun-
t: ⁊ dixerūt. adsumus: ⁊ iuxerūt ei cū iocūdi-
tate qui fecit illas. Baruch. ij. Istis locu-
tus est dñs dices. Accessistis ad sanguis
asperfione meli? loquētē q̄ Abel. ad heb.

xij. **M**ali isti vocacioni nō rēderūt: s; ipm̄
faciētē nobis signū blasphemauerūt. blas-
phemabāt euz mouentes capita sua ⁊ di-
cēs. Uah qui destruis tēplū dei: ⁊ in tridno il-
lud reedificas. Salua te metipm̄. si filius
dei es: descende de cruce. Mat. xxvij. Sō

Hierony. sup mat. **O**is creatura cōpatit̄
xpo moriēti. Sol obscurat: terra mouet̄:
petre scindunt: velū templi diuidit̄: sepul-
cra aperiūtur: solus miser homo nō cōpa-
titur: pro quo solo xps patit̄. Dec Hiero.

De istis cōquerit dñs dices. Vocauit ⁊ re-
nuistis. extēdi manū meā ⁊ nō fuit q̄ aspi-
ceret. Prouerb. f. Et expādi manus meas
tota die ad pplm̄ incredulū. Esa. lvi.

¶ Sed dixi tertio q̄ vocat petiores p̄ nun-
ciū sollicitū. Misit seruū suū hora cene di-
cere inuitatis vt venirent: qz iam parata
sunt oīa. Luce. xiiij. Isti sunt verbū dñi p̄-
dicātes: s; m̄ q̄ dicit Drego. qui exponens
predictū verbū dicit. Per seruū qui a pa-
trifamilias mittitur: ordo p̄dicato: m̄ si-
gnificatur. Isti vocatiōi respōdent hoīes
mūdi: certe nō. immo nūc cōquerunt de
eis dicētes. Lātauimus vobis: ⁊ nō salta-

stis. lamētauim? ⁊ nō ploastis. Luce. vij.
Ab oībus p̄dictis vocatiōibus excusaue-
runt se: ⁊ nō respōderūt hoīes mundi.

Superbi ratione dominationis.
Auari ratione terrene occupationis.
Luxuriosi ratione carnalis delectatiōis.

Superbi dixerunt. Nullā em̄ ⁊ necesse ha-
beo exire ⁊ videre illā. Lu. xiiij. qz sum ma-
gnus dñs ⁊c. **A**uari dixerūt. Fuga boum
em̄ quinqz: ⁊ eo p̄bare illa. ibides. quasi
dicat habeo maximas pecunias. Quinqz
seruos meos: qui sunt pars: volo ibi im-
plicare. ⁊ sicut boues versant terrā: ita vo-
lo q̄ serui mei h̄sent pecunias. Luxuriosi
dicūt. vxorē duxi ⁊ tō nō possus venire: s;
volo habere cōplacentias carnales cū ea
parēti. s. in mōre caluarie ⁊ supra crucem.

Ideo scribit Esa. xvij. Cū eleuatū fuerit si-
gnū ī mōribz: videbitis. ⁊ clamauit hoīes
voce magna di. Cōsummatū est. Job. xix.

Item scribit Esa. lvi. Vocauit ⁊ re-
nuistis. extēdi manū meā ⁊ nō fuit q̄ aspi-
ceret. Prouerb. f. Et expādi manus meas
tota die ad pplm̄ incredulū. Esa. lvi.

¶ Sed dico tertio q̄ vocat petiores p̄ nun-
ciū sollicitū. Misit seruū suū hora cene di-
cere inuitatis vt venirent: qz iam parata
sunt oīa. Luce. xiiij. Isti sunt verbū dñi p̄-
dicātes: s; m̄ q̄ dicit Drego. qui exponens
predictū verbū dicit. Per seruū qui a pa-
trifamilias mittitur: ordo p̄dicato: m̄ si-
gnificatur. Isti vocatiōi respōdent hoīes
mūdi: certe nō. immo nūc cōquerunt de
eis dicētes. Lātauimus vobis: ⁊ nō salta-

stis. lamētauim? ⁊ nō ploastis. Luce. vij.
Ab oībus p̄dictis vocatiōibus excusaue-
runt se: ⁊ nō respōderūt hoīes mundi.

Superbi ratione dominationis.
Auari ratione terrene occupationis.
Luxuriosi ratione carnalis delectatiōis.

Superbi dixerunt. Nullā em̄ ⁊ necesse ha-
beo exire ⁊ videre illā. Lu. xiiij. qz sum ma-
gnus dñs ⁊c. **A**uari dixerūt. Fuga boum
em̄ quinqz: ⁊ eo p̄bare illa. ibides. quasi
dicat habeo maximas pecunias. Quinqz
seruos meos: qui sunt pars: volo ibi im-
plicare. ⁊ sicut boues versant terrā: ita vo-
lo q̄ serui mei h̄sent pecunias. Luxuriosi
dicūt. vxorē duxi ⁊ tō nō possus venire: s;
volo habere cōplacentias carnales cū ea
parēti. s. in mōre caluarie ⁊ supra crucem.

Ideo scribit Esa. xvij. Cū eleuatū fuerit si-
gnū ī mōribz: videbitis. ⁊ clamauit hoīes
voce magna di. Cōsummatū est. Job. xix.

Item scribit Esa. lvi. Vocauit ⁊ re-
nuistis. extēdi manū meā ⁊ nō fuit q̄ aspi-
ceret. Prouerb. f. Et expādi manus meas
tota die ad pplm̄ incredulū. Esa. lvi.

edum. et superbia vite/ quoad primum.
 S; qñ veniet dñs ad iudiciũ: in media no
 cte clã et secrete: q; veniet rãq; fur. Apoc.
 iij. r. ij. Petri. iij. tũc virgines prudẽtes: q;
 parate sunt bonis operibus. s. aie sancte
 intrabit cũ eo ad nuptias: r claudetur ia
 nua: s; m q; d: Mat. xrv. Et accedẽt virgi
 nes fatue. s. aie peccatrices: r dicent. Dñe
 dñe aperi nobis. Respondebit dominus.
 Amẽ dico vobis nescio vos. Mat. xv.
 Vos dicit dñs qui estis
 Legis mee transgressores. Nemo ex vobis
 facit legem. Job. viij.
 Verbi mei contẽptores. Sermo meus nõ
 capit in vobis: Job. viij. q; loquor vobis
 et non creditis mihi. Job. x.
 Veritatis desertores. Ego inimicus factus
 sum vobis verũ dices vobis. ad Gal. iij.
 Diuine maiestatis offensores: q; queritis
 me interficere homẽ q; veritatẽ locutus
 sum vobis. Job. viij. Nõ est mihi volun
 tas in vobis. Malach. s. q; iniquitates
 vestre diuiserunt inter vos r deũ vestrũ:
 et pctã vestra absconderũt faciem eius a
 vobis. Esa. lix. Vobis dicit dñs
 Ego vos emittam de societate beatorũ:
 Ego ridebo de damnatione vestra ppter
 demerita peccatorũ vestrorũ.
 Ego ponam vos in loco tormentorũ.
 De primo Luc. xiiij. Nemo virorũ illorũ
 qui vocati sunt: gustabit cenã meã. De se
 cãdo Prouer. s. Quia vocaui r renuistis.
 extẽdi manũ meã: r nõ fuit qui aspiceret.
 Desperistis oẽ cõsilũ: r increpatõdes me
 as neglexistis. Ego in interitu vřo ridebo
 et sublannabo cũ vobis id qd timebatis:
 aduenierit. De tertio et vltimo Esaie. vlti.
 Ego eligã illusiones eorũ: r que timebant
 adducã eis. q; vocaui: r nõ erat q; respõde
 ret. locutus sum: r nõ audierũt. Et pecca
 tores iniqui r mali: q; diuinis vocacionibus
 nõ respõderũt: assumẽt in societate dia
 boli. r dicit eis diabolus. Pñ me imposuit
 vobis iugũ graue: r ego maius põdus ap
 ponã. Pñ meus cecidit vos flagellis: ego
 vero cedam vos scorpionibus. ij. Paral. r.
 et. iij. Reg. iij. Epilogando ergo respõdes
 De pmo articulo põt qñ quare pctõ: sic
 est male tractatus? Rñdes q; multotiẽs
 vocatus. Quare sic est in tali loco i tormẽ
 tis: q; semp se excusauit q; non respõdit
 ei. Et hoc de primo articulo.

Secunda pars;

Sed dixi in secundo

articulo q; pctõ: qui oib; supradictis vo
 cacionib; nõ rñdit: a demonio verat. An
 de dñi mei tres sunt in specialĩ qui verant
 nos: quilibet cum suo argumento.
 Deus arguit cõtra nos p demonstratõẽ.
 Mundus per apparentẽ deductionem.
 Diabolus per falsam obligationem.
 Primo de; facit demonstratõẽ potissi
 mã ex veris r immediatis et nobis notis:
 q; de pctis nostris. Ipse arguet mũdũ de
 peccato. Job. xvj. Multũ verat nos istud
 argumẽtũ: q; ipm nõ possumus soluere.
 Si dixerimus q; pctm non habemus: ipsi
 nos seducimus: r veritas in nobis nõ est.
 s. Job. s. Et iõ ex quo ad istud argumẽtũ
 nõ possumus rñdere: dicam; cũ chananea
 Miserere mei fili dauid. Filia mea. i. ani
 ma mea/ male a demonio verat. Mat. xv.
 Dñe oĩa argumẽta sunt fortia: s; aĩa mea
 male ab argumẽto diaboli verat: p tanto
 scũs Job dicebat. Quãtus sum ego vt re
 spondeã ei: r loquar verbis meis cum eo?
 qui etiã si habuero quippiã iustum: nõ re
 spõdebo: sed meũ iudicẽ deprecabor. Job
 ix. Sed de isto argumẽto nõ debem; time
 re: solũmodo q; de pctis faciamus cõfess
 ionẽ: et habeam; isto tpe quadragesime:
 q; in quacũq; die ingemuerit pctõ: om
 nium iniquitatũ die non recordabor: am
 plius. Ezech. xviij. r. xxxij.
 Secõdo arguit nos mũdus per apparete
 rationem nobis. Suadeo tibi emere a me
 aurũ ignitũ pbatũ: vt locuples fias: r ve
 stimentis albis induaris. Apoc. iij. Dicit
 em; nobis mũdus: q; colligamus et lucre
 mur: r postea dabim; elemosynas p pecc
 catis nris. ita q; pmo docet nos querere
 que sunt mũdi: q; que sunt dei: dãs nobis
 exẽplũ de dauid: de abraã: de gregorio ele
 mosynario: q; fuerũt diuites: r sunt sancti
 apud deũ. S; isto argumẽto nõ multũ ve
 ramur: si atrẽdim; ad solutionẽ quã docet
 nos xps Mat. vj. Querite primũ regnũ
 dei r iusticiã eius: r hec oĩa adiciẽtur vo
 bis. Et iõ sibi rñdeamus. In modico suas
 des me fieri xpiani. Act. xvj. et pauca;
 tem dierũ meorũ nũcia mihi. scribis in pã.
 cf. vt possim tantum viuere: vt omnia illa
 que dicis faciam.
 Tertio arguit cõtra nos diabolus p fal
 sam obligationẽ. vñ venit coram nobis s;

8

arguyt dñs

Confessione

arguyt mundus

arguyt diabolus

Dñica. II. quadragesime

ent angelus lucis. Ipse em̄ sathanas trās figurat se i angelū lucis. ij. ad Corinth. ij. Sed debemus cauere in illa obligatione quid cōcedimus: qz nūq̄ dicit nobis nisi mendacia: ideo dicit. Egrediar & ero spūs mēdax. in ore oīm pphetarum. ij. Regū xij. Et pposuit nobis ppositionē cōcedēdā vel negadā. Nequa q̄ moriemini: sed eritis sicut oī. Gen. ij. Quā ppositionē hō cōcessit. Certe isto argumēto valde veratur pctōr: qz ex eo q̄ ccessit predictā ppositionē: fuit data snia cōtra eū. Adorte morieris. Gen. ij. Ideo cōsult nobis Joz hānes q̄ nō ei credamus. Nolite oī spūi tui credere: s; pbare spūs: si ex deo sint. s. Johānis. iij. Sed ei rīdeam. Nō opz de hoc nobis rīdere tibi. Naum. ij. i. nō opz q̄ cōcedam? ppositionē tuā ad quā obligasti nos ad cōcedēdū vel negadū. qz declinatēs in obligatiōes. s. diaboli adducet dñs cū operantib; iniquitatē. scribit in. ps. cxliij. Et veratur peccator ampli⁹ a diabolo: Certe sic. Nam

In suo corde habet cōtinuā habitatiōē. Tenet eum territum: inferēs ei magnam tribulationem.

¶ Dico primo q̄ demon in corde pctōris habet cōtinuā habitatiōē. Ingredeat bestia latibulū suū: & in antro suo morabit. Job. xxxvij. Sup quo Gregori⁹ sic inquit. Quis alit⁹ noie bestie / nisi antiqu⁹ hostis accipit⁹: hec bestia: cū post redēptōis aduentū: post pdicatoris voces: quasi post tonitruū nubis in fine mūdi illū dānatū hominē: q̄ antichrist⁹ vocat⁹: iuaserit. qui in quā latibulū suū ingredit⁹: vt in antro p̄ p̄uo demoret. Has q̄ppe illud diaboli antro ac latibulū est: vt insidiās hoībus vitā hūm̄ vite carpētib; i illo & p̄ signa lateat: & per maliciā occidat. Hec Gregori⁹. vij. lib. moza. ideo dicitur Johānis. xij. Introiuit diabolus in cor Jude. s. pctōris. Dicamus nos dño deuore pro concordantia. Ne tradas bestias animas confidentes tibi. scribitur in. ps. lxxij.

¶ Dixi scōo q̄ diabol⁹ tenet pctōrē territū et in tribulatiōe. Sonit⁹ terroris semp in aurib; illi⁹: & cū pax sit: ille semp insidiās suspicatur. Job. xv. Sup quo Gregori⁹. Adēs praua semp in laboribus est. qz aut molit vt mala inferat: aut metuit ne hoc sibi ab alijs inferat. Et qd̄cūq; cōtra p̄imos excogitat: hoc contra se excogitari a

pctis formidat. sic vndiq; trepida: vndiq; suspecta. cui ergo securitas / tranquillitas deest: pculdubio terroris sonit⁹ semp i aurib; eius est. hec Gregori⁹. xj. lib. moza. De istis dicitur Luc. xxvj. q̄ terrebit eos sonitus folij volātis. & fugit imp⁹ nemine psequēte. puer. xxvij. Dicam⁹ ergo p̄ cōcordātia: q̄ pauor: his q̄ operat⁹ malū. puer. x. Ecce ergo quomō diabolus veratur pctōrē. ideo dicit dñs. Dabo eos. s. demōes in verationē afflictionēq; oibus regnis terre. s. quos vocaui: & mihi nō responderūt Dicam⁹ pro cōcordātia scōi articuli q̄ verationes. s. demonū pctōrib; supuerūt. Sap. xij. Pz ergo scōs articulus: in quo dicit q̄ esset vni⁹ tribulationis: qua pctōr torquet⁹: qz a demonio veratur. Explicit.

¶ Dñica. ij. in quadragesima. Ser. iij.

Iferere me dñe

fili dauid &c. Mat. xv. & in euangelio hodierno &c. Quia themā p̄ns loquitur de mia et materia nostri sermonis erit tota de misericōdia. Pro virgine gloriosa matre dei maria inuocāda m̄e mie occurrit mihi illa preclara & gl̄iosa antiphona ecclie: q̄ sibi dirigit in fine cōpletōri⁹: q̄ incipit. Salue regina mie &c. Sup quā deuoti & ḡinis istā q̄stionē faciūt. Quare nominam⁹ virginē matrem dei / reginā mie et pietatis: magis q̄ reginā humilitatis: cū post xpm̄ ipsa fuerit humilis sup oēs hūmiles. Vel quare nō eā noiāmus reginā virginittatis: cū ipsa post xpm̄ sit virgo sup oēs virgines: Ad istam quēstionē rīderet per tale exēplū & silitudinē. Voēs in piculo maris in maxima miseria & necessitate constituti: si possunt h̄re vnā chordā: quā trahāt: ad illā vt liberent⁹: recurrūt: & accipiūt: vt de sua miseria & periculo erant. Nos sum⁹ in mari amaro culpaz & penaz huius mūdi: sic sum⁹ in maxima miseria: qz miseros facit p̄plos pct̄i. p̄ouer. xliij. Misia est chorda: qua a morte nos liberat: quia h̄m̄ Genecā mia vicina est miserie: trahitq; nomē ex ea. Nā mia idem est qd̄ miserōz chorda. Et misericōdisissima dgo maria sue mie nobis communicet chordā qua maxime indigem⁹: vt de piculis erem⁹ mus: noiāmus eam magis reginam mie et pietatis: q̄ reginam humilitatis vel virginittatis / vnde deuotissimus virgini

Hic dicitur de dño in diabolo amplij

misericordia ē corda salut⁹

marie bt̄a Bern. istā explicans sententiā in sermone. Signū magnū. loquēdo cum virgine glouosa dicit sibi sic. Nos dgo tui seruuli tibi cōgaudent in virtutib⁹ ceteris: sed in mīa potius nobis ipsi. Laudam⁹ virginitatē: miramur humilitatē: sed mīa miseris sapit dulci⁹. hāc amplectamur charius: recordamur sepius: et inuocam⁹ crebrius. hec ille. Quia ergo glouosa virgo mater dei est regina mīe: vt gratiā et mīam a filio suo glouoso p nobis velit obtinere et impetrare: eā debem⁹ deuotissime salutare: humili corde p̄sentādo sibi angelicā salutationē dicendo. Ave maria etc. Misere re mei etc. lib. 7. ca. registratis. Eccl̄s. viij. scribit. Omni negotio tps est: et opportunitas. et in Ecclesiastico in. c. xxxij. Oia in tēpore suo cōp̄obantur. Hoc declarat Boetius de cōso. li. s. metro. vs. p aliqua exēpla. vñ dicitur q nullus d̄s seminare in iunio: qñ sol est in cācro: q tūc nō est tps. Eū p̄bebi (in q̄t) radijs graue Lacri sydus inestuat: Tūc qui larga negatibus Sulcis femina credidit: Elulus cereris fide: Quernas p̄gat ad arbores. Dicit etiā q null⁹ d̄s colligere violas qñ arbores vel prata p̄ frigore magno perdūt folia: q tūc nō est tps. Dicit etiā q vne nō debent queri in maritio: sed in autūno: q tūc est tps. Et p̄cludit in isto metro Boet. q p rebus de⁹ assignauit certa tpa. et quelibet res d̄s queri et peti in suo tpe. Signat tpa p̄p̄rijs Aptans officijs de⁹: Rec quas ipse coecurrit: Miseri patit vices. Ad p̄positū hec applicando: doctores dicit q̄ duabus virtutib⁹ p̄ de⁹ multū dilectis. s. mīa et iusticia: de quib⁹ p̄s. dicit. Diligit d̄s mīam et iudiciū. de⁹ assignauit duo tpa. s. tps p̄sens assignauit mīe: tps futurū assignauit iusticie. Tēpus p̄sens qd̄ incepit ḡnāliter a principio mūdi: sed specialiter ab incarnatione et passione xpi vsq̄ nunc assignauit mīe. ita q̄ oibus debite petētib⁹ mīam faciet. vnde p̄s. q̄. Tu exurges in incarnatione et passione et resurrectione: misereberis s̄o: q̄ tēpus miserendi eius q̄venit tempus. Tēpus d̄o futurum qd̄ incipit in iudicio ḡnālī: assignauit iusticie in tantū q̄ nō solū indicabitur iniusticia: sed etiā iusticia. p̄s. lxxij. Eū accepero tēp⁹: ego iusticias iudicabo. Nota hic q̄stionē doctoz̄ quare nō dicit: cū accepero tps: ego s̄m iusticiā iudicabo: s̄ dicit. iusticias iudicabo: Re

spōdet s̄m f̄ad. et Albertū/ liquor: quāto magis preciosior: tāto magis sophisticat et alterat per immixtionē alioz̄ liquor: et dant exēplum de balsamo. Et nos ironice vulgare dicim⁹: q̄ in oibus fit falsitas nisi in croco: q̄ plures ibi fiunt falsitates et sophisticaciones. Ad p̄positū p̄ sophisticaciones diabol⁹/ iusticia n̄a sophisticat et alterat p̄ subtractionē alicui⁹ bone circūstācie et immixtionē alicui⁹ mali. p̄z̄ elemosyna: que d̄s dari cū circūstācia bona et req̄sita. s. amore dei. Diabolus istā circūstācia subtrahit: et immiscet malā. s. q̄ de amore mundi vel vane glorie. Sic ita elemosyna q̄ in se est iusta et bona: iudicabit p̄pter malā circūstācia mala: q̄ sine bona nō fit bona. et hoc est qd̄ dicit antiqua et famosa regula theologoz̄: q̄ deus non iudicat s̄m noia: s̄ s̄m aduerbia. Forno questionē thēmat̄is sic. Si oia in tpe suo debet queri: et nunc est tps mīe: in futuro d̄o erit tempus iusticie: sequit q̄ q̄ de peccatis suis vult et desiderat veniam: in isto tempore present̄i: et non in futuro: ad deū per thēma inceptū debet reclamare dicendo: Misere re mei d̄ne fili dauid.

Verum q̄ pro materia continuanda/ si mihi videtur q̄ possum cogitare de peccato: q̄ a deo petit mīam: sicut de no uicio qui ingredit religionē. s. predicator vel ministro: cui prior: vel gardianus primū verbū qd̄ in capitulo sibi p̄ponit: ē istud. Quid petitis: et ipse r̄ndet mīam dei et vestrā. Et prior: vel gardianus replicat sibi. Ad obrinēdum istā mīam quā petitis: aliquid p̄nt impedire ex parte n̄a: aliqua ex parte v̄ra. Per simile cogito in present̄i de peccato: qui a deo petit mīam de peccis culpis et negligētis suis: q̄ debem⁹ indagare et querere cū bona diligētia: si p̄nt reperiri aliqua ex parte sui. et in istis duob⁹ inquisitionibus erit sermo.

Prima pars.

Quātum ad primam

inquisitionē/ ego reperio q̄ nihil p̄t ipse dire ex parte dei: q̄ peccō: petēs ab eom̄iam nō obrineat mīam. Et possum hic inq̄rere per istū modū. tria cōiter cōsiderantur in aliquo d̄no vel p̄ncipe terreno: per q̄ homo iudicat ipsum nō esse misericordem: et eam sibi petenti non cōcedere: que in deo nullatenus habent locum.

v ij

temp⁹ p̄sens ē tps mīe
temp⁹ futura iust̄e

non q̄d̄ q̄ m̄d̄
v̄nam
s

Confiderant
3^a
9 p̄ncipe per q̄
casus hō eē m̄p̄
dm

Dñica. II. quadragesime.

Primo qñ ad faciendū misericordiam nō pōt inclinari.

Secōdo qñ ad pronocandū eū ad mīaz modus non pōt demonstrari.

Tertio qñ in aliquo tēpore q̄ non fecerit mīam: potest probari.

Prīnceps et dñs terre iudicat et reputatur totaliter immisericos. Et ex his tribus arguit homo: q̄ talis dñs petenti mīam: non dabit: imo denegabit. Nihil horum habet locum in deo.

¶ Ad primū q̄ deus ad faciendum mīam inclinatur: p̄ res em̄ mouet in suis actio nibus s̄m suas naturales pprietates s̄m p̄bm. Ignis s̄m suam naturalem pprietatem inclinatur ad comburendū et calefaciendū. sol ad illuminandum. Dico tibi q̄ sicut p̄pium est igni et naturale: comburere: et soli illuminare: ita s̄m Gregoriū pro prium est deo misereri semp̄ et p̄cere. In faciendū mīam deus summe monstrat suā omnipotentīā. Grego. Deus qui oīpotentiā tuam parcendo maxime et miserando manifestas. Ideo dicit ps̄. lxx. Semel locutus est deus duo hec audiui: q̄ potestas dei est: et tibi dñe mīa. Ideo ī p̄nti nunq̄ facit iusticiā: quin maiorem faciat mīaz. Beatus Grego. ad p̄positū homel. s. sup̄ ezechielē ponit duas historias. Primam de captiuitate babilonensium: in qua fuerunt scri viri et p̄phete tēpore nabuchodonosor: quā captiuitatē h̄ de⁹ ordinauerit ad correctionē populi: in quo fecit iusticiam puidit tñ eis in illa captiuitate de p̄p̄bis et sc̄tis viris: qui eos consolarentur: in quo fecit et demonstrauit eis magnā mīam suā. vbi inq̄t Grego. Si iratus nō esset: pplm̄ in captiuitatē minime tradidisset: et si oīuino iratus esset: electos suos cū illis ī captiuitatē nō misisset. Secōda historia est q̄ habet Nūc. xiiij. de duodecim exploratorib⁹ terre p̄missionis: q̄ reuertētes et referētes q̄ viderāt: ip̄m ad murmurādū puocauerūt: vt dicerēt a domino se seductos: et post cōp̄ctū paraauerūt se p̄ pplm̄ illi⁹ terre: q̄ bus dixit moyses ī p̄sona dñi. Nolite ascendere. nō em̄ ē de⁹ vobiscū: ne corruatis corā inimicis vris. Sup̄ h̄ v̄bo moysi dicit Grego. si cū ip̄is dñs nō erat: cur ip̄os ascendere p̄hibebat. si cū ip̄is erat: q̄d ē q̄ ait. Nolite ascendere etc. qñ nō ē dñs vobiscū. Et r̄ndit Grego. Ad ira. (inq̄t) dispensatio disciplinae et iure dei, cū ip̄is nō erat: et cū

ip̄is erat. cū ip̄is nō erat vt vincerent: cū ip̄is erat vt ab hostib⁹ nō perirēt. O inefabilia viscera pietatis. culpas inlequitur: et cū pctis irata se indicat: et tñ ab hostib⁹ defendit. Sicut plerūq̄ p̄ filio delinquētē irascit mater: quē reprehēdit increpat et verberat: s̄ si hūc in p̄ceptis ire aspere rit: ne ī mortū piculū ruat: manūtenet et retinet: et quē sic irata vberauerat ac si nō diligeret: sic diligēdo retinet ac si irata nō verberasset. Paret igit q̄ primū impedimētū mīe: quo q̄s nō est inclinatus ad faciendū mīam: nō pōt reperiri in deo: id est ad faciendū mīam ē inclinatus sicut in p̄ pietatē sibi intrinsecā et naturālē. Nūq̄ em̄ irascit s̄ aliquid p̄ iusticiā: qñ cū illo faciat mīam. vñ Abacuc. iij. Eū iratus fueris mīe recordaberis. Confide q̄ cū pctōre: q̄ a deo petit mīam: et gaude: q̄ de⁹ multū inclinatus est ad faciendū mīam. vñ Aug. de sp̄u et aīa. Nemo de dei pietate diffidat qm̄ maior est ei⁹ mīa q̄ nra miseria. Zar dius quidē videtur ei mīam denegare q̄ pctōri accipere: et pl⁹ cruciatū eū cōpassio miserī q̄ ip̄s miserū passio sui. Secōdo ē vidēdū si sc̄dm̄ impedimētū mīe: qd̄ repit ī aliq̄ dño vel p̄ncipe terreno. s. q̄ ad puocandū eū ad mīam mod⁹ etc. habeat locū in deo. Et nouerit q̄ nō: q̄ null⁹ pctōr: nisi obstinatus: est ita insulficiēs q̄ nō sciat dicere n̄m̄ thema. s. miserere mei etc. qd̄ ver b̄ ē mod⁹ sufficiētissim⁹ ad puocādū deū ad mīam. s̄m q̄ dicit versum. Per misericordiam meam fragilis ira dei. Istū modū inuit dauid in ps̄. penitentiali. Miserere mei de⁹. In q̄ pctēs: mīam a deo: p̄pter tria pctā q̄ cōmiserat. s. adulteriū. doli. et homicidij. In p̄mis trib⁹ v̄sib⁹ eadē s̄m̄z repti cat. Primo cōmiserat adulteriū cū bersabee vxore v̄ie. et p̄ isto pctō dicit primuz ver sum. s. miserere mei de⁹ s̄m magnā mīam tuā. Secōdo cōmiserat pctm̄ doli falsitatis et p̄ditionis: qñ ordinauit q̄ v̄ias portaret l̄ras mort̄ s̄ue. et p̄ isto pctō dicit sc̄bz vsus. Et h̄z multitudinē miserationū tuarū etc. Tertio peccauit pctō homicidij ordinando q̄ v̄ias poneret in parte vbi bellū durius agebat: taliter vt moreret. et pro isto pctō dixit tertiu⁹ versum. Ampli⁹ laua me dñe ab iniusticia mea etc. His videre quare dauid inuenit istū modū magis q̄ aliu⁹ ad impetrandū tibi mīam dicēdo miserere mei deus: declarat tibi hoc bt̄ns Bern.

fo. 160

2.

B

fo. 160. 3. pctā dñi. p̄p̄z q̄ ordinasti. p̄s. miserece.

super istum versum et dicit sic oibus pctō
ribus quibus dat modum petendi dei mi
sericordiā. Audite peccatores orantē pec
catorē: qualiter p peccatis orare debetis.
discite audire quod dicit. miserere mei de
us. Ipse culpam suam diligenter confide
rat: et videt q iudex suus falli non potest:
quia sapiēs est. nec corumpi potest: quia
iustus est. nec vincit: q omnipotēs est. nec
declinari: quia vbiq; est. Videns igit nul
lum omnino excusandi locum adesse: solā
miam flagitandam ostendit: dicens. Mis
serere mei deus. Breuis quidē sermo: sed
infinitē virtutis continet pelagus. Breuis
oratio publicani: deus propitiū esto mi
hi peccatori. Non sic ratio pharisei.
Deus gratias ago tibi: q nō sum sicut ce
teri hominū. Phariseus tamen fuit re
probatus: publicanus descendit in domū
suā iustificatus. Scdm em̄ Chrys. iste ter
minus miserere breues continet litteras:
sed magnas sententias. vbi enim mīa po
stulatur. ibi enim diuersa cōprehēsa sunt
bona. In figuram huius dixit dñs moysi
Exo. xxxij. Ego ostēdam tibi omne bonū.
et miserere. Eōdē ergo tu peccator: qui
a deo petis miam. et gaude quia scis mo
dum prouocādi eum: ad miam dicēdo thē
ma. Miserere mei dñe. Nam peccata quā
tūcunq; graua et enormia: non debēt ali
quem peccatorē retrahere ab imploran
do dei miam: q; fm̄ q; ponit Ansel. inter
omnia peccata mundi peccatum iude de
traditione xpi fuit grauius. Omne em̄ in
quit peccatum cōmissum in personā chris
ti est grauius quocūq; alio: et hoc ratio
ne persone: q; erat deus et homo. Tamen
dicit beatus Ambro. epla. iij. ad simplicita
num. Tāte pietatis est deus iesus xps: vt
iude dedisset veniam: si xpi implorasset mi
sericordiā. Sic patet q; scdm̄ impedimen
tum mie/ quod reperitur in aliquo domi
no vel principe terreno: q; nō possit inue
niri modus ad prouocandū eū ad miam:
non habet locum in deo. Et hoc de secun
do principali.

¶ Tertio et vltimo quoad istam partē est
videndū si tertiu impedimētū mie: qd; re
peritur in aliquo dño vel pncipe terreno
sc; q; in aliquo tempore nō fecerit miam:
nunq; fuit inuentum q; habeat locum in
deo. et reperio q; nō: q; nunq; fuit tēpus:
nec eternitas: nec seculū: nec etas: aut an

tiquitas in quo deus nō fecit miam. Nō
eternitas: quia fm̄ q; dicit dauid ps. cij.
Mīa dñi ab eterno et vsq; in eternū. Nō
seculū: quod accipitur p magna duratio
ne. vnde ps. xxxij. Reminiscere miseratio
num tuarū dñe: et mīarū tuarū que a secu
lo sunt. Nō tēpus: q; statim in mūdi crea
tione deus fecit homini miam magnā: dā
do sibi paradīsum: terrestrem: et promittē
do celestem. In xpi incarnatione maiorē
miam homini demōstrauit suscipiēdo no
stram carnem cum suis defectibus penali
bus. vnde Bernar. Quid tān̄ eius declas
rat miam: q; q; nostrā suscepit miseriam.
Quāto minorē se fecit in humanitate: tā
to maiorē se ostēdit in bonitate. et quāto
pro me vilior: tāto mihi charior est. Item
in xpi passione multo maiorē deus ostē
dit miam hoī: in hoc q; pro nobis mori: et
tā vili morte cū alijs circūstātis que eius
mortē aggravat mori voluit. Dicit Alber
tus in. iij. Metho. q; arcus celestis ma
ior est in solis occasu q; de manere in me
ridie. Arcus celestis est dei mīa. nā ille de
monstrauit hominibus miam suā post de
lunium. Gen. ix. Arcum meum ponam in
nubibus celi q; c. Adane fuit mundi crea
tio meridies chrisi incarnatio. solis occa
sus chrisi passio: vbi dei mīa excessit et su
perauit priores mias. et impletur in chris
to illud Ruth. iij. Priorē miam posteriorē
re superasti. Itē nō est etas: nec antiqui
tas in qua deus non fecit miam. vnde da
uid miam dei dicit antiquam. vnde in ps.
lxxxvij. Vbi sunt mie tue antique dñe: Et
nunc specialiter deus facit toti mūdo ma
ximas mias. specialissime nobis q; sumus
in ista ciuitate attentis nostris demeritis
et peccatis. Et dic q; est mirum q; non pes
rimus in peccato. et q; deus non nos ans
nihilat: sed ad conseruandum et expectā
dum nos ad penitentiam cogit eū sua mi
sericordia sanctissima et piissima que obli
uisci nō potest. Mīe dñi q; nō sumus cō
sumpti. scribitur Thren. iij. Ergo tu pecca
tor qui vis intrare religionē iustorū: quid
petis? Respondes miam dei. Replico tū
biuel hoc potest impediri ex parte dei: vel
ex parte tui. non ex parte dei: vt declara
tum est: quia in deo nullum potest reperiri
impedimentum mie. Restat ergo q; di
cas ex parte tui.

¶ Dñica. ij. in quadagesima. Sermo. v.

In incarnatione ma
miam Em̄/ff/ij

mane fuit crea
meridies incarn
solis occasus et pa

Dñica. II. quadragesime.

muler
ho
229
mone
dico

Mulier chananea

a finib? illis egressa: clama
uit di. Misere mei dñe fili
dauid. Mat. xv. et in euāge
lio hodierno. In euāgelio

d: mulier / qst mollis. p. p. tato: qz virt? de
mētie maxime demonstrari debet circa isir:
mos. iō sapiēs Eccli. xxvj. Ubi nō est ma
lier: igemisit eger. Ad ppositū xps i hūc
mūdū venit: r carnē nostrā assumpsit solū
et dñtarat ad opa mīe exercēdū. Quēnt
seti doctores in. iij. sen. nunqd xps potuit
nostrā carnē assumere a viro: sicut assu
psit a muliere: non de hoīe. In signū hui?
qn mī sua exercuit opa clemētīe r pietatis
in nuptijs: vbi ipa cū filio inuitata erat: r
diceret ex cōspatione r clemētia. Ainū nō
habēt. rñdit sibi xps a noīe clemētīe r pie
tatis. Mulier qd mihi r tibi: nō dixit ma
ter s; mulier. Iste termin? mī: dicit clemē
tiā / s; solū ad filiū: s; mulier dicit ad oēs.
nō dicit restrictā: s; ampliārā clemētia. r
habēt ex ter. Eccli. xij. De aīal diligit sibi
simile. Et q; similitudo ē cā dilectōis hm
p hm. sic illa psona q; est ppue r vere mu
lier p virtutē clemētīe est multū silis rpo:
qui solū venit in hūc mundū ppter clemē
tiā. ergo sequit q; multū talē personā dili
git xps: q; est mulier a pprietate. Itē xps
dicit Proverb. viij. Ego diligētes me dili
go. Sz de facto repies in euāgelio q; mul
tū plus dilexerit xpm mulieres q; hoīes:
sequit q; xps multū dilexit mulieres. Pro
batio minoris. Dicit Greg. q; pbatio dile
ctionis exhibitio est opis. In q; tuor locis
euāgelij / ondīf q; hoīes ostēdūt rpo ope
ra odij r rācoris: r i eisdē locis reperies q;
mulieres ostēdūt rpo opera dilectionis r
amoris. Primo Luc. xj. hoīes viri chustū
blasphemabāt dicētes. In beelzebub pñs
cipe demonioy eijcit demonia. Ibinet re
peries q; mulieres xpm laudabāt. Nā tūc
extollēs vocē qdā mulier de turba: dixit il
li. Vtūs vēter q; te portauit: r vbera q; luri
stīz. Secōdo Luc. viij. r Mat. xxvj. repies
q; hoīes rpo mortē tractabāt. Et ibi repe
ries q; mulieres de suis donis vel bonis
rpo ministrabāt. Seqbant eū mulieres a
galilea ministrātes ei de facultatib? suis.
Tertio Luc. xxij. ibi repies q; hoīes xpm
crucifigebant. Et ibidē reperies q; mulie
res eū seqbant. r plorabāt r sequebantur
eū mulieres q; plāgebāt r lamēbant eū.
Et cōuerlus ad illas dixit iesus. Filie hie
rusalē nolite flere sup me. mat. xxvj. Erāt

dñice precedētis fit mentio q; demon tan
tā presumpsit audaciā q; tentauit xpm ve
rū deū r hoīem. et r locū a fortiori / sumet
cōtra hoīem purū r seruū audaciā tentan
di. nullū ergo tā cōgruū aut salubre reme
diū s; suā tērationē / r ad expellendū eū: si
cut est deuota oīo. Istud remediū dedit
xps Mat. xxvj. Mat. xiiij. et Luc. xvj. vbi
dicit. Quate vt nō intretis in tērationem.
Istud remediū cōfirmat nobis ecclesia in
euāgelio hodierno / per exēplū de qdā mu
liere chananea: q; filia demoniacā deuo
tā ofonē rpo pntauit: et sic cā a potesta
te demonis liberauit: de qua thema. Mu
lier chananea r c. Pro instructiōe nostra
deuota: et morali executione sermonis de
ista muliere: que nobis in exēplū virtutis
ponit: possum? in euāgelio hodierno no
tare septē deuotas cōtēplationes: ex qb?
habebim? bonas instructiōes ad correctio
nē nostrā: dādo nob modū orādī: sic facie
bat ista chananea deuota p septē modos.
Primo quomodo per iesum fit bene ama
ta. quia mulier.

Secundo quomodo fit ad iesum totaliter
commutata. quia chananea.

Tertio quō per iesum a mala vita fit leua
ta. quia a finibus illis egressa.

Quarto quomodo per iesum fit adiuta. qz
ad iesum cōtra demonē clamauit dicēs.
Misere mei dñe fili dauid.

Quinto quō per iesum sua perseuerantia
fit experimētata. qz nō rñdit ei verbū.

Sexto quō per iesum prophetia fit illumi
nata. qz dixit q; catelli edunt de micis q;
cadunt de mēsa dominoy suoy.

Septimo et vltimo quomō per iesum sua
credulitas fit appreciata. quia o mulier
magna est fides tua.

Dico primo principa
liter r c. q; primū qd p nra instructiōe mo
rali datur nobis i ista fctā muliere chana
nea: est q; ē a iesu amata. q; mulier. iuxta
primā partē thematis. In isto termino mu
lier / daf intelligi amor: quē h; iesus ad il
lā personā: q; pprie est mulier. In muliere
naturalr est virt? clemētīe pl? q; i viro, vñ

2

3

2

3

Ho termi
q; ca. daf. melli.
or que h; ihs
psona q; pprie
er.

In q; loy euanglij ondī q; hoīes ondunt
q; ope odij r rācoris. q; i nesciō loy ondū
q; mulieres ondunt q; ope dilectionis

ibi mulieres multe alōge: q̄ secute erāt ie-
sum a galilea ministrātes ei. Quarto repe-
rēt Job. xix. q̄ hoies xpm̄ in cruce pone-
bāt. & Mar. xvij. q̄ apli oēs fugiebāt: & si
dē perdebat. S; mulieres. i. virgo maria
solū fidē habuit. iō dicit sibi Luc. s. Bndicta
tu in mulierib;. Si igit̄ xps̄ dicit. Ego di-
ligētes me diligo. & mulieres (vt probatū
fuit) magis dilexerūt xpm̄: q̄ hoies: sequi-
tur q̄ xps̄ multū diligit mulieres. Habet
mus documētū morale: q̄ si vis q̄ xps̄ di-
ligat te: sis mulier. i. habeas virtutem mu-
lieris. s. clemētie & pietatis: q̄ magis i mu-
lierē: q̄ i hoie demonstrat. Et hoc xps̄ mul-
tū dilexit chananeā: q̄ ipa multū xpm̄ di-
lexit. de ipa scribit Prover. xij. Mulier di-
ligēs corona est viro suo. Pareat igitur pui-
ma contemplatio.

¶ Dixi secūdo principa-

liter tē. chananea interpretat̄ cōmutata.
erat pmo in statu pcti: syeniēdo ad xpm̄:
mutata est de statu pcti in statū grē. Dicit
Aug. q̄ de semp̄ eodē mō respicit nos: q̄
ipe non pōt mutari. q̄ pctm̄ est auersio a
bono incōmutabilē: & aliqd̄ cōmutabile
bonū. Sed qm̄ nos peccam; a deo faciem
auertim;: et postiora demōstram;. de q̄
auersioe ps̄. lxxv. Dec mutatio dextere ex-
celsi. Debem; igit̄ esse chananea. i. ad deū
cōmutati & regyari p̄ gratiā deserēdo pec-
catū. Et nota q̄ debem; regyari ad deū
p̄ quattuor qualitates alternatiuas: q̄ fa-
ciūt in corpore humano mutationē. s. per
calorem/frigidū/humidum/et siccum.
Primo p̄ calozē ardētis charitatis.
Secōdo p̄ frigiditātē cōtinētie & castitatis.
Tertio per humiditātē miē & pietatis.
Quarto p̄ siccitātē pnie & asperitatis.

¶ Per istas q̄tuor erim; ad deū uerū et re-
gyrati tē. sicut erat ille de q̄ pphetavit sa-
muel. j. Reg. x. q̄ istliet i te spūs dñi. i. gra-
dei: & mutaberis in virū alterū. Itē etiā si
fuerit chanane;: verificabit de te illō Ben.
xij. Chanane; aut tūc erat i terra. Sed qd̄
faciem; de illis q̄ hnt̄ p̄suetudines malas
et vitia iuenerata: q̄ vir pnt̄ mutari: cū ha-
bit; sit q̄litas de difficili mobilis: s̄mp̄ b̄m̄
in p̄dicamētis. & p̄suetudo est altera natu-
ra. i. vij. Eth. vj. q̄ de ipis q̄s p̄ impossibili-
prop̄tera Diere. xij. Si mutare pōt ethi-
ops pellē suā: aut pardus varietas suas
vt eos poteritis bene facere: cū didicerit;
malā. Rñdeo, nisi mutari pnt̄: s; ad habē-

dū cautelā. Isti debēt h̄re cautelā aq̄le: q̄
mutat p̄ magnū calozē radij solarj ad quē
diu aspicit. Secōdo p̄ depositionē plumaz.
Tertio p̄ allisionē rostri ad petrā. Ita mu-
tari poterūt p̄ calozē radij solarj. i. diuine
grē: & p̄ depositionē plumaz. i. sue supbie
q̄ i altū volat: et p̄ allisionē sui rostri. i. sui
ois ad petrā q̄ ē xps̄. Petra aut̄ erat xps̄.
s. Coz. x. q̄ non loquatur nisi de deo. Pro
istis sic muratis et regyariis ad xpm̄ sicut
ista mulier chananea: pphetavit Esa. xix.
In die illa erūt q̄nc; ciuitates i terra egy-
pti. i. in terra pcti q̄ p̄ cōuersionē ad xpm̄
erunt mutatae: loquētes lingua chananea
i. mutata. Et hoc de secundo.

¶ Dixi tertio principali-

ter tē. q̄ est a finib; illis egressa. Habet;
moralitatē q̄ si volum; a iesu eē dilecti iu-
xta primā p̄tē thematis. s. mulier quā xps̄
multū dilexit. Si volum; ad iesum uerū
et mutari iuxta scdm̄ terminū chananea.
ops q̄ de aīa cuiuslibet verificet q̄ est a fi-
nib; illis egressa. i. a finib; & terminis pcti.
Hoc dicit p̄phetā Esa. xlvij. Egredimini de
babylone. fugite a chaldeis. & Diere. l. Re-
cedite de medio babylonis. de terra chal-
deoz egredimini. reuis. l. Fugite de me-
dio babylonis popule me;: vt saluet vnus
quisq; aīam suā. Babylō iterptat̄ p̄suo:
& signat pctm̄: a q̄ nisi q̄s egrediat;: & ab oi-
bus ei; finib;: q̄ sunt cogitatio/locutio/ &
delectatio/psensus/ & opatio/ & p̄suetudo
s̄m̄ Istō. null; pōt saluare aīam suā. Sed
nota q̄ dē egredimini ad lram;: s; multi ca-
ptiui iudei fuerunt in babylonia nutriti: &
lic; habuissent a Lyo rege perfarū licētā
redēdi i patriā p̄p̄iā. s. i hierlm;: vt ptz. s.
Esb. s. tū ibi uoluerūt remanere: nō curā-
tes de p̄m̄ suoz p̄iā: nec de hereditate re-
cuperāda. Sic ad lram; multi sunt nutriti
i babylonia. i. i pctō: & ad p̄s suos: q̄ res
uerū sūt de babylonia i hierlm;. i. de pctō
ad grām; nō attendētes: nec curāt recupare
hereditatē paternā. i. grām; p̄missionis &
glīam; eternā: s; uolūt miseri in babylonia
captiuari. i. i pctō: sic nutriti i tenebris nō
curat de luce: imo odit lucē. s; q̄ dē. Egre-
dimini de babylone. et fugite a chaldeis.
Chaldeā iterptat̄ q̄s ferayl q̄s feritas: seu
q̄s demoniā: aut q̄s mamilla. Per aq̄s itel-
ligunt̄ pctōz delectatiōes: q̄ s; p̄p̄inet lac-
dcedis: s; tū postea eis seq̄ uenenū pene-
 Nouissima illi amara q̄s abstinthū. puer. v

G Dixi quarto principa **G** Dixi quinto ꝛc. nō re

liter ꝛc. Recte hec ē bona colligatura: qꝫ
 si homo sit a xpo dilectꝫ iuxta pmū termi
 nū. s. mulier: ꝛ ad ipm̄ puerfusiurta scdm̄
 scꝫ chanaanea: ꝛ a pctō si est egressus iuxta
 tertiā a finibꝫ illis egressa: statim presentā
 do iesu deuorā orationē ꝛ supplicationes
 p ipꝫ adiuuaf. Sic fit de ista muliere cha
 nanea: q̄ dicit. Miserere mei dñe fili da
 uid. Deuota est illa oꝛo et efficac: quā co
 mitat fides vt vera credat. Fides catho
 lica consistit principaliter in duobus arti
 culis. scꝫ diuinitatis ꝛ humanitatis: quos
 articulos ista mulier in sua oꝛone explica
 uit. Primū cum dicit. Miserere mei dñe.
 Scdm̄ qñ dicit. fili dauid. Nota qre non
 explicauit articulū diuinitatis sicut hñas
 nitatis: cū dicit. fili dauid. ꝛ nō dicit. fili
 dei. Hñdeo qꝫ cū orasset p liberationē sue
 filie demontace foras fuit sibi reuelatus
 qꝫ dauid cū cithara expulit demonium a
 saule. quasi sibi diceret. voluit dicere fili
 dō: cōiter filij instruat in artibꝫ et scien
 tia p̄m: pater tuꝫ dō habuit istā artem ꝛ
 scientiā: qꝫ cū cithara expulit demoniū a
 saule: sic ꝛ tu rogo qꝫ facias: qꝫ a filia mea
 demoniū expellat. De dō legit. s. Regum
 xvi. narra historiā. Nota qꝫ ista oꝛo ꝛ sup
 plicatio istꝫ mulieris: in qua dꝫ qꝫ clama
 uit ꝛc. qꝫ est clamor: vel vox appellatiōis:
 vel libellus: vel querela. i. petitio in iudic
 cio facta p̄ demonē presentata xpo. Com
 muniter vox appellatiōis bene ordinata
 per iuris peritos cōtinet quinqꝫ. scꝫ
 Primo querelando suū: non alienū requi
 rit. qd̄ fecit ista mulier: qꝫ filia mea.
 Secundo narrat grauamē et iniusticiam
 sibi factā: quod fecit ista mulier chana
 nea: qꝫ veratur.
 Tertio persona iniurians nominat. quia
 a demonio.
 Quarto qꝫ iniusticia sibi facta sit allegas
 ra. ppter qd̄ cōcludit in oꝛone ꝛ suppli
 catiōe sua. Miserere mei.
 Quinto qꝫ iniusticia sibi facta sit recōpēsa
 ra: quapropter ad memoriā reducit iu
 dices p̄eritos facientes iusticiā. di. dō.
 Sed nota s̄m̄ Augu. qꝫ non solū in perfe
 cta oꝛone requirit qꝫ comitetur fides: sed
 etiam qꝫ comitetur perseuerantia. Et sic
 patet quarta pars seu contemplatio ser
 monis.

spōdit ei s̄bñ. Possent in p̄nti aliqꝫ cogi
 tare: ꝛ dicere qꝫ non r̄ndit: qꝫ nō sc̄uit: v̄l
 non obseruauit legē orandi: de qua dicit
 Dionysꝫ de diuinis noibꝫ: qꝫ lex est imo
 bilis diuinitatis vt inferiora reducant ad
 superiora p̄ media et ecōuerso. Modo in
 orōne qui vult trahere ꝛ reducere deū ad
 se: dꝫ recurrere ad aliqꝫ mediū. Sic faci
 mus hodie cū sanctos inuocamꝫ: vt inter
 nos ꝛ deū sint mediꝫ. Job. v. Vocā si est q̄
 r̄ndear: ꝛ ad aliqꝫ sc̄tōꝫ ouerere. Sicur
 videmꝫ in curijs magnorꝫ dñorꝫ: qꝫ mediā
 tibus rogaminibꝫ amicorꝫ obtinemus qd̄
 volumus. Ista chanaanea istā legē nō ob
 seruauit: qꝫ nō rogauit petrū: nec tob̄
 ideo xps non r̄ndit ei s̄bñ. Sed ista r̄nsio
 nulla est: qꝫ discipuli p̄ ea xpm̄ rogauerūt
 ꝛ si nō posuit eos intercessores passio: po
 suit eos intercessores cōpassio. vñ xpo dꝫ
 xerūt discipuli. Dimitte eā: qꝫ clamat post
 nos. Aliā rationē dat glosa. q̄ est de p̄se
 uerantia ꝛ patientia: et ad ppositū. nō re
 spōdit: vt verā perseuerantiā ꝛ patientiā
 huiꝫ mulieris ostēderet. Et videte p̄seu
 rantia magnā. dicit Marcus qꝫ rogauit
 xpm̄ p̄ filia in domo. Mattheꝫ dicit i eua
 gelio hodierno qꝫ postea in via. Et videte
 adhuc maiorē perseuerantiā. video xpm̄
 apl̄is respōdisse negatiue pio muliere dꝫ
 cēs: Nō sum missus nisi ad oues: q̄ peries
 rūt: domus israel. sed ipsa semp̄ p̄seuerās
 nō desperās fuit. Habemꝫ documentū qꝫ
 q̄uis ofonibus nr̄is deus nō statim r̄n
 det: nec eas exaudit: vel ad libitū non au
 dit: nō desperemꝫ: sed p̄seueremꝫ. Sed si
 forte nō audit ad volūtatē: audit tñ ad ne
 cessitatē. Aliqñ deus audit aliquos ad vo
 luntatē: et tñc est p̄ illos iratꝫ: sicut filij
 israel in deserto: q̄ petierūt escas ad man
 ducandū. de qbꝫ ps. cy. Dedit eis petitio
 nē ipsoꝫ: ꝛ misit saturitatē in aias eorū. ꝛ
 ps. lxxvij. Et tērauerūt deū in cordibꝫ suis
 vt peterēt escas aiabꝫ suis ꝛc. et ibidem
 sequit. Adhuc esce eorꝫ erāt in ore ipsoꝫ: ꝛ
 ira dei ascēdit sup̄ eos. Aliqñ deꝫ non aus
 dit ad volūtatē: sed ad necessitatē: ꝛ tñc
 veriꝫ exaudit infirmū perentē nociua qñ
 sibi negat: qñ qñ cōcedit. nā est nō ex
 audit ad eius volūtatē: exaudit ad eiꝫ ne
 cessitatē. Aug. ponit exemplū in medico
 qui igne secat et vrit putridā mēbrū: qui

endo m̄ se re me
 bt. exp̄cauit
 dñi. ꝫ humani

E

de h̄ere libel
 lioꝫ

S

fr. 159
 de aliqꝫ exaudie ad volūtatē suā q̄s e iratꝫ
 aliqñ nō audit ad volūtatē sed ad necessitatē

172
qd nulli per mra paris. @ per crufam.

Sermo. VI.

CLVII

si parit vulnere: crudelis est: qz exaudit ad volūtate: sed nō ad necessitatē: qd est veri? eraudire. Idē de pueris dar exēplū q in balneis inter man⁹ matrā clamāt: tū matres nō sunt crudeles: r qz si non exaudiūt ad illud qd volūt et eis est stristabilē: tamē exaudiunt eos ad illud quod necessarium est.

¶ Dixi sexto rē. Videte hic circa istā mulierē duos effect⁹ mirabiles pssimi iesu. Prīm⁹ effect⁹ in hō de vitupio: vt pber patiētiā vocauit eā canē: di. Nō est bonū sumere panem filioy: et mittere canibus. Probabat atēntis patiētiā pboz p vituperiū s^m Boet. qz si vn⁹ rñdit ad vitupia sibi obiecta: s̄ eum rñsum fuit. si tacuisses pbs fuisses: r isto mō ista mulier ad vituperiū sibi dictū p xpm nō rñdit. s̄ dicēdo: qz dixit etiā dñe. i. verū est: et pcedo q patres mei fuerūt canes: ego r alij gētiles: q vēturi sunt: catelli. Scds effect⁹ benigni simi iesu/ circa istā mulierē: est secretum magni mysterij: vt demōstraret ei⁹ sapiētiā. nā sc̄ti statim hñt spm pphie: r h̄ fuit pphetissa. qz dixit: Catelli edūt de micis q cadūt de mēsa dñoz suoz. vide pphā mica inter⁹ est i pane: crusta exteri⁹. Per micam intelligit sensus spūalis scripture q est intra lram. Per crustā intelligit sensus lralis: q est extra. Prop̄ h̄auit ista dña. qz gētilis futuri: r catelli eoz: recipēt fidē xpi: r comederēt r saturarent de mēsa dñi vbi ponit sacra scriptura. de micis q sunt itra. i. de sensu spūali: filij dñi. i. iudei cōederēt cortices. i. solū sensum literalē de quo aplus. Littera occidit: spūs autē viuificat. ij. Corintb. iij.

¶ Dixi septimo p̄cipa liter rē. Nota repio fidē magnā et fidem modicā in sacra scriptura. Magnitudo fidei puenit ex quattuor.

- 1 Primo firmiter res altas et diuinas credendo.
 - 2 Secundo res vanas et mundanas sperando.
 - 3 Tertio in aduersitatib⁹ de deo s̄fidēdo.
 - 4 Quarto semper in omnibus patiēter sperando.
- Et tot modis per oppositū d: fides parva vel modica. Nā tot modis d: vnū op̄ postorūm: quot modis et reliquū.
- ¶ Dixi p̄mo** rē. Sic fuit magna fides cen-

turionis: q̄ creditit solo verbo xpm posse sanare filiū suū. vñ dixit Abat. viij. Zātū dic hō: r sanabit⁹ puer me⁹. Hoc erat altum r intellectū hñanū excedēs: pp̄ qd fides fuit sibi magna. vñ dixit xpus de eo. Nō inueni tantā fidem in israel.

¶ Dixi sc̄do rē. sicut sunt diuitie honores et similia. sic fides moysi fuit magna: de q̄ ad heb. xj. Fide moyses grandis factus: negauit se esse filiū filie pharaonis: maḡ eligēs affligi cum p̄plo dei: q̄ tp̄alis pcti habere locūditatē: maior es diuitias est: mās thesauro egyptioy/ improp̄erū xpi.

¶ Dixi tertio rē. p̄ q̄ diffidētia facit h̄re modicā fidē. vñ periclitātī petro in mari dixit xps Abat. xij. Modice fidei quare dubitasti? et timētib⁹ discipulis in mari: mat. viij. Quid timidi estis modice fidei?

¶ Dixi q̄rto rē. si forte aliqd desideras rōs nabiliter r iuste: r de⁹ statim non dar: has beas pseuerantiā r patiētiā: sicut ista mulier chananea desiderauit salutē filie sue. sperauit r pseuerauit: r p̄ illa rogauit. vñ sibi dixit xps. Mulier magna ē fides tua rē. Et qd sc̄tur⁹ q̄ obtinuit p̄fecte quod petebat r abūdanter. s^m Ber. magna fides magna meref. iō dixit xpus mulieri. Fiat tibi sicut vis. Fides aut̄ h̄y stritem eiciendi demonia. vñ Abat. vlti. In noīe meo demonia eiciunt. quāto magis mulieribus. quāto magis in talib⁹ habētib⁹ magnā fidē sequit̄ ex strute fidei iuxta voluntatē suā. Sanata est filia ei⁹ ex illa hora. Placeat altissimo deo. Deo gratias.

¶ Dñica. ij. in quadragesima. Sermo. vij.

Mulier chananea

a finibus illis egressa clamauit dicens: miserere mei dñe. Abat. ry. Honorabiles dñi: qz mō est sc̄ti tps pñe: vñ ecclia. Aduenerūt nobis dies penitētie ad redimēda pctā rē. s̄ sub figura cuiusdā sc̄te mulieris chananee de qua fit mērio in euāgelio hodierno: tripliciter materiā pñis sermonis. p̄seq̄mur: r s^m tres partes nri thēmatīs triplex erit materia presentis sermonis

Primo describit̄ aīa p̄fecti penitētis quātū ad sui perfectionē r bonū statū: se cōsiderādo q̄ erat detestabilis: r hoc notatur ibi. Mulier chananea.

Sc̄do describit̄ aīa p̄fecti penitētis quātū

bon⁹ sermo.

magnitudo fidei puenit ex 4°
q^o modis d: vnū op̄ p̄o.

Dñica. II. quadragesime.

tum ad terminū quem acquisiuit: egre-
diēdo de primo: qui erat multū dānabi-
lis. iuxta secundā partē thēmatic. A fini-
bus illis egressa.

Tertio et ultimo describit anima perfecti
penitentis quantū ad actū meritōrium
quē operata est: per quē deo est accepta-
bilis. quia clamauit. Miserere mei die
iuxta tertiā partē thēmatic.

Prima pars.

Dico primo et in pri-

ma parte sermonis quod describit aia perfe-
cti et duos penitētis quantū ad suam pfe-
ctionē et bonū statū. et hoc in p̄ncipio the-
matic. vbi dicit. Mulier chanaanica. Et pro
ista p̄sideratiōe est sciēdū: quod in istis duo-
bus terminis mulier et chanaanica intelli-
gunt statū pcti et status grē. In p̄mo ter-
mino mulier intelligit status pcti. Itē est:
quod v̄m quod dicit p̄bs in. s. et h̄ic. p̄ncipium
rei est plus quā dimidiū rei. Adodo ita est quod
mulier fuit p̄ncipiū pcti. vñ Eccli. xv. c.
A muliere initiū factū est pcti: et p̄ eā oēs
mōimur. Et Chysofost. in homel. hodie.
Mulier caput pcti: arma diaboli: expul-
sio paradisi: m̄r delicti. Concludit igitur quod
p̄ istū terminū primū/positū in thēmate
mulier intelligit aia peccatris: vel quod est in
pctō. Per secundū terminū positū in thēma-
te: quod est chanaanica: intelligit status grē et
pnie. Itē quod chanaanica interpretat̄ cōmuta-
ta. Et aia vere et virtuose penitēs de sta-
tu peccati in statum grē cōmutat̄ tripli-
ci commutatione.

Primo mutat a culpa in gratiam.

Secundo a gratia in maiore gratiam.

Tertio a maiori grā in finalē pseueratiā.
Et sic de vera mutatione veri et perfecti pe-
nitētis scribit. in. Reg. vlti. Rex isrl muta-
uit habitū suū: et ingressus est bellū. Aia
perfecti penitētis dicit̄ israel: quod videt deū p̄
gratiā. Mutauit habitū suū: quā habitus
vitiō et pctōz mutauit in habitū virtutis.
Et ingredit̄ bellū sp̄cialr hoc sacro tēpo-
re cū vitijs et pctōz: quod v̄m quod dicit leo pa-
pa in sermone hodierno. sp̄cialr bellum h̄
vitiā agit: et oim virtutū sp̄cialiū p̄fectus
augef. Sed nota et caue quod multi sunt pe-
nitētes: quod mutant de culpa in grām: et de
grā in meliore gratiā: sed finaliter nō mu-
tant in finalē pseuerantiā: quod vel p̄pter
vanā gloriā: vel derisionē mundanam: quod

vocant hypocrite ficti: a pnia sua cadūtes
et in ea nō pseuerāt. Isti deberēt respicere
ad dauid. de quo scribit. s. Regū. xij. et vt
pseueraret in bono quōd iecerat: mutauit
os suū corā achis et seruis ei⁹: et collabe-
batur inter man⁹ eoz simulās se stultum.
Sic quod vult pseuerare in vera pnia: dicit̄ cor-
ram hoib⁹ mūdānis: sicut dō: fingere, se
stultū: quod vera pnia apud mundanos stul-
ticia reputat̄: attendēs quod diabol⁹ magis
tentat in fine: quā in p̄ncipio. Et p̄ncipa-
liter in hoīe vult destruere pseuerantiā: quod
iō saluator dicit. Qui pseuerauerit vsq; i
finē hic salu⁹ erit. Mat. x. et. xliij. Super
quo Bern. Cū oēs virtutes ad brauiū cur-
rant: sola pseuerantiā coronat. Sic igitur
p̄t̄ quod aia veri penitētis mutata de culpa
in gratiā: et de grā in maiore grāz: et post
in finalē pseuerantiā: dicit̄ chanaanica. i. imu-
tata: quod talis mutatio nō fit nisi mediāte
adiutorio diuino: et nō sine sp̄ali infusiōe
grē p̄ueniētis. iō ps. lxxvij. dicit. Vex mu-
tatio dextere excelſi. Et nō. quod nō dicit̄ i ter.
hic mori: sed h̄ mutatio: quā v̄m p̄bm in
vs. et h̄ic. differūt mot⁹ et mutatio. Mot⁹
em̄ est in tpe: mutatio est in instanti. Ista
em̄ mutatio in aia de culpa in gratiā: est
p̄ expulsionē culpe: et infusiōe grē: quod v̄m
doctores fit in instanti. Propter de aia sic
mutata h̄z verum ille ter. quod scribit̄ Bern.
xij. Chanaan⁹ aut tunc erat in terra. Adu-
tatur aut ver⁹ penitēs v̄m p̄physicū modū
quēdā per qualitates quod immutat corp⁹ v̄m
qualitatē et habitū: quod sunt quatuor quali-
tates. caliditas: frigiditas: humiditas: sic-
citas. et p̄ qualitates quod immutat corp⁹ v̄m
locum: quod sunt grauitas: et leuitas. Aduta-
tur em̄ aia veri penitētis de statu culpe
in statum gratie.
Primo per ardore dilectiōis et charitat⁹:
Secundo per frigiditatem abstinentie et
castitatis.
Tertio per humorem m̄ie et pietatis:
Quarto per siccitatem pnie et asperitatis.
Mutatur etiā verus penitēs v̄m qualita-
tes localiter motiuas: quod sunt grauitas: et
leuitas. In statu pcti mouet ad locum de
or̄sus p̄ grauitatē. vñ dicebat cū ps. xxxvij
Iniquitates mee suppreſ. sunt ca. meū etc.
Sed in statu grē mouet ad locum sursum:
vñ ap̄ls istis dicit̄ Col. ij. Si surreritis
cum xp̄o. scz per grām: quod sursum sunt que
rite: vbi xps est in dextera dei sedēs: que

pho

mulier signat

ser. s.

fig a

a p̄ncipio dicit

mutant de
pa in grām
et in maiore
p̄ nō hō mu-
tāt finalr in p̄
euarām

6 mut d̄p ex celſi

Expositio signat p[er]m

fursum sunt sapite: non q̄ sup terrā. Et q̄ mutatio istius mulieris chananee. i. penitentis: d̄z fieri s̄m sensus sp̄iales et corporales: q̄ sunt quinq;: id de ista mutatio ne p̄phetauit Esai. xix. In die illa erunt quinq; ciuitates i terra egypti loquētes lingua chananea. Abi nota q̄ quinq; ciuitates in terra egypti sunt moral̄ quinq; sensus corpis in statu pcti. Egyptus significat pctm: q̄ interpretat tenebra: q̄ in statu gr̄e et quinq; sensus loquunt lingua chananea. i. commutata.

Prima ciuitas i terra egypti vult videre rē phibitā: sicut eua fructū vitē. Gene. iij. Auid mulier q̄ bonū esset lignum ad vescendū: et pulchrū oculis: aspectusq; delectabile. Per simile de dauid: q̄ vidit mulierē ad concupiscendū: et se lauante herisabebe vxore iue. ij. Reg. xj. Et reuersa ad statū gr̄e/supplicat ista ciuitas dño. di. ps. cxvij. Inclina cor meū deo in testimonia tua: et non in auariciā. sicut eua que habuit auariciā sciētie boni et mali: q̄ voluit h̄re sciētia boni et mali. Item dicit auerte oculos meos ne videāt vanitates. P̄ dauid q̄ mulierē vidit et cōcupiuit eam. Et tunc talis ciuitas visus sic mutata: loquit lingua chananea.

Secūda ciuitas in terra egypti audiuit sapiētiam humanā: q̄ deorum est: quōd possit lucrari diuitias et bona r̄palia: de q̄ dicit Jacobus i. c. iij. q̄ hec sapiētia vana est: et diabolica. et d̄z mutari i statū gr̄e: vt nō velit audire nisi sapiētia diuinā: q̄ de sursum est. i. s̄bū dei: deuotos sermones: sicut cr̄a scripturā. et vult: sicut regina saba: q̄ a finibus terre venit audire sapiētiam salomonis pacifici iesu xpi. et tūc ciuitas auditis sic mutata: loquit ligus chananea.

Tertia ciuitas odorat̄ in terra egypti. i. pcti/odorat̄ cōplacibilia aq̄ rosea pfusa. et aliqñ odorant̄ in egypto ira rancore: et blasphemia. est sic equanimofus: de quo Job. xxx. q̄ pul odorat̄ bellū. et mutat in statū gr̄e: nō vult odorare nisi spiritua lia opera mie: que xps operatus est i hoc mundo. de quibus dicit sponsa Cantic. f. Curremus in odore vnguentoz tuorum. et tunc ista ciuitas odoratus lingua loquitur chananea.

Quarta ciuitas gustus in terra egypti. i. peccati gustat̄ preciosa et delicata: bonum panē: bonū vinū: carnes: perdices: et gallinas: et q̄cūq; nutritina et placibilia. et mu

tata in statū gr̄e/gustat̄ ieiunia et ei⁹ amara cibaria vt alia: cepe: marillicia: fardis: nas. Gustat̄ sp̄alr̄ de illo amarissimo calice passiois xpi: de quo xps bibit: de felle amaro: de vino aceroforo: de quo xps in ps. lxxvij. In siti mea potauerit me aceto. Hec gustatio est mult⁹ sana. Scitis q̄ medicum potio e amara curat infirmos. Tunc in tali statu et mutatio: dicit ciuitas gustus/cū Job in. c. vj. Que pri⁹ volebat gustare aīa mea: nunc pre angustia cibi mei sunt. lingua loquitur chananea.

Quinta ciuitas tact⁹ est in terra egypti. i. pcti. tangit et vult t̄gere astra: per famā et vanitatē: sicut antioch⁹: q̄ furorē repletus sydera celi p̄tingere se arbitrabat. ij. machab. ix. Et reueria ista ciuitas ad statum: et mutata tāgit basta p̄ pfundā hūmiliationē. sp̄alr̄ tangit cū magna deuotioe fimbriā dñi: q̄ est ista p̄vestimēti di. cū muliere. Si t̄tiggero fimbriā p̄vestimēti ei⁹ salua ero. Mdar. v. et Luc. viij. Et tūc certe ciuitas tact⁹ loquitur ligua chananea. i. imutata regy:ata. Et sic d̄ p̄ma pre sermonis: in q̄ dixi. q̄ describit̄ aīa x̄tuoſi penitētis. quantū ad suā p̄fectionē et bonū statū se cōsideradō: q̄ ē mulier chananea. i. cōmutata. Secūda pars.

Dixi secūdo principa

liter q̄ in sc̄da parte p̄ncipali s̄monis describitur aīa veri et fructuosi penitentis quantū ad terminū quē attingit egrediendo de p̄mo q̄ erat valde d̄nabilis: q̄ est a fimbriis illis egressa iux̄ sc̄daz p̄tē th̄eat̄. In oī em̄ mutatioe vni⁹ termin⁹ deserit: et alio acq̄rit: vt q̄ mutat̄ s̄m locū: vni⁹ locū deserit: et ab illo egredit: et alio acq̄rit. Et q̄ mutat̄ s̄m q̄itatē: vt puta de nigredine i albedinē: nigredinē deserit: et ab illa egredit: et albedinē acq̄rit. Sic i mutatioe spiritali mulier⁹ chananee/aīa veri penitētis deserit et egredit a fimbriis et terminis pcti mortalis: et acq̄rit fines et terminos gr̄e diuine. nō em̄ s̄l stat̄ iura terminos et fines pcti mortalis: et terminos et fines gr̄e diuine: q̄ p̄tri termini et fines sunt. P̄ notadū p̄ nra instructioe moral̄ q̄ mulier chananea. i. aīa penitētis / ad h̄ vt sit intra terminos et fines diuine gr̄atic: a tribus fimbriis debet egredi.

Primo a fimbriis oīm pctoz mortaliū. Secūdo a fimbriis oīm sup̄fluitatū r̄paliū. Tercio a fimbriis oīm ad malū p̄uocatiū.

ta d̄us

In omni mutacione vni⁹ termin⁹ q̄ alio rit

nō p̄ alijs eē termin⁹ pcti e⁹

Idem⁹ e⁹ p̄d 3 termin⁹

B
vius

2
audet

3
obnat

gust

Dñica. II. qua dragesime.

beni exire a finibz
doy. morcahu

possum eē intra
doy. pā @ pte

babiloma sign
patm

fo. 156

alibi incipian

ulcedo pāi e
pūnat in linea

em exire a finibz
sup fugatū ten
abūm

¶ Dico pmo q mulier chanaanica. i. aia vir-
tuosi penitētia dz egredi a finibz oim pec-
catoz mortaliū. nō em simul pnt stare (si-
cut dictū est) esse intra terminos pcti mor-
talis: et diuine grē: qz primi termini et fi-
nes includūt in se dei odium et offensam. vñ
scribit Ecclī. xij. Altissim? odio habet pec-
catores. Secundi fines includūt in se gra-
tiā diuinā: dei amorē: et amicitia. Pro tan-
to vt egrediant a finibz pcti: et ingredian-
tur fines grē: clamat Piere. in. c. l. Recedi-
te de medio babilonis. r. c. l. Fugite de
medio babilonis: vt saluet vnūqzqz ani-
mā suā. Babilonia interpretat cōfusio: et
significat pctm mortale: qd pducit homi-
nē in cōfusionē. Cōfunditur hō de pecca-
to superbie: sicut miles qñ precipitatur ab
equo. de pctō luxurie: sicut hō q cadit i lu-
ro. de pctō auaricie: sicut diues qui spolia-
tur a latronibz: et relinquitur nudus. Pro
tāto dicit propheta. Egredimini. recedite
vel fugite de medio babilonis. i. de pctō
mortali: qd est mediū cōfusionis. Sz mul-
tis accidit hīs tēporibz sicut illis qui fue-
rūt in captiuitate babilonis: de qbz dicit
historia qz ibi nutriti: sz habebāt licentiā
a cyro rege persarum redire in hierlm: nō
curauerūt: sed ibi remanere voluerunt: de
patribz suis: et de hereditate recuperanda
nō curātes. Ita p simile moraliter loquē-
do: multi nutriti in pctō dz delectationibz
pcti nō curāt exire de pctō: nec de eo egre-
di vt veniāt in hierlm grē: et possint recu-
perare hereditatē glorie. Contingit eis si-
cut in carceratibz: et in carcere nutritis: qui
assueti tenebris: de luce nō curāt: imo est
eis grauis. Ad qd pclamat eis Esa. in. c.
xlviij. Egredimini de babilone. fugite a
chaldeis. Chaldei interpretant mamille: et
signāt pctā mortalia: que ppinant lac dul-
cedinis tpalis: post quā sequit venenū et
amaritudo pene eternalis. Dulcedo pcti
est sicut pñctus in linea: qd de se est idius
sibile: et valde breue: et tñ linea q de seipso
pcedit: est infinita. Ita delectatio pecca-
ti breuis et momentanea: est tñ intermina-
bilis cruciat? pene eterne: q durabit p in-
finitū. fm em Ergo. momentaneū est qd
delectat: perpetuum quod cruciat.

¶ Dixi scdo q mulier chanaanica. i. aia vir-
tuosi penitētia dz egredi a finibz oim su-
perfluitatū tpaliū. Supfluitas et abūdan-
tia tpaliū detinet hoies intra fines pcti:
nec permittit eos exire. Diuites et auari

nobiles: potētes et pōpōsi: q in diuitijs au-
ri et argēti et alijs tēporalibus nimis abū-
dant: sunt sic catenati et ligati in carcere: q
nō pmitunt exire. Dicit Francisc? petrarcha
in li. de vita solitaria de istis: qz nō vi-
derē dñam iter istos cupidos afflictos ou-
ro et argēto honoratos et i carcere cōpediti
t et vinculos: nisi istam. f. q isti detēti
sunt carenis argēteis et aureis: illi ferreis.
Sz mulier chanaanica. i. aia veri penitētia
ab istis supfluitatibz egrediēs: p elemosynarū
largitionē intrat fines diuine grē: sicut io-
seph q de carcere egrediēs: fuit pmo? ad
regnū. sic mulier chanaanica pmouet ad il-
lud regnū: de q mat. v. Vñ paupes spārē.
¶ Tertio vltimo mulier chanaanica. i. aia
virtuosi et veri penitētia dz egredi a fini-
bus puocatiū ad malū. Puocacis ad oē
malū: est mala societas: ideo dicit angē-
lorh: et toti domui sue. Beñ. xix. Surgite et
egredimini de loco isto: qz delectit dñs cō-
uitatē hāc. Et loquebatur de sodomā: vbi
erat mala societas. Valde difficile: immo
impossibile est: qz i societate maloz hō sit
bon? Vñ Bern. in quodā sermō. Difficile ē
eē iob in terra: vel loth i sodomis. Nā pe-
trus xpm negauit cum ministris: et iudas
tradidit iudeis. Et iō ps. xvij. Cū scō san-
ctus eris rē. sequit. Et cū peruerio puerte-
ris. Et cā est: qz amor hz virtutē vniuitā et
cōformatiuā: q non pmitit amatores sui
ipoz esse: sz amoz. vñ pbs in. vj. Ethicē.
Amic? est alter ipse. Sup quo dicto qdā fi-
liū suū istruēs: vt a societate maloz caue-
ret: sibi cōposuit istū versum. Talē quēqz
fore: qualē sibi vocat amozē. Sermo veni-
diz? ait ipse sit alter amic? Ergo caue fili
culpatos crimine velli. Daf exēplū per do-
ctores de pctō veniali: qd additū mortali
punif pena eternali: nō rōne sui: sz ratiōe
sui adiurati et male societatis. Et sic de se-
cunda parte. Tertia pars.

¶ Dixi tertio et vltimo et
finali q describit aia virtuosū penitētiā quā
tū ad actū quē opara e postq egressa ē rē:
qz propter eē deo acceptabilis: qz clamauit:
miserere mei dñe. iuxta tertiā prē themas-
tis. Iste clamor specialr designat orōnem
cū seruēri deuotionē: quā ad dñm dz emit-
tere mulier chanaanica. i. aia veri penitē-
tia ad dñm cōuersa et mutata: et a finibus
egressa debet clamare in oratione cū seru-
uenti deuotione di. Misere mei dñe. qz

egredi a mala societate
nally. fo. 110. x 290.

pbs
161
190
pbs

in petitione mīe includitur petitiō oīum bonorū: que p̄it peti. In Chrysoft. in isto passu dicit. Ad odicus quidē sermo miserere mei: sed in infinitis quidē continet pelagus. vbi mīa postulatur: tibi vniuersa impressa sunt bona. In signū huius quādo deus dixit moysi Exod. xxxij. Ego ostendam tibi officē bonū. sequitur in tex. et miserere mei. Sed vt videamus quōdo debeamus clamare miserere mei dñe: cū scētā muliere chanaanica: que figurā tenet aīe penitentis: notare debemus. Ad hoc quod clamor noster qui est miserere mei dñe: sit deo acceptus: tria debēt nobis coniungi: que in suo clamore sociant istā mulierem sanctam chanaaneam.

Primo timor associans.

Secundo confidentia perseverans.

Tertio innocentia scētā vitā cōcomitās.

Dico p̄mo quod deus clamare miserere mei domine. Et vt sit deo acceptabilis: debet comitari timor etc. Ratio est: quia deus non miserere nisi illis qui timēt deū. vñ in ps. cij. Misere est dñs timētibus se. et ibid. Misericordia dñi ab eterno et vsq; i eternum sup timētes eū. Istā timorē habuit ista mulier sancta chanaanica: quia de ea dicitur in textu. Ecce mulier. que natura liter est timida.

Secundo debet clamare quilibet noster miserere mei ad hoc vt sit acceptus: et hoc cū confidentia: quod deus non miserere nisi in se cōfidentibus. vñ ps. lvi. Miserere mei deus miserere mei: quoniam in te confidit aīa mea. Istam cōfidentia habuit ista mulier chanaanica. quantūcūq; a xpo p̄ suā petitionē vituperata et canis vocata. Non est inquit bonū sumere panē filiorū: et dare canibus In sua petitione perseverauit: et iō eius fides et perseverantia obtinuit quod petijt. vñ dixit sibi xps. O mulier magna ē fides tua: fiat tibi sicut vis: et sanata est filia eius et illa hora.

Tertio debet clamare miserere mei dñe et ad hoc quod sit acceptabilis deo iste clamor: debet comitari innocentia de scētā vitā: quod deus non miserere nisi innocentibus et puris et mōdis et bñ vñētibus. vñ ps. cxij. Innocens manibus et mōdo corde: hic accipiet mīam a deo salutari suo. Istam virtutem et innocentiam habuit ista sancta mulier chanaanica: quod in textu dicitur quod erat chanaanica. i. cōmutata: a simibus: illis egressa.

sa. idest peccati. Pro fine sermonis et ista sancta muliere chanaanica volo vobis dare documentū morale. scilicet quod si ad xpm cum deuotione clamamus et oramus dicēdo. Miserere mei dñe: et videat xps nos non audivit: sicut fuit in ista sancta muliere chanaanica: de qua dicitur ter. quod non rēdit ei verbum. Licet videat denegare: sicut fuit in ista sancta muliere: quod xps eam vituperando: et canem vocando: videbat sibi dare negatiuā: non tamen propter hoc debemus desistere ab incepto: quod xps semper nobis rēdit et audit: et si non ad voluntatē: tamen ad necessitatē: quod est verius respondere / audire et exaudire. Unde notare hic duo pro fine sermonis.

Primo quod aliqui deus audit aliquos ad eorum voluntatē: et tamen deus est iratus de eos. sicut filios israel in deserto audiuit: qui petierunt escas ad manducandū. et dicit in ps. cv. Dedit illis petitionē ipsorum: et misit saturitatem in aīas eorum. et ps. lxxvi. dicitur Adhuc esce eorum erant in ore ipsorum: et ira dei ascendit sup eos.

Secundo notare quod aliqui deus exaudit aliquos: et eis rēdit: non ad eorum libitū et voluntatē: sed ad eorum vtilitatē. et talibus est deus placatus: et hys eos acceptos: et hoc est verius rēdere: eos audire et exaudire. sic ponit exēplū dicit. In moralibus de medicis: quod verius exaudit infirmū petentem nocua: quoniam sibi negat quod quoniam sibi concedit. Nā est non exaudit ad eorum voluntatē: exaudit tamen ad necessitatē. Et august. sup illum versum. Clamavit ad me et ego exaudiam eū. ponit exēplū de chirurgico: quod igne vrit et ferro secat putridū membrū: et si parcat clamāti: nunquid acris crudelis est: quod audit ad voluntatē non ad necessitatē: Dicit etiam de pueris: quod in balneis: et inter manus matrum clamant: et tamen non sunt crudeles: quod eos non audiūt ad illud quod volunt: et esset eis delectabile: sed ipse exaudiūt ipsos ad illud quod eis est necessariū. Si igitur in hīs clamoribus et petitionibus xps videat non nos exaudire: vel denegare: sicut videbat ista muliere chanaanica: exēplo istius a nostra petitione et clamore desistere non debemus: sed perseverare: quod est non audit nos ad voluntatē et cōplacētā: audit ad necessitatē et indigentia: quod est verius et vtilius exaudire. Quod igitur modo est scētū rēpus p̄ntie: audiuit istis animā veri et virtuosū penitentis in

mulier nalis timida

Dñica. II. quadragesime

tribus partibus nostri thematis triplici-
ter descriptam. Explicat.

Dominica secunda in quadages-
sima. Sermo. vii.

Lamauit dicēs

miserere mei dñe. Matth. xv. et in euangelio hodie. Honorabiles dñi lra euan-
gelij pñner hec in snia. scz
q̄ quedā mulier chananea a sinib' vl' ter-
minis tyri ⁊ sydonis egressa ppter filiam
suā demoniacam: ad xpm clamauit ⁊ sup-
plicauit dicēs. Misere mei dñe. Iste sen-
sus vel intellect' litteralis demōstrat no-
bis sensum spūalem ⁊ moralē. Chananea
interp̄ta mutata, tyris angustia. sydon
tristitia. Sensus ḡ spūalis est iste: q̄ aīa
peccatrix immutata per gratiā: ⁊ egressa
ppter angustīā ⁊ tristitiam pcti' p execu-
tione indulgentie' et venie' dz ad xpm cla-
mare supplicādo ⁊ dicēdo: Misere mei
dñe. ⁊ talis aīa ad deū debeat clamare:
pty Baruch. iij. Aīa in angustijs: et spūs
anxius clamat ad te. ⁊ clamorē suū debe-
at explicare p ista vba: miserere mei dñe:
pty: qm̄ Boetij. s. de psola. metro. iij. po-
nit oēs modos: p quos aliq̄s pōt redde-
re irā alicuius dñi vel tyriāni impotentem
qui sunt tres. Primus q̄ nō speret bonū
aliq̄s: qd̄ sibi pōt dare: accipe. Scdus q̄
nō timeat bonū aliq̄s: qd̄ pōt sibi auferre
pdere: vel malū qd̄ pōt sibi inferre: nō ti-
meat sustinere. Tertij q̄ possit ab eo loca-
liter fugere. Et istis trib' modis dicit q̄
ira alicui' dñi vl' tyriāni reddidit impotēs.
Cōtrariū faciēs istoz triū / ipsemet necit
idest facit catenā: qua valeat trahi ab illo
dño vel tyriāno: q̄ spes de bono: quod ab
illo pōt recipere: ⁊ timor de bono: qd̄ pōt
sibi auferre: ⁊ vel malū qd̄ pōt sibi inferre
pdere anull' cuiusdā catene: qua talis a ta-
li detinet dominō vel tyriāno. vñ dic' sic i
metro. Quid tantū miseri feuos tyriānos
Abirant sine vñrb' furentes? Nec speres
aliq̄s: nec extimescas: Exarmaueris ipo-
tentis irā. Aut q̄sq̄uis trepidus pauet vl'
oprat: q̄ nō sit stabilis suiḡ iuris: Abie-
cit clypeū locoz mort': Necrit quavaleat
trahi catenā. Adodo veniēdo ad ppositū
est ita q̄ ira dei ⁊ hoīez ppter pctm̄ / nullo
istoz triū modoz pōt euitari: vl' impotēs
reddi. Non pmo modo: q̄ beatitudo quā

natural' desideramus ⁊ speramus: ipsaz
h' nobis dare. et talis appetit' vel deſide-
riū bñtitudinis: sic est de intrinseca rōne: ⁊
de natura hoīs: q̄ nō pōt nō cōcupisci vl'
desiderari. Nā fm̄ Boec. lib. iij. p̄sa. ij. est
mentib' hoīm veri boni natural' inserta
cupiditas. Pō fm̄ Augu. xij. de trinitate
c. iij. pbi arhenienseo: q̄ de oībus dubita-
bant: de hoc nō dubitauerunt. vñ fm̄ q̄
ibi recitat: Cicero interrogat a quodā si
erat aliq̄ indubitabile: rñdit q̄ ita scz q̄
oēs appetūt beatitudinē. et magi' sniārū
in. iij. di. penl. c. ij. dicit. vñ nec Cicero in
hoc dubitauit. Et augu. iterū lib. x. de ci-
uit. dei. c. f. Oīz certa snia est: q̄ rōne quo
quo mō vri possunt: beatos esse oēs ho-
mines velle. Scdō mō irā dei nō possunt
reddere ipotentē isto mō q̄ malū qd̄ pōt
nobis inferre nō timeam? sustinere: q̄ mi-
seriā pene p miseriam pcti' pōt nobis infer-
re: quā nec mō possum? gratual' accepta
re: vñ Augu. vbi. s. nec mō possum? velle
miseri eē: q̄ volūtas h'z p obiecto bonuz
miseriā nō nec modo fm̄ se ē bona. Ter-
tio modo irā dei nō possum? reddere ipo-
tentē fugiēdo ab ea localiter: q̄ de? vbiq̄
est. ps. cxxvij. Si ascēdero in celum tu
illic es: si descē. in infer. ades. Est imagina-
tio Chryso. q̄ quāto q̄s magis vult fuge-
re vel recedere a deo: magi' accedit ad eū:
dat exemplū de celo a q̄ quāto q̄s magi' re-
cedit fm̄ vñā partē: magi' accedit fm̄ aliā
vtrputa quāto q̄s magi' recedit ab oriente
magi' accedit ad occidentē ⁊ ecōuerso. Aī si
de deo. nō potes ipm fugere aut euadere
Nā si recedis a dei mia: accedis ad dei ius-
ticiam, ⁊ si recedis a iusticia: accedis ad
suā miāz. et isto mō nō potes deū fugere
aut euadere. Pro tāto brūs Augu. in soli
loquijs. Qui a te recedit: q̄ vadit nisi a te
placato ad te iratū: Nō em̄ miāz dei pos-
sum? effugere. vñ ps. Si ascēdero i ce. etc.
Fiat ista delusio et pdict'. Tres sūt modi
q̄b' ira alicui' dñi vel tyriāni reddidit im-
potēs: nec istoz modoz: igit' etc. ⁊ si nul-
lo triū modoz supradictoz: nec quis alio
irā dei ppter pctm̄ possum? fugere: necesse
est ab eo irato ad eū placādū clamare: ⁊ p
mia clamare dicēdo p̄libatū thēa. Misere-
rere mei dñe. De h' habem' exēplū in dō
q̄n cōposuit tertij' ps̄ penitētiāle: Misere-
rere mei de? fm̄ mag. mi. tuā. Sup' q̄ ad
nrm̄ ppositū: vt eū imitemur: Aug. dicit

na
anea mēpta
vrus fo. 156
ydon
en sus p̄uays

si per quos aliq̄s
re irā alicui' dñi
potentem fo. 162

1
2
3

gr̄o quis mag' vult recedere ad
mag' accedit

fic. Audite pctōres orantē pctōrē: et qualiter p pctis orare debetis discite. Audi te qd dicit: misere mei deus. Ipe nāq diligēti p̄siderat q̄ iudex sup̄ deus est: t̄ iō falli nō p̄t. Sapies est: t̄ iō decipi nō p̄t. iust̄ est: t̄ iō corūpi nō p̄t. oīporēs est: et iō declinari nō p̄t. Et iō vidēs nullus aliū locū excusationi vel defensionī adesse: solū miā flagitandā esse: dicit: Misere mei deus. deus. o quāta h̄t hui⁹ s̄bi. s̄ ille. Alit̄ hui⁹ s̄bi hono: abiles dñi / h̄z Aug. stat i h̄: q: (inq̄t) p̄ misere meī frāgīf ira dei. Et rō hui⁹ ē: qm̄ h̄t misere dei / sup̄ alias s̄rutes: et spāl̄t super virtutē iusticie / h̄z triā q̄ multū consolant peccatorem.

Prīmū nasci t̄ naturale esse sicut in principio fontali.

Secundum posse t̄ alta presidētia fructus iurisdictione imperiali.

Tertium egredi et derivatio ad modū fluminis ab essentia diuinā.

¶ Dico p̄mo q̄ virt̄ mie sup̄ alias s̄tutes: t̄ spāl̄ter sup̄ virtutē iusticie: h̄z nascit̄ naturale eē sic in principio fontali. dicit ps. lxxiiij. Misere t̄ virtutē. i. iusticiam / diligit deus. Dicit̄ h̄ doctores: q̄ miā p̄siderat̄ in deo dupl̄. Primo vt aq̄ in fonte in q̄ h̄z principio / t̄ originē naturālē: et ita miā est deo intrinseca t̄ naturalis. Secōdo iusticia considerat̄ in deo vt res accidētalis. Hoc declaratur triplici motiū.

Pr̄o: q̄ miā incipit i deo p̄ se t̄ a se: nec motē: aut illigatē. P̄z nā sola miā t̄ mero amore creant̄ mūdū t̄ creaturas. vñ Dion. de diuinis noib⁹ ca. iij. Amor dei motū vit̄ ipm̄ ad p̄ductionē creaturarū. Sic miā incipit in deo iā a principio mūdī i creatione. ps. xliij. Reminiscere miserationū tuarū dñe t̄ miarū tuā. q̄ a se. t̄. i. mo h̄m eūdē. ps. miā fuit i deo ab eterno

Alia dñi ab eterno: t̄ vsq̄ in eternū. ps. cij. Iusticia nō nō incipit i deo a se nec p̄ se: sed per accidēs t̄ a casu. nam si angel⁹ t̄ homo nōn peccasset: nūq̄ deus iusticiam culpe ordinasset.

¶ Secōdū motiū: q̄ miā p̄siderat̄ in deo vt naturalis t̄ vt i fonte: t̄ iusticia vt accidētalis. nā illa res d̄ eē in aliq̄ vt in principio naturalis: vel vt i fonte: qm̄ eī ibi abundat̄ t̄ copiose: alia aut̄ nō. Sic aut̄ eī in deo de miā: nō de iusticia. vñ deuteronomo: mis cap. v. Ego sup̄ dñis deus tu⁹: de⁹ emulato: reddēs iniquitatē p̄m sup̄ filios i terrā t̄ quartā gnationē his q̄ oderūt me: t̄

faciēs miām in mltā milia diligētib⁹: me⁹ t̄ custodiētib⁹ p̄cepta mea. Ecce quomōdē vt iusticia: q̄ solū in terrā t̄ q̄rtam gnationē. Et ecce quōd miā: q̄ multo pl⁹ t̄ abundanti⁹: q̄ in multa milia. Et sic h̄m q̄ dicunt doctores: ponit̄ ibi numerus finitus pro infinito.

¶ Tertū motiū: q̄ miā cōsiderat̄ in deo vt naturalis: t̄ nō iusticia: quia misericordia consideratur in deo vt pp̄ue pp̄ua: t̄ nō iusticia. Sicut em̄ pp̄ui ē igni calefacere. et soli illuminare: sic deo misereri t̄ parcere. vñ Greg. in collecta. De⁹ cui pp̄riū est misereri sp̄ t̄ parcere. Quia miā consideret̄ in deo vt pp̄ue pp̄ua: p̄z ex dicto logicorū in p̄dicabilib⁹ in caplo de p̄po. vbi sic. Propriū ē qd soli iest: t̄ pp̄riū lem p̄ t̄. Adodo ita ē q̄ h̄z ch̄st⁹ fuerit veris̄ sine hō aial sociale p̄ naturā. nā frequentissime fuit in societari⁹ hōim: t̄ in quib⁹ cū discipulis: t̄ qm̄ aliq̄ op⁹ singularissimū debuit exercere vel ostēdere: semp̄ reperit̄ solus. P̄z i scriptura in sex locis.

Primo dimittere pctā ē marie t̄ singularissime mie: t̄ i hoc reperit̄ sol⁹. Mat. ij. t̄ Luce. v. Quis p̄t dimittere peccata t̄. Secōdo p̄ pctis nr̄is flere: ieiunare t̄ penitentia facere: op⁹ ē marie mie. Mat. h̄. iij. Duct⁹ est ielus in deserto t̄. Mat. s̄. Erat ielus in deserto t̄. J̄t̄ Luce. iij. Et agebat̄ in spū in deserto t̄.

Tertio p̄ nr̄is pctis orare opus ē marie mie: t̄ i hoc reperit̄ sol⁹. Mat. xiiij. Ascēdit ielus in montē solus orare.

Quarto aduiterā accusatā liberare opus est marie mie: t̄ i hoc reperit̄ sol⁹. Jo. viij. Remāst̄ ielus sol⁹: t̄ mulier i medio stās. Quinto discipulos incredulos ad fidē reuocare: op⁹ maxime mie. t̄ in hoc reperit̄ solus. vnde dixerunt sibi. Tu solus peres grinus es. Luce. xxij.

Sexto capi: ligari: t̄ flagellari: t̄ mori p̄ nostra redemptionē: opus fuit singularissime ac supreme mie: t̄ i hoc reperit̄ sol⁹. nā discipuli relicto eo oēs fugerunt. Mat. xxvj. t̄ Mat. xiiij. Ipe em̄ p̄dixit Jo. h̄is. xvj. Venit̄ hora vt disp̄gamini vnūq̄sq̄ i pp̄ria: t̄ me solū relinq̄tis. Ecce q̄ in oibus effectib⁹: in q̄bus demōstratur singularissime op⁹ mie: ch̄st⁹ reperit̄ sol⁹. Et qd istud significat: q̄ miā ē ch̄st⁹ propria: quia proprium est quod soli inest. immo t̄ pp̄ue propria: quia sibi soli inest et semper. Ita in die iudicij

miā incipit a deo per se & a se

justa deo nō s̄ per accidēs

illa res d̄ eē in aliq̄ vt in p̄m nat̄ & in fonte.

miā a se & a deo
ne p̄p̄ue p̄p̄a
p̄. 159

Dñica. II. quadragesime.

que erit dies ire cōtra damnatos: & deinceps semper et in eternum vt videbitis & sequētibz: adhuc faciet tamē eis miam: et ideo quiescit ps. lxxvj. Nunquid in eternum projiciat deus &c. Aut in finē miam suam abscondet a generatione in generatione: Aut obliuiscetur misereri deus: aut continebit in ira sua mias suas? Erte dicit et respondet Abachuc propheta in ca. iij. qd nō obliuiscetur misereri deus: qd cū iratus fueris mie recordaberis. Paret igitur qd virtus mie est i deo sicut naturalis et essentialis: iusticia sicut accidentalis. Ideo in scriptura reperies. ij. ad Corin. s. qd deus dicitur pater miarū et deus totius consolationis. et nōq reperies qd dicatur deus iusticiarum. In signū huius in scriptura quādo cūq; aliquis rex. loquitur si mul de mia et iusticia dei: semper preponit miam: deinde iusticia. ps. lxxviij. Misericordiā et veritatē. i. iudicium diligit deus. et alibi scy ps. cj. Miam et iudiciū cantabo tibi dñe. et alibi videlicet ps. lxxviij. Mīa et veritas obuiauerūt sibi &c. Et sic in quibuscūq; alijs mīa preponitur: iusticia postponit: qd hūc qd dicit pbs substantia prioz est accidente. Modo (vt declaratum est) in deo vt substantialis mīa est: iusticia vt accidentalis. Et sic pater declaratū quomodo mīa inter alias virtutes specialiter super iusticiam habet in deo nasci et naturalem essentiam sicut in principio fontali:

¶ Dixi scdo principaliter qd virtus mie super alias virtutes: specialiter super iusticiam in deo habet potestātē et altam prestantiā: vt iurisdictio imperialis. Imaginantur doctozes qd due sunt virtutes: que habēt imperiū: et suas iurisditiones exercent coram deo in causis peccatoz: audiēdi/dicēdi/sentētiandi: et sine debito cōcludēdo: et terminando. s. mīa et iusticia. Sz est ita qd mīa in curia sus obtinet imperiū et maius dominiū altera. Seda curia iusticie tanq; a minori ad curiam mie tanq; ad maiore cōmuniter appellatur. si cur a curia epi ad curiā pape. et sic mīa su perexaltat iudicium. Iaco. ij. Exēplum. ij. Reg. xj. legitur qd dauid cōmiserit tria peccata simul contra viam et hē militē suū. Prīmū adulterium: quia cognouit vxorē suam berabee.

¶ Scdm dolus et proditio: qd voluit sibi im

putare: quē de eo conceperat fetum: Tertium homicidiū: quia cū eomer ad ioab litteras misit: vt in tali loco. scy vbi erat fortitudo belli: poneret: vt. s. moreret.

Propter pūmū. s. pctm/citatus est per nathan prophētā curie iusticie nūcium: sed ipse ad curiam mie appellauit dicēs. Mīa serere mei &c. Pro scdo peccato. s. dolo et proditione / per eundem nathan a simili fuit citatus: sed ipse a simili ad curiā mie appellauit dicēs. Et hūc multitudinē mīa serationū tuarum dele iniquitatem meā. Pro tertio. s. homicidio per eūdē nūcium a simili est citatus: sed ille a simili ad curiam mie appellauit dicēs. Amplius laua me ab iniquitate mea: et a pcto meo mīa da me. Ita qd pūmū tres versus ps. penitentialis: Miserere mei deus &c. quia eādē dem sententiā quasi obtinēt: cōposuit dauid pro tribz peccatis contra deū et miam commissis. s. adulterii/proditionis/et homicidiū: a curia iusticie ad curiam mie appellado. Per simile a curia iusticie ad curiam mie appellauit petrus: qm xpm negauerat: sed p suo peccato amare fleuit. Mat. xxvj. Per simile maria magdalena. Idem de multis alijs pctōibus. Voc imperiū et iurisditionē mie super iusticiā considerās petrus de rauēnis in sermone de filio prodigo dicit. Mīa peccatores liberat: et reddidit sanctos. Nisi em fuisset mīa: dauid cū adulterat: amiserat pphetiā. Petrus cū negat: apostolici ordinis perdidit imperiū. et paulus cū blasphemāt remanserat psecutor. Magister Robertus hollot satis grate et deuote recitat pcessus: qui sūt in curijs mie et iusticie cōtra pctōē: et sentētie que ibi dantur pro vel contra: in curia iusticie contra peccatoz. Procellus est iste. In operibus manū suarū cōprehēsus est peccator. Sententia. cōuertantur peccatores in infernū. Sed in curia mie superiori ista sentētia reuocatur: per istam aliā sentētiā: A porta inferi libera dñe aīas eoz. Iusticia sententiā cōtra peccatozē per illud Luc. xij. Nemo viroz illoz qui vocati sunt: gustabit cenam meā. Mīa tanq; superior istam sententiā reuocat: dicens. Pauperes ac debiles/et cecos et claudos introduc huc. Tertio iusticia contra peccatozē sententiā dicit. Anima que peccauerit: ipsa moriet. Ezechiel. xvij. Mīa tanq; superior istam sen

ta. Cū dno sic mal
pēuāhs fo 192
ta sic accūāhs

donā qd alijs te pē
de mīa (2) iust. senz
mīa mīam deind iustis

ā por accēte

D

ria misericordie
ria iustie
la a curia iustis
uria mie .163

fo. 159

ada aialia in ambulado quod pponunt pedē d. r. eeg.
p. 160 semp pponit pedē d. r. eeg.

Sermo. VII.

CIXI

tentiā reuocat dicēs. Nolo mortē pctōnis: sed vt magis cōuertat & viuat. scribis ibi dē. Sed nūquid possum? reddere causam istū? tante dignitatis & iurisdictionis pree: minentie & potestatis mie supra iusticiā? Et certe sic. Leo est dignior oibus aialibz. et dicit pbs. ij. de aialibz: q̄ quedā aialia in ambulado q̄nqz pponunt pedē dextrū: quedā sinistrū: sed leo istā dignitatē hz su per oia aialia: q̄ semp p̄ponit pedē dex trū. Sic multi q̄nqz miam pueniūt & p̄: ponūt iusticiā: q̄nqz iusticiā mie: s; leo de tribu iuda: q̄ est cps: semp p̄ponit pedē dextrū: q̄ est mia. En Bern. sup. can. s̄mo. Pedes xpi quibz venit ambulado ad nos: sunt mia dexter: iusticia sinister. & iō p̄: ponit semp dextrū per miam: iusticiā rāq̄ pe dē sinistrū postponit. Qd̄ p̄z: q̄ p̄imū ad uētus ei? ad nos/ in mia fuit: secundus & vltimus: qd̄ erit iō die finalis iudicij: in iu sticia erit. et iō dicit dauid ps. xliij. pedē dextrū p̄ponēdo: & sinistrū postponēdo. Antuerse vie dñi mia et veritas.

¶ Dixi tertio & vltimo p̄ncipaliter q̄ vir: tus mie sup. alias virtutes hz in deo eritū ad modū fluij ab eētia diuina. Sen. ij. le git: q̄ fluij egrediebaf de loco volupta: tis: q̄ diuidit in quattuor capita. Quid lo cus voluptatis: nisi diuina essentia: vbi oē gaudiū: voluptas & cōtēplatio. Quid flu: uis: q̄ ab eo egredif: nisi diuina mia. En sicut fluius semp currit. semp labif: et ex pedicissime vadit cōtra ceteros terminos et terras villas et ciuitates quas irrigat. Sic de mia vadit: et currit expeditissime cōtra terminos oim terrarū als creatura: rū. Sed d̄: in ter. q̄ iste fluius diuiditur in quattuor: capita. q̄ diuina mia in quat tuor: capitibus & fluijqs partialibz se diui dit: & quattuor: ciuitates magnas irrigat: et per eas transit.

¶ Primus fluij? mie dei vadit et rigat ac trāsit copiosissime: ac cū magno impetu ci uitate paradisi: que est sanctorz brōzū. In beatis ostēdit deus suā maximā miam: q̄ p̄: miat eos vltra cōdignū. sicut fluminis impetus lenificat ciuitate. ps. xlv. Et vide re qd̄ d̄: in ter. de loco per quē trāsit flui us iste: q̄ ibi nascit aurū optimū. Aurum optimū in sc̄tis beatis: d̄: gratia optima: et charitas cōsummata: que eadē est cum gratia & charitate vie: que est bona. S; d̄: ista optima: q̄ p̄ cōfirmationē: que est in

bono: eā ibi amittere vel perdere non p̄nt. Secus de charitate vie: que perdit p̄r per pctm. Et q̄ iste fluius rigat: & trāsit p̄ ci uitate celi: que est hoim brōz. iō ps. lxxx. dicit. Dñe in celo misericordia tua.

¶ Secus fluij? mie dei vadit & rigat ac trāsit p̄ ciuitate inferni: q̄ est hoim dāna tozū q̄bz marie ē dei mia: q̄ puniunt ci tra cōdignū. vñ s̄m doctores merent an nihilationē: & eā desiderāt: s; d̄: iū sit iudē ciū rōnis: nō p̄pter se: s; p̄pter vitatōnē pene: p̄nt & debēt dicere isti dānati illud Thienoz in. c. iij. Adie dñi q̄: nō sum? cō sumpri. Et q̄ fluij? mie dñi trāsit sic p̄ ci uitate inferni hoim dānatoz: iō d̄: in ter. q̄ circūit oēm terrā ethiopia: q̄ ē hoim ni grozū: q̄les sunt dānati p̄f eozū pctm & pena ignis p̄tinuā & p̄petuā. Thien. iij. Denigrata est sup carbones facies eozū.

¶ Tertio fluij? mie dei vadit & irrigat et trāsit p̄ ciuitatē hoim purgatoz: & in illa ciuitate marie relucet dei mia: q̄ ibi pe: na eterna mutaf in rpalē: & iō possunt di cere ciues illi? ciuitatē illō ps. lxxxv. Misia tua dñe magna est sup me: q̄ eruisi aiaz meā ex inferno inferioz. Dicit i ter. q̄ iste fluij? vadit & assyrios. Assyriū interpretanz tur facture vigilātes dño: & facture diles cre: q̄les sunt illi? q̄ sunt in purgatoz: q̄ vigilāt dño: & diliguntur a dño.

¶ Quarto & vltimo fluij? mie dñi vadit & rigat ac trāsit p̄ ciuitatē mundanoz. In mūdo em̄ isto maxime relucet dei mia. d̄: in ter. de isto quarto fluij? vocat euz frates. Eufrates interpretatur frugifer et abūdās: & nō umerito: q̄ mia dei i mūdo multos fructus facit & abūdantes: & spe cialiter circa hoies pctōres: septē fruct? mie facit. Narrat Bern. in quodā suo sermone de mia: septē mias q̄s repit i seipō & facile (inq̄t ipe) & vosp̄si in vobis metz ipis potestis reperire: dicit Bernardus. Prima misericordia q̄ me a multz pecca tis adhuc in seclō positū custodiuit. Ista est: prima dei mia in me: non quidē inter oēs: s; inter septē. Quis em̄ nō videat: q̄ sic in multa cecidi: & i multa alia poterā cecidisse: nisi ops pietas me seruass; . Fa teo: & omnino fatebor: q̄ nisi q̄ dñs ad iuuit me: paulominus cecidisset in omne peccatum anima mea.

Secda mia dei quā reperit in se Bern. est ista. Q̄ legitima (inquit) q̄ gratuita: que

2

3

9. fluij.

1. mja

2. mja

Sina mja dñi in 7° fluij? . 167

Dñica. II. quadragesime.

nō potest explicari sermone. ego peccabā:
et tu dñe dissimulabas. nō cōtinebā a sce-
leribus: et tu dñe cōtinebas a verberibus.
prolongabā ego multo tempore iniquitatē:
et tu dñe multo tempore pietatem.

3
Tertia mīa tua dñe in me est: quia visita-
sti cor meū: et immutasti vt amara fierent
mala: que dulcia prius erant.

9. mja
Quarta mīa tua dñe in me est: (inquit Ber-
nar.) q̄ penitētem misericorditer suscepi-
sti: vt in eorū numero inuenirer: de quib⁹
ps̄. Beati quorū remissio sunt iniquitates:
et quorum tecta sunt peccata etc.

5. mja
Quinta mīa dei in me est: eo q̄ mihi dein-
ceps cōtinēdi et emēdandi prestitisti virtu-
tē: ne recidiuū paterer: et esset nouissimus
erro: peior: priore. Et subdit Bernardus.

In his quinq; die misericordis me a ma-
lo liberas: et in alijs duab⁹ bona largiris.
De due sunt gr̄a promerēdi bonū: et spes
obtinēdi celestis premiū. Propter istas
mīas: nō solū vñā mīam: quas in se dauid
expert⁹ dixit ps̄. lxxviii. Misias dñi in eter-
nū cātabo. Et vnde tot fruct⁹: et tāta abū-
dātia mie: et tāta plenitudo in hoībus mū-
di? Certe hoc facit q̄ sumus in tpe in quo
deus fact⁹ est homo: et assumpsit miseria
hoīum: et participauit: et expertus est eas i
seipso. et sic debuit p̄ oīa fratib⁹ similari:
vt misericors fieret. inquit ap̄ls ad heb.
ij. Et ideo p̄ isto tpe est plenitudo et abun-
dātia mie: p̄ quo tpe dicit ps̄. xxxij. Mīa
dñi plena est terra. Quia igit̄ tāta est prez-
eminētia et plenitudo mie: debemus p̄ pec-
catis nr̄is cū dolore ad deū clamare: et ex
corde cū chananea supplicare p̄ verba the-
matis dicendo: Miserere mei. Sed debe-
mus attente considerare: q̄ ista supplica-
tio possit frustrari: et nō exaudiri: nisi mīa
dei ponere in medio duoz̄ extremoz̄ vir-
tuoz̄. Primū est timor de iusticia. Secū-
dū est spes de venia. Scdm̄ q̄ dicit Greg.
in moral. incassum sperat mīam: qui nō ti-
met iusticiā. et incassum iusticiā metuit: q̄
de mīa nō confidit. vñ ps̄. xxxij. Ecce oculi
dñi super metuētes eū: et in eis qui sperāt
super mīa eius. Ista duo extrema virtuos-
sa: in quoz̄ medio habitat dei mīa: destru-
unt duo vitia et pctā. Primū extremū: qd̄
est timor de iusticia: destruit p̄sumptio et
nimia confidentia. Credūt em̄ desperātes
q̄ deus non possit: nec velit eis parcere p̄
pter horribilitatē et suoz̄ magnitudinē de-
licioz̄. Tales fuerunt cayn et iudas, Kayn

dixit. Maior ē iūctas mea: q̄ vt veniā me
rear. Sed quid respondit Bernar. sup can-
tica sermo. ij. Mentiris cayn. absit immo
maior est ei⁹ pietas: q̄ queuis impietas.

O miser illi: qui propter quodēdē pctm̄:
quantūcūq; magnum: turpe: vile: enorme
desperant de mīa dei. Noueritis q̄ tales
habēt duas imaginaciones. Prima verā,
secūdam falsam: et in illa decipiūt. Pri-
ma eoz̄ imaginatio est q̄ nimis et grauiter
deum offendūt: et quantum est de se sa-
tisfacere non possunt. in hoc verū dicunt.

Secunda eoz̄ imaginatio est q̄ deus est
ita iustus: q̄ nō parceret eis. et talis est. et
pbat Bernar. pulchre: q̄ ista imaginatio
fit falsa sermone. xxxviij. super can. Nā in-
quit Bernar. Dico oēs ignorātes deū qui
nolunt conuerti ad deum: neq; em̄ ob ali-
ud proculdubio renuūt: nisi quia grauē et
seuerum imaginantur: qui pius est. Durū
et implacabile: qui misericors est: ferum et
terribilem: qui amabilis est. Et mentis ini-
quitas sibi formās sibi idolū pro eo quod
nō est ipse. Et arguit Bernar. in illo sermo-
ne contra desperātes. respōdēdo ad quat-
tuor: que ipsi allegāt. Primum est: quia t̄s
ment q̄ peccata nolit dimittere. Sed res-
pondet Bernar. Quid timidi estis modis
ce fidei? Nunquid non ipse affixit ea cruci
manibus suis? Secūdo allegant q̄ teneri
et delicati sunt: et non poterunt emendare
seu ieiunare. Sed respondet Bernar. per
verbū ps̄. cij. Quomodo miserefer pater fil-
ioz̄ miseris est dñs timētibus se: qm̄ ip-
se cognouit figmētum nostrum. Tertio al-
legant q̄ male assueti sunt: et ligati longa
cōsuetudine peccandi. Sed respōdet Ber-
nar. per verba ps̄. cclv. Dñs soluit cōpedi-
tos. Quarto allegāt: q̄ deus est iratus p̄
pter multitudinem criminum. Sed respō-
det Bernar. per verbum apli ad Roma. v.

Ubi abundauit delictum: superabūdauit
et gratia. et ibi abundare gratia cōsuevit.
Quia igitur honorabiles dñi modo sum⁹
in tempore: in quo abundat peccatum: ta-
men et gratia superabundat. vt dicit ap̄ls
et loquitur ad litterā de gratia: qua deus
fact⁹ est homo. Idcirco nullus de dei mīa
desperet: propter peccatū quantūcūq; tur-
pe: vile et enorme ac graue. Sed ponam⁹
dei mīam iter duo supradicta extrema vir-
tuosa. s. timorem de iusticia: et spem de ve-
nia: et ex corde ad deum clamemus: et ei cū
ps̄. xxxij. deuote supplicemus: di. Fiat mīa

*q̄ dñe expert⁹
et miseria abundat*

desperantes

sericordia tua dñe super nos: quēadmodū sperauimus in te. Qd̄ deus sua sancta misericordia p̄mittat nos re captare hic gratiam: et in futuro gloriam. Deo gratias. **Q̄ Dñica. ij. in quadragesima. Ser. viij.**

Lamauit dicēs:

miserere mei dñe. **Mat. xv. et in euangelio t̄c. Honora biles dñi p̄pter rēpus quod est penitentie et satisfactio:**

nis: pro desiderato et felici aduētū dñi nostri: pro quo ordinatur ista processio: sum̄ p̄si thema de euangelio. Lamauit dicens t̄c. Unde in isto sermone erūt due partes Sc̄dm̄ sententiam scripturarum/ reperio q̄ clamor: prouenit ex duobus. scilz. Ex dolore. *clamor p̄uenit ex duobus. f. Et ex amore. ex dolore. ex amore.*

¶ Primo clamor prouenit aliquādo ex dolore. Isto modo clamauit chananea dicēs Miserere mei dñe. i. sis misericors mei doloris fm̄ origenē in home. Quia ergo uerus penitēs semper debet dolere de peccato simulq̄ gaudere fm̄ Augu. et habetur a magistro. iij. sen. di. xiiij. idcirco in p̄ma p̄te mei sermonis: q̄ est rēpus penitentie et satisfactio: uolo declarare quomō p̄ peccato dolendo debem⁹ clamare ut illud nobis parcat et remittat. Zucem̄ de peccato uel penitēte erit uerū dicere: **Lamauit dicens: Miserere mei dñe.**

¶ Sc̄do clamor puenit ex amore. Isto modo clamauit chananea dicens: Miserere mei dñe. Amor mouit illā ad clamādū. Filia mea male t̄c. In filia notatur amor: idcirco in sc̄da parte sermonis uolo p̄tractare q̄ pro desiderato dñi nostri aduētū: p̄ quo ordinatur ista processio: ex amore ad dei m̄iam debemus clamare q̄ desideruz qd̄ habemus de dño nostro: uelit audire acceptare. et tūc de uolubet aduētū dñi nostri desiderāte: erit uerum dicere: q̄ clamauit dicēs: **Miserere mei dñe.**

Et sic primus clamor erit ex dolore. Secundus ex amore.

Prima pars.

¶ Dico igitur ex prima

parte sermonis p̄ncipali: q̄ clamor: aliqui puenit ex dolore. Uolo declarare quō uerus penitēs isto t̄pe dolēdo de pctō ad dei m̄iam h̄y clamare ut ipsi uelit peniā dare;

di. **Miserere mei dñe. Uñ ad istud p̄positum docēs Aug. p̄ pctō ad solā dei m̄iam esse recurrēdū exēplo dauid: sup̄ ps̄. Misere mei deus t̄c. dicit sic. Audite pctōres orātē pctōre: t̄ qualiter p̄ pctis ozare de betis: discite. Audite quid dicit **Miserere mei de⁹. Ipse nāq̄ cām diligētius cōfiderat: q̄ iudex summ⁹ est nec falli p̄t: q̄ sapiēs nec corūpi p̄t. Vidēs igitur nullū aliū locū excusationis uel defensionis esse: id solā m̄iam flagitandā esse dicit: **Miserere mei de⁹. Quāta uirtus hui⁹ uerbi. hec ille. Patet ergo q̄ si pctō: cupit: q̄ de⁹ suū pctm̄ sibi remittat: non restat sibi ali⁹ modus: nisi ad eī⁹ m̄iam reclamare di. **Miserere mei dñe. Rō t̄ declaratio ist⁹ p̄t esse talis. Boe. li. f. de cōsol. metro. iij. ostēdit modū quo aliq̄s p̄t irā alicui⁹ tyāni reddere impotentē: t̄ hoc tribus modis. Pri-********

mus q̄ absentet se ab eo: mutando locū p̄ magna terrarū spacia: t̄ magnā interpositionē. Sc̄ds q̄ nihil expectet ab eo recipere. Terti⁹ q̄ qd̄ tyānus posset ab eo auferre: nō timeat p̄dere. vñ dicit sic in metro: Quid tantū miserī fenos tyānos **Miran tur sine uiribus furētes? Nec speres aliqd̄ nec extimescat Exaraueris ipotētis irā. Aut q̄ quis trepidus pauet uel opat: Q̄ nō sit stabilis: suiq̄ iuris: Abiecit clypeū: locoq̄q̄ moit⁹. Necit qua ualeat trahi catenā. Ad p̄positū reuerendi dñi: isto mō irā dei nō p̄t reddi impotens. Imo op⁹ necessario q̄ ad eī⁹ m̄iam sit recurrēdū: q̄ de su pradictis trib⁹ modis nullū erga eū possum⁹ obseruare. Non p̄imū q̄ absentem⁹ nos q̄ de⁹ vbiq̄ ē. vñ ps̄. cxxvij. Si ascēdero i celū: tu illic es. Et nō sc̄dm̄ qn̄ nihil expectam⁹ ab eo recipere: q̄ b̄tudinē quā oēs hoīes naturalr̄ appetūt: ipse h̄y dare. Vñ oēs hoīes naturalr̄ eē uolūt id q̄ vñū ardētissimo amore appetūt: fm̄ Aug. xij. de tri. c. v. qd̄ fm̄ eūdē eodē li. c. iij. apud academicos: q̄ de oib⁹ dubitabāt: sola hec fuit indubitabilis. vñ Cicero academicorū p̄nceps: cū de oib⁹ dubitaret: interrogat⁹ fuerat aliqd̄ indubitabile: r̄ndit q̄ ita. f. q̄ oēs hoīes appetunt b̄tudinē. t̄ iō maḡ li. iij. disti. penul. c. ij. tractās istam materiā dicit. vnde t̄ Cicero in hoc non dubitauit. Nō tertium. f. illud quod potest auferre: non timeamus perdere. qm̄ fm̄ Augu. vbi. ā. nullo mō possumus uelle miserias: nec autē p̄dita gratia: quā de⁹ p̄t auferre.**

fo. 160

fo. 159

ce. 160
re

Dñica, II. quadragesime

Nam propter peccatū sumus miseri. q: scribitur Proverb. xiiij. Miseros facit populos peccatū. Ideo q: sequitur q: si nullo peccatorum modo: ppter peccatū irā dei possimus subterfugere: nihil aliud restat: nisi ad eius misericordiam reclamādo dicere: Misere re mei dñe. Et causa quare peccatores et penitentes ad diuinā misericordiam plus q: ad aliā fratrem debet clamare est: qm̄ virtus misericordie q: iusticia vel quilibet alia i deo hz tria. Primo habet in deo nasci et esse naturaliter veluti in principio fontali.

Secundo habet magnā potestātē et altā preidentia cum virtute imperiali.

Tertio hz egressum et derivationē ad modū suū ab essentia diuinali.

¶ Dico primo q: virtus mie plus q: iusticie vel alia hz in deo nasci et. Dicunt doctores q: in deo mia considerat vt naturalis et vt in fonte: iusticia vt accidentalis. Declaratur istud triplici motiuo. Primo: q: in deo mia est et incipit a se et se: nullo inestigat: nullo mouēte. P: s: nam sola mia et mero amore pduxit matū et creaturas. An Dionysius de diuinis noib: cap. iij. Amor dei mouit ipm̄ ad pductionē creaturarū. Iusticia autē non a se fuit in deo: sed p accidens et a casu. vñ si angelus et hō nō peccassent: nunq: de iusticiam culpe reordinatiuā exercuisset. et ideo nunq: legitur in scriptura q: deus dicatur p iusticiam: sed pater miarū: vt h: q. ad Cor. f.

Secūdo q: mia in deo considerat vt naturalis et vt in fonte: et nō iusticia. Illa res dicitur esse in aliquo vt in principio fontali: qm̄ est ibi abūdatē et copiose: alia autē non. Sic autē est in deo de mia: nō de iusticia. vnde Deut. c. v. formaliter text: hz sic. Ego em̄ sum dñs deus tuus. deus emulato: reddēs iniquitatē patrū in filios in tertiā et quartā generationē his q: oderūt me: et faciens misericordiam in multa milia diligētibus me: et custodiētibus pcepta mea. Ecce quomō deus vtitur iusticia: q: solū in tertiā et quartā generationē. Ecce quō multo plus et abūdatē mia: q: in multa milia. et ponit fm̄ doctores finitū p infinito. Tertium motiuū: q: mia dei considerat in deo vt proprie propria: nō iusticia. vñ sicut ppriū est igni calefacere. et soli illuminare: sic deo fm̄ Greg. in collecta. Deo cui propriū est misereri semp et peere. Et p hoc logici dicūt q: propriū est qd soli inest. in predicabili

bus in cap. de pprio. Modō ita est q: hz chus: fuerit vere et ppriissime hō aīal sociale p naturā. vñ frequentissime fuit in societate i puiuis cū discipulis: tñ qñ aliqd singularissimū op? mie debebat exercere vel oñdere: semp reperit sol: vt p: in sacra scriptura in sex locis.

Primo dimittere peccatū ē op? maxime mie et in h reperit sol. Lu. v. Quis pot dimittere peccatū: nisi solus deus?

Secundo p nr̄is peccatis scire penitiam facere: est op? maxime mie: et in hoc reperit sol. vñ Mat. f. d: Erat iesus in deserto. xl. diebus et xl. noctibus: et sequit Erat q: cū bestiis.

Tertio p nr̄is peccatis ad deū orare: ē opus maxime mie. et in h reperit sol. Mat. xiiij.

Ascendit iesus in montē solus orare. Quarto adulterā accusatā liberare: opus fuit maxime mie. i hoc reperit sol. Jobis viij. Remansit iesus solus: et mulier i medio stans.

Quinto discipulos incredulos ad fidem reuocare: fuit opus maxime mie. in hoc reperitur solus. Dixerunt em̄ ei discipuli Luce. xiiij. Tu solus peregrinus es.

Sexto capti: mori: tradit: vt posset hoīem relicto eo omnes fugerūt. Mat. th. xxy. et Mat. xiiij. Ipse eis dixerat Job. xvj.

Venit hora vt dispergami vniūsq: in propria: et me solum relinquatis. Ecce domini q: in oibus effectibus: in qbus ostēditur et significatur opus mie: christus solus reperit. Et quid istud significat: nisi q: mia in deo est vt proprie propria et naturalis: et sicut in principio fontali. quia sicut allegatum est: propriū est quod soli inest. Et sic p: s: p: p: peccator: et v: penitens ad misericordiam dei debet reclamare: qm̄ mia in deo est naturalis.

¶ Dixi secundo principaliter q: virtus mie plus q: iusticie et. vel alie virtutes: habz potestatem et. Vnde sciendū q: licz deus sit vna simplicissima essentia: et i ipso nō sit nisi vna virtus: tamē dicim: q: in deo sunt plures virtutes ppter diuersas habz bitudines ad creaturas vt formaliter dicit magister in li. f. di. xxy. c. f. in principio Dicimus q: q: in deo sunt oēs virtutes: cuz sit summa et vna scus. imo fm̄ sanctum Thom. vbi est vna scus: sunt oēs virtutes: quia virtutes sunt connere. et fm̄ q: dicit

fo. 160

intra p infinito
3

h: d: sit vna simplicissima eēna q: in eo nō sit nisi vna virtus. tñ diam eē plures virtutes p: diuersas h: virtutes ad creaturas q: oēs virtutes sunt connere

Johānes de somniū pharaonis epla. iij. An forsitā regnū vtrūq ita desolatū ē ⁊ diuisum: vt vnā recipiat: vnā eruēs: aliā in duat: vnā excludēs: aliā introducat: absit. Sz si q̄s vnā leserit oēs ledit: q̄ nimis cū carena aurea confederate sunt ⁊ cōnere. In deo em̄ l̄y sint oēs virtutes: tñ virtus mie super oēs habet optimū imperium ⁊ principatū. Due em̄ sunt ī deo virtutes: ⁊ quelibz hz suā curiā: in quibz curijs maxime expediunt negocia pctōis. scz iusticia ⁊ mīa. ⁊ a curia iusticie licitū ē appellare ad curiā mie: tāq̄ a minori ad maiorē: qz mīa superalrat iudiciū. Jac. ij. Legit. ij. Reg. ij. q̄ David sup vnā militē sibi fidelissimū cōmisit tria pctā. s. homicidij pditionis ⁊ adulterij. Pro istis vt habet in cap. sequēt: p nathan pphētā ad curiam iusticie citat: fuit: s; ipe ad curiam mie appellauit: qm̄ p his peccatis ps. Adserere mēi deo. cōposuit. Ad curiā iusticie fuit citatus petrus qm̄ xpm̄ negauit: s; ad curias mie appellauit qm̄ amare fleuit. Mart. xxvj. Idē de ml̄t alijs pctōibz. Idē Petrus de rauēns cōsiderās istud imperiū qd̄ hz mīa sup iusticiā: ad ppositum dicit. Mīa pctōis lib rat ⁊ restituit scōs: quia nisi fuisset mīa: David cū adulterat amiserat pphetiā: ⁊ petrus cū negat aplici ordinis p dicerat pnciparū: ⁊ paulus cū blasphemat remiserat persecutor. Imaginat hollor: q̄ iusticia ⁊ mīa sunt corā deo faciēdo sibi relationē de his q̄ sūt in curijs suis super negocio pctōis: ⁊ narrās q̄libet pcessum suū dicit iusticia illd̄. ps. ix. In operibus manū suarū cōprehēsus est pctōr. ⁊ dat sntiam p illud qd̄ sequit. Cōuertant pctōres in infernū. Mīa tñ maior narrat pcessus suū dicens. A porta inferi eruedne aīas eorū. Iusticia dicit illud Luc. xiiij. Nemo virozū illoz q̄ vocati sunt: gustabit cenaz meā. Mīa dicit. Pauperes ac debiles et cecos ⁊ claudos introduc huc. ibides. Iusticiā dicit Eszech. xvij. Aīa que peccauerit ipa moriet. Mīa dicit qd̄ dicit. ecclia. Nolo mortem pctōis tē. Sic ergo patet declaratū qd̄ pctōr ⁊ verus penitens ad dei mīam debet recurrere ⁊ clamare: qm̄ mīa in deo hz magnā potentia ⁊ presidētiam. Q̄ dixi tertio pncipaliter qd̄ virtus misericordie plus q̄ iusticie vel alia exit sicut fluius ab essentia diuinali. Legit Ben. ij. q̄ fluius egrediebaf de loco voluptatis

qui diuidit in q̄rtuor capita. Quid locus voluptatis: nisi diuina essentia: vbi omne gaudiū: omnis voluptas ⁊ complacentia? Quid fluius q̄ ab eo egredit: nisi ei⁹ mīa: vñ sicut fluius q̄ semper currit: semper la bitur: expediētissime vadit cōtra ceteros terminos ⁊ terras: sic mīa dei contra creaturas. sed d̄ in textu. q̄ diuidit in q̄rtuor capita. qz fluius diuine mie in q̄rtuor fluios se diuidēs: i q̄rtuor ripas siue ī quat tuor magnas ciuitates vadit: ⁊ p eas copiosissime transit.

Primus transit per ciuitatē celi q̄ est scōrū beatorū. ostendit em̄ in bris summa dei mīa: qz pmiātur vltra condignū. Dicitur ī textu de loco: p quē iste fluius trās it: q̄ ibi nascit aurū optimū. In bris em̄ aurū optimū est: qz charitas est grā optimā: que apud doctores ī patria dicit cōsummata. De ciuitate celi per quam iste fluius transit: dicit in ps. xxxv. Dñe in celo misericordia tua.

Scōs fluius diuine mie vadit ⁊ copiosissime trāsīt p ciuitatē inferni: que est hoīm dānatorū: in quibz maxime relucet dei mīa: qz puniunt citra condignū. vñ snt doctores licet mereāf annihilationē: ⁊ eā desiderēt: possūt tñ dicere isti. Mīe dñi qz nō sum? cōsumpti. Zhen. iij. Et qz iste fluius vadit ad ciuitatē inferni: id bene d̄ in textu. q̄ circūit terraz ethiopiē: que est hoīm nigroz: q̄les sunt dānati. ppter eoz pctm̄ cōtinuū. nā d̄ Zhen. iij. Denigrata est sup carbones facies eorū.

Tertius fluius vadit tē. p ciuitatem hoīm purgandozū. In purgatorio em̄ relucet maxima mīa dei: qz ibi pena eterna in tēporalē commutat. Isti possunt dicere de isto fluiuo illud ps. lxxxv. Mīa tua dñe magna est sup me: ⁊ eruisi aīam meam ex inferno inferoz. Et qz iste fluius transit p ciuitatē purgandozū: id bene d̄ in textu q̄ vadit cōtra asyrios. Assyri interpretatur facture vigilātes dño: ⁊ facture dilecte quales sunt illi q̄ sunt in purgatorio: qz vigilāt dño: ⁊ diligunt a dño.

Quartus fluius diuine mie vadit ⁊ trāsīt per ciuitatem mundi: qui est hominū terrenozū. In mundo em̄ maxime relucet dei mīa: ideo iste fluius vocat eufra tes: qui frugifer interpretat: qz mīa dñi in mūdo multos fructus facit: specialiter septē de qbz. Berū. ī sermōe. In me video

Dñica. II. quadragesime

septem mias dñi. Vide hoc supra sermo-
ne immediata precedere. Et q̄ iste fluui-
transit per mūdā: qui est ciuitas hominū
terrenorū: id bene d̄: in p̄. xxij. M̄ia dñi
plena est terra. P̄t̄ ergo ḡn̄aliter declara-
tū quō p̄t̄ō: r̄ versus p̄ntens hoc tpe ad
dei miam debent recurrere: et clamare: vt
deus suū p̄ctm̄ velit parcere. Ad hoc ipm̄
inuitat Ero. xxij. Si clamauerit ad me: ex-
audia eū: q̄ misericors sum. Et sic de pri-
ma contēplatione: in qua dixi q̄ est tēpus
p̄ntē r̄ satisfractionis: hōies debent ad dei
miam clamare p̄ p̄ctō. r̄ iste clamor debet
procedere ex dolore.

Secunda pars.

¶ Sed dixi in secunda

parte p̄ncipali sermonis: q̄ vt explicē mo-
tiuū istius p̄cessionis: debent ad dei miam
clamare pro aduētū dñi n̄ri desiderato: et
iste clamor d̄z procedere ex amore. Ad cla-
mādū r̄ inuocādū dei miam: p̄ p̄spero ac
felici aduētū dñi n̄ri: quatuor amores
nos debet mouere: quos quidem amores
reperio in scriptura: et in practica.

Primus amor est naturalis: qualis est in-
ter patrem et filium.

Secundus amor est matrimonialis: qua-
lis est inter sponsum et sponsam.

Tertius amor est socialis: qualis est inter
amicum et amicum.

Quartus amor est ciuilitas: qualis est inter
corpus r̄ sp̄m̄: r̄ inter caput r̄ mēbrum.

¶ Dico p̄mo q̄ amor naturalis: qualis est
inter patrē r̄ filiū: de quo amore satis p̄t̄
de filio suo Mar. iij. r̄. xvij. et Mar. j. Dic
est filij meū dilectus. Fr̄e Mar. ix. Dic est fi-
lij meū charissimū. Certe dñi iste amor d̄z
nos mouere ad dei mias clamādū pro ad-
uētū dñi n̄ri. Nōne em̄ filij naturalr̄ desi-
derat patrē: Et q̄ sūt filij dñi mei nisi nos:
et q̄s n̄r̄ p̄r̄ nisi dñs n̄r̄. Literall̄ d̄z. j. Re-
gū. xij. q̄ filij vni⁹ anni erat saul cū regna-
re cepisset. Saul ponit per multos docto-
res in d̄t̄iuo: r̄ hoc est verū: hic fuit isbo-
seth. Sed moraliter dñi: quid istud signi-
ficat? Certe nō aliud nisi q̄n̄ rex incepit re-
gnare: statim incepit habere filij vni⁹ an-
ni: q̄ de quolibet subdito r̄ vasallo habet
curare tāto amore: et tāta diligentia: ac fi-
esset filij vni⁹ anni. p̄ tāto dicit p̄bs. j. Po-
li. q̄ p̄r̄ p̄ncipat filijs p̄ncipatu regali.
et Seneca li. de clemētia ad nerōnē dicit:

q̄ talis est cōpassio regis ad subditos: sicut
patris ad filios. Vomer⁹ em̄ in li. de na-
tura deorū: vocat iouē patrem hominū: ex
quo erat rex hominū. et Seneca vbi. s. dicit:
q̄ regē pp̄rie patrē patrie appellam⁹. Le-
tera aut̄ noīa honori data sunt. Ecce ergo
dñi mei: q̄ nos sumus filij: ipse aut̄ p̄r̄ n̄r̄
est. Cū ergo sibi vt patri teneamur i hono-
re r̄ amore. vñ dñs Malach. j. Si p̄r̄ ego
sum: vbi est honor meus? Ambro. dicit q̄
apes tātū regē suū honorāt r̄ diligunt: q̄
ipm̄ summa p̄tectione defendūt: et p̄ suo
rege mori plerūq̄ putāt. Si ergo aīalia ir-
rationalia regem tātū amāt: tātū diligūt:
quāto magis nos: qui sumus hōies ratio-
nales: n̄r̄m dñm diligemus: r̄ honorabi-
mus: ac desiderabimus? Certe sic. Pro ad-
uētū dñi n̄ri igit tā desiderato: ad diuinā
miam clamabim⁹. et iste clamor: p̄cedit ex
amore naturali: q̄lis est inter patrē r̄ filiū.

¶ Sed dixi secūdo in ista parte: q̄ est ali⁹
amor matrimonialis: qualis est inter sp̄s
sum et sponsam. de isto amore habetur in
practica: r̄ etiā in scriptura. Sap. viij. Nac
amaui: et exquisiui eam a iuuerute etiam:
r̄ quesui sponsam mihi eā assumere: r̄ ama-
tor factus sum forme illius. Certe dñi: iste
amor d̄z nos mouere ad dei miam clamā-
dū p̄ p̄spero aduētū dñi n̄ri. Nunqd̄ sp̄s
sua valde desiderat et amorofoe clamat p̄ de-
siderio sponsi sui: maxime si longo tpe fue-
rit absens? Certe sic. Et que est sponsa dñi
n̄ri: nisi ista ciuitas: et alia loca sua? Iste
em̄ sp̄s dñs n̄r̄ tenet debitū reddere per
curā regitiuā regni. vnde Job. de somnio
pharaonis offēdēs quō dñs cura regitiua
tenet debitū reddere: ad p̄positū dicit sic
epla. xvj. Bonū est libero r̄ absoluto mari-
talē copulā fugere: malū est copulato solu-
tionem querere. bonū est persone priuare
curā pastoralē vel regā nō curare: malū ē
persone publice curate curā postponere.
Quapropter rex curā regiā: sponsam legi-
timā sibi diuinitus copulatā repudiando
nō debet repellere. qd̄ deus coniūgit non
debet separare. Nō negam⁹ sanctū saluta-
re scribere: r̄ meditari: p̄dicare: orare instā-
ter. Herūtamen veritas imperat etiam ta-
lia suspendere p̄pter solutionē debiti con-
iugalit. Ita q̄ hic cōcludit iste: q̄ cura re-
gitiua regni est sp̄sa dñi legitima. Certe
q̄ licet sponsa gratissima multū desideret
presentiā sui: p̄p̄tū tādiu absentis: in mult

p̄essione pro
uentu regis

or
q̄ amore

2

1

2

3

4

amor naly

amor n̄ri in omnia

tā consolatur qñ sponſus ſuus eſt abſens in locis vel terris: vbi eſt multū glorioſus multū precioſus: ⁊ p̄tra ſuos inimicos potēs ⁊ virtuoſus. Et hoc ipſam multū cōſolatur: qz ex hoc ſibi reddit amabilior. Ad p̄poſitū lz ſue ciuitates vel ville multū deſiderent preſentā dñi noſtri ſui ſpōſi chariſſimi: tñ iſte ciuitates cōſolantur: qz conſtat qd ſuus charus ſponſus dñs nr eſt ⁊c. multū glorioſus. et ex hoc multū amant ⁊ diligunt. Concludēdo ergo dico qd ad clamandū dei miām p̄ aduentū dñi nrī mouemur ⁊ ercātamur ex amore matrimoniali: qualis eſt inter ſponſum ⁊ ſponſam.

¶ Sed dixi tertio qd eſt alius amor. ſcs ſocialis qui eſt inter amicum ⁊ amicū: de quo in practica et etiā in ſcriptura. Mar. v. Diliges amicū tuū. Lerte iſte amor nos mouet p̄ aduentū dñi noſtri ad dei miām implorandum. Quis enī rex: aut mūdi principes / magis amicus ſui populi / ſuorū ruraliū qd dñs nr. Declaro ex trib⁹: ex quibus cōiter fundatur amicitia. ſm p̄bm.

In equalitate.

In humilitate

In clementia ac pietate.

¶ Primo in equalitate. et qd mundi principis magis ſe hz in oibus ad ſuos natura les vaſallos ſicut dñs nr: quādo cumqz emī cū aliquo loquit: ita ad eū ſe hz: ac ſi eſſet ſuus equalis.

¶ Itē amicitia fundat in humilitate. Dicit Grego. xx. moral. O qd bene ſimul ſtant humilitas et maieſtas. Maieſtas ⁊ regalis dignitas magnum quid eſt: ⁊ ideo bene ſtat cum ea humilitas: quia tūc maius qd eſt. Nota qd de numero qd facit ſummā magnā: nam et cifra ſibi addita: que facit reddere multo maiorē. Et quis inter omnes mundi principes magis humilis: qd dominus noſter?

¶ Item tertio et vltimo / amicitia fundat in clementia et pietate: que quidē clementia decet regem ac principē. nā ſm Seneca cam de clementia ad neronem: nihil tātum ſuſcitat peccatorē ſicut clementia ac benignitas preſidēris. p̄o tanto vt habet in geſtis romanorū quidam rex eorū Titus videlicet imperator dixit. Neminem decet a facie principis triſtem diſcedere. Quod bene obſeruat dñs noſter. nā ſe hz ad quēlibet noſtrū vt verus amicus: et quaſi equalis per ſuam maximā humilitatē clemē-

tia et pietatē: quāpt̄pter apud ſuos redit multū dilect⁹ ⁊ amabilis. ſcit em̄ illud qd dicit Valerius li. v. c. f. Qui vult amari laſguida tāgat manu. Vmanitatis dulce do etiā effrenata barbarorū iurgia als igeſtia penetrat: roſuoſqz et truces hoſtium emollit oculos. An de iſta hūili amicitia: quā dñs noſter hz ad ſuos: p̄t dici illud quod ſcribit Exo. xxiiij. Loquebar dñs. ſ. dñs noſter ad moyſen. i. ad quēlibet ſimplicem ⁊ pauperē: qui ſignificat per moyſen: qui in maxima paupere natus fuit: ſicut ſolet hō loqui ad amicū ſuum. Concludendo igitur dico qd ad clamandū ad dei miām pro aduentū dñi noſtri / mouemur ⁊ inſtigamur ex amore ſociali: qualis eſt inter amicum ⁊ amicum.

¶ Dixi quarto ⁊ hic ſimis: qd eſt alius amor aſialis: qñs eſt inter corp⁹ ⁊ aſiam inter caput ⁊ mēbrū. de iſto amore habet in practica: ⁊ etiā in ſcriptura. Formalr em̄ dicit magiſter in. ij. di. f. Eam que de terra eſt: in tāta dilectione ſpūs vn̄i: vt nō valeat arctari ad hoc vt velit eam relinquere. et Job dicit in. c. ij. Pelle pro pelle: ⁊ cāca qd homo hz: dabit pro aſa ſua. Et mēbra tanta dilectione: ⁊ tāto amore vniūtur inter ſe: qd ipſa hñt: que ſunt ſigna magne dilectionis ⁊ maximī amoris. Prīmū qd vniū mēbrū nō inuidet alteri mēbro: eo qd non habet officiū ſuum. Secūdo vniū mēbrū ab alio leſo nō ſe vindicat. Tertio vniū alteri cōpatit. Quarto vniū mēbrū ſibi reputat fieri qd alteri ſit. p̄z de ore qd ſtatim clamat. Sed lz in ſe tantū amorē habeant: tñ multo plus ad caput. Ad p̄poſitū ſicut ſcribit Plutarch⁹: regnū eſt ſicut vniū corp⁹: cui⁹ dñs eſt caput: cetera vero mēbra ſubditi. In iſto nāqz regno / dñs vos eſtis mēbra principaliora. Ita dicit apoſtolus I Rom. xij. Multi vniū corp⁹ ſumus in xpo: ſinguli autē alteri alterius mēbra. Et Johānes de ſōnio pharaōis epla xvij. dicit. An ignoratis qd oēs exiſtimus vniū corpus: alter autē alterius eſt mēbrū: vniuerſa autē mēbra nō vnicū habent actū: ſed oculis cōceſſum eſt intruere manū: operari: nec manus oculis inuidere viſionem: nec illi manibus operatione. Cū ergo nos ſimus mēbra: dñs noſter caput: nunqd ipm amabim⁹? nunqd ipm deſiderabim⁹? Lerte ſic. Itē corpus iſtus regni nos ſumus. aſa iſti⁹: corp⁹ dñs nr.

amor aialys

Dñica. III. quadragesime.

Patet qđ corpus per aiam habet vitam. An vita politica: aut civilis in regno nisi a rege? Scribis in libro regū qđ quando consecrabant nouiter reges: oēs alta voce clamabant. *Viuat rex. vt ptz. s. Reg. r. de saul vncto in regē. 7 Salomone vncto in regē cecinerūt buccina: 7 dixit oīs populus: Viuat rex salomō. iij. Regū. s. Et ioram vncto in regē legif. iij. Reg. xj. in hūc modū. Produxitq; filiū regis: 7 posuit sup eū diademā: 7 testimoniu: feceruntq; eum regem 7 vnixerunt: 7 plaudentes manu dixerūt. Viuat rex. 7 Neem. ij. Rex in eternum viue. item Baruch. s. cap. Oia te p vita Nabuchodonosor regis babilonis: 7 pro vita Balthasar filij eius: vt sint dies eorum sicut dies celi super terram: 7 vt det dominus virtutem nobis 7 illuminet oculos nostros: vt viuiam: sub vmbra nabuchodonosor regis babilonis: 7 sub vmbra balthasar filij eius: et seruiamus eis multis diebus: 7 inueniamus grām in conspectu eorum. Sup isto dicunt glossatores qđ pro tanto vita regis per populu precabatur: qđ vita regis est vita populi. Pro t̄aro. s. ad Timoth. ij. Obsecro puimū omniū fieri obsecrationes/orationes/postulationes/gratiarū actiones p oibus hoibus: p regibus: 7 oibus qui in sublimitate constituti sunt: vt quietam et tranquillam vitā agamus in omni pietate et castitate. Unde et in decretis. xiiij. q. v. c. non frustra. Nō frustra sunt instituta potestas regis: 7 cognitio ius: vngue carnificis: arma militis: disciplina dominarū: seueritas etiā boni patris. habēt oīa ista modos suos/causas/rōnes/vtilitates: hec cō timētur: et mali coercentur: et boni quieti inter malos viuūt. Concludēdo igitur dico qđ ad dei miā clamādū p aduentū dñi nr̄i instigamur 7 mouemur ex amore aīali: q̄lis est inter corpus 7 sp̄s caput et membra. Et sic ptz sc̄da pars sermonis totaliter perfecta et declarata: in qua dixi qđ explicare moriuū istius p̄cessionis quapropter debemus ad dei miā clamare pro aduentu dñi nostri tā desiderato. 7 iste clamor p̄cedit ex amore: fm qđ declarauī. Placeat altissimi. 7c. Deo gr̄as.*

¶ Dominica. xv. post trinitatem. Spiritu ambulemus.

¶ Dominica. xiiij. post trinitatē. Ambuletis digne.

¶ Dominica tertia in quadragesima. Sermo. s.

¶ Obulate in dilectione.

ad Ephe. v. cap. Juxta scripture veritatem p nostri sermonis introitu formo talē p̄positionē.

¶ Lupiētes suos pctōz obtinere remissionē Lupiētes mereri magnam mercedem et retributionem.

¶ Lupiētes filij dei fieri per adoptionem. Debent ambulare per viam amoris 7 dilectionis.

¶ Dixi p̄mo 7c. ita dicit br̄s Aug. Ergo ad dilectionē inimicōz vos admoneo: qđ ad sanāda pctōz vulnera nullū medicamentū vtilius cognoscit. hec ille. Similit̄ etiā legif Luca. viij. de magdalena de qua xps dixit. Remittuntur ei peccata multa qm̄ dilexit multum.

¶ Dixi sc̄do 7c. ita dicit xps Luc. vj. Diligite inimicos vestros benefacite: 7 mutuū date nihil inde sperātes: 7 erit merces vestra multa: 7 eritis filij altissimi.

¶ Dixi tertio 7c. ita dicit Aug. Qui dilexerit inimicos: hic erit dei amicus. 7 nō solum amicus sed filius. Quāta gr̄a qđ nos serui digni nō sumus: 7 inimicōz dilectione filij dei efficiamur. hec ille. Ptz igit̄ tertia pars: et per consequēs tota regula ascripta: ad n̄m pro sumpta. postitum applicādo. oēs vos desideratis: vel debetis desiderare.

¶ Vestrorū pctōrum plenam remissionem. Consequi eternam retributionem. Effici filij dei per adoptionem.

¶ Dixi p̄mo qđ vos oēs vultis 7 desiderat̄ pctōz v̄roz remissionē. Ita habet i p̄s. l. Amplius laua me dñe ab iniqua. mea 7c. 7 alibi. scz ps. cxiij. Concupiuit aīa mea desiderare iustificatōes tuas i oī tpe.

¶ Dixi sc̄do qđ vultis eternā retributionē. in p̄s. xxxvij. Dñe ante te oē desi. meū. et alibi videlz ps. xij. Quēadmodū desiderat ceruus ad font. aqua. ita desi. aīa 7c.

¶ Dixi tertio qđ vultis esse filij dei per adoptionē. Nō est: qđ quilibet desiderat illud habere qđ est sibi vtile 7 bonum. qđ vt dicit Prover. xj. Desiderat iustus oē bonum est Einuilibet aut̄ est vtile qđ fit filij dei: qđ ex hoc consequit̄ eternā hereditatē. quia ad Rom. viij. scribis. Si filij: 7 heredes: hec

ta regē
ta p̄p̄

redes quidē dei: coheredes autē christi. Ex antedictis igitur foimetur ratio et resu-
matur maior: et minor. ergo si p̄dicta vultis
ambulare in dilectione. In quibus ver-
bis duo tanguntur.

Primo maneries valde vtilis pro celesti
glia p̄sequēda: in h̄ q̄ dicit. Ambulare.
Secundo via multū gratiosa a nobis tenen-
da: in hoc q̄ dicit. in dilectione.

Prima pars.

Circa primū est scien-
dum q̄ ambulare cupienti ad patriā glo-
sam tria sunt necessaria: ad similitudines
ambulationis corporalis.

Primo debet expectare et observare tem-
pus idoneum et conveniens.

Secundo debet ambulare et laborare p̄tinue
p̄positum suum nō intermittens.

Tertio debet querere operā dare: vt ad-
sit ei bona societās et bene placens.

Primo dixi q̄ d̄ tēpus aptum observa-
re et cōsiderare. Rō est. videmus cōiter q̄
illi q̄ h̄nt ire p̄ locū tenebrosū: vbi sunt
multa pericula et offendicula: tales indi-
gent lumine: et captāt tēpus aptum et cla-
rū. talibus em̄ d̄: Joh. xj. Si quis ambu-
lauit in die: non offendit: q̄ lucē huius
mundi videt. Modo sic est q̄ nos habet
mus ire p̄ mūdā istū tenebrosū et obscu-
rum: vbi sunt multa pericula p̄tōrum. iō
s. Johā. ij. scribit. Omne qd̄ est in mūdo:
aut est cōcupiscētia carnis: aut concupi-
scentia oculorū: aut supbia vite: q̄ non ex-
p̄re: sed ex mūdo est. et iō d̄? volēs ne in
hac vita offenderemus illis q̄ volunt am-
bulare corpaleriter p̄uidit de luce corpali.
q̄: vt d̄: Ben. s. Fecit de duo lumina ma-
gna. luminare mai⁹. s. solē: vt p̄eesset diei
et luminare min⁹. s. lunā: vt p̄eesset nocti
et stellas: et posuit eas in firmamento celi
vt lucerēt sup̄ terrā. Et nō solū p̄uidit de
luce illis: q̄ ambulare corpali vōlūt: imo
etiā illis q̄ in mūdo isto volunt ambulare
sp̄uali per bona opa: posuit et ostendit di-
uerfos sc̄tōs p̄es in veteri lege et noua: q̄
fuerūt vt stelle lucentes per opa merito-
ria: q̄ viam celi: et diuerfos modos veniē-
di ad gloriā eternā nobis ostenderunt.
Et hoc est qd̄ tangit Grego. xv. mora. c. ix.
vt dicit. Et noctis n̄e tenebras stellarū
radius tangeret: ad ostendendā innocen-
tiam venit abel: ad ostendendā actionis

mundiciā venit enoch: ad insinuandā iō-
ganimitatē spei et operis venit noe: ad
manifestandā coniugalis vite castimonā
venit ysaac: ad insinuandā laboris tole-
rantiam venit iacob: ad dependendā pro
malo bone actionis siue retributiōis gra-
tiā venit ioseph: ad ostendendā mansuetu-
dinem venit moyses: ad informandā cir-
ca aduersa fiduciā venit iosue: ad osten-
dendā inter flagella patientiā venit iob.
Ecce q̄ fulgentes stellas in celo cernim⁹:
vt inoffenso pede opis iter nostre noctis
ambulemus. hec ille. Sed multi sunt de
quibus d̄: Johā. ij. Lux venit in mūdū:
et dilexerunt hoīes magis tenebras q̄ lu-
cem. Quia reuera licet vita p̄ns sit tēpus
discedendi a peccatis: et bñ operandi: ta-
men pauci sunt q̄ ambulent in bonis ope-
ribus: et a p̄tō recedere velint. Nā modo
quidā ambulāt in tenebris simonie vt cle-
rici: quidā in tenebris supbie et prede vt
militēs et potentes: quidā in tenebris
ysure vt mercatores et burgenses: quidā
in tenebris fraudis et doli ac deceptionis
vt regatarij: quidā in tenebris inuidie vt
artifices et laboratores rurales. et fere oēs
in tenebris detractionis et fornicationis.
Cōtra tales clamat ap̄ls ad Ephē. iij. Testifico: in dño: vt iam ampli⁹ non ābu-
letis sicut et gentes ambulāt in vanitate
sensus sui. Ille enim ambulat in vanita-
te: q̄ ambulat in illis vnde nullā consecū-
tur vtilitatē: sed semper periculum. tales
sunt qui ambulāt in peccato. Teneamus
ergo nos consiliū xpi dicentis Johā. xij.
Ambulate dū lucem habetis: vt tenebre
vos non cōprehendant. q. d. ambulate. i.
a p̄tōp̄ tenebris et a mundo recedite. dū
lucē habetis. sc̄z vite et gr̄e ad penitendū
ne tenebre vos cōprehendant. Ambulate
ergo charissimi in bonis operibus: et non
differatis penitere: neq̄ sitis sicut coru⁹:
qui semper dicit cras cras: et nunq̄ ve-
nit ad illud cras: quas credunt semper vi-
uere: et aliquotiens ita cito moriunt. ita
recte et multis contingit sicut cuidā dis-
uiti: de quo in vitasp̄atrū legitur q̄ qui-
dam sanctus pater vidit equites horribi-
les et super nigros equos insidētes: ī ma-
nibus baculos igneos gestantes: qui ad
domū cuiusdā diuitis in extremis laborā-
tis dimissis equis ad ianuam: intraues-
runt domū in qua decubens iacebat: qui

coruus.

et.

Dñica, III. quadragesime

eos vidēs clamare cepit. Inducias: inducias. qui ipsum arguentes nec vnus ho-
re spaciu concesserunt: sed animā ipsius in
continenti crudeliter rapuerunt. Ideo cō-
sult beatu Grego. inquiens in homelia
Dum tempus opportunū est fratres vnus
quisq; prauitatem deserat: a vitijs perse-
ram contritionē surgat: dei patientiam
pertimescat: ne dum tranquillū despicit:
iratum postmodū euadere nequaq; pos-
sit. hec ille.

Dixi scđo q̄ debet habere continuandi
fortitudinē. Ratio est: nullus potest dare
melius consiliū alicui peregrino vel via-
tori: nisi q̄ ambulet continue: q̄ quando
stat extra terram ppriam: continue expē-
dit: et nihil lucratur. Et in exemplum hu-
ius legitur Genes. xxxv. q̄ iacob volebat
reueri de domo laban: in qua peregrina-
batur: ad domū ppriam. Adodo sic est q̄
oēs nos sumus peregrini in mundo isto:
non enī in mundo isto facimus nisi bre-
uem transitū. vnde Seneca. Hac cōditio
ne mundū intrauit: vt eirem. etiā dicitur
ij. ad Cor. v. Vidi sumus in hoc corpo-
re: peregrinamur ad dō. Quia sicut vide-
mus q̄ peregrini non stant diu in vno lo-
co: imo videmus q̄ in vna domo ista no-
cte iacent isti peregrini: et alibi alia nocte.
Ita ad sensum nunc istud hospitium est
istius dñi ad vnum annū vel duos etc. ad
ser vel octo etc. alterius erit. Adodo forte
nulla domus est in qua habitet: qui habi-
tabat sunt quinquaginta vel seraginta
anni: quia oēs erant hospites et peregrini.
Ideo expedit nobis q̄ continue ambu-
lemus versus terram nostrā. scz gloriā pa-
radisi. Et de hoc nos admonet Bernard.
in quodam sermone di. Festinem⁹ ad lo-
cum tutiorem: et ad agrum vberiozem: ad
pastum suauiorē: vt habitem⁹ sine metu:
abūdem⁹ sine defectu: epulemur sine fasti-
dio. h̄ ille. Ad hoc etiā nos hortatur dñs
p̄ pp̄bas Diei. vs. Interrogate de semitā
antiquis que sit via bona: et ambulare in
ea. Et dicit ambulate: et non quiescite: q̄
vita presens nō est data ad quiescendum
in hoc mūdo: sed continue mori appro-
pinquamus: quia nunc propinquior sum
morti: q̄ essem quando sermonē in cepi: et
propinquior ero in fine sermonis q̄ modo.
Ideo apparet q̄ vita nostra est sicut vita

peregrini viatoris. Et ideo beatus Grego.
xxij. lib. moralium. Quot dies vite peragi-
mus: quasi in itinere ad locū propositum
tor passibus appropinquamus: presentē
vitā quasi viā subiuciendo transimus. hec
ille. Ergo hec est via: ambulate in ea.

Tertio dixi q̄ debemus eligere bonam
societatem. Ratio est: quia sicut oīa agen-
da sunt cum deliberatione et consilio. Im
illud Eccli. xxxij. c. Sine cōsilio nihil faci-
as: et post factum non penitebis. Porissis-
ime tamen cū deliberatiōe socios et fami-
liares debet quilibet eligere. Et causa est
q̄ differentia est inter bonos et malos.
quia vt dicit Hieronym. in epistola ad de-
metri adem virginem: qualis est quicūq;
taliū consortio delectatur. q̄ videmus cō-
munitē q̄ malus libenter associatur ma-
lo. et peccator et vitis similiter peccatori.
et bonus homo bono. Unde narrat. Vale-
rius lib. viij. de memorabilibus dicit et fa-
ctis romanorū: q̄ cum quidaz stolidus au-
diēte pythagora philosopho: diceret: mal-
lem cum mulieribus q̄ cum philosophis
conuersari. Et inquit pythagoras: in-
ceno plusq; in pura aqua versatur. Et id
quia peruersa societas et mala est multo-
tiens ruine causa et mortis: et q̄ sint pri-
us et mali: quare p̄z q̄ malorū societas nō
est eligenda. Et hoc est quod dicit Iudo.
ij. lib. soliloq. Melius est habere malorū
odium q̄ consortiū. sicut multa bona ha-
bet cōmunis vita sanctorū: sic plura mala
societas affert malorū. hec ille. Ideo cōsu-
lit nobis ap̄tus. ij. ad Thessa. ij. q̄ malo-
rum consortia fugiamus: di. Subtrahat
tis vos ab omni fratre ambulante inordi-
nate. Sed per oppositum ad proficiendū
in bono: multum promouet et iuuat bona
societas. ideo conuersatio nostra et societas
debet esse cum personis bonis et ho-
nestis. propter quod dicit Seneca. Cū il-
lis conuersare: qui te possunt efficere me-
liorem. illos admittite: quos tu potes fa-
cere meliores. hec ille. Apparet ergo q̄ si
volumus peccata vitare: debem⁹ nos ma-
lam societatem fugere. et si volumus i bo-
nis operibus proficere: et ad terrā nostrā
peruenire. scz ad gloriā paradisi: debem⁹
bonam societatem eligere: q̄ hec est
differentia inter hominē solū et associatū:
quia soli eueniūt multi. casus et multa pe-

m⁹ peregrin⁹ 107
115.

158

ce 77

societas

ricula: que non eueniunt associato. Ideo dicitur Eccl's. iij. c. Ne soli quia cum ceteris: non habet subleuantē se. exemplū de illo de quo in vita patrū legis: q̄ posuit carbonē magnū accensum ꝛc. Requere in sermone de cōfratria. Deo grās.

¶ Dominica tertia in' quadragesima.
Sermo. ij.

Venit ira dei in filios

diffidentie. Ephe's. v. Narrat philosophus. ij. rhetorice. c. ij. q̄ tria sunt q̄ puocāt iram cuiuslibet principis siue regis.

Primum est si hono: sibi debitus subtrahatur.

Secundum est si in persona propria nocetur.

Tertium est quando res possessa iniuste usurpatur.

¶ Dico primo ꝛc. Ratio potest assignari: quoniam subditus tenet domino suo honorem impendere: etsi non impendatur hono: dño: merito puocatur ad iram. Adducit aristoteles exemplū de achille: qui fuit miles invincibilis s̄m historiam ex eo quia coronā gestabat in capite: ybi erant lapides preciosi: quorum virtute in omni bello viriliter triumphabat. q̄ iste miles nunq̄ irascebatur: nisi quando de hono: abatur: et hono: sibi detrahebatur. Istō modo moraliter puocatur iram dei summi obstinatio seu induratio in peccatis. Sic indurati/obstinati: qui nec promissis flagellis/tribulationibus/predicationibus: nolunt conuerti ad deum: puocāt sibi singulariter irā dei. Et ad istud propositum loquitur apostolus Rom. ij. Benignitas dei ad penitentiam te adducit. ꝛ loquitur indurato. Secundu duritiam autem et impenitens cor thesaurizat tibi irā in die ire ꝛ reuelationis iusticij dei: qui reddet unicuiq̄ s̄m opera sua. ꝛ sequitur postea. Ira et indignatio tribulatio et angustia in omnē aiam hominis operantis malū. De tali indurato iram dei dānabiliter puocante: videtur loqui sapiens Proverb. xxix. Vir qui corripientem dura ceruice contēnit: repentinus superueniet ei interitus:

et eū sanitas non sequet. et sequet. Vir sapiens si cū stulto cōtenderit: siue irascat: siue rideat: nō inueniet requiem.

¶ Secundo principaliter. quippe iniuria facta regi vel persone sibi cōiuncte: vtpote yrori iudici: seu cognato puocatur irā regis. Modo simili puocant iram dei infideles: saraceni: iudei: fasmatici: heretici: sortilegi: errantes in fide: deceptores: fraudulentī: qui verbo vel facto decipiūt dei filios innocētes. de q̄bus Job. xxxvj. Simulatores ꝛ callidi puocant irā dei. neq̄ clamabūt cum vincit fuerit. Mouetur in tempestate anima eorū: et vita eorū inter effeminatos.

¶ Tertio principaliter ꝛc. Siquidē quando usurpatur regi quod est sibi debitum: et nulli alteri: merito rex puocatur ad irā et si sibi non obediatur: vel iniusticia inferatur. Modo simili iracundi vindictā appetentes: dignitates indigne occupantes: inobedientes: perituri: violentiā inferentes: ꝛ generaliter oēs diuina misericordia abutentes puocant merito iram dei. Ecclesiasticus sui libri. v. cap. sic dicebat. De propitiatu peccatorū noli esse sine metu: neq̄ adicias peccatum super peccatum: ꝛ ne dicas. Misericordia dñi magna est: multitudinis peccatorū meorum miseretur. Misericordia enim et ira ab illo cito proximāt: ꝛ in peccatorum respicit irā illius. Siquidē sunt nonnulli qui ex presumptione diuine clementie assumūt audaciam ad peccandum: et tales puocāt contra se iram dei: ideo dicit sapiēs: Misericordia et ira cito ab illo proxinant. Si quidem tales iracundi vinctam appetentes usurpant quod soli deo debitū est. cum ipse dicat Deuteronom. xxxij. et ad Rom. xij. Mea est ultio: ꝛ ego retribuam eis in tempore. Adhibi vindictam: et ego retribuam. Tales in peccatis induratos: tales infideles deo ingratos. tales iracundos iniurias inferentes: vocat apolol' filios diffidentie: in quos venit et descendit ira dei de celo iuxta verbum themar' preassumpti. Venit ira dei in filios diffidentie. Ubi duo ostendūtur.

Primo rigor regis punientis et iusta correctio.

Secundo languor plebis delinquentis et ingrata generatio.

Tertia pars:

achilles

3. puocant iram regis

Dñica. III. quadragesime.

B

Quantum ad primus

prosequendo de ira sciendum q̄ inter il-
la secreta mysteria et signa grandia: que
vidit beatus Johannes Apoca. xv. vidit
vñ s̄ facis mirabile atq; magnū. Nēpe vi-
dit sepr̄e angelos h̄ntes sepr̄e phialas au-
reas plenas ira dei: et sepr̄e plagas nouis-
simas: in quib; cōsummata est ira dei: et
audiuit vocē magnā de celo dicentē sepr̄e
angelis. Ire effundite septem phialas ire
dei in terrā. Pr̄im⁹ effudit phialā suā sup
terrā: et factū est vulnus seuū et pessimū in
oēs q̄ adorāt bestia. Scōs effudit phialā
suā sup mare: et oīs aīa viuēs mortua est
in mari. Tertio effudit phialā suā super
flumina et fontes aquarum: et factus est
fanguis. Quart⁹ effudit phialā suā in so-
lē: et datum est illi affligere hoīes q̄ hoīes
blasphemauerūt nomē dei: neq; egerunt
pn̄iam. Quint⁹ effudit phialā suā sup se-
dē bestie: et factū est regnū tenebrosū: et
manducauerūt linguas suas pre dolore.
Sext⁹ effudit phialā suā supra flumē ma-
gnū eufratē: et siccauit aquā ei: vt prepa-
raretur via regib; ab ortu solis. Septim⁹
effudit phialā suā in aerē: et facta sunt ful-
gura voces et tonitrua et terremot⁹: et fra-
cta est ciuitas in tres partes: et ciuitates
gentium ceciderunt.

Moraliter applicādo. Pr̄im⁹ angel⁹ ef-
fudit phialā suā sup terrā. Per terrā intel-
ligo pctm̄ gulostatis: q; sicut terra nō sa-
riatur aqua: sicut dicit sapiēs Prover. xxx.
Sic gulosi satiari nō p̄nt: qm̄ si hodie ha-
bēt bñ: cras appetūt meli⁹ h̄re. Quap̄o-
pter venit ira dei in iudeos iuxta dauidi-
cā p̄phetiā ps̄. lxxvij. Adhuc esce eor⁹ erāt
in ore ip̄sor⁹: et ira dei ascēdit sup eos. Et
factū est vuln⁹ seuū et pessimū: qm̄ tales
eterno supplicio deputātur. Plaga istius
peccati pessimi: erit fames: et sitis: de qua
Esa. lrv. Populus ad iracūdiām puocat
me. vos q̄ reliquistis dñm in cede corru-
tis. qm̄ hec dicit dñs. Serui mei comedēt
et vos esumetis. Serui mei bibent et vos
sitiētis. Sz querit quare puma effusio fa-
cta est p̄pter pctm̄ gule? Respondetur q; puma
tētatio facta est de peccato gule in
paradiso terrestri. r̄chistus in deserto fuit
tētatus de peccato gule. Vel quia hoc pec-
catum est quasi fomentū omniū peccato-
rū. Adodo dicit quedam glo. super Adar,

iii. caplo. q̄ nisi prius gula refrenet: fru-
stra cōtra alia vitia laboratur. et alia glo.
dicit q̄ diabolus victus de gula non tenet
rat de libidine.

Secundus angelus et. Per mare in scri-
ptura cupiditas intelligit: qm̄ sicut mare
habet amaritudinē: sic cupiditas: qm̄ bo-
na tēporalia: et quibus nascit cupiditas
habent annexam quādam amaritudinē:
et eo quia acquirūtur cū labore: possiden-
tur cū timore: relinquitur cū dolore. ista
omnia dicuntur esse amara. Item cōpara-
tur mari cupiditas: quia sicut mare fin-
motum lune sinit et refuit: augmentatur
et diminuitur et c. Siquidē hoīes quādoq;
nihil habent quando nascuntur. aliquan-
do aliquid habent quando incipiunt ope-
rari et lucrari. quādoq; multū habēt quā-
do sunt in labore suor⁹: habent fortunam
p̄ se: et post finaliter nihil habēt: qm̄ nihil
portant secum in morte. Secūds angel⁹
luc⁹ p̄pter peccatū illud effudit phialam
ire dei in mari: nec mirū: qm̄ istud pecca-
tū puocat irā dei: sicut patet de achor. Jo-
sue. viij. et viij. vbi legit q̄ capta ciuitate
Hiericho: precepit iosue q̄ nullus sub pe-
na mortis aliquid reciperet vel acceptas-
ret. vnde ille achor mortis cupiditate con-
tra prohibitionem recepit pallium et res
gulas auream: propter quod venit ira dei
in totum exercitū iudeorum: et ille achor
lapidatus est cū tota domo sua: et omnia
bona sua penitus sunt combusta. Inter-
dum etiam et frequenter venit ira dei in
totum populum iudeorum ad istud pec-
catum mirabiliter inclinatum. De prouo-
catione ire dei habetur Jacobi. v. Agite
nunc diuites plorare plulantes in mise-
rijs vestris: que aduenient vobis. Diuiti-
e vestre putrefacte sunt: et vestimēta ves-
tra a tineis comesta sunt: aurum et argen-
tum vestrum eruginavit: et erugo eorum
in testimonium vobis erit: et manducabit
carnes vestras sicut ignis. Thesaurizatis
vobis iram in nouissimis diebus. Ergo
noli esse auarus in diuitijs multis. nō em̄
proderunt in die vltionis. Proverbiorū.
xv. Sequitur q̄ mare totum factum est
sanguis. Sanguis in hoc loco sonat in
malum: et designat cupiditatē. Dicitur na-
turalesq; alię aues sunt que viuūt de
sanguine alieno. Sic sunt mlti q̄ viuūt de
aliē substantia sicut sūt simōiaci vsurarij:

Cupiditas

vientes de sanguine alieno

gula

raptos: tyāni: totus mundus cupiditas. Radix oīz maloz cupiditas, sicut dicit aplus. j. Timoth. vj. Oīs sia viuēs morz tua est in mari. Zales bibentes sanguinē alienū: moriunt et eternaliter dānantur. Innocen. de vi. pdi. hu. Lucrum in arca: dāmnū in consciētia. pecuniā captatis: sed animā captiuatis. thesaurizatꝫ vobis iram in die ire.

¶ Tertius angelus ꝛc. Per aquā fluminū atqꝫ fontiu cōgrue pōt itelligi lubricitas siue luxuria. Et pōt rō assignari: qꝫ h̄ peccatū puniunt est aqua: vt patuit in diluuiō. et pluuia sulphuris: sicut ptz de pctō sodome et gomorre. Si quidē noluit deus cōmittere executionem istius pene alicui angeloz: sicut legimꝫ de executione aliaz penarū multarū. Et in hoc ostenditur qꝫ deus supra modū detestat hoc grāde peccatum: cū vindictam reseruauit sibi ipsi. Pluit: dicit textꝫ: dñs ignē et sulphur super sodomā et gomorrā. Zales pctōres mirabiliter se puocant irā dei. Dicunt doctores qꝫ psona mitis dulcis et humilis corde tarde valde irascitur: sed qñ irascit ira sic est fortis: qꝫ nō est consilium nec remediū contra irā. Et rō est: qm̄ talis psona non irascit nisi ppter magnā causam et grandē culpā. Ad ppositū pctm̄ ante dictū reputat magnū in cōspectu dei nr̄i et apper: qm̄ deus istiꝫ pcti sibi reseruauit punitionem. et multū irascitur cōtra huiusmodi peccatores. et ista ira cōparatur fulguri. Narrat dñs Albertus: qꝫ fulgur aliqñ cōsumit gladiū: et vagina remanet illesa. Et est ratio: qꝫ fulgur fortius agit vbi reperit resistentiā: qꝫ vbi non. et quia ferrū resistit fulguri: et corium nō: id agit in vñs: et non in aliud. Sic moraliter ira dei non ledit: nec punit obedientes legi dei: nec pctōres penitētes: sed maxime ledit punit et dānat induratos: obstinatos et male se corrigētes: quales sunt lubrici et luxuriosi: qꝫ maxime cōparant fontibus et fluminibus: qꝫ non cessant currere: nec scaturire: sic nec ipsi cessant peccare luxuriari. Jō Inno. de miseria hoīs. Hōredū est incidere in manū dei viuētis: qꝫ quando maiorem longā virtutis exhibet paciētiā: tanto duritiem sue feueritatis infert vindictam. Adcirco sc̄tūs Job plurimū formidabat istam irā dei dicēs. Magnū tyāni dñe longe fac a me: et formido

tua non me terreat. Job. xij. Multi tales pctōres retroactis temporibus iram dei contra se puocauerūt: sicut recitat de multis vbi supra. de pentapoli cū adiacenti regione. de sichen cū ppro. de tribu beniamin. de filijs beniamin. de filijs heli sacerdotis. de dauid. de samsone. de amon et alijs multis.

¶ Quartus angelꝫ ꝛc. Per solē in isto loco intelligitur illi qui habēt potestatem et iurisdictionē. Et pōt eē ratio: quia sicut dicunt astrologi: sol est in medio celi: et in medio planetarum. et tales potestates habentes esse debent in medio ad dextram vel sinistrā non declinādo per odiū: amorem: siue fauorem: per cupiditatē: siue timorem. Sed multū dolendū est: phylala ire dei effusa est sup solem. Nā iusticia fuscata et denigrata est sicut sol. propter defectum iusticie tēpora mala sunt. vñ beatus Aug. in sermone de tēpore barbarico dicit. Non quiescunt patres murmurare et laudare tēpora preterita: accusare tēpora xpiana. Magna erant tēpora patrum nostrorꝫ dicentium. qꝫ bona tempora habuerūt patres nostri. Sed quid fecerūt? Phinees scortatorem virū manu ppria interemit: vt placaret iram dei sicut habetur in libro numeroꝫ vbi legitur qꝫ dixit dñs ad moysen. Phinees auertit irā meā a filijs israel. et subdit August. Adoyse contra populum vitulū constabilem adorantē iratus valde tabulas fregit: qꝫ portabat in manibꝫ suis: et vnā de tribubus xij. ad se vocans. s. tribum leui: que non consenserat: dedit eis dem licentiam: quatenus acceptis gladijs filij parentes occiderent: et parentes filios: nullus eorum reuocaret effectus: et mortui sunt illa die xliij. milia. Feprthe vt hostes idolatras superaret: vnicam filiam in sacrificium dedit. Judic. xj. Et subdit August. Zabeleis mūdus: pacem querimus ciuitatis: consētinus pacē seruare bonoz morum: et perijt par tēporum nostrorꝫ. Si quidē propter defectum ire per zelū: quia mali nō puniunt: deficit pars: tēpora mala sunt: vñ scribit Eccl̄s. vñ. Adhuc est ira risu: quia per tristitiam vultus corrigitur animus delinquētis. Supra istum solem effusa est ira dei: quia maiores malos non puniunt et iusticiam nō exercent: nō stant in medio sicut sol. quapropter reuelatur

hinc p̄tatem
bent ee in m̄. 12.

181

psona m̄tis e humiles tard irascit
h̄ qñdo irascit ira e fortis
luxuria

1160

ira dei de celo super omnem impietatem et iniusticiam hominum eorum qui veritatem dei in iniusticia detinent. Roma. s. cap. Et datum est illi estu affligere homines. Reuera hodiernis temporibus non est iusticia in maioribus: non est pietas: non est compassio: sed crudelitas: impietas: et iniusticia. Est enim causa estus/calor quo simplices modernis temporibus per superiores crudelissime affliguntur: quasi veniunt ad desperationem. Contra tales maiores terribilis dominatio scripta est Sap. vi. Audite reges et intelligite. discite iudices finium terre. Prebete aures vos qui continetis multitudines: et placetis vobis in turbis nationum: quoniam data est a domino potestas vobis et virtus ab altissimo: qui interrogabit opera vestra: et cogitationes scrutabitur: quoniam cum essetis ministri regni illius: non recte iudicatis: nec custodistis legem iusticie: neque secundum voluntatem dei ambulastis. Doxende et cito apparebit vobis: quoniam iudicium durissimum in his quod presunt fiet. Triguem enim conceditur misericordia. Potentes autem potenter tormenta patientur. Non enim subtrahet personam cuiusquam deus: qui est omnium dominator. Nec verebitur magnitudinem cuiusquam: quoniam pusillum et magnum ipse fecit: et equaliter est illi cura de omnibus. Fortioribus autem fortior instat cruciatio.

¶ Quintus angelus etc. Per bestiam potest intelligi diabolus. vnde beatus Martinus: sicut legitur in vita sua: ipsum vocat bestiam dicens. Quid hic stas cruenta bestia? Sedes istius bestie est peccatum superbie. quam sedem ista bestia voluit ponere in celo. iuxta illud Esa. xiiij. Super astra celi exaltabo solum meum: sedebo in monte testamenti. in lateribus aquilonis ascendam super altitudinem nubium: et similis ero altissimo. Per sedem bestie propter peccatum superbie effusa est ira dei. frequenter iratus est: sicut patet de lucifero: de primis parentibus. de rege babylonis. de saule. de dauid. de fennacherib: et de multis alijs. et super istos maxime propter peccatum superbie cecidit ira dei. Nos videmus per experientiam satis claram: quod fulgura de celo cadentia destruant alta et transseunt bassa: sicut patet de altis arboribus/pinaculis/et turribus. Istius condi-

tionis est communiter ira dei. destruit altos presumptuosos. Et potest adduci exemplum de alexandro magno: de quo narratur quod sumpto ex haustu veneno vsu lingue amisit: et suam voluntatem scripto expressit: et noluit monarchiam: quam tenebat: in aliquo transferri propter superbiam ne aliquis sibi in potentia haberetur similis vel equalis: sed duodecim successorum heredes fecit: qui secum nutriti fuerunt a iuventute sua: verumtamen octo de istis abiectis in regno alexandri duntaxat quattuor regnauerunt: sic alexander in extremis superbiam celare non potuit. De ista ira satis habetur ad propositionem Esa. v. Propterea captiuus ductus est populus meus: quia non habuit scientiam. et nobiles eius interierunt fame. et multitudo eius siti exaruit. Propterea dilatauit infernum animam suam: et aperuit os suum absque illo termino: et descendit fortes eius: et populus eius. et sublimis: gloriosusque eius ad eum. Et incuruabitur homo: et humiliabitur vir: et oculi sublimium deprimentur. Ideo iratus est furor domini in populum suum: et extendit manum suam super eum: et percussit eum: et conturbati sunt montes. id est superbi. In his omnibus non est auersus furor eius: sed adhuc manus eius extensa. sequitur quod factus est regnum tenebrarum. Reuera superbia non est nisi fumus: et superbia homines sunt fumosi quoniam sicut deficit fumus deficient: et sicut fluit cera a facie ignis: sic pereunt peccatores superbi a facie dei. in ps. lxxvij.

¶ Sextus angelus etc. Legitur Bene f. ij. quod quattuor flumina egrediuntur de paradiso terrestri. videlicet phison: eufrates: tigris. Super eufratem effudit angelus phialam ire dei. per quem intelligo christianitatem. eufrates interpretatur crescens vel frugifer. Nepe christianitas conuenit esse in crescendo: et alie secte in decrescendo. Crescebat namque olim christianitas de bono in melius. de virtute in virtutem. Crescebat in numero et etiam merito: sed modo videtur quasi sit effusa iracundia dei super ipsam. ira enim dei super populum. et bene ira dei: vbi sunt guerre: rapine: scismata. vbi sunt mala varia: reuera in christianitate. Narratur quod antiquitus fuit ciuitas vocata mordicula lacestis

et iustitia a maioribus

et

diabolus

superbia

ira dei super epianos

ta. videntes se opprimi: miserunt ad quem
dam principem potentē pro adiutorio et
subsidio: ponentes fortitudinem ciuitatis
in turribus / et muris / et propugnaculis / et
fossatis / in multitudine populi copiosa.
Et respondens princeps interrogauit si
erat clausa dicta ciuitas versus celum taliter
quod ira dei non posset in aliquo subin
trare: et respondentibus quod non. aliter in
quit princeps non possum venire ad vos
in adiutorium vestrum. quia multum formido
iram dei. Adhuc taliter ciuitas ista est san
cta christianitas. turres sunt structuravir
runt. muri sunt articuli fidei. propugna
cula sunt sacramenta ecclesie. fossata pro
funda sunt tres theologales virtutes. co
piosa multitudo est vniuersus populus xpia
nus. Ista ciuitas plus incōparabiliter so
lito multipliciter impugnatur. persecutio
nibus flagellatur: vt merito totus popu
lus christianus clamet et lamentetur cum
Diere. Defecit gaudium cordis nostri. ver
sus est in luctus chorus noster. Cecidit co
rona capitum nostri: ve nobis quia peccauimus.
Propterea mestum factum est in do
lore cor nostrum: ideo cōtenebrati sunt oculo
li nostri. Quare in perpetuum obliuisceris
nostrum: derelinques nos in longitudinem
dierum? Conuertere nos dñe ad te et cōuer
temur. in noua dies nostros sicut a prin
cipio. Sed proniciens repulisti nos: iratus
es contra nos vehemēter. Thren. ultimo.
Narratur in gestis anglorū: quod in anglia in
quodā estate apparuit quoddam genus mus
scarum deo permittente: sic quod dicta ani
malia hinc inde per totam angliam volu
tantia quasi omnia blada penitus consum
perunt. Quapropter fuit introducta in
patria tam grauis et aspera caristia: quod vix
inueniebatur granum: et gentes fame des
ficebant. Tandem fuit capta vna de illis
muscis: que habebat magnum aculeum:
et in vna ala erat scriptum ira. in alia dei.
Et statim cognouerunt quod propter pecca
ta ipsorum: eo modo quo dictum est supra
eis egenerat ira dei. Sed quod effusa phias
la ire super flumen siccata est aqua flumi
nis. Reuera siccata est in christianitate
aqua cōpassionis: aqua charitatis et dile
ctionis. Quapropter ad iracundiā deus
prouocatus est iuxta scripturam que ha
betur Neemie. ix. cap. Prouocauerunt te

ad iracundiā: et recesserunt a te: et protece
runt legem tuā post terga sua.

¶ Septimus angelus etc. Per aerem vbi
effusa est phiala ire dei: potest intelligi ec
clesia sancta dei. Et ratio potest esse: quia in
aere sunt tres partes. suprema: media: et
infima. In parte suprema aeris est mas
gnus calor: quia illa pars est valde pro
pinqua spheræ ignis. In parte infima est
calor temperatus: qui causatur ex reuer
beratione radioꝝ solarium. In parte me
dia est magnus frigus. Ratio quoniam illa
pars multū distat a spheræ ignis. et etiam
a reuerberatione radioꝝ solarium. Sic in
ecclesia sunt tres status. quidam sunt i
stas tu virginitalis: quidam in statu viduitatis
quidam in statu coniugali. Vbi quidam sunt
clerici: quidam nobiles: quidam sunt popula
res. Vbi quidam sunt inchoantes: quidam
proficientes: quidam sunt perfecti. Super
istum aerem effusa est ira. effusum est ve
nenum. effusum est scisma intoxicans totā
ecclesiam sanctā dei. Quapropter audite
sunt voces / tonitrua / et terremotus. et ista
non est nisi cōminationis dei designatis
in ecclesiā iracundiā dei. Videmus experimē
taliter quod per forte tonitruum cōmouent
montes. Montes sunt magni viri in ec
clesia sancta dei. similes sunt et esse des
bent concussi. in ps. xvij. scriptum est. Fun
damenta montium conturbata sunt: com
mota sunt: quoniam iratus est eis. Videmus
etiam quod ad vocem et ad rugitum leonis
alia animalia timent et conturbantur. Leo
rugiet: quis non timebit? Amos. iij. Leo
de tribu iuda est christus: qui videtur ira
tus contra ecclesiam dei sanctam. Et nun
quid nos qui videmus iracundiam istas:
que iracundia non est aliud quod rigor: diu
ne iusticie peccatores iustissime punietis
vt dicat merito populus redemptus san
guine iesu christi. Conturbatus est in ira
oculus meus: anima mea: et venter meus
in psalmo. xxx. Ciuitas diuisa est in tres
partes. Nunquid ciuitas vbi consuevit
esse vnitata: ecclesia sancta dei / diuisa in
tres partes. vna pars est grecorum: alia
lombardorum: alia gallicorum: vt per vo
ces in aere descendentes: effusa phiala
ire dei: possunt dici sctus planctus las
mentariorum: quoniam multi sunt bone per
sone in ecclesia sancta dei: que plorat et lamē

ecclia signa ta
per aerem

tres stat^o ecclie

ma^o sup ecclie

Dñica. III. quadragesime

tantur casum flebile ecclesie dei: q̄ cā magis suspensis clamāt ⁊ adorāt ad deū p̄ ecclesia sic diuisa: postulatēs cū spe certa ⁊ firma: q̄ dñs in perpetuū nō irascat: nec in eternū cōminet: cū irat⁹ fuerit mie recorderur. ps. cñ. Qui⁹ mie participes ⁊c.

¶ Dñica. iij. i quadragesima. Sermo. iij.

M in digito dei ei⁹

cio demonia. Luce. xj. ⁊ in euāgelio hodierno scribit hoc thema. Adagr̄ senten. lib. ij. dif. viij. capi. vlti. q̄

rit vnā talē questionē: q̄ demones in homines intrēt: atq; ab eis expulsi creant: euāgelij aperte declarat cōmemorans demonia in quosdā ingressa: ⁊ p̄ xp̄z cetera. Sed cōsideratione dignissimū videt̄ ytrū a fabus substantiāliter illabant: an iō intrare dicant: q̄ malicie sue effectum ibi ererēt dei p̄missione oppumēdo atq; verkādo: vel i p̄ctm̄ trahēdo. Ad istā questionē rñder maḡ allegans duos doctores. Prim⁹ est genadi⁹ in diffinitionib⁹ ecclesiasticorū dogmatū: ⁊ dicit sic. Demones per energij operationē nō credim⁹ substantiāliter illabi aīe: s; applicatione ⁊ oppressione vniri. Illabi aīe mēti illi soli possibile est q̄ eā creant: q̄ natura subsistēs i co:po re⁹ est sine facture. hec ille. Scds docto: q̄ allegatur p̄ magistru: est Beda: q̄ sup̄ illō Actū. v. vbi petr⁹ ait ananie. Cur tenta uit sathanas cor tuū? dicit sic. Notādū q̄ mentē hoīs iuxta substantiā nihil implere pōt: nisi creatrix trinitas. Implet vero sathanas cor alicui⁹: nō quidē i eū ingredies: ⁊ in sensum ei⁹: neq; introiēs ad itū cordis. hec potestas sol⁹ dei est: s; callida ⁊ fraudulēta deceptioe aīam in affectū malicie trahēs p̄ cogitationes ⁊ incērtiua vitiō: quibus plēn⁹ est. Impleuit ergo sathanas cor ananie nō intrādo: s; malicie sue virus iſerēdo vel infundēdo. hec ille. Pater igit̄ ex determinatione magistri ⁊ istoꝝ duorū doctoꝝ: q̄ demones i aīaz hoīs intrāt: nō s̄m substantiā: s; s̄m mali effectū ⁊ maliciā. Pro tāto corā vris reuerētijs: hui⁹ determinatio questionis p̄posita ē: vt ex ipa thēma introducat sic. Sūme malicie cōtrariā summa bonitas et clementia: cū igit̄ vnū cōtrariū s̄m p̄m enaāt reliquū cōtrariū: ⁊ deus sit summa bonitas ⁊ clemētia. Adat. xij. Aldar. x. ⁊

Luce. xviij. Nemo bon⁹ nisi solus deus: demō summa iniquitas ⁊ malicia: vt p̄z ex determinatione questionis: nō mirū ergo si ipse q̄ est summa malicia: p̄ dei virtutem eyatur: q̄ est summa bonitas ⁊ clementia. Et hoc est qd̄ dicit thēma. In digito dei eycio demonia. Deducit thēma sic. In q̄ liber mūdi actione vel cōsideratione tria cōsiderantur ⁊ reperiuntur.

Primo virtus operatiua agentis.

Secdo opus a tali virtute eīēs.

Tertio terminus in quē actio ē tendens.

Ad p̄positā in creatione demonū que est actio vel operatio solius dei ⁊ sue immense virtutis: ista tria reperiunt̄ i thēmate.

Primo virtus operatiua agentis: que est multum pia: ibi in digito dei.

Secundo opera eīēs a virtute infinita quia eycio.

Tertio termin⁹ vltimatus societas maliḡna ⁊ furiosa. q̄ demonia.

Prima pars.

G Dixi primo principali

ter: q̄ in electione demonū: que est actio vel operatio solij dei ⁊ sue immense virtutis: cōsiderat̄ in thēmate sua virtus operatiua. In digito dei. Per digitus in scriptura virt⁹ operatiua significat. ⁊ s̄ em̄ manibus operemur: tñ digitis immēdiatus operamur. ex quo sequit̄ correlat̄: q̄ loquēdo a p̄prietate: dei filij: ⁊ sp̄s sanctus dicunt̄ digitus dei. Sicut em̄ nos nostrā omnē operationem operamur mediante digito: sic dei pater omnē suā operationem mediāte filio. Jobis. i. Omnia per ipm̄ facta sunt. Digitus em̄ est idem cū manu. ex tribus cōstat iuncturis: facile plicatur ⁊ extenditur in extremitate vn̄gue: qui est de natura carnis: induitur. Sic filius dei est idem s̄m essentiā cū manu. i. cum p̄z: ex tribus cōstat iuncturis. i. ex tribus substantijs. s. aīa: carne ⁊ diuinitate. facile plicatur per iusticiā: ⁊ extenditur per mīam. In extremitate scz tēporū quia in vltima etate. ad Gala. iij. At vbi venit plenitudo t̄pis: induit̄ est vn̄gue. i. carne: q̄ verbū caro factum est. Jobis. s. De filio igit̄ dei p̄ cōcordantia proprie potest dici illud qd̄ scribit̄ Exodi. viij. Digitus dei est hic. Itē sp̄s sanctus pōt dici digitus dei. s̄m em̄ Cirillum: filius est manus ⁊ brachiū p̄ris. operat̄ aut̄ pater

lepe q̄a bon⁹ e
sermo.

2

3

cuncta per eum. Sicut igitur digitus non est alius
 nus a manu: sed ei naturaliter in situs: sic
 spiritus sanctus consubstantialiter est filio et genitus
 et per eum operatur filius. Item secundum Augustinum
 digitus dei dicitur spiritus sanctus: quia digiti sunt parti
 ti et distincti: ita spiritus sanctus est: et datur homi
 nibus partitus et distinctus propter partiti
 onem donorum: que in eo dantur. Et ideo propter hanc
 partitionem dicitur digitus. in nullis enim mem
 bris dicitur Augustinus. apparet magis partiti
 onem in digitis. et ideo dicitur. et dicitur spiritus dei.
 Luc. xij. dicitur digitus. et per concordantiam eccle
 siae invocando spiritum sanctum dicitur sibi. Dexte
 rei tu digitus. Item moraliter loquendo per
 digitum dei intelligitur virtus operativa. Et
 secundum grecos: et habet in catholicis: digitus
 dicitur a decem eo quod decem sunt in duabus ma
 nibus vel in duobus pedibus. In hoc mo
 raliter denotatur quod virtus operativa dei
 piissima et misericordissima decem opera in
 nobis operatur et efficit: que sunt decem di
 gitorum officia: que habentur et reperiuntur
 in sacra scriptura.

- Primum conferre.
- Secundum deferre.
- Tertium contingere.
- Quartum dividere.
- Quintum numerare.
- Sextum ponderare.
- Septimum scribere.
- Octavum claudere.
- Nonum preliari.
- Decimum subtiliter operari.

Dico primo quod virtus operativa dei piissi
 ma et misericordissima operatur in nobis
 et efficit primum officium digitorum: quod est con
 ferre. Per digitos enim conferuntur dona et mune
 ra largiuntur: quod officium nobis exhibet piis
 simus deus: bona omnia abundantissime largien
 do. Nos enim a nobis nihil habemus: nisi
 peccatum: quod est nihil: et nos efficit nihil. quia
 secundum Augustinum peccatum est nihil: et nihil sunt homines
 cum peccat. Quicquid igitur habemus: totum a di
 gito dei preeditur: de cuius officio et eius datio
 ne Bern. in quodam sermone ad propositum sic
 Dedit tibi deus corpus cum sensibus: animam
 cum viribus: mundum cum contentis. aut igitur hec
 dona repellere: aut ei vice dilectionis im
 pendere. hec tibi. Et de isto officio et sua
 piissima liberalitate dicit deus illud Ezechiel.
 v. Digiti mei pleni myrrha probatissima.
 Myrrha enim est guma satis grata secundum nat
 urales: tamen est amara. in quo signat mo
 ra

liter quod quantumcumque: et quecumque grata det
 alicui in presenti: semper tamen aliqua amaritu
 dine reserpta. unde Boetius de consolatio. lib. ij. profa
 ter. De multis amaritudinibus humane fel
 licitatis dulcedo reserpta est. Et circa que ea
 que deus in hoc mundo dat: semper admixta
 sunt aliqua amaritudinis: est ne in munda
 nis spe et ultimata fructione ponamus. re
 cre sicut nuxia ponit super mamilla absque
 thymum: volens ab lactare infantulum. Item Augustinus
 de verbis domini hom. xxv. Ideo dominus felicitatibus
 terrenis amaritudines miscet: ut
 alta queratur felicitas: cuius dulcedo non
 est fallax.

Secundum officium digitorum est deferre. Patz
 anuli pretiosi in digitis deferuntur. Cuius
 primi usus secundum Iulianum. ij. Erymolog. id est ex
 ortus: quia a corde versus ad quartum digitum: quod
 dicitur medicinalis: quodam vena preeditur: quia
 propter ille solus digitus apud antiquos
 anulo fuit coronatus et insignitus. Istud
 officium digiti in nos exercet piissimum et mi
 sericors deus. Patz moraliter loquendo anu
 lus signat coniunctionem matrimonialem. unde
 sponsi carnales quod spirituales: ut episcopi et archie
 piscopi deferunt anulos. Episcopus igitur vo
 les se sponsum fidelis anime ostendere: anulū
 deferit in digito. unde sponsa sua agens gratias di
 cit. Anulo suo subarravit me. ad cuius eret
 plura quilibet deuota anima debet portare anu
 lum: isto modo: quod vena amoris de corde suo
 in digitum dei in operationem. scilicet procedat
 ita ut memoria sue bonitatis et gratitudinis
 continue nostris cordibus imprimat: cuius
 memorie impressione ipse nobis pre
 cipit Prover. viij. di. Liga eam in digitis tu
 is. Hoc modo deus operatur ut quilibet fide
 lis in sua manu et digito anulū deponeret.
 An de quolibet dicit Luc. xv. Date anulū
 in manu eius. Sed rogo vos notate quod de
 us differenter: et de diversis materiis dat
 istos anulos. Recitat Iulianus. vbi. s. quod apud
 romanos anulū dabant de comuni: sed dis
 ferenter. nam feruis dabantur ferrei: libertis
 argentei: liberis aurei: dignis personis gem
 mati. Ita deus dat anulū ferreū illis qui ha
 bent spiritum servitutis: et cogitant solum de sup
 plicis infernalibus. Argenteū illis qui cogi
 tant de premiis celestibus. Aureū illis qui sem
 per sunt in gratia. Sematū illis qui semper et
 solum contemplantur beatitudinem et divinam
 essentiam. Patet igitur quod piissimus deus ope
 ratur in nobis secundum officium digitorum: quod

quare ad ad
 amaritudines fe
 citatis evincit

app. dicitur m. l. 3. 0. 18

Dñica. III. quadragesime.

est deferre, defert enim anulum in signum nostri amoris.

¶ Tertium officium digitorum est cōtingere vel tāgere. Patet instrumenta musicalia vel organa digitis tāgunt, et iō Sap. xv. Dignū manuū ad tractandū. Istud officium deus in nobis misericorditer operat: quoniam per inspirationes deuotas et sanctas organū cordis tāgit, sicut fecit de illis qui iuerunt ad bellū cū saul: de quibus. 1. Reg. x. Abijt cum eo pars exercitus: quoz tenuerat deus corda. Nisi deus cor nostrū digito suo tangat: non possumus habere salutem eternā, quapropter debemus eū rogare et dicere illud Job. hā. x. Infer digitū tuū huc. s. ad cor nr̄m ad insp̄randum et docendum.

¶ Quartū quintū et sextū officium digitorum sunt diuidere: numerare: ponderare/vel mensurare. quod deus in nobis misericorditer agit: quoniam diuidit nos a malis et a dānatis. computat nos cū sanctis et beatis. et impletur illud de nobis Sap. v. Computati sunt inter filios dei: et inter sanctos sois illoz est. Librat: et mēsurat: et pōderat opera nr̄a libra iudiciorum suoz: et secretorum clauoz et absconditorum. vñ sapiēs Sap. ij. Quia in mēsurā et numero et pōdere disposuisti.

¶ Etiam debemus cauere ne taliter digitus dei operet in nobis ista tria officia sicut in balthasar: de quo Dan. v. quod apparuit ei in pariete tres digiti manus scribētis. Mane: Thetel: Phares. et expositio scripture fuit. Mane numerauit deus regnū tuū: et cōpleuit illud. Thetel appesus es in scātera: et inuētus es minus habēs. Phares diuisum regnū tuum et datum est medīs et peris.

¶ Septimū officium digitorum est scribere. quod officium deus in nos exercet: cum nos scribit in libro vite. In cuius signū xps eo tēpore sūm humanitātē nasci voluit quo exiit edictū a cesare angusto: vt describeret vniuersos orbis. Luc. ij. Super quo Biego. Quid est quod nascituro suo mundus delirabit: nisi hoc quod aperte mōstrat quod ille uenerat in carne: qui electos suos ascriberet in eternitate. in libro vite: et in celo. Certe dico quod implēdo precepta diuina. in cuius signū deus dedit moysi duas tabulas lapideas: in quibus erant pcepta: scriptas vtrasque digito dei. Exod. xxxij. et Deut. ix. Seruā quod plerique nō curant scribi in eternitate. in libro vite: nec in celo: sicut post in terra imitā

tes illoz facta: in quoz presentia inclinās se iesus digito scribebat in terra. Job. viij. Super quo Aug. Scribebat in terra tāquā illos tales in terra scribendos signaret: non in celo.

¶ Octauū officium digitorum est claudere: quod deus circa nos exercet: quoniam manus et digitos sue mēis nos claudit: nos ptegēdo: cōseruādo: et gubernādo: a qua clausura si nos dimitteret etiā ad momentū: in officio peccatū caderemus. Nisi enim infra digitos et manus sue mēis nos et vniuersa clauderet: etiā totū mūdus deficeret. Et iō propheta Esa. xl. Appēdit molē terre tribus digitis. s. protectionis/cōseruationis/et gubernationis.

¶ Nonū officium digitorum est plari. quod officium deus misericorditer in nos exercet: nō solum in pugna sed demonē nos iuuādo: sed protra demonem p nobis ipsem pugnādo sicut in Ehyh. in sermo. de martyribus. Et de hac rora materia euāgelij pme dñice quadragesime. Ductus est iesus in desertū etc. Cū de tali iuuamine regratūdo sibi: ps. clix. dicit. Benedictus dñs deus meus: qui docet manus meas ad prelium: et digitos meos ad bellum.

¶ Decimū vltimū officium digitorum est subtiliter operari. opera grossa sūt cū manu: sed subtilia cū digitis. Prouer. vlti. Dignū est apprehēderit solum. Hoc officium deus misericordissime in nos exercet: a pctō iustificādo. Opus dei subtilissimū est iustificatio peccatoris: dicere Aug. Manū est pctō: et iustificare: quod celū et terrā creare. Et ad hoc est rō duplex. Prima quod ad creationē solū deus: ad iustificationē etiā volūtas hoīs requiritur. Scda in creatiōe celi solū celū pāncipaliter: in iustificationē aīe faciēda celū pulcherrimū efficit. Spūaliter de isto subtilissimo ope deus misericordissimo ps. viij. Videbo celos et nos/opa digitorum tuoz. Et sic patet quod decē sunt digiti: et decē officia: quod quidē officia digitorum dei in nos misericorditer exercet: et operat. Et sic patet primū: quod in eiectione demonū: qui in opatiōe diuina: sicut in aīa: reperit et cōsiderat: sit virtus actiua et agit. In digito dei.

Secunda pars.

¶ Dixi secūdo principāliter pponēdo tertū scdo: quod in operatione dei electozis demonū/cōsiderat terminū

manū ē pāre iustificare

ultima. s. demonia. Moraliter loquedo
p demonia intelligitur pctā mortalia. vñ
Breg. sup illud Mat. xvj. Apparuit pmo
marie magdalene: de q̄ eiecerat septē des
monia. Per septē demonia vniuersitas vi
tiorū designat. Per digitū dei intelligit vir
iust: q̄ operat in virtute dei: et eicit demo
nia. i. pctā mortalia i virtute dei. In p̄sen
ti igit ego imaginor duas man⁹ quālibet
cū quos digitis. Anā sinistra: et significat
virū pctōrē et malū: et est man⁹ diaboli: de
qua Esa. j. Man⁹ vr̄e sanguine plene sunt
et digiti pleni iniquitate. Alia dexterā: et si
gnificat virū iustū et bonū: et est man⁹ dei:
de q̄ Prouer. vlti. Manū suā misit ad for
tior: et digiti ei⁹ apprehēderūt fufum. Boni
sunt man⁹ dextra: et sunt man⁹ dei. Mali
man⁹ sinistra: et sunt manus diaboli. vnde
Mat. xvj. d: q̄ statuer oves a dextris: he
dos aut a sinistris. Quelibet istarū manu
um hz quinqs digitos. et man⁹ diaboli cū
suis digitis inducit demonia. Et man⁹ dei
cū suis digitis ea eicit: et expellit. et sic digi
tus dei eicit demonia.

¶ Prima igit man⁹ sinistra: et significat virū
pctōrē et malū: et est man⁹ diaboli: hz quos
digitos.

¶ Primus est pollex: qui dicit a polluedo
q̄ polluitur et polluit. Cū isto digito ma
nus diaboli. s. vir pctōr et mal⁹ inducit de
monia. i. pctā mortalia se et alios multis
pctis polluedo. Iste digitus diaboli indu
xit demonia i magdalena: q̄ fm Breg. oī
genere vitiorū polluta fuit. Sed cōtra istū
digitū man⁹ diaboli: venit prim⁹ digitus
man⁹ dextere. s. viri iusti: q̄ est man⁹ dei: q̄
eicit demonia inducta p pollicē diaboli:
qui d: etiā pollex. nō a pollicēdo: s; a pol
lēdo: q̄ boni et iusti oī genere virtutū pol
lē: specialiter tribus. s. virtute verbi/ope
ris/et cordis. Mali q̄ sunt digitus diabo
li: sicut magi pharaonis in tertio deficiūt
nā licet ostēdāt virtutē in verbo et in ope
nūq̄ in habēt eā in corde: et sic deficiūt in
tertio signo: quapropter sicut magi pha
raonis vi habēt dicere de bonis. Digitus
dei est hic. Erod. viij.

¶ Secundus digitus manus sinistre dia
boli inducens demonium: dicitur index
ab indicādo malū. per malā vitā. per ma
lā exēpla. mala dicēdo et loquēdo: de quo
rā quolibet Prouer. vj. Homo apostata
vir inutilis gradit ore puerfor: annuit ocy

lis: terit pede: digito loquit: prauo corde
machinat malū: et oī tpe iurgia feminat.
Sed cōtra istū digitū manus diaboli: ve
nit secūndus digit⁹ manus dei: q̄ eicit des
monia: q̄ dicit etiā index ab indicādo: nō
malū: sed bonū. vñ dicit iste index: qui est
digit⁹ man⁹ dei. s. vir iustus. Adichee. vj.
Indicabo tibi o homo quid sit bonum. Et
Esa. lviij. Si deseris extendere digitū: et
loqui qd nō prodest et. Talis index secun
dus digitus manus dei fuit iohannes ba
ptista: qui xpm formā et exēplū oīs virtu
tis/suo digitor indice demōstrauit. Job.
j. dicens. Ecce agnus dei.

¶ Tertius digit⁹ manus diaboli inducēs de
monia: d: medi⁹ a mediādo: q̄ mediat in
ter hoīem et diabolu et parte hoīs vt ipse
cōmittat culpā. ex parte diaboli vt ipse in
ferat penā. Isti tales mediatores faciunt
hoīem subire labores amore diaboli. s. pes
riculoy/guerrarū/homicidiōy: quos for
te ipsi subire nollent. et implet in eis illud
Mat. xxiij. Allegat onera grauiā et impor
tabilia: et imponunt in humeros hominū:
digito aut suo nolūt ea mouere. S; cōtra
istū digitū man⁹ diaboli venit tertius digit⁹
man⁹ dei: q̄ eicit demonia: qui d: etiā me
dius a mediādo: q̄ mediat inter deū et ho
minē. ex parte hoīs vt agat pniām. ex par
te dei vt der eis gloria. Talis digitus sunt
boni sacerdotes: et clerici curati: et fratres
p̄dicatores: et minores: et alij religiosi p̄se
sentati diocesano: q̄ sunt curati et ppj sa
cerdotes: q̄ hoc sacro tpe confessiones au
diūt: et hoīes ad pniām puocāt: q̄ habet
virtutē a sanguine p̄ssioe xpi. de quo di
gito Leuit. xvj. Toller sacerdos de sangui
ne: et asperget digito septies. q̄ virtute san
guinis xpi/digit⁹ dei. s. sacerdos remittit
septē mortalia pctā: et sic eicit demonia.
Istū digitū mediū cupiūt h̄re dānati. s. q̄
mediet iter deū et eos: sed nō pūt. vñ dixit
abaz diues i tomētis Luc. xvj. P̄r abiaā
miserere mei: et mitte lazay vt iringat extre
mū digiti sui in aquā: vt refrigeret linguā
meā: q̄ crucior in hac flāma.

¶ Quart⁹ digit⁹ man⁹ diaboli inducēs de
monia: dicit medicus: et sunt illi medici: q̄
solū dāt medicinā carni: et nō spū. Iste
digitus inducit demonia. dicit enim q̄
non est bonum se iunare: non vigilare: nō
orare: non pisces aut allecia comedere: et
sic qui fm carnem sunt: que carnis sunt

Dñica. III. quadragesime.

sapiunt. Rom. viij. Iste digitus diaboli: qui dicitur medicus: nunquam induxit demonia in agatha: que dixit. Ad medicinam carnalium corpori meo nunquam exhibui. Sed pro ea venit quartus digitus dei: qui eicit demonia: qui etiam dicitur medicus: et est ille medicus qui ante incarcerationem capite et clauate per petram dat medicinam spiritualem. Ad istum digitum dei venit magdalena: de qua catur ecclesia. Egredere ad medicum: vas ferens aromaticum: et a morbo multiplici verbo curat medicum. De quo dicitur Job. xx. Arbitramur digitum meum in locum clauorum.

Quintus et ultimus digitus manus diaboli inducens demonia: dicitur auricularis: qui ab aure dicitur: sunt illi qui in auribus hominum audiunt: et sonant per sui partem manifestationem et publicationem. Iste digitus induxit demonia in magdalena: cuius partem tantum in auribus hominum insonuit: fuit publicum: quod perditio nomine proprio: peccatrix appellabatur. Sed pro istum digitum venit quintus digitus manus dei: qui eicit demonia: qui etiam dicitur auricularis. et sunt illi: qui in auribus dei sonant per virtutem et deuotionem. Isti sunt illi digitus de quibus Marci. viij. Misit digitos suos in auriculas surdi et surditatis. Isti digitus dei habet istam mirabilem proprietatem: que semper in digitis experitur. scilicet quod digitus ante prandium grossior est: quam post prandium. anulus enim qui ante prandium cum difficultate ponitur vel extrahitur: post prandium sine difficultate. Et pertingit ex hoc: quod sumpto cibo sanguis currit ad stomachum per digestionem: et sic digitus propter absentiam sanguinis gracilius reperitur. Tales sunt perculdubio viri perfecti: qui sunt digitus vel digitus dei: cum cibis diuitiarum et bonorum temporalium sunt repleri: tunc magis humiles et graciles reperiuntur. Boni enim ex acquiritis diuitiis non per superbiam inflantur: sed per humilitatem porum attenuantur: et ideo sunt digitus dei: qui eiciunt demonia. Non tales sunt mali: qui sunt digitus diaboli: qui quanto magis diuitiis et bonis temporalibus ditantur: tanto magis per superbiam inflantur et ingrossant. Dicitur enim ceterum in libro. iij. Reg. xij. et iij. paral. x. Adinim digitus meus grossior est dorso patris mei. Pertingit quod in eiectione demonum que est operatio solius dei: terminatur quo vadit ultimatate est societasmaligna etc. quod demonia. Demonia multa eiciebat. mar. i. c. s.

Tertia pars.

Sed dixi secundo et ultimo: et est finis: quod in operatione diuina perferat et reperit actio et opus de sua virtute infinita extensum etc. enicio. De ista operatione incipit euangelium hodiernum. Erat iesus eiciens demonium. Sed statim obijcietur verbum eiciens demonium in genadium in libro. de diffinitionibus ecclesiasticorum dogmatum iam in principio allegatum. Eici non potest nisi quod intus est: cum igitur demones non sint intra animas: ut determinatum fuit in principio: igitur opus quod fit intra corpus. Sed hoc videtur inconueniens. Nam sequeretur quod duo spiritus essent in eodem corpore. Dicendum quod duo spiritus boni possunt esse in eodem corpore: non sunt eadem operationem. anima est in corpore hominis secundum operationem informantem et viuificantem. demon intra corpus hominis non intra essentiam corporis: quod hoc solius dei est: sed intra terminos quantitates corporis secundum operationem sue malicie tetentem: verantem: et ad partem trahentem. Sed queritur si demones sunt intra corpus hominis in qua parte corporis. Dicendum quod in illa parte in qua magis verant. aliqui in capite vel brachio vel latere. et adhuc in illa parte illud locum sibi determinat: ubi sunt humores et feces magis corrupti: quod quis est hospes tale datur hospitium. Sequitur Et illud erat mutum. hoc intelligitur effectus: ne non formalis: quod demon non est surdus aut mutus: sed efficit. Dicuntur hystoria euangelij solentem: et fac finem. Deo gratias.

Dñica. iij. in quadragesima. Ser. iij.

Funt nouissimi

ma hominis peiora prioribus
Luce. xij. cap.

Attento quod vita naturalis
hominis est multum ab-

breviata.
Attento quod vita moralis hominis est modicum emendata.
Attento quod vita hominis in fine mundi est grauiter tribulata.
Sequitur quod nouissima hominis sunt peiora prioribus nominata.

Primo introducitur

quod vita naturalis hominis est multum abbreuiata. A principio mundi usque ad septimum etatez in qua sumus: vita hominis in tribus terminis inuenitur.

bonus sermo.

Primus terminus fuit mille annorum. ps de adam: qui vixit noventis & triginta annis. Pater de maribusale: qui vixit noventis sexaginta & novem annis: & de multis alijs qui multis annis vixerunt in prima etate mundi. Secunda terminus fuit centum & quinquaginta annorum: ista etate mundi post diluuium. Eruntque dies illi centum viginti quinque annorum. Gen. vi. Tercius terminus vite hominis assignatus. lxx. anni. vii ps. lxxxix. Dies annorum nostrorum in ipsis sepruaginta anni: Si autem in poteratibus octoginta anni: et amplius eorum labor & dolor. continue de/terius & in peius. Ergo quantum ad vitam hominis naturalis nouissima eius sunt peiora prioribus: vt accedat quod scribit. ij. Petri. ij. Facta sunt eis posteriora peiora prioribus. Et continue decreuit vita hominis in hoc mundo Contrarius erit in alio seculo: qd hic pcedit vita hominis in decrescendo: in alio seculo in cresecendo iuxta illud Ecclesiastici. ij. Coniunge re deo per fidem. & timorem: & sustine patienter aduersa: vt crescat in nouissimo vita tua. Ex isto articulo elicitur questio quare in prima etate & sequentibus plus viuere homines quam nunc? Responsum & assignant aliquae rationes. Prima ratio: quoniam magis erat principium vite. sicut illud est magis calidum quod magis appropinquat ad ignem: qui est principium omnium calidorum. Secunda ratio: quoniam illi magis temperate viuere. tunc non uelcebatur carnibus: nec bibeant uinum: sed solum panem & aquam & fructus. semel comedeant in die. & temperate uiuere plongerant vitam. Tertia ratio: quoniam hoc pcedebat ex diuina misericordia & prudentia propter multiplicationem generis humani: quia fuit necessaria propter diuinum cultum.

Secundo principaliter

quod vita moralis tunc. Ubi notandum quod magistri presertim per b. diuidunt tempus totam uisum in quatuor principales etates. Primam uocant auream. Secundam uocant argenteam. Tertiam uocant cream. Quartam uocant ferream.

Prima etas aurea. Illa etas fuit preciosa ad modum aurum: in qua uixerunt homines in bona amicitia. in bona innocetia. in bona iusticia. Nullus nocebat alteri. quilibet preciebatur copari suo. non erat cupiditas in hominibus. non erat moneta de auro: nec de argenteo: a quo habuit ortum cupiditas hominum!

Ista etate uocat felicem boet. lib. ij. de consolida. metro. v. Felix nimium prior etas. Et tenta leuibus aruis. In illa etate comedeant fructus arborum: bibeant aquas fontium: dormiebant in pratis: in fenosis paleis: non erat edificia sumptuosa: non erant uelites preciose: non erant mercatores: non erant mercatides: non erat mensura nec tunc: non erat curie: non erat litigia: non erat placitantes. Et in illa (inquit boet. ubi supra) modo nostra rediret. In mores tempora preciosos. Interdum dicitur quod alij uiuunt homines nunc quam tunc: quoniam nunc deterius uiuunt quam tunc: uiuere autem uita hominis peiora prioribus. vt per ista etate accedat propheta. Esa. ix. Primo tempore alleuata est terra: & nouissima aggregata.

Secunda etas tunc. in qua etate ceperunt homines deuiare ab innocetia. a bonitate moralis. Tunc ceperunt mercari emere uendere. tunc inuenit mensura pondera aurum argentum & cetera metalla. Tunc inceperunt fieri edificia sumptuosa. Tunc inceperunt mensura & tunc: quoniam omnia erant condita. tunc inceperunt cupiditas & auaricia in seculo isto maligno. siquidem ante ignorabatur. Ecce uita hominis in ista etate incepit deteriorari. hoc est homines non fuerunt in motibus ita boni sicut in prima. sicut argentum non est ita bonum metallum sicut aurum. & per ista etate accedit illud Ecclesiastici. vii. Priora tempora meliora fuerunt quam nunc sunt.

Tertia etas huius seculi erea. in qua multo plus homines deterioriores fuerunt quam in seculo: sicut est non est ita bonum metallum sicut argentum. In ista etate incepit dolus. creuit hominibus iniuria in malum. Tunc inceperunt litigia placitationes aduocantes. Tunc incepit iniusticia opprimi: imo & uitas. Tunc inceperunt regnare iniurie personales. Et ista & multa alia sunt deteriora prioribus. Quales fuerunt apostoli: qui fuerunt primi: sunt ne aliquid similes temporibus nouissimis: quales scriptores: Quales notarij: qui iusti. qui facies in factis & dictis. sunt ne eis similes in nouissimis: Quales plati: quales presbiteres. qui tam uigilanter populum subditum gubernabant quam obliuio totaliter proprio bono: circa utilitate reipublice inuoluntate. Dicam ergo de ista etate tertia: quod peius operati sunt quam patres eorum. Hier. vii.

Quarta etas ferrea. in qua homines ferrei pessimi regnauerunt multo plus peiores quam

Dñica. III. quadragesime.

illi de tertia etate: sicut ferrum nõ est tãti valous sicut es. In ista qra etate tũ ceperũt bella/homicidia/furta/rapine/vsurre/simonia/tyrãnie/crudelitates/oppressiones/adulteria/proditiones: et cetera pctã grauiã cũ septẽ capitalibz. De istis et de alijs vitijs scriptũ ẽ. ij. Timoth. iij. c. In nouissimis diebz instabũt tpa periculosa. erũt hoies seipos amãtes et. vii. beatus Petrũ in canonica sua. ij. Pet. iij. diẽ. Tenet in nouissimis diebz in deceptrioe illufores iuxta pprias cupiscẽtias abulãtes. Illufores sunt immisericores: iustiti: voluptuosi: iobediẽtes: hypocrite: fortilegi: crudeles: q̃ ambulãt iuxta ppa desideria sua. Et ista sint dicta d̃ scdo articulo.

Tertius articulus. at
tẽto q̃ finis mundi et. Tribulatio q̃ erit circa finẽ mundi tpe antitripi: erit peior q̃ alia quecũq; fuit: q̃ erit nouissima: q̃ nota tur. i. i. Et p̃õr designari p̃ septẽ plagas: q̃s vidit brũs Johãnes Apoc. xv. et. xvj. Vidi inq̃t aliud signum in celo magnum et mirabile: angelos septem habentes septẽ plagas nouissimas: in quibus consumpta est ira dei.

Prima plaga a fide catholica separatio et deuatio.

Secunda sanguinis fidelium magna et crudelis effusio.

Tertia criminũ gũiũ dãnosa multiplicatio
Quarta dei et sanctorum enormis blasphematio.

Quinta cordium humanorum in malis idyratio
Sexta sathane soluti potestas et dñatio.
Septima scisma iuxta ecclesias et magna diuisio.

Prima plaga nouissima et. de q̃ loquitur Aplos. ij. Timoth. iij. In nouissimis temporibus. hoc est post aduentum christi. Primo enim fuerunt tria tempora generaliter. Primum ante legem scriptas. Secundum tempus sub lege. Tertium tempus post legem: quod tempus apostolus vocat nouissimum: quod nullum aliud tempus succedet isti. Multum discedet a fide volubiles et in gloria: lupi rapaces non parcentes gregi. Act. xx. Isti autem formam hereticorum: multi regnabunt errores: et insurgent in nouissimis temporibus. Per istam plagam vidit beatus Johannes quod primum angelus effudit phialam suam ire dei in terram: secuta est plaga: quam factum est vulnus et pessimum. Nepe in moralibus et spiri-

tualibus plaga pessima errare: deuare a fide: cum sit fundamentum totius spiritualis edificij. et sine fide impossibile est placere deo. Hebr. xj.

Secunda plaga et. quam multi martyrum patitur: et crudeliter occidit per antichristum et ministros eius: resistentes viriter eisdem de quorum numero helias et enoch in veritate existit: quod vestiti sacco: predicabunt penitentiam multos conuertent magnam fructum facient super omnes quod illo tempore predicabunt: tandem occident: et iacebunt corpora eorum inssepulta in platea hierusalem per tres dies: quam nullus audebit ea se pelire propter metum antitripi. Postmodum occisos audiet vocem dicentem. O helias et enoch ascendite huc. Et ascendent in celum in nube in aia et corpe. et post mortem eorum viuent antichristus. xv. diebus. Ista est scda plaga: quam vidit beatus Johannes: nouissima: quam vidit quod scdo angelus effudit phialam suam super mare: et omnes pisces maris mortui sunt. Mare mundus: pisces carnis fideles: de quorum numero helias et enoch.

Tertia plaga nouissima pctõria gramum multiplicatio. Erunt pctõ mortalia sine freno: sine modo. quod enuerat apostolus. ij. Timoth. iij. Prefertim in persona antichristi apparerunt pctõ: quam antichristus erit maximus pctõr: ut pote luxuriosus in cupiscẽtibus seminarum: ut habet daniel. x. Ite erit maximus hypocrita: quam simulabit scitatem in publico: sed in occulto faciet mala et peccabit. Ite erit supbissimus: quod sicut scribit daniel. viij. Contra principem principum consurgeret etiam ira dei. et in tantum eleuabit superbia: ut leges et ceremonias mutare conetur. Erunt enim supra modum blasphemum homo: sic habet Apoc. xij. Dicit se filius dei et faciet se adorari in templo. vii. sicut in christo iesu habitat omnis plenitudo diuinitatis: ita et in eo erit plenitudo malignitatis: vocatur enim filius perditionis et homo pctõ. ij. Thessal. ij. quod erit totus seruus pctõ. Existimo quod maior erit supbia antichristi: quam luciferi. Lucifer deo assimilari voluit: sed antichristus volent supra deum exaltari. Ista plagam vidit beatus Johannes: quam vidit quod tertius angelus effudit phialam suam super fontes et flumina: et aqua facta est sanguis: et per sanguines intelligitur pctõ in diuersis locis sacre scripture.

Quarta plaga nouissima et. regnabit singulariter et tunc pctõ blasphemie p̃serti in persona antichristi sic dictum ẽ. Johannes etiam

vidit q̄ quart⁹ angel⁹ effudit phialā suā sup solē: ⁊ fuit tant⁹ calor ⁊ est: vt hoies blasphemaret⁹ deū: ⁊ nomē dei. Jā dicitur est q̄ erit blasphem⁹ hō. ⁊ idē erit de mini stris ei⁹. Nā script⁹ est Eccli. x. fm iudicē ppli: sic ⁊ ministri ei⁹. quos i blasphemia ⁊ ceteris pctis multos habebit seq̄ces. Adit em̄ br̄s Jōbes q̄ draco. hoc est anti chriſtus/trahēbat tertiā partē stellarū ce li ⁊ mittebat i terra. Malos trahet p mu nera. bonos per tormēta varia. simplices trahet p pdicationē fallacē ⁊ p miracula ficta. q̄ em̄ iustiz sc̄ti credebūt: adhibebūt sibi p suo arbitrio volūtatis. ha bebūt em̄ secū maleficos ⁊ nigromāricos i grādī nu mero. Hic sciēdū q̄ ex q̄ hic fit mentio de blasphemia: q̄ multipl̄ blasphemaf de⁹. Aliqui eius bonitatē infamādo. Aliqui eius sanctitatē deierando. Aliqui eius diuinitatem denegando. Aliqui fidem dei non credendo.

¶ Primi blasphemātes ⁊c. sicut iudei: q̄ re prehēdebāt chriſtū q̄ bonū ⁊ iustū se di cebat. Jōb. x. De bono ope non lapidam⁹ te. Zales sunt q̄ turpiter ⁊ enormit̄ de deo iurāt. Aug. de v̄bis dñi. Nō min⁹ peccāt q̄ xpm iurādo blasphemāt regnātes in ce lis: q̄ iudei qui crucifixerunt eum ambu lantem in terris.

¶ Aliqui sunt ⁊c. sicut iudei blasphemaz uerūt: q̄ dixerūt eū purū hoies ee: nō deū Adattb. ix. Hic blasphemat. ⁊ Marci. ij. Quid h̄ sic loquit⁹ blasphemat. Quis pōt demittere pctā nisi sol⁹ de⁹? Et lu. v. Quis est hic q̄ loquit⁹ blasphemias? Quis pōt demittere peccata nisi solus deus.

¶ Quarto aliq̄ sūt ⁊c. sic blasphemāt here tici: infideles: apostate. q̄lis blasphemia erit quarta plaga nouissima.

¶ Quinta plaga nouissima ⁊c. Jō br̄s Jō hānes vidit q̄ntū angelū: q̄ effudit phia lā suā sup sedē bestie: ⁊ factū ē regnū tene brosum: ⁊ hoies nō egerūt p̄niam de ope ribus suis. Multi illo tpe nouissimo rema nebūt ipenitētes indurati ⁊ obstinati. ⁊ male p̄ eis: q̄ scriptum est Eccli. ij. Cor durum male habebit in nouissimo.

Cor durū: q̄ nō recipit correctionem. Cor durū quod non habet compassionē. Cor durum nō potest emolliri. Cor durū nō potest a peccato separari. Tale erit in antichriſto ⁊ sequacibus suis ⁊ male habebit in nouissimo magno die.

Nouissima ei⁹ amara quasi absinthium: Prouerbio:um. v.

¶ Sexta plaga nouissima ⁊c. Illo tpe sol uet sathanas: q̄ modo ligat⁹ ē. vñ Jōbā. vidit sextū angelū: q̄ effudit phialā suam super eufratē: ⁊ siccata ē totaliter aq̄ flu minis. Et vidit tres sp̄s imūdos: q̄ egre diebantur de ore draconis. Draco satha nas quē ligauit chriſt⁹: dū staret in cornu crucis volēs rapere aiām chriſti: s̄ soluet in tpe nouissimo. Apoc. xx. Soluet satha nas de carcere suo ⁊ erit: ⁊ seducet gens ⁊ sunt sup q̄ttuor angulos terre. Sol uet in quā de carcere inferni: ⁊ ab isto sic soluto p̄ncipaliter p̄cedet tribulatio illa. Abi querit quātū durabit nouissima tri bulatio: Rñsio q̄ modico tpe durabit nos uissima tribulatio. Et p̄bas pillō Mar. xxiij. Et nisi breuiati fuissent dies illi nō fieret salua oīs caro. Et fm Greg. q̄ iſir mos nos aspiciat de⁹: dies quos simplici⁹ malos intulit: misericordit̄ breuiavit. di cit glo. h̄ tribulatio quāto ceter⁹ grauior tāto breuiatis moderatione.

¶ Septima plaga nouissima de q̄ ap̄ls. ij. Thessa. ij. Nisi uenerit discessio p̄mū: ⁊ reuelat⁹ fuerit hō pcti ⁊c. Nisi uenerit dis cessio p̄mū. i. diuisio ⁊ scisma. hoc pōt intelligi tripl̄ ⁊ totū est malū. P̄mū de discessione gentiū a romano imperio: qm̄ an̄ die illū nouissimū diuidet romanū im perū in q̄ttuor regna: ⁊ diuisio illa figu ratur in q̄rta bestia quā vidit daniel: q̄ ha bebat decē comua. Daniel. vii. Secōdo pōt intelligi de discessiōe quorūdam hoim ⁊ multorum a catholica fide: de q̄. j. Timo. iij. In nouissimis t̄pibus discedent qui dā a fide ⁊c. Vel pōt intelligi de scismate qd̄ nūc est in sc̄a ecclia. Et istā discessiōe vidit br̄s Jōhānes qm̄ vidit septimū āge lū: q̄ effudit phialā suā sup aerē: ⁊ ciuitas diuisa est in tres partes. Jā erāt due par tes in ciuitate in sc̄a ecclia greca ⁊ latina ⁊ nūc diabolo pcurāte: sunt tres partes. Ergo chriſtiane attēdendo q̄ nouissima sunt ⁊ erūt peiora forib⁹. In nouissimis dieb⁹ intellige p̄ntiū. Diere. xxiij. Consiliū bonū interi memorare nouissima tua: ⁊c. rore tuū: iudicis tremebundi districtum valde examiē: ardentis gehēne metū ab ocu lis cordis tui elōgare nullaten⁹ patiantis Cogita peregrinationis tue miseria: ⁊c. nos tuos cū amaritudine ⁊c. Cogita vite

Feria. VI. post. III. dñicā quadragesime.

humane pericula. cogita fragilitatem p̄
 puā: et p̄seuera in cogitationib⁹ istis. Su
 p̄ oia memorare nouissimū diē tuū. q̄ sic
 dicit b̄tus Aug. Qualis q̄sq; mouit: talis
 in diē illo iudicaf. Annuūsq; de die no
 uissimo formidare d̄: q̄ vñūquēq; i q̄ in
 uenerit su⁹ nouissim⁹ dies cū de hoc seclō
 egredit⁹: talis i diē nouissimo iudicaf. Et
 quid p̄sumēdus est p̄sona: q̄ subito mouit⁹
 R̄sider b̄tus Aug. li. de doctrina christia
 na. p̄sumēdus est h̄m vitā: q̄ nō p̄t ma
 le moui: q̄ bñ vixerit. Qui male vixerit: p̄
 bat mltipliciter q̄ nouissima sunt peiora
 priorib⁹. Et apparet p̄ experimentū: q̄ me
 liores fuerūt apli: q̄ illi: q̄ postmodū vene
 rūt aut vēturi sunt. Dicūt ⁊ medici q̄ pe
 ius est recidiū q̄ infirmitas prima. Et iā
 in sp̄ialibus: si q̄s de petō peniteat: ⁊ reci
 diet iterū post penitētiā: graui⁹ est pctm̄
 nouissimū q̄ primū: ⁊ magis puniet p̄p̄
 recidiū ingratitudinis. Et iā oēs volē
 tes saluari saperēt ⁊ intelligerēt ac nouis
 sima p̄uiderēt: vt accedat p̄ finali p̄clusio
 ne illō p̄ouer. xviij. In timore dñi esto
 tota diē: q̄ habebis sp̄e in nouissimo. sp̄e
 inquam de paradisi gloria possidenda.
 Cui⁹ glorie cē.

¶ Feria sexta post tertiam dñicam in qua
 dragesima. Sermo.

Ic est vere sal
 uator mundi. Jobis. iij.
 Iuxta scripture veritatem
 inuenio q̄ aliq̄s antiq̄tus
 vocabat saluatorē p̄p̄ tria.

Primo p̄pter suā prouidentiam ⁊ sapien
 tiam: qua multos a periculis ⁊ incōmo
 dis saluauit.

Secōdo p̄pter suā strenuitatē ⁊ fortitudinē
 qua inimicos deuicit ⁊ superauit.

Tertio p̄pter suā industriā ⁊ bonitatem:
 qua captiuos a carceribus liberauit.

¶ Primū patet b̄n. xij. vbi legit q̄ cū io
 seph interpretat⁹ fuisset omnium pharao
 ni: q̄ viderat septē boues pingues: talias
 septē macilētas: ⁊ septē spicas tenues: ⁊
 alias septē plenas atq; formosās: q̄ hoc
 significabat q̄ septem annū venirēt ferri
 litas: magne in vniuersa terra egypti: q̄s
 sequerent anni alij septē tāte sterilitatis
 q̄ tota terra cōsumeret fame. Et q̄ rex p̄
 fecisset eū terre egypti: Ioseph constituit
 prepositos per singulas regiones egypti:

⁊ in primis septē annis fertilitatis tantā
 copiā tritici in horrea egypti cōgregari:
 q̄ oēs q̄ erāt in egypto: ⁊ in alijs regionib⁹
 bus: habuerūt in leuētibus septē annis
 sterilitatis tritici abundantia. Ideo q̄ io
 seph sua p̄uidētia pplm̄ a fame liberauit
 Ideo pharao vt dicit ter⁹: vertit nomen
 illius: ⁊ vocauit eū lingua egyptiaca sal
 uatorē mūdi. P̄ q̄ prima pars regula.

¶ Secōm patet iudicā. iij. vbi legit q̄ cū
 filij israel habitaret in medio chananei:
 ethei/ammorei ⁊ pherezei ⁊ euei ⁊ iebu
 sei/inimicorū suorū: ⁊ rex mesopotamie sic
 inimicus teneret eos q̄si captiuos: qui
 dā vocat⁹ orthoniel filij⁹ cenez frat caleph
 fuitq; in eo spirit⁹ dñi ⁊ iudicauit israel.
 Egressusq; est ad pugnā: ⁊ tradidit dñs
 in man⁹ eius chusanrasatbaim regē syrie
 ⁊ oppressit eū. Et h̄ fuitq; vt d̄ ibi: cla
 mauit ad dñm: qui suscitauit eis saluato
 rem ⁊ liberauit eos.

¶ Tertiu ptz. iij. Reg. xij. vbi legit q̄ cū
 ppl̄s israel peccasset cōtra dñm: iō iratus
 est furor dñi i israel: ⁊ tradidit eos in ma
 nu azabel regis syrie: ⁊ i manu benadab
 filij azabel cūctis diebus. ita q̄ fuerunt
 sub captiuitate istorū multis annis. Dep
 catus est aut̄ ioachan facie dñi: ⁊ audiuit
 eū dñs. sedq;. Et dedit dñs israeli salua
 torē: ⁊ liberat⁹ est de manu regis syrie. Ap
 paret igitur tertia pars: ⁊ per cōsequens
 tota regula p̄assumpta

¶ Modo p̄dicta n̄o p̄posito applicādo
 inuenio q̄ filij⁹ dei benedictus p̄dicta
 tria in mundo operatus est.

Primo mediāte sua sapiētia nos fuimus
 a periculo mortis saluati.

Secōdo mediāte sua fortitudine inimici
 nostri fuerunt deuicti ⁊ superati.

Tertio mediāte sua bonitate nos fuimus
 a captiuitate liberati.

¶ Dixi primo q̄ mediāte christi sapientia
 nos fuim⁹ a periculo mortis saluati. Ita
 dicit Aug. in hec verba. Admiremur gra
 tulerur amemus laudem⁹ adorem⁹: q̄m
 per redēptōis nostri moites de tenebris
 ad lucē: de morte ad vitas: de exilio ad pa
 triam: de luctu ad gaudium vocati sum⁹.
 hec ille. Quod fuit antiquitus figuratus.
 Narrat Augustin⁹. xvij. de ciuitate dei
 caplo. xix. ⁊ Valerij lib. v. de Eodro rege
 atheniensū: q̄ cū regio sua ⁊ ciuitas in
 genti hostium bello vexaret⁹: ⁊ destituta

esset humani auxilij confidentia: ad oraculum apollinis cofugit: ac p legatos sciscitatus est quomodo regnū suum a manu inimicorum euadere posset. Rūdit apollo sic euadere: si ipse manu hostiū occidisset & occubisset. Qd cū ad hostiū castra peruenisset: ordinauerunt ne regē atheniensium occiderēt. Vidēs sic codrus q̄ terra sua nullo modo posset manū hostiū euadere: deposuit insignia regalia. & in figura & habitu pauperis indutus castrū hostiū est ingressus. vbi iudicāda ad pugnam puocās: interfectus occubuit. sicq̄ patriā a morte & periculo liberauit. Spūaliter rex iste christū significat: q̄ est rex regum & dñs dñantium. Apo. xix. q̄ vidēs q̄ morte eius totus exercit⁹ suus. scz ppls christianus a morte eterna poterat liberari: zelo salutis nr̄e accēsus: mutauit habitū suū vestitusq̄ est alij. iij. Reg. xij. Porro rex israel mutauit habitū suū: & ingressus est bellū ac morti seipm̄ exposuit. Et sic nos eius morte fuim⁹ a morte ppetua liberati. vt de xpo intelligat illud Proverb. x. Liberat eum. scz hominem a morte.

¶ Dixi sedo q̄ mediāte ei⁹ fortitudie iūmici nr̄i fuerūt deuicti & supati. Antiq̄ p̄s obidebant in mundo a diabolo & impugnantib. oibus em̄ tā innocētib. q̄ pctōribus. paruis & magnis cuiuscūq̄ etatis scitatis & bonitatis insidiabat hostis antiquus. vnde p̄pheta in ps. xvj. Inimici mei atam mea circūdederūt. & ps. lv. Conculcauerunt me inimici mei tota die: qm̄ multi bellātes aduersum me. Sz venit filius dei: & vt inimicos nr̄os vincat & superet: dicit illud ps. xxx. Viriliter agite & cofortetur cor: v̄m: oēs q̄ speratis in dño. Loquit̄ more illorū qui sunt in p̄lio cuz dño suo: qui ipsūm pugnantēz cū ip̄is & p̄ ipsos viriliter adiuuāt & sustinet. & ideo non debet timere anim⁹ cū sit p̄sens tantus dñs. Legit̄ in chronicis romanoꝝ: q̄ cū gens penoū haberet dñm puerum & in cuius adhuc existentem: cōtra romānos sine dño pugnauerūt & superati sunt Altera vero die in canabulis puerum ad duxerūt: & in bello ponētes eū ī loco em̄nenti: vt cum libere videre possent: & viribus resumptis obtinērent victoriā. Et tunc mandauerūt romanis. Ne gloriāmini si pridie superati fuim⁹: q̄ non defuit animus: sed dñs. Similiter cum christus

uenerit de celo: vt nostros inimicos spirituales vinceret: ideo nullo modo confundi nec superari possum⁹: cū talē ac tantū dominum habeamus in adiutorem & defensorem. Ergo nos dicamus illud quod habetur Luc. s. De manu inimicorum nostrom liberati seruiamus illi.

¶ Dixi tertio q̄ mediāte sua bonitate fuimus a captiuitate liberati & redēpti. Ita dicit Bernar. in sermōe natiuitatis xpi. Captiuū (inquit) & cōquassati eramus donec veniret desiderat⁹ cūctis gentibus: q̄ nos redimeret & saluaret. hec ille. Quod fuit antiqui⁹ figuratū: narrat magister historiā sup q̄ salomon cōstruit qd̄ dā vas vitreū: infra qd̄ vnū pullū posuit strutionis: qd̄ post respiciēs strutto quasi cōpatiens sic incluso: volauit in deserto: & tulit inde vermiculū: de cuius sanguine tetigit vas predictū: ad cui⁹ tactū subito vas fuit fractū: & eduxit inde pullus suū. Sic christus in deserto hui⁹ mūdi nasciturus: quē tulit ei⁹ alma genitrix: & nutrit: ip̄ius sanguine precioso fuit redempt⁹: p̄tū humanū gen⁹: & a captiuitate inferni liberatū. Et sc̄i p̄s: q̄ ī limbo erāt tāq̄ in vase vitreō vitulati: fuerūt redēpti: vt de nobis dici posset illud. s. Petri. s. Non corruptibilibus auro vel argento redempti estis de vana vestra conuersatione paterne traditionis: sed precioso sanguine quasi agni immaculati christi & incontaminati. Et antedictis. scz ex matorū & minorū cōcludatur sic thema. scz hic est vere saluator: mundi &c.

¶ Dominica quarta in quadragesima. Sermo. s.

De sursum est

hierusalem: libera est. ad Galatb. iij. caplo. Prestatissimū domini mei ista predicatio erit quasi altū edificium: & quasi quedam hierusalem super na: que edificatur ciuitas: pio cuius constructione ranḡ pro fundamēto triplices hierusalem introducta. Siquidē est hierusalem superna: vbi libertas omni subducta misericordia. Hierusalem externa: vbi libertas in qua militans fundatur ecclesia. Hierusalem interna: vbi libertas: & vocat

Dñica. III. quadragesime.

tur volūtina potētia. Et de quibet finaliter
cōcludet. Que sursum ē hierlm: libera est.

¶ Prima hierusalem ꝛc.

Istam hierusalem cum libertatibus suis
in arduis sursum vidit Ezechiel in suo va-
ricinio: q̄ registrat sub hac forma. Audi
et ecce deosus ignis: et sursum q̄si aspectus splē-
doris. Et eleuauit me spūs inter celū et ter-
ram: et adduxit me in hierusalem in visio-
ne dei: et ecce gloria dei israel. Ezechielis.
viij. quasi dicat deosum babilonia: que
interpretatur confusio cum intenso ardo-
re, sursum hierusalem dicta pacis visio:
cum immenso splendore. Babilonia deos-
sum cum extenso ardore: quam describit
Anselm⁹ in quadam meditatione dicens
Terret (inquit) me vita mea, quid est qd̄
animaduerto in terra? Miseria. heu con-
fusio: vultusum tumultus: dentium stri-
do: inordinata multitudo gementiū: vbi
nullas ordo: sed sempitern⁹ horro: inha-
bitat. Ae: ve: et quor ve: ve: ignis sulphu-
reus: flāma tartarea: aer caliginosus: ver-
mes in igne viuētes: que mira auditas
rodendi: sic nos attendit: quos ille ignis
ignium nō incendit: demones coardētes
frementes ardore: frendentes furore. Cur
sic crudeles estis his qui volūt inter vos
viuere: nullum modum: nullū remedium
nullus finis temperabit: terro: horribilis
dolo: terribilis: mero: in cōsolabilis. ergo
deosum ignis: varicinium: immo et pla-
ge iste: mors: luctus: fames: et igni combu-
rentur. Ad litteram de ista babilonia re-
gistratur Apoca. xviij. Sequit. Et sursum
aspectus splendoris. In istis duobus lo-
cis: deosum et sursum: omnia contraria
liquide poteris contemplari. q̄si deos-
sum carcer: sursum palatium. Deuterō.
xxiij. Habitaculū eius sursum. Deosum
tristitia. sursum leticia et gaudium. Leti-
cia sempiterna super capita eorum. Esaie
xxxv. Deosum terra miserie: sursum celū
empyreum. Celū sursum et terra deosum.
Proverb. xxy. Deosum amara tormenta
sursum dulce refrigerium. deosus nequā
radix amaritudinis: sursum germen dul-
cedinis. deosum diabolus: sursum domi-
nus dans adiutoriu: quia dominus ipse
est de⁹ in celo sursum. Deutero. iij. Quale
ergo remediū? Ecce que sursum sunt: que
rite: vbi christ⁹ ē in dextera dei sedēs. Que

sursum sunt q̄rite nō q̄ sup terrā. Colosse.
ij. sequit. Eleuauit me spūs inter celum
et terram: et adduxit me in hierusalem hu-
pnay. Omnibus diebus vite tue oportet
capi trahi et eleuari sursum inter celum et
terras. Quippe ad hoc inuitat te eleuari:
Sursum cordis humani figura.
Sursum corporis factura.
Sursum celi natura.
Sursum reuelata scriptura.

¶ Primo ꝛc. quippe condito: nature de-
dit cor homini acutum deosum: sursum
aplum: sursum apertum: deosum clau-
sum et obscuratum: quatenus celestia que
sunt sursum desideret: et deosum terrena-
toris viribus parupendat. iuxta dictum
Hierony. Leuemus corda cum manibus
ad deum ad modum auis predantis: ad
modum a quile que ad preceptum domi-
ni eleuatur sursum in arduis ponens ni-
dum: et in p̄ruptis rupibus se collocat:
vt exinde escam tanq̄ famelica contem-
pletur. Job. xxxix.

¶ Itē te inuitat eleuari / corporis huma-
ni figura. Si quidē inter corporales crea-
turas / solus homo habet faciē sursum ere-
ctam ad celum iuxta dictum Quidij in. f.
metamorph. P̄onaq; cū spectēt anima-
lia cetera terrā: Os homini sublimedat
celūq; videre Iussit: et erectos ad sydera
tollere vultus. Nec sine ratione p̄ditō: or-
bis de tali figura erecta sursum dicitur ho-
mini prouidisse: quatenus recogitet q̄ a
deo venit: et ad deum est finaliter reditu-
rus: modicum hic victurus: et sursum in
celo eternaliter permanurus.

¶ Insup te inuitat sursum leuari celi natura
vbi ē pulchritudinis magnitudo: vbi ē cel-
studo: celestis p̄ria: ad quam suspirabat
Bernard⁹ alloquens istā hierusalem sub
his verbis. O ciuitas celestis: mansio se-
cura: p̄ria cui⁹ incole q̄eti: p̄plus sine mur-
mure: vbi pax / pietas / bonitas / lux / virt⁹
honestas / gaudiū / leticia / dulcedo vite /
p̄renis gloria laus amor: et cōcordia dul-
cis. Et adduxit me in hierlꝝ libertate mul-
tiplici. Libera est em̄ illa ciuitas sc̄ra hierlꝝ.
Libera est ab omni defectu: vbi est boni-
tas copiosa.

Libera est ab turpi aspectu: vbi speciositas
delitiosa.
Libera est a grandi conquesu: vbi est sc̄-
cunitas preciosa.

Zibera est a finali contēptu: vbi est eterni
tas gaudiosa.

¶ Primo ꝛc. vbi nullus defectus: nulla
penuria: nec miseria: bonoz oim copia
vbi sunt oia bona que mens humana pu
ra & impunita valet desiderare. ibi ad vo
ta omnia succedūt: ibi brūshabet quicqd
vult & nihil male vult: vbi stat? oīs bonoz
aggregatiōe perfectus: ibi abūdāt chari
tas: silebit inq̄tas: nec quicq̄ ibi deficiet
vbi vnusquisq; oia habentē in se habebit
ibi nihil deesse poterit: vbi diuina sapien
tia oia hoibus p̄uidebit. Hugo de clau
stro aīe lib. iij. Ergo hierlm̄ sit sancta & li
bera. s. Macha. x. Zibera sicut dictū est. li
bera ꝛc. vbi nulla turpitudō: vbi summa
pulchritudo.

Et ratione loci.

Et ratione domini.

Et ratione consorcij.

¶ Primo ratione loci: ad quē nihil turpe
nihil coinquinatū ascendere p̄t. quā liber
tatē a turpitudine sibi reuelatā nō tacuit
brūsh Aug. lib. soliloquoz. di. Dñe mi p
hoc ignobili & corruptibili tā magna & in
numera bñficia tua apparent. a celo aer:
a terra vmbra: a vētis pluuijs & volucris
bus & piscib? bestijs & arborib?. qualia q̄
so bone iesu erūt illa bona que preparasti
diligentib? te in illa celesti hierlm̄ vbi fa
cie ad faciē te videbim?: si tanta facis no
bis in hoc carcere: qd ages ī serō palatio
glorioso qm̄ liberabitur creatura a seruitu
te corruptionis in libertatē ꝛc. Rom. viij.

¶ Itē scdo pulcher dñs: in quē desiderāt
angeli p̄spicere. s. Pet. s. Cui? pulchritu
dinē sol & luna mirant. Deobē paul? ra
ptus: cū vidit reduct? ab extasi voce ma
gna clamauit. O infelix ego homo q̄s me
liberabit de corpe mortis hui?. Rom. viij.

¶ Itē pulchra hierlm̄ supna rōne asortij
Quāta pulchritudo poterit esse: vbi tot
soles quot angeli. tot soles quot sancti. qz
fulgebūt iusti sicut sol in regno pr̄is corā
Apat. iij. et vltra claritas dei: que illumi
nat sanctam hierusalem. Apocal. xij.

¶ Itē libera ꝛc. nec mirū: qz incole ciuita
tis illi? hierlm̄ p̄fecta charitate diligūt se
Nec mirū si libera: vbi est pax secunda: pa
tria vbi nec languor: nec seniu? nec fraus
nec terror hostiū: s; vna vox letantium: &
vnus ardor cordiū. Istā hierlm̄ sibi reue
latā nō tacuit brūsh Johannes Apoc. xij.

vbi vidit ciuitatē scām hierlm̄ habentē
claritatē dei: q̄ habebat murū magnū als
tū: cui? fundamentū. xij. lapides p̄ciosi:
vbi erāt. xij. porte: & in portis. xij. margari
te: & ciuitas ī quadrop̄ta erat & platea
ciuitatis aurū mūdū. Ciuitas ciuiū ciui
tas nra supna hierlm̄: in qua nec languor:
nec seniu? nec terror: hostiū: s; vnayor letā
tiū: & vn? amor cordiū: vbi ē claritas dei
cū summa pulchritudine: & p̄ oīs libera
ab omni turpitudine. Nec mirū: qz ibi erāt
stāt tot soles: quot angeli: & ceteri sc̄i ful
gebūt sicut sol in regno pr̄is mei. Mirū
habebat altū p̄pter difficultatē veniendī
ad deū: qz nisi p̄ obsidionē supna hierlm̄
possideri nō p̄t: iuxta modū quē legi des
criptū Ezech. iij. Sume tibi sartaginez
ferreā: & pones eā in murū ferreū inter te
& ciuitatē hierlm̄. tu dormies sup latus
tuū sinistrū: & pones sup eū: & cū cōpleue
ris hoc: dormies sup lat? tuū dextrū scdo
Libus aut tu? q̄ vesceris: erit ī p̄dere: &
aquā ī mēsurā bibes. Assumes gladiū a
tū radētē pilos: & assumes eū & terces su
p caput tuū: & p̄ barbā tuā: & assumes sta
terā p̄deris & diuides eos: & tertiā partē
igni cōbures in medio ciuitatis iuxta cō
pletionē diez obsidiōis. aliā tertiā prē cō
cides gladio ī circūitu ei?. tertiā aliā prē
disipes in ventū: & gladiū nudabis post
eos descripta obsidiōe. Ubi sūt tot myste
ria vbi tot grādia sacramēta. Ad p̄positū
moralit supnā hierlm̄ hntē murū altū dz
q̄libz oppugre fūdis machinis & modis
alijs bonoz opoz ac meritoz: nec dz cessa
re donec ipas valeat obrinere. Et qd p̄ce
ptū fuit Ezech. in qz vt sartaginē ferreas
inter ipm̄ & ciuitatē opponeret & citi? col
locaret. Quid p̄ sartaginē nisi mortē: iudi
ciū: & infernū itelligo: vbi p̄ctores fixant
& cōburunt? Istā sartaginē mortē iudicij
& inferni: dz p̄ctō: p̄ considerationē inter
ipm̄ & ciuitatē ponere: vt cogitet qz mor
tē iudicij & infernū magis meruit q̄ sup
nā hierlm̄ p̄pter p̄ctā p̄p̄ia: nec ē dign?
istā hierlm̄ finaliter possidere. Quid plus?
dz dormire super lat? sinistrū p̄ contēpla
tionē infernalis aduersitatis: postmodū
super latus dextus p̄ contēplationē celestis
p̄speritatis. nūc in dextro: nūc in sinis
tro p̄ cōsiderationē vtriusq; inferni & paradī
si. Per arma iusticie a dext? & a sinistr?. ij
Cor. vj. Debet postmodum panem suum

Dñica. III. quadragesime.

stercoribus operire: cogitas se fore cadaver
putridū: vas stercorum: abum vermium.
Oīa (inquit apostolus) arbitratus suz vt
stercora. Phi. ij. Sequitur. qm̄ panem et
aquā dz mēsurare: et hoc nō est aliud q̄ di
nitias honores atq; delicias appetere cū
mēsurā: et vt superflue nō diligar diuitias
nec in vsu frequenter delicias: cuz omnia
que sunt: fecit deus in numero pōdere et
mēsurā. Sapiē. xj. Sume tibi gladium
acutum. dispoñe peccator lingua tuā ad
confitendā crimina et peccata. Nā penitē
tium lingua gladius acut⁹. Pili qui sū
fidoz nascunt ex humore humido et sic
cor: sunt radices peccatorum: que sunt sū
beatū Aug. amor male inflāmans/ quo
ad calidum: et timor male humiliās/ quo
ad sicum. Et oportet q̄ gladius sit acut⁹
confessionis. sic ducat per caput et barbā:
q̄ oīa radant. Oīa pctā et radices pctōū
cōstiteant. Et sumet pctō: statera pōderū
statera pōderet grauiā et leuiā. qd̄ graue
qd̄ leue equa lance offēdit. Sic pctō: vni
formiter debet pōderare pctā grauiā et le
uiā cum statera sciētie. Tertiā partē igni
cōbaret. s. pctā ex infirmitate cōmissa per
considerationē ignis inferni. Aliā tertiaz
partē cōcideret gladio. i. pctā cōmissa per
ignozantia/ concideret pctō: timore diuini
iudicij. Fons ergo vastabit eos gladius
et intrus pavor: eterni supplicij. Deutero.
xxxij. Aliā tertiaz partē disperdet in ventū
i. peccata cōmissa per maliciāz disperdet
et totaliter amputabit.

Secūda hierusalē et.

Istā hierusalē christ⁹ libertate fundauit.
Istā libertatē cōstantin⁹ mirabiliter am
pliauit. Istā libertatē karolus rex frācoz
et impator romanoz multipliciter decoza
uit. Istā libertatē artus rex anglorū fel
citer reparauit. Nec mirū qm̄ vaticinatū
lōge an̄ extitit: q̄ in dieb⁹ tantoz impato
rū/ militās hierlm̄ securo in pace sederet
Sedebit hierlm̄ securo. zac. xiiij. Et pho
lor dñā gētū. p̄iceps puiciāz: nūc vidua
nūc tributaria. olim libera: oliz filia: nūc
ancilla. vbi veritas corruit: charitas exci
dit: cerere corruerit: vites: et arma belli
venerūt gētes: i hereditatē tuā polluerūt
sc̄m̄ tēplū tuū posuerūt hierlm̄ in pomo
ruz custodiā. ps. lxxvij. O hierlm̄ ciuitas

sancta facies tua super carbones denigra
ta est. lumē vultus tui i tenebris cōuerfus
est: risus tuus quersus est in merorē: pau
peres tui lutum hereditabūt: optimates
tui obtinuerūt tenebras: p̄nceps tu⁹ p̄s
cipue obtenebrescit: p̄ps tu⁹ memoria ca
rescit. Quomodo sederet sola ciuitas plena
populo: quā videf omni auxilio destitu
ta. sederet in tristitia dñā gentiū: nō est qui
consolet eaz. Ecce noiale p̄esagiū experi
mēto flebilē cōsummatum. Vt nō lugēt
oēs porte ei⁹ destructe: sacerdotes ei⁹ ge
mentes: virgines ei⁹ squalide: et ipa opp̄
sa amaritudine. et recorda ta est hierusalē
dierū afflictionis sue. Pctm̄ peccatū hie
rusalē: p̄pterea instabilis facta est. Thie.
s. Verū existimo p̄babiliter qm̄ sp̄sūs cō
siliabif sp̄ose: et de⁹ deoz loq̄m̄ ciuitatē
hierlm̄: sicut recitat scriba legis Esdras
dicēs. iij. als. iij. Ed. ij. Alī p̄leptere fili
os tuos: et educa illos cū leticia. sicut colū
ba p̄firma pedes eoz qz elegi eos. Et resu
scitabo mortuos de locis suis: et de monu
mētis educam illos: qm̄ cognoui nomen
meū in israel. Noli timere mater filiozū
qm̄ te elegi dicit dñs. Admittā tibi adiuto
rū pueros meos esaiā et hieremiam: ad
quozū cōsiliū sc̄ificauī et parauī tibi. xij.
arbores grauatās varijs fructib⁹. et totidē
fōtes fluētēs lac et mel: et seprē mōtes imē
sos hñtes rosas et lilij: in quibus implebo
gaudio filios tuos. In hoc loco de⁹ pater
alloquitur suā filiā hierusalē matrē nr̄am
ecclesiam sacrosanctā: dans sibi documen
ta salubria: si vult liberari a seruitute: q̄re
mus filios suos fideles expulsos vtijs in
virtutibus: et pedes. i. affectus nr̄i de sede
ria in bono corroboret et confirmet: polli
cendo q̄ si hoc fecerit filios istos de mo
numētis. i. de seruitute: de oppressiōe: de
scismate: immo de scibus vitiōz ad sta
tum p̄speritatis et gratie filios ecclesie fe
liciter suscitabit. Duodeci arbores varijs
fructibus ornate sunt p̄elati nostre hie
rusalem. xij. apostolorū imitatores et fru
ctibus honorū operū et exemploz: immo
et pauperū nutritores. Duodecim fontēs
sunt doctores nr̄e hierusalē credentes et p
dicātes. xij. articulos fidei: lac et mel. i. do
ctriē et scientiarū dulcedine distillantēs
Adontes sunt religiosi viri contemplati
ui sursum in celo mentaliter cōmorantes
In quib⁹ mōtib⁹ sunt flores varij redolē

Confessio

B

fig^a
12 arbores. ap̄l. i. p̄lati
12 fontes. sunt doctores
7 montes sunt Religiosi

tes utpote rosa patientie: lilium continencie
viola humilitatis et obedientie. Isti sunt
qui filios matris nostre hierusalem sibi
et exemplo nutriunt: r. reficiunt iuxta illud
Ezechiel. xxxiij. ca. Ego liberabo gregem
meum. et visitabo oves meas: et liberabo
eas: et pasca eas in montibus israel in rivis:
et in cunctis sedibus terre. ubi p totum illud
capitulum: filij matris nre hierusalem si
volunt liberari in multis mte opibus edocet
tur. Aduas iustifica: pupillo iudica: egre
ri da: ophanu defende: infirmu et debile
cura: claudu irridere noli: cecum ad visionem
claritatis admittit: senem et iuuenem intra mu
ros tuos conserua: mortuos sepeli: et da
bo tibi sessionem primam.

Tertia hierusalem etc.

Ista est rationalis aia. Cant. vi. Pulchra
es et decora filia hierlm. Pulchra est aia
propter imaginem increate trinitatis. Pul
chra est decore virtutum: licet in principio
creationis sit tanquam tabula rasa in qua ni
hil depictum est. ps. in. f. de aia. Ista hie
rusalem creator eiusdem tripliciter liberavit
sibi triplicem libertatem: quoniam est

Libertas a necessitate.

Libertas a peccato.

Libertas a miseria.

Prima libertas nature.

Secunda libertas gratie.

Tertia libertas glorie.

Prima bonorum et malorum.

Secunda bonorum tantum.

Tertia est regenerantium: de qua loquitur
apla Rom. viij. Creatura liberabit a serui
tute corruptionis in libertatem glorie filiorum
dei. Ibi nullum graue subiiciens: ibi nulla
passio inficiens: ibi nulla arctatio afficiens
ibi nullum bonum deficientes: ibi libertas ab omni
peccato: quod deponet omnes iniquitates nostras: et
proiciet in profundum maris omnia peccata nostra:
ibi libertas ab omni malo: quod absterget deus
oculis lacrymarum ab oculis eorum. Apocal. xij.
ibi libertas ab omni tributo quoniam cessabit exa
ctor etc. Existimo hierlm esse sciam et libe
ram. s. Adacha. xv. cum quilibet hierlm intro
ducta libera noies: merito de qualibet est
assumptum thema. Que sursum est hierusalem
ubi tria registrat sibi quod a tribus comedat.

Primo a positione. que sursum est.

Secundo a conditione. libera est.

Tertio a perfectione. mater nostra.

Primo a positione libertatis que sursum est.
Secundo a conditione libertatis libera est.
Tertio a perfectione charitatis: in qua posita chari
tas. Ergo que volit sublimari: liberari: dili
gi: amari: tendat toto mentis affectu ad
illam hierlm: propter septem que attrahunt: et
inueniuntur in ea: et sunt
Fertilitas sine egestate.
Sanitas sine infirmitate.
Libertas sine seruitute.
Societas sine displicentia.
Securitas sine repugnancia.
Claritas sine obscuritate.
Eternitas sine temporalitate.

Primum est fertilitas etc. Cuius signum est
quod inde fluit omne bonum. Iaco. i. Omne datum
optimum: et omne donum perfectum desursum
est. Nepe superiora influunt in inferiora.

Secundum sanitas. cuius signum est mulier in
firma inclinata erat: nec poterat sursum
aspicere. Luce. xij. ubi loca superiora saniora
sunt a puriora.

Tertium libertas etc. cuius signum est. qui desursum venit super omnes
est. Job. iij. Siquidem superiores homines
communitur liberi sunt: et inferiores minus
liberi.

Quartum societas etc. cuius signum est
quoniam princeps pacis ipse ibi residet atque ma
net. Colos. ij. Si consurrexeritis cum christo
que sursum sunt querite etc. Cuius signum est:

quoniam nihil mali attingit. in ps. xlij. Ad nos
cauit celum desursum. i. perfectos. Tertius
claritas etc. cuius signum est visio Ezechiel.
prophete. c. viij. Ab aspectu labiorum eius et
deorsum ignis: et a labiis eius et sursum. quoniam
aspectus splendoris.

Septimum eternitas.
Deutero. xxxij. Habitu culum eius sursum.
Ad istud sursum sublimitas peruenit per
deorsum humilitatis. Celum sursum terra de
orsum. Prover. iij. iij. Mittet
radicem deorsum. scilicet humilitatis: et faciet
fructum sursum. Cuius fructus etc.

Quoniam Dominica quarta in quadagesima.

simam.

Sermo. i.

Ihce ancillam etc.

filium eius. non enim erit heres
filius ancille cuius filio libere.
ad Gal. iij. et i epla hodi.
Ancilla est uox seruitutis
et subiectio: et significat carnem. ubi the
ma. Qui de ancilla sibi carnem natus est: quam
creavit deus ad hoc ut subiret et seruus

optimus serm.

ret spiritui: & spūs deo. vnde Grego. xxyf. moza. habet quippe spūs cōmissum sibi dñitum carnis: si tamen sub dño recognoscit iura legitime seruatur. Nā si autorem suū superbiendo cōtēnt: iure et subiecta carne preliū suscipit. Unde et ille primus inobediens mori yr superbiendo peccauit pudenda conterit: quia em̄ contumeliam spūs deo intulit: contumeliā carnis inuenit. De huiusmodi rebellioe & inobediētia carnis contra spm̄: Dugo de claustrō aīe. Ancillā dominari: & dñam ancillari: magna abusio est. P̄s igit̄ q̄ in pposito/ per ancillā caro: per filium eius intelligit̄ pctm̄: cum et cōcupiscētia oriat̄. naz si ex carne fm̄ q̄ dicit Jacob? in cononica. f. c. cōcupiscētia parit pctm̄: et per p̄ns caro. et p̄s per gloriā ad Rom̄. vij. super illo. Mente seruo legi dei: carne aut̄ legi peccati. His igit̄ premissis declarationibus: introducitur thēma sic. Omni uiuenti fm̄ spm̄: cum sit filius dei: q; qui spū dei agūtur bi filij dei sunt. Rom̄. vij. cū sit etiam filius libere: q; vbi spūs dñi: ibi libertas ij. Cor. ij. tali debetur libertas als hereditas. vñ ad Rom̄. vij. Si filij: & heredes Ista hereditas est beatitudo: quā oēs de fideramus. Veres simus fm̄ spem vite eterne. ad Titū. iij. Nec est hereditas seruoꝝ dñi. Esa. liij. Iſtam hereditatē pctores fm̄ carnem uiuētes: q̄ sunt filij ancillae: habere nō possunt. vñ cui liber d̄: p̄ iustum filiū dei uiuentē fm̄ spm̄. Veres in domo p̄ris nē esse non poter̄: q; de adultera natus es. Iudicū. xj. c. Lupiens igit̄ ap̄ls yr istam hereditatē nō uelimus perdere: nec obtulisti: cōsultit nobis: q̄ eijcia mus qd̄ pōt nocere et impedire in thēmate di. Eijce ancillā & filiū eius. nō em̄ erit heres filius ancillae cū filio libere. Pro cuius deductione iuxta ea q̄ requirunt ad aliquod bonū opus incipiendū: median- dum: et perficiendū: ap̄ls ueris penitentibus dat tria documenta. scz

Primū de vno necessario & expediente ad bonum opus inchoandum. ibi. Eijce ancillam. i. carnem.

Secundum de vno forti impedimento prompto ad contrariandū. ibi. et filium eius. i. peccatū.

Tertium de vna sufficienti ratione ad nō hereditandum. q; non erit heres filius ancillae cū filio libere.

Deducendo primū et

scdm̄ simul: dicit nobis ap̄ls: q; quia ad bonū incipiendū mediandū et sine debito terminandū ancilla. i. caro et filij suus idest pctm̄ sunt & prestant nobis magnus impedimentū et obstaculū: ideo debem; eā eijcere. Eijce dicit ap̄ls: ancillā et filiū eius. Et pro deductione istarū duarū partium simul: noto mihi q; vij. sunt que ab hoīb; eijci solent et debent.

Primū rer iniquus & malus ad suam superbiam humiliandū.

Scdm̄ iuder partialis et fauorabilis ad iusticiā demonstrandū.

Tertiū statutū defectuosum et insufficientes inuentū ad bonā policiā habendum.

Quartum res fetida et infectiua et alioꝝ corruptiua ad mundiciā cōseruandū.

Quintū aial morbidū ad totū gregē incolumem et sanū custodiendū.

Sextū omne impedimentū ad oēm p̄tras rietatē remouendū.

Septimū homicida crudelis & detestabilis ad suā insolentiā puniendū.

Nunc dñi ita est q; ego reperio in sacra scriptura: q; ancilla & filij eius. i. caro & peccatum sunt

Rex iniquissimus.

Juder iniustissimus.

Rex insufficientes.

Res inficiens.

Animal corrupens.

Impedimentum euadens.

Homicida interficiens.

Sequitur ergo pcludendo thēma: q; per quēlibet qui est in vera penitētia: debent ancilla & filius eius eijci a sua cōsciētia: yr sibi dicat thēma: Eijce ancillā & filiū eius.

Dixi primo q; eijci solet rex iniquus &c. De hoc reperitur scriptura et historia.

Primo scriptura: Saul propter sui iniquitatem a regno de; eū eiecit. vñ & samueli eum plangenti dixit deus. Alsq; quo tu luges saul: cū ego proiecerim euz ne regnet super israel. j. Regū. xvj. Nabuchodonosor: supbia sua exigente: ab humano p̄sorio est eiecit: iuxta illud qd̄ daniel sibi dixit. Eijcient te ab hominibus: & cū bestijs et feris erit habitatio tua. Dan. iij. Item ad istud ppositū est historia. Tarquinius superbus rex romanorum: propter nefas sexti tarquinij filij sui cōmissum in lucre;

21

8

tiam: p' bruti prudentiā a regno est eiectus. August. lib. ij. de ciui. dei. c. xvij. et lib. iij. eiusdem. c. xvj. Causa istoz est regula iuris: q' dicit q' puuilegiū meref amittere q' cōcessa sibi abutitur potestate. Sic contigit adē regi et dño paradisi. de quo Gen. iij. Emisit eū dñs deus de paradiso voluptatis etc. Eiectus adam. Ad ppositū ancilla et filius suus. i. pctm sunt rex iniquissimus. vsurpat sibi dñm in aīa: ad mortē ducēs. vñ ad Rom. v. Regnauit mors ab adā. glo. i. pctm: cum tñ aīe et corpis dominū soli deo pertineat. et iō ap'us in. c. seq. Non regnet pctm in vestro mortali corpore. Super quo vbo Augustinus sup ps. dicit sic. Non dicit non sit: sed non regnet. inest peccatū cū delectaris: regnat cū consenseris. Sed intantū ancille filij. id est pctm sibi vsurpauit dominū in homine: q' nō solū hñt ipsūm vt regē: sed vt deū. vñ Hieron. sup illo ps. lxxv. Nō erit in te deus recēs. Quot pctā habem?: tot recentes deos habemus. Iratus sum: ira mihi deus est. vidi mulierem et cōcupiū eā libido mihi deus est. vnicuiq' qd cupit et honorat: hoc illi deus est. Pater igit q' ancilla et filij suus. i. caro et pctm: sunt rex iniquus: et per pñs eici debent.

Dixi sedō q' eici solet iudex partial' etc. De hoc reperitur scriptura: et historia. Primo scriptura. Iudex israelitice plebis heli: qui in alijs deo placit' fuit: filios tñ p'prios nō iudicauit: a iudicatura erect' fuit. s. Regū in. c. iij. Item ad illud ppositum est historia de illo iniusto et partiali iudice: de quo refert Belinādus: q' cambisus rex eū excoiari fecit: et cathedrā eius corio cooperiri: et filiū loco eius ad iudicandū in cathedra assignari: vt nō iniuste sicut p' iudicaret: fecit sibi scribi super cathedrā istos versus. scz

Sede sedens ista iudex inflexibilis aīa:
A manibus reses mun?: ab aure preces.
Sit tibi lucerna sedes pellisq' paterna.
Qua resides natus p' p're s'ponte donat'.
Tales ab officio iudicature eici debent.
vñ et tales eicit dñs: quibus per propheta dicit. Peccastis: et eieci te de mōte sancto dei. i. de potestate iudicaria. Ezechie. xxvij. Ad ppositū ancilla et filius suus. i. pctm sunt iudex iniquissim'. Nunqd est inique iudicare: preponere creatori creaturā: et iudicare dulce amarū? Nunqd est

oblique iudicare? certe sic. Talis iudex est peccatū. est enim pctm infirmitas spiritalis: et ideo pctōd iudicat sicut infirm' dulcia amara: et bonū malū. vñ Augul. in lib. cōfessionū. Palato nō sano pena ē panis: q' sano est suauis. et oculis egris odio salur: que puris est amabilis. Pro tanto de tali falso et iniusto iudicio Aug. ad simplicianū sic dicit. Pctm p'hibitiōe aucto desiderio factū est dulcius: et iō fallit. fallax est em' dulcedo: quā plures penarum amaritudines sequuntur. hec ille. Pr' igitur q' ancilla et eius filij. i. pctm sunt iudex iniquissimus. ille scz iudex qui deum non timet nec hoīes veretur. Luce. xvij. et per p'sequens debet eici.

Dixi tertio q' eici solet statutū et lex defectuosa. de h' pmo historia recitat Aug' gellius li. iij. q' leges per cursum tēporis inuente sunt defectiue: et iō abrase et eiescte. Sic em' frequēter accidit in iure canonico et ciuili. q' leges q' fuerūt ordinate in vno tpe: in alio inueniuntur defectiue: et iō ille eiciūtur. et alie introducunt. Et cō istozum redditur in sacra scriptura de ar' taxerre. Deber. xvj. qui vnam legem eiciens: et aliam inducēs dicit sic. Nec putare debetis si diuersa iubeamus ex animi nostri venire leuitate: sed p' qualitate et necessitate tēporis: vt reipublice possit vtilitas ferre sententiā. Sic lex vetus quoad multa ceremonialia et iudicialia inuenta est defectiua: et ideo quoad illa eiecta: et noua superinducta. et iō scribit' Apocal. xj. Atrium qd est foris tēplum: eice foras Atrium est lex vetus. tempus lex noua. Ad ppositū ancilla et filius eius. i. caro et peccatum sunt statutū et lex defectuosa: quia sunt lex captiuus. vñ ap'ls ad Rom. viij. Et ideo aliā legem in membris meis repugnantem legi mentis mee: et captiuantē me in lege peccati. hec lex est carnis et puitas ad malum: que semper in hoc mūdo tenet hominē captiuū etiam iquantū cūq' sanctū. vñ Lenomanēb. in quadam epla. Hec est lex mēbroz indissolubili astramēto cōscripta: quā nec baptisim' obla cerat: nec tēp' destruit: nec scritas voluntatū abradit. Cōiter em' (vt in pluribz) in hoc mūdo semp' caro fortior est spū. Sed i futuro totū p'rium p'ingit carni et spū: sicut planetis quoz quilibz est fortior: qm in domo p'p'ia exiit: q' quādo in aliena

palato nō sano
na ē panis

8
quod in uno offendit

Dñica. III. quadragesime.

et fortius agit. Domus planetarū sunt si-
gna celi. exemplum de sole: leo est eius do-
mus propria: et ideo quādo est in leone est
fortior: in sua actione. Ad ppositū caro est
in hoc mūdo sicut in domo ppria: et ideo
fortior: spiritus qui hic est sicut in aliena do-
mo. In paradiso rotū contrariū: quia spi-
ritus erit in domo propria: et ideo fortior
erit: carneret subijciet eā. Patet igitur decla-
ratū q̄ ancilla et eius fili⁹. s. caro et pctm̄
sunt lex captiuās. Hec est lex de qua impij
dixerūt Sap. ij. Sit fortitudo n̄ra lex inu-
sticie. et ideo debet eijci.

¶ Dixi quarto q̄ dicitur eijci fetida res. Secū-
dam naturales apes ab alueari mortuas
eijciūt: ne suis immūdijs viuas corrup-
tū: et quascūq; sordes a domib⁹ eijciunt.
Itē ad hoc est scriptura. precipiebat fili⁹
israel vt eijcerēt de castris oēm leprosum.
Nume. in. c. v. Ad ppositū ancilla et fili⁹
eius. i. caro et pctm̄ sunt quid fetidū. Lō-
putādo enim quecūq; in mundo imagina-
bilis: nihil tam turpe: tam fedū sicut pec-
catum. Nam creaturā dei deturpat: et de-
bito ordine priuat. Augu. in meditationi-
bus. Tolerabili⁹ caro putrida et fetida fet-
et hoibus: q̄ aīa peccatoris deo: et feti-
dius ista deo: q̄ illa hoibus. Exēplum de
angelo et heremita: qui simul gradiebātur
et heremita inuēto cadauere putrido: ob-
turauit nares. et angelus inuēto iuvene
supbo et luxurioso sericis induto: dicens.
Plus iste feret deo: q̄ illud cadauer. Tan-
te turpitudinis et feditatis est peccatū: q̄
anselmus in meditationibus preelegit si-
ne peccato esse in inferno: q̄ cum peccato
in paradiso. vnde dicit. Mallem purus et
innocēs gehennā intrare: q̄ sorde peccati
pollutus astra tenere. Turpius est pecca-
tum q̄ diabolus: qm̄ hō regulam logico-
rum: propter quod vñquodq; tale: et il-
lud magis. Patet igitur q̄ ancilla et filius
eius. i. caro et peccatum sunt res putrida
ideo debet eijci.

¶ Dixi quinto q̄ debet eijci pecus morbi-
dum et c. Moribus qui cōmuniter efficitur
in grege est contagiosus sicut epidimia. et
ideo dicit q̄ ynica sola pecus inficit omne
pecus. et ideo debet eijci. Et ad hoc est hi-
storia scriptura. Primo historia. Recitat
Valerius q̄ quidam dux nobilis intrans
castra multa milia scotorū eijci faciebat.
Ad hoc etiam est scriptura. grex infectiu⁹

et pecus nociuum / fuer illa legio spiritū
immūdoꝝ: q̄ dixerūt xpo. si eijcis nos mit-
te nos in gregē porcoꝝ. Mat. viij. Marci
v. et Luc. viij. Ad ppositum ancilla et fi-
lius eius. i. caro et peccatū est pecus noci-
uum: qm̄ hoc eget consideratione. Aidea
tur quomodo pctm̄ vnum potest dici grex:
cum grex sit terminus significans con-
tentionem et societate plurium. Ad quod re-
spōdetur dupliciter. Primo q̄ s̄m doctoz
res ita est de peccato sicut de virtutib⁹: de
quibus dicunt doctozes: q̄ virtutes sunt
cōnere: et qui habet vnam: habet omnes.
et ita a simili de peccato. pro tāto Jac. ij.
Quicunq; totam legem seruauerit: offens-
dat in vno: factus est oīm reus. Secūdo pec-
catum potest dici grex: qm̄ quolibet pec-
catū habet multos comites sicut dicit ma-
gister sen. de peccato libro. ij. distin. xxxij.
et hoc sentit Greg. xij. mora. Peccatū qd̄
per pñiam nō diuitur: mor suo pondere
ad aliud trahit. Patet igitur declaratū q̄
ancilla et filius eius. s. caro et peccatū sunt
pecus nociua. et per dñs debet eijci.

¶ Dixi sexto q̄ debet eijci ober impediens
rem desideratam. Ad hoc est naturalis hi-
storia: et deinde scriptura. De pmo. sic ele-
phas s̄m naturales sciens se ipeti et vena-
ri propter dentes: frāgit sibi dentes: vt eua-
dat periculū et discrimen. Sic castoz de te-
sticulis proprijs facit: mordendo et eijciens
do: vt trāseat liberat⁹. Ad hoc etiā est scri-
ptura. Sciens deus q̄ gentes: que in ha-
bitabant terrā promissionis: erant in obi-
cē fili⁹ israel: dixit moysi Exo. xxxij. Ego
ipse eijciam ante faciē tuam ammōreū: et
chananeum: et etheū: pherezēū quoq; et
eueum: et iebuseū. Ad ppositum nullus
tantus est ober: seu tantū obstaculum ad
perueniendū ad deum: quē vltimate desi-
deramus: sicut est ancilla et filius eius. i. ca-
ro et peccatū. Nihil est qd̄ impediāt nos a
visione dei: nisi peccatum. Esa. lix. Iniqui-
tates vestre diuiserunt inter vos et deum
vestrū: et peccata vestra absconderunt fa-
ciē eius a vobis. Peccatū enim nimis de-
us odit: qm̄ peccatū primo regnū dei in-
uasit: et per peccatū oēs mortui sunt. Ro-
ma. v. Per vñū hoīem peccatū in hūc mū-
dum intrauit: et per peccatum mors: et ita
in omnes homines mors pertranst. Itē
etiam peccatū xpm̄ interfecit. j. Petri. ij.
Christus semel p̄ pctis n̄ris mortuus est.

q̄ vñquodq;
le. 192

Non mirā ergo si ipm tātū odit. ⁊ ideo sa-
piēs Ecclī. xij. Altissimū odio habet pctōs
res. Pater igit q̄ ancilla ⁊ filius ei⁹. s. ca-
ro et peccatū sunt obstacula manifesta: et
ideo debent eici.

¶ Dixi septimor vltimo q̄ dicitur eici homici-
da ⁊c. Homicida est qui dat ⁊ pcurat mor-
tē: qui s̄m iura tā diuina q̄ humana eici
dicitur super facie terre dimitti. An̄ prim⁹
homicida fratricida cayn dño dixit. Ecce
eicis me hodie a facie terre. Gen. iij. Ad
ppositū ancilla ⁊ filius ei⁹. i. caro ⁊ pctm̄
est homicida terribilis. Homicida pandit
als̄ p̄cedit hoīs destructionē: ⁊ finaliter
per mortē corporis et aīe separationē: sic
facit homicida terribilis: qd̄ est pctm̄. An
de quattuor regna mūdi nobiliora s̄m q̄
tuor climata venerūt ppter pctm̄ ad tota
lē destructionē. Primū assyrioz: qd̄ dicitur ba-
bylonicū: qd̄ fuit in oriēte: et destructū est
per auariciā. Nā vt dicit Aug. iij. de ciui-
ta. dei. c. vj. Ninus rex eoz intulit bellū fi-
nitimis gētib⁹: vt sui regni terminos di-
lataret. Scdm̄ regnū macedonicū: qd̄ in-
cepit sub alexandro ad aquilonē: quod fuit
circa tempus machabeoz. et istud destru-
ctū est per luxuriā. in cuius signū vt docet
historia: alexander fuit de adulterio gene-
ratus. Tertiū regnū cartaginēsiū. s. siue
penozū ad meridiē: qd̄ incepit tpe iudiciū:
qd̄ destructū est per inuidiā: quam habue-
rūt glorie romanoz. per hoc hāmbal ince-
pit debellare scipione. Quartū et vltimū
regnū romanoz in occidentē: quod incepit
sub romulo: et destructū est p̄ superbiam.
cupierūt dominari toti mūdo sola supbia
moti. Ecce homicida terribilis: qd̄ est pec-
catū: deducit ista regna ad totalem destru-
ctionē. Itē infert iste homicida terribilis
mortē: nō solū corporalē: sed etiā spiritua-
lem. ⁊ iō s̄m doctores dicitur mortale: q̄ ducit
ad mortē: nō solū corporis: sed etiam aīe.
Pctm̄ cū cōsummatū fuerit: generat mor-
tē. Jaco. i. Si igit eici solēt rex iniqu⁹ ⁊c.
et ancilla ⁊ filius eius. s. caro ⁊ pctm̄ sunt
rex iniquissim⁹ ⁊c. igit sequitur q̄ p̄ quēli-
bet: qui est in vera penitentia: debet eici
a sua conscientia. et ideo ap̄s̄ eicet ancillā
et filiū ei⁹. Et sic patēt duo declarata.
Primū vnū necessario expediens ⁊c.
Secundum vnum multum impediēs ⁊c.
filium eius.

Tertia pars:

¶ Dixi tertio et vltimo ⁊

est finis: q̄ notatur vna rō sufficiēs vt nō
herediter: quia non erit heres filius ancil-
le cū filio libere. Pctōes qui sunt filij an-
cille. i. carnis. beatitudinē ⁊ vitā eternam
nobis pmissam: hereditare nō p̄nt. Sene-
ca. ij. declama. ponit talē casum. Rex erat
in quadā ciuitate q̄ filius senioris patrimō-
niū diuidey: ⁊ minor eligeret. cōtigat q̄
quidā habēs duos filios: vnū de vxore li-
bera: ⁊ aliū de ancilla: decederet. filius au-
tē libere: cū esset senior: diuisit patrimoniu
um sic vt ancillā poneret ex vna parte: et
totū residuū ex altera: sed iunior filius an-
cille matrē elegit: ⁊ nihil aliud habuit: nec
de alijs bonis hereditauit. Sic de⁹ p̄ ha-
ber duos filios. vnū de libera de substan-
tia sua generatū: cuius mēbra sunt oēs vi-
uētes s̄m sp̄s̄: aliū natū de carne: que est
ancilla. Christus igit: q̄ est primogenit⁹ in
multis fratrib⁹ s̄m ap̄m ad Rom. viij. di-
uisit sic vt ex vna pte fit tota hereditas pa-
radisi: ex alia parte caro. Pctōes igit eli-
gūt carnē sicut matrē: ⁊ sic perdūt heredita-
tē paradisi. De tali qui eligit carnem dē
mittendo hereditatem paradisi: dicit ps̄:
lxxvij. Hereditare suā sp̄uit. Et in figurā
hui⁹ q̄ filij ancille sue carnis excludatur
ab hereditate paradisi: reperio tres fuisse
in sacra scriptura priuatos et exclusos ab
hereditate tali. Primus hīmael primoge-
nitus abiae. Gen. xvj. de quo thema. Non
erit filij ancille heres cū filio libere. Iste
signat luxuriosos. vñ s̄m doctores opera-
bas opera carnis: ⁊ docebat ysaac luxuriā
ri: a quo descēdūt agareni: qui viuunt s̄m
carnē. tales excludūtur ab hereditate pa-
radisi. ad Ephe. v. Scitote intelligētes q̄
oīs fornicator: aut immūds aut auarus:
qd̄ est idolorū seruitus: nō h̄z hereditatem
in regno xp̄i ⁊ dei. Scds̄ esau primogeni-
tus ysaac. Gen. xxv. q̄ vēdidit primogeni-
ta sua ppter lentillas. ⁊ iste significat gu-
losos: vt ps̄ de diuite epulone. ⁊ de adam
qui ppter gulā eiectus est de paradiso. ad
heb. xij. Esau ppter solā escā vēdidit pri-
mogenita sua: postea cupiens hereditare
reprob⁹ est. Iste ruben primogenit⁹
iacob: q̄ violauit thoy patris: concubuit
cū bala vxore patris sui. iō Gen. xlix. pro-
pter qd̄ primogenita eius data sunt filijs
ioseph: sicut ptz Gen. vlti. ⁊. s. Paralip. v.

q̄ Regna mūdi nobiliora de s̄aa p̄p̄ pctm̄

Dñica. III. quadragesime.

Iste significat bani gloriosos. deus vbiq;
reseruat sibi vnicā sp̄sam. s. gloria: & hac
sibi vult. Gloria meā alteri nō dabo. Esa.
xlvij. et ap̄ls. s. Timo. s. Soli deo honor:
et gloria. Bani gloriosi eā sibi vsurpant: &
iō de eis Esa. xliij. Descēdunt vsq; ad fun-
damēta laci. sequif ibidē paulopost. Non
cōsurgēt: nec hereditabūt terrā. Patet igitur
q̄ ap̄ls i themate assignat nobis vnā
rationē sufficientē vt nō hereditet: q̄ non
erit heres filius ancille cū filio libere: enj;
ce ergo ancillam & filiu enj. Deo gr̄as.

Dñica. iij. in quadragesima. Ser. iij.

St puer vn' hic

qui habet quinq; panes hor-
deaceos & duos pisces. Jo-
hā. vi. & in euāgelio hodie
no. Donotabiles dñi: sicut
p̄t p̄ p̄cessum secundi libri moysi: q̄ apud
nos exodus: apud iudeos notatur helles-
moth: vsq; ad. iij. cap. li. iohes: filij israel
qñ ererūt de egypto itinerātes ad terram
p̄missionis: per tres vias transferunt. s. p̄
mare rubrū: per desertū: et p̄ iordanis flu-
uiū. Istud vt dicit ap̄ls. s. ad Loy. x. res-
pectu t̄pis gratie in figura cōtingebat illis:
et figurabat q̄ oēs q̄ nūc de egypto pecca-
ti ererūt: & ad terrā p̄missionis. i. paradisi
vadūt: tres vias supradictas faciunt: vel
aliquā illarū. Aliqui enj vadūt in t̄pe gra-
tie ad terrā p̄missionis paradisi per mar-
tyrij passionē. et isti trāsēnt mare rubrū. i.
amarā mortē sanguine rubicatā. Per istā
viā iuerunt ap̄li & martyres: immo & x̄ps.
vn' qñ intrauit terram paradisi in die ascē-
sionis angeli sibi dixerūt. Quare rubrū est
vestimentū tuum? Esa. lxiij. Alij vadūt ad
terrā p̄missionis paradisi per sacramenta-
lem p̄ntiam. et isti trāsēnt per desertum:
vbi sustinet famē / sitim / et impugnationē
ab hostib; sp̄alibus: et multas alias ad-
uersitates. Et per istā vadūt oēs peniten-
tes: q̄ dicunt. In terra deserta inuia & ina-
quosa sic in sancto apparui tibi: vt videre
virtutē tuā et gloriā tuā. in ps̄. lxiij. Aliqui
vadunt ad terrā p̄missionis paradisi p̄ ba-
ptismalē innocentiam: & isti trāsēnt flumē
iordanis: in quo fuit institutū baptismū.
et per istā viā vadūt oēs pueri baptizati:
et etiā adulti: qui post baptismū nō pecca-
uerūt. Isti cū baculo innocentie: cū quo se
iustētant: trāsēnt iordanem in terrā pro-

missionis paradisi: et dicūt cū iacob Beñ.
xcij. In baculo meo trāsui iordanē istū.
Ad p̄positum honotabiles dñi: in sensu
spirituali: nūc est tēpus penitētie: in quo
de egypto peccati erimus: & per desertum
penitētie trāsimus. ita q̄ modo facim;
versus terram p̄missionis viam deserti.
Et x̄ps miraculum: qd̄ fecit hodie de pani-
bus fecit in deserto. Et filij israel in deser-
to materiali. xl. annis fuerūt. & nos in des-
erto exemplo x̄pi saluatoris nr̄i sp̄aliter
xl. diebus. X̄ps cū ieiunasset. xl. diebus: et
xl. noctibus postea esurijt. & hodie quinq;
milia hoīm in deserto p̄pter famē & penu-
riā / de quinq; panibus & duobus piscib;
satiāuit. Audire si placet. Si filij israel ī
deserto materiali murmurātib; / de mā-
na: et pane de celo prouidit. in ps̄. lxxvij.
Pluit illis māna ad manducādū: et panē
celi dedit eis. Nunquid ergo nos in deser-
to isto spirituali p̄uit / dimittere sine cibo
et refectione panis sp̄alis? maxime cum
Beda dicat: q̄ refectione turbārū in deserto
a x̄po facta: mystice designat q̄ viam p̄re-
sentis seculi absq; alimēto gratie sp̄alis
transire nequimus. Unde ergo nobis pan-
es in deserto: vt saturemus turbam tan-
tā. s. quinq; milia hoīm? Certe ad questio-
nem istam respondet thema dicens: q̄ in
ista via deserti penitētie nō deficiemus p̄-
pter defectum cibi spiritualis. Nam prou-
dit nobis x̄ps p̄uius ductor: in isto deser-
to penitētie pro nostra sp̄ali refectione
de quodā puero qui habet quinq; panes:
et hoc est quod dicit thema. Est puer vn'
hic &c. quasi dicat p̄ p̄missione & refectione
ne penitentium in deserto penitētie: est
puer vnus hic &c. Et nūc p̄ thematis pro-
secutione in sensu moralī et sp̄ali: videns
da sunt quattuor: per ordinem.

Primo quis est puer: de quo thema loquitur
demonstrando dicens: est puer vnus
hic. hic pronomen est demonstratiuum.
Secundo qui sunt panes de quibus the-
ma loquitur dicens: quinq; panes. qñq;
designat numerum.

Tertio quare de istis panib; thema loquitur
specificado: q̄ dicit. hordeaceos.
Quarto et vltimo q̄ sunt pisces: de quib;
thema loquit: q̄ dicit. et duos pisces.

Prima pars.

Dico primo et princī

paliter ¶ in prosecutione nostri thematis est vidēdū quis est puer: de quo thema loquitur demōstrando dicens. Est puer vnus hic. s. demonstrādo vel designādo hic. s. in deserto pn̄ie. Et reperies q̄ iste est ver⁹ penitēs: qui pctō erat senex: modo p̄ penitētiā ⁊ gratiā effectus est puer ⁊ nouus hō. In pn̄ia em̄ veterē hominē renouat saluator. ad qd̄ oēs nos inuitat ap̄ls ad Ephe. iij. dicens. Deponite veterē hoīem. i. peccatum. induite nouū hoīem. i. pn̄iam et gratiā: que facit hoīem nouū et purū. De tali puero scribit Luc. ij. Puer crescebat et cōfortabatur plenus sapiētia. et gr̄a dei erat in illo. Item puer d̄: quasi purus. Et licet pctm̄ faciat hoīem esse turpē leprosum et immundū: tñ per pn̄iam efficit puer. i. purus. Figurā de hoc habemus in naamā leproso: de quo legit. iij. Reg. v. q̄ per preceptū helisei lauit se septies in iordane. et sequit̄ in tex. q̄ restituta est caro ei⁹: sicut caro pueri parvuli. Sp̄ialiter naaman leprosus est pctōr. Iordanis interpretat̄ de septe. Et si lauitur septe in iordane. et septe descendit per quos descendit xp̄s p̄ humanitatē: mundatur a septe lepris: de quibus fit mētio in sacra scriptura. Leuit. xij. ⁊ xiiij. cap. Restituta est caro ei⁹: sicut caro pueri parvuli. Et nō solū caro: sed tota n̄a efficit pura. ⁊ sic totus ipe penitēs efficitur puer quasi purus.

B ¶ Prima lepra vocatur lepra domus. ⁊ de ista Leuit. vbi. s. et istā habet peccator: per auaritiā. Ista lepra consistit v̄m Bern. in proprietate et possessione qua diuites esse volumus in hoc seculo: et facere magnam domū. Sed dicit nobis heliseus magister pn̄ie nostre ⁊ doctor: lauare ī iordane. i. in xpi descensu mundaberis. Sed q̄s in hoc loco est xp̄sti descensus: in quo debemus mundari et lauari? Iste descensus est paupertas xp̄sti: in qua debemus lauari considerando q̄ xp̄stus cū esset diues ⁊ dñs oīm: factus est pauper in hunc mundū veniens. Nec voluit habere qualescūq; diuitias: nec mediocres. nam in tanta paupertate venit: vt mor natus continue poneretur in presepio: quia nō erat locus in diuerforio. Luce. ij. Ergo lauare in iordane. i. in xp̄sti paupertate ⁊ descensu: ⁊ sic a lepra mundaberis: que est domus.

2 ¶ Secunda lepra vocatur lepra vestis. Leuit. vt. s. et signat vanitatē p̄posam que

maxime his tēporibus in vestibus demōstratur. in forraturis. in deauraturis. S; lauare in iordane. i. in descensu xp̄sti. inuenies ipsum vilibus pannis indutū. ps. xij. Ego autem (inquit propheta in persona xp̄sti) sum vermis: ⁊ nō homo opprobrium hominum: ⁊ abiectionis plebis. Et ab ista lepra: que vocatur lepra vestis: mūdaaberis. non curabis de preciosis vestibus: nec de magnis forraturis dimissis margaritis: quia xp̄stus ista non habuit.

3 ¶ Tertia lepra vocatur lepra corporis: ⁊ si gnauitatem delitiosam. Ista lepra consistit in cibis ⁊ potibus: quibus volumus viuere delicate. S; lauare in iordane. i. in xpi descensu. cogita xp̄sti passionem: et erubescere corporis voluptatē. Ibi xp̄stus nec bibit: nec comedit delicata: sed amara. Bibit acetum et vinum myrrhatum cum felle mixtum. Bibit calicē passionis amarissimum. Quid enim amarū est in illo poculo: quod ipse non biberit? Lauare igitur peccator in iordane. i. in isto xp̄sti passionis descensu: et a lepra carnis. i. cibis delicatis mundaberis.

4 ¶ Quarta lepra est lepra oris. et ista diuiditur in duas. Prima in aduersitate murmurando impatienter: quia lepra vt Bernar. ait: in nobis tanq̄ sanies effluit cum aduersum quid cōtingit: dantibus impatientie verbum. Sed ab hac mundamur: si attendimus illum: qui sicut ouis ad occisionem ductus est: et sicut agnus coram rōdente se nō aperuit os suum: qui cum male tractaretur non maledicebat: ⁊ cum pateretur non comminabatur. Esa. liij. et s. Pet. ij. Lauare ergo in isto iordane. i. in xp̄sti isto descensu: qui est patiētia in aduersitate: et ab ista lepra: que est impatientia: mundaberis.

5 ¶ Quinta lepra que etiā est oris: est in prosperitate iactare se vana mente commendantēs nosmetipsos: non in multa patiētia: sed in multa arrogantia. Ab ista lepra iactantie mundamur: si imitamur Iesum xp̄stum saluatorem nostrum: qui nō que rebat gloriā propriam. immo diabolus clamabat q̄ ipse erat filius dei. quod dicebat sibi in gloriā: precipiebat sibi obmurescere. et illuminatos cecos dicere: prohi-bebat. Lauare ergo peccator in iordane. i. in isto xp̄sti descensu: et a lepra iactantie mundaberis.

Dñica, III. quadragesime

¶ Sexta lepra est cordis, et ista sicut scda: dividitur in duas, et ista est voluntas propria. Si autem confirmat ista lepra: ut ait Berni, tanto perniciosior quo interior. Voluntas propria q̄ nō est cōmunis cū alijs sed solū nostra: hec est fera pessima q̄ deuoat oēs. Eset propria voluntas: et in fernus nō erit, in quē em̄ ille ignis deserviet: nisi in voluntatē ppriā: Sed ab ista lepra mundamur si imitamur illū: qui nō venit facere volūtātē suā: sed patris, vñ in sua passione dixit, Non mea voluntas fiat: sed tua. Zauare igit̄ in iordane, i. in isto xpi descēsu: qui nō venit facere voluntatē ppriā: et ab hac lepra mūdaberis.

¶ Septima et vltima lepra que est etiam cordis: est cōsiliū firmū: et si malū et obstinatū est: nolle mutare. Ista lepra inquit Berni, eo puerior q̄ magis occulta: et quāto plus abūdat: tāto plus sibi q̄sq; sanior esse videt̄. Et q̄ maior superbia q̄ q̄ vn̄ homo toti cōgregationi iudiciū suū preferat tanq̄ ipse solus habeat sp̄m dei, qm̄ quasi peccatū ariolandi esse repugnare: et quasi scelus idolatrie nolle acquiescere. s. Regū. xv. Sed ab ista lepra mūdatur: si attendim⁹ qd̄ fecerit magni p̄slij angel⁹, qualiter cōsiliū suū postposuerit cōsilio matris h̄ginitis et fabri pauperis: et inuentus est in medio doctor, increpatus est a matre di. Fili qd̄ fecisti nobis sic? Et ipse quid est q̄ me querebatis. Et ipsi non intellexerāt verbū: q̄ non capiebāt in se, descendit etiā ut esset subdit⁹ illis. Luce, ij. Quis em̄ non erubescat obstinat⁹ in cōsilio suo: qm̄ dei sapientia suū cōsiliū sic mutauit: ut qd̄ ceperat vsq; ad. xxx. annum priorus dimiserit. Zauare igit̄ pctōr̄ i iordane, i. in isto xpi descēsu: qui nō fecit p̄ priū cōsiliū: sed mutauit: et ab ista lepra proprij cōslij mūdaberis. Ecce septem lepras h̄z pctōr̄: et immūditias: quas per penitentia septies lauat in iordane, i. in septē descēsbus humanitatis xpi: et mundat. Et de sic mūdato ab istis lepris: sequitur in tex. sicut de naamā: q̄ restituta est caro eius sicut caro pueri paruuli. Et nō solū fm̄ caput: imo fm̄ corpus et animā tot⁹ efficitur puer, i. purus p̄ innocentia: et angeli dei cōgaudent de sua penitētia: q̄ scribit Luce, xv. Gaudia erit corā angelis dei sup̄ vno pctōr̄e penitiam agēte. Et pre gaudio et leticia cantant de eo officia na

tiuitatis saluatoris nri dicētes. Puer natus est nobis. Et sic finit prima pars sermōnis: in qua debebamus videre q̄s est puer de quo thema loquit̄ demonstrand⁹ dicēte. est puer vn̄ hic. Et visum est q̄ iste puer vnus est penitēs: qui p̄ penitentias reduct⁹ est ad puericiā. i. ad puritatem.

Secūda pars.

Dixi in secunda parte

principali sermōnis: q̄ est vidēdū de quibus panibus thema loquitur in numero designando. Et dico q̄ sunt quicq; panes pro quo sciendum q̄ reperio quicq; generaliter panum: qui habent in domo alicui⁹ magni domini: quos h̄z quilibet vn̄ penitens in deserto penitentie pro sua refectione spirituali: et hic in numero quinario designantur.

Primo in domo magni dñi est panis elemosyne qui datur pauperibus. et istū panē habet hic puer verus penitens: et dicitur et vocat̄ iste panis timor iudicij diuini. Secundo in domo magni domini reperitur panis familie qui datur seruientibus ministris. hūc panē habet hic puer verus penitens: et vocatur panis de dolore pro peccato.

Tertio reperitur in domo alicui⁹ magni dñi panis dominorū. istum panem habet puer verus penitēs: et vocatur panis dulcoris et magne excellentie.

Quarto reperitur in domo magni domini panis filiorū. istum panē h̄z hic puer verus penitens: et vocatur panis nutritio nis et eruditionis.

Quinto reperitur in domo magni dñi panis amicorū. istū panē h̄z puer penitens: et vocat̄ panis cōtēplatiōis diuine.

¶ Primus panis quem habet: et quo reficitur puer verus penitens hic in deserto: est et vocatur timor: et vocatur panis elemosyne pauperū. elemosyna fit omnibus indigentibus. Noueris q̄ isto panē q̄ vocatur panis elemosyne omnes indigent et iusti et peccatores. Semper enim peccatores debēt timere iudiciū diuinū p̄ peccatis suis. etiā iusti et quantūcūq; sancti. Dicunt iudei de samuele quando fuit suscitatus per phitonissam ad instantias saulis: super illo textu. Deos vidi ascēdēs res de terra. s. Regū. xxvij. q̄ in illa suscitatiōe credidit samuel vocari ad iudiciū;

et q; timuit de diuino iudicio: q; rogauit moysen q; veniret cū eo: ad perhibēdū testimoniu q; bene seruauerat legē. et iō dicit phiton: isa. Deos uidi ascendētes de terra. Deos dixit in plurali. i. hoīes diuinos s. samuel ⁊ moyses: uerū hōc est ficticiū: pro quouide hic Nico. de lyra. Chyph. etiā super illo uerbo qd dicit xps in cena. An? uestrum me traditurus est. ait q; cōsciētia petri esset bene firma pro illa hora: q; ipse nō erat ille. dixit tñ nūquid ego sum dñe? et rñdet: debet sibi timere quātūcūq; sit sanctus. Istū igitur panē timoris semper d; comedere iustus. ⁊ etiā uerus penitēs: et de illo d; satiari: q; scribitur. s. Pet. iij. Si iustus uix saluabit: impius ⁊ peccator ubi parebāt. Et quia timor inducit in homine sudore propter magnū pauore: iō de isto pane dixit dñs ad pctōū Señ. iij. In sudore uultus tui uesceris pane tuo.

Secūds panis: quē d; habere puer uerus penitēs: et quo d; refici hic in deserto penitētie: uocat dolor. p pctō. Iste est panis p ministris seruiētib;: q; dolēt de cōmissis defectib;. postq; em uerus penitēs puer comedit pūmū panē timoris iudici; diuini: ex illo pane et timore misceat sibi secundus panis. s. doloris p pctō p ppheta dicit. Surgite postq; sederitis q; māduca; tis panē doloris. ps. cxxv. Comedēdo istū panē. s. doloris p pctō ueniūt lachrymē q; bus lanatur puer. i. purus et mūdus efficitur. et implet in eo illud qd dicit ps. Cibabis nos pane lachrymarū. ps. lxxix.

Tertius panis quem habet uerus penitēs puer: ⁊ quo reficit hic in deserto penitētie: est panis dominorū. Iste est panis de dulcore ⁊ de magna excellētia. Iste panis est euharistia: q; est māna. panis q; de celo descendit. ⁊ merito i tertio loco hoc pane reficit: q; ex quo comedit pmos duos panes: q; sunt panis timoris ⁊ panis doloris: q; sunt panis sudoris ⁊ lachrymarū: quibus lauat pctm: tūc uerus penitēs remanet totus mundus: ⁊ efficit puer. i. purus. Tūc bene pōt comedere panē euharistie: q; nō debet comedi nisi a puris ⁊ mūdis. ⁊ iste est panis sanctus: quem petiuit ab achimelech sacerdote dauid: ⁊ cōcessit sibi cū protestatiōe q; nō comederetur nisi a mūdis. vnde dixit. Si mūdi sunt pueri maxime a mulieribus: māduca; t. s. Regum. xxi. cap.

Quartus panis: quo debet refici uerus penitēs puer hic i deserto pñe: est panis filiorū. Iste est panis de eruditōe ⁊ doctrina. Iste panis debetur filiis per parentes qui tenētur eis in nutriendo ⁊ in documētis. De isto pane scribit Mat. xv. Non est bonum sumere panem filiorū: et dare canibus. qui est panis uere ac sane atq; catholice doctrine. et dare canibus. i. hereticis et infidelibus. Parētes qui debent ministrare istū panē: sunt prelati doctores p̄dicatores. Iste panis est uerbū dei de quo reficiuntur ueri penitēs audiēdo ⁊ opere cōplendo tanq; ueri filij dei: de quo pane scribit Deut. viij. Abat. et Luc. iij. Nō in solo pane uiuit homo ⁊c.

Quintus panis et vltim⁹: quo debet refici et reficitur uerus penitēs in deserto penitētie est panis amicorū. Iste panis uocatur contēplatio diuina. Iste est panis quem comedunt ueri penitentes cōtēplatiui: quo ita nutriuntur et delectantur: q; in nullo alio delectantur: nisi in amore diuino. De isto pane d; Esa. xxx. Panis frugum terre tue erit yberimus et pinguis: q; contēplādo de diuinis impinguat anima. Iste panis habet omne delectamētū: et oīs saporis suauitatem. Sap. xvi. Ecce puerynus hic. i. uerus penitēs: qui habet quinq; panes: de quib; comedit et habet refectionem spiritualem in deserto penitētie sue. Sed nunquid moraliter loquēdo peccatores pōt comedere: uel uolunt aut ualēt habere refectionē spirituālē de istis quinq; panibus? Certe reperies q; non.

Quinq; em genera hoīm reperio: p quos pctōres designātur: qui nō pōt comedere de istis quinq; panib; superius notatis. Primi qui non possunt comedere panem sunt infirmi. et isti non possunt comedere pūmū panem timoris. Secundi qui nō possunt comedere panē sunt satiati. ⁊ isti non possunt comedere secundum panem doloris.

Tertij qui non possunt comedere panem: sunt edētuli. et isti nō possunt comedere tertium panem dulcoris.

Quarti qui non pōt comedere panē: sunt pueri paruuli. et isti nō possunt comedere quartum panem de doctrina.

Quinti qui nō possunt comedere panem: sunt excecati. et isti non possunt comedere quintū panem cōtēplationis diuine.

¶ Primi igitur qui nō possunt comedere primum panē doloris: sunt infirmi: quib⁹ presentat verus penitens puer iste istū panem timoris iudicij: et inuitat dicēs cum aplo. s. loz. xj. Accipite et māducate hunc panē. Et qui manducat hunc panē: viuet in eternū. Job. vij. Ip̄si respondēt. nō possumus: qz infirmi sumus. Et qz s̄m Aug. palato nō sano pena est panis: q̄ sano est suavis. Isti infirmi sunt peccatores obstinati in malo: qui nec deum timent: nec homines verētur. de quibus loquitur dauid ps. cvj. q̄ tanta est infirmitas in ipsis: q̄ oēm elcā abominata est anima eoz: et ap̄ propinquauerunt vsqz ad portas mortis.

¶ Secūdi qui nō possunt comedere panē doloris: sunt satiati: qui tantū comedunt de siliquis porcorū: et de honoribus/ambitionibus/delectationibus mundanoz: q̄ satiati sunt: et nō p̄t comedere de alto cibo aut pane celesti. Istis hic puer ver⁹ penitens presentat eis et inuitat hunc panē dicens eis. Accipite et manducate. q̄ manducat hūc panem viuet in eternum. Et ip̄si respondēt. non possumus comedere: qz repleti sumus et satiati de panibus mūdanoz. de quolibet istorum dicit Job. xxij. Abominabilis ei fit in vita sua panis. Et bene dicit in vita sua: qz post mortē bene comedūc ī inferno panē doloris: sed nihil eis p̄dest: qz dolor ille nō est gr̄a informatus: et sic non habet virtutē vere p̄nie.

¶ Tertij qui non possunt comedere tertium panem. s. dulcoris eucharistie sunt edētūli. i. sine dentibus: qz non possunt ruminare. Per istos significatur infideles et heretici: quibus presentat hic puer verus penitens dicēs. Accipite et māducate. Et respondēt. nō possumus: qz sumus edētūli. i. sine dentibus. Nā in hoc pane non videmus nisi albedinem. nō videmus q̄ sit ibi aliud nisi panis materialis. non creditur sic. De istis di. cū ps. c. puer hic. s. verus penitēs. oblitū sūt cōdere panē meū.

¶ Quartj qui nō p̄t comedere panem. s. eruditionis doctrine: sunt pueri paruuli: et hoc propter defectum masticationis et fractionis: quibus hunc panē iste puer verus penitens inuitat et presentat dicens. Accipite et comedite: qui manducat hunc panē. Et isti frequēter respōdent: q̄ nō possunt: quia cū sint paruuli: et nō intelligentes: indigēt nutrice: que eis masticeet et fr̄gat istū panē doctrine, i. bene eis ex-

planet. et aliquādo nō habēt. et impletur illud Thren. iij. Paruuli petierūt panē: et nō erat qui frangeret eis. Sed ista fractio et masticatio debet fieri p̄ doctores et p̄dicatores declarando bene pueris nesciētibus et nō intelligentibus scripturas in quolibet sensu litterali/morali/mystico/et anagogico. vñ predicatori et doctoz mādatur Esa. lv. Frange esurientes panē tuū. Isto modo intelligunt audientes deum et cognoscūt: qz scriptū est Luc. xxiij. Lognouerunt deum in fractione panis.

¶ Quinti qui nō possunt comedere quintum panem cōtēplationis diuine: sunt excecati. Per quos significatur iracūdi: qui habent acetosam ire et inuidie contraxerūt suam. Et nō solum habent irā de proximo in dentib⁹ male loquēdo: sed etiā in corde contra eum male cogitando: et in manibus contra eum male operādo. Presentat istis iste puer verus penitens hunc panē cōtēplationis et amoris diuini dicens. Accipite et manducate. Et ip̄si respondēt: q̄ nō possunt comedere de isto pane: quia habent cor et dentes et manus acetosas propter odium et rancorē et inuidiam: quā contra proximū seruāt. Isti nō p̄t comedere de pane cōtēplationis diuine: qz cōtēplatio diuina facit panem pingūē. Gen. xlix. Aser pinguis est panis ei⁹.

Tertia pars.

¶ Tertio principaliter pro fine sermonis/est videndum quare de istis pambus loquit̄ thema specificandum: quia dicit. hordeaceos. et qui sunt duo p̄sces: de quibus loquitur thema pro obsequio: seu pro companatico.

¶ Quantū ad primū/ scēdū q̄ isti panes dātur vere penitēti pro refectione sua sp̄s rituali in deserto p̄nie: iō dicitur hordeacei. Nā hordeū quattuor habet que morat̄ liter et sp̄itualiter reperit̄ur in vera penitētia. Duo habet a parte extra in palea. Et alia duo a parte intra in grano. Primo a parte extra in palea habet asperitatē: s̄z in grano a parte intra habet dulcedinē et suauitatem. Istud designat moraliter q̄ si p̄nia videat̄ aspera in corpore p̄pter ieiunia/vigilias/labores/ p̄pter cibos: tamē dulcis est intus in aīa p̄pter dulces cōsolationes sp̄suales: quas de⁹ dat vere penitētibus. Nō ergo p̄pter asperitatē p̄nie q̄ est in corpore adextra: debemus eā dimit-

obstinati

ambam ambrosij

heretia

Raullj 327-8

E

tere anteq̄ veniamus ad dulcedinē: q̄ est intus in ata: accidet tibi sicut simie: q̄ senties amaritudinē: q̄ est ī cortice a parte extra: projicit ⁊ dimittit nucē: ⁊ nō peruenit ad dulcedinē nucē qui est intus. Pro tāto dicit̄ Hiero. sup̄ illo Act. iij. Penitentiā. atredite euāgelio amaritudinem radicis dulcedo: q̄ curat a febribz. medici contra febres dant hordeū amarū. Idem Hiero. Contemnit pericula maris spes lucri. Delet dolorem medicine spes salutis. qui desiderat nucē: frāgat nucē. penitētiā agat qui eterno vult adherere bono. Secundo hordeū h̄z a parte extra culmū humilē: sed in grano a parte intra farinā medicinalē. Adozaliter in culmo humili designatur q̄ verus penitens / p̄ suā p̄niam corā deo est humiliatus. Per farinā medicinalem hordeaceam designatur q̄ a febre peccati curatur ⁊ sanatur.

¶ De piscibus tria sunt videnda.

¶ Primo qui sunt illi pisces.

Secōdo vbi sunt piscati per istum puerū. Tertio quomodo parantur ⁊ comedunt. ¶ Quantū ad primū sciendum q̄ de istis duobz piscibz: q̄ cū istis panibus isti pueri. s. vere penitēti p̄ obsonio et cōpanati eo adiūguntur: sunt aduersitates in rpalibz: q̄ per multas tribulationes oportet nos intrare in regnum dei. Actū. iij. et p̄sp̄ritas in spiritualibus.

¶ Sed videte vbi piscati sunt isti duo pisces: ⁊ quō comedit eos iste puer. Nouer̄ q̄ primū piscē aduersitatis iste puer piscatus ē ī mari amaritudinis aduersitatu: et cū manu sinistra per quā designat̄ aduersitatis. Scdm̄ piscē p̄sp̄ritatis piscatus est in flumine aq̄ dulcis et cū manu dextra. An̄ p̄s q̄ iuuat istū puerū. s. verū penitētē ad piscādū istos pisces: dicit̄ ps. lxxvij. Po nam in mari manum eius. s. sinistra: et in fluminibus dexteram eius.

¶ Ultimo et finalr̄ ē vidēdū quō iste puer comedit istos pisces. Et nouer̄is q̄ primū piscē. s. aduersitatis / comedit assum igne. s. aduersitatis ⁊ tribulationis: s. ī comestione istz piscis addit sibi scōdo piscis. s. p̄sp̄ritatis qui est dulcis sicut fau⁹ mellis. Sic istos pisces māducare et comedere docuit istum puerū r̄p̄a: q̄ sicut eos ip̄e comedit: q̄n̄ post resurrectionē dixit discipulis suis Vabebis aliq̄d qd māduces: Et illi obtulerunt ei p̄cē piscis assis: ⁊ fau⁹ mellis. Et cū

māducastet corā eis: sumēs reliq̄as dedit illis. Luc. xxiij. ¶ Sp̄ualiter p̄ nra bona istructio ē ī tota s̄mōis p̄secutio vidim⁹. Primo quis est puer per thēma designatus: q̄ est puer vnus hic.

Secōdo qui sunt panes in numero designati: q̄ sunt quinqz panes.

Tertio quomodo sunt specificati: quoniā sunt hordeacei.

Quarto qualis est portio data cum panibus: quia duos pisces.

Ergo ē puer vn⁹ hic q̄ h̄z quinqz panes hordeaceos ⁊ duos pisces. Explicit sermo.

¶ Dñica. iij. in quadragesima. Ser. iij.

Vnusquisqz mo-

dicū qd accipiat. Job. vj. ⁊ in euāgelio ⁊c. ¶ Reuerēdi dñi in presenti sermone s̄m̄ imaginationē / quā ad p̄-

sens habeo: quantū potero breuiter iuxta totū thēmat̄ cōplēterum volo tractare duas contemplationes.

¶ Prima contemplatio erit a pctō retractiua. nā dicit nobis thēma: q̄ peccatū est talis p̄ditionis: q̄ a peccato vnusquisqz modicum quid accipiat.

¶ Secunda contemplatio erit ad penitētiā inductiua. nā dicit nobis thēma de penitētiā: et si non multa: saltē vnusquisqz modicum quid accipiat.

¶ Ordo ⁊ positio istoz duaz p̄tēplationū fundat̄ ī p̄bia. nā pctm̄ ⁊ p̄nia sunt opposita p̄uatiua ⁊ remoto vno p̄uatiue oppositoz: ponit̄ reliquū: vt p̄z de visu ⁊ cecitate. Itē fundat̄ in theologia: q̄ s̄m̄ theologos expulsiō culpe: ē ifusio gr̄e. ⁊ h̄z esse p̄niam. Et sic p̄z q̄ iste due cōtēplationes sic ordinantur: q̄ vna est a pctō retractiua: alia ad p̄niam inductiua.

¶ Prima pars.

¶ Dico igitur primo p̄n-

cipali q̄ p̄ma cōtēplatio hui⁹ sermonis ē a pctō retractiua. nā dicit nobis thēma: q̄ talis ē p̄ditionis: q̄ ab eo vnusquisqz modicum qd accipiat: et iō ab eo retrahēdū. sic cōiter alicui consulis. non habites cū tali dño. Nā nouer̄is q̄ vnusquisqz q̄ cū eo vadat: q̄ ei huiat: ab eo modicum qd accipiet. An̄ p̄ aliq̄li istz p̄tēplatiōis declaratiōis prima veritas ē ista. q̄ q̄qd hō in hac vita circa deū desiderat. quicquid hōi deus

Dñica. III. quadragesime

dat: totum est multū. Luce. vii. Remittuntur ei peccata multa.

¶ Secundo homo desiderat multū de dei mīa in sui inuocatiōe. ps. ci. Benedic aīa mea dño. subdit causam. quia miserator & misericors dominus: longaminis et multum misericors.

¶ Tertio ppter sua merita homo multus desiderat de premio & retributiōe et mercede. deus dat sibi multū: qz ipse dicit Luce. vi. Merces vestra multa est i celo. Et breuiter naturaliter homo desiderat deū: et quicqd est in deo: & ipse deus totum est multū. Nam fm veritatē et doctores catholicos: deus infinitus est: & per pñs multum est: specialiter circa hoīem: qui pctm deserit et ad deū reuertit: qm̄ de tali scribitur Esa. lv. Reuertatur ad dñm et miserabitur ei. & ad deum nřs: qm̄ multus est ad ignoscendū. Patz igitur pma veritas declarata: qz quicquid homo in hac vita circa deū desiderat: et quicqd de? homini dat: totum est multum.

¶ Secūda veritas in pposito declarāda est: qz quicqd homo a pctō habz. vel quicqd pctm homini dat: totū est modicū. Declaro sic. doctores sup illo verbo Luce x. Homo quidam descēdebat ab hierlz in hiericho & incidit in latrone: qui etiā ex poliauerunt eū: et plagis impositis abierunt semiuio eo relicto. et tractat a magistro lib. ij. dist. xxxv. Super illo n̄bo dicitur doctores: qz bona que homo recipit a deo vel sunt gratuita: & istis peccatum hominē totaliter priuat. qz dicit tex. qz ex poliauerunt eū scz gratuitis. vñ non solū per pctm gratuitis homo priuat: sed fm esse grē annihilatur. fm em̄ Augu. pctm nihil est: & nihil sūt hoies cū peccāt. Vel sunt naturalia: & in istis per pctm sic vulneratur et debilitatur: qz modica & dimisnata reputant. An fm sanctū doctore in ij. sniarū dona naturalia in hoīe an peccatū intantū erant magna: qz sine grā per sola naturalia porterat vitare pctm. Albo do nō tantū & tam modica qz sine grā nō potest. Ad idē notat sc̄tūs Tho. iij. sniaz dist. xlvj. qz copia celestia an pctm eoz lumen fuit magnū et multū: sed post pctm diminutū & modicū: post iudiciū tū reparabit: qz scribit Esa. xxx. Erat lux lune sic lux solis &c. Ptz ergo sc̄da veritas declarata: qz quicqd homo a pctō hz. vel quicquid

homini pctm dat: totū est modicum. Est modicū tanq̄ nihil. Eccl. xl. vt sic ex istis pateat: qz nřm thema veritatē continet: qz a pctō vnusq̄s modicū qd accipiat: An dñi pio declaratione materie thematis: et istarū duarū veritatū. s. qz quicqd de? homini dat est multū: et quicqd peccatū: ē modicū: reperio i scriptura qz de? homini ante pctm ser res dedit: de qbus multū dedit: sed p pctm de illis homo hz modicū. Dedit nāqz deus homini

¶ Pmo multā plenitudinē: & in terra fertilitatē: sed per peccatū de hoc habemus modicum. et hic significatur peccatum agricolarum.

¶ Secundo multā strenuitatē seu audaciā & fortitudinē: sed per pctm de hoc habemus modicū. et hic significatur peccatū militū & iudicū.

¶ Tertio multam firmitatē contra mutabilitatem: sed per peccatū de hoc habemus modicū. et hic notatur peccatū pigroz seu ociosorum.

¶ Quarto multā subtilitatē claritatis: sed per peccatū de hoc habemus modicū. et hic notatur peccatū clericorum et ecclesiarum rectorū.

¶ Quinto multas diuitias: sed per pctm de hoc habemus modicū. et hic notat peccatum mercatorū et negociatorū.

¶ Sexto multā nobilitatē honorabilis dignitatis: sed per peccatū de hoc habemus modicū. et hic notat peccatū principum & optimatum.

¶ Dico pmo qz deus dedit hoī an pctm multā plenitudinē. vñ fm magm̄ in his stozis terra ante pctm fuit multū fructifera: & in suo fructu copiosa: sed post peccatū pōt dici illud Gen. i. Terra autē erat inanis & vacua. Et licet istud ppter pctm oīm: tñ specialr hic notat pctm agricolorū: qui hnt colere ac opari & parare terrā. Pmo em̄ agricoloz dictū est. Maledicta terra in ope tuo: spinas & tribulos &c. Gene. ij. An dñi qz terra agricole suo et opatorū nō reddat multum de semine aut de fructu: sed modicū: hoc facit ppf duo. Pmo ppter dei reuerentiā. Secō ppter sibi factā iniuriā. Pmo ppter dei reuerentiā. deus em̄ cōuenit cū agricola: qz ac cōmodat sibi terrā suam ad vsum: vt ipse seminet: & de ei? fructu viuat: tamen qz sibi det decimā partē. vñ decimas dare

iubetur de iure naturali, sicut ps de abraā
 z loth. Beñ. xiiij. Item dare iubeť in lege
 moysaica. i decret. xvj. q. f. decimas a po
 pulo. Item lege euāgelica. e. q. vij. c. qui
 cūq; et sequen. Agricola aut q; istā deci
 mā deo non dat: r nō soluit: idcirco terra
 quātūcūq; in ea de semine ponat: ipsa dat
 modicū de fructu. Uñ nō est dubiū q; p
 pter hoc terra hōi agricole de fructu dat
 modicū: q; agricola deñ defraudat in des
 cima: qđ est debitū. Frequenter in reb; tē
 poralib; dāna patiunt: qui decimas dare
 negligūt. r habet in decretis. xvj. q. f. ca.
 reuertimini. Itē terra modicum agricole
 dat: eo q; facit sibi magnā iniuriā. Uñ sic
 agricola tenet colere festū sic et terra: vñ
 Vergil. Lucis sacra die requiescat hum;
 requiescat arato: Et graue suspēso vome
 re cesser opus. Agricole sepius terra: ra
 ro autē festū volunt colere: imo eam fati
 gant. iō pro iniuria modicum sibi dat. Et
 sic ps pūmū declaratū: q; de? ante pctm
 dedit hōi multā plenitudinē in terra: et
 mō per pctm modicū dat: et hoc specialr
 ppter pctm agricultor; q; non soluit de
 cimas: nō colunt festa. vñ pro concordan
 tia de ipsis d: illud Deut. xvij. Semen
 tem multam iacias in terrā: et modicum
 congregabis.

¶ Dixi scđo q; de? ante pctm dedit homi
 ni multā audaciā. Si hō non peccasset:
 audaciā maximā hō quācūq; rē habuiss; ti
 morē nullū. vñ de eo pōt itelligi illđ Job
 xlv. Factū est vt nullus timeret. Sed post
 pctm de ista audacia habuit modicū: r in
 penā pcti de timore multū. timor namq;
 penā h; f. Jo. iij. Et h; ps Beñ. iij. Eū hō
 post pctm a deo vocaret: respōdit. Voces
 tuā dñe audiui in paradiso r timui. Et in
 h; q; hō per pctm h; modicū de audacia r
 vigorositate: significat specialr pctm mili
 tū et iudicū. Primo militū. nā milites de
 bent esse multū audaces r vigorosi p de
 fensione reipublice. vñ fm Jhdorū miles
 d; q; inter mille est elect; vt ad exercitū
 reipublice semp sit parat;. Et fm q; d; in
 lib. de moralizatione scaco;: milites hñt
 sibi ppria duo officia. Primū q; sunt cu
 stodes populi. Secūdum legū zelatores.
 Primo debēt custodire pplm. Popul; au
 tē h; terrā continue opari: r colere: vt ex
 ea habeat fruct; necessari; p vitā. et hoc
 est officū agricultor;. Adilites aut debēt

agricolas r alios operarios: q; laborāt p
 vite necessarijs i impetu inimicor; r guer
 ra custodire. vñ d; i predicto lib. Quomō
 securus erit agricola: nisi militis assistat
 p̄tinua vigilātia: Et istud officū d; exer
 cere cū magna audacia. Sed certe mō: lo
 quor de illis q; non bñ faciūt: de h; hñt mo
 dicum. Dicit mag; Robert; hollor q; mi
 lites q; non bñ suū officium faciūt: q; in
 apparatu ipsi sunt absalō: in motu equi:
 r i impetu ipsi sunt samson: i labore; por
 tatione amorū ipsi sunt simeō: in eoz sa
 lutationib; ipsi ioab: in eundo ad plium
 ipsi sunt apls thomas: q; dixit eam? r nos
 moriamur cū eo. Johā. xj. In p̄cto p̄clij
 ipsi sunt astrolog; ablas. Statim dicit
 q; planete nō sunt in bona dispositōe et
 cerera alia: iō non dandum plū. Itē mili
 tes hñt scđm officū. s. zelatores legū. intā
 rum em; miles d; zelare p legib;. p p̄mi
 legus reipublice vtilib;: q; p h nunq; co
 rā rege d; veritatē tacere: imo mori pro
 hono reipublice se exponere: cū tale gen;
 mortis apud deū et hoies reperiat glō
 sum. Uñ ad istud ppositū dicit Johā. de
 somno pharaonis: cuiuslibet militi p hec
 vba. Si fortassis stationem regiam a deo
 delirare cōtigat: vt tenebras luce: r lucez
 tenebras ponat: nō idcirco veritatē all;
 gare seu rō pro tribunali sedēte derogare
 debes minus metuēs veritatē extiguere:
 q; equitatis attestacione extingui: cum
 gloriosior: mouendi gen; existat. p iusti
 cia agonizare vsq; ad mortē: q; agoniam
 mortal' pcti egritudinis expectare. Quis
 em; nō mallet sermosi q; frenesi caput ex
 ponere: Quis nō malit iusticie q; vere de
 bitū reddere: Quis nō malit vitā virtuti
 bus: q; verimib; resignare? Talis miles
 fuit rexes cōpositor ludi scaco;: q; p des
 fensioe reipublice cū magna audacia r vi
 gorositate locut; est corā almoradach re
 ge babilonie: malēs p iusticia vitā finire
 ad modicū tēp;: q; eā ducere morib; infa
 matā. vt habet in p̄cipio ludi scaco;.
 Itē etiā in hoc figurat pctm iudicū: q; in
 iudicādo multū debēt habere de audacia
 r vigorositate. Sed certe de audacia per
 pctm hñt modicū: de timore multū. Sed
 cundū em; Jhdor; et hñt in decret. xj. q. iij
 c. q̄tuor. Quattuor modis puerit huma
 nā iudiciū. Et prim; ē timor: dñi metu po
 testat; alicuius; iudex veritatē loqui perti

compositio ludi
 scaco; 193

Judee 167 19
 122

B

Dñica. IIII. quadragesime

mescit. Talis iudex fuit pilatus: qui omni-
bus modis: quibus potuit: studuit xpm li-
berare laudando manū suas: eū flagellatum
ostēdēdo: qm̄ dixit. Ecce homo. nullā cām
moris in eo inuenit. Tamē qm̄ sibi dictū
est. Si hūc dimittis nō es amicus cesaris.
timuit: et iudiciū peruerit. Ptz ergo de-
claratū: qd̄ deus ante pctm̄ dedit hōi mul-
tā audaciā: sed per pctm̄ de hoc hz modis
cum. In quo notat pctm̄ militū et iudis
cum. hnt em̄ modicū in his q̄ eis cōperūt
de audaciā: multū de timore. vñ possunt
dicere illud ps. liiij. Timor: et tremor: vene-
runt sup me. Pro cōcordantiā chust̄ istis
dicit reprehēdēdo Mat. viij. Quid timi-
di estis modice fidei.

¶ Dixi tertio qd̄ de? ante pctm̄ dedit hōi
multā stabilitatē: hz p pctm̄ hz modicū. et
hic notat pctm̄ oim̄ ocioz. Si hō non
peccasset: in quocūq; suo bono proposito
firm? permāssisset: nō vacillasset: nō subis-
to de vno in aliud se mutasset: in oib? cō-
stās fuisset: et sic habuisset: et habebat mul-
tā firmitatē: sed p pctm̄ de hoc hz modi-
cum: nullā hz firmitudinem in corpe. Job
xiiij. Replet? mult? miseris: qñ hos egre-
dit et cōre. et fugit ve. ymbria: et nūq̄ i eos
dē statu. et. Modo vnū cogitat mō aliud
vñ Job. xx. Cogitationes mee varie succe-
dunt sibi: et in diuersa rapit. et hic notat
specialr pctm̄ ocioz. Ociofi autē nimis
sunt inconstātes. modo cogitat vnū: mō
reliqū. et id̄ dicit Hierony. Semp aliqd
boni facito: ne diabol? inueniat te ocio-
sum. Narrat em̄ Boet. in fine lib. sui de di-
sciplina scholarīū de quodā iuvene: qd̄ di-
ctus est fili? incōstantie: qd̄ primo fuit stu-
dens: et p̄siderās labores studij factus est
mercator: et cōsiderās pericula maris: fa-
ctus est amiger: et cōsiderās incursum ter-
ribiliū hostiū: fact? est orator: et de h̄ fel-
sus in aliū se mutauit. ad finē tanta erat
inconstātia: qd̄ dixit. Etrīnā possem eruere
humanitatē: et induere asinitatē. Tales
sunt recte milites ociofi. ciues ociofi. offi-
ciales ociofi. Et miles nō contēt? de suis
armis: portat stola ac si esset sacerdos. Sa-
cerdos nō contētus de stola portat arma
ac si esset miles. Anus effigiat alium. mi-
les vellet esse sacerdos et ecōuerso: et fa-
ber ppter modicū ecōuerso et sic de alijs: quod
est ppter modicū cōstantiā. et quo sequit
magna p̄fusio et damnū reipublice. vnde
Iohānes de somnio pharaonis ad istud

ppositū epla. ix. dicit. Vnius occasione
vniuersa confundūt officia: et in chaos
confusionis antique oīa relabuntur: vñ
nec opifices suis opibus sunt intēti: nec
artifices suis artib? sunt contenti: sed vñ
cūsim ali? se transformant in alios: et sin-
guli sunt simie aliorū. Pater igitur certū
qd̄ deus ante peccatū dedit homini mul-
tā firmitatē: sed per pctm̄ de hoc hz modi-
cū. Pro huiusmodi enī modica firmitate:
q̄ est in hōie tam in corpore q̄ in mēte: de
ipso dicit pro concordantiā: qd̄ est vapor ad
modicū parens. Jacob. iij.

¶ Dixi quarto qd̄ de? ante pctm̄ dedit hōi
mini multā subtilitatē: sed per pctm̄ de
hoc modicū hz: in quo notat pctm̄ clerici-
coz et ecclesie rectorz. deus enī ante pec-
catū dedit homini perfectissimā cognitio-
nē de sciēdiā sciēdiis. fm̄ em̄ qd̄ dicit
gister lib. ij. dist. xxiij. accepit homo valde
perfecte triplicē cognitioē. i. dei rerum
creatarū et sui. que cognitio notat in lu-
mine: qd̄ fm̄ aplm̄ per lumē habet cog-
nitio. Sed post pctm̄ de ista subtili et lumi-
nosa cōditione hz modicū. Nam constat
fm̄ qd̄ dicit doctores: qd̄ homo per pctm̄
incurrit ceatātē in intellectu. in quo no-
tatur pctm̄ dericōū. Debet habere cleri-
cus multū de luminositate cognitionis
circa sciēda et fiēda p populū xpianū.
In principio quādo creauit deus lucē et
terrā: vt habet Gen. j. totū erat in decoz
totum sine cōpositione vsq; quo de? crea-
uit lucē. quādo em̄ dixit deus. fiat lux: et
facta est lux. tunc totū fuit pulchrū. totū
formosum. Et qd̄ dñi in ecclesia catholica
est lux: nisi cleri? Nonne eis xpus dixit
Mat. v. Vos estis lux huius mūdi? Nō-
ne ibidē. Sic luceat lux vestra coram hōi-
minibus: vt videant opera vestra bona: et
glouificent. et. Lerte sic. Sed vere dñi de
ista cognitione luminosa circa sciēda et
fiēda cleri? per pctm̄ modicū habent.
In corpore enī ecclesie ipsi designant per
oculā: ad quē pertinet cognitio. Sed iste
oculus est talis qd̄ frequenter ipse errat
vbi alia mēbra non errant. ipse decipitur
vbi alia mēbra non decipiuntur. In libro
de oculo moralij moraliatur historia de
ysaac: quādo benedixit iacob: qui abstu-
lit benedictionem elau. vnde consideran-
do historiaz textus: ptz qd̄ in ysaac sensus
gustus non fuit deceptus: quia cibū sibi
oblatūm sapidū comedit. non sensus au-

1000/1148 116

¶
dici

dius: quia vox quidē vox iacob est. non sensus tactus: quia dixit manus sunt esau. nec sensus odoratus: quia sensit vestimētō rī fragrantia. Solus visus fuit ibi deciprus. Istud moraliter quid significat? Certe non aliud nisi quod frequenter mēbra corporis ecclesie. scilicet status laicorum non errant: et visus. id est status clericorum errant. Alii vero non decipiuntur: et clerici decipiuntur: ex quo sequitur maxima confusio et destructio ecclesie. vnde Hieronymus super epistolam ad Titum. Vehementer ecclesiam dei destruit: meliores esse laicos quam clericos. Istis dicitur a christo pro concordantia Job. xij. Adhuc modicum lumen in vobis est.

¶ Dixi quinto quod deus ante peccatum dedit homini multas diuitias: sed per peccatum deus huiusmodi. in quo notatur peccatus mercatorum et negociatorum. Si enim homo non peccasset: homo in rebus temporalibus quietatus fuisset. nullam penuriam habuisset. de omnibus satietatem habuisset. Sed per peccatum deus ista satietate habet modicum. vnde dicit sapiens Ecclesi. ij. Eorum derans repperi et aliam vanitatem sub sole. Anus est et secundum non habet. non filium: non fratrem: et tamen laborare non cessat: nec satiantur oculi eius diuitiis. nec recogitat dicens. Qui laboro? In hoc specialiter notatur peccatum mercatorum: diuitum auarorum: et negociatorum: qui nunquam diuitiis saturantur: nec vniquam cessant congregare. vnde Augustinus ad quendam comitem ipsos auaros comparat inferno per hec verba. Auarus inferno similis est. Infernus enim quantumcumque deuorauerit: nunquam dicit. satis est. Sic etiam omnes thesauri confurunt in auarum. Seneca enim ipsorum auarum comparat canem: cui mittitur frustum panis de mensa domini per hec verba. Vidisti aliquando canem misso frusto panis aperit os: et capientem: quicquid accepit: primum integrum deuorat: ad spem futuri. Ac idem euenit auaro. quicquid ex potestate fortuna precat: statim dimittit et ad rapinam alterius electus attonitus sitit. De istis pro concordantia ex eorum peccato dicitur: quod ipsi habent de optimis terre frugibus: modicum refine et mellis: quod modicum dulcedinem in eis habent: cum sitis satiari de eis.

¶ Dixi sexto et ultimo quod deus ante peccatum dedit homini multam nobilitatem: sed de hoc pro peccatis huiusmodi. in quo notatur peccatum principum et dominorum. Intantum

deus hominem nobilitauit et dignificauit: quod omnia subiecit sibi. patet in psalmo. vij. Gloria et honore coronasti eum et constituisti eum. dicit et Intantum eum dignificauit: quod eum modicum ab angelo distare fecit: quod per solum indiuisibile. Species namque rerum sunt sicut numeri. vt dicit philosophus. et paulus ad Hebr. ij. Modico quod angelus minor est. Sed per peccatum de isto tanto honore et dignitate huiusmodi: quia non solum est quasi equalis. immo minor: iumentis. vnde psalmo. xlvij. Homo cum in honore esset non intellexerit. vnde secundum Chrysostomum. peius est simile iumento. vel bestie: quia bestia esse natura est. esse simile bestie vitio venit. In hoc notatur peccatum principum: quod tendunt habere magnum honorem et dominum in mundo: quod tamen est modicum propter duo. Primum quod multo magis est seruum domini sensualitatis motibus quam gemitibus. vnde scriptum est. Si te metere regis: es dignus nomine regis. Alii de diogenem. narrat in libro de vitio philosophorum: quod cum ipse sperneret alexandrum: et alexander sibi diceret quod eo indigebat: diogenes respondit. Ad quod necesse ego habeo duo seruum meorum: primum quia cupido biceps mihi eas subiiciens. Tibi autem et primum esset seruus earum efficiens earum obtemperans iussioni. seruus igitur est seruum meorum: et dominum principum est seruum modicum durationis: quod dicitur Ecclesi. x. Omnis potestas breuis vita. Pro istis talibus dicitur concordantia Job. xxij. Eleuati sunt ad modicum. Patet igitur declaratus quod deus dedit homini ante peccatum multum: sed homo pro peccatis de illis huiusmodi. Concludendo tamen per declaratum ex duabus dicitur in principio primo sermonis declaratum dicitur sic. Si quicquid homo desiderat: et quicquid deus sibi dat: totum est multum: et quicquid per peccatum totum est modicum: homo igitur dicitur thema quod cauendum est a peccato: quia peccatum est talis dicitur quod ab eo vnusquisque modicum quod accipiat. Et dimittit prope breuitatem secundam quadragesima. Finis.

Vnusquisque mo-

dicum quid accipiat. Job. vj. Attento quod pena inferni est longa in duratione.

Attento quod penitentia sacralis mentalis est modica in comparatione. Attento quod culpa mortalis est magna in obligatione. Sequitur quod vnusquisque debet primo modicum quid accipere de satisfactione.

Dñica. III. quadragesime.

Primo attēto ꝛc. ma

gna est ista pena acerbitate in intensio: de qua loquitur Ansel. *Deu* quid est qđ ani ma duero in terra miserē et tenebrarum? horroz. ibi nullus ordo: s; sempitern? horroz. inhabitat. *Deu* confusio: vylantiū tu multus: dētriū stridor: inordinata multitu do gementiū ve ye. *Ignis* sulphureus: flā ma tartarea: caliginosa volumia: vermes in igne viuētes: demones coardentes: fre: mētes ardore: frendētes furore. *Ibi* terroz horribilis: dolo: terribilis: mero: inconfo labilis. *Pena* ista crudelis aspera ꝛ infini ta in duratione. sicut dicit brās *Diego*. in moia. *In inferno* mors sine morte: finis si ne sine: defect? sine defectu: vbi mors sem per viuit: ꝛ defectus deficere nescit. *Item* idē *Diego*. ibidē. *In inferno* frigus into lerabile: ignis inextinguibilis: vermis ī mortalis: fetor: intolerabilis: tenebre pal pabiles: flagella cedentia: horrenda visio demonū: p̄fusio pctōꝝ: desperatio omniū bonoꝝ: ꝛ torum sine fine. Ergo magna pe na in duratione.

Secundo principali

ter penitētia modica in cōparatione: qm̄ pnia sacramētalis tēporalis. pena autem in fernalis ppetua. *Ex* istis duobus ynum magnū: aliud modicū: sequit ꝛ modicū ē eligēdū: et magnū fugiendū. *Siquidē* p̄ positis duobus malis: quoz quis vnū ar ctat eligere: modicū ꝛ minus malū dz eli gere ꝛ accipere. *Ista* regula fundari dz in iure canonico p illud cap. duo mala. xij. dist. Duo (inquit) mala licz oino cautissi me sint p̄cauēda: tñ si periculi necessitas vnū eozū ex his p̄petrare cōpulerit: illud debem? eligere (als resoluerē) qđ minoz neri noscīt obligari. *Et* cōfirmat p illud qđ dz. ij. Reg. vlti. ꝛ. s. Paral. xij. vbi legi tur qđ postq̄ peccauit dauid graui pecca to fact? est sermo dñi ad Bad prophetā dī cēs. *Vade* et dic dauid. *Trium* datur tibi optio: elige qđ volueris. *Aut* septē annis veniet tibi fames i terra tua: aut trib? mē sibz fugies adue: sarios: ꝛ ipi te psequē tur. aut certe trib? dieb? erit pestilentia in terra tua. *Et* sequit ꝛ min? malū elegit. Ergo isto tpe vnusquisq; modicū ꝛc. s. mo dicū pnie qđ est modica p aspectū ad penā eternā. *Ista* pnia depingebat antiq̄? ad

modū hoīs nudati ad totū corpus: qđ tene bar in manu ramū seu flagellum: in quo erāt quinq; folia: et in quolibet folio erat scriptura.

Prima peccauī: cessare volo: ꝛ peccauī grauit̄ doleo.

Secunda penitētia libenter me affligo: quia contra deum iniuste egi.

Tertia totam spem pono in celo: et p mīa lamentabiliter postulo deum.

Quarta scriptura exercere volo opa mīe: vt mihi aperiatur porta venie.

Quinta invita bona p̄seuerabo propter bonum quod expectabo.

Ista imago nuda est pnia vera: qđ dz eē nu da aperta manifesta: sine plica: sine pallia tione: qđ oia in pctōre sunt nuda: ꝛ aperta sunt i oculis dñi. *Talis* fuit pnia magdas lene. pnia petri apli: et multoz alioꝝ. *Prī ma* scriptura. peccauī cessare volo ꝛc. *De* bet em̄ peccato: verbis cōfiteri pctm̄ suū sicut dauid qui dicebat. *Ego* sum qui pec caui. *Itē* debet cessare a peccato ꝛ nō cōti nuare: qualis fuit pnia *Ezechie* regis. *Qđ* peccauī grauit̄ doleo. dz em̄ penitēs vs re dolere de p̄terito: et cauere de futuro: qm̄ fm̄ doctozes pnia vera est pctā p̄teritā plāgere. ꝛ plāgēda iterū nō cōmittere.

Secūda scriptura pnia libeter me affligo: Vera pnia dz esse libera volūtaria nō coa cta: qualis pnia latronis p̄dētis i cruce.

Tertia scriptura ꝛc. totā spē pono i celū. p pter defectū spei: nō valuit pnia cayn: nec pnia saul: nec pnia elau: qđ desperauerunt de mīa dei.

Quarta scriptura exercere volo ꝛc. *Pnia* vera multū p̄fert exercere opa mīe: qualē pniām fecit de cōsilio danielis nabuchodonoso: post d̄uersionē ꝛ pniām suā.

Quinta scriptura invita bona ꝛc. *An* de Bernar. in quadam epistola. *P̄seuer* rātia est vna filia summi regis: finis virtu tum: earūq; cōsummario: totiusq; boni: ꝛ virtus sine qua nemo videbit deum.

Ergo propter pene magnitudinē quatenus ip̄ s̄am vitare possumus: eligamus modicum penitētie: quia sicut dicit beatus Augu.

in libro de decem chordis. *Melior* est mo dica amaritudo in sensibus: qđ eternum tormentum in visceribus. *Et* sanctus Job

cap. x. clamando dicebat. *Dimitte* me vt plangam paululum dolorem meum. *Idē* modicum faciam de penitētia: anteq̄ va dam ad terram tenebrosam. et opertā ꝛc.

Per istud salutare modicū multi dicuntur misericorditer liberati a magna pena et horribili. Ergo vnusquisq; isto tempore accedat ad penitentia: que modica est. Nam quicquid in hac vita parimur mali: valde modicū est. Eccli. l. Modicū laboraui: et inueni mihi multā requirē.

¶ Tertium principale ꝛc.

Siquidē mortalis culpa obligat ad penā sine fine. Et est ratio: q; q; peccat mortaliter: peccat in eterno: et offendit deum eternū ⁊ infinitū: et per p̄ns d; puniri in eternū. Ista est rō sancti thome. Attentis ergo supradictis: consuli in v̄bis thematis: quatenus vnusquisq; modicū qd accipiat. In quib; v̄bis de penitentia tria ostēduntur. Nam ipsa est

Reparatiuū originalis cōtagij. modicū.

Reprehēsiuū generalis exciā. vnusq;sq;.

Repulsiuū gehēnalis incēdij. accipiat.

¶ Primo penitentia est ꝛc. Per ipsaz siquidem reparatur deperditū sicut dicit. An in sacro eloquio modicū in multiplici differentia reperitur: vtpote

Modicū culpe vitiose aiām deturpātis.

Modicū grē virtuose aiām decorantis.

Modicū penitētie dolorose aiāz repātis.

Modicū vite laboriose aiāz aggrauātis.

¶ Primū documētū ꝛc. Istud modicum est mortale pctm̄. Breue. Momentaneū est quod delectat: eternū qd cruciat. Per istud modicū. sc; per pctm̄ homo amittit deū: perdit seipm̄: per pctm̄ diaboli efficiatur seruus. per pctm̄ hō vestē pdit honeste p̄uersatiōis. Per pctm̄ hō amittit dōmū propriā. hoc est effici extra militanz tem eccliam. q; nec bona ppria. nec alie: na sibi p̄ficiunt ad salutē. Item per istud modicū homo priuā visionē btā: de qua Job. xvj. Modicū tiam nō videbit; me. Propter modicū pctm̄ nō videbitis me beatifice. De isto modico loquit aplus. s. Coz. v. ⁊ ad Gal. etiā. y. Modicū fermentum totā massam corrūpit. hoc est pauci mali corrūpunt totā massam. i. totā vniōnē fidelij et bonoz aggregationē corrumpunt. Nā fermentū in scriptura cōiter sonat in malū. s. Coz. v. Nō in fermento veteri/ quoad culpā actualē in deū: et neq; cie/ in primū. Pctm̄ est vniū modicū transitōriū: per qd modicū/ q; multa dāna incurrit. qm̄ pctm̄ hōiem depauperat ⁊ hōiem

excecat. Item pctm̄ mortale omne bonū annihilat. Itē grauiter vulnerat ⁊ graui occidit. p̄sertim depauperat. Ille notabil; d; pauper q; non h; deū in se: nec h; seipz nec vestē: qm̄ est totaliter nudus: nec h; domū: nec amicū. Talis pauper est peccator mortalis. non h; deū. imo turpiter expulit de p̄scientia iua. imo ⁊ ḡfam dei nō h;. Itē non h; seipm̄: q; per pctm̄ factus est seru; diaboli. Itē non h; vestē honeste. v̄tuose p̄uersatiōis. imo expoliat; vestib; virtutū. nō h; domū. imo est extra eccliaz tanq; excōmunicat; ⁊ interdicit;. Item non h; amicū deū: nec angelū: nec aliq; suffragiū: nec opus meritorū. O de; tanta paupertas per tam modicū malū.

¶ Scdm̄ modicū ꝛc. Gra gratū faciēs est quid modicū in d̄spectu dei: et tñ p̄ istud modicū/ quoddā magnū acquirif et habetur. sc; v̄sio beatifica dei. Job. xvj. Et iterū modicū et videbitis me. v̄sus. O modicū non modicū: o modicū lōgū. Ista gra est fons paru; ⁊ modic; crecēs in flumē maximū. Hester. x. Est flumē illuminās te nebras pctoz. Adhuc modicū lumen i vobis est: ambulare ergo dū lumē habet; vt nō vos tenebre cōprehendāt. Job. xij. De isto modico h; in ps. xxxvj. Melius ē modicū iusto sup diuitias pctoz multas. Ab isto paruo ⁊ modico fonte deriuantur et emanant riuuli multarū virtutū. Siquidē diuina gra aiām deo recōiliat: aiāz a pctō liberat: eternā in tēporālē penā commutat: opa n̄ra meritoria facit: et bona p pctm̄ amissa restituit et reparat. Item per grām fit sponsa xpi: filia regis eterni: templum spūsc̄i. Itē gra aiāz purgat: aiāz illuminat: mentez eleuat: deo creatori as; similat: et spūali solacio cibat. Item gra facit dignū deo: dignū eterno premio. ita scriptū est in cōpendio theologie li. v. c. de gra. Item gra pōt dici margarita: lap; pis modicus. licz modicus: tñ multū virtuosus et preciosus. Habet em̄ gratia virtutes mirabiles.

Mundat sinceriter.

Sanat mentaliter.

Liberat v̄raliter.

¶ Primo mundat ꝛc. cum sit aqua spūa; lis mundissima. Effundam sup vos aquā mundā ꝛc. Ezechie. xxxvj. Item sanat. Nā ois spūalis infirmitas quantūcūq; gra; uis; sanat; per gratiam dei. Item libe;

fermentū sonat in malū

dāna q; incurrit hō per pctm̄

Dñica. III. quadragesime

rat de carcere peccati mortalis.
Tertium modicum penitentie et cuius si-
 gura precessit Beñ. xliij. Sumite (inquit
 iacob) de optimis terre frugibus in vasis
 vestris: et deserte viro munera, modicum re-
 sine et mellis: et stercus et fustes et terebin-
 thi et amygdalarum. Modicum resine ama-
 rum contritionis: quod est pars penitentie. et res-
 ina est sudor seu humor arboris multus in
 sapore amarus. Talis debet esse contritio
 de peccato amara dolorosa et lachrymosa
 Dugo de sancto victore. Contritio est com-
 punctio cum lachrymis omnes ex recordatio-
 ne peccati et timore iudicii sequitur. Sumi-
 te modicum mellis. in vera possessione peccato-
 rum: cum sit salus animarum: dissipatio vitio-
 rum: restauratio virtutum: oppugnatio demo-
 num. Quid plura? obstruit os inferni: por-
 tas aperit paradisi. Augu. lib. de penia. et
 subdit. Penitentia est quedam optima res et
 perfecta: que omnes defectus reuocat ad pre-
 ctum. hec aiam a morte liberat: portam para-
 di si aperit: et spem salutis tribuit. Et idem
 vbi. s. O penia mater mie: magistra virtu-
 tum: quod magna est virtus tua? Reos reco-
 cillas: lapsos releuas: recreas despatos.
 O penitentia tu fragis supbiam: coculcas
 inuidiam: fugas furores: excutis auariciam:
 refrenas gula: horres luxuriam: accidias ex-
 cludis: et omnes bonos mores componis. Tu
 reparas oia crimina: et omnes repas dutes.
Sed hic queritur: quid est illud quod ma-
 gis incitat peccatores ad peniam pagendam?
 Rñ. inter oia: que multa sunt: quod magis
 incitat est consideratio pene inferni: cum oes
 alie pene illi comparate dicuntur modice quasi
 nulle. sicut superius fuit dictum. Legit de
 quodam scoto: qui cum increparet quare tantum
 se affugeret: teiunando/vigilijs insudans
 do etc. Rñdit ois inquit penitis vite pena
 quatuordecunq; magna: modica est et quasi nul-
 la comparata illi. Narrat etiam de quodam no-
 uicio austeritatis ordinis: quod de exitu ordi-
 nis tentatus fuit frequenter. verum quod pa-
 ter eius et monachi eritum dissuaserunt: et cum
 omnino exire veller: apparuit ei in spiritu
 defuncta multum tristis et dolens vt appa-
 rebat: percunctas quare veller exire. Qui
 respondit quod austeritate ordinis non po-
 terat sustinere. Cui mater. quomodo cha-
 rissime fili austeritate inferni poteris sus-
 tinere? Cui ille. et tante acerbitatis est in-
 fernus sicut ordo in quo sum: vbi sunt vi-

gilie perpetue: silentium amarum: lectus ferus
 reus: cibus insipidus? Ad quem mater.
 His fili vnum modicum experiri inferni tor-
 mentum? Cui ille. volo mihi. et subito audi-
 uit tam horribilem porcorum grunatum: vt
 nullum posset ei tonitruum comparari. imo
 visum est ei: quod celum scinderet per medium
 et caderet super eum: et pie timore clamans con-
 fortatus est dulciter a matre: et somnus ille
 cessauit. Et iterum mater ad eum. vis inquit
 fili vnum vel modicum gaudium paradisi ex-
 periri? Golo inquit. et subito audiuit voces
 adeo dulces et melodiosas: vt superarent
 omnem dulcedinem musicorum. Et tunc mater. si
 vis inquit fili euadere penas inferni: per-
 sice quod cepisti. Ergo peccatores ne tardes con-
 uerti ad deum per modicum penitentiam: et ne differas
 de die in diem: quod modicum tempus habes: et
 non es securus de vita tua. Siquidem plus
 incomparabiliter cruciabit animam tuam pe-
 na purgatorij: quam faciat quecumque peni-
 tentia huius mundi: et per modicum peniten-
 tiam poteris euadere illam. An legis in vitas
 patrum: quod quidam frater interrogauit abba-
 tem pastorem dicens. Feci peccatum grande:
 volo penitere per triennium. Rñdit abbas
 multum est. et si per. xliij. dies. rñdit multum
 est. Ecce enim puto inquit pastor: quod si ex toto
 corde penituerit homo etiam triuaginta peni-
 tentiam suscipiet deo. Quid ergo peniam tri-
 mens: vel quod in ea durum est: quoniam etiam dul-
 cedinem habeat: cum gustaueris tunc presen-
 tias quantum suavis est odor eius narium?
 Non ergo eam expauescas. risum fuge: lin-
 guam prine. mores compone: vitia fuge:
 dilige sanctitatem. De isto modico Esa. xlvj
 Uade popule meus: intra in cubicula tua:
 claudes ostia tua super te: abcondere modicum
 cum ad momentum donec transierit. Item mo-
 dicum operis nos contristari per peniam. s. De
 tti. s. In christo iesu modicum passos. bid. v.
 Modicum plora super mortuum. i. super mor-
 tale peccatum. Eccl. xxi. Post modicum resine
 et post modicum mellis. sequitur modicum
 terebinthi. i. consideratio pene eterne que
 generat in corde contritionem. Nam sicut
 terebinthus generat optimam resinam: sic
 moraliter consideratio pene eterne generat
 in corde peccatorum contritionem de peccato. Mo-
 dicum amygdalarum. Amygdalum est fructus
 medicinalis: et datur infirmis. et per hoc
 intelligit teiunium: quod est contra peccata opti-
 ma medicina. Modicum stercoris. i. odoros

pena

in supra pene in
 magis incitat
 nem ad peniam

ce

ce

boni noīa: bone fame: bone operationis.
Srotar est arbor aromatica: odouifera:
qualis fuit passio iesu xpi. Oīa ista cōcur
rere debēt in vera penitētia.

¶ Quartū modicum ꝛc. de quo Iaco. iij.
Que est vita vestra? sequitur responsio.
Vapor: est ad modicum parens. Que est
vita hominis super terram? Potest respō
deri q̄ est

Et pugna militaris.

Et punctus linearis.

Et ventus circularis.

Et fugax vapor: maris.

¶ Primo vita est pugna ꝛc. Job. vij. Mi
lica est vita hominis super terrā. Ratio
pōt assignari: qm̄ tyrānus habens domi
nium super terram: qualis est diabolus:
inobedientes ꝛ sibi resistentes per omnē
viam quantū potest: nititur impugnare:
quales sunt xpiani fideles. Ideo scriptus
est. ij. Zimoth. ij. Dēs q̄ cito volūt vivere
in xpo iesu persecutionem patient. Sem
per sumus in pugna maxime caro contra
spiritū et eonuerſio.

¶ Secundo vita nostra est punctus ꝛc.
Siquidem sicut se habet punctus ad li
neam: sic se habet vita nostra ad vitam
eterna futurā. et sicut linea in infinitū ex
cedit punctū: sic vita futura in infinitum
excedit vitam presēntē. Et sic vita ista mo
dica valde est. Cui alludit dictū Job sui
li. c. xx. Gaudent hypocrite ad istar pūcti.

¶ Item tertio vita ista est sicut vētus ꝛc.
Vētus modicū durat: ꝛ cito labitur: qua
lis est vita presens iuxta dictū Job q̄ di
cebat Ademento mei deus: q̄ ventus est
vita mea. Job. vij. Immo sicut stipula an
te faciem venti.

¶ Quarto vita est vt vapor: ꝛc. Nēpe va
por: eleuatus de mari interdum actꝛ a so
le sursum consumitur: interdū autem con
densatur ꝛ descendit ad terrā. Sic moza
liter vita modica multorum per amozein
atq; deuotionem sursum erigitur. Aliozū
vero vita per seculares curas ad terrā de
scendit celestibus derelictis. Aliozū vero
vita pro peccatis condensata et indurata
in terram tenebrosam ꝛ operam mortis
caligine denſatur. Et vita presens modi
ca siue sit bona: siue mala: subito transit ꝛ
cito finitur. et trāsit sicut vapor et fumus
vnde Esa. clamabat sui libri cap. xxvij.
Modicum tibi, modicū tibi, vtrūq; modi

cum ꝛ bona vita et mala. Unde quilibet
poterit dicere illud Eccli. l. cap. Modicū
laboraui: et inueni mihi multam requiē.
Lutus requiei ꝛc. Deo gratias.

¶ Dominica in passione. Sermo. I.

Er propriū san

guinem introiit semel in
sancta. Hebr. ix. Attēdēs
apostolus q̄ propter pec
catum primi parentis i pa
radiso terrestri.

¶ Ana par fuit dissipata: vita bellica.

¶ Ana porta obserata: q̄ vocatur celica.

¶ Sens humana captiuata cum damnatio
ne publica.

¶ Presentat remedium in autoutate assum
pra cū dicit. p̄ propriū sanguinē introiit
semel in sancta ꝛc.

¶ Per proprium sanguinem pax dicitur res
parata.

¶ Per ingressum in sancta ianua dicitur re
serata.

¶ Per eterna redemptionē captiuitas dicitur
liberata.

¶ Quantum ad primū de pace dissipata.

Anteq; peccaret primus parens: erat pax
inter deum et hominem: inter carnem et
spiritum: inter sensum et rationem: null
lus sanguis erat effusus. nec fuisset violē
ter. Sed post peccatum iam guerra ince
pra est. iam sanguis effusus est. in guerra
Alexandri magni: Julij cesaris: in captio
ne ciuitatis Hiericho. in terra promissio
nis. Nūquid post peccatum sanguis san
guinem tetigit. Osee. iij. Sed quid? ces
ce remediū. proprius sanguis iesu christi
fecit. reparauit pacem perditam et diffi
patam. Dicunt naturales q̄ leopardus si
in primo saltu perdidit predam: ita effi
citur iracundus q̄ nunq; placatur: nisi vi
derit sanguinē alicuiꝛ bestie. Sic deꝛ p̄
perdito humano genere in terrestri para
diso: non fuit placatus humano generi:
donec vidit sanguinem iesu christi fluen
tem de diuersis partibꝛ corporis sui: quo
uiso placatus est: et pax reparata est. Cui
alludit apostolus Colof. j. Pacificās om
nia per sanguinem crucis eius: siue que
in terris: siue que i celis sunt. Iesus chri
stus pacificans merito: quoniam ipse est
pax nostra: qui fecit vtracꝛ vnū. Ephe. ij.

bons sermo p̄
vnam

per primū fuit p̄
dissipata. 187

leopardus

Dñica in passione.

Per sanguinem fufum i cruce: siue que in terris sunt, s. sanctos viatores. siue que in celis sunt, i. angelos et homines comprehensores in celis.

I Sedovna porta rē. Ante peccatū porta paradisi celestis aperta erat: sed post peccatū immediatē erat clausa, in signum eiecto primo parēre a paradiso terrestri propter peccatū suū clausa est porta eius. In cuius clausura tria per deū fuerunt apposta. angelus: ignis: et rūphea. hoc est gladius bis acurus. Ignis figurabat peccatum ade: quod peccatū totum mundū accendit: et totā naturam humanā in flāma uit. Angelus figurabat innocentia et originalem iusticia damnabiliter perditā propter peccatū. Sed rūphea figurabat sententiam dei latā. In quacūq; hora comeditis de ligno verito morte moriemini. Vel de ista snia indicabat qd porta clausa paradisi celestis nō aperiretur: donec eēt effecta par inter deum et hominē iuxta legem Senecē in declama. Tēpore belli de nocte portas ciuitatis apire nō licet. Sēper enim fuit clausa qd diu durabat bellū. qd diu durauit nox legis scripture: vsq; ad apertionem lateris xpi. quo aperto latere xpi in cruce: apta est ianua paradisi. Beati ergo qui lauant stolas suas in sanguine agni. et sic portas eoz in signo crucis: et p portas intrent ciuitatem. Apoca. vltimo. Ista lotio est sacri baptismus: q habet virtutem lauandi maculas peccatoz. immo etiam aperiendi paradisi portam: ideo de aperto latere xpi exiit sanguis et aqua. Aqua in lauacrū. et sanguis in peccatoz remissionē. Tales loti. tales baptizari lauant animas in sanguine agni immaculati. Etiam martyres lauerūt stolas suas in hmo sanguine. et sic beati nihilominus porte aperiantur.

Tertiu principale rē. Humanū gen⁹ captiuatū est in carcere infernali propter peccatum primi parentis sub potestate tyranis diaboli. Si quidem diabolus tenuit captum genus humanū magno tempore in carcere infernali plus q̄ quinq; milibus annoz: sed filius dei propter inestimabile charitatem nostre captiuitatis redemptorem se fecit: redimens nos a vili seruitio.

Admirabili commercio.
Inestimabili precio.

Nobili preconio.

Incomparabili fastigio.

I Priō redemit rē. vrpote redemit de captiuitate seruili: cū effemus sub iugo diaboli iuxta dictum ps. cv. Redemit nos de manu inimici. Ista redēptio facta dicitur esse in cruce: vbi fuit diabolus victus captiuatus et catenatus in baratro. de qua redēptione beatus Grego. xiiij. mora. Illi qui diā creauit: vt nos de captiuitate redimeret: inter nos incarnatus apparuit: suaq; libertate a ppetua morte liberauit. **I** Item redemit mirabili cōmercio: qz vitam pro nobis dedit: et mori voluit vt resurgeremus ad vitā. **I**ñ Augu. in quodā sermone de passione. Amicus (inquit) dei filius emit sibi fratres sanguine proprio: appropriauit reprobatus: redemit veditus: honorauit iuriatus: viuificauit occisus. In dilectione suā: et indulgentia sua ipse redemit nos. Esa. lxiij.

I Redemit rē. s. Petri. s. Nō corruptibilibus anrovel argēto redempti estis: de vana vestra conuersatione paterne traditionis: sed preciofo sanguine quasi agni rē. et ij. Cor. vj. Empti estis precio magno.

I Itē redempti rē. qz per modum gloriofi triumphi. Apoca. v. Vicit leo rē. Dignus est agnus qui occisus est accipere libitū rē. qm̄ occisus es: et redemisti nos rē.

I Itē redemit incomparabiliter rē. quia non solum nos liberauit. immo suā hereditatem nobis propria morte feliciter acquisiuit. Ista fuit chara et copiosa redemptio. immo eterna de qua i themate. Per propriū sanguinem rē. In quibus verbis deuotus fidelis dz humiliter contēplari. Preciū inestimabile nostre captiuitatis. per propriū sanguinem.

Myfteriū ineffabile excellentissimē dignitatis. inuouit semel in sancta.

Remediū impreciable ardētissime charitatis. eterna redemptione inuenta.

Prima pars.

Quātum ad primum

rē. q̄ sanguis multipliciter accipit. Sanguis quo nutrimur generamur: sanguis naturalis humanus. Jobā. s. Qui non ex sanguinib; rē. et Sap. vij. Decē mēsu rē: pore coagulatus sum in sanguine. Sanguis in quo ificimur: sanguis culpe. Esa. s. Manus vestre sanguine plene sunt. et in

et p̄m̄ clausa
porta cely
183

ap̄ly. 1077. hū
sua figurabunt
188

mare & latere
p̄m̄t sanguis
188

p̄s. I. Libera me de sanguinibus. Sanguis
 quo decipimur immunda sapientia huma-
 na. Mat. xvj. Caro et sanguis non revelat
 vultu tibi. Sanguis quo redimimur: et de
 isto in themate. Per propriū sanguinē
 d̄ p̄ciolus. q̄ virtuosus sanguis ppriū
 corporis iesu xpi: qm̄ valet ad multa.
 Ad mundi redemptionem.
 Ad peccatorū expiationem.
 Ad paradisi restitutionem.
 Ad inferni liberationem.

Et p̄ istis quattuor: ad que valet pprius
 sanguis iesu xpi tā p̄ciolus: tā virtuosus:
 accedat prophetia q̄ habet Zacha. ix. Tu
 asti in sanguine testamēti tui: eduxisti vin-
 ctos tuos a lacu in quo erāt. Primo valet
 ad mūdi redēptionē. Et p̄pter p̄ciolitatē:
 quā h̄y: minima gutta istius sanguinis suffe-
 cisset. p̄ redemptionē infinitorū mūdorū: et
 tū sanguinem totū effundere voluit: vt ap-
 pareret redēptio copiosa iuxta dauidicā
 prophetiā p̄s. cxix. Apud dñm mīa: et co-
 pioſa apud eū redēptio. Virtutē huius san-
 guinis p̄ciolus: quā habuit in redimēdo ca-
 ptiuos: vidit in spū br̄is iohānes Apoc.
 xix. vbi vidit quēdā q̄ sedebat in equo al-
 bo: cui nomē erat fidelis: et verax et verbū
 dei. et habebat in capite diademata mul-
 ta. et in frōte scriptū. Rex regū et dñs do-
 minatiū. Habebat etiā vestē alpsam san-
 guine. et apprehēdit bestia: et posuit eā in
 stagnū ignis ardētis et sulphuris. et exerci-
 tus q̄ in celis sunt: sequebant eū in stolis
 albis. Redēptor: n̄ iesus xps fidelis et ve-
 rax: rex regū et dñs dñantiū: verbū etiā dei
 patris: q̄ oim̄ dignitatū diadematis: coro-
 natur: post q̄ vestē humanitatis sanguine
 aspersam in cruce habebat: q̄ apprehēdit
 bestia: i. luciferum et in stagnū ignis et sul-
 phuris posuit ligavit et cōdēnavit. Ipe si
 quidē redēptor: sedēs in equo albo glori-
 cate humanitatis: exercitū sctōrū patrū in
 limbo secū duxit: et de servitute liberauit:
 potēter in stolis albis immortalitatis de
 lacu eripiendo.

Secūdo iste sanguis tā p̄ciolus valet ad
 peccatorū expiationē et remissionē. iuxta di-
 ctū apli. Sanguis xpi emūdauit cōsciētia
 nostrā ab operibus mortuis. Heb. ix. Laz-
 vit nos a peccatis nostris i sanguine suo.
 Apoc. i. Unde contra septē infirmitates
 spirituales multum graues redēptor suū
 propriū sanguinē p̄ciolus largissime di-

citur effudisse.

In capite contra superbiam.

In genitalibus contra luxuriam.

In manibus contra auariciam.

In pedibus contra accidiam.

In toto corpore sudādo contra iracūdiā.

In flagellationibus contra gulam.

In latere contra inuidiam.

Primo in capite per coronā spinarū vsq̄

ad cerebrū. Mat. xxvj. Secūdo et. Ista effu-

sio facta fuit in circūcisōe. Tertio i mani-

bus p̄ clauoz afflictionē. tūc manū sue fues-

rūt extēle et aperte cōtra auariciā multoz.

Itē quarto in pedib⁹ vbi fuerūt pedes pu-

niti p̄ clauationē cōtra tarditātē multoz:

qui nolūt dñi operari. Quinto et. vnde fa-

ctus est sudor: eī tāq̄ gutte sanguinis des-

curretis in terrā. Luce. xxij. Sexto i flagel-

latione duplici contra gulā: q̄ gula nimis

delicate nutrit carnē suā. Mat. xxvij. Se-

primo in lateris apertione cōtra pctm̄ in-

uidie: q̄s habitat in corde: et cor in sinistro

latere collocat. Vni⁹ septēpliciū effusōis

cōtra septē infirmitates: p̄cessit figura Ze-

uis. i. i. vbi legit q̄ sacerdos asp̄gebat le-

prosos septies cū sanguine: et sine sanguis

ne nō fit remissio. Dicūt naturales q̄ san-

guis de sub ala dextri lateris i ruidinis vel

colūbe multū valet cōtra maculas oculo-

rū. Sic sanguis xpi qui fuit colūba p̄ sim-

plitatē et humilitatē: fuit i rido nūciās

tpis nouitatē: extractus iquā sanguis de

sub latere eius dextro lauit oēs maculas

pctōrū. Cōcluditur ergo q̄ p̄ istū sanguinē

p̄ciolus infirmitas pcti sanat: cōsciētia

purgat: diabolus exterretur: et hō ab eter-

ne mortis periculo liberat. Iste sanguis

assimilat liquori balsami: qui valet ad oīa

genera passionum. Vinea autē balsami in

estate scindit cultellis ferreis: et ide distil-

lat liquo: p̄ciolus: q̄ reseruat in vasculis

de quo passidēs curant atq̄ sanātur. Sic

mo: aliter sanguis xpi liquo: tā p̄ciolus

incōparabiliter plus valet q̄ balsami. Si

quidē vinea dilectionis et fons olei iesus

xps fuit in estate. hoc est in tpe sue passio-

nis ardoris vino sue charitatis accētus fu-

it cultellis. i. clavis spinis lācea multiplici-

ter perforatus: a quo sic perforato distil-

lauit sanguis ad modū balsami: qui in fir-

mitates nostras sanat. Item sanguis iste

p̄ciolus valet ad inferni liberationē seu

euasione. Nēpe in p̄phetia continetur:

sanguis e' bals ad ista

primo

vinea balsami

Dñica in passione.

ferris dr lacus

compar

Eduxi vivinctos de lacu. Si quidem infernus dicitur lacus ratione profunditatis: ratione fedtatis: ratione capacitatis. De isto lacu in ps. lxxvij. Estimatus sum cum descenderibus in lacum. Et etiam sacrosancta mater ecclesia. Dñe iesu xpe rer glorie libera aias fidelium de functorum de manu inferni et de profundo lacu. Narrat qd quidam magnus princeps voluit edificare turrim altissimam p tuitione regni sui: verum qd quantuncumq; in vna die edificabatur tatum in sequenti die a terra abso: bebaf. Cui data est consilia quatenus quereret aliquem iuvenem sine patre: de cuius sanguine lapides fundameti liniretur: et tunc staret turris. et sic factum est. Princeps patris: princeps regni iesus xps filius dei edificavit turrim fortissimam ecclesiam misericorditer: de qua Prover. xvij. Turris fortis firma nome dñi. ad ipsam confugiet iustus et salvabit. na extra ecclesiam non est salus. Lapides turris oes fideles. psertim fideles oes antiqui testamenti: qui a limbo absorbentur: et aie eorum ibi sepeliebantur. Juvenis sine patre de cuius sanguine linita sunt lapides: et per dñs steterunt. hoc est postmodum ad infernum non descenderunt: est xps qui in terris extitit sine patre.

Quarto valet iste sanguis tam preciosus ad paradisi introductionem: et hereditatis restitutionem: id vocat sanguis novi testamenti: et eterni. Mat. xxvj. Mar. xiiij. et Luc. xxij. Habeam ergo in mente semp istud novum testamentum. istum novum sanguinem: quod sine isto testamento: et sine istius sanguinis memoria non est possibile hereditatem dei possidere: nec celi gloriam adipisci. Caelum dicitur ergo qd iste sanguis restauravit eternam hereditatem: liberavit scilicet captivitatem: evacuavit lacum profunditatem.

Secunda pars:

B Secundum principa

le mysterium etc. quod introiit semel etc. Introiit ista scilicet ecclesia p passionem quam oportuit xpm pati et ita intrare in gloriam suam. Luc. vlti. Per cuius introitum nobis tres portae aperte sunt: per quas intrat ad vitam. Porta innocentie. Porta penitentie. Porta patientie.

Prima porta innocentie: per quam ingreditur pueri baptizati: qui post baptismum immediate decedunt: quod cum non sint in aliqua cul-

pa: nec sint obligati pene: sunt penitus innocentes. De isto introitu Job. iij. Nisi quod renatus fuerit et aqua et spiritu sancto: non poterit introire in regnum dei. Figuratur etiam iste introitus per Enoch: qui innocens in paradiso: ne malicia mutaret intellectum eius etc. Sap. iij. Per istam intrauerunt sanctificationi in vtero matris.

Secunda porta penitentiae: per quam ingrediunt penitentes figurati per heliam prophetam: qui fuit magne penitentiae: et asperrime vite: qui in curru igneo intrauit paradysum terrestrem. sicut habet. iij. Reg. ij. Ista porta penitentiae est sarta angusta porta: quod ducit ad vitam per totos. Et tendite intrare per angustam portam. Luc. xij. Ibi sunt tria. videlicet Contritio. Confessio. Et satisfactio. i. ps. xcix. Introite portas eius in confessionem. Tertia porta patientiae. Per istam portam ingressi sunt in sancta sanctorum sancti martyres christi tribulationes et passiones varias sustinentes. Per multas tribulationes oportet nos intrare in regnum dei. Actuum. xiiij. Sed queris qui sunt digni hinc introitu ad regnum dei: et qui sunt illi qui digne et iuste repelluntur? Respondet quod digni sunt Primum notati. Secundo amici. Tertio serui. Quarto sapientes. Quinto portantes. Sexto perseverantes.

Primi sunt notati etc. Ideo beatus Johannes intravit libere domum pontificis cum christo tempore passionis: quod erat notus pontifici. Mar. xiiij. et Job. xvij. Sic moraliter hinc fides est dignus intrare regnum dei: quod tali deus notus. Quid facit hinc notus dei vel de deo? Lertate fides. Sic latro intrauit paradysum: et quod credidit: et confessus est christum et fidem. In fidelibus autem claudis et non aperit: quod non intrant per ostium quod est christus vel fides christi. Ipsi quippe errant corde: et non cognoscunt viam dei: introibunt in requiem: non introibunt.

Item intrant amici. Sic intrauit maria magdalena in domum simonis leprosi. Luc. vii. Et absalon vocatus intrauit ad regem. Reg. xiiij. Iste modo moraliter habentes charitatem intrant in regnum celorum. quod tales sunt amici dei et diligunt a deo. Dicitur in. Patrem me vocabis. ecce amicitiam. et post

110

noti

amj

quod magister dicitur in Reg. l. i.

Dñica in passione.

topicam Aristotel. quia sicut simpliciter ad simpliciter: ita magis ad magis: et maxime ad maxime. Modo ad ppositū dñi ego reperio qd opus nostre redemptionis qd fuit per sanguinē xpi: fuit opus ex charitate: et amore pcedens. Quod pty. i sanguine em̄ denotatur amor. qd pty nā homines sanguinee complexionis sunt naturaliter amantes. et iuvenes magis amat qd senes: quia in eis magis abundat sanguis. et cōmuniter dicit in signum amoris. tantū ego diligo vos: qd ego darē vobis de sanguine meo. Item passio xpi: et nostra redemptio: que fuit per sanguinē: fuit ex summo amore: et ex summa charitate: quia maiorē charitatē nemo habet: qd vt aīam suam ponat quis pro amicis suis. Job. xv. Et iste summus amor designatur: qd ponendo quis aīam ponit sanguinē: quia aīa om̄is carnis in sanguine est: scribitur Leuit. xvij. ca. Bene igitur ex istis concluditur qd si sanguis xpi procedit ex amore et summo amore: qd est locale maximi valoris. qd innuebat prima contemplatio. Unde Bern. de isto amore nobis ostenso per sanguinē christi: dicit sup illo verbo Job. xij. Exiuit sanguis et aquis. Vehementissimo amore dñs amplexatus est nos: vbi aq̄ de corpore suo fundit sanguis a latere suo premitur: et aīa a corpore separatur. Unde dñi reperio: qd ex vehementissimo amore: quē nos nobis ostendit i sanguine suo: sex dona maximū amorem indicantia nobis ostendit: que dona omnia habent vim et virtutē per sanguinem suum.

Primū ex christi sanguine ecclesia est fundata in edificatione eternali.

Secundū per sanguinē xpi aīa est protecta ptra inuasionem diaboli.

Tertium per sanguinem christi natura nostra est liberata a ligatione infernali.

Quartū per sanguinē xpi est acquisita pars inter deum et hominē amorose.

Quintū per sanguinē xpi redemptio nra est soluta fati copiose.

Sextum per sanguinem xpi porta celi est aperta gaudiose.

¶ Dico primo qd p̄mū donū maximi amoris indicatū: quod xps nobis ostendit per suū sanguinē: est qd ex suo sanguine ecclesia est fundata. vñ August. sup illo vbo Job. xij. Unus militū lancea latus eius

aperuit: et continuo exiuit sanguis et aqua. ad ppositū dī. Sicut ille sanguis i remissione fusus est pctōr: aqua illa salutare temperavit poculū: hoc prenunciabat qd noe in latere arce ostius facere iustus esset: qñ intrarunt aīalia que non erāt diluuiopertura: quibus prefigurabatur ecclesia. Propter hoc prima mulier facta est de viri latere dormientis: et hic scdus adam inclinato capite in cruce dormiuit: vt inde formaret ei coniunx per illud qd de latere dormientis efflurit. O mors vñ mortui reuiuiscēt. Quid isto sanguine mūdus? quid istovulnere salubrius. hec ille. Et iō ad ppositū xpus dicit Mat. xlvj. Vix est sanguis meus noui testamenti. glosa. de dicato: et fundato. Vñ h̄m qd dicit ap̄lus ad Heb. ir. sicut antiquū testamentum in sanguine fuit fundatū: vnde moyses: lecto omni mandato legis vniuerso populo: accipiens sanguinē vitulorum et hircorum cū aqua et lana coccinea et yfopo: ipsū quoq; libū et oēm populū aspergebat: dicens. Vix est sanguis testamenti: qd mandauit ad vos deus. Sicut simili nouū testamentū: qd est ecclesia: fundatū est in sanguine. Nam xps acquisiuit ecclesiam sanguine suo. Actū. xj. Legitur de vnicornis qui est fortissimū animal et ferocissimū tamē capitur a muliere. In captione em̄ eius sunt due domicelle. quarū vna portat gladiū ad recipiendū sanguinē: et h̄at in montē cantant: et eo inebriato cātus dulcedine: vna eū percudit: et alia in vase sanguinē recipit. Moraliter xps ante incarnationē erat vnicornis. ps. xvij. Dilectus quemadmodū filius vnicornis. capr̄ est amor mulieris. i. ecclesie. fuerunt enim due domicelle. scz synagoga et ecclesia: et vna inuitat aliam qd eum interficiat. Similiter dicit ecclesia qd non eum interficere ret: sed libenter sanguinem in suo vase reciperet. Cantant ille domicelle vocib; prophetarum. De aduētū suo cantat synagoga. Esa. xlv. Forate celi desuper et nubes pluant iustū. Et ecclesia respōdet. Utinā distrūperes celos et descēderes. Esa. lxiij. Synagoga cantat. Qui venturus est veniet et non tardabit. Abachuc. ij. Et ecclesia responderet. Veniat ergo desideratū cunctis gentibus. Aggei. ij. Finaliter atronitus et inebriatus cantus dulcedine venit: quando verbū caro factū est. Job. i. s.

ores sanguine
plexionis sunt
ali amantes

uener magis amato
senes

Nota quodo ecclesia sic
fundata in sanguine

Et processu tpsis synagoga eū interfecit. ⁊ ecclesia in suo vase: immo in septēvase. s. septē sacramētis / totū eius sanguinē recepit. Septē em̄ ecclesie sacramenta sunt septē vasa gr̄e ⁊ salutis: que habet efficaciam a sanguine xp̄i: vt super verbo allegato de dicit Aug. Sēdmo exiuit sanguis ⁊ aq. Et q: in isto sanguine xp̄s ecclesiam desponsauit deo: dicit sibi ecclesia. Sponsus sanguinū tu mihi es. Exod. iiii. ita q signum amoris ⁊ dilectionis xp̄i ad ecclesiam / nō fuit per dotē in aurū sibi datū: aut argenti: sed per sanguinē. Et videte dñi: q dicit sanguinū in plurali ad denotandū q non solū semel: sed pluries xp̄s sanguinē fudit p ecclesia sp̄sa sua: ad inūdadū eā a quocūq; pctō. qd quidē nō solū fuit incitamentū amoris: sed etiā in exēplū ⁊ lectionem virtutis. Dedit em̄ xp̄s ecclesie sponse sue septem anulos sanguinis.

1. Prīmū anulū cum xp̄s fudit sanguinē p ecclesia sponsa sua in circūcīone. Luc. ij. vbi eā docuit ⁊ legit lectionē de castitate. Scdm̄ in oratione: qñ factus est sudor ei⁹ sicut gutte sanguinis. Luc. xxi. vbi sibi legit ⁊ docuit lectionē de fugiēda ociositate qd p̄ in sudore: qui est signū laboris.

2. Zertiū in flagellatione Job. xix. vbi sibi legit ⁊ docuit lectionem de satisfactione p̄ malefacto. vnde pueri pro malefactis flagellantur.

3. Quartum in spinarū coronatione. Job. xix. Exiuit iesus portans spineam coronā. Vbi eam docuit ⁊ legit lectionem de perfecta humilitate. nō em̄ fuit coronatus gemis rutilantibus: sed spinis pūgētibus.

4. Quintum in manuum perforatione. Zach. xii. Quid vult iste plage i medio manuum tuarum? Vbi legit ⁊ docuit lectionem de liberalitate.

5. Sextum in pedum clauatione. ps. xxi. Forerūt manus ⁊ pedes meos. ⁊ hic docuit lectionem de constantia ⁊ stabilitate. qui habet pedes clauatos: stat bene fortiter (als firmiter.)

6. Septimū in lateris apertione. Job. xix. vbi docuit ⁊ legit lectionem de fraternitate. qd signatur in apertione lateris dextri: vbi est cor quod est fundamentū amoris. Ecce ergo q nō solum semel: sed septē vicibus christus pro amore ⁊ dote sponse sue fudit sanguinem suū: ⁊ ideo vocat eū in plurali sp̄sū sanguinum. Sed nota:

te dñi: q ista sponsa hac dote prouocata: offert sp̄so similiter dotem suam. ⁊ quid? certe sanguinem. quasi dicat. Sp̄sus sanguinum tu mihi es. ⁊ certe sponsa sanguinum tibi ero. Ande dñi est sc̄dñ: q sicut septies christus p sponsa sua sanguinē fudit: ita ipsa septies sanguinē offert sibi ⁊ presentat in alijs septem anulis.

Primo pro sanguine circūcīonis ipsa sibi offert sanguinem martirum triumphatium. Ande sicut in deleitione originalis peccati: quod faciebat circūcīo in lege: ⁊ nunc baptisimus: delecta quecunq; ⁊ pena: vt dicunt doctores: ita etiam per martirium. vnde Aug. Falce martirij omnia reserant. Et causa h̄m sanctū Lho. est: quia est opus sup̄eminētis charitatis in h. tractatu de fortitudine. De martirib⁹ dicit per ecclesiam. Gloriosum sanguinē fuderunt pro dño: amauerūt christū in vita sua: imitati fuerūt eum in mortē sua. Dic potes dicere q edificij ecclesie est firmū per sanguinē xp̄i: ⁊ martirum. Dic hystoriam de rege britanie. Applica ad synagogam ⁊ ecclesiam.

Secūdo pro sanguine orationis / offert sibi sanguinem penitentium laborantium. Perfecti penitentes multū laborant in asperitatibus: in ieiunijs: ⁊ in cōtinuis orationibus: fetu ⁊ gemitibus. ps. vi. Laboraui in gemitu meo. Etia de sanguine persecte penitentis. Ben. xlij. En sanguis eius exquiritur. En. i. modo isto tempore eius dragesime.

Tertio pro sanguine flagellorū / offert sibi sanguinem captiuorum. Saraceni ⁊ alij tyranos innumeris flagellis ⁊ malis christianos captiuos affligunt. Isti dicunt cū aplo. s. ad Cor. iiii. Alsq; in hanc horā esurimus ⁊ sitim⁹: ⁊ nudi sumus: ⁊ colaphis cedimur. De istis dicit ps. lxxviij. Alti san⁹ guinis seruorum tuorū qui effusus est: in troeat in cōspectu tuo gemit⁹ cōpeditor⁹.

Quarto pro sanguine capitibus offert sibi sanguinem duodecim apostolorū: quos posuit in capite ecclesie. ecclesia enim est mulier: de qua Apoca. xij. q in capite eius corona stellarum duodecim. De istis dicitur Apoca. xxi. q lauerunt stolas suas in sanguine agni.

Quinto pro sanguine manuum offert sibi sanguinē illorum qui viuunt vita actiuā: quod denotatur i manu: vbi actiuitas. de

ecclesia offert p̄
p̄ntat sanguinē
p̄ anulos

185

2

3

4

5

Dñica in passione.

istis. Manus vestre sanguine. s. passionis xpi plene sunt. Esa. s.

Sexto pro sanguine pedum offert sibi sanguinem eorum qui patitur tepore antichristi: qui recte dicitur pedes: quia erit vltima membra ecclesie. Isti enim pro fidei defensione multum de sanguine fundent. Nam tunc erit tribulatio magna: qualis non fuit ab initio mundi vsq; ad nunc. Et sic. Mar. xliij. De istis poterit dicere. Effuderunt sanguinem ipsorum tanquam in circuitu hierusalem. in ps. lxxviii.

Septimo pro sanguine lateris / offert sibi sanguinem illorum qui viuunt in pura vita contemplatiua: qui totaliter inebriantur in amore dei et passione xpi: de quibus dicit Job xxxix. q. pulli eius. s. aquile lambunt sanguinem. in aquila denotatur contemplatio. Patet ergo declaratum quod in sanguine christi ecclesia est fundata.

I Dixi secundo quod secundum donum maximi amoris indicatum est quod per christi sanguinem anima est protecta contra inuasionem diaboli. Unde domini quantitas diaboli hostem tenet: molester: et inuadat per diuersos modos et cauillatodes: si anima habet in memoria sanguinem christi: vulnera christi sanguinea: tuta et secura est: inimicum non timet. Unde Berni. ad istud propositum super Lanti. sermo. vii. Vbi secura tutatque infirmis renes: nisi in vulneribus saluatoris. Tunc illic securio: habitio: quanto ille potentior est ad saluandum. Frenit mundus: premit corpus: diabolus insidiatur: non cado. firmatus enim sum super firmam petram. Peccati peccatum graue: turbabitur conscientia: sed non perturbatur: quoniam vulnerum domini recordabor. Nempe vulneratus est propter iniquitates nostras. Quid tam ad mortem: quod non a christi morte saluatur: hec ille. Et certe ista saluatio: ista ab inimico securatio / per considerationem vulnerum christi est propter sanguinem in de excutit. Unde legitur in c. xij. Exod. quod dominus precepit filiis israel quod fumerent de sanguine agni: et ponerent super vtrumque postem: et in superliminaribus domorum. Et cum transiret nocte illa per terram egypti percutiens primogenita: eos non tangeret: nec plaga disperderet. Dicitur enim in rex. Erit autem vobis sanguis in signum in edibus: in quibus eritis: et videbo sanguinem: ac transibo vos: nec erit in vobis plaga disperdecum: quoniam percussero terram egypti. Et quid domini esse sanguis secundum glo. nisi sanguis christi de

bet poni super vtrumque postem. s. cordis: et oculis. et in superliminaribus. i. intentionibus. Unde Grego. Super vtrumque postem ponitur: quando non solum ore corporis: sed etiam ore cordis hauritur: et in superliminaribus domorum ponendus est. Domus enim mentes nostre sunt: in quibus per cogitationem habitamus. Superliminare vero interius est que preuenit actionibus: idem eminet. Qui igitur intentione cogitationibus ad imitationem passionis christi dirigit: in superliminari domus / agni sanguine ponit. hec ille. Et per istum sanguinem ab exterminatore saluatur. i. a malo angelo. s. diabolo. vnde ad litteram secundum magistru Nicolo. de lyra / angelus exterminator egypti fuit maglus. et idem glo. sup illo verbo allegato. Erigit vobis sanguis in signum. q. sanguinis christi memoria christianos ab exterminatore conseruat. Patet ergo secundum donum. s. quod per sanguinem christi anima sit secura contra inuasionem diabolicam.

Q Dixi tertio quod tertium donum maximi amoris sanguis quod christus ostendit in sanguine: est quod suum sanguinem nostre nature est liberata etc. Unde christus per suum sanguinem portas inferi confragit: et sanctos patres de limbo adduxit. Sed dicit magister historiarius quod Salomone habebat strationem habere pullum in quadam cauea inclusum. Strutio volens habere filium: quendam vermem habuit: et de eius sanguine cauea linuit: et continuo virtute sanguinis fracta fuit: et filium recuperauit. Ita recte fecit deus pater sicut iste strutio. filij sui ad sancti patres in limbo et cauea infernali inclusi erant. habuit vermem. s. christum. vnde de in persona christi dicit prophetas. xxi. Ego sum vermis: et non homo. et de sanguine istius vermis fudit: et cauea infernalis linuit. per suam efficaciam et virtute sanguinis statim fracta fuit: et sanctos patres inde extraxit. et ideo a deo isti vermis deus per prophetas Zacha. ix. Tu quoque in sanguine restamerti tui eduxisti vincitos de lacu in quo non erat aqua.

Q Dixi quarto quod quartum donum maximi amoris indicatum quod christus nobis ostendit: est quod per suum sanguinem acquisita fuit pax inter deum et hominem. Unde dominus pax et concordia: seclusa diffensione / odio aut rancore: fuit inter deum et hominem causata mediante sanguine christi. vnde de ipso scribit ad Colos. j. In ipso complacuit omnem plenitudinem inhabitare: et per eum reconciliari quia in ipso pacificas

Nulla sig

170

170

per sanguinē crucis eius: siue q̄ i terris: siue q̄ i celis sunt. Effusio sanguis cōiter p uocat r denorat guerrā. Ps̄ i sanguie abel. Sēn. iij. Et sanguis fratris tui abel clamat ad me de terra. Et Sēn. ix. Quicūq; effuderit humanū sanguinē: fundet sāguis illius. Sed veniēte xpo totū oppositū: qz

Cōtra p̄tōri bus: qui cū deo mediāte sanguine xpi obtinēt pacē: dicit ad Heb. xij. Accessistis ad sanguinis asperktionē melius loquētem q̄ abel. Melius em̄ loquitur sanguis xpi: q̄ sanguis abel propter tres rationes.

Prima est: quia ille loquebatur vindictā: hic veniam.

Secunda est: quia ille pacificandi virtutē non habebat: iste immo.

Tertia quia loquitur xpm̄ mūdi redēptōrem: ista abel xpi martyrem.

Patet ergo q̄ mediāte locutione sanguis xpi veniē pro nobis intercessio. Ista tā piā locutionē sanguinis xpi ad deū: q̄ est iter: cessio veniē ad salutē p nobis: et eius efficacitā cōsiderās Bern. sermone. xxij. loquitur per hec verba. Passio tua dñe vltimū refugiu: singulare remediū. sequit. Illumina oculos meos dñe vt scia qd̄ acceptū sit cor: rā te omni tēpore: et sapiēs delicta inueniēt mee r ignoziatias meas nō memineris: et iustū sum deduc meū via tua: r sanctus sum: nisi interpellat sanguis tuus p me saluus nō sum. hec ille.

Cōtra quinto q̄ quintum donum maximī amoris indicatiū: qd̄ xps nobis offēdit: est q̄ per suū sanguinē nra redēptio est bñ soluta r copiose. vñ ps̄. cxxix. Apud dominiū mīa: r copiosa apud eū redemptio. glo. copiosa apud eū redēptio. s. sanguis preciosus: qui totius mundi peccata redemit. Et fm̄ q̄ dicit Bern. bene copiosa: qz de corde ei; nō sanguinis gutta: sed vnda largiter emanauit. r iō ad Ephe. j. Gratificauit nos deus in dilecto filio suo: i quo habemus redemptiōnē per sanguinē ei;.

Ande dñi dicunt doctores q̄ ppter istud bñficiū redēptiōnis: qd̄ fuit maximū piecipuū r sup bñficiū creatiōnis: qz fm̄ Grego. nihil nobis nasci profuit: nisi redimī p fuisse. Multū tenemur deū laudare et glificare. vñ apls istud innuēs. j. ad Cor. vj. dicit nobis sic. Empti estis precio magno. glo. sanguine xpi. iō glificare r portare deū i corde vtro. Lm̄ verbo alludēdo illi

gu. di. Attende hō r ex precio ne vilescas. Agnosce q̄ o xpiane dignitatē tuā. memēto cui; capitis r cui; corpus sis mēbrū. Noli diaboli te iterū seruituti submittere: qz precii tuū sanguis xpi est: qd̄ veritate te iudicabit: q̄ mīa te redemit. verba sunt Zeonīs pape in sermone de natiuitate.

Cōtra sexto r vltimo q̄ sextū donū maximī amoris indicatiū: qd̄ rps p suū sanguinē oñdit nobis: est q̄ p suū sanguinē porta celi ita nō ē clausa. Et loquēdo p sile de paradiso terrestri ad celestē: duo erat q̄ phibebāt hoīem posse intrare paradysum: vt haberetur Sēn. iij.

Primū erat porta clausa. r istud innuitur qz dñi q̄ collocauit dñs cherubin ante paradysum. s. vt nullus intraret.

Secūm erat ignis flāma. r istud innuit: qz sequit. et flāmeū gladiū atq; versatilem ad custodiendam viam ligni vite.

Cōtra ista duo ipedimēta sanguis xpi remediū adhibuit. Lōtra p̄mū portā paradisi fregit. Sēdm̄. Jhd̄. ē qdā gen; adamātis: q̄ nō fragit mallei p̄cussio: nec ignis cōbustio: nec aliq̄ tps ineteratio. fragitur autē sanguis effusio. Recte dñi ppter peccatū hoīs portā paradisi erat adamāstina: nec potuit frangi malleo cuiuscūq; oñonis: nec igne alicui; hoīs amoris: s; fracta fuit sanguine xpi. vñ dicit xps ate suā passionē Ezech. xliij. Eōnertī me ad portā sanctuarij r erat clausa. S; in passione eā fregit p suū sanguinē: ac apuit: et itrauit. qz p pp̄iū sanguinē itroiuit semel in scā. ad Heb. vbi thema. Et ppter hec oīa dicit Viero. q̄ sanguis xpi clauis ē paradisi.

Cōtra ipedimētū ne hō itraeret paradysum: erat ignis flāma. Sed istud ipedimētū sanguis xpi tollit. nā ipa ē viua r veris sima aq; q̄ ignē extinguit. In signū huius extinctiōis ist; ignis p sanguinē: q̄ est verissima aq; dñi Job. xix. q̄ de latere ei; exiuit sanguis r aq;. Sanguis em̄ xpi figurat loquēdo: ē illa aq; clarissima: q̄ egrediebat de dextero latere tēpli i quā traduct; ē p̄pheta. Primū vsq; ad talos: scdm̄ vsq; ad genua: tertiu vsq; ad renes: q̄rū q̄ nō potuit trāsuadi: sed oportuit eū trāsnare. p; Ezech. xlvij. Per tēplū itelligit corpus xpi. p; Job. ij. Soluite tēplū h. Vocaturē dicebat de tēplo corpus xpi. Et bñ dñi q̄ egrediebat ista aq; de latere dextro: qz ad lraz de latere dextro xpi exiuit sanguis atq;

Dñica in passione.

Sed aduertendū est diligenter dñi: q̄ in ista aqua. scz sanguine xpi. p̄phera traductus est quattuor modis. scz

Uscq̄ ad talos.

Uscq̄ ad genua.

Uscq̄ ad renes.

Quarto transnatando.

Per hoc em̄ intelligūtur quattuor status hoim: qui sanguinem xpi et eius fluium transeunt diuersis modis.

¶ Primo ipsum transeūt coniugati. et isti vsq̄ ad talos. Per talos que est pars pedis fm̄ Augu. intelligit affectus. isti em̄ remanente toto corpore in sollicitudinibus: solus eoz affectus i xpi sanguine est intinctus. cuiuslibet tali d̄: in. ps̄. lxxvij. In-tingatur pes tuus in sanguine.

¶ Secdo ipsum transeunt doctores: et perducuntur isti vsq̄ ad genua. Per tibias: que vsq̄ ad genua terminant: et in quibz totum corpus sustentatur: intelligunt doctores: quibus ecclesia sustentatur: vt dicit Gregori. in moralibus. de istis dicitur Job. xxxix. Pulli quile lambunt sanguinem. in aquila in qua visus acuitas: denotantur doctores.

¶ Tertio ipsum pertrāsunt virgines. et isti perducunt vsq̄ ad renes: quia a sanguine xpi habent continentia contra carnem: vt merito possit dici: q̄ isti hñt vestimentū mixtū sanguine. Esaie. ix.

¶ Quarto ipsum transeunt perfecte penitentes. et isti perducunt natando. q̄ enim natat totū corpus infra aquā ponit dem̄ pro capite: qd̄ in superioribus eleuatur. Item qñ se mouet per modū crucis habz se mouere. Sic perfecte penitens et manus suarū operationū: et pedes suarū afflictionū: et totum corpus suarū virtutū in sanguine xpi ponit. nihil aliud considerat nisi sanguine xpi preciosum: et sic eleuat caput ad desideria superiorum. Item semp̄ mouet se per modū crucis: quia in penitentia semp̄ assimilaf crucifixo: carnem suā macerando mortificando et affligendo. de ipse dicit ap̄lus ad Galat̄. v. q̄ carnē suam crucifixerunt cum vitijs et concupiscētijs. Quilibet em̄ sic perfecte penitens p̄t dicere pro concordia illud Sap̄ien. vii. Coagulatus sum in sanguine. P̄t ergo q̄ impedimētū qd̄ erat homini non ire ad paradysum. s. de porta clausa: et de igne flāma: per sanguinem xpi est

sublatū. Ideo dicit Hierony. ad propositum sic. Flamma illa rūphea et formidabilis p̄sentia cherubin/ xpi sanguine extincta sunt. Et sic p̄t declaratū quōd per sanguinem xpi: deus nobis ostendit sermōna: maximi amoris indicatiua. Et sic terminat prima contemplatio: i qua dixi q̄ tractaret de vno precioso iocali oem̄ Valorem excedente: qd̄ est sanguis xpi.

Secunda pars.

¶ Dixi in secunda contemplatione q̄ loqueretur de sua operatione virtuosa: quia emundauit. Secundum qd̄ dicit ap̄lus ad Heb. vbi thema: omnia in sanguine fm̄ legem mundant: et sine sanguinis effusione non fit remissio pctōrū. **¶ Modo dñi ita est q̄ ea que in lege mundabant: nō erant tante virtutis aut efficacit̄ ex opere operato: sed solū ex operante quantū ad aīam: quantūcūq̄ esset ibi de sanguine. Item solū mundabāt quantū ad carnem: et ideo d̄: in. iiii. di. j. q̄ sacra veteris legis gratiā non conferbant: sed sacra noue legis gratiā conferūt: et a peccato mundāt: et per consequē multo magis sanguis xpi a quo hñt efficacit̄. Ista deductionē videf ap̄ls facere in epistola hodierna. Si em̄ sanguis bircorū et tauorū et cinis vitule aspersus iniquatos sanctificat ad emūdatiōē carnis: quāto magis sanguis xpi emūdauit consciētias nostram ab opibz mortis. q. d. multo magis. Et ideo dñi isti sanguini tam precioso nō debem̄ esse ingrati. Videmus fm̄ naturā: q̄ sanguis humanus effusus mirabiliter mouet hoimē. vñ vidēs effusum sanguinē aliquādo lachrymas: aliqñ clamat. Tu igit̄ qui vides sanguinē xpi effusum: debes lachrymari p̄ deuotiōē: clamare per confessionē. An̄ p̄tra ingratos suo sanguini clamat xps ad terrā Job. xvi. c. Terra ne operias sanguinē meū: neq̄ inuentat in te locum latendi clamor meus. Poterit hic dici de crucifixo: q̄ apparens penitenti aspersit eū sanguine in dānatiōē. Debemus etiā dñi dū hic sumus fructū percipere istius sanguinis. in celo em̄ nec in inferno fm̄ imaginatiōē Bernar. iste sanguis non est effusus: sed solum in terra: ad designandū q̄ fructus istius sanguinis solū p̄ficiat hoibus: qui sunt in terra. An̄ ad istud p̄positum loquitur Bern.**

uy natat. fig
+ penitens

Sermo. III. CLXXXVIII

sermone. lxxv. super cantica sic. Rex nos-
ter opatus est salutem in medio terre: no-
li tu in medio gebenne expectare salu-
re que iam facta est in medio terre. Quaz
somnia puenturā inter ardores sempit-
ternos facultatē: veniā promerendū: cum
iam trāserit tēpus miserēdi. Non relinq-
tur tibi hostia p peccis mortuo in pecca-
tis: non crucifigitur iterū filius dei: mor-
tuus est semel: iam non moritur. non de-
scendit ad inferos sanguis qui effusus est
super terrā. biberūt ex eo oēs pctōres ter-
re. non est qd sibi ex eo vendicent demo-
nes ad erigūēdos focos suos. semel illo
descēdit: nō sanguis: sed aīa. sanguis ar-
dam riganit. sanguis infudit terrā: et in-
ebriavit eam. sanguis q̄ in terra: et q̄ in ce-
lis sunt pacificavit. hec ille. Et sic finit se-
cunda contemplatio: in qua dixi q̄ loq̄re-
tur de sua opatione virtuosa: q̄ emunda-
vit. vt pro concordantia dicamus: q̄ san-
guis iesu xpi emundat nos ab omni pecca-
to. j. Johā. in ca. j. Finitur sermo.

¶ Dñica in passione. Sermo. iij.

Quis ex vobis

arguet me de pctō: Joh. viij. et in euāgel. hodierno
Honorabiles dñi: in pre-
senti sermone super sentē-
tia tam litterali q̄ spirituali nostri the-
matis est sciendū q̄ erunt due partes et
speculative considerationes.

Prima erit figuratiua de iesu nostro sal-
uatore et allegorica: et in ista parte pro
parte iesu saluatoris nostri: fit per the-
ma q̄stio: di. Quis ex vobis etc.

Secūda pars nri sermonis erit instructi-
ua de omni peccatore mortali et tropolo-
gica. et in ista parte pro parte iesu nostri
saluatoris: cuilibet nrm pro thema fit
rñso: q̄ nullus nec xpo nec alteri pōt di-
cere. quis ex vobis arguet me de pctō.

Prima pars.

Quantum ad primaz

partem et p̄dicationē nri sermonis / est
sciendū q̄ presens dominica ab ecclia in
titulaf dñica de passione. non q̄ xpi pas-
sio fuerit hodie celebrata: sed quia christi
mors et passio hodie capitulariter et p̄si-
liariter fuit cōclusa et tractata. Hodie: vt
scribit Joh. xi. scito visor et divulgato mira-

culo tā insigni de suscitacione lazari mor-
tui quadriduani et tetentis: collegerūt pō-
tifices cōcilium et dicebāt. Quid facimus
q̄ hic homo multa signa facit. Si dimitt-
imus eū sic: oēs crederēt in eum: et veniēt
romani et tollent locum nrm et gentem.
Finaliter per caypham pontificem anni
illius fuit conclusum cōcilium: di. Exedit
vobis vt vnus homo moriā p populo: ne
tota gens pereat. et sequit. Ab illo die con-
gitauerūt vt interficerēt eū. Istud concil-
liū iam ab antiqs t̄pibz pphete p̄uiderūt
et reprobauerūt. vñ Jacob patriarcha vt
scribit Gen. xlix. vbi dicit sic. Symeō et le-
ui fratres vasa iniquitatis bellaria. i. p̄siliū
eorz nō veniat aīa mea: et in cetū illoz nō
sit gloria mea: q̄ in furore suo occiderunt
virū. Cōstat h̄m litterā q̄ de genere et tri-
bu symeon fuerunt pharisei de tribu leui
sacerdotis: qui celebrarūt dictū conciliū
p̄ xpm: id dicitur. Collegerūt pontifices et
pharisei conciliū. seq̄ in tex. Jacob repro-
bādo istud p̄ciliū. In consiliū (inquit) eorū
non veniat aīa mea. s. consentiēdo: quia
scriptū est per ps. Beatus vir qui nō abiit
in cōsilio impioz. et alibi. scz ps. xxv. Non
sedi cū cōsilio vanitatis: et cū iniqua ge-
rentibus non introibo. Adoraliter loquē-
do honorabiles domini nostri modernis
tēpoubz et pōtifices et p̄sidentes et repub-
licam sp̄ialem: et t̄palem regētes: et pha-
risei et religiosi et litterati et clerici colligūt
conciliū p̄ xpm: et nullz pro xpo. Oēs infi-
deles et heretici colligūt cōciliū p̄ caput
xpi: quia in republica isti sunt caput loco
xpi. Alij p̄ reipublice ministros. et isti con-
tra manus xpi. Alij p̄tra hoīes deuotoz et
contemplatiuos. et isti p̄ latuz xpi. Alij p̄
pauperes et simplices imponēdo eis inu-
stas exactiones. et isti p̄ totū corpus xpi:
quia in vno regno ciuitate vel cōmunita-
te representant totū corpz xpi mysticum.
Et q̄ malū sit istud cōciliū p̄ xpm siue lit-
teraliter siue moraliter loquendo de xpo
reddat iacob causam dicēs. in tex. allega-
to: q̄ isti. s. pontifices et pharisei in furore
suo occidūt virū. i. xpm: qui statim in pri-
mo instanti sue cōceptionis fuit vir com-
pletus et perfectus. Jō dicit. Hierem. in
xxxj. ca. Nouū creauit dñs super terram.
femina circūdabit virū. Honorabiles dñi
dicit salomon. Prouer. xxj. ca. Non est sa-
pientia: nō est prudētia: nō est cōsiliū con-

pharisei et leui
simco

et di. bñ

quare p̄tula dñi in passione

bono sermo. p̄dica

Dñica in passione.

tra dñm: ideo xps volens ostendere pontificibus et phariseis s'm prophetiam iacob: eoz dñm fore iniquū & maliciosus. proponit eis thema propositū interrogādo: dī. Quis ex vobis arguet me de pctō? quasi velit dicere: et est thematis declaratio: et introductio: Adhuc est vobis naturalis. vt illa de qua dictū est adē Gene. ij. In quacūq; die comederis ex eo: morte morieris. Vel ex causa: vt illa de qua. iij. Reg. i. q; obozias cecidit p cancellos celnaculi sui et mortuus est. et Actuum. xx. de quodam iuvene qui dormiēdo cecidit per fenestram et mortuus est. Vel est iudicialis que datur in pena malefactoribus vñ ponit Augustinus. xij. de ciuitate dei. cap. xj. Octo genera penarum in legibus scribit Iulius. damnū: vincula: verberatio: ignominia: exiliū: mortē: seruitutē. Quodlibet istorū genus est propter pctm: q; ad Ro. v. scribit. Per vñū hominē peccatū in hunc mundū intrauit: et p peccatū mors. Et igitur inqt xps. vos p curetis mihi mortem in tertia specie. scilz iudicialē: que malefactorib; datur: quam vos iam firmasti in vstro concilio: et deliberatione: op; igitur q; assignetis in me causam talis mortis. scz pctm: ideo peto a vobis per thema interrogādo: Quis ex vobis et. Et licz verū sit q; isti de isto malo concilio et prauo xpm iesum argnat generaliter de pctō: quia dicunt et affirmāt Johan. ca. ix. Nos scimus quia hic homo peccator est. Tamen ex textu sacre scripture Sapient. ij. reperire possumus q; specialiter christū false diffamant de ser peccatis: a quibus est totaliter innocens et sine culpa. Textus in psona istorū constitūtiū dicit sic. Circūueniamus iustū: qm inūtilis est nobis: et contrarius est operib; nostris: improperat nobis peccata legis: et diffamat in nos pctā discipline nostre. Promittit se scientiā dei habere: et filium dei se nominat. Factus est nobis i traductioe cogitationū nostrarum. Grauis est nobis etiā ad videndū: qm dissimilis est alijayita illi: et imutate sunt oie ei. Itaq; nugaces estimati sumus ab illo: et abstinet se a vjs nostris tanq; ab immūdijs et pferet nouissima iustoz: et gloriā patrem se habere deū. Et concludunt ex his in suo concilio: dī. Morte turpissima condēnemus eum. In isto textu notat q; sus

dei maiores. scilz pontifices pharisei arguunt xpm de ser peccatis in speciali a falso. et sunt isto.

Primū de infructuosa occupatione.
Secūm de vtriosa contentione.
Tertium de impropria diffamatione.
Quartū de odiosa comparatione.
Quintū de vita partiali et singulari.
Sextum de blasphemia in deum.

Primo iudei maiores pontifices et pharisei arguunt xpm in speciali de peccato infructuose operationis. et hoc tangunt in textu supracto quādo dicit. Inutilis est nobis. quasi q; dicat et formet tale argumentum. Arboz infructifera debet euelli et securi excidi et in ignem projci. vñ ipse semet iesus dixit Mat. iij. et. vj. et Luc. iij. Omnis arboz que non facit fructū bonū: excidetur et in ignem mittet. Item leges statuūt q; ociosi et infructuosi in republica non admittant: immo expellant. Iste iesus est infructuosus et ociosus: q; inutilis est nobis: igit debet a nobis expelli et excidi: et morte condemnari. igitur morte turpissima et. Sed videte quomodo istū argumentū contra xpm est maliciosum et prauum: imo et falsum assumit: q; supposito etiam q; ille ter. et demonstratio sit dñs scz inutilis est nobis. peto ab eis si inutilis est vobis cui; culpa? Simile argumentum pot fieri per vespertilioes contra lucem quā odiunt et fugiunt propter debilitatem visus. Sed cuius culpa? Certe nō luminis: sed sui visus debilis. Item simile argumentum potest fieri per claudētes fenestras cōtra solem: et dicētes inutilis est nobis. et cuius culpa? Certe illius qui claudit fenestram ne sol ingrediat ad eū. Item simile argumentū potest fieri per cecos cōtra colores: qui male iudicat de coloribus: et dicere. inutilis est nobis: sed cuius culpa? certe non coloris: sed cecitatis. Item simile per serpentes contra vineas florentes: quoz odorem sulfines re nō possunt. Certe non culpa vinee. Item simile argumentū possunt facere phreneticici contra medicos: quoz pssio non subijciuntur: immo percutiunt medicū: et sibi maledicunt: et medicinā projiciunt: sed non est culpa medicorū: sed phreneticorū. A simili isti iudei maiores pontifices et pharisei erant vespertilioes: xpus lux. Item claudēbant fenestras cordū suoz: quia

tempore
mors

contra penam

iudei argunt p^m d. 6. pctā false.

christus erat sol. Erant serpentes: qui acuerunt linguas suas contra christum, sicut serpentes venenum aspidum sub labijs eorum. in psalms cxxix. Christus erat odor: flos: capiti: et liliu conualliu. Cant. ij. Isti erant ceci. nam execravit eos per inuidiam malicia eorum. Sap. ij. Christus erat color optimus, sed ut habet Thren. iij. mutatus est color optimus. Isti erant phrenetici propter odium quod operantur contra christum. Erant aliena terra via dei: sicut phrenetici alienati sunt in mente. Ephe. iij. Christus erat medicus unde de se dicit Matt. b. ix. Non est opus valentibus medicus: sed male habentibus. Si igitur cum veritate dicatur. inutilis est nobis: non est ex culpa christi: sed ipsorum. Item absolute peccus non fuit inutilis: quia fuit lux mundi. Joh. viij. et eiusdem. f. Erat lux vera que illuminat omnem hominem venientem. Item non fuit infructuosus: quia fuit arbor vite. Apo. xij. que produxit fructum vite. scilicet duodecim apostolos: de quorum fructu et predicatione et vita sancta comedit et pascitur totus mundus: et est conuersus ad deum: ideo non fuit christus infructuosus.

Secundo iudei maiores potentes et pharisaei in isto concilio arguunt contra christum in speciali bigote contentione. et tangitur istud argumentum in illo verbo textus Contrarius est operibus nostris. et formatur argumentum sic. Bonum finale communitatis est pax: quam naturaliter omnes diligunt: qui perturbat pacem: perturbat totum bonum contrarium: et est etiam per mortem de communitate expellendus: sed iste iesus est perturbator pacis: quia contrarius est operibus nostris: igitur morte turpissima condēnemus eum. Sed videte maliciosum ac prauum argumentum. istud argumentum fit communiter in qualibet communitate per omnes malos contra bonos. Fit etiam per malos subditos contra bonos prelatos. Mali operantur mala vitia et peccata: et in illis se viuendo et coarctando faciunt paces. Turbati inter se diligunt se: et faciunt pacem. adulter cum adultera faciunt pacem: de qua pace dicit ps. lxxij. Zelauit super inimicos pacem peccatorum videns. Boni operantur bona et virtuosa et contraria peccatoribus. Veniunt peccatores et mali serui de bono domino. et mali subditi de bo-

no prelato: et dicunt. iste strarius est operibus nostris: ergo est perturbator pacis. A simili christus contrarius fuit operibus istorum: quia erant opera eorum mala. Johannis. iij. Tamen ex hoc non sequitur quod fuerit perturbator pacis: immo: quia secundum quod dicit Cassiodorus: pax vera est litigare cum peccatoribus: et concordare cum bonis moribus. Isti qui erant in isto concilio: habebant mores pessimos: non ergo christus debuit eis complacere: sed displicere. nam ut dicit Boetius de consolatioe lib. f. profa. iij. nam philosophie propositum semper fuit pessimis displicere.

Tertio iudei maiores pontifices et pharisaei arguunt contra christum in speciali de peccato improperioe diffamationis: et tangitur istud argumentum in textu ubi dicitur. Improperat nobis peccata leges: et diffamat in nos peccata discipline nostre. Pro quo sciendum quod christus communiter increpat iudeos dupliciter. Primo de mala vita: quia non implebant precepta moysi. non faciebant opera ad que tenebantur secundum legem. Ista responsio patet Johannis. vij. ubi dicit christus. Nonne moyses dedit vobis legem? et nemo ex vobis facit legem. Item secundo reprehendit iudeos de mala et enormi doctrina super precepto de veneratione parentum: dicit. Vos noxia patrem tuum et matrem tuam. Ipsi fecerunt quaedam traditionem aliam traditionem et gloriam erroneam. scilicet quod si pater vel mater sint in necessitate: illud quod sibi debet dari per filium in subsidium: si detur deo vel templo: magis prodest parentibus: quam si daretur eis. Ista gloriam erroneam eorum reprehendit christus Matthei. xv. eis dicens. Irritum fecistis mandatum dei propter traditiones vestras. Tunc isti formant contra christum sic. Iste diffamat nos et in vita et in doctrina: et improperat nobis malam vitam et doctrinam et publice diffamationem. Tales et contumeliosi sunt de communitate per mortem expellendi secundum leges: igitur morte turpissima condēnemus eum. Sed videte quomodo istud est maliciosum argumentum et falsum. In lege habetur quod peccatum publicum publice debet argui. Leuiti. xix. capitu. Non oderis fratrem tuum solum in corde tuo: sed publice argue eum: ne

tradi iudeo

nam publica publice de arg

1172 98
Dñica in passione.

habeas super illo pctm̄. et. s. Zimo. v. Dec
cates corā oībus argue; vt ceteri timorem
habeant. Ad propositū constat q̄ peccata
istoz quoad malam vitam/erant publica:
ideo publice debebat argui: als fuisset su-
spitio q̄ fuisset particeps in pctis eoz. nā
dicit illa regula iuris. Non caret scrupulo
societatis: (als consensionis) occulte: qui
manifesto facinorū desinit obuiare. in de-
cretis. lxxv. dist. c. culpā. et disti. lxxvij. c.
error. Item error: qui ponebatur p̄ eos in
sua doctrina erat publicus: per magistrū
ergoveritatis: quē ipsi professi sunt. Adar-
thēi. xij. Magister sciamus q̄ verax es: et
viā dei in veritate doces. publice debebat
improbari: et sibi resisti. q̄ vt habet in de-
cretis dist. lxxvij. c. error. Error: qui non res-
sistitur: approbatur: et veritas que mini-
me defendatur: opprimitur. negligere q̄ p̄-
pe cum possis perturbare peruersos: nihil
aliud ē q̄ fouere. neq̄ careat scrupulo so-
cietatis occulte etc.

¶ Quarto iudei maiores pōtiffices et pha-
risei arguūt p̄tra xpm̄ in speciali in isto cō-
cilio de peccato odiose cōparationis. tan-
gitur istud argumētū in ter. vbi dī. Pres-
fert nouissima iustoz. Pro cuius argumē-
ti euidētia notandū q̄ xps̄ reprehēdēs iu-
deos propter eoz pctā et vitia: dicit eis q̄
iusti q̄ essent in tpe nouissima: et post eos
in merito et in ipe preferrētur eis: licet ip-
si essent priores: nulli posteriores. immo q̄
essent iudices eoz in vltimo iudicio: et eis
dedit duo exempla.

Prīmū de niniuitis. Adar. xij. vbi dixit.
Siri niniuite etc. vsq̄ Bone.

Secūm exemplū de regina saba de qua ibi
dē dixit. Regina austri surget. vsq̄ Sa-
lomonis.

Modo est ita q̄ tam niniuite q̄ regina sa-
ba erāt gētiles. Quē gētiles: qui erāt idola-
tre: et populus sine lege: preferrent in ali-
quo tpe iudeis: istud reputabant ignomi-
niosum: et hoc asserūt morte reum: p̄pter
quā causam cōtra xpm̄ cōcludebāt. Ador-
te turpissima etc. Sed istud argumētū cō-
tra xpm̄ fuit valde irrationabile: quia talē
preeminentiam posteriorū supra priores: et
minorem supra maiores reperūt in lege.
Esau enim maior: fuit iacob: sed de eis scri-
ptum est Gen. xxv. maior seruiet minori. et
Malach. j. Jacob dilexi: esau autem odio
habui. Item manasses maior: fuit effraim

minore respectu manasses maioris. dixit
ia cob q̄ iste iunior maior: illo erat: et semē
eius crederet in gentes. i. gētiles. Genez.
xlvij. Ex quo textu videtur q̄ iacob p̄bat
q̄ gētiles maiores essent iudeis. Et istud
fuit probatū per moysen Deut. xxvij. Ad-
uena qui tecum versatur in terra: ascēdet
super te eritq̄ sublimior: tu autem descē-
des et eris inferior. sequit. Ipse erit in ca-
put: et tu eris in caudā. Non ergo aliquid
dignum morte fecit xps̄ in hoc q̄ iustos et
bonos preposuit ipsīs malis.

¶ Quinto iudei maiores pōtiffices et pha-
risei arguunt cōtra xpm̄ in speciali in isto
cōcilio de vita partiali et magne singula-
ritatis. Dicit q̄ est amator singularitatis
istud argumētū tāgitur in ter. vbi dī. Ab-
stinet se a vris nostris tanq̄ ab immundis
eijs. et formant argumētum sic. Ipse sepa-
rat se a nobis tanq̄ a malis et pctōibus
et tanq̄ ab immundis. congregat conuē-
tacula pauperum hoīm. legit eis doctrinā
nouam cōtra antiqua patrum statuta: igitur
a nobis debet euitari extra ecclesiam
expelli tanq̄ mortis reus: et per cōsequēs
morte turpissima etc. Nō valet istud argu-
mentum: quia sic christus faciendo ratio-
nabiliter faciebat: et nobis dabat exem-
plum q̄ debemus separari a mala societate:
quia qui tetigerit picem inquinabitur
ab ea. et q̄ cōmunicauerit superbo induet
superbiam. Ecclesiastici. xij. Item quia christus
debebat facere doctrinam nouam et
legem: prophetatum fuit per Hieremiam
in. c. xxxj. vbi sic. Ecce dies veniūt dicit do-
minus: et ferā domui israel/et domui iu-
da fedus nouum. non s̄m pactum quod
peperi cū patribus vestris in die qua ap-
prehēdi manum eozum/ vt educerem eos
de terra egypti. et sequitur de isto federe.
Dabo legem meam in visceribus eozum: et
in corde eozum scribam eā. Ecce q̄ ista lex
erat amoris data per christū: quia scripta
in cordibus: antiquaq̄o timoris: quia scri-
pta in tabulis lapideis.

¶ Sexto iudei maiores pontiffices et pha-
risei arguunt cōtra christum in speciali in
isto concilio de peccato blasphemie etc. et
tangitur istud argumētū in ter. q̄ dicitur.
Filii dei se nominat. et formāt cōtra xpm̄
istud argumētū sic. Quicūq̄ vsurpat sibi
nomē dignitatis: peccat cōtra primū p̄-
ctū. Non habebis deos alienos corā me:

ob dilecti

pphetia q̄ lex noua s̄t amor
et lex veteris timor

Erod. xx. immo blasphemus est qui appetit honores diuinos sibi exhiberi. s. latre sed talis est reus mortis s'm legem: quia scriptū est Leuitici. xliij. Homo q̄ male dixerit deo suo: portabit pctm̄ suū. et qui blasphemauerit nomē dei: morte moriāf. Eum igitur iste iesus sit talis: quia filium dei se nominat: morte turpissima &c. Sed istud argumentū q̄ xpm̄ p̄auū & iniquū est. nā q̄ iesus dixerit se filiū dei: nō fuit blasphemie: sed veritatis. Hoc p̄bat per testes fide dignos. s. per nicodemū iudeū magnū legistōtorē: qui vidēs q̄ iesus cecos illuminabat: & mortuos suscitabat: et alia opa diuinitatis faciebat: dixit Jo. iij. Nemo potest hec signa facere: que tu facis: nisi fuerit deus cū eo. Item p̄bat hoc per centurionē gentile: qui xpo mortuo: viso terremoto et his que fiebāt: istā veritatē cōfessus est dicens. Vere filius dei erat iste. Mat. xxvij. & Marci. xv. Item p̄cosmet: qui scientes scripturas legis & p̄phetarū: ex quibus expresse habebant q̄ iesus erat verus messias: & verus deus & verus homo. nam Hierem. ca. xliij. & xliij. dixit de messia. Et hoc est nomen qd̄ vocabunt eū. dñs iustus noster. vbi littera hebraica ponit tetragramaton: qd̄ est nomē diuinitatis pp̄uissimū. & Esa. ix. Vocabitur nomen eius admirabilis. deus fortis. Eū igitur istas scripturas isti pontifices et pharisei nō ignorarent: sequit̄ q̄ ex eis poterant scire: et cōcludere xpm̄ esse verum messiam: verum hominē: & verum deum.

¶ Sed potest hic ad propositum queri. si hec sciuerunt: et cognouerunt: quare igitur in eius mortē cōspirauerūt: & eum crucifixerūt? Rñs̄o doctoz̄ et specialiter beati Thom. i. s. ij. q. lxxvij. art. ij. Et rō pōt superari a passione q̄ suā p̄sciētā. vbi dicit in sol. ad. iij. ar. q̄ s'm p̄bm̄ in. iij. Ethisyllogismus incontinentis h̄y quattuor p̄positiones. duas vniuersales. vnam rationis. scz̄ nullam fornicationē esse committendam: aliam passionis. s. delectationē carnalē esse sectandā. Quelibet istarū vniuersaliū h̄y suā particularem. vñ sicut ipse deberet cōcludere sub p̄positiōe vniuersali rōni: q̄ est nullā fornicationē esse cōmittendā sua particulari sub ea cōtēta. scz̄ q̄ ista fornicatio nō est cōmittēda. vincitur a passiōe et ligat̄ in eo rō: et cōcludit sub particulari passiōis. scz̄ q̄ ista for-

nicatio est cōmittēda. Ad p̄positū iudei p̄ntifices et pharisei in supradicto p̄silio contra xpm̄ fuerūt incontinentes et intēperati. sciebant xpm̄ esse verū messiam: et verū deū: et debebant cōcludere. igitur nō est interficiēdus: ex ista vniuersali: nullū hō qui sit verus deus et verus messias est interficiēdus. Sed habuerūt passionem ire rancoris et inuidie q̄ xpm̄: et formata est in eis ex ista passione hec vniuersalis. oīs odiosus diffamator: perturbator: pacis. & blasphemator: est interficiēdus. et cū xpm̄ crederent esse tale: id vici a passione cōcludunt q̄ eum sub vniuersali passionis et nō rationis. s. q̄ ipse erat interficiēdus. & sic sicut incōntinētes & a passioe vici procurauerūt mortē eius. Patet igitur q̄ iudei pontifices & pharisei in consilio suo p̄uano & pessimo: qd̄ hodie celebrant q̄ xpm̄: arguunt q̄ eū de sex peccat̄ p̄nominatis: a q̄bus iesus saluator nō est purus et immunis et innocēs. quapropter in euadēdo cōtra istos: et suū p̄uauū consiliū dissipando. qz̄ dñs dissipat consilia gentiū: reprobat cogitationes populoz̄: et reprobat consilia principū. vt ps̄. xxxij. dicit eis thema p̄positū. Quis ex vobis arguet me de pctō. Et p̄ concordātia & fauore xpi dicit Job p̄ra p̄ntifices & phariseos. Quis arguet coram eo vias eius? Job. xij. Sed ecce honorabiles doct̄mini loquēdo aliqua de materia moraliz̄: quid nos faciemus: quia p̄fatuū thema cū xpo dicere non possumus. eadē dicit sapiēs Prouer. xx. Quis pōt dicere: mundum est cor meū: purus sum a peccato. quasi dicat nullus. ideo dicit Jobā. s. Job. ij. Si dixerimus q̄ pctm̄ non habemus &c. Eerte nihil aliud nobis restat: nisi vt quilibet nostrū cū dauid confiteat̄ peccatū suū dicens: Peccauī dño. ij. Regū. xj. Et nō solū sufficit ista confessio: iedem requirit̄ emēda et satisfactio: vt cū eodem dauid i. in. ps̄. penitentiali dño possit dicere. Misereere mei deus s'm mag. mī. tuā &c. Quos nā iniquitatē meā ego cog. & pec. meum q̄ me est semper. Per istud medicū poterimus euadere vñ forte argumentū quod xps faciet p̄ra pctm̄ in die iudicij. Duplicem em̄ aduentū de xpo legimus. primū scz̄ in carnē: et scdm̄ ad iudiciū. In quolibet em̄ istoz̄ aduentū facit vñ fortissimū argumentū cōtra peccatū.

quōdo iudei cognouerunt eū

Inc. su. p. ad

Dñica in passione.

In primo fecit argumentū contra pctm̄
ipsum destruendo.

In scdo faciet argumentum p̄ peccatum
ipsum puniendo.

8

IDico primo q̄ in primo aduentu suo in
carne xps fecit argumentū contra pctm̄
ipsum destruendo. Scdm̄ em̄ q̄ habetur
Dan. in. c. ix. xps venit in hunc mundū vt
cōsummaretur p̄ ueritatis: et sine acci
peret pctm̄: et deleret iniquitas. Pecca
tum accepit sine et totalem destructionē
in passione xpi: quia fuit satisfactoria: nō
solum pro peccatis n̄ris: sed etiaz totius
mūdi. s. Job. ij. et h̄m q̄ dicit beatus petrus
s. Petri. ij. Peccata nostra pertulit in cor
pore suo super lignū: vt pctis mortui ius
tice uiuamus. Et notat q̄ in isto argu
mento: qd̄ fecit xps in cruce contra pctm̄:
destruendo pctm̄: fuerūt tria. Primo mi
nor extremitas que subijciebatur. secūdo
maior extremitas que predicabatur. ter
tio conclusio directa. **M**inor extremitas
erat humanitas: que subijciebas dolo
ribus. **M**aior extremitas diuinitas: q̄ pre
dicabatur a creaturis et lapidib⁹. Nam xpo
in cruce existēte: sol obscurat⁹ est: et petre
scisse sunt: et tremor⁹ fact⁹. oia ista pdi
cabant xpi diuinitatē: vnde Hiero. Sol
fugiens: tenebre ingruētes: saxa dirupta:
velū scissum predicant filiū dei. Item in
isto argumēto p̄ diabolum: qui fuit aucto
peccati: concludit directe: qd̄ istud recte et
directe fuit: vt q̄ false et pditiose induxit
pctm̄: per lignū: per idē lignū pctm̄ expel
leret et destrueret. Ideo dicim⁹ hodie xpo
in p̄fatione. Qui salutē humani generis
vsq; vinceret. Ad p̄positus dicit Quid.
in lib. de arte amandi de duob⁹ artificib⁹
qui fecerunt instrumenta p̄ interfectione
hoim̄: et illi per eadem instrumenta fuerūt
interfecti iussu quorūdam tyrānor⁹: qui il
la instrumenta fecerāt fabricari. vñ Qui
dus de istis tyrānis: qui istos artifices
instrumentis pro morte aliorum adinuē
tis per ipsa interfecerūt: dicit sic. Iustus
vterq; fuit. nec est lex equior vlla: q̄ nes
cis artificē arte perire sua. A simili de dia
bolo. ipse adinuenit lignū per qd̄ induxit
peccatum: et interfecit adam et enam cum
tota sua posteritate: directe ergo p̄ eū cō
cluditur q̄ per idē lignū ipse interficiat⁹:
et peccatum destruat⁹.

Sed dixi secundo et vltimo: et h̄c erit si

nis sermonis: q̄ in secūdo aduentu ad iu
diciū christi faciet vñ fortissimū argu
mentum contra peccatū ipsum puniendo
Istud argumentū faciet xpus in die iudi
cij contra dānatos: quod fundabitur in
quadam regula logica que est ista. q̄ si
affirmatio est causa affirmationis: nega
tio est causa negationis. Faciet argumen
tum xps ex puris affirmatiuis: dicēdo sic
Elurui et dedistis mihi manducare et c.
Et istis concludet vnam affirmatiuā. Ve
nite benedicti patris mei et c. Contra dam
natos arguet christus et negatiuis: dicen
do sic. Elurui et non dedistis mihi mādu
care et c. Et istis concludet contra eos vñ
negatiuas de regno dei mittēdo eos ad
regnū diaboli dicēdo. Discedite a me ma
ledicti in ignē eternū et c. In istis argumē
tis erunt quattuor.

Primo minor: extremitas q̄ subijcitur.

Secdo maior: extremitas q̄ predicatur.

Tertio conclusio directa.

Quarto modus et figura.

Minor extremitas erūt dānati: qui subij
cientur doloribus et penis inferni. **M**ai
or extremitas erunt saluati: qui predica
bunt gloriā et laudē et iusticiam dei. vñ
ps. lviij. Letabitur iustus cū viderit vindī
ctā. Conclusio erit directa et iusta. q̄ ius
tum est q̄ saluatis: qui fecerunt miam⁹
fiat cum eis mīa. Et iustum q̄ dānatis: q̄
non fecerunt miam⁹: nec mīa fiat eis. In
diciū sine misericordia fiet eis qui nō fe
cerunt miam⁹. Jacobi. ij. Ista argumenta
erunt in prima figura. Saluatis arguet
in dāni⁹: q̄ dabitur eis regnū celi. Dāni
natis arguetur in serio: quia dabitur eis
regnū inferni. Istud argumentum quod
fiet contra damnatos: timet valde dauid
et statim in primo psalmo penitētiā dī
cit. Domine ne in furore tuo argu. me et c.
Et ratio est: quia istud argumentū est rax
forte: q̄ apud damnatos erit insolubile.
Scdm̄ enim logicos argumentū tunc di
cit insolubile quando per illud deducitur
homo ad quinq; metas.

In prima est redargutio: que est p̄nega
ti p̄cessio. Ad istā metā de⁹ in isto argumē
to deducet dānatos. nam primo dixerūt
q̄ iusti in hoc mundo erant miseri. tñc dī
cent contrariū: q̄ fuerunt boni et sancti et
filij dei. vñ de eis dicit sapiens Sap. v.
Vi sunt quos aliquādo habuimus in des

8

visum: et in similitudinē improperij. Nos insensati &c.

¶ Secunda meta est falsum: quando homo illud quod dixit esse verum: vi argumenti habet dicere quod est falsum. Ad istam metam vi argumenti deus deducet damnatos: quod in hac vita dixerunt tanquam verum quod beatorum erant in rebus mundanis: et in diuitiis/delictis/et honoribus. Sap. ij. Veniunt fruamur bonis que sunt in terra. Sed tunc dicent quod hoc est falsum. Sap. v. Quid nobis profuit superbia: aut diuitiarum iactantia quid contulit nobis?

¶ Tertia meta est inopinabile: quando homo concedit illud quod non cadit vel cadere potest sub opinione. Ad istam metam vi argumenti deus deducet damnatos: quod ille ignis et pene eis parate non cadebant sub eorum opinione. Sapient. v. c. de eis dicitur. Videntes turbabuntur timore horribili: et mirabuntur in subitatione insperate salutis.

¶ Quarta meta est negatio: et est quando homo replicat in vanum illud quod fecit. Ad istam metam deus vi argumenti sui deducet damnatos. nam videbitur quod in vanum fecerunt replicationes: et tot circuitus per res mundanas: quia finaliter non durauerunt: sed omnia transferunt. Sap. v. Transferunt omnia illa tanquam umbra: et tanquam nuncius precurrens.

¶ Quinta et ultima meta est syllogismus: et est quando masculus coniungit femine masculina dolent et mensener dolenta. Ad istam metam deus vi argumenti sui deducet damnatos. nam in isto mundo ipsi fuerunt masculini fortes et impauidi: sed tunc efficiuntur femine pauide. Sap. iij. c. Veniunt in cogitatione peccatorum suorum timidi: et traducunt illos ex aduerso iniquitates ipsorum. Ecce fortissimum argumentum et insolubile: quod per illud damnati ad quinque metas deducuntur: et ipsi nullatenus poterunt respondere. Et eyadamus istud argumentum de punitione peccati: non est alius modus sufficiens: nisi confiteri: conteri et satisfacere: ut remittatur nobis peccatum: ut in numero illo inueniamur: de quibus dauid dicit. ps. xxxj. Beati quorum remissa sunt iniquitates: et quorum tecta sunt peccata &c. Deo gratias.

¶ Dominica in passione. Sermo. iij.

Veritate dico vo

bis: quare non creditis mihi Job. viij. et in euangel. &c. Quia veritas in sua processio ne filio dei assimilata. Ad hanc enim veritatis precipue gerit imaginem et characterem diuinitatis. Aug. iij. Quia veritas in sui processione per celum et terram inuocat. Omnis terra veritatem inuocat. etiam celum ipsam benedicit. ij. Esdre. iij. Quia per veritatem et sui incorruptionem quod libet res in suo esse conseruatur. per veritatem enim omnia permanent immutata. ideo frater Jobes de valuis in prosodia dicitur. Idcirco ut ille qui via vitam et veritatem se noiat. Job. xiiij. ca. Ego sum via veritas et vita. det ea nobis in omnibus habere et defendere: id de veritate in primi sermone intendit loqui et pertractare: et iuxta duas partes thematis duas de ipsa contemplationes declarare: et sic sermonem terminare.

Prima tractabit de vna singulari virtute valde vtili: a multis tamen odio habita: per excellentem proprietatem. ibi. veritatem dico.

Secunda loquetur quod hec nobilis et generosa virtus cum magna indignatione asperere reprehendit vitia et omnem peruersitatem. quia dicit. quare non creditis mihi.

Prima pars.

Dico primo principa

liter quod prima contemplatio tractabit de vna virtute &c. Veritas enim secundum philosophum naturaliter ab omnibus hominibus amatur. secundum enim eundem veritas dicitur quodammodo boni intellectus: et falsitas malum. hinc est quod homo naturaliter diligit veritatem: et fugit falsitatem. Ad istud propositum Aug. in enchiridion. c. xliij. dicit sic. His naturalis reseruat naturaliter falsitatem: et quantum potest evitat errorem. vnde falli non volunt etiam qui amant falsitatem. In figuram huius habetur Bem. iij. quod quod diabolus voluit dicere falsitatem: et deuiare a veritate: formam serpentis induit. quod dicunt doctores quod peregrinatus fuisse in natura propria dicere falsitatem. Et ea est que sic veritas naturaliter diligitur: propter tres mirabiles proprietates: quod super alias virtutes obtinet: et sunt semper ei socię et vbiusque sit indiuisibiliter annexę.

Veritas nat. o. d. h. g. u. t. r. a. u. l. l. j. 329

quas e. diabolus duxit forma ser.

honorare veritatem. Et ratio ad hoc est satis bona: quoniam si homo teneret magis honorare amicum quam veritatem: homo posset per amico adducere falsa iudicia et falsa testimonia et veritate: quod ratio naturalis non sustinet: nec permittit. quilibet enim homo honorat propter veritatem quam tenet: et per consequens multo magis veritas honorari debet. Dixit ei Plato reprobando opinionem Socratis magistri sui: quod oportet curare magis de veritate: quam de aliquo alio. Christus autem volens nos honorare veritatem: dicit se esse veritatem ideo Joh. 14. 6. Ego in hoc natus sum et ad hoc veni in mundum: ut testimonium perhibeam veritati. Et quantum veritas debet honorari: potest videri ex refutatione sui contrarii quod est mendacium. Cum enim sciamus doctorum mendacium in omni casu esse refecandum. non quod enim meriti licitum est: dato quod esset veniale: nec per quacumque rem mundi dicitur quod falsus iurare: ut dicit Augustinus in libro de mendacio. Et contra mendacium ex intentione ponit quod per salutem spirituali in seculis non est licitum meriti: datoque eius custodes non permetterent ipsum liberari nisi decepti a mendacio. Ibi dicit Augustinus quod abraham quoniam dixit uxori sue quod se diceret israhel: non docuit eam meriti. erat enim de cognatione propter quod et tales fratres nominabantur secundum veritatem. Ideo in decretis. xxij. q. ij. ca. ne quis arbitretur dicit quod veritas quicquid potest occultari. Si ergo ex refutatione unius contrarii cognoscitur quantum aliud debeat honorari: et mendacium in omni casu est refecandum: ut est declaratum: ideo sequitur quod veritas in omni casu est honoranda. Patet ergo quod veritas habet tertiam proprietatem. Quibus diceret quomodo veritas naturaliter ab omnibus adamant videtur totum oppositum. quod nullus vult eam penes se habere: vel defendere. Dicit magister Robertus hollot quod sic se habent homines ad veritatem: sicut in diebus dicitis ad aquam benedictam. quando sacerdos eas aspergit: omnes gaudent et applaudunt: inclinant capita: deponunt capita: sed si copiose detur eis in facie: faciem auertunt: et sustinere non possunt. Quomodo ergo naturaliter diligitur veritas: immo videtur quod negligitur et refutatur. Respondet quod per naturam veritas diligitur: sed propter vitium hominis modernis temporibus odium quod fieri non deberet. dicunt enim quod sit pulchra: et de per se non possit odium: attamen

quia concipit malam prolem in preteriti odium. proles sua est odium. unde Tertullianus. Obsequium amicos: sed veritas odium parit. Et hoc est quod coiter. et vulgari ter dicitur: par dicit la veritat pierde el lome la amillar. Sed istud est valde irrationabile. peiorem enim plerumque parit mendacium: quod perit: quam veritas. Sed domini dicitis ex quo veritas in hominibus mundi non est: ubi habitat: ubi est: esse ne mortua: non. quod scriptum est. ij. Eldre. iij. Veritas manet et inualecitur in eternum: et vivit: et obrinet in secula seculorum. Est capta: sicut fingit ovidius de iusticia: non quia talis captio habet fieri a fortiori: et scriptum est. ij. Eldre ubi supra. veritas fortior est pro omnibus. Quid ergo est de veritate: fingit poete quod est erul. dicit enim Esmercurius in libro. suo de deo deorum: quod veritas a deo fuit erul facta quod vix eternalis est: ymbra attingebat in terra. Et reperio considerando status presentem: quod septem genera hominum sibi hoc erulum procurant.

Primo proseribunt et erulant eam reges per tyranniam et corruptionem.

Secundo consilii retores per timorosam adulationem.

Tertio iudices per cupiditatem et avariciam infectionem.

Quarto erulant eam aduocati per gratiosam eloquentiam.

Quinto mali religiosi per gradum inobedienciam.

Sexto erulant eam mercatores per avariciam et perueritatem.

Septimo mali et peccatores per mendaciam et falsitatem.

Quid dico primo quod erulatur et relegatur veritate reges per tyranniam. Secundum per in politica. hec est differentia inter regem et tyrannum quod rex intendit circa bonum: tyrannus circa bonum periculare et perperum. Et hoc iurat rex in principio sui regiminis: dicit et promittit. et si veritatem quam promittit vel furat tenet vere operare: ista veritas est custodit et tenet in regno. Proverb. xx. Alia et veritas custodit regem. Et instantius debet ista veritate erequi: quod per bono communitatem: morti se debet exponere: si sit necesse. sicut narrat Augustinus. xvij. de civitate dei. c. xij. et Valerius de quodam rege codro nomine: qui cum regnum suum ab hostibus debellaret: ad oraculum apollinis confugit: et sciscitavit: et quomodo tam graue bellum possit discutere

Veritas est erul

dira inter reges
et tyrannum

77
12

Dñica in passione.

et pacē suo regno finaliter procurare. Cui respōsum est: q̄ nullo modo hoc esset: nisi ip̄e in bello ab hostibus interficeret. Ip̄e autē regis deponēs insignia: in prima acie hostes aggressif: et in eis vel ab eis interficitur: et par suo regno procuratur. Ita debent facere reges: si sit necesse: vt veritatem quā dixerūt ore: cōpleant opere. Sed si rex nō curās de bono cōi: solū circa propriū et particulare intēdit: tūc a veritate deuiat: veritatē exulat: q̄ quod ore inuauit: opere non erequit. Istō modo exlauit et p̄scripsit veritatē rex saul: quādo regnum suū corripit p̄ tyrannidē: vt habet i glo. s. Reg. xij. Istō modo multi alij reges: et mūdi principes exulāt veritatē: de quib⁹ veraciter dici potest illud Esai. lix. Facta est veritas eis in obliuione.

¶ Dico scdo principaliter q̄ exulāt veritatem cōsiliarij et rectores per adulationem timosofam. Isti s̄m Zullū in lib. de senectute sunt in republica sicut gubernatores in nauī: cui inest nauē regere. s̄m petrar: eb̄: sunt in re publica sicut cor in corpore in quo est fons vite. Isti s̄m valerium in roma fuerūt tribus nobibus nominati. dicti sunt senatores a senio: quia senes ad regimē eligebantur. Nemo em̄ s̄m philoſophū in politicis elegit iuuenes duces: q̄ nō cōstat eos esse sapiētes. Dicti sunt patres: q̄ a cura et zelo. Nonne bene fuit pater ille cuius romanus p̄clar⁹ paul⁹ emilius: qui tñi pro re publica zelauit: q̄ quā tūcūq; ciuitas esset i p̄speritate: semp̄ in orabat deos: vt si qd mali ciuitati immineret deberet: totū vteret super domū suā: males q̄ populus casum suū ploraret: q̄ ip̄e de casu ciuitatis ingemisceret: vt de eo recitat valer⁹ li. ij. Certe sic isti dicebātur. tertio patres p̄scripti: q̄ a principio sui regiminis eorū nomina litteris aureis scribebātur. Veritas istorū consistebat in nimio zelo p̄ republica habēdo p̄ quo su frinēdo ei⁹ oppositū coras regē et principe nō debent tacere: q̄ sicut sunt deo et veritati p̄ditores: nō solus p̄ditores veritati qui mendaciū pro veritate loquitur. sed etiam qui veritatem filer: quas tacere nō debet. verba sunt Chrysost. super Mat. Pro tanto de ip̄o dicebat Esaias in caplo vs. Et mihi quia tacui. Et ad hram q̄ regem osiam delinquentē non correxit. **¶** Sc̄is dñi istiḡ rēponibus quomodo cōsi-

liarij et rectores excusant se de veritate dicenda: dicit q̄ dixit quoddā idolū de quo narrat Valer⁹ lib. s. q̄ reuelabat omnia mala que fiebant in roma senatorib⁹. finaliter per quandam qui cōmisit homicidium fuit sibi cōminatum: et cū requirere tur: ab eo quis homicidiū cōmisit veritatem non dixit: sed in his verbis senatoribus respōdit. Tēpora mutātur: homines deteriorātur: et qui veritatem loquit: casus sibi frāgitur. Ita excusatio est nullat: quia s̄m Chrysost. vbi. s. tacere veritatē metu mortis impietas est. Et s̄m Grego: Melius pro veritate pati supplicium: q̄ impie tyrānidie ferre dominū. Ita fecerunt multi philoſophi virtuosi. Seneca em̄ neroni imperator de suis vitijs eum reprehendēdo: veritatē dixit: et libros de clemētia ei⁹ cōposuit. p̄pter hoc tñ finaliter ab eo interfect⁹ fuit. Xerxes p̄s adal monadach regi babilonie crudelissimo et lasciuo: qui patris sui nabuchodonosor corpus in trecētas partes diuisit et vultu ribus ad comedendum dedit: oēs veritates eum reprehendendo: sibi dixit: et ludū scaconū sibi composuit: malens p̄ iusticia et veritate vitam finire: q̄ eam modico tēpore ducere moribus infamata. s̄m q̄ recitat frater iohānes de cōsolis in lib. suo de moralizatione ludi scaconū. Tales debent esse ciuitatis ac regnorū rectores et cōsiliarij: qui p̄ quacūq; re mundi corā regibus et principibus veritatē nō debēt differre vel deserere: s̄s semper ip̄as defendere. Sed quādo cōsiliarij ac rectores p̄ republica nō zelant veritatem pro bono reipublice corā rege nō dicūt: leges quas alijs imponūt: ip̄i nō obseruant: sed cōsunt eas: sicut athēnenses: de quibus dicit valerius q̄ erant similes telis aranearum: que a talia parua retinēt: grossa vero retinere nō possunt: s̄s trāsēnt. Tūc certe a veritate deuiant: q̄ veritatem p̄pter quā custodiendā in suis officijs sunt positi: nō ponūt in opere: sed eam simpliciter deserunt ac erulant: de quibus veraciter dici potest: q̄ cōmutauerunt veritatē deī in mendaciā: et seruerūt potius creaturē q̄ creatori. Roma. s.

¶ Dico tertio q̄ veritatem exulāt iudices per cupiditatem. Cum enim domini s̄m doctores triplex sit veritas. sc̄z vite doctriue: et iusticie, veritas iusticie precipue

pertinet ad iudices. vnde deus volens in
 significare iudices: dixit moysi / Exodi. xvij.
 Provide de omni plebe viros sapientes et
 timētes deū: in quibus sit veritas: et qui
 oderit auariciā. et cōstitue ex eis tribunos
 et ceteros et quinquagenarios et decanos:
 qui iudicēt populū omni tēpore. Et quan
 tum isti iudices merentur apud deū p ve
 ritate seruāda: narrat in quodā sermone
 et exēplo magister Petrus de palude. Di
 cit em̄ q̄ in vienna in fundamento cuius
 dam domus inuentū fuit caput cuiusdā
 gentilis: qui obierat: erant septingēti an
 ni: habēs labia carnosā: et pulchre loque
 batur ac si viueret: et adiurat per episcop
 um q̄ sibi diceret quis erat. Respondit
 gentilis. Et ep̄s cur labia tua more viuen
 tium rubent. Respondit. q̄ cū essem iudex
 nūq̄ ex ore meo falsū iudiciū ptuli. et dñs
 vult vt a te baptizet: et in nomine domini
 ad celum volem. Baptizatus itaq; ab epo
 statim in cinerem redactus est. De isto iu
 dice qui sic veritatem seruabat in iudicio
 potest dici illud qd̄ dicebatur malachie. n̄
 Lex veritatis fuit in ore eius: et iniquitas
 nō est inuenta in labiis eius. Et prophēta
 loz dñi: q; iudices moderni tēpōis: si for
 te obseruāt veritatē in iudicio in principio
 sui iudicij: modicum eis durat: quia in fi
 ne vel odio vel amore prece vel p̄cio iudi
 cium peruertit. a veritate deuiant et eam
 exulāt. Narrat poete q̄ hecuba vro: pa
 tri regis troie somniauit q̄ filiū pareret:
 qui totam troiani incēderet. Finaliter de
 precepto regis natus filius ad quandā fi
 liā ducebat vt ibi moreret. Inuērus autē
 a pastoribus et educat: ab eis: tandē faz
 ctus est pastor. Vidēs autē iste pastor effe
 ctus q̄ taurus sui gregis alium alterius
 gregis ipm̄ lauro coronabat: et ecōtrario
 pastores aut hoc vidētes vocauerunt no
 men eius paris: a paritate dicit: et iudex
 est vniuersaliter institutus. Accidit autē
 q̄ tres decē contētiōē habebant sup quo
 dam pomo aureo: quod debebatur dari
 pulchioni: et coram paride iudice conue
 nerunt. et minerua pmisit sibi sapientiam
 Juno diuitias. Venus pulchrā vrozem.
 Ipe autē carnali amore victo: sententiauit
 p venere: aliarū iure relicto. Sic recte fa
 ciunt iudices moderni tēpōis quātuncū

q; in principio sint parides: q; paritatem
 et veritatē in iudicio seruāt: tñ i fine: amo
 re vel odio prece vel p̄cio iudicium per
 uertunt: et a veritate deuiāt: et eam simpli
 citer exulāt: de quibus intelligit illud ver
 bum. Iustitia loge stetit: et corruit in plas
 teis veritas: et equitas nō potuit ingredi
 Esaie. xlii.

Dico quarto q̄ veritatē exulāt aduoca
 ti per gratiosam eloquentiam. Quidius
 em̄ dñi fingit q̄ mundus in se fuit muta
 tus et diuersificatus. aliquādo em̄ fuit au
 reus: post argēteus: deinde erens: nūc fer
 reus. Quādo mūdus fuit aureus: exulabāt
 veritatē p auro reges magni et principes
 p argento mali iudices: cum ferro armis
 geri et milites: cū ere exulant veritatē ad
 uocari. Et quomodo cū ere? Es em̄ ē vultus
 de sonoro sum et timmēs: Sic ipi cum lū
 gua sonoroza et timmenti allegat sua iura
 si habes bonū ius: facient tibi malū. et fre
 quēter in aduocationib; suis veritatē de
 ferāt: et eā simpliciter exulāt cū suis subri
 litatibus. ita tñ q̄ dicit seneca q̄ nihil mo
 lestius vitari q̄ nimia subtilitas. De istis
 dicit Bern. ad Eugenij papā lib. s. q̄ do
 cuerūt linguas suas loqui mendaciū dis
 serri aduersus iusticiā erudiri p felicitas
 te. sapientes sunt vt faciāt malū: eloquen
 tes sunt vt impugnēt verū. De his p cor
 cordātia dicit. ps. v. Nō est in ore eorū ve
 ritas: cor eorum vanum est.

Dico quinto. q̄ exulāt veritatē mali reli
 giosi p inobediētiā. Audeo dicere dñi: et
 sunt vba Aug. ad vineiā. donatistā. Sic
 nō sunt meliores q̄ q̄ i monasterijs p̄ce
 rūt: ita nō sunt peiores q̄ q̄ i monasterijs
 defecerūt. Sūt em̄ mltri mali religiosi in
 mōasterijs: inuidi: rācorosi: p̄terunt: rebel
 les et inobediētes: q̄ vitatē quā nouerāt
 ore et b̄ i p̄fessione: nō cōplēt: qd̄ ē p rebel
 lionē et inobediētiā. q̄s oēs dure rep̄dēt
 ille vere religiosus Paulus ad Galath. iij.
 dicens. O mensuri galathę: quis vos faz
 scinavit non obedire veritati?

Dico sexto. q̄ exulant veritatem mercas
 tores per auariciam et. Communiter em̄
 dicit q̄ fides et veritas debet esse in mer
 catonibus. sed modo hi perdidērunt tam
 fidem q̄ veritatem propter magnam aua
 riciam: et ardentem cupiditatem: veri

aduocati. Ran

171

33

Dñica in passione.

tatem em erulant tā emēdo q̄ vendēdo. *mercatores*
 Edmēdando res suas vltra valorē: qd̄
 nō ē licitū. meli⁹ em̄ esset oī iponere filē
 tiū. Dicit q̄ quidā p̄s disputauit: an li
 citū sit res in venditōne vltra valorē com
 mēdare: et primū decipere: et dixit q̄ non.
 Nā lex fuit at̄heniē. q̄ nūq̄ querēs ple
 cteretur pena. Adodo dicit iste p̄s: tam
 facit cōtra leges q̄ facit erare viā: q̄ qui
 nō docet. Sic est de mercatorib⁹: q̄ comē
 dando mercātiās vltra valorē faciūt ho
 minē errare viā veritatis quoad valorez
 illius rei. et ipam veritatē erulant cū mul
 tis periculis et falsitatibus: contra quos
 Chrysost. in epla dicit. Aurū vel diuitias
 siquidē acquirere p̄ bella nefas est: p̄ ma
 ria periculum: per falsitates opprobium:
 per agriculturā vero licitū. Illud vero lu
 crū honestū est: p̄ qd̄ nullus ledit: iuste ac
 quiritur: et nulli preiudicat. Mercatores
 vero moderni nō sic faciūt: q̄ p̄ lucra sua
 multū preiudicant: intantū q̄ vbi mari
 me cōsuevit esse fides et veritas: certe mo
 do vir inuenietis. Un̄ de istis pōt veracit̄
 intelligi illa oīo. ps. xj. Saluū me fac de⁹
 qm̄ defecit scētus: qm̄ diminute sunt veri
 tates a filiis hominum.

*idoma regni dei
veritas*
*idoma regni dei
mendacium*
 Duri seprimo et vltimo: q̄ erulāt verita
 tē oēs mali et p̄ctōres p̄ mendaciū et falsi
 tatē. In isto mūdo sunt duo regna. s. dei et
 diaboli. Idioma regni dei est veritas. Idio
 ma regni diaboli est mendaciū. Diabolus
 em̄ cōquisiuit totū mundū et hoc p̄ p̄ctū.
 Et scitis qd̄ regnū fecit anglie. Narrant
 historie romanorū q̄ Gullhelm⁹ dur nor
 manie acquisiuit et deliberauit quomodo
 linguā saxonica et totā terrā in idioma te
 sui regni concordaret: et ordinauit q̄ tota
 illa terra loqueret̄ idioma sui regni. Sic
 facit diabolus cōquisiuit totū mundum
 vbi sunt ista duo regna: et volēs q̄ totus
 mūdus cōcordaret in idiomate: ordinauit
 q̄ tot⁹ mūdus loqueret̄ idioma regni sui
 qd̄ est mendaciū: qd̄ certe obseruat. Nam
 cōmunit̄ oēs tā in mercatoriib⁹ q̄ in cō
 uētionibus: q̄ in practicationib⁹: oēs di
 cit̄ mendaciū. Ideo hier. ix. dicit. Do
 querit̄ linguā suā loqui mendaciū. vt ita
 per istos impleta sit p̄phetia. Prosterne
 veritas i terra. Daniel. viij. Ecce dñi quo
 modo ab oibus istis facta est veritas erul
 et ab oibus derelicta. cui⁹ exiliū plozās et
 fies poeta dicit. Dic mihi veritas vbi nūc

habitas: aut in valle visionis: aut in thro
 no pharaonis: aut in alto cū nerone: aut
 in antro cū theone. Respondet veritas.
 homo qd̄ dubitas: qd̄ me follicitas: non
 fuz quo missitas: nec in auro: nec i austro
 nec in foro: nec in claustro: nec i bello: nec
 in villa: nec in vico: nec in cuculla: de hie
 rusalē veniēs: plozō cū famaritano: quem
 dudū leuita trāseris nō derulit grabato.
 Ideo ē em̄ veritas: et nō ē mia dñi: et nō est
 scia dei i terra. Maledictū: et mēdaciū: et
 homicidiū: et furtū: et adulteriū inūdane
 rūt super terrā. Osee. iij. Et quare b̄: q̄re
 istud exiliū? Certe quia parit odius: quod
 est valde irrationabile. nā intolerabilius
 nihil debet esse homini: q̄ odius. Et sic de
 toto sermone. Deo gratias.

Dñica in passione.

Sermo. v.

Gloria mea ni
 hil est. Jobis. viij. caplo. *A*
 Attēdo q̄ glia mūdi est de
 ceptoria: q̄ q̄ cito seducit
 glia mūdi est transitoria:
 et multum breuis cognoscitur.

Gloria mundi non est meritoria: immo sicut
 nihil respuitur.

Ideo dicitur christus gloria mea sicut ni
 hil ponitur.

Ubi dicitur gloria mea nihil est.

Primo d̄: q̄ gloria mūdi est deceptoria
 O dñe deus quot et quantos deceptit glia
 huius mūdi. vñ Aug. de psalmor̄ necta
 re. Inanis est glia hui⁹ mūdi: fallax est et
 infructuosus labor: et p̄petuus timor. Ista
 gloria hui⁹ mundi deceptit salomonē: q̄ po
 suit maculā in gloria sua. Eccl. xlvij. Dece
 pit arphaxat: q̄ gloriabat̄ in potētia sua.
 Judith. j. Decepit asuerus: qui fecit cōi
 uū vt ostēderet diuitias glie sue. Hester.
 j. De istis et multis alijs deceptis per glo
 riam mūdi loq̄tur hugo. Quid p̄fuit eis
 inanis glia: breuis leticia: mūdi potētia:
 carnis voluptas: diuitie: familia magna:
 Ista gloria est sicut ymbria. Ambra semp
 sequit̄ hoīem fugientē ad soles: Sic glia
 mūdi sequit̄ hoīem fugientē ad deū: et sic
 decipit hoīem. Et quare sequit̄ eum: vt in
 clinet ipm̄ ad diligendū mundum: et rece
 dat a deo. Et vir homo pōt euadere istam
 ymbriā: qn̄ sequat̄ hoīem sine causa. Pa
 pa electo et p̄ccrato ipō p̄ite accēdit̄ stu
 pa: et d̄: sibi. Pas̄ scē sic trāsit̄ glia mūdi:

papa electo ipō p̄ite accēdit̄ stupa

Quōd gloria seculi transitoria breuis, et me-
rito cōparat flori. nā ericatio feno cadit
flos. Esa. xl. Ois caro fenu: et ois gloria ei:
quasi flos agri. Ericatio est fenum; et ceci-
dit flos in morte. Talis gloria totaliter ca-
dit. Jaco. j. Gloriet dimes in humilitate
sua: quā sicut flos feni transibit. Exort⁹ est
sol cū ardore; et arefcit fenu et flos ei⁹ deci-
dit. Nō gloriē de diuitijs, de prosperitate;
sed gloriē magis de hūilitate; de aduersi-
tate. Ad istā doctrinā saluterā multi fi-
lij hui⁹ seculi nō attendūt: quā mūdi gloria
erecat eos. Hui⁹ doctrine date brūs Jaco-
bus assignat rōnē p quandā similitudī-
nē: cū dicit. Exort⁹ est sol cū ardore. hoc ē
venit febris acuta in hūano corpore: are-
fcit fenu: occidit corpus, et sic cadit gloria
mūdi. Abi sciendū q virētia nō possunt
diu cōsistere in suo esse sine humiditate: et
q ardor solis tollit humiditatē feni: ideo
dicit. Exortus est sol etc. Verū quēdam
sunt arbores q in hyeme et in estate semp
conseruāt viriditatem in folijs: sicut p⁹ de
oliua: de iuro: de hedera: et multis alijs.
Rō ē ppter humiditatē et firmitatē inclu-
sam. Aboult⁹ quāto aliq⁹ i hūiditate: gre-
magis abūdat: tāto ardo: male cōcupiscē-
tie min⁹ conualescit: et magis homo vire-
scit in virtutib⁹ atq⁹ operib⁹ virtuosis. se-
quitur. Et flos eius decedit. Q⁹ hic querit⁹
quare gloria seculi cōparatur flori? Rō ideo
flos d⁹ a suo. is. vñ Jfido. li. Erymo. dicit
q flores nominātur eo q tpe agruo de ar-
bonibus fluūt: qualis est gloria mundi: que
fluit: et flos fluit: et in fine finaliter decipi-
tur. sequit⁹. Et decor vultus eius deperit.
Nā pulchra in apparētia in vita in cada-
uera fetidissima in morte et i sepulcro mu-
tāt⁹ et cōuertātur. sicut narrat a quodā:
qui vidit vnū nobilissimū et pulcherrimū
hoiēm: qui cū eius sepulcrū sumptuosum
aspiceret: subito visibiliter islit de sepul-
cro eius bufo rufus sup marmoreo lapide
sepulcri. quē aliunde habuisse originē q⁹
dubitāt: nisi a carne ibi sepulta? Gloria g hu-
ius mūdi sterco et vermis est. hodie extol-
litur: et cras non inueniet. f. Adachab. ij.
Tertū pncipale. gloria hui⁹ mūdi qua
si nihil respuit. Dono: et potestas huius
mundi totū vertit in nihil. in ps. lxxij. Ad
nihilū redactus sum et nesciui. Nec mirū:
qz et nihilū facti sumus: et postea erimus
quasi nō fuerimus. Sap. ij. et Ecclē. v. Si

cut egressus est nudus de vtero mris sues;
sic reuertet: et nihil auferet secū de labore
suo. Ista gloria seculi dicit nihil per respe-
ctū ad gloriā paradisi. Si quidem
Ista breuis: alia longa.
Ista misera: alia beata.
Ista vana: alia fructuosa.
Ista mors: alia vita.
Ista transit: alia semper presens;
Istis oibus attrētis: nō mirum si rps dixit
Gloria mea nihil est. Unde testante sacro
canone: gloria in multiplici dīa reperit.
Gloria est malicie cōsummatū odium.
Gloria est cōscietie fidele testimonium.
Gloria est lasciuie carnale obsequium.
Gloria est superbie vanum domicilium.
Gloria est humane leticie cōtubernium.
Gloria est celestis militie vltimatū pmiū;
Q⁹ prima gloria est multoz pctōz: qui glo-
riant de malis que faciunt. de qua loquit⁹
Gene. in quadā ep̄la ad lucillū. Quidam
(in q⁹) de vitis gloriāntur. et ista est pessī-
ma gloria. tūc em cōsummata est malicia:
vbi nō solū turpis delectā: sed etiam pla-
cent. nec ibi locus remedij: vbi q⁹ vitia fue-
rūt: mores fiāt: vbi approbant vitia quan-
tū mores. De ista pessima gloria habet in
ps. li. Quid gloriaris in malicia etc. Nunq⁹
quid diceret bene stultus et fatuus: q glo-
riaret portare laqueum in collo cū quo su-
spēderetur. vel se portare funem cum quo
traheretur ad mortem. Tales gloriātes in
peccatis fatentur publice funem et laqueū
sue damnationis. i. pctm de quo sic gloriā-
tur: nec est spes de eoz correctione. Ista
est gloria stulta inanis et fatua. Et qd abo-
minatur deus nisi peccatum: ergo de ipso
non est gloriandum. Male accidit illi qui
dixit dauid se saulem interfecisse. nā dicitū
est ei. Os tuum locutum est aduersum te.
ij. Reg. j. Ista est diabolica gloria de qua in
ps. lxxij. Gloriati sunt qui oderunt te.
Q⁹ Secunda gloria etc. Ista gloria est bona
conscientia. Unde habentes bonam con-
scientiam gloriāntur de multis bonis.
De mundicia.
De innocentia.
De declinatione mali;
De operatione boni.
De contemplatione diuinorum.
In victoria vitiorum.
In spe eternorum.
In tolerantia tribulationum.

122

ompar 122

B hinc bona
centiam g
dehis

flos de

In prima gloria conscientie mundicia siue puritas s'm glo. quam facit penitentia cū partibus suis: que isto tempore talis gloria habet locū. vnde apostolus. Gloria nostra hec est: testimonium conscientie nostre.

In secunda gloria conscientie innocentie: de qua Gal. vi. Opus suū probet vnusquisq; et sic in semetipso tantum gloriam habebit. Annusquisq; vitam suam examinet isto tempore: onus suū non alienum. Ratio est: quia vnusquisq; onus suū portabit. et sic in semetipso habebit gloriam. i. mundam conscientiam.

In tertia gloria conscientie declinata a malo. de tali gloria nascitur timor dñi. et per timorem dñi declinat oīs a malo. Prouer. xv. **I**n quarta gloria conscientie facere bonū: de qua in ps. cxi. Gloria et diuitie in domo eius. ista domus est bona conscientia.

In quinta gloria quoad hoc et qñ conscientia contemplatur diuina. tunc enim quasi oliua gloria eius. Osee. xiiij.

In sexta gloria conscientie et talis qui vitia interimunt: tentationes inimicū dirūpit. cōplebit dies suos in bono: et annos suos in gloria. Job. xxvij. **I**n septima gloria conscientie et de ista loquebatur apłs cum dicebat. Gloriamur in spe filioꝝ dei. Roma. v.

In octaua gloria bone conscientie est tolerantia et. Gloriamur in tribulationibus. Roma. v. felix talis conscientia que in tot et tantis feliciter gloriatur.

In tertia gloria mala danabilis et. qualis fuit gloria salomonis maculata et deprauata: que nō est nisi fetor et stercus. multi sequeuntur et querunt gloriam istā: qui gloriatur s'm carnē. i. Cor. xj. et Phil. iij. Multi enim ambulāt carnaliter viuēdo. vel multi ambulāt per viā latā et spaciosam: que ducit ad perditionē. quos sepe dixi vobis quādo erā vobiscū presens: nūc autē et fletus dico. sedo illoꝝ danationē: quoz finis interitus: gloria eterna damnatio: quozū deventer est. relinquēdo seruitiū dei seruientes creature. et gloria talis in cōfusione ipsoz: qui terrena sapiūt. Siquidē talis gloria. talis libidinosa delectatio mutatur in penā eternā. Gloria eoz in ignominia cōmutabo. Osee. iij.

In quarta gloria superboꝝ. siquidē de numero istorum quidam ponunt gloriam suam: et gloriatur in dignitatibus. In potestatibus.

In sapientia.

In fortitudine.

In prosperitate.

In pulchritudine corporali.

In fama et in opinione.

Quidam in carnis nobilitate:

Ista fuit gloria primi angeli: q nō contentus de ppria gloria: voluit pprio creatori similari. Esa. xliij. Ista fuit glia arphaxar.

Ista fuit glia pharaonis. q oēs tales gloriosi humiliati sunt valde: sicut pōt deduci et ferie sacre scripture: de qb fuerat propheta. Gloriosos terre humiliabo. Esa. xlv. Ista fuit gloria ferracuti. Narrat vincētius q karolo magno pugnatē pira paganos: ad exercitū suū venit quidā gigas fortissim⁹ vocatus ferracutus: q nec laceas: nec sagittas formidabat: q habebat in longitudine duodecim cubitos: et facies erat vni⁹ cubiti: quē rotādus in ymbilico percussit duab⁹ lanceis et finaliter occidit ipsum deiiciendo ad terram.

In quinta glia humane leticie: de qua etiam dictū est in principio. De ista glia loquitur Diogenes in quadā epla. Ignis glia est inordinatus cū mot⁹: quo aliq̄s ppriā cōsiderat excellētā vt alios honore precellat.

In sexta gloria et. ista nō nihil: immo aliquid: imo magnū. nec mirū: q ista non de creatura: sed magis de creatore nascitur.

Magna differētia est inter gloriam paradiſi: et gloriam mundi.

Prima eterna et longa.

Secunda temporalis et breuis.

Prima beata.

Secunda misera.

Prima fructuosa.

Secunda vana.

Prima secunda.

Secunda dubia.

Prima semper habetur.

Secunda deperditur.

Prima satiatur in intellectu.

Secunda accendit appetitum.

Satiabor: (inquit ppheta ps. xvj.) scū ap̄paruerit gloria tua. Sed querit vnde pcedit tanta gloria sicut est glia paradisi: Respondeo q procedit

A clara dei visione.

A perfecta fruitione.

A iocunda societate.

A spiritali satietate.

A scientia.

gigas ferracutus

et

*innotuit
p̄ h̄c*

*Differētia inter gloriam
paradiſi et gloriam mundi*

Dñica in ramis palmarū. Sermo. I. CXCVI

A conscientia. *ex q̄b9 p̄iebt gl̄ia paradisi*
A splendore.
A pulchritudine.

¶ Primo p̄cedit gloria paradisi a visione. Clare videre deū est principale in gl̄ia paradisi et forsan videtur diabolū: est p̄ncipale in pena inferni. Alio est tota merces in gl̄ia paradisi. sicut dicit b̄tus Aug. Gloria hec est oībus sc̄tis eī9: videre deū: q̄ sine fine videbitur: sine fastidio amabit: sine fatigatione laudabitur. hec Augu. **¶** Secūdo p̄cedit illa gloria r̄c. Fruī deo est amare deum et proximum sicut seipsum. **¶** Stud frui: istud diligere/est in beatis gloria magna: quando deus sine fine videbitur: sine fastidio amabitur: sine fatigatione laudabitur. Aug. lib. xii. de ciuitate dei. **¶** T̄t̄o p̄cedit illa gloria magna a iocunda societate. Augu. super Johānem. **¶** Ibi (inquit) multitudo angelozum: ibi socij ciuīum supernozum. et Chryso. de reparatio ne lapsi. **¶** Intuere celum non solū ex hominibus: sed ex angelis thronis et dominationibus et potestatibus cōuocati. **¶** T̄t̄o quarto p̄cedit ista gloria a satietate iuxta dauidicam prophetiam ps. xvi. Satiabor cum apparuerit gloria tua. nec mirum: q̄ tunc satiabitur in bonis desiderij nostrū: quia nihil est exterius qd̄ desideretur: nisi te summum bonū. Augu. lib. soliloquioz. **¶** Item procedit illa gloria a sciētia. nani beati sciunt omnia. Quid est quod non vident qui videntem omnia vidēt? Grego. Sciunt omnia que faciunt ad eozum gloriam. sciunt locum vbi nati sunt: patriam vbi conuersati. sciunt parentes: sciunt bona que fecerunt. **¶** Item procedit illa gloria a conscientia pura. Namq̄ conscientia acquirit gloriam illam. ergo opus suū probet vnusquisq̄: et sic in semetipso gloriam habebit. Gala. vi. Opus suum: nō alienū: probet vnusquisq̄. et quilibet onus suum portabit. et sic in semetipso in conscientia sua gloriam habebit. **¶** Item procedit ista gloria a concordia et amicitia et a magna pace. In tanta concordia et amicitia existat beati in gloria: q̄ in ipsis est vnū cor: vnū velle: ibi pax/ pietas. ibi leticia semperata pacificas eos in pace illa que eruperat omnem sensum. Philip. iij. **¶** Item illa gloria procedit a melodia: quam audiuit Johannes euangelista et vocem quam audiuit sicut citharedozum citharizantium

in citharis suis. Apocalip. xiiij. **¶** T̄t̄o p̄cedit illa gloria ab honore. Augu. **¶** Verus honor: qui nulli negabit digno. i ps. viij. Gloria et honore coronasti eum dñe. Quales honor: omnes quidem erunt reges et sacerdotes. omnes filij dei. omnes heredes dei et coheredes christi. Roma. viij. **¶** T̄t̄o p̄cedit illa gloria a splendore: tunc erit lux lune/ sicut lux solis: tūc fulgebunt sancti sicut sol. Si quidem tunc lucebit luna quantum nunc sol: et sol plus septies q̄ nunc lucet: et corpora glorificata plus q̄ sol seipm̄pliciter. **¶** Item procedit gloria sanctorū a pulchritudine: de qua beatus Augu. lib. de moribus. Tanta erit pulchritudo visionis diuine. tanta incōditas lucis eterne: q̄ si non liceret in ea amplius manere q̄ vni9 dei mora: innumerabiles anni pleni delictis merito huius vite cōtemnerentur. **¶** Item procedit illa gloria magna a sanctitate: quoniam ibi nulla erit miseria: nulla infirmitas: nullus essus vel fames: nec sitis: nec luctus: nulla corruptio: nulla indigentia: nulla mesticia: nulla tristitia: nullus labor: nulla lassitudo. gloria hec est omnibus sanctis eius. De hac sanctorum felicitate loquitur Johānes euangelista Apocal. xvi. di. Absterget vltra omnē lachrymā ab oculis eoz: et mors vltra non erit: neq̄ luctus: neq̄ clamor: neq̄ dolor erit vltra: que prima obierunt. Cuius glorie participes r̄c.

¶ Dñica in ramis palmarū. Sermo. s.

De sentite in vo

bis: quod est in christo iesu. **¶** Philip. ij. Ostendit experientia clara: et in perspectiua scientia registratur: quoniam tria occurrunt impedimenta ne potentia sensitua procedat ad actū: que sunt ista. Forme representatiue distantia. **¶** Virtutis sensitive carentia. **¶** Rei obiecte indifferentia. **¶** Primum r̄c. pater de visu qui est principalis sensus. nam oculus nō videt: nec videre potest illa que multum distat ab oculo corporali. tū quia deus est spūs. tū etiā propter distantia que est inter deū et oculū infinitam. ideo dictū fuit moysi. Nō videbit me homo et viuet. Exodi. xxxiij. Cui aludat illud Esaie. xliij. Neq̄ cognoscunt: neq̄ sentiūt. hoc est mortales in hac vita

vid ser. s. dñi p̄nc. aduēt9

A

Dñica in ramis palmarū

non sentiunt. hoc est non vident deum ratione distatē infinite.

¶ Secundū impedimentū ꝛc. Siquidem arbor: nō sentit: nec lapis: nec etiā homo mortuus. quare nō: propter carentiā potentie sensitivē. vñ mortuū si posset loqui: posset optime dicere. Traxerūt me: ꝛ ego non sensi. Proverb. xxiij. ꝛ. iij. Regū. iij. scriptū est de quodā puero defuncto: quē heliseus resuscitavit: q̄ nō erat vox: nec sensus ppter carentiā virtutis sensitivē. **¶** Tertiu impedimentū ꝛc. Si quispiā videat vnā rem alonge: non poterit discernere si est homo vñ equus: vel qd est: imo erit indifferēs: ꝛ quasi dubius qualis res est. Indifferēs videt fuisse ysaac in bñs dictione qm̄ dixit. Vox quidem: vox iacob est: sed manū manus sunt esau. sed quando sensit fragrantia vestimentorū indeterminatū fuit ad iacob. Gen. xxvij.

¶ Ad ppositum hodie et per istā hebdomada debet sentiri spiritualiter passio domini nostri iesu xpi: vbi non sunt: nec occurrūt impedimenta superius nominata iuxta tenorē thematis iam assumpti. scilz hoc sentite in vobis ꝛc. Abi aperte ostenduntur

Obiecti presentia. hoc?

Virtutis efficacia. sentite in vobis.
Hei distincta noticia. qd ꝛ in christo.
Unica pars.

Relictis extremis nostri

thematis: de medio est psequendū de hoc qd dī. hoc sentite. Istud hoc: demonstrat quid spiritualiter est sentiendū. Nēpe sentire debemus

- Dulcedinē diuine consolationis.
- Amaritudinem dominice passionis.
- Miseriā humane defectionis.
- Turpitudinem nrē deformationis.
- Celsitudinem iesu xpi conuersationis.
- Rectitudinē occulte punctionis.
- Longitudinem infernalis cruciationis.
- Beatitudinē eterne fructuionis.

B

¶ Primo sentire debemus ꝛc. Magna est multitudo dulcedinis dei: quā totis precordijs sentire debemus exemplo apostolorum: qui pre dulcedine dei ibant gaudētes a conspectu concilij ꝛc. Actū. v. Itē propter dictā dulcedinē bñs andreas se curus et gaudens propebat ad crucey. Pari modo apostolorū piceps pro gustā

da dicta dulcedine: petrus crucis patibulū patiēter elegit. et paulus caput suppositū gladio ferienti. Pro hac gustanda veneni poculum libenter bibit iohānes euāgelista. Et bartholomey pellē dedit. Propter hanc vitā agatha lenissime et glorianter ibat ad carcerey. Ista dulcedo lapides torrentes stephano dulcorauit. Et laurentio ardentem craticulam dulcē fecit. Cogitare de ista dulcedine: sensus est cōsummatū. ꝛ qd est sensus consummatū? nō est aliud q̄ sensus hoīꝝ deuotoꝝ: qui sensuilitati dominantur sequendo rationem: rectorum: qui postposita dulcedine huius mundi: sensuilitati dominant sequendo rationem rectam: qui dulcedinem huius mundi pro diuina dulcedine seu consolatione contēnunt. Modo contrario mūdāti sequuntur sensuilitatem: in quibus ratio offuscatur: quales fuerunt illi nequissimi iudices senes insensati: qui exarserunt in concupiscentiam susanne: et euerterunt sensum suū: et declinauerūt oculos suos ne viderent celum: nec recordarentur iudiciorum iustorum. Daniel. xij. Tales nō habent sensum cōsummatum: sed magis inconsummatum.

¶ Secundo principaliter ꝛc. Hoc sentite in vobis. Sentite radicē a: boīs: sentite lesionem radicis: sentite dolorē capitis: Radix xpus deus noster: ꝛ nos christiani ram. caput xps: nos membra. quando caput dolet oīa membra dolent. Sentite in vobis de dño. Sapient. s. Sentite in vobis non in alijs. qm̄ multi sentiunt multa in alijs: nō in seipsis: sicut multi sentiunt et laudāt in alijs castitatē: charitatē: humilitatē: pietatē: et nō sentiunt in se: ideo notanter dicitur sentite in vobis. Sentite in dño iesu lesionē: passionē: ꝛ dolorē. Siquidē in ista passione multa sunt sentienda. vrpore
Patientis trāquilla patientia.
Patientis in omnibus sensibus pene sentuitia.

Patientis sui ipsius oblatio voluntaria.
Patientis charitas et amicitia.
¶ Primo sentiēda erat patientia. O patientia dulcissima. o patientia trāquilla. o patientia patientissimi nostri redemptoris ꝛ saluatoris. De qua patientia loquitur venerabilis Anselmus scribēs rumores mirabiles de passiōe iesu xpi per hūc modū.

debem⁹ sentire passionē e

Considera soror: mea illud dulcissimū peccatum: quā tranquillitātē seruauit pietas: non suā attendit iniuriā: nō penā reputat: non sentit contumelias. ipsa a quibus paritur: ipse cōpatitur: a quibus vulnera medetur: vitā procurat a quibus occidit. cū qua mētis dulcedine: cū spūs deuotione: cū charitatē plenitudīe clamat. Pater ignosce illis. Eorū pilato accusatur: et tacet. qm̄ tanq̄ ouis ad occisionem ductus est. Vide soror: mea quomodo stat ante presidem inclinato capite: demissis oculis: vultu placido: paratus ad opprobria: promptus ad verbera. ergo hoc sentite in vobis.

¶ Secundo sentire debemus qualiter in oibus sensibus passus est &c.

In tactu passus est clauorū asperitatem.

In auditu sensit opprobriorū cōfusione.

In olfactu spūtorū feditatē.

In gustu fellis et aceti amaritudinē.

In oculis lachrymarū effusione.

In corde tristitiā et timorem.

Ergo egrediamur nos ad sentiendū tā duram in oibus sensibus passionē: ad modū illius de quo. ij. Paralip. xxv. Accelerabam egredi: eo q̄ sensisset ilico plagā dñi.

¶ Tercio sentiēda est eius oblatio voluntaria. Nam ipsi inquirētib: clamauit. Ego sum et iterū. Jā dñi vobis q̄ ego sum. Et iterū nō sine grādi mysterio scriptum est: q̄ qñ voluerūt eū facere regē: dicit fugisse: et qñ occiderūt eis legit occurrisse. In hoc dōcens p̄sertim platos: q̄ magis debet fugere prospera q̄ aduersa: et q̄ p̄ iusta cā nunq̄ est mors seu tribulatio metuenda: exēplo agni qui sentiēs mortē de propinquo incipit cantare: q̄ antea flebat. Sic fecit saluator: qui p̄sentēs mortē cantauit hymnū: quatenus r̄ verbo t̄ exēplo ofideret mortē contēnere: et nulla eius aduersa formidare: aduertēs qd̄ dicit Seneca epla lxxviii. ad Lucillū cōmendās optabilem mortē. Optimū est memoriter (als in nocenter) mori. Ista sunt cōtra nos miseros q̄ prospera diligimus: seq̄mur: et aduersa formidamus. In huius signū discipuli iesu xpi parati mori seq̄bant xpm̄ ad cenā: sed ipso relicto in pena: pariter oēs fugerunt. Nō sic sentiāmus: s̄ qd̄ sentiemus: ipe gaudentes: in tribulatione patiētes: idipsum inuicē sentientes. Rom. xij.

¶ Quarto sentiēda est eius charitas et ami-

citia: quā oñdit in supplicio et tormento. vñ et hoc q̄ tam patiens fuerit: q̄ sic voluntarie se obtulerit: q̄ sic se ligari p̄miserit: q̄ sic sanguinē sudauerit: q̄ sic flagellat̄ extiterit: q̄ sic clauis perforatus: q̄ sic sp̄nis coronatus: in latere laceat: sellet: aceto potat: in toto corpore vulneratus: q̄ sic patienter totū portauit: et charitate ineffabili dicit̄ p̄cessisse: quā sentire debemus iuxta dictū apli ad Phil. ij. Eandē charitatē habētes: vnam in eis idipm̄ sentiētes. Tertio principalit̄ de Aliteria: indigentia: necessitas pauperū in corde pie et misericorditer sentiēda. Siquidē de natura oculi est q̄ de facili plorat: lachrymatur. Ratio assignat: qm̄ multū habet de humido. Sic deuoti: atq̄ misericordes cōpatiuntur miseris primorū: quales fuerūt iob: tobias: et sanctissimi patriarche: qui angelos ī forma pauperū in suis domib: recipere meruerunt: cōfortantes se dicto apli Philip. j. Hoc oro vt charitas vestra magis ac magis abdeat in omni scientia in omni sensu: vt probetis potiora.

¶ Quarto sentiēda est turpitudine &c. Tale sensum h̄nt. et isto modo sentiēt peccata sua q̄ cōmiserunt: vt dicat peccator confitens ac penitens. Ventrem meū doleo: sensus cordis mei turbati sunt in me nō tacebo. Dierē. iij. Dicunt medici q̄ qñ infirmus non sentit dolorē sue infirmitatis: signum est mortis: sed qñ sentit huiusmodi dolorē: signū est salutis et vite. Sic moraliter pctō: debz sentire dolorē fetorem sui pcti per cordis contritionem: et oris confessionē: et clamare in corde: vētrē meū doleo. Per ventrē intelligitur cōscientia: q̄ sicut venter est receptaculum multoꝝ cibarioꝝ: sic conscientia meritorū et demeritorū virtutum et vitioꝝ. Sensus cordis mei turbati sunt. Dicunt naturales q̄ terremoto fit ex commotione ventōꝝ atq̄ collisione intra viscera terre: vbi aditus non patet. Ad moraliter multoꝝ ventri multa pctā inclusa infra conscientiam peccatoꝝ faciunt terremoto: in aia pctōis. et talis debet commoueri: contēri per penitentē sacramentū amoris et timore. Amore ratione offēse. et timore penę debite mortali pctō. Non tacebo. q̄ sentit infirmitatē grauē: non pōt continere qñ clamet: sicut mulier h̄ns partū in ventre: et appropiat ad partū: clamat pie

quare oib: dicit
cily plorat

E

Dñica in ramis palmarū.

dolore partus. Sic habens pctā in consciētia graue clamare dicitur clamorem. Quid torpes aīa? O insensibilia torpor: letalis sopor: Peccato: inutilis/ satis hoc debet tibi esse ad continuandū luctum. Deducāt ergo oculi mei lachrymas p diē et noctem: et non taceant: Ange ergo peccator: ange. adde terrore sup terrore: vltatū super vltatū. heu me cui peccauit quid feci pctōr: o q̄ mole feci?

¶ Quinto principaliter ꝛc. vtpote sentiēda conuersatio xpi vite: sicut sensit mater eius dulcissima: eo modo quo recitat venerabilis Anselmus in quadā meditatio ne loquēs matris sue deuotissime sub his verbis. O dulcis dñā: quanta inebriabaris dulcedine: quanto amoris igne succēdebaris: cū sentires in mente/ et in vētre tante maiestatis presentiā: cū de tua carne sibi carnē assumeret: et mēbra in q̄bus corporaliter inhabitat oīs plenitudo diuinitatis: de tuis sanctis mēbris aptaret. Nunq̄d nos sentire debemus odorē emānantē de vita iesu xpi saluatoris. Hoc sentite in vobis q̄s est in xpo iesu. Sentite de dño in bonitate: et simplicitate cordis querite illū. Sap. s. Nepe canis sentiēdo odorē bestie p viā quō trāsit: insequit eas. Sic nos sentire debem⁹ odorē multoz: floz: Nilū sue puritat. (cū i saluatore. vtpote Rosam sue charitatis? Ciolam sue humilitatis?

Sed sunt multi qui nō sentiunt istū odorem: sicut sunt cupidī: et luxuriosi: qui hñt sensum corruptū. nares obturatas ad modum pueroz: qui non hñt vsum rationis: nec sensus discretiōis: quos reprobat apostolus in eplā. Nolite (inquit) pueri effici sensibus. s. Corint̄. xiiij. Cupidi et luxuriosi sunt sicut pueri sine ratione et sensu. et quasi sint spirituales: corporalia preponētes: de quib⁹ Sap. xiiij. Male senserūt de deo attendētes idolis. qm̄ anaricia est idolorum seruitus. Isti cupidi et luxuriosi fecidī: corrupti/ aīales sine sensu sunt illi quos tradidit de⁹ in reprobū sensum. gloriā tradi permisit. Rom. s. Isti non sentiunt bonū odorem vite iesu xpi: quoz sensus et cogitatio prona sunt in malū ab adoleſcētia sua. Heñ. viij. Qui viuunt fm̄ carnē: q̄ carnis sunt sapiūt. qui nō fm̄ spiritus que spirit⁹ sunt: sentiunt. Roma. viij. Abit q̄ taliter sentiamus sicut faciunt supradicti

sed magis simus de numero illoz: de quib⁹ b. j. Cor. ij. Nos autē sensus xpi habem⁹.

¶ Sexto principalr sentiēda est recitudo diuine punitiōis. Dicūt naturales q̄ qdā sunt aīalia: q̄ qdā occulto spū sine instinctu pſentiūt aliq̄: licz nō videāt illa. Canis de nocte pſentit aduētū latronis: licz latronē nō videat. De anſere etiā legit q̄ vltra cetera aīalia de nocte vbi nihil videret: pſentit humanū aduentum: quē ostēdit clāmādo. Narrat Titus Lili⁹ de anſere i roma q̄ de nocte excubijs dormientib⁹ cuncta vrbis preter capitolū per gallos cōbusta et capta esset: aduētū cuiusdā galli per rupē capitolū ascendētis sensit: licz nō videret: q̄ foriter clamādo vigilēs excitauit: et capitolū a captione seruauit. propter qd̄ romanus populus ad perpetuas rei memorā imaginē fabricauit. Sic moraliter facit de⁹ suo occulto iudicio: mala que hodiernis temporibus inualescent: occulte videt et punit: verū q̄ frequenter expectat modū locū et tēpus: nec statim pctā: licz omnia sentiat: et intelligat: punit. talē sensum: tale iudiciū nullus homō scire potest: iuxta illud Sap. ix. Sensum autem tuū dñe quis sciet: nisi tu dederis sapiētiā et miseris spiritū scētū tuū de altissimi⁹.

¶ Septimo sentiēda est lōgitudine infernalis supplicij. Siquidē dānati pene amaritudinem sentient in eternū. de quo sentire habet Judith. xvj. vbi legit. Dñs omnī potens vindicabit in eis: in die iudicij vſitabit illos. Dabit em̄ ignem et vermes in carnes eoz: vt vrantur et sentiant vltz in sempiternū. hec oīa sentire debem⁹ q̄ diu viuimus: ne post mortem illā dānabiliter sentiamus: et nō ambulem⁹ sicut et gētes ambulāt in vanitate sensus sui: tenebris obscuratū habētes intellectū: alienatī a via dei per ignorantia. Ephē. iij. Ergo vniūq̄scz in suo sensu abūdet. Rom. xiiij.

¶ Octauo sentiēda est ꝛc. Siquidē in illa beatitudine oēs corporales sensus beaticabūtur. Nec mirū: quia deus est speculuz visus. balsamū olfactui: vbi erit cādor lucis estiuales: amenitas vernalis: abundantia autūnalis: requies hyemalis: ibi fulget qd̄ non capit loc⁹: sonat quod non capit tēpus: olet quod nō spargit fluruz: ibi videre fulticia/ sapiētia salomoniz: ibi esset deformitas pulchritudo absalonis: ibi esset tarditas azabelis/ agilitas.

ibi debilitas iudicaretur fortitudo famo-
nis: ibi esset mortalitas longevitas als
longevitas mathusalé: ibi esset pauper-
tas regnū angustū. Ista dum vivim⁹ sen-
re debemus. Sentiamus ergo qd in xpo
iesu: vtpote

- Sensu visus colorē liuidum.
- Sensu auditus clamorē validum.
- Sensu olfactus odorē placidum.
- Sensu tactus dolorē nimium.
- Sensu gustus liquorē inspidum.

¶ Primo sentiamus in dño iesu xpo colo-
rem liuidū. Vidimus eum in cruce: et non
erat ei aspectus: ppter alapas spūta &c.

¶ Secdo sentiamus in sensu audit⁹ clamo-
rē &c. de⁹ me⁹ me⁹ vt qd dereliquisti me.

¶ Tertio sentiam⁹ olfact⁹ sensu odorē &c.
Tradidit semetipsum p nobis oblationē
et hostiaz deo in odorē suavitat⁹. Ep. v.

¶ Quarto dolorē &c. Attendite et videte
si est dolor: sicut dolor me⁹. Thren. f.

¶ Quinto liquorē inspidū amarū: vtpo-
te fel cum aceto: quatenus post hanc vitā
sentiamus manna dulcedinis glorie pas-
radisi. Ad quā dulcedinem &c.

¶ Dñica in ramis palmarū. Sermo. ij.

Benedictus qui
venit in nomine domini.
Matt. xij. Istud ē finis
evangelij hodierni: in quo
ostenditur qd ista dies po-

- test vocari
- Dies gaudij considerando populum: qui
eum honoravit.
- Dies novitatis considerando bestia quā
equitavit.
- Dies gaudij et exultationis.
- Dies novitatis et admirationis.
- Dies salutis et benedictionis.
- Dies salutis considerando viā per quam
ambulavit.

¶ **Primo ista dies tam**
solēnis vocat dies gaudij &c. propter ho-
nore m impensum cum gaudio isto die sal-
uatori. In quo honore tria explicant⁹ fm
renozem euāgelij.

Quonia ibi sunt cantus melodiosi.

Ibi sunt ludi honesti et curiosi.

Ibi sunt humiles non superbi.

¶ Primo cantus, quales cantus? osanna
filio dauid, benedictus qui venit in nomi-

ne domini, vltima Israel es tu rex dauidis
et incluta proles: Nominē qui in dñi rex
benedicte venis. Plebs hebrea tibi cum
palmis obuia venit &c.

¶ Item ibi sunt ludi &c. Alij cedentes rā-
mos de arborib⁹: sternebāt i via. vñ sunt
ibi duo genera arborum. oliue et palme.
Per oliuā intelligit⁹ par. In signū huius
post diluuiū colāba in ore ad arcā ramū
oliue attulit: in signū qd deus erat hūano
generi pacific⁹. Itē romani qñ faciebāt
pacē cū aliquo pplo: illi populo mittebāt
tur ramus oliue i signū pacis. Per palmā
iusticia intelligit⁹: quā fecit xps pendēs in
cruce. ibi iusticia p par osculate sunt. Ps.
lxxxiij. vt accedat p concordia. Bñdictū h⁹
gnū p qd sit iusticia. Sap. xiiij. Per ludū
vestiū intelligunt⁹ scēi noui et veter⁹ testa-
mēti: qd corpa sua p xpo morti exponerūt
et sic vestes psternebant in via. Corp⁹ ei est
aīe vestimētū. et nudi psternebant mūdū: cru-
cifixū nudū xpm secuti sunt. Et isti fuerūt
turbe: qd precesserūt: et secuti sunt clamans
tes osanna &c. Itē in isto ludo populi &c.
qles ppli: magne hūilitat⁹: magne inno-
cētie et puritatis: qd pueri hebrei: maio-
rib⁹ existētib⁹ in maligno pccilio tractat⁹
bus mortē xpi. Et notāter pueri: in signū
qd talis qd sunt hūiles: et sunt pueri et mū-
di laus et bñdictio placet deo. qd propter
pueri in camino ignis dicebāt adinuicē:
Bñdict⁹ es dñe des patrū nror⁹ &c. Dan. iij

¶ Sed hic qñ qre humillim⁹ xps: qd tān-
alios honores mundi contempnit: sic fug-
git qñ voluerunt eū facere regem: in ista
die tantū voluit honorari: eo modo qd di-
ctum est: presertim sua passione imminen-
te? Rñ. hoc fecit multiplici ratiōe.

Et scriptura antiqua impleverit.
¶ Honor mūdi cito transit et modicū du-
rat ostenderetur.

¶ Honor mūdi cito mutat in dedec⁹ ma-
nifeste probaretur.

Quaten⁹ quāto qd est in maiorib⁹ honore:
tanto est in maiorib⁹ periculo: explicaret⁹.

¶ Prima ratio &c. Itā iste honor factus est
cū ramis arborū: sicut extitit figuratū Les-
uitici. xxij. vbi sic legitur. Sum eris vo-
bis die prima fruct⁹ arboris pulcherrime
spatulasq; palmarū: et ramos ligni den-
saram frondium: et salices de torrente: et
lerabimini coram dño deo vestro. Dies
prima istius scēi hebdomade est dies ista:

oliva signat
fo. 202. 203

palma signat

qñ signant tur

quare p hono
voluit honorā

fo. 203

optim⁹ sermo

Dñica in ramis palmarum.

quam celebrare debemus cum gaudio et leticia cordis nostri. **¶** Secunda ratio quare, ut ostendatur quod modicum durat; et cito transit gloria et honor: huius mundi; et modicum duravit saluatori honor: iste. hodie extollitur honor: iste mundi; et cras non inuenitur. **¶** Tertia ratio ad ostendendum frequenter talis honor: mundanus mutatur in dedecus; sicut patet de ipso saluatore: qui hodie fuit honoratus; et sequenti sexta feria de honoratus. hodie clamatur. benedictus qui venit in nomine domini rex israel. die veneris clamabunt. non habemus regem nisi cesarem. hodie flores proponunt ante eum: die veneris spuent in eius faciem. hodie faciunt eum equitare: die veneris faciet eum portare. hodie ciuitatem ingreditur honoratus: die veneris egredietur de honoratus: et sic de multis alijs. **¶** Quarta ratio quatenus quod quanto est in magno honore: tanto sibi maius imminet periculum attendat. **¶** Quinta ratio ut ostendat differentiam inter deum et mundum. quoniam deus pius humiliat: et post exaltat. mundus per contrarium. pius exaltat et postea humiliat: sicut patet de multis scriptum de nabuchodonosor: de balthasar: et de saule.

¶ Secundo principali

ter extitit introductum quocatur dies etc. Per asinam quam equitauit insurgit magna admiratio: quia asinam equitauit: et pulchre ipsam adornauit: quia vestibus apostolicis. qualiter se aptauit: quia eum deus super federe fecerunt. Primum mirabile de asina: que designat humanam naturam: potest assignari multiplex ratio. Prima ratio: quoniam asina dicitur animal sine sensu: qualis fuit natura humana in primo parate sine ratione. Quid stultius effici potest quam quod aliquis propositis sibi vita et morte potest eligat mortem quam vitam: qualis stultus sine sensu fuit primus homo. Secunda ratio: quia asina in dorso portat figuram crucis: qualis figura est homo si bene consideretur eius statura. Tertia ratio: quia illa asina erat communis: et natura humana creatura communis: que secundum Gregorium habet esse cum lapidibus: viuere cum arboribus: sentire cum animalibus: brutis: intelligere cum angelis. Quarta ratio: quoniam illa asina erat ligata: et natura humana ante passionem christi erat ligata duplici ligamine. scilicet culpe et pe-

ne eterne: quam soluit christus in cruce. Talem asinam: talem naturam humanam equitauit filius dei. hoc est assumpsit. Item illa erat ornata vestibus aplice. Siquidem rex nouus ingredi habes regnum nouum non sine apparatu magno ingredi debet. hodie saluator ingredi ciuitatem et regnum sicut imperator. sicut rex. sicut monarcha: sicut dicit prophetia Zacharia. ix. Dicite filie sion: ecce rex tuus venit tibi mansuetus etc. assumpsit istam naturam solutam antequam assumeret. Siquidem qui christus assumpsit humanam naturam: illa portio non erat ligata: nec incincta originali peccato. Per vestes aplice intelligunt virtutes varie: que fuerunt in homine christo propter quas pulchrior facta est natura angelica. Sedit super asinam et pullum in signum generalis dominationis: ut patet quod erat dominus iudeorum et gentium: hominum et angelorum. Sed quoniam fuerunt isti discipuli qui soluerunt: et adduxerunt eas: fuerunt petrus et philippus. Sed quare misit duos? Responso propter maiorem honestatem christus hoc habebat de more communiter mittere duos. In huius figuram deus misit duos in egyptum pro liberatione populi moysen et aaron. et apostoli miserunt ad samaritanos duos petrum et iohannem ut acciperent spiritum sanctum. Actuum. viii. Et christus misit illos binos in omnem regionem et locum quod erat ipse venturus. Luc. x. Et illi duo discipuli designabant moraliter duo precepta nature. facias alteri quod tibi vis fieri. non facias alteri quod tibi inuis fieri.

¶ Tertio principali

ter agnitione christi ista die fuit: qui recessit de bethania et venit bethphage. post ad montem oliueti. de monte oliueti venit hierusalem. Bethania interpretatur domus domini. Bethphage domus ouis hierusalem. vno modo timor domini. Iste aduentum saluatoris in hierusalem designat aduentum filij dei in hunc mundum de paradiso in virginem. Bethania paradysus celestis: vbi sunt dona copiosa. domini increatum spiritum sanctum donum dei altissimi: a quo sepe dona procedunt. donum sapientie: donum scientie: donum intellectus: donum pietatis: donum fortitudinis: donum consilij: donum timoris. Sunt etiam plura alia dona. quattuor dotes corporis. et tres dotes anime. De bethania de paradiso celesti venit bethphage in virginem benedictam.

bethania significat

195

*designat asina
205*

199

benedictus aduentus per que oēs gentes
bndicte fuerūt: iuxta thema: bndict⁹ q̄ ve
nit in noie dñi. Dñi aduentus bndictionē
pcipiūt viri diuini deuoti p̄replatiui. vñ
in psal. scriptū est. ps. lxxiij. Bndictiones
dabit legislator. idē tales bndicti de vir
tute in virtutē et. Itē pcipiūt bndictionē
dei misericordes: q̄b⁹ dicef in fine mūdi.
Venite bndicti p̄ris mei et. Nō sic fuit
bndicta ficus ista die: imo magis maledi
cta. Nam legis q̄ xps ista die reuertēs in
berhanā ad domū marthe: esuriebat val
de: et venēs ad ficū nullus fructū inuenit
ibi: et finaliter maledixit illi. Matth. xxi.
Mat. xj. et. Luc. xij. Moraliter quorū
cūq; pauper esurit: xps esurit. vñ in fine
mūdi dicet. Esuriuit nō dedistis mihi mā
ducare. Ficus carēs fructu est hō auarus
cupidus tenax sine pietate sine mīa. Naz
de talib⁹ est in epla Jude scriptū: q̄ sunt
arbores autūnales sine fructu. Ad talem
ficū infructuosam venit pauper: nec p̄ci
pit ab eo fructū. Nā talib⁹ hoibus sine mi
sericordia iudiciū sine mīa fiet. Jac. ij. Nū
q̄ dicef eis. Itē maledicti in ignē eternū
vere sic. Venit in betphagē: que interpreta
tur domus orōnis: qualis fuit bndicta vir
go maria deuotissima in orōne: ad quā ve
nit dei fili⁹ bndictus fructus: bndictus in
odore: bndictus in sapore: bndict⁹ in dul
core: bndictus in colore: bndictus in
valore in bndictā venit propter humilita
tem: bndicta propter virginitatē: bndi
cta propter fecunditatem. bndicta quia
grauida sine grauiamine: bndicta sine do
lore pue: pera: bndicta q̄ super oēs mulie
res. bndicta ī sacra scriptura: bndicta
hester: bndicta iudith: bndicta lya: be
nedicta delbora: bndicta sara: bndicta re
becca. Hester ppter humilitatē. Judith
propter sanctitatē. Lya propter fecundita
tem. Delbora ppter sapientie pfundita
tem. Sara ppter fidelitatē. Rebecca pro
pter preciositatē. Et domina nostra
Rachele amabilior.
Lya fecundior.
Sara fidelior.
Delbora speciosior.
Judith fortior.
Benedicta a mulieribus.
Benedicta a iustis hominibus.
Benedicta ab angelis.
Benedicta a deo.

Benedicta tu in mulieribus. i. super oēs
mulieres. De betphage venit ad montem
oliuert: q̄ est mōs triū luminū. qui mons
pōt dici xps. in quo sunt tria lumina lucē
ria. s. deitas / caro / aīa. Deinde venit die
rusalē. hoc est in hunc mundū. Dierlm tri
mo: magnus ppter pericula que sunt in
mundo. Totus iste aduentus bndictus: q̄
venit de celo in virginē: de virginē in mū
dū: de mūdo in cruce: de cruce in limbū: et
de limbo ad sepulcrum. Prouerb. ij. Vie
eius vie pulchre.
Venit rex ad templum.
Venit doctor ad discipulū.
Venit dominus ad feruorū.
Venit medicus ad egrorū.
Venit redēptor ad perditos:
Venit vira ad mortuos.
Luius vite p̄cipites et.

mons oliuert

¶ Dñica in ramis palmarū. Ser. ij.

Benedictus q̄ ve

nit ī nomine dñi. Matth.
xvi. et. Honorabiles dñi re
perio et cū humili et debita
reuerētia vñ per aplos et
christi discipulos: q̄rtuo:
per iudeos multū honorifica hodie fuerūt
xpo saluatori nostro exhibita in introitu
ciuitatis iherusalē: que in euangelio hos
dierno continentur.
Primū per apostolos fuit equitatura de
center preparata.
Secūm per iudeos / p̄cessio bene ordiata.
Tertiū via vestimentis adonata.
Quartū leta festiuitas ramis decorata.
Quintum cātilena et laus appropriata.
Et de isto dicit thema. Bndict⁹ q̄ venit et.

optim⁹ serm

¶ Dico primo q̄ primus

reuerētiāle christo exhibitū hodie p̄ apo
stolos fuit equitatura decēter p̄parata. Ista
fuit asina / iuxta tenorē euāgeli⁹ / et p̄phē
tiam zacharie ca. ix. Sed q̄ vñ aplm. s.
Lcorinth. ij. Littera occidit spūs viuificat
Videamus statim quid istud significat in
spiritu. Pro quo scienda sunt tria.
Primū qd istud significat ex pte eq̄ratis.
Secūm quid ex parte equitature.
Tertiū qd ex pte selle vñ appar⁹ eq̄tature.
Equitas in ista asina fuit christus.
¶ Voluit xps ī asina equitare ex parte sui
propter tria. Primo ad cōmendādā vir
tuosam paupertatē. Asina est equitatura

bruo benedicta
8

Dñica in ramis palmarum.

pauperū nō diuitiū: et propter hoc dicit de eo ppheta. Ecce rex tu' venit tibi māsuetus sedēs sup asinā et i pīse paup. Secūdo ad laudādū māsuētudinē. Chrysof. His co gnoscere māsuētudinē uenientis: cōsidera spēm aduentus eius. Nō sedet in curru au reo p̄ciosa veste fulgens: nō ascēdit super equū feruidū discordie amator: sed sedit sup asinā pacis et trāquillitatis amicam. Tertio ad reprobandū futurozū p̄latozū sup suā p̄pōsitates. Nota inqt Chrysof. q̄ nō legit dñs alibi eq̄tasse: sed solū hoc die asina se poni. tū istam hebdomada p̄r iudeos morte turpissima cōdemnatū fuisse. quātomagis platiuicarij xp̄i: q̄ non equitat in asino vel in asina: sed in equis et mulis: id morte turpissima i inferno cō demnabūtur. Regi et p̄ncipi terreno nō negat: q̄ nō eq̄ter in equo: sed negat sibi q̄ habeat multos equos. De xero. xvij. Eū fuerit cōstitut' in solio regni sui: non multiplicabit sibi equos. Si nō licet regi quātō minus p̄ticipat' et si de p̄rimonio p̄ pio nō licet sibi: quanto minus de bonis crucifiri?

¶ Sedm est videndū quare xp̄s uoluit ex parte eq̄tature. f. asine. Et reperio q̄ p̄o p̄ter tria. Primo q̄ asina est aīal simplex et multi laboris. hoc significat q̄ xp̄us uult equitare in simplicib' laborib' et in diuitibus subtilibus. De istis fuit beatus Paulus: q̄ de seipso dicit. n. ad Corinth. xj. q̄ fuit in laborib' plurimis: et in carcerib' et in plagis supra modū. Secundo uoluit equitare in asina: q̄ asina est aīal in labo re gemēs. in quo figurat q̄ xp̄us uult eq̄ tare in illis: q̄ habet gemitū labor' penitē tie. de quozū numero fuit Dauid qui de se ipo dicit ps. vj. Laboraui in gemitu meo. Tertio uoluit xp̄us equitare in asina: q̄ asina est aīal in corio quē portās. portāt em̄ crucē in dorso. in quo figurat q̄ xp̄us uult equitare in illis: qui nō solū portant crucē xp̄i in mente: sed etiaz in illis q̄ eam portāt per p̄niam martyri in corio et i car ne: de quibus ap̄tius ad Gala. v. Qui sunt chisti: carnem suā crucifixerūt cum uitijs et concupiscentijs.

¶ Hiso quare xp̄us uoluit eq̄tare in asina ex parte eq̄tantis: et equitature: videndū est quare ex parte selle uel apparatus eq̄ tature. Hi notate q̄ ad litterā xp̄us non equitauit sup asinā nudā: sed sellat' pa

ratas uelibus discipulozū et ap̄tozū. unde Albarb. dicit q̄ apli et discipuli imposue runt uestimēta sua super asinā: et eū desup federe fecerūt. Aldar. xj. dicit. Et iponūt illi uestimēta sua etc. Luc. xix. dicit q̄ post' ye sūb' sup asinā iposuerūt iesus. Ad uidēdū qd h' significet i lesu sp̄āli uidedā sūt tria Primo qd significat per uestimēta. Secūdo qd q̄ ista uestimēta sunt ap̄toz. Tertio qd q̄ sup uestimēta iposuerūt ibm. Et non dicit dñs cū p̄mo dicitur domin' his opus habet.

¶ Quantū ad primū. uestimēta sūm Chry soltomū significat virtutes. sicut em̄ homo sine uestimento nudus et turpis apparet: sic sine virtutib' aīa est nuda et turpis: nec sup̄ illā aīam equitat iesus. q̄ in illis qui fidē et charitatē habet: equitat iesus. Beatus ergo qui uigilat: et custodit uestimēta sua: ne nudus ambulet. Apo. xvj. nax als nō eq̄tabit sup eū iesus: q̄ talis ē turpis.

¶ Quantū ad scdm sciēdū q̄ quedā sunt virtutes naturales et morales. et ista fues rūt uestimēta philosophozū: tū quia sunt sine fide et charitate: nō equitat super taz les uestes iesus. Quedā sunt virtutes theo logales et sp̄āles: et ista fuerūt v' sunt uestimēta ap̄toz: et super uestes istas eq̄tat iesus: q̄ in illis qui fidē ipē et charitatem nō habent: nō equitat.

¶ Sed tertio est videndū quid dicit Lu cas euāgelista. q̄ sup ista uestimēta posue rūt iesus: et nō dicit dñs. cū ante nominal ser iesum: dicit. dñs his op' habet. Respō sio ex imaginatione Chrysoltomū. q̄ dñs est nomē potētie: Iesus salutis et gratie: et iesus idē est qd salus. Dicit igit euāgeli sta: q̄ super uestimēta iposuerūt iesus: nō dñm: q̄ in illis in quozū uestib'. i. virtuti bus sedet xp̄us: nō sedet per potētia: sed per demētia. per gratiā. Et hoc sufficit p̄ primo hodie exhibitio per ap̄tos etc.

¶ Dixi secūdo q̄ secūdū reuerētiale hodie xp̄o exhibitū p̄ iudeos et in introitu hierlm: est processio bene ordinata. Pater in euāgel. vbi dicit q̄ p̄cesse runt ei obuiā. et turbe p̄cedebāt scz iesus sequebant. in p̄cedēto sequebō est o: d et sic p̄t q̄ illa processio erat bene ordina ta. Sed uideamus quid ista p̄cessio signi ficat in sp̄ū figuratiter. Illi qui p̄cedes bant xp̄m. sūm Dicoz. significat patres

a p̄ncipi te
no multitudine
uoz
uarij q̄ nō d
e equitate m
198

ore et equita
t in asina 205

1

2

3 198

10

veteris testamēti: qui p[re]cesserūt christuz.
 Sequētes sunt patres noui testamēti:
 qui secuti sunt xpm & venerunt post ipm.
 Isti oēs vnū & eundē honorē exhibuerūt
 christo: q[ui] vnā & eadē fidē habuerūt de xpo
 An̄ fm̄ doctores vna & eadez fides est de
 christo. oēs em̄ crediderūt iesum: licz anti
 qui crediderūt ipsum esse v[er]it[um]: & moder
 ni qui fuerūt post: crediderūt iā ipz fuisse.
 Antiqui crediderūt christū futurū: moder
 ni christū p[re]s[ent]ē. ita q[ui] fides o[mn]ium fuit vna
 respectu christi: diuersificat tamē modus
 credēdi respectu futuri p[re]s[ent]is vel p[re]teriti.
 Iste honor hodie christo exhibitus p[er] mo
 dū p[re]cessionis ordinate in figura fm̄ Ber
 nardū ostēdit nobis numeri. xij. in explo
 rationibus terre. p[ro]missionis: de quibus le
 gitur numeri. xij. q[ui] absciderūt palmitem
 cū vna sua: quam portauerūt i vecte duo
 viri. vnus p[re]cedēs. alius sequēs. Ista vna
 est christus nobis allata de terra p[ro]missio
 nis paradisi. Electis vnus est fides. Duo
 viri vnus p[re]cedēs significat patres veter
 testamēti: qui p[re]cesserunt christū. Alius se
 quēs significat patres noui testamēti: qui
 venerunt post xpm. An̄ Bernardus super
 cāntica. Botrū ingentē: quē olim explo
 ratores de terra israel in vecte vno ferebant
 quozū p[ro]phetici p[re]cedentē: & subsequentē
 apostolicū: mediū autē christū pulchro the
 mate prefigurant.

fig
119

ra iudeozū per simile virtutes iudeozum.
 Igit per hoc q[ui] illa asina. i. aia laborio
 sa super quaz christus eq[ui]tat: q[ui] est ornata
 vestibus. i. virtutibus ap[osto]loz: talis aia cal
 cat vestes iudeozū. i. virtutes eozū. Et in
 quo consistūt virtutes iudeozū? Lerte in
 sacramenti s[er]uiciorib[us] & p[re]ceptis iu
 dicialibus: fm̄ q[ui] habent virtutem a lege
 moysi. Sed istas ceremonias & iudicialia
 legis moysi calcat asina. i. humilis chri
 stiani anima super quaz christus equitat
 ornata vestibus & virtutib[us] ap[osto]lozuz:
 q[ui] ceremonie pisari debent: q[ui] solū habue
 rūt efficacā vsq[ue] ad passiones christi & nō
 plus. Ratio est q[ui] ceremonie & virtutes fm̄
 Augusti. significāt christū futurū nascitu
 rum & morturū. Et dicit Augusti. q[ui] qui il
 la observat: vident credere q[ui] xpus adhuc
 sit nasciturus: q[ui] veritati fidei derogat:
 quia iam christus natus est: t[ame]n mortu
 est. Calcari igit debent ille vestes & virtu
 tes iudeozū ab anima christiana: qua xps
 eq[ui]tat ornata vestibus & virtutib[us] ap[osto]lozuz.
 Nam ille cultus corporalis ceremoniaruz
 & sacrificiozū conuerti debet solū in cultū
 spūalē post passionem xpi: & hoc debet in
 nuere fm̄ q[ui] dicit scribit Lho. in. f. ij. rxy. q.
 art. ij. in sol. Itē dicit christus Job. iij.
 Veniet hora q[ui] n[on] neg[abit] i morte hoc: neq[ue] hic
 ierosolymis adorabit[is] patrē. S[ed] veri ado
 ratores adorabunt &c.

Dixi tertio q[ui] tertiu[m] re

uerentiale hodie christo exhibitū per iu
 deos est via vestibus adornata: & hoc no
 tatur in euāgelio quādo dicit: q[ui] plurima
 turba strauerūt vestimēta in via: q[ui]d istud
 significet in spū est videndū. Isti figura
 bant fm̄ Hierony. honorē quem fecerūt
 martyres christo: & amorē quē ostēderūt ei
 p[ro] defensione fidei sue tēporib[us] futuris: scz
 tēpore fidei publicate: q[ui] corpora sua q[ui] re
 gumenta sunt animarū: ad martyriū tra
 siderūt p[ro] christi fide dilatāda & confir
 māda. Nōne aia plus est q[ui] esca: & corpus
 plus q[ui] vestimentū? Mat[th]. vj. Sed no
 tate hic vnū partim morale: partim figu
 rale: & est istud. Domin[us] sedet in asina sup
 per vestes ap[osto]lozū. Asina ambulat sup
 vestes iudeozū. q[ui]d est hoc q[ui]d hoc fig[ur]at. He
 stimēta sic dicit[ur] est: virtutes sign[ificat]. Et vesti
 mēta ap[osto]lozū: virtutes ap[osto]loz. Vestimēta

205

Dixi quarto q[ui] quartū

reuerētiale hodie christo exhibitū per iu
 deos est lera festiuarū frōdibus et ramis
 viridibus decorata. Viridia em̄ placent
 et delectant et letificant. Patet in auib[us]
 que tempore veris per magnos cantus in
 ramis delectantur. Item patet de iudeis
 q[ui] p[ro]pter gaudia in festiuarib[us] suis por
 rant et habent ramos. Leuitic. xxiij. eis
 dicitur per moysen. Sumetes vobis frus
 ctus arboris pulcherrime: sparulasq[ue] pal
 marum: et ramos ligni densarū fronduz
 et salices de torrente: et lerabimini coraz
 domino deo vestro. Sic hodie honozue
 runt christū cum ramis: quod notatur in
 euāgelio quando dicitur. Alij cedebant
 ramos de arboribus: & sternerant in via.
 Sed vidēdū est: sicut de cerevis: q[ui]d istud
 significat in sensu spirituali. Istud signifi
 cat fm̄ Hierony. omnia bona opera: & co

Viridia placent
203

In processione us de cantu appj par laud.
illa q' q' fit processio

Dñica in ramis palmarum. ofana. i. d. f.

gratus et intentiones sanctorum virginum et confessorum et contemplatiuorum: qui christum debent honorare: et sibi cum gaudio pro sacrificio et obsequio presentare vitam: quorum exemplo nos cum ramis hodie christum honoramus. Dicit nobis hodie illud quod scribitur Neemie. viij. Egredimini in montes et afferite frondes oliue: et frondes ligni pulcherrimi: et ramos palmarum. Et notate in ista autoritate quod tres ramos debemus portare spirituales: de quibus facimus honorem magnum christo.

am9 oliue dicit
at opa pietatis

Primus ramus est oliue: in quo designatur opera pietatis. In operibus pietatis que in ramo oliue designatur: tantum honoratur deus: quod per ipsas deus homines ducit in celum. In signum huiusmodi: de monte oliueti ipse deus ascendit in celum: in signum quod de operibus pietatis: que designantur in ramo oliue: homo habet pro imediatione primo celum: ut dicere possit quilibet exercens opera pietatis illud. ps. lx. Ego sicut oliua fructifera in domo dei. i. in celo.

Ramus

Secundus ramus est ligni pulcherrimi: in quo designatur opera humilitatis. Iste est ramus ligni pulcherrimi: quia in arbore virtutis humilitas est sicut chifra in numero: quod de se nullum facit numerum: sed alias virtutes desecere facit in numero. Ideo de isto ramo humilitatis scribitur Job. xliij. Ramus eius pullulabunt.

Tertius ramus est palmis: in quo designatur opera victoriosa in aduersitate. De isto ramo fit specialis mentio in euangelio Job. xij. pro die hodierna. vñ dicitur in textu. Turba multa que venerat ad diem festum: cum audissent quod venit iesus hierosolimam: acceperunt ramos palmarum. Et quia de nullo alio ramo fit mentio specificice per aliquem euangelistam: nisi de isto: ideo specialiter per eccliam ista dominica notatur dominica in ramis palmarum. Iste ramus specialiter in nobis significat opera nostre victorie contra diabolicas reueriones: in quibus victoriosi multipliciter honorantur. vñ et sancti martyres propter opera victorie: que exercuerunt contra mundum diabolum et carnem: cum palmis depinguntur et de eis dicit Apoc. viij. sunt amici stolis albis. et palme in manibus eorum.

ave dicit domj
ramj 8

¶ Quinto et ultimo est

videndum de ultimo reuerentiali hodie exhibito christo pro iudeos scilicet de cantico seu laude

de appropriata etc. de quo loquitur themasimus dicens. Osanna. benedictus qui venit in nomine domini. In omni honorabili processione est aliquis cantus: et talis cantus debet esse proprius et appropriatus laudi et honori illius pro quo fit processio. vñ et victori romam cum victoria ad civitatem redeuntis torpulus civitatis occurrebat cum canticis sue virtuti et victorie appropriatis. Unde et presens cantus habet tria: que in cantu designantur.

¶ Primo quod christus iesus est valde honorificus: quod sibi dicitur in cantu. ofanna. quod idem est quod obsecro salua. ofa. idem est quod salua: anna est interiectio: et idem est quod obsecro. sic ideo ofanna idem est obsecro salua.

¶ Secundo cantantibus est proficuum: quia dicitur in excelis. maius commodum est salus anime quam corporis. Ipsi non petunt salutem corporis: que est in inferis: sed petunt salutem anime: que est superis: ideo dicunt. ofanna in excelis.

¶ Tertio iste cantus in se est gloriosus: quia dicitur. Benedicimus que venit in nomine domini.

¶ Sed pro fine sermonis de isto cantu sunt tria videnda.

¶ Primo per quos iste cantatur.

¶ Secundo quomodo christo appropriatur.

¶ Tertio quomodo in magna scientia ordinatur.

¶ Pro quo sciendum quod iste cantus cantatur primo a discipulis secundum lucam.

¶ Secundo a pueris secundum Mattheum.

¶ Tertio a turbis secundum Mattheum.

¶ Dico primo quod cantatur a discipulis. Audete dignum cantum ex parte discipulorum: quia erant viri perfecti et sancti: et ideo laus ista et cantus habet concordiam et congruitatem ex parte cantorum: quia non est speciosa laus in ore peccatorum. Eccl. xv. Secundo videte deestiam et congruitatem ex parte cantus: imo necessitatem. nam cum christo diceretur: quod increpatis discipulos: quia clamabant alta voce istum cantum cantando: christus respondit. Si hi tacuerint: lapides clamabunt. Luc. xix. et est sensus: quod quando hi tacuerint pro timore anime fugiendo: lapides clamabunt se sciendos monumenta se aperiendo: et terra se moneudo. Quod habuit verum in passione. nam postquam laus discipulorum tacuit pro timore fugiendo: quando relicto eo omnes fugerunt: ipsi sine fide existantibus a christi laude: lapides modo predicto laudauerunt christum.

¶ Dico secundo quod iste cantus cantatur a pueris. Unde congruitatem cantus et laudis: quia christus

Nota. 3. de Cantu

quando pharisei sibi dixerūt. Aides quid istū dicūt: respondit nō legistis q: ex ore in fantiū et lactentiū perfecti laudē. Mat. xxj. Videte necessitatem cantus: quia si ta cuerint: lapides clamabūt. Qd̄ habuit verū in xp̄i passione. nā pueri erant iudei. ta cuerūt a xp̄i laude in passione xp̄i. lapides idest duri gentiles ad modum lapidis clamabāt. paret in ceterione: qui fuit gentilis: et iudeis tacētibus a laude xp̄i: iste clamabat. Vere filius dei erat iste.

¶ Tertio iste cātus cātatur per turbas. in quo videre necessitatē et congruitatē cantus: q: pontifices et pharisei tacebāt a laude diuina tractādo mortem xp̄i: turbe vero clamabāt laudādo xp̄m. Simile de turbis potest dicere xp̄s sicut alij. si hi tacuerint et cetera. quia moraliter clericis et religiosis tacētibus a laude xp̄i: qui p̄ pontifices et phariseos designant: lapides. i. turbe vel seculares eam clamant.

¶ Secundo principaliter videndū est quomodo iste cantus xp̄o appropriatur. Et notādū q̄ dicit ter. turbe que precedebant: et q̄ sequebantur: clamabant osanna. Et proprie quia dictū est q̄ cum oēs haberent vnam fidē de xp̄o: oēs habebant saluari per fidē xp̄i et per passionē xp̄i. In turbis vel patribus que precedebāt: erat gratia dispositiua ad saluationem: sed nō effectiua: q: nō nondū aduenerat passio xp̄i: que debebat ianuam saluationis aperire: et effectualiter in saluationem introducere. In sequētibus q̄ sequebantur passionē xp̄i: erat gratia dispositiua: et etiam fides: et etiā effectiua. et ideo oēs proprie per vnā fidē: quā habebāt de passione clamabāt. osanna. i. obsecro salua. Videtur q̄ oēs turbe: q̄ precedebant: et que sequebantur: dicebāt vna voce illud Actū. iij. Nō est aliud nomen sub celo. s. nisi nomen xp̄i: datū hoībus in quo oportet nos saluos fieri.

¶ Tertio principaliter et vltimo est videndum quō iste cantus in magna sciētia est ordinatus. et sic magistri in magna sciētia approbando cantum: coronant. Sicut in roma fiebat de carminibz: que habebāt approbari a quinqz. senatoribus/ conscripris patribus/ ordinarijs/ militaribus/ et plebeis. Et quilibet istoz pro approbatione carminū in sinū suū ponebat anulū quō cōtinebat vitile et dulce. vñ. Vocat̄ in poetria sua. Qē tulit pūctū q̄ miscuit vitile dul

ci. Sic a simili/ iste cātus osanna in excelsis: bñdictus et cetera. cōtinet vitile. s. osanna in excelsis: et dulce. s. bñdictus q̄ venit: et id̄ approbat per magistros magne sciētie. Magister principalis est xp̄s. senatores sunt angeli quia sunt valde antiq̄. patres cōscripti sunt apli: quoz nōia vt dicit eis xp̄s Luce. x. scripta sunt in celis. Adites sunt martyres. ordinarij sunt doctores. et populares sunt oēs cōfessores. Quibet istorū cū magistro principali xp̄o/ in die iudicij imponet suū purū anulū: suā auroitā: tē sup istū cantū: q: cōtinet vitile et dulce. Sed videamus pro fine sermonis vbi innuitur approbatio istius cātus. Pro quo noneritis q̄ hodie fuerunt duo cantus et due p̄fessiones xp̄o. Primus cātus est in euāgelio honoris dictū. s. bñdictus et cetera. Secundus cātus est i passione vituperij. q: in passiōe sua p̄ malos et pessimos maledicif et sibi d̄. Maledictus q̄ venit in noie diaboli. Et primus cātus approbat p̄ bñdictionē: q: qualis est cantus: talis est rñsio. et id̄ istis d̄: approbādo suū cātū: Venite bñdicti patris mei. Males et pessimis q̄ xp̄m i suo cātū maledicif: p̄ simile eis rñdef. Discedite a me maledicti. Ista approbatio et reprobatio istorū cātū scribit Sen. xxvij. Qui maledixerit tibi: sit ille maledictus. q̄ ad dicētes. s. maledictus q̄ venit. et q̄ bñdixerit tibi: bñdictionibz repleat. s. quoad dicētes. Bñdictus q̄ venit. O miseris q̄ audistis. Ite maledicti: q̄ hodie xp̄m maledicūt. q: talis maledictionis ipsi sunt in culpa. de quolibet ipsoz d̄: in ps̄. cvij. Dixerit maledictionē et veniet ei: et noluit bñdictionē: et elōgabir ab eo. Pro summa et conclusio ne sermonis: q̄ nqz reuerētialia xp̄o hodie audiistis in presenti sermone. Anū p̄ d̄is scipulos: et quattuor: p̄ iudeos. dic ea et cetera. Explicit sermo. Deo gratias.

¶ Dñica in ramis palmaruz. Sermo. iij.

Edebāt ramos de arboribus. Mat. xxj. et in euāgelio hodierno. Honorable dñi thema presens cōtinet veritatem in tribz mo

dis personarum. Primi sunt penitentes perfecte. Secundi sunt patientes virtuose. Tertij sunt recipientes iesum honorifice. De istis d̄: thema: Edebant ramos de ar

in pariso. nec in purga nec in inferno

Sermo. III.

pnta 67-3

diligēs: quia tunc foliū eius nō defluet: et oīa quęcūq; faciet prosperabūtur.

¶ Dico pūmo q̄ p̄s. dauid describit verū penitēte sicut bonā arbore: quantū ad suā plātationē in loco cōueniēti: q̄ sec̄ decursus aquarū. Abi aque decurrunt: arbores cōmīter plātant: q̄ ex humore aque approp̄imā radici: arbor semp meli⁹ pficit in folijs quātū ad viriditatē: ⁊ in fructu quantū ad bonitatē. vñ de rali arbore scribitur iere. xvij. Er̄it quasi lignū qd̄ trāsplātāf sup̄ aquas: qd̄ ad humore mittit radices suas: ⁊ nō timebit cū venerit estus. Et erit foliū ei⁹ viride: ⁊ in tpe siccitatis non erit sollicitū: nec aliqñ desinet facere fructum. Talis arbor pñe fuit gloriofa magdalena pūmo plātata in siccitate pcti: postea fuit transplantata in humiditate gratie super aquas lachrymarū: qñ lachrymis cepit rigare: nō solū lauare pedes iesu. et sic p̄tulit fructū dignū pñe: qñ dimissa fuerat ei pctā multa: qñ dilexit multū. Luc. viij. Talis arbor penitētie fuit petrus: qui pūmo plantatus in siccitate peccati: qñ negauit xpm: postea transplantatus in humiditate gratie secus decursus aquarū lachrymarū: qñ respexit in eū dñs: et egressus foras fleuit amare. Mat̄th. xxvj. et Luc. xxij. Marci. xiiij. Et cepit flere.

¶ Sed p̄s. verū penitēte sicut bonā arbore describit quantū ad suā fructificatiōnē in tpe conueniēti: q̄ dicit. fructum suū dabit in tpe suo. Fructus in arborib⁹ non reperit in oī tpe: sed in tpe cōgruo et conueniēti. Fructificatiōnē ergo habem⁹ i tēpore cōueniēti a deo ⁊ natura assignato. sicut ficus nō reperit in martio: s; in iulio ⁊ augusto. et vne nō in vere: s; in autūno. et p̄sca nō in apulī: sed in septēbr̄ et octobr̄: tūc debet queri: q̄ illud est tēpus suū: ⁊ iō dī Eccl̄i. xxxix. Dia in tpe suo querit. Arbores vñ plenitudinis dāt fructū: sed nō in quolibet tpe: sed in tpe sibi cōueniēti et assignato: qd̄ quidē tēpus est tempus presentis vite generaliter: ⁊ tēp⁹ quā dragesime specialiter. Post hāc vitā iuravit angelus: qui habebat pedē sinistrū super terrā: et dextrum super mare per viuentem in secula seculorū q̄ nō erit tēpus amplius ad faciendū. s. pñam. Apoc. x. Et rō est: q̄ post hanc vitā haberet fieri in paradiso vel purgatorio vel in inferno: s; in aliquo istoz locoꝝ nō erit tēpus pñe: patet

q̄ s̄m q̄ dicit sanctus Thō. in. iij. sen. di. xvij. pñia habet specialiter tria. Primum est cōtritionis genus qd̄ est dolor. Secūsdū est cōtritionis forma que est actus virtutis gratia informatus. Tertiu est cōtritionis efficacia que est actus meritorij et sacramentalis ⁊ quodāmodo satisfactorij. Patet q̄ in nullo supradictoz locoꝝ. ista tria insimul reperiuntur. In paradiso em̄ licet reperiatur gratia: nō tamē dolor: qd̄ est pūmum. nec vltimū qd̄ est act⁹ meritorius et sacramentalis. In inferno licet pūmum: quod est dolor: reperiatur: nō tamē secūdum nec tertium. In purgatorio licet pūmum et secundum: nō tamen tertium. In vita presenti omnia tria simul reperiuntur: ideo nunc est tēpus penitētie: ⁊ non in alto tempore. aliudvero tempus: quod sequitur: est vindicte: et non vere penitētie. de quo dicit dominus per prophetam Deuteronomij. xxxij. Ad ea est vltio et ego retribuam eis in tempore. Patet igitur q̄ bona arbor veri penitētis describitur per psalmistā quātum ad fructificationē tempus conueniēti: quia dicit q̄ fructū suū dabit in tempore suo.

¶ Sed tertio et vltimo describitur arbor penitētie quantum ad suā cultiuatiōnem exercitium diligens: quia tūc folium eius non defluet ⁊c. s; ⁊ rami folia flores et fructus et bona cultiuatiōne semp prosperabuntur. Ratio istorum est bona diligētia adhibita circa cultiuatiōnem arboris. Sed notate hic q̄ inter alia que sunt necessaria cultiuatiōi bone: est q̄ rami superflui refecentur: quoniam totus labor ⁊ cultiuatiō adhibita circa arborem fit propter fructum. Noueritis q̄ dicit philoso⁹ p̄phus in lib. de vegetabilib⁹ et plātis: q̄ arbores multorum ramozū sunt parue stature sterilez fructu. Et causa est quia materia que debebat conuerti in fructus: cōuertitur in folia et ramos: et ideo necessaria est ramozum superfluoꝝ incisio et refectio: vt melior fructus ab arbore producat. Ad propositum. bonus penitens cōparatur homini: qui s̄m p̄m dicit arbor conuersa. habet ista arbor tres ramos proprios ⁊ essentielles mirabiliter bene fructificantes: que sunt tres partes diffinitiois quidditatiue hominis: animal ecce pūmus ramus. rationale ecce secundus. montale ecce tertius.

quare arborē multoz ramoz sunt parue stature & steriles

homo ē arbor (2 h̄t) vñ fo. 123
tres ramos

Dñica in ramis palmarū.

¶ Primus ramus facit fructū humilitatē. Ratio deus creauit purā creaturā. scz angelum spiritum leuē et agilē et aptum ad volandū: et in tantam prouipit superbiā q̄ vsq; ad deū volare voluit. Unde dixit. In celum ascendam. i. vsq; ad equalitatē dei attingam: et ideo deus hoīem creauit non spm̄ vt per superbiā volaret: sed aīal qđ est aīa leuis alligata corpori grauata: vt per hoc se humiliaret. sicut falconis qui multū volat et in altum: alligantur sibi cascuelles: vt eum humilient. Iste ramus igit̄ qui est aīal in arborē veri penitētis: facit fructū humilitatis. Sed quid sequit̄: ex mala et venenata radice. scz corporis naturalis: circa hunc ramū et eius fructū suboritur et pullulat quidam ramus superbie: qui fructū boni rami impedit. scz aīal que est humilitas: idcirco bonus penitens tanq̄ bonus cultiuator: boni arboris penitentie / istū ramū. scz superbie scindit et resecat: et circa hāc in ista vita generaliter: et in quadagesima specialiter exercet suam diligentia: quia fructus istius rami superbie sunt inutiles: et asperi seu acerbi ad masticandū. Sap. iiii.

¶ Secundus ramus penitētia qđ est rōnale: facit fructū mūdicie et castitatis. Per rationē em̄ homo distinguit̄ ab alijs animalibus: que fructū mūdicie et castitatis nō pducunt. Sed quid sequit̄: ex mala et venenata radice. scz corruptiōis nature: circa hunc ramū et eius fructū suboritur et pullulat quidā ramus luxurie: qui fructū boni rami: qđ est rōnale: impedit. Nā fm̄ doctores in pctō luxurie: q̄ maxie ratiōis iudiciū impedit: et excecatur visus: mens excitatur eius: qui luxurie famulā. Ad circouerit penitens tanq̄ bonus cultiuator: sue arboris / istū ramū. scz luxurie scindit et resecat. et circa hoc in ista vita generaliter: et in quadagesima specialiter exercet suā diligentia: q; tales fructus sunt sicut poma: de q̄b; dicit magr̄ in historijs q̄ nascunt iuxta mare mortuū. de q̄b; dicit q̄ sunt pulchra et ad videndū delectabilia: sed intus nō sunt nisi cineres et fauile mortis et confusionis eterne. ppter qđ talib; qui tales fructus faciunt dicit p̄p̄ba. Diere. xij. Confundemini a fructib; vris.

¶ Tertius ramus arboris penitentie qđ est mortale: facit fructus elemosyne et liberalitatis. qui em̄ mortalem se cogitat: libe-

rale se facit et elemosynariū: q; elemosyna extinguit pctm̄. Sed et mala et venenata radice. s. corruptiōis: circa hūc ramū et eius fructū suboritur et pullulat quidā ramus auaricie: qđ de morte non cogitat diuitias cōgregādo: boni rami qđ est mortale: fructū impedit elemosynā et liberalitatē. Eodē tra tales dicit Hierony. in epla ad paulinū. Vicius atq; vestit; diuitijs xpianorū sunt. Si habes in potestate rem tuā vende: si nō habes proice. Tollētī tunica et palliū relinquendū est. Scilicet nisi tu semp; crastinans: et diem de die trahens caute et pederentim tuas possessiunculas vendideris: nō habet xps vnde alat pauperes suos. Totū deo dedit: qui se obtulit. Apoc. stoli tantū nauē et retia reliq̄runt. Et idua duo era misit in gazophylatiū: et p̄fertur cress diuitijs. Facile cōtēnit oīa: qui se sp̄ cogitat esse morturū. Semp; idcirco verū penitēs tanq̄ bonus cultiuator: sue arboris / istū ramū auaricie i suo p̄ridario scindit et resecat. Et circa hoc in ista vita generaliter: et in quadagesima specialiter exercet suam diligentia: sciens q̄ qui amat diuitias fructum nō capiet ex eis. Eccl̄s. v. Si q̄ me queras veri penitentes in ista quadagesima in quo habuerūt suā occupationē: Lerte ego r̄ideo per p̄cipiū sermonis: q̄ vt nō impediret fructus digne penitentie: laudabilis: cedebāt ramos de arboribus. et in hoc habuerūt veri penitentes ducem et exemplū et normā xpm̄: qui tales superfluos ramos in sui corporis gloriosa arborē / nunq̄ permittit pullulare: Itaq; p̄ concordantia dicere possumus: q̄ p̄cedentes ramos de arboribus sequebatur ducem. Judicū. ix. ca.

Secūda pars.

¶ Dico secūdo principiā paliter q̄ thema verificat de patietib; infirmitates aliq; q; scindunt rami in medicā istarū infirmitatū. Aliq̄ em̄ ordiatur natur p̄ medicos medicina p̄ patietibus infirmitatē de radice arboris: aliq̄ de ramis: aliq̄ de floribus: aliq̄ de folijs vel de cortice siue de fructu. Apoc. xii. dicit Johannes q̄ vidit arborē in medio ciuitatis hierlm̄: cuius folia essent ad sanitatē gentium. Passiones et infirmitates nos parimur. Patimur em̄ septem infirmitates: per septē peccata mortalia.

Dñica in ramis palmarū.

tūus: quia iohannes euangelista. Logi-
ta etiā q̄ ista mulier: iste filius/ambo ca-
sti: ambo virgines: quia x̄ps in cruce vir-
ginem virginem cōmendauit. Sic ramum
istum isti infirmitati applicando optime
curabitur luxuria. Ecce septem infirmita-
tes pctōy: contra quas de septē ramis ar-
boris crucis/medicina curatiua optime
conficitur et ordinatur. Scindatis igitur
domini 3 septē peccata/istos septem ra-
mos arboris crucis. et etiā si isti rami aspe-
ri videantur vobis: peratis furculos de
eis: et plantate in orto conscientiarū et
animarū vestrarū. Et faciatis sicut quidā
de quo narrat Valerius ad rufinū: q̄ cum
narraret cuidam vicino suo: q̄ habebat ar-
borem in orto suo quā dicebat infelicem
eo q̄ tres vxores sue suspēse fuerūt in ea.
Vicinus respōdit: amice rogo te da mihi
furculos de tua arbore: vt plantē in or-
to meo: vt file possit mihi accidere. Ado-
raliter quilibet nostrū tres infelices vro-
res habet. scilicet
Superbiam vite.
Concupiscentiā carnis. s. Johan. ij.
Concupiscentiā oculorū.
Habeatis furculos et ramos arboris cru-
cis x̄pi: et sine dubio in illis suspendunt
et monentur. Ecce igitur scdm̄ principale
quomodo rhema veritatem habet de pes-
nitentibus virtuose. Cedebant ramos de
arboribus: et hoc pro medicina ordinā-
da ppter virtutē in eis repertā.

Tertia pars.

Dixi tertio et vltimo et
est finis sermonis et historie hodiernę: q̄
de recipientibus iesum honorifice verifi-
catur rhema. cedebant ramos et. q̄ tunc
scindatur triplici de causa. Primo ad ostē-
dendam leticiam in festis. Placent em̄ vi-
ridia in festiuitatibus et leticijs et multū
delectant. P̄t̄ in auiibus: quia solent isto
tempore leticiā ostēdere. de hoc habetur
auctoritas Zenit̄. xliij. Sumetis vobis
(inquit dñs de filijs israel) fructū arborū
pulcherrime: spatulasq; palmarū: et ramos
ligni densarū frōdiū: et salices de torēte:
et letabimini corā dño deo vro. Istos rā-
mos p̄p̄ festā et gaudiū solēne portabāt
hodie iudei in hierlm̄: qm̄ x̄ps intrabat ci-
uitatē sedens sup̄ asinā: sup̄ qua p̄phaue-
rat Zacharias in. ix. 6. et totā ciuitatē leti-

ficauit. Naz turbe cū ramis ei obuiā erē-
rūt et ceperūt laudare deū dicentes: Bndi-
ct̄ q̄ venit in noīe dñi: osanna in excelsis.
Sic et nos recipiendo ipm̄ hodie humili-
ter in cordibus nr̄is: debemus portare in
honorē x̄pi tres ramos: de q̄bus fit men-
tio in historia hodierna.

Primus ramus oliue ad ostēdendā pacē
inter nos et deū. In signum pacis eneeas
portauit ramū oliue corā euandro. et anti-
quitus qm̄ ibant hoīes de terra in terraz:
istū ramū in signū pacis portabāt: vt dīc-
t̄ frater Martinus in chyonica de cōditione
vrbis rome. Quilibet em̄ sic diligens deū
et proximū: poterit dicere cū ps. l. Ego si-
cut oliua fructifera ī domo dei. Vere por-
tatur hic ramus hodie a nobis: vt sicut ostē-
dimus in nobis signū: teneam? signatur:
quod est pacis.

Secūdus ramus est ligni pulcherrimi p
virtutē humilitatis. Humilitas em̄ inter
ceteras virtutes est pulcherrima: cum sit
decor et forma: q̄ qui sine humilitate stru-
tes cōgregat et.

Tertius et vltimus ramus est palma p pa-
tentiā in aduersitatib;. Ista v̄ victoriz
de mundo et carne et diabolo: ppter quod
martyres cū palmis depingunt. et de tali-
bus sic portantib; istū ramū dī. Apoc. viij
q̄ sunt amici stolis albis: et palme ī ma-
nibus eorū. Sed sup̄ isto honorē dñi ho-
die x̄po exhibito per iudeos: possumus que-
rere et notare tres questiones: que p̄sumt
multū ad nostrā instructionē moralem.

Q̄ prima questio quare x̄ps sicut sup̄ eis
uitatē: que fuit causa tristitie et afflictio-
nis: cū iudei de ei; aduentu gauderent et
exultarēt. ita q̄ simul in eodē festo tristi-
tia et gaudiū simul concurrebant. Itē. ad
designādū q̄ oīs mādanus honor et gau-
diū mixtū est cū tristitia et afflictioe. Boe-
tius. ij. de consolatio. ps. iij. Et multis
amaritudinibus humane felicitatis dul-
cedo resperfa est.

Q̄ Secūda questio quare voluit modo habe-
re istū honorē: et alis non: q̄ voluerunt
ipsum facere reges. Dico q̄ ibat ad mortē
et non distabat ad ostendendū q̄ cuiuscūq;
potestati etiā regie dignitatis mors sem-
per est propinqua. Rex hodie est et cras
moriatur. Eccli. x. cap.

Q̄ Tertia questio quare fecerunt sibi tan-
tum honorē: et ad in edicm̄ dimiserunt

198
205

m
e

e

205
200

198

la...
...
quare et hodie hodie 205

eum solum in templo: et habuit redire in
 bethania pro praedio sicut quod habet. Mar.
 11. Respon. ad designandum quod honor mun-
 danus est modice durandus. Caueant
 igitur magistri et honorati siue ecclesiastici
 siue laici: ne impleat in eis illud quod dicit
 gramaticus. Prepositioni quae accidit: duo:
 ti. acculatiuus et ablatiuus. quod designat in
 officio hodierno. in euangelio et in processio-
 ne christo magnus honor exhibet: et statim
 legitur passio: ubi recitantur vituperia si-
 bi facta. Propter hoc Bern. in sermone ho-
 dierno. Prime passio processioni contra-
 cta est: ut discamus in nulla leticia/seculi
 leticia habere: scientes quoniam extrema gau-
 dij luctus occupat et. hec ille. Rogabimur
 itaque christum summi patris et marie virgi-
 nis filium et. Explicit sermo. Deo gratias.

In dñica in ramis palmarum.
 Sermo quintus.

Amos de arboribus

sternerentur in via. Mat.
 23. et in euangelio hodierno
 Reuerendi domini pro thema-
 tis introductione: tali vtor
 imaginatione. Virtus et probitas in ali-
 quo reperta multum mouet: et debet moue-
 re quoniam: ut illi in quo uirtus reperitur:
 honor et reuerentia exhibeatur. Ratio est:
 quia quilibet deus habere illud quod est sibi
 debitum pro premio: sed illud quod debetur
 homini uirtuoso tanquam premio: est reueren-
 tia et honor: quia sicut per se honor est exhibi-
 ti reuerentia in testimonium uirtutis.
 Ergitur pars quae imaginatio est vera: quod uir-
 tus et probitas in aliquo reperta multum
 mouet: et deus mouere quoniam: ut illi in quo
 reperitur honor et reuerentia exhibeatur
 pro confirmatione istius imaginatio-
 dicit Augu. sic. v. de ciuitate dei. c. 11. et lo-
 quitur specialiter de Latone ciue romano
 in haec uerba. Gloria et honor non debet
 sequi uirtus: sed ipsa uirtute: unde hono-
 res: quos expectat multi: cito petere non
 debuit: sed eos ciuitas ob eius uirtutem
 non petenti dare. Dicit etiam Augu. in eo-
 dem libro 7. c. quod uirtutem et honor non
 manent per diuersos colebant: et habebant edes
 sic conuincas: quod nullus poterat ingredi
 eadem honoris nisi prius transiret per eam

uirtutis. in signum quod uis ad honorem debet
 esse uirtus. Ad propositum ista applica-
 cando domini noueritis quod in hac die re-
 colit ecclesia maximam reuerentiam. maxi-
 mam honorem: quem iudei christo uenienti de
 bethania in hierusalem hodie fecerunt. Et
 totum motiuum istius honoris christo exhibi-
 ti: fuit imaginatio premissa. Consideraue-
 runt quod christus summe uirtuosus / et summe
 potens erat in miraculis: et hoc in suscita-
 tione lazari. unde sicut dicit Grego. in dia-
 logo: in rebus uisibilibus maius miracu-
 lum: quod deus potest facere: est mortuos uir-
 scitare. Et considerauerunt etiam quod uirtu-
 ti uel uirtuoso debet honor: sicut quod dicitur
 est. Idcirco in hac die sibi reuerentiam ma-
 xima exhibuerunt. Unde deus totum mo-
 tiuum honoris hodie per iudeos christo exhibi-
 ti: fuit eius uirtus: quam uiderunt ipso
 faciente miraculum: et signum in lazari su-
 scitatione. Job. 11. Et sic postquam narratur
 de honore christo exhibito per turbam exiens
 hodie obuiam: subdit causam dicens
 propterea in themate proposito uobis. quod
 inter alios honores hodie per iudeos christo
 exhibitos: fuit iste: quod ramos de arbori-
 bus sternerent in uia. In presenti ser-
 mone domini duas breuiter iuxta thema intendo
 contemplationes pertractare et sic ser-
 monem terminare.

In prima comparabitur persona iesu per
 uirtute appropriata dignissime, per ramos
 de arboribus.

In secunda explicabitur honor ipsi exhibi-
 bitus a populo letissime. quod ramos de ar-
 boribus sternerent in uia.

Prima pars.

Dico igitur in prima

contemplatione: quod in ipsa per ramos de
 arboribus domini reuerendi christi sanctis-
 sima persona ut persona diuina: tantum-
 modo: ut persona diuina et humana sicut
 considerationem theologalem: ramo de
 arboribus potest comparari. Prout persona
 diuina tantummodo. Ramus de arboribus
 habent tria.

Primo quod licet inter se sint distincti: tamen
 habent in fundamento unitatem. Unde
 cum fundamentum ramorum sit radix uel
 truncus. sicut quod dicit catholicus ramus de
 quasi a radice meae. Videmus eodem quod a

¶ iij

virtuti debet honor

boni sermo

propter suam humiditatē fleuit: quia videns civitatē fleuit sup̄ illam. Luce. xix. Et sic et ista humiditate reddidit fumū tan te virtuositatis: q̄ de turre templi eiecit vendētes et ementes: dicēs eis. q̄ dom⁹ mea domus orōnis vocabit̄: vos autem fecistis illā speluncā latronum. Mat. xxi. Mar. xi. Luce. xix. ⁊ Job. ij. ⁊ sic de eis virtuosam habuit.

¶ Dixi sc̄do q̄ in scriptura ramus ordinatur in signū festi. Viridia em̄ placent. pr̄ in aubibus: que tēpore veris solent p̄ cōtinuos cantus in ramis leticiā suam ostendere. De h̄ autoritas in scriptura Levit. xxiij. Sumetis fructus arboris pulcherri me spatulasq̄ palmarū ⁊ ramos ligni dē sarum frondiū: ⁊ letabimini corā dño deo vestro. Lerte xps̄ ex ista cōsideratione ista die bene fuit ramus festum radiosum als̄ gaudiosus reddēs sua sanctitate. nā propter viriditatē sue sc̄tatis totam civitatē hierl̄m letificavit. nam vt habet̄ Luce. xix. turbe gaudentes ceperūt laudare deū voce magna dicentes. Bñdictus q̄ venit in noīe domini.

¶ Dixi tertio q̄ ramus in scriptura ordinatur in signū clemētie. Patz̄ Beñ. vi. de colūba quā emisit noe de arca ad vidēdū si iam cessarent aque: que ramū oliue virētis in ore deferens ad arcem reuerſa est. In ramo oliue denotat̄ clemētia p̄pter suū liquorē mitigatiū doloris. Ex ista cōsideratione xps̄ ista die est ramus. Ante em̄ suam incarnationē fuit durus rigidus fortis ⁊ terribilis: post blandus dulcis ⁊ mitis. vñ Chyso. in homelia. Creator rerū orbis terre deus nr̄a se angustavit in carne: vt inuiteret amor: traheret charitas: vinceret humanitas: quos fugauerat dñatio: metus disperſerat: ⁊ metus p̄tāt̄ fecerat exterritos. Sic em̄ deposita potestatis feritate: cū mansuet̄ vt ex mā suetudine attrahat: q̄s ex p̄tate fugauerat. Istā blāditatem clemētiā ⁊ pietatē manifestam: hodie in ramo xpo: q̄ de ipso d̄r in euāgelio: q̄ hodie ad civitatē hierl̄m venit māsuetus sedēs sup̄ asinam. Nota pietatē et clemētiā: q̄ venit mansuetus nota signum pietatis ⁊ clemētie: q̄ sedēs super asinam. Vñ Chysoſto. in p̄posito dicit. Vis cognoscere mansuetudinem venientis: considera sp̄m aduentus ei⁹. nō sedet in curru aureo preciosa purpura ful

gens: nō ascendit super feruidū equū discordie amatozem: sed sup̄ asinam tranquillitatis et pacis amicā. nō habet in circūitu splendētes gladios aut cetera ornamenta terribilia armorum: sed ramos florentes testimoniā pietatis. Et sic patet declaratū quomodo ramus in scriptura ordinatur ad tria: que oīa xpi sanctissime persone in hac die appropriantur. Et sic de prima cōtēplatione.

Secunda pars:

¶ Sed dixi in secūda cōtēplatione: q̄ in ipsa explicaret̄ ⁊c. quia ramos de arborib⁹ sternebant in via. Vñ domini noueritis q̄ honor xpo exhibitus fuit in triplici differentia.

Primus p̄iciendo in terra vestes sup̄ q̄s transiret. ⁊ iste honor explicat̄ in euāgelio quando dicitur: q̄ plurima turba strauerunt vestimenta.

Secundus de laude suā omnipotentiam cōfiteōdo. ⁊ iste honor explicat̄ in euāgelio vbi dicit̄: q̄ qui precedebant ⁊ sequebantur clamabāt Osanna.

Tertius fuit de quo in themate p̄iciēdo in terra. et portando in manibus viriditatem. istud noratur in euāgelio vbi dicitur q̄ alij cedebant ramos de arboribus: et sternebant in via. Et sic dñi iudei considerantes xpi virtutem: ipsum sic honorauerunt solū ipsum hominē esse credentes. Ergo multo magis nos xp̄iani: qui ipsus deū et hominē esse credimus ⁊ p̄itemur. Si em̄ q̄ homini virtuoso: multo magis deo quia potentissimo: quia fm̄ apostolū soli deo honor et gloria. s. Timoth. s. debeamus sibi exhibere per ordinem istos tres honores.

Primo p̄iciēdo vestes. et istū honorem xpo exhibuerunt sancti martyres. Vnde Hierony. Turba que vestimēta stravit in via: significat̄ martyres: q̄ vestimēta sua: id est corpora: que tegumenta sunt aīarū: p̄ xpo ad martyriū tradiderūt. Istum honorem nos deo exhibemus p̄ virtutē penitētie asperitatis/corpora macerādo: ieiunādo: abstinendo nos a vitijs. Vñ per turbā que vestimēta stravit: via: significat̄ illi qui p̄ abstinentiā carnē suam domant. Secundo debemus exhibere sibi sc̄s honore sc̄s laudādo. Istū honorem xpo exhibuerunt sancti cōfessores p̄itentēs eius

107

148

148

199

fo. 200

dominiū et personā. Quotquot em̄ chris-
 tum confessi sunt in veteri testamento: et
 quotquot i nouo: oēs enī vna xp̄s esse sal-
 uatores et mundi redēptōre fatent. Turbe
 em̄ que in nouo clamabāt osanna, i. obse-
 cro. Chylosost. Quid aut̄ significet osanna
 nōc breuiter perscrigā ꝛc. Et istum hono-
 rem nos xp̄o exhibemus memorādo suay
 passiōē procedentem ex pietate ppter
 quā habem⁹ saluationē: et nostrā redem-
 ptiōē. Istū honore sibi exhibemus quā-
 do hodie i ecclia sibi dicim⁹. Gloria laus
 et honor tibi sit rex xp̄e redēptor: Cui pue-
 rile decus prompsit osanna pium: Perqz
 tuam crucem salua nos xp̄e redemptor.
 Tertio debemus sibi exhibere honore por-
 tando florida. Istū honore xp̄o exhibue-
 runt sancte virgines: que corpora et corda
 munda seruātes ad dei honore ramos vi-
 rides per purā cogitationē, floridos p ho-
 nestā conuersationē portare dicunt. Istū
 honore nos xp̄o exhibemus p opus cha-
 ritatis. vñ dicitur nobis Neem. viij. Egre
 dimini in mōre: et afferte frondes oliue: et
 frondes ligni pulcherrimi: frōdes myrti:
 et ramos palmarū: et frōdes ligni nemo-
 rosi. Vbi in isto tex. dan̄ nobis quattuor
 rami: quos i dei honore debem⁹ portare.
 Primus ramus est oliue: qd̄ denotat pacē
 et inter deū et nos. vñ in signū pacis ene:
 as portauit ramū oliue corā euādro: vt di-
 cit frater Martin⁹ i chronica de cōditōe
 iheribis rome. Et antiquitus qñ hoīes ibāt
 de terra in terrā: in signū pacis hūc porta-
 bāt. Quilibet em̄ sic diligens deū et pri-
 mum poterit dicere illud ps̄. l̄j. Ego sicut
 oliua fructifera ꝛc.
 Secūdus ram⁹ ligni pulcherrimi est per
 virtutē humilitatē. humilitas enī: inter
 oēs virtutes est pulcherrima. naz ipsa est
 decore et forma aliarū virtutū. Qui sine hui⁹
 militare virtutes alias cōgregat: qñ pul-
 uerē an̄ aerē portat. de isto sic portare istū
 ramū d̄: Job. xiiij. Rami eius pullulant.
 Tertius ramus est palme per victoriā glo-
 riosam toti⁹ aduersitatē: que d̄ nos moue-
 tur per mūdū diabola et carnē. vñ et san-
 cti martyres ppter victoriā: cū palmis
 depinguntur. De istis qui portant hunc
 ramū: dicit in Apoc. cap. viij. q̄ sunt ami-
 cti solis albis: et palme in manibus eoz.

Sed ex isto honore domini hodie p ius
 deos xp̄o exhibitio: debet⁹ notare tria. scz
 Quare fleuit qd̄ fuit cū dolore et tristitia
 et afflictioe. Ptz ipsi iudei xp̄s honorabāt:
 et ipse flebat: Ad designādū q̄ oīs mūdi
 honor et gaudiū est mixtus cū tristitia et
 afflictione. Scdm̄ qre voluit modo ha-
 bere istum honore et als non qñ volebāt
 ipsum facere regē: Dicendū q̄ ibat et ap-
 propinquabat ad mortē: ad innuendū q̄
 mors est p̄pina regie dignitati. Tertiu
 quare fecerūt sibi tantū honore: et tamen
 dimiserunt eum forā in tēplo / statim ad
 modicū: Dicendū q̄ ad designādū q̄ mū-
 dus est modice durationis. Deo grās:

Pars hyemalis sermonū venerabi-
 lis Sancti porta sacri ordinis predi-
 catorū / conuentus Cesaraugustani:
 theologicæ facultatis professoris q̄
 optime meriti: diuini verbi declama-
 tous accuratissimi: necnon sacri pa-
 latij magistri / finif. impressa Lugd.
 opera atqz industria probi viri Jo-
 hānis Cleya alemāni chalcographi
 atqz bibliopole. Anno a natiuitate
 chulsi saluatoris n̄ri decimoquarto
 supra millesimū et quingentesimū:
 extrema manus apposita fuit ipsi
 nonis Martij.

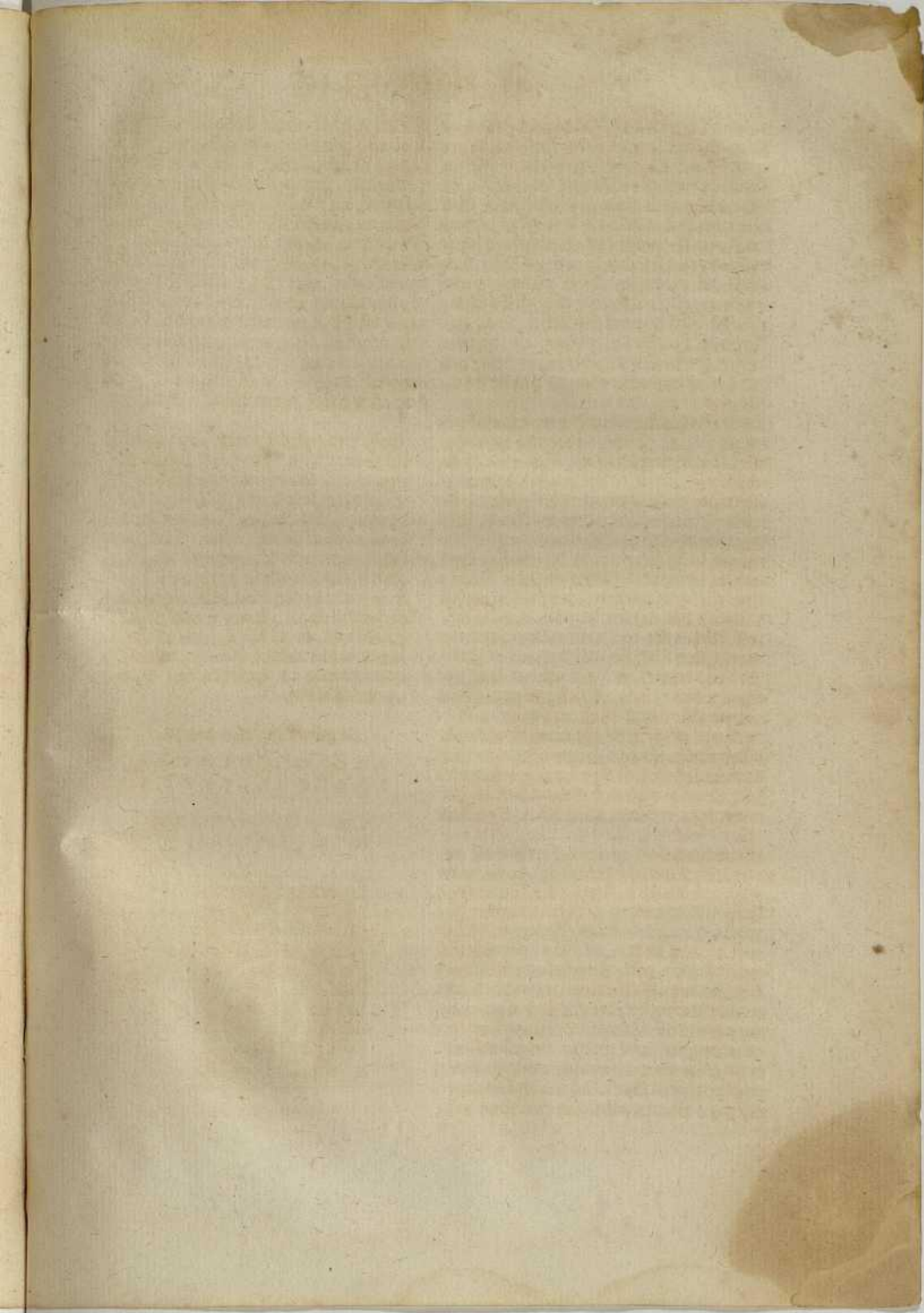
Registrū huiusce partis.

a. b. c. d. e. f. g. h. i. l. l. m. n. z.
 o. p. q. r. s. t. v. x. y. z. t. p. z.

Omnes sunt quaterni: ptes
 ter ꝛ. qui est ternus.

03. ram⁹ oliue
 denotat pacem

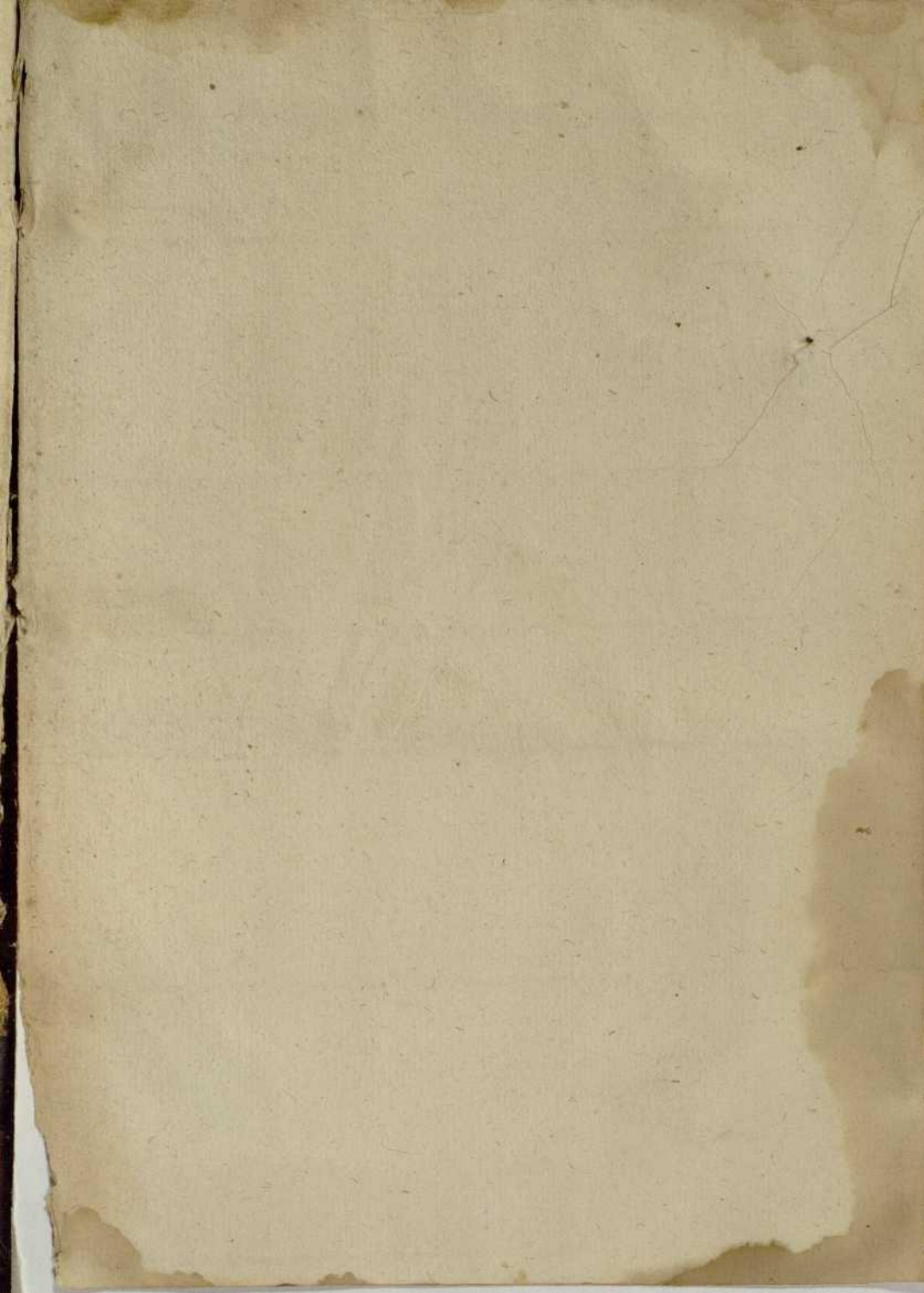

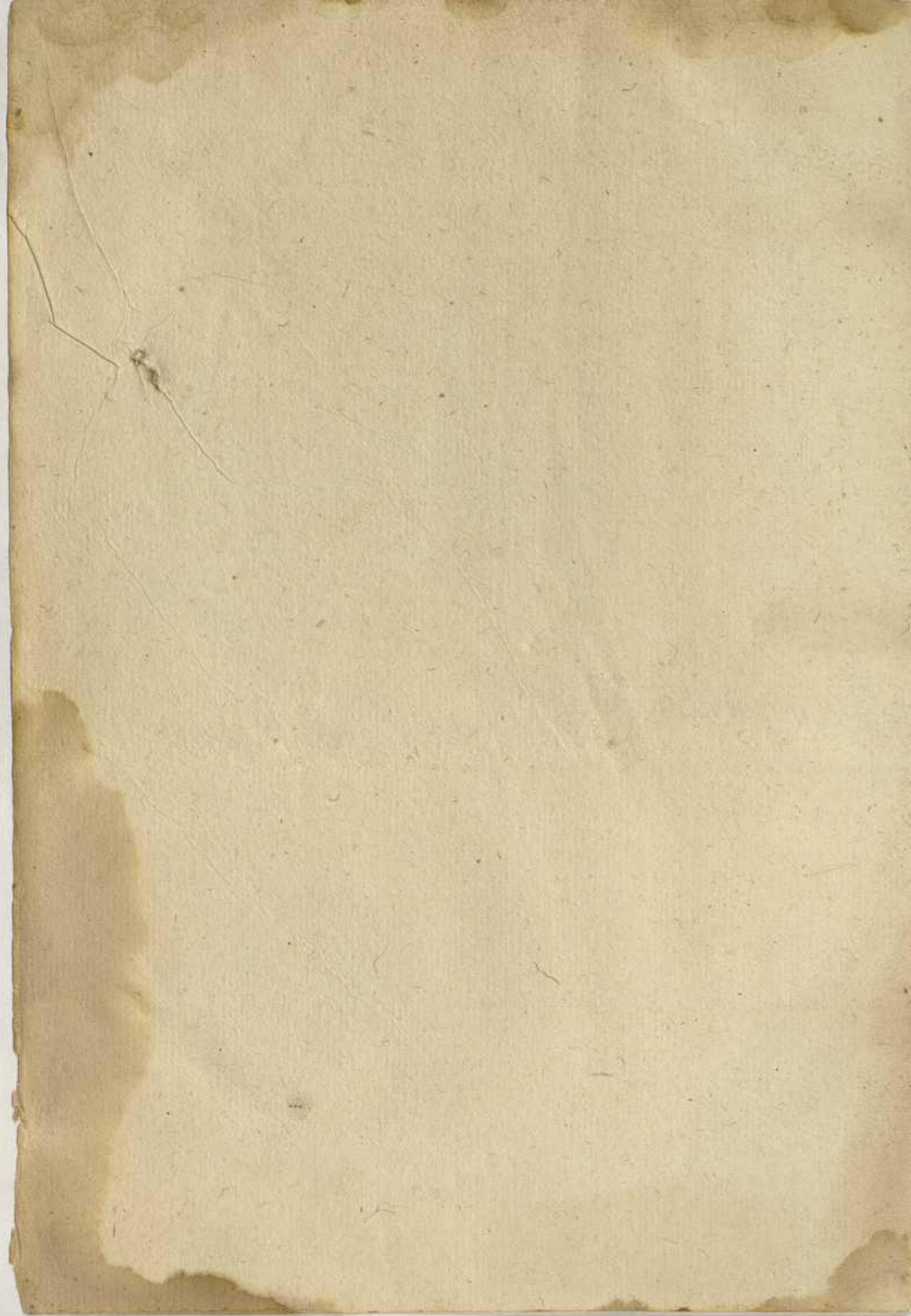
THE
LIBRARY OF THE
MUSEUM OF NATURAL HISTORY

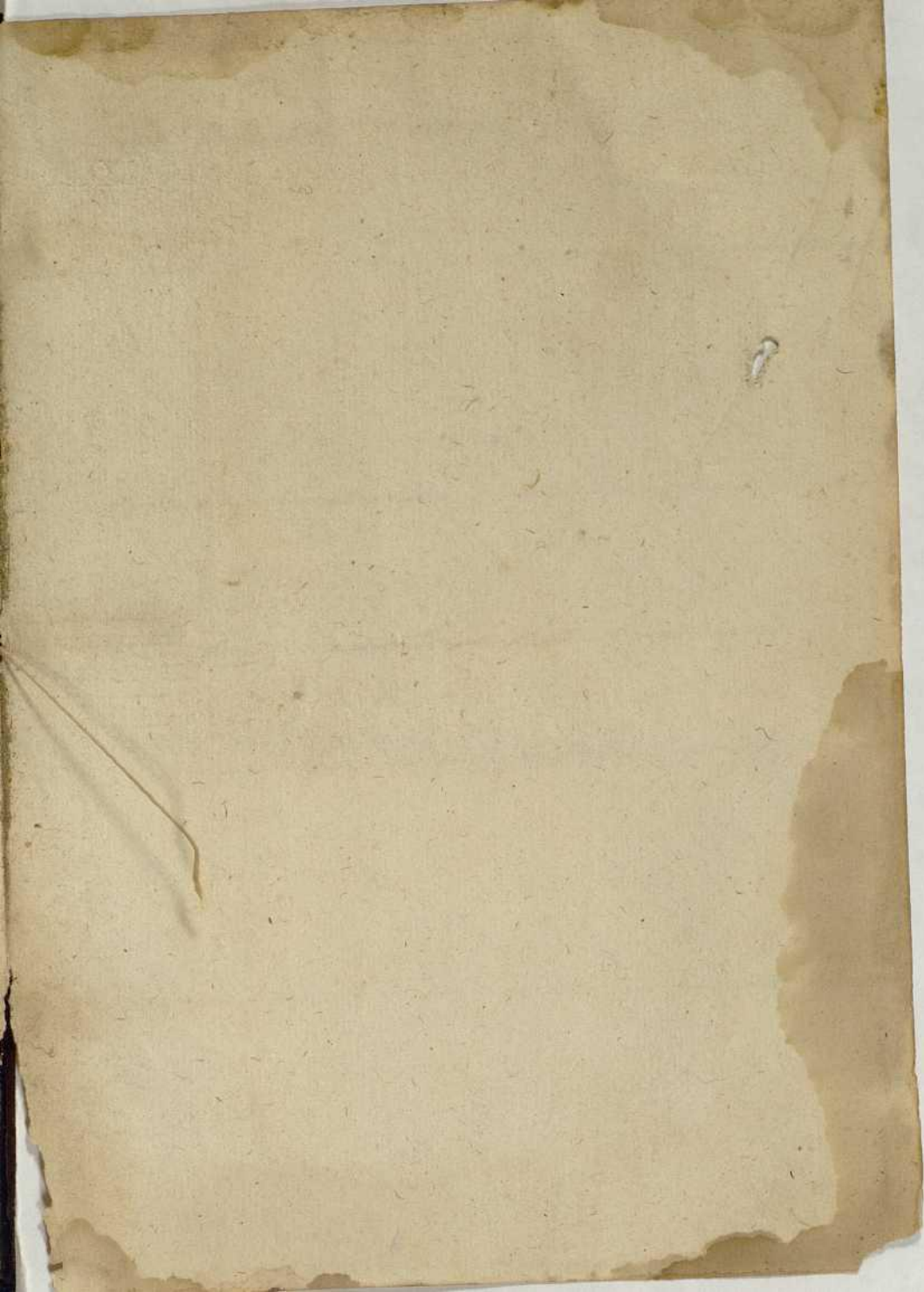
NEW YORK

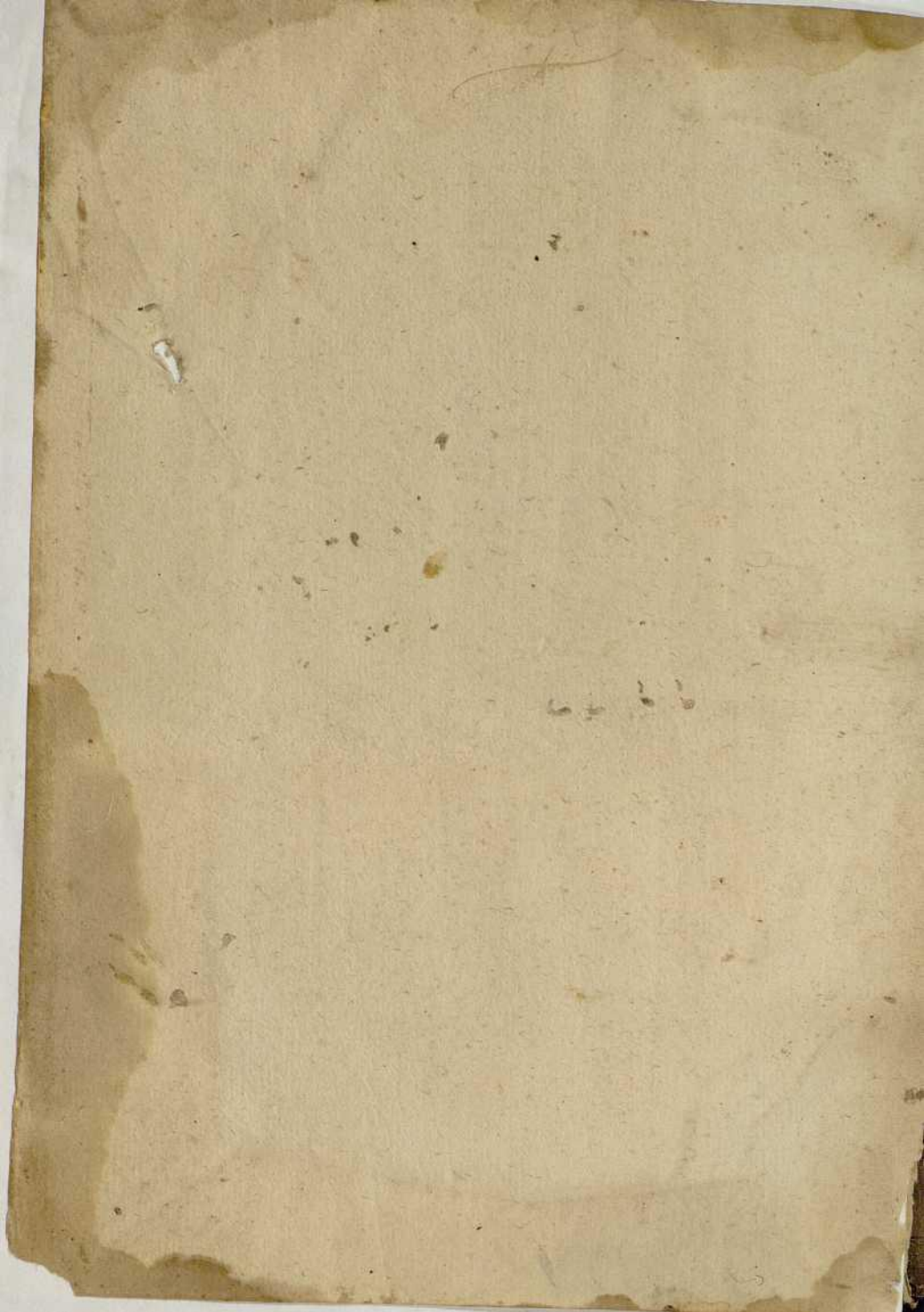

1850
1851
1852
1853
1854
1855
1856
1857
1858
1859
1860

Spake Servants

5

No Caja
C-32